מעריב

יום ו'
כ"ג סיון תשל"ה
23.5.75
גליון 9384
שנה כ"ח

מייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל | העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV

החלטת סוריה להאריך המנדט „בגלל המתיחות בינה לבין עיראק"

סברה זו רווחת בוושינגטון, שם נודע על ריכוז צבא בגבול שתי המדינות ✶ הדעה באו"ם: החלטת סוריה בגלל „התרשמות גרומיקו מאזהרת קיסינג'ר" ✶ דעה בביירות: דמשק מסתגלת להליך הדיפלומטי

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון
נודע, כי אותם חוגים ... הפיקחיות להחלטתה של סוריה להאריך את המנדאט של כוח האו"ם ... בינה לבין עיראק. בוושינגטון נמסר, כי שתי המדינות ריכזו כוחות צבא לגבול ... (סוף בעמ' 2, טור 6, 7, 8, 9)

מכתב הסנטורים זעזע נציגי ערב בוושינגטון; העתק נשלח לקיסינג'ר בוועידת סנט"ו באנקרה

נריר הליגה הערבית קבל: „המכתב – איתות לישראל לא לגלות גמישות" ★ פקידים בבית הלבן חוששים מ„הגבלת חופש הפעולה של פורד"

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון

מכתבם של 76 הסנאטורים חולל זעזוע במושבה הדיפלומטית הערבית בוושינגטון. מזכירות הליגה הערבית כינסה בלילה מסיבת עתונאים, שבה הופיע ד"ר קלוביס מקסוד — לשעבר עורך עתונים בקאהיר ובביירות וכיום שגריר נודד של הליגה הערבית בארה"ב. מקסוד טען, כי מכתבם של הסנאטורים אל הנשיא ג'ראלד פורד מהווה כעין הכשר לישראל להמשיך ולהחזיק בשטחים שכבשה במלחמת ששת הימים וכמוהו כאיתות לישראל לא לגלות גמישות במו"מ במזרח התיכון.

השקף מלולי של מכתב הסנאטורים ... לד"ר הנרי קיסינג'ר, המשתתף עתה בישיבת ... בטורקיה ... באנקרה. אולם לפי שעה לא נמסר על תגובה כלשהי של שר החוץ האמריקני.

● פקידים „חוששים"

פקידים בכירים בבית הלבן הביעו חשש, כי שינוי מכתבם של הסנאטורים לנשיא ופירסומו ... בעתונות האמריקנית, יגביל את חופש הפעולה של מר פורד בעת פגישתו עם אנואר סאדאת בזאלצבורג ב־1 ביוני.

הם אמרו, כי כנראה היה אילו המכתב היה נשמר ... לאחר הפגישה בזאלצבורג.

● בעיה הרכש

חוגים מדיניים בוושינגטון ייחסו חשיבות לעצם שיגורו של המכתב, כיוון שבראשית החדש יוחל תהליך אספקה ... הצבאי האמריקני לישראל — במסגרת הכנית ... מר רבין אשתקד. רוב הפריטים, בעיקר טילים, ... עד סוף שנה. אולם היו כמה פריטים ... תושלם בראשית חודש יוני. אחר כך המימשך והאספקה במסגרות חוזים ישנים ויש ... (סוף בעמ' 2, טורים 5, 6, 7)

1
מעריב ראשון בתפוצה
תדיראן ראשון בארץ

מבצע המיליון של „מעריב" ו„תדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

טור את האות המופיעה למטה והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך

אין קבלה במספר ... סבב ... לקלות, ... עליהם כל האותיות ... כל יום.

אות נוספת — ביום א'!

II

... בנסאט במדינת ישראל: הסנאטור יעקב ג'אביץ (שני משמאל) משיב על שאלות במסיבת ... בוושינגטון, אתמול, בעניין פניית 76 הסנאטורים לנשיא פורד לתמוך בישראל. משמאל יושבים כמה מחותמי הפנייה: הסנאטור יו סקוט, קליפורד קייס, יעקב ג'אביץ, בירץ' באיי וריצ'רד ... (צילום וזאדפ של אב"ג)

הופרה הפסקת אש בביירות; קרבות בין פלנגות ומחבלים

ההתנגשויות התפשטו על פני רבעים נוספים ✶ נפגעים רבים

מאת עודד גרנות, סופר „מעריב" לענינים ערביים

ההתנגשויות בין אנשי הפאלאנגות הנוצריות לבין המחבלים התחדשו הלילה אחרי הצהרת הממשלה ... למרות הודעת הממשלה כי הושג הסכם להפסקת אש בין שני הצדדים אתמול.

... הפסקת האש ... של הצבא, ... בין נשיא לבנון, סולימאן פראנג'יה, לבין מפקד הצבא, ...

שני הצדדים ... הלוחמים ...

... מרגמה ... 81 ... בשכונות הפאלאנגות בביירות.

רוב בתי־הספר ... בביירות היו סגורים ... ההתנגשות ... 40 יום ... הפאלאנגות למחבלים בחודש שעבר.

9 מפקדים זוטרים בצה"ל הועמדו לדין על התעללות

המשפט — לפי הוראה של שר הבטחון ✶ טירוניהם מספרים על אמצעי ענישה אכזריים ויחס כ„אל חיות" ✶ התשעה כופרים באשמה

מאת דוד זוהר

שר הבטחון, מר שמעון פרס, הורה להעמיד לדין תשעה מפקדים זוטרים בצה"ל — ... על התנהגות בלתי הולמת, התעללות ... בפיקודיהם ...

בצה"ל, המשפט בתהליך לפני הרכב של שלושה שופטים, ...

● „גיהוקים" ...

לפי כתב האישום, ...

עלי ... סרן אבי הבר, מפקד פלוגה ...

בשום שהפריע ... (סוף בעמ' 2, טורים 3, 4, 5)

דני סעיל היה זמן רב במעקב אנשי בטחון

אשתו מכחישה: כל הסיפורים עליו שקר וכזב ✶ שכניו: בלילות היו באים אליו אנשים שונים ומשונים

מאת אתריק בריאה

דניאל סעיל, תושב רמלה, ... גם את הכנסת ... מעקב סמוי ... (סוף בעמ' 2, טורים 6, 7, 8)

רוזנבאום חזר ל„קרדיט"

דרכונו הוחזר לו ● התרומות למען שחרורו בערבות — גם „מאנשים פשוטים", ששלחו אף „בעילום שם"

מאת צבי ריבה, סופרת „מעריב" בז'נבה

ד"ר טיבור רוזנבאום הזר אתמול ... 30 ימי במעצר.

רוזנבאום שוחרר אחרי ששולמו ... בסך 5 מיליוני פראנקים. דרכונו הוחזר לו והוא יכול לנסוע לכל מקום ... גם אינו חייב להתייצב במשטרה.

... 1000 פראנקים ... בעילום שם ...

ד"ר רוזנבאום אומר כי רבים ...

עם זה, ברור כי ידידיו של רוזנבאום ... הערבות.

ישראלי הכלוא בהודו לא מצליח להשתחרר

לא גייס כספי הערבות ✶ חשוד בהברחת נשק

מאת ב. קרישנאמורטי, סופר „מעריב" בניו דלהי

הישראלי ... נעצר בנמל התעופה ... להברחת נשק להודו ... 100 רובים ו־500 כדורים.

לא ידוע אם ... ישראל ...

מיטען־נפץ התפוצץ הבוקר בראשון־לציון

מאת סופר „מעריב"

מיטען הנפץ התפוצץ בשעה 2 לפנות בוקר ... בראשון־לציון. לא נפגע איש. ...

פהמי ללונדון באמצע יוני

מאת צבי לביא

שר החוץ המצרי, איסמאעיל פהמי, יבקר בלונדון בין ה־10 ל־13 ביוני ... עם ... בריטניה.

מגזין: ישראל ... לפתוח ... לחמת מנע

... הולנדי — לירושלים

... פס הזירות של ... עדי הפזמונים העבריים
גלי צה"ל
... בעמוד 11

עתון „הארץ" לא הופיע היום

בגלל סכסוך בין ההנהלה ופועלי הדפוס

„הארץ" לא הופיע היום, בגלל סכסוך בין פועלי הדפוס לבין ההנהלה.

פועלי הדפוס הגיעו להנהלה בתחילת שנה זו ...

הנהלת „הארץ" הודיעה ל... נציגי ועד פועלי הדפוס ...

כינוסת פועלי תל־אביב ...

הסתד' הפקידים מסתייגת מסנקציות של עובדי „מקורות"

מאת סופר „מעריב" לעניני עבודה

הסתדרות הפקידים ... הסנקציות שהפעילו עובדי „מקורות" ...

בוכ"ל הסתדרות הפקידים, מר משה ברסלר, ... עובדי „מקורות" ...

תיקון טעות

במודעת
חב' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
המתפרסמת היום במוסף „ימים ולילות" בעמוד 34, נפלה טעות:
דירות בנות 3 חדרים ששטחן 76—74 מ"ר בדרך מצדה בבאר־שבע המכורנה לזוגות צעירים ב־123,800 ל"י ולא ב־158,000 ל"י כפי שפורסם בטעות.

האופנה האחרונה בבית
מטבחי נורית
ייצור ארונות מטבח וארונות קיר ● אספקת מיידית
משרד מכירות: קיבוץ גליליי־ים טלפון 03-985057
בין השעות 16.00—18.00

תקליטים ללימוד שפות
בי.בי.סי.
במבחר גדול
גל־רון
אלנבי 94 (במעבר) ת"א

הבט רגע...
בתיקרת ביתך!
אם חורת ביד להדעה זו, סימן שאתה חייב להכנס אלינו!
„באבא" צבעות ותאורה
חיפה, רחוב הרצליה 9.

בזר אספקה
שטיחים
במבחר עולמי
מיטב תוצרת הארץ וחו"ל במחירים הנמוכים ביותר בעיר
ולאדמ־יחלף
בית רומנו, טל. 56562

הכספת הקטנה לדברי הערך הגדולים
סוד־סייף SOD-SAFE
ירושלים טל. 412986
תל־אביב טל. 267808

דהימי מרום
חדרי שינה
ארונות קיר
לפי הבלון הקונה
ברחוב 103
טלפון 236411

...יטים במחירים משגעים
...זר קלסיים ופופ במחירים לא נורמליים
במקום 34.90 — 14.90 ל"י
הכותו!! הפתעה!!
... תקליטים קלסיים
אלחוש רח' אבן גבירול 21 תל־אביב

דגמי קיץ
ברשת בתי האופנה
שניידמן
✶ דיזנגוף 128 — 3 קומות של אופנה
✶ דיזנגוף 120 — ארנקים ומוצרי עור
✶ דיזנגוף 125 — הבוטיק לגבר
✶ זמנהוף 25 — המקור לבגדי זמש ועור

עובד לציון

1 צורה מעריב
לוח מס' 1
הלוח הראשי
בעמודים: 7, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51
מודעות דרושים
בעמודים: 5, 8, 41, 42, 43, 44, 52, 53, 54, 55

... ירושלים
לחברה ארצית ...
דרושים
בעלי מקצוע
• בתעשיה
• במתכת
• באלקטרוניקה
• חסרי מקצוע

דרושים
... מנהל ...
... אחזקה

صكرا من الأصل

هكذا من الاصل

הנסיך עבדאללה מגיב על איומו של שר ההגנה האמריקני שלזינגר

סעודיה „מקווה שארה"ב לא תעשה שטויות"

מאת נים הנלגר, כתב „הוושינגטון פוסט" בריאד

הנסיך הסעודי השלישי בחשיבותו, הנסיך עבדאללה, יעץ אתמול לארצות הברית ש„לא תעשה את השטות" בנקיטת פעולה צבאית נגד מפיקות הנפט כדי להבטיח אספקת נפט. היתה זו התגובה הפומבית הראשונה של מנהיג בכיר באחת ממדינות ערב המפיקות נפט לדבריו של שר ההגנה שלזינגר שהזהיר השבוע שארה"ב תהיה „כלהיה מחויבת" כלפי אמברגו נפט חדש. הנסיך עבדאללה ציין, כי ההערה עלולה „לפגוע ביחסי ארה"ב-ערב", דווקא בשלב חשוב במאמצי השלום במזה"ת.

הנסיך, שהוא סגן שני לראש הממשלה ומפקד המשמר הלאומי, ציין בראיון בן שעתיים, כי ממשלתו היא בת-ברית נאמנה של ארצות-הברית, ורואה באזהרתו של שלזינגר תגובה מופרזת להבטחה האמריקנית בדרום מזרח אסיה.

„האם מר שלזינגר כה זועם בגלל ויטנאם, עד כי יוציא כעסו עלינו? אנו מתפללים לאלוהים שהערה זו איננה הסימן הראשון להערכה מחודשת של המדיניות האמריקנית בענין המזה"ת שהוכרזה במארס על ידי הנשיא פורד" — אמר עבדאללה.

יש משמעות מיוחדת לתגובה החריפה לגבי הכוונות האמריקניות, שהובעה על ידי הנסיך עבדאללה. סעודיה היא יצואנית הנפט הגדולה בעולם, ומתגאה לא אחת בפומבי על היותה „הקול המתון ביותר בתוך ארגון אופ"ק".

למרות גישתה הפרו-אמריקנית הכללית, מתוארת הממשלה הסעודית החדשה, על ידי מקורות סעודיים יודעי דבר, כמתרגזת קשות מההערות החוזרות של וושינגטון „שאין להוציא מכלל אפשרות" פעולה צבאית כלפי מפיקות הנפט.

שרות ידיעות חוץ מיוחד למעריב

כשר החוץ הנרי קיסינג'ר הבטיח למנהיגים סעודיים במארס, כי אין להם מה לחשוש מארצות הברית ההצהיר השגריר האמריקני בג'דה, ג'יימס אקינס, האשים את כלי התקשורת האמריקניים בהחרפת הויכוח בנושא.

הנסיך עבדאללה בן ה-54, נתמנה לתפקיד סגן שני לראש הממשלה — ועל ידי כך השלישי בסדר ירושת הכתר — ב-29 במארס ארבעה ימים לאחר שאחיו, המלך פייצל נרצח ואחיו אחר המלך חאלד, עלה לשלטון כמלך וראש ממשלה. נסיך הכתר פאהד הוא סגן ראש הממשלה.

זהו הראיון הראשון שהעניק עבדאללה מאז שעבר לתפקיד מדיני בכיר. המשמר הלאומי, עליו הוא מפקד והמונה 36 אלף איש, נמצא עתה בשלבי הרחבה ומודרניזציה בסיוע אמריקני פעיל. תפקידו להגן על ערי הממלכה וכן על מיתקנים חיוניים חשובים כגון שדות הנפט שיהוו בודאי המטרה הראשונה למאמץ אמריקני צבאי נגד סעודיה.

„אנו משוכנעים כי בני העם האמריקני מתנגדים לכל סוג של הרפתקנות ואינני חושב שמעשה שטות שכזה צריך להתבצע" — אמר עבדאללה. הוא סירב לומר אם סעודיה מכינה תוכניות חירום למאבק בפלישה אמריקנית אפשרית, כגון הטמנת חומרי נפץ ומוקשים בשדות הנפט.

יועצים צבאיים אמריקניים שנשכרו על-פי חוזה מיוחד שנחתם עם חברה אמריקנית „ויגל" כבר החלו להגיע לריאד להקים ולאמן ארבעה גדודי רגלים ממונעים וגדוד ארטילריה למשמר הלאומי. טכנאים אמריקניים עובדי חברה אמריקנית אחרת מאיישים את מיתקני השיגור של טילי „הוק" נ.מ., לאוירים. העובדים בשורות חיל האויר האמריקני מאמנים טייסים סעודים במטוסי סילון.

עבדאללה, שלגם תה במהלך הראיון, חייך כשנשאל מה יקרה ליועצים הצבאיים האמריקניים במקרה של פלישה אמריקנית: „אני מבטיח לך שאנו נראה בכל אמריקני במשמר וכתובה לו, אורח יקר מאד, וכך ננהג בהם. אפילו אם אחדים מן האמריקנים יקראו להרפתקנות, הרי שאלה שנמצאים פה הם אורחינו. איננו מאמינים שהאיומים וההתמרמרויות הדיפלומטיים הללו משקפים את המדיניות האמיתית של העם האמריקני. הם מייצגים רק מוסדות אמריקניים מסוימים".

לשאלות נוספות, הזכיר עבדאללה, כי ב-1967, עמד בראש יחידות המשמר הלאומי שהגנו על אמריקנים בשדות הנפט. במתנה דהראן שבקרבת שדות הנפט הגדולים פרצו התפרעויות רציניות, כשפועלים ערבים יצאו נגד תמיכת ארה"ב בישראל במלחמת 1967, המשמר הלאומי דיכא את ההתקוממות. שדה זה באזור במזרח המדינה בתוכו מדי יום קצת פחות מ-6 מיליון חביות נבחרו על ידי שורת מחקרים של כתבי-עת ביטחוניים ואמריקניים, כ-פוטנציאלית הנוחה ביותר לפעולה אמריקנית.

עבדאללה ציין, כי אמברגו נפט יוכרז באורח אוטומטי על ידי אם תפרוץ מלחמה נוספת עם ישראל יוחלט על פי הנסיבות. בפעם הקודמת האמברגו במידה מסויימת את מטרתו לא את כולן".

התגובה המהירה והישירה של מתנה כשלעצמה ניגוד לסיגנון מכוון שהיה נהוג בימי המלך פייצל הגביל מראש כל דיון פומבי בענייני...

חבלן של משטרת לבנון שוכב ומנסה לפרק ראקטה, סמוך לדיקוואנה. הראקטה לא התפוצצה, בחילופי האש בין המחבלים הפלשתינים והפאלאנגות. (צילום ראדיו)

התפרצות זעם של מזכ"ל אונסק"ו נגד ישראל

ישראל לא הוזמנה לוועידה לתיאום תארים אקדמיים

מאת תמר גולן, כתבת „מעריב" בפאריס

28 מדינות הצביעו אתמול בכינוס מועצת אונסק"ו בפאריס, נגד הכללת ישראל ברשימת המדינות הנבחרות בים התיכון אשר תוזמנה לקיום ועידה לתיאום תארים אקדמיים.

המדינה היחידה שהצביעה בעד הכללת ישראל היתה ארה"ב, ואילו שלוש מדינות נמנעו.

בדיון שקדם להצבעה, גינה המנכ"ל ... בהתפרצות ללא תקדים: כשהוא רותח מזעם שאג לעבר הגב' לאמברס: „אל תאשים אותנו ישראל בפוליטיזציה של ארגונכם. ב-1951 היא הצביעה נגד קבלת גרמניה לארגון. במשך עשרים שנה ישראל ומדינות אחרות, הצביעו נגד קבלת סין העממית לאונסק"ו, האין זו פוליטיזציה?"

קודם להתערבותו, סקרה הגב' לאמברס את תולדות הבעיה ואמרה כי לישראל „היתה כל הסיבה להאמין שתוזמן לוועידה"... שכן ישראל מהווה חלק מן האיזור מבחינה גיאוגרפית, תרבותית והיסטורית.

כאן התפרץ מבאו ואמר בכעס, כי הגב' לאמברס לא ציטטה את כל החלטות הכנס ברבאט שם הוסכם אלו מדינות יש להזמין. מבאו טען עוד, כי במשך תקופת ההכנה לא שמע כלל שישראל מעוניינת להשתתף.

מנכ"ל אונסק"ו לא הסך שבטו מהמתפרצים שהיו באותה עת באולם הישיבות. בעודו זוקף לעברה אצבע מאשימה, אמר, כי הבעיה לא תיפתר על ידי מבע העבודה בצעקות אלא רק על-ידי דיאלוג... בתום נאומו שרר שקט ונדמה היה, כי הצירים הנוכחים נדהמו מהתפרצותו. הגב' לאמברס השיבה לו שישראל לא קיבלה את הדו"חות שטיטס ואת ההחלטות של רבאט. מבאו אישר זאת, אך אמר, כי אין זה משנה דבר.

רבין יבקר באוסטריה

בהודעה משותפת מטעם ממשלת ישראל וממשלת אוסטריה שנתפרסמה אתמול בירושלים ובוינה נאמר:

„ראש ממשלת ישראל מר יצחק רבין, נענה להזמנתו של ראש ממשלת אוסטריה, ד"ר ברונו קרייסקי, ויבקר באוסטריה במחצית השניה של חודש אוגוסט. במהלך ביקורו הרשמי יפגוש ראש הממשלה גם את נשיא אוסטריה, ד"ר רודולף קירכשלגר".

9 מפקדים זוטרים בצה"ל

(סוף מעמוד 1)

שי מואשם בכך שירה ברובהו כדור הפחדה סמוך לאוזנו של חייל, משום שזה התקשה לסחוב תיבה. חייל אחר קיבל עונש לכתוב את המשפט „לא לשים יד על הקנה" אלפיים פעם.

העיד אחד החיילים: „אני משרת ביחידה זו כחמישה חודשים. היחס כלפינו מצד המפקדים היה יותר כאל חיות. כך גם התבטאו כמה מפקדים. מרבים לעשות לנו מסדרים ולמנוע מאיתנו שינה לאחר ימי אימונים קשים ומפרכים. באחד הימים חזרנו מאימונים בשש בערב ואז החלו בעריכת מסדר על זחלים. הוטל עלינו לנקות את הזחלים במקום כשעה ולאחר מכן החליט סגל המחלקה שהזחלים לא מספיק נקי וקבע לנו מסדר זחלים נוסף. אחר-כך עשה לנו מסדר נשק וקבע שהנשק לא נקי. הוא קבע לנו מסדר נשק נוסף לשעה 23.30. אחרי מסדר זה ערך לנו מסדר כונות — ולאחריו מסדר לשיפור ציוד. אחר-כך, בשעה שתיים בלילה קיימנו מסדר שינה הלכנו לישון. באותו בוקר היה עלינו לקום ב-04.30 ובתוך כך שמר כל אחד מאיתנו 20 דקות".

אותו חייל סיפר עוד, כי במסדר כונות שנערך בשעה 22.00 בלילה התברר כי המימיה שלו לא היתה מלאה. המ"כ ציווה עליו להתייצב לפניו בשעה 03.30 עם עשר מימיות מלאות. הוא סיפר, כי חיילים אחרים נצטוו להתייצב באותה שעה עם עשרה זוגות נעליים מצוחצחות.

● „השכמה מקורית"

החיילים אחרים סיפרו על „השכמה מקורית" שמבצעים המפקדים, על-ידי בעיטות בפירוגים, הפלת האוהל על החיילים הישנים וסמל מחלקה אחד הטיל חזיזים מבל האוהלים כדי לעורר את חבריה.

חיילים אחרים התלוננו במהלך הבקשם, כי כשנפצו מהם גישה לרופא היחידה נענו ש„פה אין רופא ואין צורך ברופאים". רובם ככולם התלוננו על התבטאויות גסות מצד המפקדים כלפי חייליהם.

מפקד הפלוגה מואשם בכך, שהורה לסגל פקודיו לעורר את החיילים בכוח על-ידי טלטלה, הפיכת מיטות וסחיבת החיילים בתוך שקי השינה. מפקד הפלוגה נאשם גם במתן היתר לפקודיו להעניש ולהכות את החיילים וכן התיר לקצר משך שינה מינימאלי לחייל, בניגוד להוראות צה"ל.

● „התעללות מה"

הסעת המפקדים הנאשמים כפוף באשמות המיוחסות להם. ארבעה עורכי-דין מלמדים עליהם סניגוריה — צבי הדסי, חיים פלסי, יאן רובינזון ויצחק קלאוזנר. נודע, כי עורכי-הדין מתכוונים להעלות בעת הדיון — את הנושא „התעללות מה", תוך הסתמכות על חוקות ונהגים בצבאות אחרים — ואף יסתמכו על התנ"ך, בנסיון ללבן את גבולות המותר והאסור בענישה הצבאית.

● אוהלים בעיטות

נאשם אחר, מפקד כיתה, נקט בעונשים שונים: הוא „סחב" חייל ממיטתו ושפך עליו מים; במקרה אחר דרך המפקד את רובהו ואיים לירות בחייל אם זה לא יתרגל היטב את התרגיל שהטיל עליו; על חייל שעישן ביחידה הטיל לאסוף במאתיים בדלי סגריות ואותו מפקד היכה בלחיו ובעט בחייל שלא ביצע תרגיל כהלכה.

סגל מחלקה אילץ טירונים — לפי כתב האישום — לצאת לריצה לילה למרחק קילומטר, עם תגור, נשק אישי ושקי שינה. אחר-כך הקציב להם בן דקות שינה, הקימם למסדר השכבה והחזיר אותם לריצה.

הרסיל הפלוגתי מואשם במספר סעיפים, שבכולם נטען, כי נהג להרוף בגסות החיילים בעת שהכניסם לדין משמעתי.

נחתם הסכם צבאי בין לוב לברית המועצות

לוב וברית המועצות חתמו על הסכם, שבמסגרתו תקים ברית המועצות בסיסים צבאיים לכוחות יבשה, אויר וים בלוב — כך מסר היום „אל אהרם" המצרי היוצא לאור בקהיר.

בידיעה מכתבו בבירות מוסר העתון, כי על ההסכם חתמו שליט לוב הקולונל קדאפי וראש ממשלת ברית המועצות אלכסיי קוסיגין, שביקר בשבוע שעבר בלוב.

העתון מוסר, בלי להצביע על המקור לידיעה, כי ההסכם כולל עיסקת נשק בין ברית המועצות ולוב בסך 4.4 מיליארד דולר.

העתון מוסיף, כי ברית המועצות תספק ללוב אלפי טנקים וטילים וכלי נשק מתוחכמים אחרים, אותם ירכזו הסובייטים לספק למצרים ולסוריה.

כן מוסר „אל אהרם", כי ברית המועצות הודיעה לנציגי לוב שסיגורים של מומחים צבאיים סובייטים בכל התחומים ובדרגים שונים הוא תנאי להתקנת התורה.

העתון מדגיש, כי קוסיגין הסביר לקולונל קדאפי שהמומחים הסובייטים יקימו דיויזיות חדשות בצבא לוב ויכבדו החיילים הלוביים להפעלת כלי הנשק הסובייטים.

ההודה קובע, כי ברית המועצות תספק ללוב כמויות נשק גדולות כדי לשרת את האסטרטגיה המדינית והאסטרטגיה של הברית הסובייטית לגבי בדרום הים התיכון, מוסיף „אל אהרם". (צ"ר)

קנדי נפגש בסעודיה עם ראש הממשלה

הסנאטור אדוארד קנדי הגיע אתמול לסעודיה, במסגרת סיורו במזרח התיכון, ונפגש עם סגן ראש הממשלה הנסיך עבדולה.

סוכנות הידיעות הסעודית מסרה, כי עבדולה הדגיש באוזני קנדי שהמלך חאלד נחוש בהחלטתו להחזיר לערבים את ירושלים הכבושה.

הוועדה המייעצת של בנק ישראל התפלגה בין תומכי ומתנגדי זנבר

מאת יואל אבירן

הוועדה המייעצת של בנק ישראל, שדנה אתמול במשך שלוש שעות בדיון בעניין שמגר ובתשובת הבנק עליה, לא הצליחה להגיע להחלטה משמעותית והחליטה להמשיך בדיון לאחר שהממשלה תחליט על תגובתה.

הדעות בוועדה התפלגו בין תומכי זנבר, שהציעו להביע תמיכה בנגיד בפעולותיו, לבין המתנגדים לו, שהתנגדו לדיון בנושא ולהחלטה הקובעת עמדה כלשהי.

בוועדה תשעה חברים, כולל הנגיד. בראש הוועדה נגיד הבנק הקודם, דוד הורוביץ, וחברים בה ראשי שלושת הבנקים הגדולים (ארנסט יפת מבנק לאומי; יעקב לוינסון מבנק הפועלים; דניאל רקנאטי מבנק דיסקונט), נציגי התעשיה הפרטית הקיבוצית (זלמן סוראייב ואפרים רייזנר) וכן ח"כ אהרון אפרת ומר חיים בסוק.

בשבוע הבא תתכנס המועצה המייעצת של בנק ישראל, שהיא גוף רחב יותר, ותדון כנראה גם היא בנושא.

הורוביץ ויפת היו בעד הצעת החלטה שתסמוך ידיה על תשובת בנק ישראל לדו"ח שמגר, אך אפרים רייזנר התנגד לכך ולוינסון הציע שכלל לא יתקיים דיון ולא תתפרסם הודעה בנושא. לדבריהם, הממשלה היא שהזמינה את דו"ח ועדת שמגר והיא זאת שצריכה להתייחס אליו.

גם הצעה מתונה יותר, שהוועדה רשמה לפניה את דו"ח שמגר ואת תשובת הבנק לדו"ח, נתקלה בהתנגדות דומה, ולא התקבלה.

עם זאת, הצליחו תומכי זנבר להשיג החלטה ה„מביעה צער על שהתגובה הציבורית לדו"ח שמגר לא היתה מאוזנת". זאת לאחר שנדחו הצעות חריפות יותר בדבר „גינוי ההסתערות על הנגיד".

הודעה לבעלי רכב פרטי!

מבצע החודש בהנחות גדולות!

מכירה ישירה מהיצרן לצרכן

של ציפויים למושבי רכב

מבד מגבת סטרץ'

לרגל מבצע החודש יימכרו הציפויים במחיר מוזל

✱ ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
✱ ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
✱ ציפויי חן בצבעים יציבים ומרהיבים, מלווה בתעודת אחריות.

„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"

בתל־אביב:
נשיונל אטלנטיק, יצרני „ציפויי חן"
רח' מטלון 61 (קודם רח' מרכז מסחרי)
בגוש הבניינים שבין רח' ג'לנב ורח' עליה. פתוח: כ-9 בבוקר עד 7 בערב.
באר־שבע — „דיוק" רח' דרך חברון 13, פתוח כ-7 בבוקר עד 6 בערב.
בחיפה — אמריס בע"מ, רח' הבנינים 60א'. פתוח: כ-7.30—16.00.
באשדוד — „לרכב", מרכז מסחרי 62א'. פתוח: כ-8—13, ומ-16—19.
ברחובות — ס.א.ר. רכב בע"מ, הרצל 125. פתוח כ-8—13 ומ-16—19.

החלטת סוריה להאריך מנדט א

(סוף מעמוד 1)

פנה רב. בראה, אומנו, כי סוריה האריכה את המנדאט של כוח או"ם כי שהנהיה תשמש לפקוק בסכסוך שלה עם עיראק.

דיפלומאטים בוושינגטון סבורים כי החלטתה של סוריה איננה משאירה למצרים אפשרות אחרת אלא להאריך גם היא את המנדאט של כוח או"ם בסיני.

● התחייבות למצרים

דיפלומאטים בוושינגטון אישרו את דברי נשיא מצרים, כי בעת שליחותו האחרונה של ד"ר הנרי קיסינג'ר הובטח למצרים כי זמן קצר אחרי נסיגת צה"ל בסיני יוחלו שיחות לקראת מו"מ דומה עם סוריה. עם זה, מסרו הדיפלומאטים האלה, כי הוסכם שסעיף כזה לא יופיע בהסכם הרשמי. הוצע ללכת באותה דרך שבה הלכו בעת הסכם הפרדת הכוחות הראשון, בעת שישראל דרשה שלא ייקשרו הסכמים עם מצרים וסוריה זה עם זה. בסוף הוחלט לראות בהתחייבות לשיחות עם סוריה „הבנה פרטית" והותר כך הושג ההסכם.

הדיפלומאטים אמרו, כי בנסיבות הקיימות יקשה מאוד על הנשיא סאדאת לשאת ולתת שוב עם ישראל, בלא מו"מ דומה בין ישראל ובין סוריה. עד כה דוחה ישראל את הרעיון להשיג הסדר-ביניים ברמת-הגולן וטוענת כי נסיגות נוספות יוכלו להיעשות רק במסגרת הסדר כולל.

„עצה ידידותית של ברז'נייב"

אליה בן, סופר „מעריב" בארה"ב, מוסר:

מועצת הבטחון תתכנס קרוב להודאי כיום ד' לאשר רשמית את הארכת תקף מנדאט כוח או"ם בגולן ב-6 חודשים. אך נוכח הסכמתן של סוריה ושל ישראל להארכה זו, לא צפויים סיבוכים כלשהם בענין זה.

החלטתה המפתיעה של דמשק ממשיכה להיות הנושא העיקרי לשיחות במסדרונות גורד השחקים של מרכז או"ם.

לדעתו של דיפלומאט ממזרח אירופה, באה החלטתה של סוריה בעיקר הודות ל„עצה ידידותית ודחופה" של ברית המועצות.

דיפלומאט זה, שנראה כי המידע שבידו מהימן, הוסיף כי אנדריי גרומיקו, שר החוץ של ברית המועצות, התרשם עמוקות מדבריו של ד"ר קיסינג'ר, בפגישתם בווינה: „הדסאנה לא יוכל לפאת בעוד מלחמה בין ישראל... יהיו התוצאות אשר...

● חשדות כלפי...

נוסף על כך אין המועצות, החושדת בכוונותיו של נשיא סאדאת, רואה בעין יפה מאמציו לאחד את ערבי סביבו.

ועוד: הדיפלומאטים סבורים כי בהפגינה מבקשת פתרון פוליטי במזרח התיכון ממצרים, התכוונה נראה, להרשים את קהל בארצות הברית ... בדמשק אינו סכן.

„דמשק מס... להקל... דיפלומ...

דיוויד הרסט, סופר... בבירות מוסר:

הארכת המנדאט או"ם על ידי סוריה... על התרככות... דה דמשק. אין ב... כדי להפחית בחום במזרח התיכון. אך להפחית כוחו של גורמים הפלול להביא מצב לידי הידרדרו — חוסר הסבלנות כלפי התהליך הדיפל...

בבירות סבורים, שהפעם נהגו אחרת הסורים השיב עתה הדיפלומאטי. אף כי לגבורי לפי רצונם, מזיק במשא. כי הכוח לא נגרמה משום ה... לגבה על סוריה כל כאוטיה לצבאה, אלא ... של ארצות הבר... בכל, חוסר סבלנות ... של נשיא מצרים ... דאה בדיפלומאטיה:

עם ההמוסטות המו... התרך של ארצות הב... הסורים אנתת-רחמ... כי אחרי זה, בעת של כנהיגי מצרים וסוריה בריאה. וכה דאריות האחרון של הובטה לסורים כי ... הסעל לבדה על ה...

כתוצאה כזה הב... שהיא יכולה להרשו... סגנון דיפלומאטי ...

דני סעיל היה זמן רב

(סוף מעמוד 1)

במנהיל, לבין ארגון המחבלים, שהבריח נשקו באזורותו.

● הכחשת האשה

„בעלי לא היה קשור כעולם לשום ארגון של מחבלים. כל הסיפורים עליו הם שקר וכזב", — אמרה אמא בני מול סעיל, אשתו של דניאל סעיל. לדבריה „הוא נסע לחו"ל, והקים באחת כארצות אירופה מפעל עם אחיו כדי לפתוח דף חדש בחייו.

היא סיפרה עוד, כי בעלה הודיע לה בשיחות טלפוניות מחו"ל לפני כשבועיים, לפני את המציד „לנגבר אתנו ולהפיד עם כל הפעולות וכל הקשרים עם המחבלים ה... אי עם כל ארגון אחרים.

בני סעיל סרבה בכל תוקף לגלות היכן נמצא בעלה, והוסיפה כי בדעתה להצטרף אליו בקרוב.

היא גילתה כי כבר לפני שלוש שנים עצרו כוחות הבטחון את בעלה „בקשר לעניני סמים ונשק, חיפשו בבית שלנו ולא מצאו שום דבר", — אמרה.

לדבריה, מכרו היא ובעלה לפני כמה שנים את דירתם ברמת-גן, שהיום שוויה כ-300 אלף לירות, כדי לממן את פעולות ארגון המנתרים שהקימו.

● נסיונות המחבלים

יוסף צוריאל מוסיף:

„ארגוני המחבלים ניסו כמה פעמים להפעיל צעירים יהודים בעלי עבר פלילי וכאלה שניראו מתוסכלים ומיואשים — אך עד כמה שידוע לגורמים הבטחוניים, רוב הנסיונות נכשלו.

נודע כי ארגוני המחבלים דרשו מצעירים אלה לבצע מעשי חבלה או לפתות לסיוע להם בהשגת מידע ובביצוע חבלה. כתמורה היו מוכנים לשלם בכסף ישראלי או במטבע זר.

עד כמה שנודע לבוד-דני סעיל הוא היהודי הראשון, שלאחר המחבלים כיסק תמיכי חבלה וכלי נשק להולך הבדה כמה.

מכתב הסנטורים זעזע

(סוף מעמוד 1)

שש שאם לא יופשר הקפאון ביחסי ארה"ב-ישראל, יחול עיכוב ממושך באספקת פריטים שונים הנכללים בתכנית ההתעצמות של צה"ל.

בסביבת עתונאים בוושינגטון אתמול הזהיר הסנאטור יוברט האמפרי את הממשל, כי אם לא יבקש מהקונגרס תכנית סיוע לישראל במחצית יוני, ההיינו מיד לאחר צאתו של מר יצחק רבין לוושינגטון, כי אז הוא עצמו יזום חקיקה בקונגרס שתכפה על הממשל הוצאת סיוע כזה לישראל.

בעל הטור רולאנד אוואנס, המפרסם את מאמריו ב„וושינגטון פוסט" ובשורה של עתונים בארה"ב, מתח ביקורת על הסנאטורים וטען, כי שיגור המכתב „חיבל במאמצי השלום של ארה"ב ויכביד על הנשיא פורד במאמציו להשיג הסדר בין ישראל לבין מדינות ערב".

אוואנס יודע בעמדותיו האנטי-ישראליות והפרו-ערביות.

„בולטימור סאן" מצטט את לפיד כהוכחה ל„מסע נגד קיסינג'ר"

מאת שמואל שגב
סופר „מעריב" בוושינגטון

מאמר כפרי שמו של יוסף לפיד, שפורסם בשבוע ב„מעריב", מצוטט בהרצאה על ידי בעל טור נודע בעתון אמריקני, כהוכחה שישראל מבצעת מסע נגד שר החוץ האמריקני ד"ר הנרי קיסינג'ר, על מנת „להקפיא" את המצב במזרח התיכון עד אחרי הבחירות לנשיאות ב-1976.

בטור בעתון „בולטימור סאן" כותב ברוקי ציילדס, כי לפיד הוא אחד מהמבקרים החריפים ביותר על ד"ר קיסינג'ר בישראל. הוא מביא למאמרו של לפיד, „ואל עקרב", שפרסם ב„מעריב" אחרי התבוססות בדרום מזרח אסיה.

ציילדס בעלה את הנושא, כי הישראלים רוצים בהנחת קיסינג'ר, כדי לגרום קפאון המצב באיזור. בעל הטור האמריקני טוען, כי קפאון כזה אינו אפשרי. הוא בטוח, כי אחרי הבחירות האמריקניות — קיסינג'ר הוא הדיפלומאט הנלדשי שמר הנכי בעיני הישראלים.

עמית בעד נסיגה לגבולות יוני — תמורת שלום

מאת „מעריב" בוושינגטון

האלוף (מיל.) מאיר עמית, מנכ"ל „כור" ומי שהיה ראש אגף המודיעין, הציג נכונות לסגת לגבולות שלפני מלחמת ששת הימים בתמורה לשלום רשמי ויציב עם מדינה ערבית והתפתחת להכרת אשיפ בישראל.

עמית אמר דברים אלה בפגישה עם עתונאים אמריקניים. דבריו עוררו הפתעה בוושינגטון היות שאין הם תואמים את עמדתה של ממשלת ישראל.

מעריב

העורך: שלום רוזנפלד
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית הדפוס „מעריב" בע"מ

תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב", רח' קרליבך (מיקוד: 67 132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 125), טלפון 290994.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 221151
הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020
הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

בעקבות המכתב
ארה"ב יש...
ישראל עצ...
...ח מתפקידו בס...
...אגודים המקצ...
...מה קורה באמ...

בעקבות המכתב של 76 סנאטורים

[פו]רד: לארה"ב יש התחייבות לקיומה [ש]ל ישראל עצמאית וחופשית

[ה]וסיף: שלום במזרח התיכון הוא הערובה הטובה ביותר לטווח ארוך בשביל ישראל [ומד]ינות אחרות באיזור ✶ 77 הסכימו לחתום על המכתב — אך יו"ר ועדת החוץ החליט [...]ע האחרון, שהוא חייב להישאר נייטראלי ✶ האמפרי: אם חוק הסיוע לא יוגש תוך פרק־זמן סביר — ייאלץ הקונגרס להגיש הצעת חוק משלו"

[מא]ת שמואל שגב, „מעריב" בוושינגטון

[הנש]יא פורד, בתגובה ל־ המכתב בתקיפות של [הסנ]אטורים, שהוגש לו [...] אתמול, כדי [...] לקונגרס, כי „ל־ [...] הברית יש התחיי־ [בות] לקיומה של ישראל [עצמאי]ת וחופשית", אך הד־ [גיש] שלום במזרח ה־ [תיכון] הוא „הערובה הטו־ [בה ביו]תר לטווח ארוך בש־ [ביל יש]ראל ומדינות אח־ [רות ב]איזור".

[...] הנשיא פורסמו אתמ־ [ול על] ידי הדובר הבית ה־ [לב]ן נסן.

[...] בשאל על המכתב [...] קרא הדובר, הצהר־ [...]ות בקפדנות, המא־ [...] קבלת המכתב, הנ־ [שיא] מאמין, כי יש [...] בשמיעת דעות שונות [...]קול היטב את תוכן [...] הוא מקבל בברכה [...] הצעות, מכל מקורות [...] זה, שבה ארצות [...] עסוקה בעיון מחדש [...] במזרח התיכון. לארצות הברית יש [...] לקיומה של ישראל [...] ועצמאית. ארצות ה־ בריות עשתה גם מאמצים רבים להשיג שלום במזרח התיכון, ושלום באיזור זה הוא ה־ ערובה הטובה ביותר לטווח ארוך בשביל ישראל ומדינות אחרות באיזור".

מבוכה בבית הלבן

הדובר סירב לענות על כל שאלות נוספות בנושא. אך הפירסום הרב שניתן למכתב גרם, ללא ספק מבוכה בבית הלבן, מחשש שהוא יפורש כדחיית המדיניות המזרח־תי־ כונית של הממשל. אך סנא־ טורים ותיקים, כגון הסנאטור מייק מנספילד, — שעמדתו לגבי ישראל היתה מאז ר־ מתמקי קרירה ומסתייגת — הבטיחו לבית הלבן, כי לא יתקיימו כל עימות עם הממ־ של בדבר הצורך להימנע מ־ קפאון במזרח התיכון, ולהת־ קדם לקראת הסדר בר־קיימא בסיכסוך בין ישראל לערבים.

אנשי קונגרס חשובים הו־ ליכו לחכות עד אחר ביקורו של ראש הממשלה, יצחק רבין, בוואשינגטון, בחודש הבא, בקשר לבקשת הממשל למתן סיוע חוץ לישראל ול־ שכנותיה הערביות. אם עד אז יוסיף הממשל למנוע סיוע מישראל, בתואנה של המשך „העיון מחודש", ייזום הקונגרס עצמו חוק לסיוע חוץ.

זו היתה רוח דבריו של ה־ סנאטור יוברט האמפרי, בפג־ ישתו אל הנשיא פורד, בעת מסיבת עיתונאים מרשימה ב־ גבעת הקפיטול, אשר כונסה לשם הודעה רשמית על מש־ לוח מכתב הסנאטורים אל ה־ נשיא פורד.

77 — פחות אחד

מול סוללה של מיקרופונים והבזקי מצלמות, נשאו ב־ מסיבת העתונאים דברים ה־ סנאטורים שיזמו את המכתב. ביניהם — יוברט האמפרי, יעקב יעביץ, קליפורד קייס, בריץ' ביי וריצ'רד סטון (סנא־ טור יהודי חדש אשר נבחר באחרונה לייצג את מדינת פלורידה).

בפתחו את המסיבה, אמר הסנאטור יעביץ, שיש 77 חות־ מים למכתב, אך באותו רגע קיבל פתק, ובו נאמר לו, כי הסנאטור ג'ון ספרקמן, יו"ר ועדת החוץ של הסנאט סבור, כי לא יהיה זה ראוי לאדם בעמדתו לחתום על מכתב כזה, פן יואשם בהעדפת יש־ ראל על פני שכנותיה.

נראה, כי הסנאטור ג'ון סטניס, יו"ר ועדת הסנאט לשרותים מזויינים, סירב ל־ הצטרף לחותמים מאותה סי־ בה.

נגד הפעלת לחץ

בהסבירו את עמדתו, אמר הסנאטור יוברט האמפרי, כי יש להבהיר שה„עיון מחודש" של מדיניות אמריקה במזרח התיכון אין פירושו הפחתת הסיוע או התמיכה האמריק־ נית בישראל. והאמפרי, סגן הנשיא לשעבר אמר, כי יש לו חשש שהעיכוב בהגשת בקשת הממשל להקצבת סיוע צבאי וכלכלי לישראל, הוא דרך להפעלת לחץ על מדינת ישראל, שיטת פעולה אשר הקונגרס לא יסכים לה.

„אנו מצפים לקבלת ה־ חוק לסיוע החוץ תוך תקופת זמן סבירה, שאם לא כן, ייאלץ הקונגרס להכין הצעת חוק משל עצמו" — הזהיר האמפרי.

סגן הנשיא לשעבר אמר עוד, כי הוא מתכוון לקיים ישיבות בחודש הבא, בנושא מכירת נשק אמריקני לאר־ צות המפרץ הפרסי, כולל ה־ ארצות הערביות באותו איזור.

עיתוי — ל„עיון מחודש"

הסנאטור יעקב יעביץ אמר, כי עיתוי שליחת המכתב נועד להמחיש את רצון הקונגרס ל־ השתתף בהליך „העיון מ־ חודש", לפני פגישותיו של ה־ נשיא פורד עם הנשיא סא־ דאת ועם ראש הממשלה יצ־ חק רבין. הוא אמר, כי לפי תור אין כל קשר עם החלטת הממשל למכור טילי „הוק" לירדן.

כאשר נשאל, אם המכתב מבטא תמיכה בגבולותיה ה־ נוכחיים של ישראל, הבהיר הסנאטור יעביץ, כי הדבר לא נאמר במכתב, ומשום כך אין לפרש אותו בצורה כזאת.

הוא הודה, כי בקונגרס עצמו קיימים חילוקי דעות בדבר פירוש המושג „בני־ לוח בני הגנה", והביע תקווה, שמשהו של דבר תהיה התלכדות דעות ב־ קשר לפירושם של „גבו־ לות בני הגנה" אלה.

מקגאוורן מסתייג

מתוך חשש שפירוש כזה יינתן לחתימתו, פרסם אתמול הסנאטור ג'ורג' מקגאוורן מן הליברלים הפוליטיים של החות־ מים על המכתב ופירסם הצ־ הרה בנושא.

בהצהרתו אמר מקגאוורן, כי „תהיה זו שגיאה להבין כי התמיכה של אמריקה ב־ ישראל, פירושה אישור ה־ גבולות הקיימים במזרח ה־ תיכון. הגבולות הקיימים אי־ נם בני הגנה, אלא ערובה מתמדת להמשך הסיכסוך. יש־ ראל חייבת להסכים להחזיר את השטחים הכבושים, חיי־ בת לקבל את זכות ההגדרה העצמית הפלשתינית, כולל הזכות לישות פוליטית משל־ הם. אי־הכרה בזכויות הפלש־ תינים מסוכנת לשלום, בדיוק כמו אי־הכרתם של הפלש־ תינים בישראל.

מקורות יודעי דבר אומ־ רים, כי השקפתו זו של מקגאוורן היא גם השקפתם של כמה מהסנאטורים הליב־ ראלים אחרים שחתמו על המכתב.

מכאן, שלמרות קורת הרוח שהובעה בירושלים — אי־ אפשר לראות את המכתב אל הנשיא פורד כאישור אוטו־ מאטי למדיניותו של רבין, אלא כהצהרת תמיכה חזקה בנושא מוגבל בלבד — המ־ שך הסיוע הצבאי והכלכלי לישראל.

עמדתו של פרסי

במכתב אחר אל הנשיא פורד, הסביר הסנאטור הרי־ פובליקני צ'ארלס פרסי, מאי־ לינוי — אשר לא חתם על המכתב הקולקטיבי — כי ב־ עוד הוא תומך בבטחונה ו־ בקיומה של ישראל, אין הוא סבור, כי רצוי להביע בשעה זו תמיכה חד־צדדית, אלא חייבת להיות תמיכה לכל ה־ צדדים במזרח התיכון. פרסי מאיץ בנשיא להתייעץ עם ה־ קונגרס בדבר המדיניות בה יש לנקוט בעתיד במזרח ה־ תיכון.

סנאטור רב־השפעה אחר, פרנק צ'רץ', מאיידהו, — תומך נלהב בישראל, — אמר, כי חתימתו על המכתב מש־ מעה אישור חוזר לתמיכתו בבטחונה ובקיומה של ישראל, ותו לא.

„בכך רמז הסנאטור צ'רץ' בביזור, אף כי לא אמר זאת במפורש, כי התמיכה אינה ב־ הכרח תמיכה בעמדותיה ה־ מדיניות של ישראל. על עמ־ דתו בקשר לסיוע הצבאי ו־ הכלכלי לישראל, אמר צ'רץ', כי הוא סבור, שגם הקונגרס וגם המימשל חייבים להגיע להסכם בדבר כמות הסיוע ש־ יש להעניק לישראל. הוא אמר, כי הוא סבור, שעל ועדת החוץ של הסנאט לעמוד בקשר עם המימשל, ואחרי כן יוצג הסכום שיחולט עליו בפני מליאת הקונגרס. בדרך זו אפשר יהיה להימנע מן הוויכוחים והשנתיים המצו־ כים בין המימשל לבין ה־ קונגרס בנושא זה.

אין „סלמי"

למרות ההודעות אלה, אין ספק כי חשיבותו של המכתב והתמיכה הציבו־ רית שהוא מייצג עולות בהרבה על חשיבות תוכן המכתב עצמו.

נוסח המכתב פורסם ביום ה' בעמוד הראשון הן ב„ניו יורק טיימס" והן ב„וואשינ־ טון פוסט". הפירסום הכללי שניתן למכתב היה — הר־ דעה למימשל כי אין „סלמי" בתמיכת הקונגרס בישראל.

כוונתו היתה להראות גם, כי המימשל, כתוצאה מן „ה־ עיון מחודש" שלו, נוטה לצד בת הערבים — וכי עימות עם הקונגרס בבעיה כה חשובה, כבעיית המזרח התיכון, עלול להיות בלתי נמנע.

משום כך אין ספק, כי הי־ תה זו אחת ההצלחות המר־ שימות ביותר של מדיניות החוץ הישראלית.

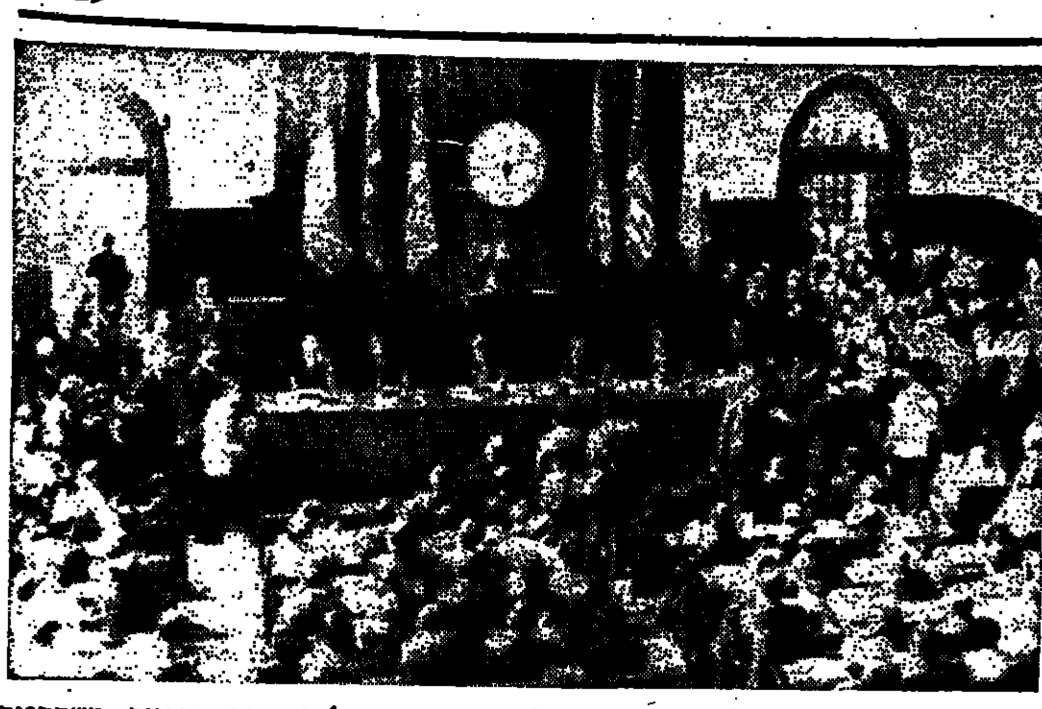

מראה כללי של ועידת ברית המרכז (סנט"ו) שנפתחה אתמול באנקרה, תורכיה. משתתפים בה (משמאל לימין): שר־החוץ האיראני, עבאס חאלאטבארי; שר־המדינה הפאקיסטאני, עזיז אחמד; שר־החוץ התורכי איחסאן סאברי קאגלאיאנג'יל; מזכיר סנט"ו, אומיט האלוק באיולקן מתורכיה; שר־המדינה הבריטי, רוי האטרסלי; ושר־החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר.
(צילום ראדיו של א.פ.)

קיסינג'ר: ארה"ב תתמוך בידידותיה במזרח התיכון

מבטיח לפעול לשיפור היחסים בין יוון לתורכיה ✶ שר החוץ התורכי תובע ביטול האמברגו של ארה"ב

מאת ש. כהן, סופר „מעריב" באיסטנבול

שר החוץ האמריקני ד"ר הנרי קיסינג'ר הבטיח למדי־ נות הידידותיות לארה"ב במזרח התיכון כי הממשלה האמריקנית תעמוד בהת־ חייבויותיה ותקיימן.

בנאום שנשא לפני מועצת השרים של ארגון סנט"ו, ש־ נפתח אתמול באנקרה, אמר ד"ר קיסינג'ר, כי העם האמ־ ריקני מכיר היטב באחריות שלו, וכי עתיד העולם תלוי במידה רבה בתרומתה של ארה"ב ובעמדותיה הנחושות. „אנו נמלא את תפקידינו ב־ הנהגה לאוריות שלנו ונישאר נאמנים לידידינו".

שר החוץ הדגיש שארה"ב לא תוותר על עקרונותיה, ו־ יחד עם זה תשאף ליצור קש־ רים קונסטרוקטיביים עם ה־ קומוניסטים.

אשר ליחסים עם תורכיה אמר ד"ר קיסינג'ר כי הממ־ שלה האמריקנית תשקיע את מירב המאמצים לשפר את שיתוף הפעולה בענייני הגנה עם מדינה זו. הוא ציין ש־ ארה"ב רואה בתורכיה מדינה ידידותית ובת־ברית, והוסיף כי ארה"ב לא תחסוך במא־ מצים לפתרון בעיית קפריסין ולשיפור היחסים בין יוון ל־ תורכיה.

תובע ביטול האמברגו

שר החוץ התורכי, איחסן סברי צ'אגלאיאנגיל, אמר ב־ ועידת סנט"ו כי אם לא יוסר האמברגו האמריקני על אספקת נשק לתורכיה בקרוב, יעמדו בסכנה תמכות יחסי תורכיה־ ארה"ב. הוא הזהיר כי דבר זה יחליש את כוח ההגנה של תורכיה ואת הבטחון באיזור כולו.

שר החוץ התורכי הוסיף כי אין כל פתרון לבעית קפריסין, אלא הקמת פדרציה דו־אזורית, בשיתוף פעולה של שתי העדות במימשל באי, שיישאר עצ־ מאי ונייטראלי. השר התורכי השמיע כמה הערות זועמות כלפי בריטניה בגלל חילוקי הדעות התכופים בין אנקרה ללונדון בענין קפריסין.

שר המדינה לענייני חוץ ב־ ממשלת בריטניה, רוי הטרסלי, אמר כי האירועים האחרונים בדרום־מזרח אסיה פגעו ב־ אמינותה של ארה"ב. אך הוא הביע את אמונת ממשלתו ב־ נכונותה של ארה"ב לראות ב־ צורה ריאלית את צרכי הבט־ חון של ארה"ב ובעלות בריתה. השר הבריטי הזכיר לנאספים שבריה"מ עוסקת בהגדלת כו־ חה הצבאי בים התיכון וב־ אוקיאנוס ההודי וכינה דבר זה איום צבאי לסנט"ו.

שאלת חרם הנשק האמרי־ קני ואפשרויות להסדר בבעית קפריסין נדונו אתמול בפגי־ שה בין ראש הממשלה סולימן דמירל וד"ר קיסינג'ר, בהש־ תתפות שר החוץ התורכי.

נגד המשך הקפאון

בשיחה עם עתונאים בתוך לאולם הועידה קידם ד"ר קי־ סינג'ר בברכה את הסכמת סוריה להארכת המנדט של כוח האו"ם בשישה חודשים. הוא אמר כי דבר זה יאפשר להרוויח זמן נוסף, כדי להביא להסדר הסכסוך הישראלי־ער־ בי. מקורות הקרובים לשר החוץ מסרו כי הוא מרוצה מאוד מצעד זה ורואה בכך סיכוי להקטנת המתיחות ול־ הבטחה של חידוש השיחות.

בנאומו לפני מועצת סנט"ו בענין המזרח התיכון, אמר כי הסדר באיזור חייב להבטיח את השלמות הטריטוריאלית, הבטחון והקיום הלאומי של כל המדינות באיזור. כן אמר כי ארה"ב מתנגדת להמשך הקפאון הנוכחי, ובדעתה ל־ המשיך ולגלות עניין רב בנושא המזרח התיכון.

מול מיליון חיילים, 16 אלף טנקים ו־2900 מטוסים

שלסינג'ר: נגדיל כוחותינו באירופה

שר ההגנה האמריקני, ג'יימס שלזינג'ר, גילה אתמ־ מול תכניות להגדלת הכוח האמריקני במרכז אירופה, שיוצבו קרוב למליון חיילים קומוניסטים, כש־ לרשותם 16 אלף טנקים ו־ 2900 מטוסי קרב.

במאמר במגזין של נאט"ו כתב שלזינג'ר, כי הממשל האמריקני, בהסכמת הקונגרס, כבר החל לפעול לתגבור ה־ כשאבים העומדים לרשות נאט"ו במרכז אירופה. בין ה־ צעדים שננקטו: העברת שתי בריגדות קרביות וכוחות אח־ רים, וחיזוק העוצמה האוירית האמריקנית במרחב אירופה.

שר ההגנה האמריקני פירסם את מאמרו לרגל כינוס שרי ההגנה של נאט"ו בבריסל. ב־ מאמרו מסר פרטים על הער־ כות „הצבאית הקומוניסטית במרכז אירופה: במזרח גרמ־ ניה, בפולין ובצ'כוסלובקיה, מוצבות 27 דיוויזיות סובייטיות מוכנות לקרב ועוד ארבע די־ וויזיות בהונגריה. הכוחות ה־ צבאיים של בריה"מ ומדינות מזרח אירופה האחרות בגיבוים ל־930 אלף חיילים המאורגנים ב־58 דיוויזיות. (אי.פי.)

שגריר ארה"ב באו"ם: אמליץ על צעדי תגמול אם תושעה ישראל מעצרת האו"ם

ג'ון סקאלי, שגריר ארה־ צות־הברית באו"ם, אמר אתמול, כי ימליץ שארה"ב תנקוט אמצעי תגמול אם יצליחו מתנגדי ישראל ל־ השעות את ישראל מן ה־ עצרת הכללית של האו"ם.

סקאלי אמר בוועדת החוץ של הסנאט, כי צעד לגירוש ישראל יביא בעקבותיו לאבדן כוחלם של תמיכת הציבור ה־ אמריקני באו"ם ולדרישות ב־ קונגרס לנקיטת צעדי־גמול.

אם תושעה ישראל מן ה־ עצרת הכללית, הוסיף סקאלי, אמליץ כי משלחתי תנקוט פ־ עולה בהתאם". (ע"ר)

יועצו של סאדאת הביא עמו איגרת אישית לנשיא צרפת

זוהי „פגישת עידכון" לקראת פגישת פורד וסאדאת

מאת הבר גולה, כתבת „מעריב" בפאריס

אשרף מרואן, יועצו של הנשיא סאדאת, נתקבל אתמול בארמון אליזה על ידי הנשיא ז'יסקאר ד'אסטן, ו־ מסר לו איגרת אישית מה־ נשיא אנואר סאדאת.

כבואו מהפגישה עם נשיא צרפת גילה אשרף מרואן, כי סגן נשיא מצרים ומי שהיה מפקד חיל האויר שלה, הגנ־ ראל מובארק, יבוא לפאריס כדי להשתתף בסלון האוירי. למצרים אין ביונן משלה, אולם היא מעוניינת לבדוק מה מצע כיום למכירה בשוק ה־ תעשיה האוירית — צבאית והאזרחית כאחת.

היועץ המצרי אמר, כי עיד־ כן את נשיא צרפת בנושאים הקשורים למזרח התיכון, במי־ יחוד ערב פגישת הנשיא פורד עם הנשיא סאדאת בזאלצבורג. הכבים שהשע על ביקור ה־ גומלין של הנשיא ז'יסקאר ד'אסטן במצרים, אשר נועד להיערך לפני סוף השנה. ה־ מועד המדויק טרם נקבע.

ציפיה לתוצאות השיחות

אשר לשיחות ז'נווה, נראה כי כר אשרף מרואן אמר ל־ נשיא ז'יסקאר ד'אסטן, כי ה־ שלב הנוכחי הוא ציפיה לתו־ צאות שיחות קיסינג'ר־גרומי־ קו. לפי שעה לא נקבע תא־ ריך לשיחות ז'נווה, שכן כל עוד לא נפתרה בעית הייצוג הפלשתיני ולא הובהרו סוגיות עמדות מדינות ערב בנושא זה, אין טעם לקבוע תאריך לשיחות.

בפאריס רווחות שמועות רבות וסותרות על הייצוג הפלשתיני. יש אומרים כי הסובייטים נר־ סים עתה להקשיח את עמדתם, בשל הקשחת העמדה הפלש־ תינית ומתוך חשש שלא יצ־ ליחו לכפות גישה מתונה יו־ תר על מנהיגות אש"ף.

בתשובה לשאלה מה עמדת מצרים בנוגע לנוכחות צרפתית בשיחות ז'נווה, אמר אשרף מרואן, כי ממשלתו מעוניינת בנוכחות צרפתית. אולם הוא לא פירט באיזה שלב ובאיזו צורה.

נשיא צרפת יבקר במצרים

האליזה ז'יסקאר ד'אסטן, נשיא צרפת ייצא לביקור במצרים עוד לפני תום ה־ שנה, כימסר הבוקר העתון „לאורורה".

המועד המדויק של ביקור זה עדיין לא נקבע, אך כבר חים כאן, כי ז'יסקאר ייצא לקאהיר אחרי פגישת פורד־ סאדאת ולפני כינוס ועידת ז'נווה האמורה להתכנס ב־ ספטמבר.

בית־הקברות היהודי בסארין משמש למזבלה

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

בידיעות שהגיעו לניו־ יורק נאמר, כי בית הקב־ רות היהודי בסארין אשר באוקראינה, הפך למזבלה.

קודם לכן נסלל כביש דרך בית הקברות, לשימושו של בסיס צבאי הנמצא בסמוך.

בית הקברות היה במצב טוב־ יחסי עד לפני כשנה. בסמוך לבית הקברות נמצאים שלושה קברי אחים בהם קבורים 12 אלף יהודי סארין, אשר נר־ צחו על ידי הנאצים. המצבות שהוצבו מסביב לקברים ל־ אחר מלחמת העולם השניה סולקו, והציון היהודי למקום הקבר — אבן גדולה שניצבה בברכנו — נותץ.

מדענים אמריקניים יחרימו את ארגון הבריאות — אם יתנכל לישראל

מאת מסר „מעריב" בוושינגטון

קבוצה של מדענים אמ־ ריקניים בכירים, וכהם חת־ ני פרס נובל, הזהירו את ממשלת ארצות־הברית ו־ ארגון הבריאות העולמי, ש־ הם עלולים להחרים את פעילויות הארגון, אם יקבל ההחלטה לגרש את ישראל או להגביל את פעילותה.

הקריאה באה לאחר שארגון הבריאות העולמי קיבל הצעת החלטה ערבית, הקוראת ל־ ישראל להרשות למשלחת ה־ ארגון, שתכלול נציגי מדינות שאינן מקיימות יחסים דיפ־ לומטיים עם ישראל, לבקר בה, כדי לבדוק את היחס ל־ ערבים בשטחים הכבושים. ישראל סירבה לאפשר כניסתה של משלחת כזו, משום שה־ כבה מבטיח מראש אפליה נגד ישראל.

כדי למנוע הרס אפש־ רי משתדלים עתה פקידים בכי־ רים של ארגון הבריאות לרכך את לשון ההחלטה, שלא תכ־ לול סאנקציות נגד ישראל.

ביום שלישי קיבלה ועדת החוץ של הסנאט, פה אחד, את הצעתו של הסנאטור קליפורד קייס (סנאטור רפובלי־ [...]

ישראל ומכסיקו יחתמו על שיתוף פעולה מדעי

מאת איננה דוויטשקרוין

מכסיקו וישראל יחתמו בשבוע הבא על הסכם נר־ סף לשיתוף פעולה במדעי ובטכני, ל־18 החודשים ה־ באים.

שגריר מכסיקו בישראל, בניטו ברלין, מסר כי מכסיקו מוכנה להקציב סכומי כסף גדולים יותר לתכנית זו, בשל הצלחת תוכנית שיתוף הפעולה בעבר. ישראל לעו־ מתה מוכנה להעביר כוח אדם לרשות מכסיקו בתחומי המדע והטכנולוגיה.

כדי לחתום על ההסכם תשהה בישראל במשך שבוע משלחת של ששה אנשי מדע מכסיקניים בכירים, בראשותו של נשיא המועצה המכסי־ קנית לפיתוח מדעי וטכני, ד"ר גררדו בואנו זיריון.

יהיה זה בעיקרו ביקור עבודה. המשלחת המכסי־ קנית תדון עם פקידים יש־ ראליים (בראשותו של ד"ר אליעזר טל, ראש המועצה ה־ לאומית למחקר ופיתוח) כי־ צד להגדיל את היקף הפעו־ לות המשותפות למכסיקו ו־ לישראל בתחומי המדע וה־ טכנולוגיה.

עד כה נערכו חילופי מומ־ חים בין שתי המדינות — מאה מכסיקנים ומאה ישרא־ לים בתחומים שונים. מדובר בעיקר במחקר פיתוח מקו־ רות מים, פיתוח אזורים צחי־ חים, גידול פירות ונושאי אגרוניה אטומית.

[של]פין הודח מתפקידו בבריה"מ — ראש האיגודים המקצועיים

[...]דר שלפין הודח מכהונתו כראש ה־ איגודים המקצועיים בברי־ ה"מ, הודיע אתמול רדיו [...]

[...] היה בעבר ראש ה־ [...] המשטרה החשאית הסובייטית, [...] בחודש שעבר הודח [...]

[...] הרשמית באמר כי [...] האיגודים המקצועיים, [...] על פי בקשתו. [...] מכירים כי [...] מה שהה שלפין ב־ [...] שם נערכו [...] סוערות והוא נאלץ לקצר את מסעו בברי־ טניה.

ברז'נייב דחק רגליו

שלפין היה החבר הצעיר ביותר בפוליטביורו, ובעבר נחשב למתחרהו הרציני ביו־ תר של ליאוניד ברז'נייב ו־ ראו בו מועמד למלא את מקומו של המזכיר הסוב־ ייטי. הוא מילא תפקידים ח־ שובים בממשל הסובייטי, בין היתר עמד בראש ארגון הנוער, הקומסומול, וראש המזכירות הממונה על מי־ נויים לתפקידים שונים.

רוב המשקיפים, העוקבים אחרי הנעשה בקרמלין, מ־ שוכנעים כי ברז'נייב דחק את רגליו של שלפין והוא חיפש הזדמנות לסלקו מן ה־ שלטון. רווחו שמועות במוסד כי שלפין ניסה ליטול כמה מסמכויותיו של ברז'נייב ב־ 1965, אך הדבר לא עלה ב־ ידיו.

במקומו של שלפין כראש האיגודים המקצועיים, יתמנה מזכיר האיגודים, אלכסיי ויק־ טורוב. אולם לא התמנה איש במקומו כחבר בפוליטביורו. (רויטר, אי.פי.)

שינוי: מה קורה באמת

בשני עיתונים התפרסמו ידיעות כוזבות על פילוג [...]שינוי. העובדות הן כי תנועת שינוי עשתה מעשה יוצא [...]פן בפוליטיקה הישראלית ומסרה לכלל חבריה את [...]כרעה בעניין המיזוג עם ר"צ. רוב החברים התנגד למיזוג. [...]חברים שכולם תמכו בקיום המשאל והשתתפו בו לא [...] מרוצים מההחלטת הרוב והצטרפו ליעד. כל הפורשים [...]לו מהווים פחות מ־1% מכלל חברי התנועה. במקביל [...]רישה זו הצטרפו לשינוי 150 חברים חדשים.

שינוי פעילה היום יותר מתמיד, ב־30 סניפיה, בצוותיה, [...]צעותיה וביוזמותיה. שינוי תמשיך בדרכה שלה. שינוי [...] קמה כתנועה „שמאלה למרכז" ולא תשנה את עורה. [...]כה של שינוי אינה קלה. לשינוי אין כספי מימון [...]לגות או כסף ציבורי אחר. לשינוי אין עסקנים או [...]דות מינויים. מה יש לשינוי? לשינוי יש חברים שותי־ [...]יות, שותפים מלאים להכרעות; לשינוי יש אנשים [...]מאיים שאינם תלויים בפוליטיקה לפרנסתם; לשינוי [...] רק תרומות, ומסי חבר; לשינוי יש מאות פעילים [...]נדבים; לשינוי יש רצון עז להוציא את ישראל מהבוץ [...]יו שקעה בגלל הצמד „עבודה—חרות";

[...]שינוי יש סיכוי — בעזרתך.

[...]שיו יותר מתמיד, הצטרף לשינוי.

ב־14 חדשי קיומה הוציאה שינוי פחות מהכסף שנותן [...]צר לח"כ אחד במספרת מימון מפלגות.

[...]זור לנו!!

שינוי

תנועה להתחדשות חברתית ופוליטית

לכבוד תנועת „שינוי", [...] תל־אביב. טל' 03־235698.

הנני מעוניין: ☐ להצטרף כחבר תנועה ☐ לקבל מידע חומר הסברה בלבד.

שם .... טל' ....

כתובת מלאה ....

רצ"ב .... ל"י השתתפות בהוצאות.

[...] תעשה שט[...]

[...]ת סוריה להאריך

[...] סעיל היה זמן

[...]רים ועזע

מעריב

هكذا من الأصل

صكذا من الأصل

חיים הרצוג מגיב: ח"כ הורביץ לא טרח לברר את העובדות

„דבריו של ח"כ יגאל הורביץ, שהוא בוחר לפרסם, תוך התנהגות כאחרוני השיטות כחבר כנסת, הינם שקר וכזב ביסודו. לאו הנעצ, אם חבר כנסת מנצל את מעמדו להשמיץ ולפרסם שקרים, תוך ניצול החסינות" — כאמר בתגובתו של אלוף (מיל.) חיים הרצוג, על שאלתה של ח"כ הורביץ, שבה הוא מערער על מינוי הרצוג כשגריר ישראל באו"ם, תוך האשמתו כאי־אמינות בתקופה היותו ראש אמ"ן בצה"ל.

„זוהי כנראה תגובה על רקע אישי משפחתי לדעות שפרסמתי בספרי, במסגרת דיון דמוקרטי וחופשי במדינה. כמו, שח"כ הורביץ לא ראה צורך ציבורי, להביא את טענותיו לפני שפירסמתי ספר. הערכותי הענייניות ביחס לתפקידו של שר הבטחון דאז, מר משה דיין, במלחמת יום הכיפורים, פורסמו בארץ ובחו"ל, חודשים רבים לפני שהוצע לי לכהן כשגריר באו"ם.

„לעצם העניין, ח"כ הורביץ טוען בקשר לאירועים ב־1959. הבל שניצל את מעמדו ולא טרח לברר את העובדות. הפסקתי לשרת בצה"ל, עד המחצית השניה של 1962. באפריל 1961 הועליתי לדרגת אלוף על ידי בן־גוריון, בהמלצתו של הרמטכ"ל, כמקובל. אחר שחרורי מצה"ל, קיבלתי מינוי חירום ב־1963 במילואים, מידי הרמטכ"ל דאז, רב־אלוף צבי צור. ביוני 1967, עם פרוץ מלחמת ששת הימים, מוניתי על ידי הרמטכ"ל דאז, רב־אלוף יצחק רבין, כמושל הצבאי של יהודה ושומרון.

„לא ביקשתי את התפקיד באו"ם ואינני מבקש אותו היום. רצוי אולי למנות את ח"כ הורביץ כנציגנו באו"ם, כאחר שלדעתו הוא מתאים, ברמת טיעוניו, לרמה של ידידינו בגוש זה" — מסיים ח. הרצוג את תגובתו.

עורכי העתונים מתנגדים לחוק המטיל עליהם את האחריות לתוכן מודעות

התנגדות חריפה לסעיפים בחוק הליכוד מכחו, המטילים אחריות על העתונים לתוכן המודעות המתפרסמות, הביעה אתמול משלחת של עורכי ומנהלי העתונים היומיים, שהופיעה בפני ועדת הכלכלה של הכנסת.

יושב ראש איגוד העתונים, העורך האחראי של „ידיעות אחרונות", מר גת מוזס, אמר, כי החוק המוצע יפגע בחופש העתונות, שכן העתונים מתקיימים על מודעות, ואין כל אפשרות לעתון לבדוק את נכונות תוכן המודעה לפני הפרסום. את האחריות יש להטיל על המפרסם.

עורך „הארץ" מר גרשום שוקן, אמר, כי העתון יכול להיות אחראי רק לחלק המערכתי, אך בשום אופן לא לחלק הפרסומי. לדעתו, מספיק אם העתון ימסור את שם מוסר המודעה, אם יהיה פרסום מטעה.

ברוח זו דיבר גם עורך העתון „גלובס קוריר", מר שבתאי הימלפרב, שאמר, כי אם החוק יתקבל בנוסח המוצע, יתקשו העתונים לקיימו.

יושב־ראש הוועדה, ח"כ יגאל הורביץ, הביע תמיהה, שהממשלה לא נועצה בגורמים הנוגעים בדבר, ובמיוחד בעורכי העתונים, בטרם הגישה את החוק לכנסת.

נשיא לשכת עורכי הדין, העו"ד יצחק טוניק, טען, שהחוק לוקה באופן בסיסי משום שהוא יוצר עוולות אזרחיות חדשות, בעוד שקיים חוק הנזיקין האזרחיים, הדן בעבירות דומות. הוא גם סבור, שהחוק יטיל עומס גדול מדי על בתי המשפט, בגלל ריבוי המשפטים שיוגשו.

חברי הוועדה אמרו, כי הם נכונים לקבל את הטיעון של המוחים, אולם יש למצוא נוסחה, שהציבור יהיה מוגן מפני פרסומים כוזבים ומטעים.

משה שמיר וש. הר־אבן בין מקבלי פרסי־היצירה

פרסי יצירה מטעם קרן ראש הממשלה הוענקו אמש ל־6 סופרים בטקס שנערך ב„בית הסופר" בתל־אביב, במעמד נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, ושר החינוך והתרבות, א. ידלין.

בפרס, שיאפשר לזוכים שנת־שבתון לצורך יצירה, זכו אהוד בן־עזר, שולמית הר־אבן, אברהם חלפי, נתן יונתן, טוביה ריבנר ומשה שמיר.

מר שמיר הוא עורך המדור הספרותי של „מעריב" ו־שולמית הר־אבן — משתתפת קבועה בעתוננו.

ד"ר מיכאל לבנאו, יו"ר ועד הנאמנים של הקרן, ציין, כי עד כה, מאז שהוקמה הקרן בשנת 1968 בידי ראש הממשלה המנוח ל. אשכול, קיבלו פרסים 38 סופרים.

אראלה ועמוס שולברג
חובקים בן
במזל־טוב
אח לענת, יפעת וליאת
רמת־השרון — י"ג בסיון תשל"ה (23.5.75)

הוקרה מכל ליבנו
לאספן המצות אריאלי שכטוה מיד־אליהו
אנו — שתי חברות מראש־העין, סבלנו עשרות שנים מכאבים עזים בכל גופנו, בגין שגיונים רבים בעמוד השדרה. במסירות נפש, שאין דוגמתה ביניננו, הצליח ה' אריאלי לחולל פלא ולגאלנו מהיסורים. יבוא על הברכה גם על מעשיו הרבים באיסוף בגדים לנצרכים, איסוף ציוד למען החיילים והרבה מצוות שונות. מי יתן וירבו כמוהו בישראל.
נעמי אברך ונעמי, ...
ראש העין, שכון כ/85.

טפטים
טפט פלסטיק 11 ל"י
מ"ר עבודה עם שפכטל 10 ל"י
פזית
ירושלים, פסג' המגדל, רחוב הלל 23
אחריות ל־5 שנים

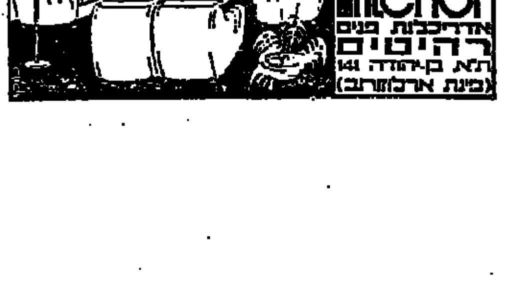

דיין: אנשי צבא סובייטיים מאיישים חטיבת טילי קרקע־אוויר סורית

בהרצאתו אמש בבר־אילן שוב חיווה דעתו ש„סוריה לא תסכין עם ישיבתנו קבע בגולן" ✶ „הארכת מנדט כוח או"ם — בתיאום עם בריה"מ"

מאת מנחם שבאל

ח"כ משה דיין אמר אמש בהרצאה באוניברסיטת בר־אילן, כי הוא סבור גם כיום, כפי שהיה סבור בעבר, שסוריה לא תסכין עם ישיבתנו קבע ברמת הגולן. לדעתו, „יכולה אומנם להיות הולמה, שהבטחון של ישיבתנו ברמת הגולן שקול כנגד הסכם עם סוריה, המה גם שהיא במילא אינה מוכנה להתנגב עימנו הסכמי שלום. אני רק יכול לקוות, שנוסחה אחרת, ששמעתי מפי האחראים היום, המאמינים כי סוריה תתנום עימנו על הסכם שלום, על אף ישיבתנו קבע ברמת הגולן — אכן תתאמת ויתברר שאני טועה בהערכתי".

עוד אמר, כי אינו מאמין שאפשר לנטרל היום את מצרים מסוריה לטווח ארוך.

בהגיבו על הודעת סוריה, שהיא תחדש את מנדט כוחות האו"ם לששה חודשים נוספים אמר, כי לדעתו ההודעה תואמה מראש עם בריה"מ, מתוך תקווה להשיג הישגים באמצעים מדיניים. לדעתו, והסכם עם הסורים לא יהיה מתמוטט מאי־חידוש המנדט של כוחות או"ם. כי בניגוד לסיני, שם יש לכוחות או"ם רצועה בשליטתם הבלעדית, וסילוקם של כוחות אלה מהשטח היה מאחר את הרצועה בלא שלטון ובערער את ההסכם, אין בסוריה שטחים בשליטת כוחות או"ם, פרט לאזור קטן מאוד על החרמון והשלטון בשטח יכול להישאר כמו שהוא, עם משקיפים ופיקוח אווירי בלבד".

להלן גילה, כי בסוריה מצויה היום חטיבת טילי קרקע־אוויר מאוישת אנשי צבא סובייטי. חטיבה זו היתה שם, לדבריו, כבר בימי מלחמת יום הכיפורים. לדבריו, בריה"מ החלה לטפח את צבאות מצרים וסוריה לקראת מלחמת יום הכיפורים אחרי מלחמת ששת הימים. במיוחד בלט הדבר בסוריה. כמויות הנשק בסוריה שמנו ב־1967 450 טנקים, 400 קני תותח ו־90 מטוסים, גדלו ב־1973 ל־2000 טנקים, 1200 קני תותח ו־320 מטוסים. ב־1967 לא היתה בסוריה אפילו סוללת סאם אחת, לעומת 27 סוללות במצרים, וב־1973 כבר היו בה 35 סוללות „סאם" וכן סוללות טילי „פרוג" קרקע־קרקע. היום ממשיכים הסובייטים לצייד את הסורים גם בטילי „סקאד" ארוכי טווח; מטוסי מיג 23, וסוללות חדישות של סאם־6 — בכמויות משמעותיות.

אזהרת מסקנות

להלן ציין, שימי הקרבות נגד סוריה במלחמת ששת הימים היו רוויים במתיחות מדינית רבה. הסובייטים איימו להתערב בכוח לטובת הסורים ונותקו עימנו את היחסים. „החשש שלי להגבבה סובייטית חריפה והתאמת במישור של ניתוק היחסים. איני יודע באיזו מידה היה מתאמת גם האיום של התערבות בכוח. כי הנשיא ג'ונסון הניע את הצי השישי המצויד בנשק גרעיני".

מדיניות ארה"ב

בסוקרו את מדיניותה הנוכחית של ארה"ב באזור, אמר כי הנשיא ג'ראלד פורד ביטא מדיניות זו בשלוש נקודות עיקריות.

● ארה"ב רוצה לקרב מדינות שלא היו בעלות בריתה עד עתה, כגון מצרים ומדינות ערביות אחרות.

● ארה"ב רוצה למנוע מידידותיה הכבדה כלכלית, הנובעת מבעיות של צמצום אספקת נפט.

● ארה"ב רוצה בכל מחיר למנוע התנגשות עם בריה"מ. על נקודה אחרונה זו חזר הנשיא פורד כמה פעמים. בהדגישו שארה"ב לא תשלים עם מבוי־סתום ותעשה הכל להתגבר עליו.

מר דיין אמר, כי הוא מאמין שיחסיו של נשיא מצרים עם בריה"מ קרירים היום מאוד ויש לסאדאת פתיחות רבה כלפי העולם המערבי וארה"ב.

פניית ב.ג. לקנדי ולדה־גול

עוד גילה, כי ב־1963, כשסוריה, מצרים ועיראק הסכימו ביניהן על הקמת פדראציה משולשת, נחרד ראש הממשלה דאז מאוד, מהתפתחות זו, וראה בה סכנה לקיומה של מדינת ישראל. הוא פנה אל נשיא ארה"ב ג'ון קנדי ולנשיא צרפת שארל דה־גול וביקש ערובות, שמבחינה היסטורית דומות מאוד לערובות שמציעה כיום בריה"מ. שני הנשיאים המערביים דחו אז את בקשתו.

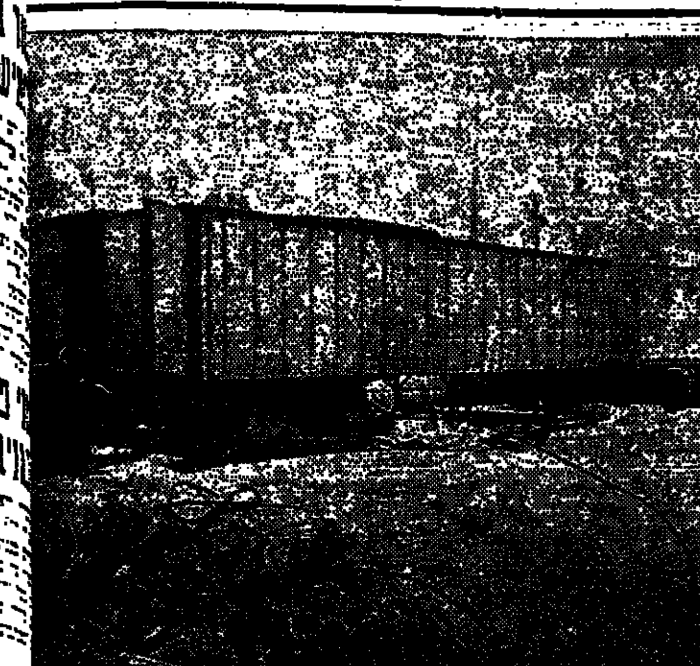

נגררים ענקיים, שהגיעו בימי מלחמת יום הכיפורים לצורכי ועדות נטושים עתה במגרש המטענים של נמל חיפה. הציוד היקר, שערכו במיליון וחצי ל"י בערך, מתגלגל כשנה וחצי כאבן שאין לה הופכין ומתבלה מיושן. (צילום: ...)

האופוזיציה באגד תנסה להשתלט על המזכירות

ההנהלה המורחבת החדשה לישיבה מיוחדת — ה...

מאת אלכס דורון

ההנהלה החדשה של „אגד", זומנה להבוקר לישיבה מיוחדת, בה יוצע לבחור את המזכירות. ולמנות את ראשי האגפים השונים — שינהלו את הקואופרטיב בשנתיים הקרובות.

היוזמה לקיום ישיבה זו, באה מצד הסיעה, שעד לבחירות היתה האופוזיציה ב„אגד" — ואילו, עתה, בעקבות הבחירות שהיו השבוע, טוענת כי ביכולתה לנהל את החברה, במקום הסיעה ששלטה עד כה.

על המכתב שנשלח למזכיר ההנהלה והתובע לכנס הבוקר את הישיבה, חתמו 14 נציגים הנבחרים של סיעת האופוזיציה; חבר הנהלה מאילת (יום־טוב גודריה), שהודיע, כי הוא אמנם חבר הסיעה השלטת — אך עתה מעוניין לתמוך בעמדותיה של סיעת האופוזיציה. כן תמכו על הפניה, שני חברי הנהלה מירושלים (גרשון דון ומשה לוי) שנבחרו בבחירות השבוע כנציגי הסיעה השלטת.

בהנהלת „אגד" 30 חברים הבוחרים את המזכירות (7 או 9 ראשי אגפים). על פי תוצאות הבחירות, זכתה הסיעה, ששלטה בקואופרטיב ב־18 השנים האחרונות ב־15 מאנדאטים בהנהלה. בראשה עומד יוסף הררי, יו"ר המזכירות כיום. כדי לקבל החלטה מחייבת, די בנוכחות 18 חברי הנהלה — ואלה יכולים היום גם לבחור במזכירות רשמית חוקית.

אמש נערכה פגישה חשאית בין מר הררי לבין כמה מראשי סיעת האופוזיציה, בדבר הקמת „מזכירות מקיר אל קיר" וחלוקת תפקידים מתאימה. המגעים האלה ימשכו כנראה גם הבוקר, עד לישיבת ההנהלה, בתקוה להגיע לפשרה, ולמצוא פשרה מכובדת שתימצא „שירת הראשים".

נודע, כי אמנון ... היה בבחירות המועמד של סיעת האופוזיציה שמנהיגה של ה... גולדמן; לא נבחר ... הלה, על ידי ... שלו) — מוצע ... מזכירות „אגד", ... גירסה אחרת, אין ... בה לבחור יו"ר ... לקבוע „פרוטוקולי", תפקיד ראש אגף ... התפקיד הבכיר — בונין.

בתשובה לשאלת ... ויבי, מה בכוונת האופוזיציה — הם שלטה — לעשות הנוכחי של „אגד", (שנבחר שוב לת...) אמר: הדבר סיעה יקבל תפקיד, בהתא... ידי.

„זה ממש מעשה ונדליזם"

שער וקשת־אבן עתיקים נהרסו במגרש הרוסים

מאת סופר „מעריב" בירושלים

„זה ממש מעשה ונדליזם" — הגיב אמש סגן ראש עיריית ירושלים, מר יהושע מצא, על הריסת שער וקשת אבן עתיקים ב„מגרש הרוסים" בבירה. פעולת ההריסה בוצעה שלשום לפנות בוקר על ידי חברת „עמידר", למרות שהשער והקשת, שהוקמו במאה הקודמת, הוכרזו על ידי עיריית ירושלים כ„אתרים לשימור".

השער שנהרס היה מוצב בכניסה ל„מגרש הרוסים" מכיוון רחוב הלני המלכה. בתוכו השער פעל, עד לאחרונה, קיוסק קטן. פעולת ההריסה נעשתה על ידי חברת „עמידר", כדי לשפר את סדרי התחבורה בכניסה למגרש הרוסים ולהסיר את השער והקשת שהיוו מפגע תנועתי.

סגן ראש עיריית ירושלים, שהוא מ"מ יו"ר הוועדה המקומית לבניין ערים, האשים אמש, כי „עמידר" ביצעה את פעולת ההריסה ללא אישור רשויות התכנון והבנייה. מר מצא הורה על הגשת תביעה משפטית דחופה נגד „עמידר" וביקש לבדוק את האפשרות החוקית לעצור את מנהל „עמידר" בבירה, מר ד. שפירא, כאחראי להריסת הקשת והשער העתיקים.

הנהלת „עמידר" בירושלים טענה אתמול, כי ההריסה נעשתה כדי לשפר את סדרי התנועה במקום, לאחר תיאומים עם גופים שונים ולאחר שמנהל המחלקה לשיפור פני העיר, מר נחמיה עוז, הורה על חיסול הקיוסק שהיה בתוך השער. מר יעקב רוזנולד, מהנהלת „עמידר", אמר שאיש לא הודיע קודם לכן ל„עמידר", שהיתה בעלת המקום, כי השער והקשת הם „אתרים לשימור". הוא הוסיף שפעולת ההריסה תואמה עם משטרה, ולפי בקשת המשטרה אף בוצעה ההריסה בשעות הלילה.

סגן ראש עיריית ירושלים, מר מצא, אמר בתגובה לטענות „עמידר", כי האישור שניתן על ידי מר עוז נגע להפסקת פעולת הקיוסק. המדובר היה בהוראה על־פי חוק רישוי עסקים — ולא בפעולת הריסה, הטעונה אישור של הוועדה המקומית לבניין ערים.

מחלקת העליה מתנגדת לפוליטיזציה של השליחות

מאת אברהם תירוש

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית מסרבת לקבל הנחייה מרכזית שהגישה „ועדת סאקר", שנתמנתה להמליץ על קיצוצים ויעול במשרדי הסוכנות היהודית בבריטניה.

בהמלצה זו מציעה הוועדה, כי שליחי עליה בלונדון יהיו גם שליחים מפלגתיים בקרב המשמרות הצעירות של תנועת העבודה, המזרחי [illegible]ציה.

ראשי מחלקת העליה מטעים, כי סידור כזה, בו יבחרו שלושת השליחים על־ידי מפלגות באנגליה ויהיו קשורים גם עם תנועות פוליטיות בבריטניה, יחדיר פוליטיזאציה למערכת השליחות ויחדש את היספחות המפלגתי במחלקת העליה. „הסדר כזה יכניס אותנו לסיבוכים. הוא נוגד את העקרון של כלליות שליחות העליה, השליח יקבל בכך חותם תנועתי" — אומרים בחוגי מחלקת העליה.

התנגדות מחלקת העליה להמלצה זו, למרות הסכמתה לשאר ההמלצות של הוועדה בתחומי העליה, ביניהן קיצוץ שני שליחים, גרמה מתיחות ניכרת בין יושב ראש הוועדה מיכאל סאקר, שהוא חבר ההנהלה המורחבת של הסוכנות היהודית ויו"ר המגבית בבריטניה, יצחק מאיר, בפרס. האחרון הביע בלונדון, בתיאום עם הנהלת מחלקתו, את התנגדות להמלצה הנ"ל, והדבר הרה ליו"ר הוועדה, אשר בשלב מסויים אף תבע את פיטוריו של השליח הראשי.

למצב עדין במיוחד נקלע יו"ר הנהלת הסוכנות פנחס ספיר, שמינה את „ועדת סאקר" והסכים מראש לתנאיו של יו"ר הוועדה, כי כל המלצותיה יתקבלו. מר ספיר דיווח לפני ימים אחדים למר סאקר, כי קיימת התנגדות לאחת ההמלצות ומבקשים לברר אתו את הנושא כאשר יגיע ארצה לעצרת הסוכנות היהודית, בעוד כשבועיים.

בעקבות פרשת „ועדת סאקר", הביעו גורמים שונים בתנועה הציונית את התייגותם מכך, ש„המגבית משתלטת על התנועה הציונית" מכוח היותה בעלת הממון, ומכתיבה דפוסי עבודה".

מכונית הוצתה בשכם בידי מחבלים

משאית, השייכת לערבי ישראלי, שחנתה בשכם, הוצתה אתמול באמצעות חומר מתלקח, שהשליכו אלמונים. האש כובתה מיד והנזק היה קל. מניחים שהדבר נעשה בידי מחבלים.

ועד השובתים בנמל הנפט מתחמק מקבלת צו ביה"ד

מאת עזרא ינוב

שלושת חברי ועד העובדים של מחלקת הים בנמל הנפט באשקלון מתחמקים זה היום השני משליחי בית הדין האזורי לעבודה בבאר־שבע, שבידיהם צו בית הדין המחייב את העובדים השובתים לשוב מיד לעבודה תקינה בנמל הנפט.

צו בית הדין, שניתן ביום ד' בערב, חייב את השובתים לשוב לעבודה מאתמול ב־12 בצהריים. הצו מופנה אל ועד העובדים. הללו מתחמקים ומסתתרים במקומות שונים באשקלון, לבל ייתפסו על ידי שליחי בית הדין לקבלת הצו. מרגע קבלת הצו ואי ביצועו — יתפרשו מעשיהם כבזיון בית הדין.

מר אברהם בוצר, מנהל קצא"א, שיגר מכתב אישי לכל אחד מ־66 השובתים במחלקת הים בנמל הנפט באשקלון. במכתבו הוא מודיע להם כי „החברה לא תוכל לעמוד בתחרות מבלי שיבוצעו פעולות יעול, כולל חיסול האבטלה הסמויה". לעובדים שיהיו מועמדים לפיטורים מציע מר בוצר עבודה במקום אחר בחברה והקמת קבוצת עבודה קבלנית.

ימשיכו לשבות

חברי ועד עובדי מחלקת הים, שנפגשו עם סופר „מעריב", הודיעו כי ימשיכו לשבות עד אשר יחדלו להעסיק את עבודות הקבלן בנמל הנפט. ביניהם נשלחו הודעות על הדיון המשפטי, שייערך ביום א' בצהרים בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע, לדיון מוזמנים נציגי העובדים, והנהלת קצא"א, וכן מזכיר מועצת פועלי אשקלון ושני נציגים של הוועדה המרכזית.

מר בוצר אמר כי השביתה גורמת נזקים כבדים, אולם הוא לא יזמין משטרה ולא יקיים מגע עם השובתים. משמע, עד שיתכנס ביום א' בית הדין לעבודה לא צפוים שינויים בנמל הנפט באשקלון.

לדבריו החליט לשבור את ציבור העובדים על ידי העברת עבודות לקבלנים פרטיים.

חבר הוועדה המרכזית נפתלי אושפיז השיב לדברי אבנרי והסביר את המניעים שהביאו להחלטתו. הוא ציין כי אין מנוס משילוח עובדים לחופשה ברוטציה או מפיטורי 13 עובדים והעברת 5 למקומות עבודה אחרים בחברה.

מוכנים לחזור

ברוך מאירי מוסר:

אמש קיים ועד עובדי מיתקן חברת קצא"א באילת מסיבת עתונאים. ראש־הועד, שלמה אלקיים, טען כי העובדים מוכנים לחזור מיד לעבודה תקינה — בתנאי שמנכ"ל החברה, האלוף (מיל.) בוצר, יצהיר בצורה חד־משמעית כי תביעתו המלא אחר ההסכמים שעליהם היא חתומה.

יושב ראש הועד אף פנה לשם כך למזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל וביקש לקיים מפגש משולב (משל, בוצר ואלקיים) להבהרת מספר נקודות הנתונות במחלוקת, וכן להביא לסיומה המיידי של השביתה.

ועד עובדי מתקן קצא"א באילת מוסיף לטעון, כי החברה אינה מקיימת הסכמים שעליהם היא חתומה, ואינה משתפת את העובדים בהחלטות השונות הנוגעות לחברה. ודרישתם הנוספת: הפסקת עבודות הקבלנים בביהקון ומסירתן לעובדי החברה.

מיתקן החברה באילת משותק למעשה כליל, וכיום פועלים בו רק מיתקני הבטיחות לכיבוי אש.

סופר „מעריב" לענייני עבודה, מוסר:

מליאת הועד הפועל של ההסתדרות אישרה אתמול את מסקנות „ועדת אוקשי" בסכסוך בנמל הנפט באשקלון. הדיון אתמול הועלה בעקבות הצעה לסדר יום של חבר הועד הפועל, אורי אבנרי, אשר שב ותקף את הנהלת קצא"א בהתנכלות לעובדי הים. הוא האשים את האלוף (מיל.) אברהם בוצר, אשר

עלו אמצעי התשלום במשק

מאת סופר הכלכלי של „מעריב" בירושלים

אמצעי התשלום במשק עלו בתקופה שמ־9 באפריל עד ה־7 במאי 1975 ב־153 מיליון ל"י.

נגיד בנק ישראל צריך להגיש דו"ח מיוחד לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת על העלייה באמצעי התשלום; המגיעה, מאז הגשת הדו"ח הקודם, לכ־18 אחוז.

כך הפכה תבוסה לנצח...
הופיע
ראש גשר
מאת אורי דן
● סיפור צליחת תעלת־סואץ שלא סופר עד עתה
● סיפור ראש הגשר וכל א... שעברו דרכו
הראש של האלוף שרון
הגשר האנושי של הלוחמ...
●
הופיע
א.ל. הוצאה מיוחדת, הפצה „גדי" צ'לנוב 13, ת"א, טל. 823701

מסמך אנושי נדיר מימית הגורליים ומלאי החרדה של מלחמת יום הכיפורים
כאיש גבורתו
ספרו המזהיר של יהודה האזורתי
הוצאת מלוא בע"מ מהדורות
ספרית מעריב
המחיר במשרדי המנוי 20 ל"י בלבד

תודתנו שלוחה לכל האישים, המוסדות והמפעלים שברכונו לפתיחת מפעלנו החדש
איימס־ייש
קרית תעשיות עתירות הר־חוצבים, ירושלים

הזמנה
הקהל מוזמן לפתיחת
תצוגת רהיטים
רהיטי יבוא ויוקרה
„רהיטי כפיר"
ביום ראשון 25.5.75
מחירי פרסום עד 1.7.75 — נצלו זא...
רח' גוה־שאנן 20, ת"א (פנת רח' בגד...) תחנה מרכזית.

אוה ומשה סלעי
חובקים בן בכור
נכד
לשרה ועזרא סלעי
להנריק אייגל ז"ל ומלניה (מבית רבינר) תבל"א

דוריה
אחות לעמיאל, זוהר משה, עודד מרדכי
ההורים: רינה ורפאל בן־יוסף, רמת־גן
סבא וסבתא: שרה ויהודה יזהר, רמת־גן
10.5.75 תל־השומר

דו"ח רואי חשבון שנחשף במשפט תומר

„לא ניתן לבדוק את נכונות הצגת מצב המילוות באילת"

דו"ח קבלני על ענייני הכספים של עיריית אילת הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע בההליך משפטו של איש הכספים אבנר תומר.

הדו"ח הוכן על־ידי חברת רואי החשבון „תורן את גורדי", אשר לידיה הועברו ענייני ה־חשבונות, הכספים והבקורת בעיריית אילת.

הדו"ח מגלה, בין השאר, כי בסוף שנת הכספים 1972/73 היה הפרש של כמיליון לירות בין רישומי המצאי בקופה ל־בין הנהלת החשבונות.

בדו"ח נאמר עוד, כי „יתרות החובה בחשבונות הבנ־קים המוסדות הכספים מסת־כמים בכ־5 מיליון לירות. ה־יתרות נובעות ביסודן מחיוב חשבונות בעת אישור לקבלת מילוות. יש להביא בחשבון", כציין הדו"ח, „כי נוסף לצו־רת הרישום הבלתי־תקינה, אין גם כל כרטסת מקבילה שב־תפקידה לפרט את מצב המיל־וה בכל עת. אי לכך, לא ניתן לבדוק גם את נכונות ההצגה בפרט המילוות ליום 31 ב־מרץ 1973".

רשימת התחייבים. השתנים ב־עירייה מסתכמת בסכום של 2,8 מיליון לירות. לגבי רובם המכריע של ההשבונות לא נעשו התאמות ליום 31 במרץ 1973. „לפי ההסברים שנת־קבלו יש לראות בחלק מן ה־חשבונות סכומי הוצאות, שנו־קפו בטעות לחשבונות החיי־בים — במקום להשבונות ה־הוצאות".

„במהמצר ניכר של הדו־בנות אחרות קיימים סכו־מים שלא הביקו לטרוח־מפאייני זה זמן רב, וב־העדר אישורים על גובה ההובות במצב החייבים עצמם — לא ניתן לקבוע את ודאות פרעונם ב־עתיד".

לסיכום חוות דעת זו, ש־הוגשה לסמנכ"ל משרד הפ־נים, ש. רותם, ולממונה על מחוז הדרום, יצחק ודדיבון, כותבים רואי החשבון: „בעק־בות ממצאי הבקורת. שעלו הועלה בפרט הדו"ח הנ"ל, אנו מצטערים לקבוע, כי לא נוכל לחוות דעה חיובית על הדו"ח הכספי של עיריית אילת ב־שנת הכספים 1972/73".

אישור ראש העיריה

לפני הגשת הדו"ח לבית־המשפט התנהל ויכוח בנידון זה בין התביעה לסניגור. פרקליטו של תומר, עורך־דין אבנר קנר, ביקש להחשוף את פרטי הדו"ח בפומבי, אך בק־שתו נתקלה בהתנגדות מצד פרקליט המחוז עו"ד י. קרוס־הר, ועד־התביעה י. בן־יעקב, כמבשר „תורן את גורדי".

לבסוף הוחלט שהצדדים יב־קשו את אישורו של ראש עי־ריית אילת, גד כץ, לפרסום הדו"ח. פרקליט המחוז שוחח עמו טלפונית וזה אישר כי הדו"ח יחשף.

בעקבות הגשת הדו"ח לבית המשפט שאל פרקליט הנאשם, עו"ד קנר, את עד־התביעה בן־יעקב: „כיצד אחרי דו"ח כזה כתחילות כיד עסקות בין עיריית אילת לבין תומר בסט־רות כפולים ?"

תשובה: אנחנו, רואי החש־בון של העיריה, לא ידענו על העסקות עד שהעניין התפוצץ. בספרים לא נכתב דבר על כך. רוב העסקות לא נרשמו, וזו הסיבה שלא ידענו עליהן.

שאלה: איך לא הרגיש גז־בר העיריה המנוח, שטיין, שכל כך הרבה שטרות לפיחור ניתנו תמורת שטרות בסכום של 3.5 מיליון לירות ?

בן־יעקב: אני חושש ש־שטיין האמין שהוא יקבל כסף נוסף ויכסיך להוציא שטרות עד שהעניין יתפוצץ.

ביום א' יתייצב על דוכן העדים ראש עיריית אילת, גד כץ. כצפוי, כי ראש העיר יעבוד בחקירה נגדית, הן של התובע והן של סניגור הנאשם, בכל הנוגע לקשריו שלו לעסקות עם תומר. (ע.)

רופא השיניים ניסה לתקוף בציינית דרומה

מאת עזרא יניב

כרמאל — רופא שיניים, בן 55, תושב אשדוד, נעצר אתמול על־ידי המשטרה כחשוד כי־תקיפה פציינטית בקליניקה הפרטית שלו, לאחר שניסה להכניס אותה בזריקה הר־דמה.

האשה בת 24, נשואה ואם לילד, נכנסה סמוך לשעה 11 לפני הצהריים לבדיקתו של רופא השיניים. תוך כדי טי־פול בשן הזריק לה הרופא „זריקת הרדמה" וניסה לבצע בה מעשה מגונה, תוך שהפ־טיל כבנגדיה.

האשה הקימה קול צעקה, לקחה נוהה, שהמתין בפרוזדור הקליניקה. התערב והילך אותה בצעד כועס. רופא ה־שיניים נעצר לחקירה, והובא היום לפני שופט להוצאת פקודת מעצר נגדו.

שתילי פרג נתגלו בגינה על הכרמל

כ־360 שתילי פרג, שניתן להפיק מהם אופיום, נתגלו אתמול בגינת בית על הר ה־כרמל בחיפה, אך לרעת חוקרי המשטרה לא בעשה הדבר כ־תוך כוונה פלילית.

חוקרי בחלק הסמים של ה־משטרה הודקו לרחוב יפה־נוף, שם נתגלו, בין ורדים ושתילי נטע, עשרות גבעו־לים של הפרג, האסור לגידול על פי החוק. המשטרה עקרה את הגבעולים מהבקום, וחוק־רתה הצלחה כי הם נשתלו בתום לב.

פיתוח מקורי במכון וייצמן

מיתקן לגילוי סרטן השד

נוסח „סונאר" לגילוי צוללות

מאת אברהם פלג

מהנדס בית־רפואי במכון וייצמן ל־מדע, ד"ר ברוס סוליש, פיתח מיתקן על־קולי לבדיקה המהירה לגילוי מוקדם של סרטן השד. מצפים שה־מיתקן יופעל בעוד כשנה.

המכשיר הרפואי פותח במחלקה ל־אלקטרוניקה שבראשותו של פרופ' אפרים פריי. המחלקה עומדת להעביר בקרוב מיתקן אב של המכשיר, כדי לבדוק את היעילות הרפואית שלו — למכון נוטמן בניו־יורק, אחת המרפאות הגדולות ב־עולם לסריקת סרטן השד.

המכשיר הרפואי שפותח במכון וייצמן יאפשר, כפי שנמסר, איבחון מדויק ביו־תר של גידולים בגוף האשה שעל מצי־אותם טרם נודע.

העיקרון המונח ביסוד המכשיר הם שיגור פעימות על־קוליות המוחזרות עבוק לרקמות גוף האדם, בדומה לפעי־מות של מכשירי הסונר המוחזרות לתוך הים לגילוי צוללות. הפעימות החוזרות נקלטות במכשיר ומשקפות את המיבנה של הרקמות השיניינים החולניים שהלו בהם. יתרון נוסף לבדיקה זו, בכך, שאי־נה גורמת כל נזק לבריאות. ד"ר סוליש מתאר את שיטתו כאיבחון תלת־מימדי שיסייע לאבחן את הגידול מזהיות שונות ויאפשר סריקה מהירה והמונית של ה־מולה.

ד"ר סוליש מציין כי המכשיר אשר פיתח ישמש לא רק לגילוי סרטן, אלא גם לגילוי מחלות אחרות, במיוחד בתחום הגינקולוגיה ומחלות הלב.

שופט בית המשפט המחוזי בת"א

„יש לשים קץ למאסר מהרשק: מכל הפרשה נודף ריח רע"

בעל מפעל „התכוף" יישאר במעצר עוד 24 שעות ✶ ישראל שטיינברג שוחרר בערבות

מאת אבי במלהיים

„אין סוף לחקירה הזאת" — אמר אתמול שופט בית־משפט השלום בתל־אביב, עמיקם פיאלקוב, שעה שהו־צג לפניו תזכר חדש נוסף המושיר את יוסף מהרשק, בעל מפעל „התכוף" בחיפה, בעבירות נוספות.

„החדש אינו חדש בעיני" — אמר השופט — „בכל פעם אני צופה באיש המשטרה הכורע תחת נטל התיקים הנערכים ה־הולכים בפרשה זו. התרשמתי כי מכל הפרשה נודף ריח רע מאד, ואני סבור שיש לשים קץ למאסר". הוא ציווה לשחר־רר את מהרשק בערבות של 20 אלף ל"י.

נציג המשטרה, רס"ר מוריס קלמרו ביקש מן השופט להש־הות את שחרורו של החשוד ב־24 שעות כדי לאפשר ל־משטרה לערער על החלטתו. תוך התנגדות הסניגור, עו"ד יהודה עצמון, בעתר השופט פיאלקוב לבקשה.

היום, בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, יוחלט אם לשחרר את יוסף מהרשק, הכלוא זה 45 ימים, או האם יוארך פעם נוספת מעצרו.

בדיון אתמול זרק נציג ה־משטרה „פצצה" חדשה נגד מהרשק — מיכרזים פיקטי־ביים. הוא פירט וטען, כי סמוך לפרוץ מלחמת יום־הכיפורים הועברו מערכות משולבות ש־יוצרו במפעל „התכוף" לצורך התקנתן על גבי פלטפורמות. בהתאם לדרישתו של מהרשק נקבע מחיר של 6500 ל"י ל־יחידה. 9500 ל"י ליחידה, והדבר או־שר ע"י משרד הבטחון. או הותקנו הבערכות על פלטפור־מות.

בשלב זה — טוען נציג ה־משטרה — נעשתה קנוניה: הסחורה לא הועברה כפי ש־הובטח, אלא הוצע מכרז חדש על הפלטפורמות עצמן — ועל בסיס מכרז פיקטיבי זה קפץ המחיר עד כדי 14 אלף ל"י עבור כל יחידה.

„רשמנו אתמול הודעה של קצין בדרגת סגן־אלוף שאישר את הקנוניה שנעשתה, אף ש־הוא אישית אינו מעורב בה" — אמר נציג המשטרה, והו־סיף — „אדם הבקי במחי־רים של אותו פריט אמר לנו, כי המחיר שנקבע עובר כל גבול הגיוני". הוא ביקש מן השופט להאריך את מעצרו של מהרשק בעשרה ימים נו־ספים.

הסניגור עצמון טען בפני השופט, כי החומר שמציגה המשטרה אינו חדש, וניתן היה ללמוד אותו מתוך כל המסמכים הרבים שהחרימה ה־משטרה במפעל „התכוף" ב־חיפוש שעשתה ב־17 וי"ט באפריל השנה. „כל מה ש־טוענת המשטרה הוא ז. לגיטימי, וישנם דוקומנטים ה־נמצאים בידי החוקרים, הוכ־אשרים זאת. ניתן לבדוק את הדבר, ואין כל צורך להשאיר את מרשי במעצר בגין דברים אלה" — טען הפרקליט. כא־מור, נעתר השופט לבקשה ל־שחרר את מהרשק בערבות.

„נעשתה קנוניה"

מאוחר יותר — המשיך רס"ר קלמרו — העלה הח־שוד דרישה לקבוע מחיר של

ציוד תאורה

בדיון מוקדם שנערך לפני אותו שופט שוחרר בערבות פקיד משרד הבטחון, ישראל שטיינברג, שלפני זמן מה היה עצור בקשר לפרשיות המקר־רות עתה. אתמול נעצר מחדש לאחר שהועלו נגדו חשדות כאילו היה מעורב בפרשיה אחת עם היצרן ירחמיאל זמ־ברג, וזה האחרון הציג כס־פים במרמה ממשרד הבטחון.

רס"ר קלמרו טען, כי יש בידיו שתי הודעות לפיהן נת־גלה זיוף בהזמנה של משרד הבטחון לציוד תאורה לשדה תעופה זמני. בעזרת זיוף זה גבה היצרן זמברג סך של 36 ל"י למסר ציוד במקום 25 ל"י כפי שנקבע מלכתחילה.

עוד טען נציג הבשטרה, כי בביתו של שטיינברג נמצא מכשיר טלוויזיה מתוצרת „תדיראן", שניתן לו בהשאלה ע"י החברה. הוא ביקש מן ה־שופט לעצור את החשוד ל־שישה ימים להמשך החקירה.

סניגורו של שטיינברג, עו"ד משה קרה, טען, כי מרשו אכ־נם קיבל את המכשיר בהשא־לה מן החברה, „אך לא היה לזה כל קשר לתפקידו במשרד הבטחון, והמשטרה תצטרך ל־הוכיח שיש בעשה משום שו־חד הנאה".

ההשדאת קרסו

אשר לחשד השני שהועלה בעניין המיכרזים שזמברג היה מעורב בהם, טען עו"ד קרה, כי מרשו כבר הסביר לחוקרים שכל נושא הזמנת ציוד ה־תאורה היה חוקי וכשר להלוי־סין. „החקירה כיום מבוססת על מסמכים הנמצאים במש־טרה, וכרשי לא יכול להפריע למהלך החקירה" — טען ה־סניגור וביקש לשחרר את שטיינברג בערבות.

„הוד לא הוליך שכבר, אלא... וירוסי" — אמר עו"ד קרה, ועל כך ענה השופט פיאלקוב: „אם כך הוא ה־דבר, יצטרכו לשחרר את ה־חשודים ולעצור את המדי־נה"...

ואולם בהחלטתו קיבל ה־שופט את טענות הסניגור ר קבע, כי גם באופן הקודמת כשהובא לפניו החשוד שטיינ־ברג הוא ציווה לשחררו לאחר שהחשדות שהועלו נגדו קרסו תמתם אחד אחד. „עדויות ה־משטרה בעניין הזמנת ציוד ההאורה נראות לי כספקוסו רכיל שאין בהם ממש" — אבר השופט.

חיילים חמושים ביקשו „טרמפ" — ושדדו 4500 ל"י

מאת סופר „מעריב"

4,500 ל"י נשדדו בהצות ליל שלשום מעובד תחנת דלק בי־ידי שני חיילים חמושים.

דוד קרן, עובד תחנת דלק „סונול" בצומת הבצלת השרון שליד נתניה, התלונן במשטרה כי אחרי שסגר את התחנה, ר עמד לנסוע לביתו, ניגשו אליו שני חיילים וביקשו שיקחם כ־טרמפיסטים.

לאחר נסיעה של כמאתיים מטר איימו עליו בנשקם, ר אילצהו לנסוע לכיוון ההוף הירוק. שם הורו לו לצאת מ־המכונית, ערכו חיפוש על גו־פו. הם שדדו ממנו 3,000 ל"י. — פריון תחנת הדלק — ו־1,500 ל"י — כספו הפרטי.

משטרת נתניה ערכה סרי־קות אך טרם נעצרו השודדים.

„נכשלתי, צר לי שהתפתיתי" הודה שוטר שנאשם בשוחד

„איבדתי את כל כושר השיפוט. נכשלתי והסתבכתי. צר לי שהתפתיתי. טוב שה־עניין נתגלה לפני הרבצע. כואב לי שכך עלי לסיים 20 שנות שירות מסורות בבשט־רה, שהיו השנים הטובות והיפות בחיי".

הודעה זו שנמסרה מפיו של שלמה צרפתי — חוקר המדור המרכזי של משטרת מחוז תל־אביב, הנאשם בבקשת שוחד מיהלומן — לחוקריו, נתקבלה אתמול כקבילה על־פי החלטת השופטת גבי הדסה בן־עתו.

צרפתי, בן 40, תושב בס־ציונה, נאשם כי בחודש יו־אסתקד, כאשר חקר בפרשה של גניבת יהלומים בשווי של מאות אלפי לירות, ביקש מאחד הנאשמים, יעקב גורבי־5000 דולר, והבטיח, כי תמו־רת זאת יסייע לו במהלך מש־פטו בכך שיעיד לטובתו. ל־טענת התביעה, גילה גורבי את העניין לממונים על איש המשטרה וכך נבנתה מסירת השוחד בפועל.

סניגוריו של צרפתי, עורכי־הדין ישעיהו לוים ודוד בסט, כפרו באשמה המיוחסת למרשם. ה־פרקליטים ביקשו שלא לקבל את ההודאה שנמסרה במשט־רה, כיוון שהיא הוצאה, ל־דבריהם, מצרפתי בפיתוי ר איומים על ידי כפקודיו לשע־בר.

שוחרר גזבר עובדי עיריית בת־ים

בערבות של 15 אלף ל"י שוחרר אתמול בבית־משפט ה־שלום בתל־אביב מאיר ערוסי, שכיהן בין השנים 1963—1972 כגזבר ועד עובדי עיריית בת־ים ונחשד על־ידי המשטרה בהוצאת כספים בכרמה.

נציג המשטרה, בנימין טמיר, אמר בבית־המשפט, כי בשלב זה של החקירה אין התנגדות לשחרורו של ערוסי, בערבית, אחרי שהודה בחלק מהאשמה.

שירי להקה

נתן זך, יהודה עמיחי, אמיר גלבוע, דליה רבי־קוביץ, יונה וולך, גבריא־לה אלישע, יונתן רטוש, אברהם חלפי, מנחם בן, שלמה טנאי, אריה סיון, עזור רבין, זלדה, חיים נגיד, דוד אבידן, כרמלה טל, חיים גורי, אבות ישו־רון, פנחס שדה, יוסף שרון, סמיה אל־קאסם, אשר רייך, שולמית אפפל, אהרון שבתאי, יאיר הור־ביץ, מאיר ויזלטיר, יעל גרינפלד, אסתר ראב, דוד רוקח, שולמית הראבן, חיים באר, דן פגיס, אורי ברנשטיין, ישראל פנקס, אנטון שמאס, אגד אלדן, משה דור, משה בן־שאול, אריה זקס, מרדכי גלדמן, משה סרטל.

להשיג בידיד הספר הי"א בהוכן „עכשיו" ליד מהדורת העירייה. היצה: בן־שלבה.

הפצה ראשית: „צליפה", ת"א, קרליבך 3, טל' 623959.

לתושבי ירושלים והסביבה

נמשכת מכירת מוצרי הלבשה מעולים לעונת הקייץ במחירים הזולים ביותר

באפנת אליצור - רחוב יפו 56 ירושלים

טלפון: 221291

	במקום ל"י	רק ל"י
חולצות טריקו שרוול קצר	39	10
חולצות דיולן סריג לילדים, שרוול קצר	49	15
חולצות דיולן ובטיסט חדישות, לגברות	79	20
חולצות וואל חלק שלל צבעים תוצרת חוץ	89	30
חולצות טריקו יוניסקס לצעירים תוצרת חוץ	75	25
חולצות סריג חדישות, תוצרת חוץ	89	30
אפודות (ווסט) לגברות, תוצרת חוץ	89	30
שמלות בד פרחוני במבחר הגדול ביותר לקיץ	89	20
מכנסיים קצרים גברדין לילדים	39	15
מכנסיים גברדין לנוער	119	40
מכנסיים דיולן סריג לגברים מפירמה ידועה, מידות גדולות	129	70
ג'קטים ג'ינס ואחרים לגברים	129	50
שמלות מכנסיים לים	89	20
בגדי ים לגברות מודל 75	139	40

„בזר אביזרים לרכב"

רח' המסגר 64 תל־אביב (ע"י לנציה)

מבצע החודש

- **רדיו למכונית** (ללא לחצנים) רק —.360 ל"י במקום —.440 ל"י
- **רדיו למכונית** (עם לחצנים) כולל רמקול " —.450 ל"י " —.550 ל"י
- **זוג רמקולים** (סטריאו) לרכב " —.79 ל"י " —.110 ל"י
- **אנטנה פיברגלס** (צבעונית) " —.39 ל"י " —.65 ל"י
- **אנטנה נעלת** (יפאנית) " —.37 ל"י " —.48 ל"י

במרכז טייפים, סטריאו, ומערכות אזעקה לרכב. הרכבה במקום

כל זאת, בנוסף למבחר גדול של אביזרים לרכב בהנחות גדולות.
בואו ותווכחו!!!

תנועת מושבי העובדים בישראל
ברית סיוע אגודה שיתופית בע"מ

אל צירי הוועידה הי"ג!

צירי הוועידה מתבקשים להקדים את בואם לפתיחת הוועידה ביום שלישי 27.5.75 במושב עיןורד ולהגיע עד השעה 17.30

נא להצטייד בלבוש חם.

הפתיחה היא באמפיתיאטרון.

רשות השידור
עיריית דימונה

האזינו
ברשת א' לתכנית

במלאות 20 שנה לדימונה

שהוקלטה במופע פומבי בבית־העם.
התכנית תשודר בימים:
שישי 23.5.75 16.10
שלישי 27.5.75 17.05

עיריית דימונה

F.C.M. Fuji

קופות רושמות

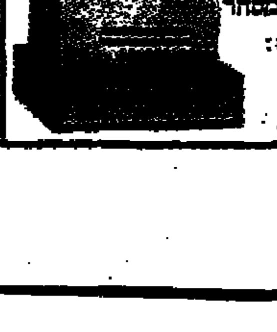

מותאמות לכל ענפי המסחר

יבואנים, ומפיצים בלעדיים:
ריבק מיכון משרדי בע"מ

אולם תצוגה והנהגת שרות:
בן־יהודה 80 ת"א, 246333.

„ברידג'"

יבואני רהיטים מעולים מאירופה
ת"א, רח' אבן־גבירול 193 (ליד גשר בר־יהודה)

מכריזים על
מבצע

חיסול מלאי כללי

של:

חדרי שינה - מזנונים סלונים - פינות אוכל

בתי־החרושת הגדולים והאופנתיים ביותר באירופה, לרגל קבלת מבחר חדיש של רהיטים מאירופה, אנו מכריזים על מבצע חיסול המלאי הקודם

במחירי ההזדמנות חד פעמיים מלאי מוגבל - כל הקודם זוכה

אפילו אם אינך קונה
ביקור באולמי התצוגה — חוויה.

רהיטי ברידג'
תל־אביב, רח' אבן־גבירול 193 (ליד גשר בר־יהודה)
פתוח עד 8 בערב

...שוד בשוד ב„דרייב־אין" ...צר לחמישה עשר יום

...קודת מעצר ל־15 יום הוצאה אתמול בבית־משפט בתל־אביב נגד אהוד ברזילי, החשוד בביצוע המזוין בקולנוע „דרייב אין" ב־13 באפריל בשוד זה, בו השתתפו מספר השודדים, הותקף ...ריא ונשדדו 4000 ל"י בקופת הקולנוע. ...ילי חשוד גם בביצוע מעשה שוד מזוין נוסף בנתניה, ...בי השוד ב„דרייב אין".

...שוד הודה בפני השופט, כי אכן השתתף בשני מקרי ...ותקפו ע"י איש המשטרה, השופט עמיקם פיאלקוב ...תן הוראה לבקשת המשטרה הודה, כאמור, לעצור ...עוד ל־15 יום, להמשך החקירה.

...עצרו שני פקידי דואר ...חודים בגניבת מכתבים

...פקידים במשרד דואר בשכונת גבעת שאול ...ים נעצרו ביום ה' ל־6 ימים בפקודת בית משפט ...בבירה, כחשודים בגניבת מכתבים.

...ים שערכו תצפית על פקידים העוסקים במיון הד־ ...אחד הפקידים, בעל וותק רב בעבודה, כשבחולצתו ...ארבעה מכתבים. פקיד שני עודד את חשדם כשל ...שבה מיין את המכתבים. השניים נעצרו ונחונים (ע.)

הבעל יצטרך להחליט:

...תעודת הזהות או... האשה

...ב ישראלי, בן 58, מאס באשתו ומצא לו ...יפה ממנה באחד מכפרי השומרון. לפני ...שנים עזב את ביתו ואת משפחתו ועבר ...ר עם הצעירה האהרת אותה נשא לאשה. ...חר שנאסר על ישראלים להתגורר בשטחים, ביקש ...יותר לכך. „לא אוכל לחזור לכפרי, כי בני יהרגו" — אמר. הוסבר לו, כי לשם כך יהיה עליו לוותר ...דת־הזהות הישראלית. לכך לא הסכים, והסביר, ...עובד בישראל.

...מול הועמד לדין בבית־הדין הצבאי בשכם. ה־ ...רב־סרן אורי קב, התחשב בנסיבות העניין, וגזר ...ס מאלי בסך 25 ל"י — בתוספת אזהרה, כי עתה ...ליו להסדיר את העניין לכאן או לכאן.

...הג נקנס באלף ל"י

...לירות קנס ופסילת רשיון נהיגה לשלושה ...על תנאי, הוטלו על ציון שמעוני בן 23, מאבו־ ...התרשע בנהיגה בלתי־זהירה שגרמה להתנגש־ ...ולפציעת ארבעה אנשים, בהם הוא עצמו. ...התעבורה בנתניה, צבי ליברמן, אמר בגזר־הדין, ...להחמיר בעונש בגלל „הנוהל של נהג טירון בעל ...ה של חודש אחד, המכלא את מכוניתו בנוסעים ...ולגונה".

...פוזיציה בקרית שמונה ...ת להרחיב הקואליציה

מאת מאיר הראובני

...ת האופוזיציה בעיריית קרית־שמונה (המערך, ...מפד"ל), יחד עם חבר המועצה בנימין משית, ...הודעה מטעם ר"ע של ראש העיריה, אברהם ...בעים מהנהלת העיריה להתכנס למרים לפינון ...מקור אל קיר בקרית־שמונה.

...זה פניום, יפעלו סיעות אלה לפיזורה של מועצת לכינון ועדה קרואה בקרית־שמונה, עד לבחירות ...הוזי. להעשת פניה לכינון ועדה קרואה דרושה ...של 75 אחוזים מבעלי זכות הבחירה בעיר.

...ימין משית, שהיה מראשי המפעלים למען בחירתו ...לראשות העיריה לפני כשנה וחצי, הסביר כי התפטר ...נהלה בשל הרגשה נוכח „תפישת השלטון בעיריה ...מספר אנשים, המנהלים את כל ענייני העיר ללא ...נהלה". לדבריו, דוחקה קבוצה זו את רגלי ראש ...

...מה מועצה בדיר־חנא

...ה מקומית ממונה מטעם משרד הפנים, הוקמה ...כפר הערבי דיר־חנא שבבקעת בית נטופה.

...המועצה הם מומלצי המפלגות שזכו בקולות תושבי ...פיות שהתקיימו בבחירות ההסתדרות לכנסת. 6 ...מומלצי „המערך", ו־3 מומלצי המפד"ל.

...הו חלפון נבחר ליו"ר ...עצה בחצור הגלילית

סיעת „הליכוד" במועצת העיריה חצור הגלי־ ...אליהו חלפון, נבחר אתמול ליו"ר המועצה.

בהחלטה זו, נציג המפד"ל, מר יצחק זריהן, התפטר ...הוא פינה את מקומו לנציג „הליכוד" בהתאם ...קואליציוני על רוטאציה בכהונת ראשות המועצה, ...ייס לכינונה.

האופוזיציה ב... להשתת... ע...

ראש...

...ים במל הנפט ...בלת צו ביה"ד

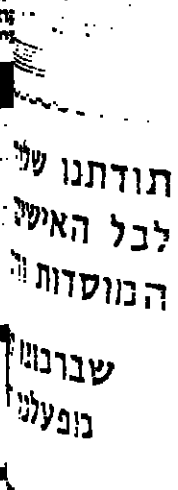

כאיש נברתו

תודתנו של... לבל האיש... הנוסדות ה... שברבנו... בנפעלנו...

תצוגת... רהיטי...

מכ‌ו‌ן מן الأصل

هكذا من الأصل

המדינה תשלם 811 אלף ל... לרופא שנורה בידי נרקומ...

מאת דוד זוהר

רופא נפת עכו לשעבר, ד"ר אהרן מזרחי, אשר נו־רה ונפגע קשה ע"י נרקומן שפרץ ללשכתו ותבע ממנו סמים, יקבל פיצויים מהמד־ינה בסך 811 אלף לירות, על פי פסק־דין שנתן אתמ־מול שופט בית המשפט המ־חוזי בחיפה, שלמה דורי.

בפסק דינו קבע השופט, כי שלטונות המדינה התרשלו ב־כך שלא העמידו שום אמצעי הגנה לשמירת בטחונו של ה־רופא ושל סגל האחיות בלש־כת משרד הבריאות בעכו, ל־אחר שהוחלט להתחיל להקציב באורח רשמי סמים משכרים לנרקומנים.

ד"ר מזרחי, העובד בשירות המדינה מאז 1939 ישב ביום 30.1.1969 בלשכתו, כאשר פרץ אל הלשכה נרקומן מועד, אברהם ביזמי, בן 37, כש־הוא דורש ממנו במפגיע כמות גדולה של מורפיום. כאשר ד"ר מזרחי סירב לתת לו את מבוקשו — הגיע ביזמי להשת־תולל, שלף אקדח, ירה ב־מזכיר הלשכה, איברהים אבו־חמיד, שנפל מתבוסס בדמו. לאחר מכן ירה שתי יריות בד"ר מזרחי, בידו ובגבו. מאז משותק התובע בשלושת־רבעי גופו, והוא מסוגל להניע רק את ראשו וידיו.

בטחונם של עובדי משרד ה־בריאות מאז הונהגה המדיניות

חולה או פושע?

במהלך המשפט נדונה ב־הרחבה הסכנה המוחשית של של חלוקת סמים באורח רשמי לנרקומנים.

„האם יש לנהוג בנרקומן כחולה או כפושע? נראה שב־עולם עדיין מתחבטים בשאלה זו" — כתב השופט דורי, ו־מוסיף: „אולם אין ספק כי נרקומן שהתמכר לסמים הוא אדם שעשוי להיות מסוכן עד כדי מעשי תקיפה ... כל הסובב אותו".

„אפילו פעמון"

באשר לטענת הר... של המדינה, שהעלה רזוי, כעילה לתביעת שלו, כתב השופט כי שהיה בעל סמכות לו עניין הקצבת כמויו... לנרקומנים, לא היה ... צעי הגנה.

„לא רק התובע ... סכנה כזו, אלא גם ... ויתר העובדים שנמ... חיצתו. לדעתי, המי... היה על המדינה (מ... ריאות) לעשות, הי... שומר או שומרים ... כתו של ד"ר מזרחי ... יפקחו עין ויתנו דע... נכנסים או הרוצים ... לשכתו. אולם לתובע ... שומר כזה ואפילו פ... עקה לא עמד לרשו... עקת עזרה".

לפיכך, קבע השו... מדינה נושאת באח... שאירע לד"ר מזרחי, ... שלם לו פיצויי נז... ל"י 810,000.

צפירה הוצאת צווי מניעה נגד מזכירות עובדי מקורות

מאת משה בן-צבי

צווי מניעה יוצאו כנראה מחר נגד חברי מזכירות עובדי חברת „מקורות" באם לא יחזרו לעבודה תקינה בכל מפעלי החברה. כך מסר אתמול יו"ר מועצת המנה־לים של חברת „מקורות", מר חיים מולכו, בשיחה עם סופר „מעריב".

מר מולכו הזהיר מפני שי־בושים בהספקת מים לשתיה בכמה מהיישובים הכפריים. משיבושים אלה סובלים החק־לאים, אשר נקראו לצמצם ב־מידת האפשר את הפעלת מע־רכות ההשקיה.

סכסוך העבודה הנוכחי ב־חברת „מקורות" הינו הסכ־סוך הראשון בתולדותיה של החברה.

לדעת מר מולכו נועד סכ־סוך זה לבדוק את כוחה של ההנהלה החדשה שהוקמה ל־אחרונה בחברת „מקורות". ה־רקע לסכסוך נובע גם מדרי־שותיהם של העובדים להכיר בתשלום 225 לירות עבור הת־מחות מקצועית לכל 800 עוב־די „מקורות". עד כה ניתנו תשלומים אלה ל־90 עובדים בכירים בחברה.

בעקבות השביתה נפסקה כמעט כליל שאיבת המים ב־כנרת. כמו כן לא מופעלים מפעלי החברה החדשים בער־בה ובפיתחת רפיח.

סופר „מעריב" מציין, כי נקיטת הסאנקציות על־ידי צי־בור „מקורות" לא אושרה על־ידי ההסתדרות.

שר החקלאות קרא אתמול לעובדי „מקורות" להמנע מ־גרימת נזקים למשק המים. כן הודיע השר כי לא יתנהל כל מו"מ עם העובדים בטרם יבו־טלו כל הסאנקציות.

שר האוצר הרגיע את הבור...

שערי אגרות החוב הצמודות למדד עלו, לעתים ב... חד ✶ ירידה של 5 אג' במחיר הנת"ד (ל־6.23 ...) ✶ ביקושים יפים למניות רבות

מאת ש. אביטל

דברי שר האוצר, לפיהם אין בכוונת האוצר לפגוע בשוק הצמודים למדד, הרגי־עו את הרוחות בבורסה ו־במקום התייצבות שהיתה צפויה, החלו שערי כמעט כל הסדרות לעלות לרמה שהי־תה לפני יומיים. בשערי ה־מילוות הארוכים ל־10 שנים נרשמו עליות 2—1 אחוזים; בשערי אגרות הבריזה קרו־בות הפדיון כ־0.5 אחוזים, ואילו שערי אגרות הבריזה למוחת של 3.5—2.5 שנה עלו ב־1.5 אחוזים בקירוב.

עליות גדולות יותר של קרוב ל־3 אחוזים נרשמו בשערי אגרות מסדרות מילוות בטחון 69/68 ובשערי הסדרות האח־רונות של אגרות הבריזה. ה־תשואות לפדיון בענף אגרות הבריזה ירדו שוב, בעקבות העליות שנרשמו אתמול, מ־4.3 אחוזים ל־3.7—3.6 אחוזים.

המחזור בשוק אגרות החוב הסתכם אתמול ב־13.7 מיליון ל"י, מתוכו כ־5.3 מיליון ל"י באגרות הבריזה.

במחיר הנת"ד נרשמה אתמול ירידה של 5 אג', ל־6.23 ל"י. ירידה זו נגרמה על ידי ריכוז שרף היצע הממשלתי בסכום של 200 אלף דולר. המחזור היומי בנת"ד הסתכם ב־240 אלף דולר.

האווירה החיובית במניות החזיקה מעמד גם אתמול, אם כי חוג הקונים שפקד בימים האחרונים שוק זה צרם התר־חב. בלט הביקוש למניות „השקעות דיסקונט", „הכשרת הישוב", „וולפסון", „השקעות" ו„נייר ..." מלה התרחבות בעי־... יות מבוכרות של ... דה של 5 נק' ... מניות „חקלאי" ... יות — 1.1 מיליון ...

המכה ב„גבמיל"

חברת „גבסים ובנ..." ... לי באסיפה הכללית של החברה אושרה ... יות הטבה רגילות של מניה רגילה את 10 ל"י בגין כל רגילות בנות 10 ל... כל מאה מניות יק... ל"י. חלוקת מניות ... יה ב־24.6.

המדדים הקבוצתיים

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

המדד הכללי	101.84	+0.19
כס' וביטוח	101.36	+0.05
בנ' מסחריים	104.26	+0.05
בנ' למשכנתא	88.02	+0.07
מוס' מימון	101.36	−0.05
חבי' השקעה	97.65	+0.43
תעשייה	105.59	+0.22
מסחר ושירו'	104.04	+0.93
מקרק' ובינוי	96.15	+0.55
מדד „פיאי" ערך ההשקעה ב־20 מניות מובילות (מחושב על ידי „פיאי") (100 = 31.12.72)	87.9	+0.64

אשר לבור

התחברה לניהול קרנות בנאמנות בע...

	מחיר האחדה	מחיר פ...
צבר	301.1	.9
ארז	111.7	.5
איתן	180.05	.65
ודיעי	119.96	.91
אלמוג	102.95	.46

הנאמן: בנק הפועלים

המנהל: [logo]

	מחיר האחדה	מחיר פדיון
צמיד	184.94	180.41
גביש	170.30	166.13
בדולח	168.8	164.5
שמיר	152.91	149.31
פ"א	239.4	238.2
יגדל	108.6	105.7

הנאמן: בנק לאומי

שיפור הראיה
שיפור עיניים מהמוקפיות, הגנות המתחתות על העיניים, ללירי מרגלי שקים והראיה. ... מכון ביבסם, תל־אביב ... רח' ישראלים ... טל. 241316 ...

למכירה מפעל מזון 250,000 ל"י ✶ ת.ד. 315 ר"ג

לחקלאים
למכירה
2 מיכלים פיברגלס 16 קוב, 2 מיכלים 5 קוב + צנרת.
לטלפן 798769

בדמי־מפתח
נגריה + מכונות
80 מטר + גלריה במרכז תל־אביב
טל. 33972, בערב 223659

בחיפה ברחוב הרצל, החלוץ או הנביאים
דרושה חנות בשכר חודשי
נא לפנות 04—663119 04—642943

מאירי ובכיו הנה הלבשה בבריון על
מכירת חיסול המלאי
מ־50% — 20
הרב קוק 2, ירושלים

שעונים חדישים
במחירים מוזלים
זהב מ־300 ל"י
עליות 34, תל־אביב.

למכירה מפעל מזון
250,000 ל"י
ת.ד. 315 רמת־גן

סבון נוזלי
מתאים לכל מטרה
במחיר חיסול הזדמנותי
פרטים: ת.ד. 37665 תל־אביב

מעונין לקנות ספריה משפטית
ת.ד. 2035 נתניה

הוצאת עמיחי
„עמיחי" הוצאת ספרים ב...
תל־אביב, רח' יוסף הנשיא 5, טלפון 54990...
כל הספרים בהנחה של ...%
בשבוע הספר העברי ניתן להשי... כל הספרים שלנו (פרט לספרי ל... ספרי שימוש ועיון לרבות ספרי מדע פופולארי, ספרי ילדים ... ספרות יפה, כל כולם בהנחה של...
דרשו בחנויות, בדוכנים, בשוקי הספ... ספרי הוצאת „עמיחי".

„נעלי עדה" לילדי...
מוכרים נעלים לילדים ומקבלים ה... לפי הוראות רופא אורטופד.
עדה־דרום, צ'לנוב 36 ת"א (ליד התחנה ה...) טל. 889794.

חיסול מלאי
רהיטים
למכירה בהנחות גדולות מאוד
• מיטות נוער
• שולחנות כתיבה
• כוננויות ומדפים
• וארונות
תל־אביב, רחוב דיזנגוף 203 במרתף
פתוח במוצאי שבת החל משעה 8.00 ובימי חול 9 עד 1, 4 עד 7

סוליאתן בע"מ
מוצרי גומי – רחובות
מציעה מייצור שוטף:
לוחות שעם מגומם
מתאים לתקנים בינלאומיים לשמושים טכניים.
לוחות קרפ טבעי להנעלה
בטיב מעולה
✶
מכירה אצל מפיצינו:
פלסר בע"מ תל־אביב טל. 03—613854
טכנוטיל בע"מ תל־אביב טל. 03—32162
או במפעל טל. 03—951931

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל־אביב
מכרזים לרכישת גרבי סטרץ', גרבי כותנה ומגבות פרוטה
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לאספקת גרבי סטרץ', גרבי כותנה ומגבות פרוטה, בכמויות המפורטות מטה:
א. מכרז מס' 19/75—תא, 1,100 תריסרי גרבי סטרץ' לנערים, 500 תריסרי גרבי סטרץ' לנערות, 1,500 גרבי כותנה.
ב. מכרז מס' 20/75—תא, 750 תריסרי מגבות פרוטה.
2. את תנאי המכרז וטופסי הצעה אפשר לקבל החל מיום א' 25.5.75 במשרדנו בתל־אביב רח' קפלן 17, חדר 438.
3. את ההצעות יש להגיש לכל מכרז בנפרד בשני העתקים ולהמציאן לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדנו, רח' קפלן 17, תל־אביב, חדר 438, או לשלחן בדואר רשום אל אותה הכתובת.
4. ההצעות חייבות להגיע אל הסוכנות לא יאוחר מיום ה' 5.6.75 שעה 12.00.
5. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לחלק את ההזמנה בין יצרנים שונים ולפעול לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

מכרז
למכירת טרקטור חקלאי
תוצרת BERTOLINI
דגם 3C/450
שנת ייצור 1973
את הטרקטור הנ"ל אפשר לראות בתחנת הטרק־טורים ליד מפעלי יכין באשקלון בין השעות 07.00 עד 15.00.
יש להגיש הצעות למשרדנו הראשי, רח' קפלן 2, תל־אביב, לתיבת המכרזים עד 30.5.75
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל שהיא.

אולם מפואר
במרכז ירושלים
להשכרה מיידית
(בלי דמי מפתח)
500 מ"ד
עם חמום ומזוג אויר
•
מתאים
למוסדות בנקאיים.
כנוסים. הרצאות
ושמחות ל־1000 איש
הצעות בכתב לת"ד 845 ירושלים.

ישראל בסטר
הנדסת קרור
חיפה, רח' ביאליק 6
ת.ד. 4219 טל. 04-644308
ייצור ושווק מקררים מסחריים ומכשירים לשמוש ביתי.

מיצומט
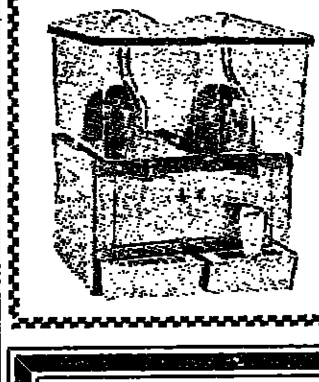
מקרר מיצים 40 ליטר — מקררי מים למסבדות.
שווק בלעדי בכל הארץ.
סוכן משנה: „גל־קור" רמת־גן ז'בוטינסקי 75 טל. 725075

בזה הננו להפנות תשומת לב ציבור הצרכנים, שהמחיר הרשמי של קופסת גפרורים
תוצרת הארץ וגם תוצרת חוץ
הינו 15 אגורות
הציבור מתבקש להודיע למשרד המסחר והתעשיה על כל הפקעה במחיר.
חברה לתעשית גפרורים „נור"

הרס ערכים היסטורים
אנו מוחים בזאת על ההרס הברברי של מבנה היסטורי וארכיטקטוני בירושלים, השער המערבי במגרש הרוסים ששימש דורות כשער הכניסה למתחם חשוב זה.
אגודת האדריכלים העצמאית
כנף ירושלים

בבאר־שבע
להשכרה מקום מתאים
לפחח ולחשמלאי רכב
בעלי תעודות הסמכה
★
לפנות: מוסך כרמלי, דרך חברון, באר־שבע, טלפון 057-77021.

לוח מעריב

לוח מעריב חיפה

ביקוש עבודה

עוזרת לעבודה לתמיכה בבית יום יולי, אוגוסט 645529. 404 ... 64 ... לא בשבת.

סירות

שעורים

מתמטיקה, פיזיקה, כימיה — ... בחיפה.

מבני תעשיה

מכונות תפירה

מכונת תפירה תעשיתית ... בבצב טוב 236846.

דירות למכירה

ברמה, בהזדמנות 3 + ח"א + ארונות + נוף ים 233494.

קרית ים 3 + ח"א, 2 ברצפת ... 211386.

דירה להשכיר... בכרמליה 2 + ארונות ... 95,000 — 6,500 ... טלפון 513177.

2½ חדרים במסודרת בנוה שאנן ... 135,000 ... 254077.

בכרמליה 3½ ... 04-988951.

דירה 3 חדרים ... 512484.

דירות להשכרה

4 חדרים באחוזה ... טלפון 03-755007 ... 03-693619.

דירות מרוהטות

דירות הדר ... ארלוזורוב 64, 16.00—18.00.

מכוניות למכירה

הילמן ... 1975, 1300 ... 252562.

פיאט 124, 1968, 78,000 ק"מ + ... 16.00 — 703461.

פיאט 404, 1972, 54,000 ק"מ ... 45,000 ... 523166.

הצעות עבודה

לליקוט דרושה פקידה רצינית, שעות רצויות. טלפון 711237.

דרושה מזכירה ... 84057.

דרוש מנהל עבודה לעבודות עפר ... 244195.

... 669797.

המשרד ... 539071.

דרוש/ה מנהל/ת חשבונות ... 665201 ...

... 065-81794.

לוח מעריב ירושלים

הצעות עבודה

למשרד פרסום דרושה פקידה, תנאים טובים. טל' 02-224634.

מכוניות למכירה

פיאט 600, 1967 ... 20.30 ... 521517.

... 29,000 ק"מ ... 227029.

חיות בית

(סוף מעמוד 49)

למכירה גורי רועה גרמני ... 367021.

... 052-322585.

... 745882.

... 440905.

... 741516.

... 965163.

רהיטים

(סוף מעמוד 47)

... 311238.

... 447298.

... 03-231085.

כלי נגינה

(סוף מעמוד 47)

... 952494.

... 745060.

שטיחים

(סוף מעמוד 49)

3 שטיחים 230×140 ... 722910.

שטיח ... 300×200 ... 269057.

מקררים

(סוף מעמוד 47)

... 322908.

מכירות

(סוף מעמוד 47)

... 148/4.

... 03-447656.

... 876812.

קניות

(סוף מעמוד 47)

מערכות קול

(סוף מעמוד 47)

... 797512.

מכונות תפירה

(סוף מעמוד 47)

מכונת תפירה זיגזג תעשייתית ... 863242.

סירות

(סוף מעמוד 48)

למכירה סירת ... 6000 ל"י.

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 48)

... 861023.

... 293404.

אמריקאיות

... 1962 ... 482840.

אודי — נ.ס.או.

... 1972 ... 33335.

ווקסהול

... 282928.

... 281198.

טריומף

... 1300 ... 252211.

לארק

... 479137 6,000.

מרצדס

... 1974 ... 790448.

... 841473.

סאאב

סאאב 1966 ... 478837.

סובארו

... 864056.

סוסיתא

... 052-797220, 052-797304.

סימקה

סימקה 1963 1000 ... 05-296387.

סימקה 1000, 1964 ... 790886.

פורד

... 1974 ... 03-947362.

... 1973 ... 252211.

... 909830.

... 882200.

פולקסווגן

... 1600 ... 1969 ... 267880.

... 1600, 1969 ... 857937.

... 22,000 ... 743273.

... 1961 ... 904749 ... 919541.

... 1500, 68 ... 20,000 ...

... 57 ... 948533.

פז'ו

... 1970 504 ... 055-23769.

... 404, 1974 ... 20,000 ... 063-77024.

... 136173.

... 447539.

... 1970 504 ... 426301.

פיאט

... 1969 850 ... 416625.

פיאט 124, 1972 ... 76,000 ... 37,000 ... 930533.

... 252211.

... 1500 ... 872157.

פיאט 850 1966 ... 952925.

פיאט 850 1969 ... 677104.

ציטרואן

... 1966 ... 425207 ... 17,800.

קונטסה

... 1300 1966 ... 452807.

רנו

... 226273.

... 12 ... 02-911235/4 ... 03-911490.

שרותים

(סוף מעמוד 45)

בולים

(סוף מעמוד 45)

... 613840.

טיולים

(סוף מעמוד 48)

... 269977.

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 45)

... 239986 ...

... 825691.

... 822490 ...

... 286535.

... 2077 ...

... 31749.

... 827197.

... 284129 ... 14.00.

... 756573, 759098.

פקידים

... 449493.

... 291369.

... 291330.

... 796192/3.

... 33159.

... 961462.

... 471997.

... 457639.

... 612465.

... 261480.

... 805761/2.

... 38316.

... 36630.

... 856425.

עוזרות ומטפלות

... 484538.

... 288303 13.30—7.00.

... 792228.

... 288303 13.30—7.00.

... 33942.

... 257721.

... 459031.

... 03-746745 — 9.

יהלומים

... 35843.

... 826770.

חרטים ומסגרים

... 912641 ...

... 38453.

גזירה ותפירה

... 39126.

... 883148, 53736.

... 285732.

טקסטורים

(סוף מעמוד 45)

... 063-23975 ...

... 963255.

חקלאות

(סוף מעמוד 45)

... 03-841316.

... 051-92993.

ביקוש דירות

(סוף מעמוד 47)

... 1334 ... 289562.

... 47218/4.

... 613128.

עסקים

(סוף מעמוד 47)

... 756661.

... 256701, 264666.

... 985965.

חנויות

(סוף מעמוד 46)

... 444840.

... 916046, 790401, 239912.

... 241221.

... 230908, 260858.

... 772373.

... 03-36161.

... 911962.

מגרשים

(סוף מעמוד 45)

... 10585/11 ... (03)235619.

... 471997.

... 722462.

... 175,000.

... 911962.

משרדים

(סוף מעמוד 47)

... 03-266341.

... 854622.

... 220655, 293779.

... 052-23531.

... 50174 ... 13.00.

אולמות

(סוף מעמוד 47)

... 211958.

... 886384.

מחסנים

(סוף מעמוד 47)

... 258624.

שידוכים

(סוף מעמוד 48)

בן זוג

... 174/33 ... 287638.

... 31075 ...

... 31066 ...

... 857/173 ... 867839.

... 1334 ... 47232/7.

בת זוג

25/162 ...

מסגים

(סוף מעמוד 48)

... 243812.

... 963255.

חגים

(סוף מעמוד 46)

... 299 ...

... 460483.

... 340,000 ... 03-233984.

3½ חדרים ויותר

(סוף מעמוד 46)

... 03-780082 ... 03-737463.

... 986864.

... 260,000 ... 400,000 ... 613126.

... 772373.

... 240,000 ... 558591.

... 755868.

... 430,000 ... 338757.

וילות ובתים

(סוף מעמוד 46)

... 250,000 ... 756685.

... 785285 ... 16.00.

... 740915, 250070 — 1,100.

... 722373.

... 340,000 ... 03-233984.

... 864929.

... 051-7734.

... 1600 ... 052-97287.

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 46)

... 956196.

... 03-930415.

... 888076.

... 416385.

... 720367.

... 285376.

... 854622.

בשכר חדשי

... 735069.

... 05-297294.

... 446293.

... 758624.

... 31786.

... 03-797340 ... 500.

בדמי מפתח

... 17.30 ... 613777.

... 35,000 ...

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 47)

... 730702.

... 756685.

... 288805.

... 875026.

... 451777.

... 053-22962.

... 265910.

... 08-266341.

... 051-93243.

... 866947.

... 299379.

... 357082.

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 47)

... 951528 ... 16.00.

... 232209 ...

... 721952.

... 225116.

... 598435.

... 266483.

דירות למכירה

(סוף מעמוד 46)

... 349,000 ... 252,500 ... 241321.

1-1½ חדרים

(סוף מעמוד 46)

2 חדרים

(סוף מעמוד 46)

... 135,000 ... 829555.

... 454463 ...

... 858933.

... 816522.

... 454636, 459031.

... 764113.

... 722373.

... 08-39840.

... 872008.

... 470689.

... 789214.

... 985550.

... 903260.

2½ חדרים

(סוף מעמוד 46)

... 419774.

... 130,000 + 25,000 ... 884165.

... 851366.

... 13.00.

... 763167.

... 879980.

... 860020.

... 285326.

... 155,000 ... 768762.

3 חדרים

(סוף מעמוד 46)

... 956852.

... 841915, 848821.

... 856353.

... 482743.

... 443282.

... 887454.

... 785265.

... 15.00—10.00.

... 442907.

... 822946.

... 851443.

... 452925 ... 150,000.

... 285376.

מכרז

למכירת דירה בת חדר וחצי

מטבח ונוחיות

בקומת הקרקע ברמת־גן, רח' בועז 7 (חלקה 398/2 בגוש 6128).

ניתן לראות את הדירה בימים 28.5.75 ו־2.6.75 בשעות 16.00—16.30.

הצעות להגיש לח"מ תוך 15 ימים מהיום, בצירוף פקדון בגובה 10% מסכום ההצעה.

אין הח"מ מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

המכירה טעונה אישור בית־המשפט.

מנהלי עזבון המנוחה רגינה בדרר ז"ל:

א. לוס־יבלונסקי, עו"ד, רח' חדשה 19, ת"א.　　מ. בונה, עו"ד, רח' יהודה הלוי 94, ת"א.

קרן קימת לישראל

מינהל פיתוח הקרקע ירושלים

הקרן הקימת לישראל מבקשת הצעות לשכירת כלים לעבודות עפ"ר מהסוגים הבאים: D-8, D-7 ו־D-6 מסלסלת לעבודה במשמרת בכל חלקי הארץ.

על מגישי ההצעות לכלול בהצעותיהם את הפרטים כדלקמן: סוג הכלי, שנת יצור, הכלים הנלווים, המחיר לשעת עבודה, ו/או תנאים אחרים, כתובת ההפנות הכלי.

את ההצעות יש להגיש עד 1.6.75 שעה 12.00 במעטפות סגורות בציון „מכרז כלים" לועדת המכרזים של הקרן הקימת לישראל, ת.ד. 283, ירושלים.

הקרן הקימת לישראל אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת שהיא.

מוצע להחכרה

לשנה אחת שטח בן 450 דונם עם באר וזכויות מים ל־80.000 מ"ק באזור אשקלון.

בהצעות נא לפנות 051-93361 בשעות לפנה"צ.

נגרים!

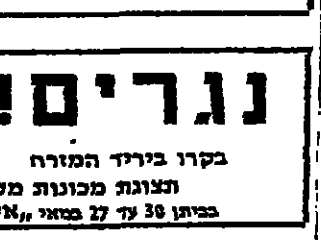

בקרו ביריד המזרח

תצוגת מכונות משוכללות

בביתן 30 עד 27 במאי „אקספורדיה"

למפעל תעשייתי בחיפה — דרוש

מנוף בנין משומש

בהצעות נא לפנות לת.ד. 635 חיפה.

למכירה

בית חרושת לקונפקציה

בקרית מלאכי (מפעל מאושר)

לפנות: ת.ד. 194 קרית־מלאכי

למכירה

70 פחים מגורוספה 391

לטלפן 230004 ובערב 03-410687

בהזדמנות

חסוך מס ערך מוסף

חברת אחים דוניץ בע"מ

קבלני בנין

בונים בראשון־לציון

במקום גבוה

דירות 4 חדרים מרווחות

בבתים בני 6 קומות + דירות גג

סטנדרט גבוה וגימור מעולה

החל מ־185,000

פרטים במשרד המכירות רוטשילד 40 ראשון־לציון 8.30—12.30, 4—7.30.

משרד האוצר/אגף החשב הכללי

מינהל הרכב הממשלתי

מכרז 2/5/75

מינהל הרכב הממשלתי

מכריז על

מכירת רכב וקטנועים

משומשים מתוצרים וסוגים שונים.

פרטים נוספים והחומר הקשור במכרז ימסרו למבקשים במזכירות מינהל הרכב, רח' יהודה הימית 31 יפו, החל מ־25.5.75 עד 3.6.75 בין השעות 8.00—13.00.

אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מינהל הרכב הממשלתי

חשוב לפחחי רכב ומוסכים

מקבלים הזמנות רגילות ודחופות לאספקת חלקי פח ומנוע משומשים ומשופצים לכל סוגי הרכב, מחו"ל.

שירות קבוע וסדיר

לפנות בכתב ת.ד. 29776 תל־אביב

„אינטרנשיונל סופלי"

מוצע להשכרה

וסוכנות משנה להפעלת

תחנת דלק במצפה רמון

על המעוניינים לפנות לסוכנות דלק רמת־גנב, רחוב ההסתדרות 76, באר־שבע, טל: 057-76864, 057-73668.

נוילי בע"מ

שד' דוד המלך 1

טלפונים: 263658 — 266641

סוכנות בלעדית של:

Ancor Tapisserie Wool.

Persion Wool—Bargello.

Rya Rug Wool.

Patons Turkey Rug Wool.

שאר מדורי „הלוח" בעמודים 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51

צילום מן הארשיף

אזור חדש ... תשלם 811 ... רופא שנורה בידי ... הצאת ציוד ... מכירות עובדי ... שר האוצר ... בנק ... לצבור ארון ... כל ה... בהנחה ... למכירה מפעל מזון 260,000 ... ספריה משפטית

هكذا من الاصل

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • •

למפעל מבוסס ומשוכלל בחולון

לייצור חלקים ואביזרים תעופתיים

עם הגדלת היקף הייצור

דרושים

* **כרסמים * חרטים**
* **משחזים * מסגרים**
* **מכניים * משחזן כלים**
* **מדריך מקצועי לשיבוד שבבי**

לסדנה לימודית בבית־ספר.

* **מועמדים לקורס לשיבוד שבבי**

לאחר שרות צבאי.
ישולם שכר מלא בתקופת הלימודים.

למועמדים המתאימים מובטחת עבודה קבועה ומעניינת, תנאי שכר גבוהים ותנאים סוציאליים טובים.

על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 3226 ת"א, עבור „ייצור חלקים תעופתיים" או להתקשר טלפונית למספר 855133 או 857113.

סודיות מובטחת

לעבודה בטחונית מעניינת
באזור תל־אביב

דרושים צעירים

יוצאי יחידות קרביות בתפקידי פיקוד ולאחר קורס פיקודי.

הנתונים הדרושים:
* מסיימי 11 שנות לימוד לפחות.
* פרופיל רפואי מ־82 ומעלה.
* נכונות לעבוד לפחות שישה חדשים.
* מגורים באזור תל־אביב.

העבודה במשמרות בנות 12 שעות כל אחת מותאימה גם לסטודנטים היכולים לעבוד לפחות שלוש משמרות בשבוע.

השכר כ־2,000 ל"י נטו במשרה מלאה

● המעונינים יפנו ל„לשכה להכוונה מקצועית" ברח' זכריה 16 תל־אביב ע"י קולנוע פאר בימים א' 25.5 וב' 27.5 בשעות 09.00—12.00 ו־14.00—17.00 ויצטיידו בפנקס מילואים.

למפעל תעשייתי מבוסס — דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

השולט בנושאים הבאים או בחלקם: יצוא, יבוא, ספקים ועריכת שכר; עבודה למיכון, רצוי עם נסיון בעבודה במפעל תעשייתי. אפשרויות קידום בעבודה.

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב ל: **כרמל כימיקלים בע"מ, עתלית**, בציון נסיון קודם, המלצות ושכר מבוקש.

המועצה המקומית

מצפה־רמון

מתבקשים בזאת מועמדים מתאימים למשרות הבאות:

1. **מנהל מח' שרותי רווחה**
בוגר בסוציולוגיה או פסיכולוגיה
בעל נסיון וותק של 5 שנים לפחות.
2. **עובד סוציאלי**
בעל הסמכה במקצוע
3. **עובד קהילתי**
בעל הסמכה במקצוע

תנאי השכר בהתאם לכישורי המועמד.
המועמדים מתחייבים לגור במצפה רמון.
עזרה בדיור תנתן.
נא לפנות בכתב יד, בציון קורות חיים ועיסוקים קודמים לת.ד. 1 מצפה־רמון עד ל־15.6.75.

קרן קיימת לישראל

מודיעה על
המשרה הפנויה המפורטת להלן:

תואר סוג המשרה:

עוזר לארגון ועורך פרסומים בשפה הספרדית

דרישות המשרה: השכלה אקדמאית, ידיעת השפות עברית וספרדית על בוריין וידיעת השפה האנגלית, נסיון בעבודה ארגונית, בעריכת פרסומים ובתרגומים מעברית ומאנגלית לספרדית, מקום מגורים בירושלים.

על המעונינים הממלאים אחר דרישות המשרה הנ"ל לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים, עד ליום 30.5.75, אל אגף האדמיניסטרציה, הקרן הקיימת לישראל, ת.ד. 283 ירושלים, 91000.

למפעל בת"א

דרוש סוכן בלעדי

רצוי בעל רכב פרטי

לפנות בכתב
לת.ד. 37258 ת"א.

*

סודיות מובטחת!

דרושה

פקידה

ידיעה בעברית
+ הדפסה
לעבודה ברמת־גן
שעות העבודה
16.00—07.30
תנאי שכר העבודה
טובים!
נא לטלפן 720825.

למשרד בת"א

דרוש/ה

נער/ה לשליחויות

לפנות טל. 58144
לגב' פתי

לחברה צבורית

דרושה

כתבנית

אנגלית עברית
שליטה טובה באנגלית
שעות העבודה 8—4.
לטלפן 37934 תל־אביב.

למשרד מהנדסי בנין

דרושים

הנדסאי/ת שרטט/ת

בטומים
טל. 450511 ת"א.

דרוש/ה

אדריכל/ית ומכנאי

למשרד אדריכלים
בצפון תל־אביב
עם נסיון
טלפון 456246

לסטודיו לגרפיקה

דרושה

גרפיקאית

לפנות בין השעות
15.00—8.00
לטל. 225936

מנהל עבודה בבנין

עומד לגמור פרויקט
מעוניין בהצעה רצינית

ת.ד. 5272 ירושלים.

לנגרית בנין גדולה

דרושים

מרכיבים בנתניה

לפנות
טלפון 32966 30909
בערב 747913 גלעד

חברת ביטוח בתל־אביב

מחפשת

מנהל מחלקת ביטוח חיים

רצוי **אקטואר**

— סודיות מובטחת —

*

בפרטים מלאים נא לפנות:
ת.ד. 568 תל־אביב עבור „מנהל"

למוסד ציבורי

דרוש

מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת

בדרגה ד' ומעלה

לפנות ת.ד. 4560 תל־אביב
סודיות מובטחת

תדיראן

הזדמנות פז ל

סוכני מכירה עצמאיים

שיעבדו על בסיס עמלה

במכירת מוצרי חשמל ביתיים ברחבי הארץ

בעלי נסיון מעשי של 3 שנים לפחות במכירות, והמחזיקים ברשותם רכב, יפנו בכתב אל מחלקת כח אדם תדיראן שיווק ושרותים בע"מ, רח' קרליבך 27, תל־אביב.

TADIRAN תדיראן

חברת תרופות בינלאומית

מעונינת להעסיק בצפון הארץ ובמרכזה

Medical Representatives

תועמלנים רפואיים

במשרה מלאה

מהות התפקיד:
— העברת מידע לציבור הרופאים בארץ.

דרישות התפקיד:
— ידיעה מושלמת של השפה האנגלית והעברית כאחד.
— רשיון רפואי או פרהרפואי ברמה אקדמאית.
— רשיון נהיגה, מרץ ויוזמה.

התפקיד כרוך בנסיעות מחוץ לאזור המגורים בכל שעות היום.

למועמד המתאים תינתן משכורת טובה, רכב צמוד והוצאות.

נא לפנות בפרטים מלאים ובציון מס' טלפון לת.ד. 29012 ת"א. סודיות מובטחת.

עיריית פתח־תקוה מכרז מס. 38/75

עיריית פתח־תקוה מכריזה בזה על משרה פנויה במחלקת ההנדסה לתפקיד

מנהל מדור פיקוח של ביצוע [מבנים].

תאור המשרה: מו"מ עם קבלנים, פיקוח על עבודות בניה בקורת חשבונות.

הנתונים הדרושים: מהנדס בנין רשום בפנקס המהנדסים, נסיון של 3 שנים לפחות בפיקוח על עבודות בניה, יכולת לנהל צוות עובדים.

דרגת המשרה: 5—6 בדירוג המהנדסים.

על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים למזכיר העיר חדר 222 קומה ג' בבנין העיריה. עד ליום 9.6.75 ועל המעטפה לציין מספר המכרז.

י"א בסיון תשל"ה — בכבוד רב,
21 במאי 1975 — י. פינברג, ראש העיריה

מכון ויצמן למדע

דרוש

מנהל חשבונות

הכישורים הדרושים:
● סוג ד' בהנהלת חשבונות.
● נסיון קודם של 3 שנים לפחות.
● ידיעה טובה של השפה העברית.
● ידיעת השפה האנגלית רצויה.

על המעוניינים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לפח' המנגנון, ת.ד. 26, רחובות 76100. בציון מס' המשרה 103/75.

לחברה גדולה לעמילות מכס

דרושות כתבניות

להכנת והדפסת רשימוני יבוא.

נא לפנות לטל. 03־255261 קו 38 בין השעות 8.00—16.00.

למושב סתריה — דרושים

1. **מנהל חשבונות מדופלם**
2. **מרכז משק**

הצעות בכתב או בטל. 965182, 965482.
הכתובת: מושב סתריה דאר סתריה.

חברת בניה ארצית

מחפשת

מהנדסי בצוע

מעולים

בעלי נסיון של 5 שנים

לאזור המרכז וירושלים

רצוי בעלי נסיון בבניה מתועשת

תנאים טובים
למועמדים המתאימים

— סודיות מובטחת —

בהצעות נא לפנות לת.ד. 2034 תל־אביב

למוסך מהגדולים בארץ

באיזור תל־אביב

דרושים

* **מנהל מחלקת מכללים**

הכישורים:
מהנדס מכונות, בעל נסיון של 4 שנים לפחות, בענף הרכב המנועי: בנזין ודיזל.
או **בעל תעודת הסמכה**, בעל נסיון של 10 שנים לפחות, בענף הרכב המנועי. שליטה בשפה האנגלית חיונית.

* **משחזן מעולה**

בעל נסיון רב בהפעלת מכונות ליטוש גלים/שסתים; בהפעלת מחרטה וידע בחשמל.

תנאים טובים למתאימים!

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 3119 תל־אביב, עבור מס' 456.

סודיות מובטחת!

חברת יועצים

להנדסה ניהול־מתקדם ומחשבים

מעוניינת להעסיק

מזכירה

בעלת הכישורים הבאים:
* השכלה אקדמאית (רצוי בכלכלה או מינהל עסקים).
* נסיון בעבודות משרד של 3 שנים לפחות.
* עברית ואנגלית על בוריין (כולל הדפסה).
* אחראית ועצמאית.
* חרוצה ודינמית.

רק מועמדות העונות לכל הדרישות, המוכנות לעבודה קשה בחברה דינמית ומתקדמת בשעות 8.00—16.00 לפחות — מתבקשות לפנות בכתב בצרוף פרטים אישיים, השכלה ונסיון לת.ד. 17174 תל־אביב.

מקום העבודה: צפון תל־אביב

— סודיות מוחלטת מובטחת —

לחברה מסחרית בתל־אביב

דרוש

פקיד מנוסה בענייני יבוא

התפקיד כולל: * טפול במסמכי יבוא * הכנת הזמנות לחו"ל * ניהול קורספונדנציה באנגלית באופן עצמאי.
שעות העבודה 08.00—16.30

לקביעת ראיון, לפנות טלפונית 611521, 625344, בין השעות 08.30—16.00, לגב' צבילינגר, או למר גרון.

לחברת ביטוח-דרושות

1) **מכינת פוליסות אלמנטרי/כתבנית**
2) **נערה רצינית**

לעבודה בתיקיה

נא להתקשר טלי 625280 ת"א

אלביט
מחשבים בע"מ

דרוש

מנהל חשבונות בכיר

למועמד המתאים, אפשרויות קידום נרחבות.

הכישורים: מנהל חשבונות מדופלם או רמה מקבילה, נסיון במפעל תעשייתי לפחות 5 שנים, ידע בהנהלת חשבונות במחשב, שליטה מלאה בעברית ואנגלית.

*

נא לציין מספר מע/0015

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5903 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

סיבים: בימיים ישראליים בע"מ
ACRILAN Monsanto
חברה בת של מונסנטו ארה"ב

למשרד השיווק של חברתנו במגדל שלום, תל־אביב

דרושה מזכירה

הכישורים הדרושים:
— ידיעת עברית ואנגלית על בוריין
— הדפסה בשתי השפות
— נסיון בנושאי אופנה רצוי

שעות העבודה תותאמנה בגמישות למועמדת המתאימה

המעוניינות מתבקשות לפנות לת.ד. 19 אשדו[ד]

— סודיות מובטחת —

מוסד ציבורי במרכז הנ[גב]

מחפש מועמד מתאים

כמנהל בכיר

* עדיף בעל השכלה משפטית ו/או כלכלה ומנהל עסקים.
* נסיון של 5 שנים לפחות.

תנאי השכר יקבעו בהתאם לכישורי המועמד.

*

מגורים במצפה רמון הכרחיים.
עזרה בדיור תנתן.

*

נא לפנות בכתב יד, בציון קורות חיים ועיסוקים קודמים לת.ד. מצפה רמון, עד ל־15.6.75.

למפעל תרופות

דרוש עובד

בעל נסיון

במחלקת ייצור טבליות.

— * —

סודיות מובטחת.
נא לפנות לת.ד. 30506, ת"א.

למלון גני שולמית
בים־המלח

דרושה

מנהלת משק-מנוסה

תנאים טובים למתאימה

לפנות: טלפונית 453175 תל־אבי[ב]
בין השעות 9—13, 4—7 אחה"צ

דרוש חקלאי מנוס[ה]

לניהול עבודות שדה וגידולי ירקות
רצוי בעל ידע בהפעלת ציוד חקלאי והשקא[ה]

לפנות למנהל החווה „הזרע" חות ברורים
ד.נ. שקמים.

למפעל תעשייתי בת"א

דרוש

מנהל חשבונות ראש[י]

לפנות ת.ד. 182 ת"א.
(סודיות מובטחת)

בימאים שרטטים מחסנאים ••• דרושים ••• מנהלים פקידים לבורנטים

...תור-המכון למידע רפואי בע"מ

דרושות

1. **אחיות מעשיות**
למשרה מלאה לתפקידי דיילות רפואיות

2. **מזכירה-כתבנית**
למשרה מלאה

3. **פקידה**
למשרה חלקית

●

נא לפנות בכתב לת.ד. 938, בני-ברק.

דרך ז'בוטינסקי 7 בני-ברק ת.ד. 938

הודעה על משרה פנויה מס' 35/75

לבנק ישראל בירושלים

דרושה

פקידת כח אדם

...ור התפקיד:
טיפול במכרזים פנימיים וחיצוניים (זימו-נים, מעקבים, תיאומים, דיווחים).
טיפול ראשוני בקליטת עובדים — פתיחת תיקים אישיים, מילוי טפסים וכו'.
מעקב אחר נוכחות והעדרות עובדים.
קיום מגע שוטף עם גורמים פנימיים וחיצו-נים, ובעיקר טיפול ראשוני בפניות עובדים בנושאי כ"א.
הדפסות.

...שורים הדרושים:
השכלה תיכונית מושלמת.
כושר קיום יחסי אנוש.
ידיעת השפה העברית על בוריה, רצויה ידיעה טובה בשפה האנגלית.
ידע ונסיון של שנתיים לפחות בכתבנות בשפה העברית, רצויה ידיעה בכתבנות בשפה האנגלית.
כושר ניסוח והבעה בכתב ובע"פ.

...: תינתן עדיפות לבעלת נסיון קודם ...ודה מנגנון.

...ועמות תפנינה עד יום 30.5.75 ליחידת כח ...ם, בנק ישראל, רח' הסורג 2, או בטלפון ...' 224111 קו פנימי 347.

...וזר ראשי

למנהל מוסד גדול
בשטח החינוך

מקום העבודה באזור תל-אביב
...: העבודה: מעניין ומגוון ביותר.
...ישורים הדרושים: רצויה השכלה ...דמאית ונסיון מינהלי; נסיון ...וכי — יתרון.
...פקיד כרוך בריבוי נסיעות.
...נות בציון „עוזר ראשי" לת.ד. 7036,

*

...ריה תל-אביב, תוך מסירת פרטים ...אים על ההשכלה והנסיון.

טמבור אסכר

למפעלנו בעכו, דרושה

פקידת שכר ומשכורות

למשרה מלאה, תועדף בעלת נסיון בדווח למחשב.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 238 עכו (04) 910131 מחלקת כח אדם.

לחברה לעבודות קבלניות
דרושים לעבודה בסיני

מנהלי עבודה מנוסים
לעבודות עפר וכבישים

עוזרים למנהלי עבודה

מפעילים למרקמור 9D
בעלי נסיון.

מכון שרה מנוסה

...קשר 02-528423 א' ג' רד' בין השעות ...16.00—... ; ב' רה' בין השעות 13.00—8.00 ; 18.00—16.00 ובשעות הערב 03-870660.

למפעל בטחוני דרושים:

אנשי אבטחה
על גיפי סיור
תושבי רמת השרון, הרצליה והסביבה

אנשי אבטחה
תושבי תל-אביב

תנאים מצוינים!
טל. 914830.

מדי-תעש
יהודה-הלוי 79, ת"א
טל. 621721

דרושים:
1) נער כתלמיד ועוזר במפעל למכניקה עדינה
2) עובד בעל רקע מכני עד גיל 55 לעבודה מכניקה כי לה הרכבה הלקים העבודה, עוזר בבית מלאכה ליום עבודה מלא.
3) נערה לעזרה במשרד כולל הדפסה בעברית.
שעות העבודה 8.00—16.00.

למלון
רמדה-קונטיננטל

דרושים

* **טבח כללי**
* **טבח קר**

בעלי נסיון

●

המתאימים יפנו למנהל כח-אדם, הירקון 121, ת"א, בין 15.00—17.00

למועדון 120

דרוש אחראי
לניהול המועדון ובית התה.

בעל כישורים מת-אימים מתבקש לפנות עם המלצות בשעות 19.00—20.00, טלפון 04-88952 או לת.ד. 6216 חיפה לשם קבי-עת ראיון.

דרוש
למושב מבשמים
ע"י יהוד

עובד
לגידולי
מלפפון ועגבניות

אחראי על רשת הטיה רצוי יהנה קיבוץ או מושב.

המעוניינים יפנו בכתב למזכירות המושב.
מדירות מובטחות

לחברה קבלנית גדולה
דרושים לעבודה יומית:

1) טרייבנין מעולים
2) מייחים
3) תיקונצ'יקים

העבודה באזור הרצליה

טל. 981598 245223/4

למחצבות כפר גלעדי
דרושה בתל-אביב

מזכירה
ידיעת אנגלית רצויה

מועמדות רציניות ליום עבודה שלם מתבקשות לפנות לרח' ריב"ל 4 ת"א, בשעות 9.00—17.00.

למפעל באזור רמת-גן
דרושה

מזכירה עצמאית

לניהול משרד עם ידע בהנהלת חשבונות, עבודה משרדית שוטפת הדפסה עברית אנגלית. למתאימה תנאים טובים. לפנות טלפון 788707.

דרושה
עובדת למזנון

בקנית למוכרות באספרי ברמת-גן
טלפון: 228492 או 235387
בין השעות 9.00—16.00.

דרושה פקידה
לשעות 8.00—2.00 למנה"ח
בעלת נסיון בהכנת משכורות
רצוי ידע בהדפסה
טלפון 612927 ת"א

יבמ IBM

דרושים/דרושות

נציג מכירות

למכונות משרד
בירושלים

הכישורים הדרושים: בוגר תיכון; ידיעה טובה באנגלית, לאחר שרות צבאי, בעל רכב פרטי.

*

נא להתקשר טלפונית 36061 קו פנימי 546 תל-אביב.

יבמ IBM

למבשלת שכר לאומית
עבור משרדה בתל-אביב
רח' החשמונאים 90

דרוש/ה עובד/ת

לעבודה במרכזיה אוטומטית + עבודות משרד שונות

*

שעות העבודה: 14.00—19.00

*

לפנות טלפון 265271 שלוחה 38 או בכתב לת.ד. 7066 תל-אביב.

לחברת ביטוח גדולה בת"א
דרושים

* מכין/ה פוליסות בכיר בענף האלמנטרי.
* בודק/ת פוליסות בכיר בענף האלמנטרי.
* מכין פוליסות רכב.
בתפקידים הנ"ל תתכן אפשרות של עבודה בשעות 8.30—13.30
* מנהל חשבונות מנוסה.
* מנהל חשבונות מתחיל.
* בוגרי תיכון, לאחר שרות צבאי, לליטוד מקצוע הביטוח.

להתקשר בכתב לת.ד. 29182 תל-אביב.

לחברה גדולה דרושים

1. **מפעיל מנוסה לשופל**
לעבודה בסיני
2. **עובדים**
לעבודה בסיני
3. **דרוש בולדוזר**
D/9 או D/8 לעבודה בסיני

להתקשר לטלפון 725788 728802.

למפעל מתכת בפתח-תקוה
דרושים

★ **חרטים**
★ **מסגרים** בעלי נסיון
★ **עוזרים למסגרים**

מ. זיטמן ובניו בע"מ
קרית אריה פתח-תקוה
טלפון 910172 — 912626

לחברה ישראלית לביטוח
דרושים:

1. **כתבניות עברית**
מעולות
2. **עוזר למנהל חשבונות**
בעל ידע ונסיון בהתאמות בנק ופקודות יומן

שעות העבודה רצופות
טל. 03 20 29 בלהה

למשרד רואה-חשבון
דרוש
מבקר צעיר
התמחות אפשרית.
לטלפון 876161 (03).

המשך „דרושים" בעמודים: 41, 42, 43, 44, 52, 53, 54, 55

בצער וביגון רב
אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

שמעון גלזברג ז"ל

הלויה נערכה היום, יום שישי 23.5.75, בשעה 10.45 בבית העלמין החדש (כפר סמיר) חיפה.

המתאבלים:
אשתו, בניו,
כלותיו, נכדיו
וכל בני המשפחה

אנו מבכים את מותו של עובדנו היקר

שמעון גלזברג
ז"ל

ומשתתפים בצער
המשפחה האבלה

שותפות לשווק פרי-הדר
בישראל
ההנהלה והעובדים

ללאה מרושבסקי ומשפחתה

משתתפים באבלכם הכבד
על מותו הפתאומי של

דב מרושבסקי
ז"ל

גיסה ישראל רוזנצוויג ומשפחתו
אחותה יפה רוזנפלד ומשפחתה
אחיה משה לב ומשפחתו
אחיה חיים לב ומשפחתו
גיסה גרשון פישמן ומשפחתו

מינהל המחקר החקלאי
מרכז וולקני — בית דגן

משתתף באבלו של
אליהו משה
על פטירת
האב

ההנהלה ועובדי המכון לבעיריהיים המחלקה לקופות

למהנדס **משה אשכנזי**

השתתפותנו הכנה בצערך במות
אביך ז"ל

ז. בלהוסקי בע"מ
מהנדסים יועצים

המועצה הציבורית לקידום הנוער בירושלים

אבלה על מותו של חברה
יוסף מיוחס ז"ל

אלם יקר ומנהג דגול
ומביעה תנחומיה למשפחה

בתי זיקוק לנפט בע"מ
בית הזיקוק אשדוד

משתתפים בצערו של עובדנו
מר רבחי יצחק
במות
אביו ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

לגילי מנשה (לבית מלמד)

איתך אנו באבלך הכבד במות עליך
אמך היקרה ז"ל

האחראיות ובנות מרכז ניקוב ת"א,
יחידת המחשב בנק הפועלים

במלאת 3 שנים לפטירת אהובנו

משה (מוניק) הורוביץ
ז"ל

רדום — רגנסבורג

נקיים אזכרה ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה (25.5.75). בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן.

תחבורה תצא מרח' הילנא 3 ת"א, בשעה 16.15.

אשתו סטפה והילדים
אחותו פרניה מכטינגר

במלאת ארבע שנים לפטירתו של
יקירנו הבלתי נשכח

אליהו נובק ז"ל

מלודז'

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין בקרית שאול.
תחבורה מיוחדת תעמוד לרשות הבאים, מביתו ברחוב בבילנסקי 13, תל-אביב, בשעה 4.30 אחה"צ.

אשתו שרה נובק
אחותו פרומה הפנר
גיסתו והדודנו
המשפחה בארץ ובחו"ל

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

בטי גולדשטיין ז"ל

(בראילה — רומניה) רמת-גן
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, ט"ז סיון תשל"ה (26.5.75) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין קרית-שאול

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירת אבינו, סבנו היקר

יוסף פרידמן ז"ל

אזכרה וגילוי מצבה תערך ביום ראשון, ט"ו באייר תשל"ה (25.5.75), בשעה 3.30
אוטובוס יצא מבית הכנות, בשעה 3.30 רח' הא. הל-רגן.

המשפחה

אנו אבלים על פטירת יקירתנו

עדינה רוסק ז"ל

הלויה התקיימה אתמול, יום חמישי, י"ב סיון (22.5.75).

המשפחה המתאבלת

אנו מודיעים בצער על פטירתה של

מרים (מניה) ימפולסקי ז"ל

הלויה התקיימה ביום ד', י"א סיון תשל"ה (21.5.75).

המשפחה

לשלמה ירון

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

החברה להגנת הטבע

לחבר ההנהלה
קיין רענן

משתתפים בצערך העמוק במות אהובך

אלישבע ז"ל

„מבוע"
יו"ר השרון — ההנהלה והקיבוצים

ליוסף המבורגר ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד
במות האב

משה ז"ל

הנהלת חברת „רסקו"
ועד היציבים והקבועים

מחפשת
מהנדסי בצוע

מהנדס מחלקה
ממוזגי עמולה

מזכירה

פקיד מנוסה
...יבוא

חברת ביטוח • דרושים
פקידת פוליסות
...כתבנית
...רצינית

הכזא מן الاصل

هكذا من الاصل

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו היקר

נחום פסטנברג ז"ל

נערוך אזכרה וגלוי מצבה ביום שני, ט"ז בסיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 2.30 אחה"צ, בבית העלמין חוף הכרמל, חיפה (בשער הראשי). אוטובוס יצא מבית המנוח, שדרות הנשיא 65, חיפה, בשעה 2.00 אחה"צ.

תודתנו נתונה לכל המנחמים בכתב ובעל־פה.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו

אבא וינציגסטר ז"ל

ב"ר גרשון

נתייחד עם זכרו בטקס גילוי המצבה ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין החדש בכפר־סבא. הסעה תצא מבית משפחת וינציגסטר, רח' אגרון 13 כפר־סבא, בשעה 4.30.

אנו מודים למנחמינו בכתב ובע"פ.

המשפחה

ביום א', ט"ו סיון תשל"ה 25.5.75 תתקיים אזכרה וטקס גלוי המצבה ליקירנו

צבי אוגדן

(שליובקה)

מתאספים בבית העלמין בפתח־תקוה בשעה 4 אחה"צ.

אנו מודים לכל מנחמינו בעל פה ובכתב.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של אחי היקר

בן־ציון בטיבסקי ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה 25.5.75

נפגשים בשעה 2.30 אחה"צ ברח' הרצליה 21, חיפה.

אחותו זוהר והמשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

יצחק קסר ז"ל

ב"ר אליעזר ז"ל

נערוך אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה 25.5.75, בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין החדש ליד כפר סביר.

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.15 מקרית הכרמל, רח' שבטי ישראל 10, ליד בית המנוח.

המשפחה האבלה

במלאת שלושים לפטירתו של אבינו וסבנו היקר

הרב ישעיהו יבלונסקי זצ"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט"ז סיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין בעכו.

נפגשים בעכו, ברח' כואב 8.

המשפחה

ראש מינהל התעופה האזרחית
וחבר עובדיו
וועד עובדי התעופה האזרחית

משתתפים בצערו העמוק של חברם לעבודה

שמואל פוליאק

במות עליו

אביו ז"ל

למשפחת וקסמן ולמשפחת ניסנבוים

אתכם באבלכם הכבד במות

משה אגוזי

(ניסנבוים ז"ל)

הנהלת ועובדי חברת רבד בע"מ

לפואד נחום ומשפחתו

משתתפים באבלכם הכבד במות אמכם

דוריס צדקה

ז"ל

"הדר" מכבנויות לצרכי צילום בע"מ
סוכנו "הדר"
ההנהלה והעובדים

לגברת ורה פריסטר ובעלה

משתתפים בצערכם על מות

האם

הנהלת בריקפוטה המפריים בע"מ וצבור העובדים

בחיפה! קבלת מודעות דחופות בשעות הלילה (מ־18—24) לכל העתונים טלפון 718016.

שלושים יום עברו מאז נקטף מאתנו חברנו היקר

בנימין פריליך

ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה 25.5.75 בשעה 17.00, בבית הקברות בחולון.

המחברים:
גרינברג משה, נחמה פורטנפלד, אבנר טוני, לאה, חיים מורחי, דוד מורחי, אברהם דורי, דוד יפה, הניתה, אהובה, אלי יהלום, הזבה, גליה מנשה, איזנברג עמוס, דנני צבי, אוריה.

במלאת שמונה שנים לנפילת בננו היקר

רב"ט יהודה גוז הי"ד

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט"ז בסיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין במנוחה־דוד, חיפה.

אוטובוס יצא מבית הוריו במושב גבע־הכרמל בשעה 4.30.

המשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילת בננו ואחינו היקר

סרן אשר בוכובזה הי"ד

נעלה לקברו בחלקה הצבאית בבאר־שבע, ביום רביעי, י"ח בסיון (28.5.75), בשעה 17.00. נפגשים ליד שער בית העלמין.
אזכרה תיערך בביתנו, רח' סיני 26/10, באר־שבע, בשעה 18.00.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו

דבורה קרושינסקי

ז"ל

יתקיימו אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.

אוטובוס יצא מרח' פרישמן 22, ת"א, בשעה 3.30 אחה"צ ויסע לשער הישן.

בעלה — שלום קרושינסקי והמשפחה

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

ה' מאיר יהודה צוריג

ב"ר יחזקאל אברהם ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.
נפגשים על־יד השער החדש.

המשפחה

בצער רב אני מודיע על פטירתו של אבי היקר

לואיס בריש ז"ל

ארה"ב — דטרויט

שבעה בבית, יהודה־הנשיא 36, נוה־אביבים.

בנימין בריש

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אליעזר רובינשטיין ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום שני, ט"ז סיון תשל"ה (26.5.75), בהר־המנוחות ירושלים.

מתאספים בשער בית העלמין, בשעה 4 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של אהובנו

אלימלך סימנהוז ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה (25.5.75) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין החדש ליד כפר־סמיר חיפה.

מוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

ביום השנה למות יקירנו

טד לוריא

יתקיים טקס גילוי המצבה בהר המנוחות ירושלים, ביום שני, ט"ז סיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 12.00 בצהריים.

התחבורה תצא מבית ה„פוסט" ברוממה, בשעה 11.30 לפני־הצהריים.

צלה לוריא והמשפחה
ובית ג'רוסלם פוסט

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

הרבנית דינה קניאל

ז"ל

אלמנת הרב יהושע קניאל זצ"ל
(רבה הראשי של חיפה)

נעלה לקברה לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרה ביום שני, ט"ז סיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחיפה.
אוטובוס יעמוד ליד המועצה הדתית, ברחוב ארלוזורוב 16, חיפה, בשעה 3.30 אחה"צ.
תודתנו נתונה לכל אלה שהביעו בכתב ובעל־פה השתתפותם, ותנחומיהם באבלנו הכבד.
כי יהן ולא נוסיף דאבה עוד.

המשפחה האבלה

הסתדרות פועלי אגודת ישראל
הועד הפועל
משפחת רבי בנימין מינץ ז"ל

במלאת 14 שנה לפטירת מנהיגנו הבלתי נשכח

השר רבי

בנימין מינץ ז"ל

תתקיים עליה לקברו בבית העלמין בנחלת־יצחק (בחלקה הישנה), ביום שני, ט"ז בסיון תשל"ה (26.5.75).

תחבורה מיוחדת תצא מרחבת „היכל התרבות" בתל־אביב, בשעה 3.30 אחה"צ.

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי ואבינו היקר

יעקב פסקל ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75) בשעה 3 אחה"צ, בבית העלמין בחולון

המפגש בכניסה לבית העלמין

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

יהודית ריגלר ז"ל

תיערך אזכרה על קברה, בבית העלמין בקרית שאול, ביום ראשון, ט"ו סיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 5 אחה"צ.

מוקירי זכרה נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שלוש שנים לפטירתה של יקירתנו

רסי כהן ז"ל

RASI KAHN

תתקיים אזכרה ביום ראשון 25.5.75 בשעה 3.00 אחה"צ.
בני המשפחה וידידי הנבונה נפגשים בשער החדש בבית העלמין בחולון.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת אמנו וסבתנו

שושנה טובי ז"ל

נעלה לקברה ביום שני, ט"ז בסיון תשל"ה (26.5.75), בשעה 16.00 אחה"צ, בנהלל.

המשפחה

במלאת שלוש שנים לפטירתו הטראגית של בננו היקר

זהר הרף ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 16.00, בבית העלמין החדש, ליד כפר סביר.
התחבורה תצא בשעה 15.30 מביתנו, רח' הלל 5, חיפה.

ההורים

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
מנצח המקהלות

שלמה קפלן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ט"ו סיון תשל[ה] (25.5.75), בשעה 16.00, בבית העלמין בקרית שא[ול]
נפגשים ליד השער.

המשפח[ה]

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

מרדכי איצקובי[ץ]

ב"ר אריה ז"ל

הלויה תצא היום, יום ששי י"ג סיון תשל"ה (23.5.75) בשעה 10.30 לפנה"צ, מבית הכנסת ברח' ארלוזו[רוב] בגבעתיים לבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
אשתו מרגלית
בתו חתנו פלוה ובנימין־הר...
בנו וכלתו דן ואריאלה פל...
נכדותיו וכל בני המשפחה

יושבים שבעה בבית המנוח, רח' ארלוזורוב 27, גבע[תיים]

בצער רב אנו מודיעים
כי בננו יקירנו

יעקב (בן ראובן) ברי

ז"ל

נפל בעת מילוי תפקידו
בצבא ההגנה לישראל

ההלויה תצא מבית ההורים בהוד השרון (הוד) אנשי בראשית היום, יום שישי, י"ג בסיון תש[ל"ה] (23.5.75), בשעה 1.00 בצהריים לחלקה הצ[באית] בבית העלמין ברמות־השבים.

ההורים, הא...
והמשפ[חה]

אנו משתתפים באבלם הכבד של

ראובן וחנה בריא

בנפול בנם היקר מכל

יעקב ז"ל

משפחות רשף ושנ...

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

שיה שאלתיאל ז[ל]

נעלה אל קברה ביום ראשון, ט"ו בסיון תש[ל"ה] (25.5.75), בשעה 11.00 לפנה"צ, בבית הע[למין] בהר המנוחות בירושלים.

נפגשים ליד השער.

המשפ[חה]

במלאת עשרים שנה לפטירתו של יקירנו

שלמה (ראובן) זרח

ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית ה[עלמין] הישן חוף הכרמל חיפה, ביום שלישי, י"[ז] תשל"ה — 27.5.75
קרובים, ידידיו, חבריו ומוקירי זכרו נפגשים [ב]שער הראשי, בשעה 4.00 אחה"צ.

המש[פחה]

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

לאה שפירא ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, ט"[ז] תשל"ה (26.5.75) בשעה 17.00. נפגשים ליד בית העלמין החדש בכפר סמיר, חיפה.

המש[פחה]

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

פרופ' שלמה שפיר[א]

ז"ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון ט"ו סיון (25.5.75), בבית העלמין בגבעת שאול, בשעה 4
נפגשים ליד השער.

המש[פחה]

מעריב לספורטאים

פייגנבוים הישווה רק בדקה האחרונה

נבחרת הכדורגל סיימה לפנות בוקר בתיקו 1—1 את משחקה עם קבוצת „קוסמוס" המקצוענית מניו־יורק

מאת דני גוטוליקן, שליח „מעריב" עם נבחרת הכדורגל

נבחרת ישראל בכדורגל סיימה אמש בתיקו 1—1 את משחקה עם הקבוצה המקצוענית „קוסמוס" מניו־יורק. את השער לישראל כבש יהושע פייגנבוים הצי דקה לפני סיום המשחק.

הקבוצה האמריקנית הובילה בתוצאה 1—0 החל מהדקה ה־27 של המשחק לאחר שער של הבלם מייק דיליון (שחקן מיטנהאם לשעבר), שנגח בחזקה כדור קרן של מנאל כאריה (שחקן סנטוס לשעבר).

לאחר מחצית ראשונה עקרה לה גבר בהמשך המחצית השניה להם של הישראלים אך המצב רבות של דמתי, פייגנבוים ושחורץ חיבלת טובה של שוער „קוסמוס", סם גוסום, כנגש הבקעת שער.

בדקה ה־89 הצליחה הנבחרת להשיג שער שוויון כאשר פייגנבוים נגח מקרוב כדור קרן, שהגביה דמתי.

שחקני „קוסמוס", אליהם יצטרף בחודש הבא השחקן הברזילאי פלה, שיחקו בצורה נוקשה ביותר, שלא זכתה תמיד לתגובה מספקת של השופט האמריקני, שהירבה לשקה את הישראלים. הוא אף הרחיק בדקה ה־83 את אבר־הם לב, שהיה כמשחקנים הבולטים במגרש. כ־10 אלפים צופים, רובם ישראלים, הנדים בניו־יורק, חזו במשחק.

הרכב הנבחרת: שוויצר; לם, רועה, בר, נימני; קוז (הגיגי), שום, שוייצר; דמתי, פייגנבוים, שחורץ (לוהב).

במשחק השלישי של נבחרת ישראל ייערך ביום ראשון הקרוב במיאמי־ביץ' פלורידה נגד הקבוצה המקצוענית „טורוס".

ועדת הספורט של הכנסת תתחיל לחקור ביום ב' את האירועים החריגים בכדורגל

מאת גד ליאור

ועדת הספורט של הכנסת, התכנס ביום ב' לישיבה הראשונה שלה בסדרת הישיבות שבהן תחקור את האירועים החריגים, שהיו העונה בליגות בכדורגל.

לפני הוועדה יונחו הדיוח והמלצות של „ועדת צפוני", שבדקה ב־1971 אירועים דומים.

בימים הקרובים, כך נמסר אתמול, יכנה שר החינוך את ועדת־המומחים, שתתבקש לגבש המלצות לתיקון הליקויים בענף הכדורגל, לקראת יישומן בעונה הבאה. כדובר בוועדה של אישי־ציבור ומומחים בספורט.

עוד נודע אתמול, כי בניגוד לדברי ח"כ אברהם כ"ץ, כי שלשום, אין חוק המחייב אדם להופיע לפני ועדה־כנסת — היו כבר תקדימים (למשל בדיוני ועדת הכנסת לענייני כלכלה שחקרה את פרשת „אוטוקרס"), שעדים סירבו להופיע לפני ועדה כזו.

שזיפי עברה „המינימום" לסיאול בריצת 1500 מטר

שירות „מעריב לספורטאים"

האתלטית הנה שזיפי, עברה אתמול באוטנאביק, מערב־גרמניה, את המינימום הדרוש לאליפות אסיה באתלטיקה (יוני, סיאול), כאשר קבעה בריצת 1500 מטר את הזמן 4:28.4 דקות.

היא היתה בתחרות זו שניה, אחרי הגרמניה־זילנדית שירלי סאמרול, אשר גילתה לישראל במסע לאירופה. זמנה: 4:24.9 דקות.

התחרות נערכה בקור של 7 מעלות וברוח עזה — אך הדבר לא מנע השתתפות אתלטים מ־8 אגודות ספורט גרמניות.

צביה מיגלית היתה שניה ב־100 מטר (12.2 שניות), אחרי פוקס (גרמניה) — 12.0 שניות. יצחק סיגורה הטיל כידון ל־68.36 מטר. עביר כחולי רץ 100 מטר ב־10.99 שניות.

נבחרת האתלטיקה תופיע ביום א' בהתחרות בהולנד.

אלמוגי אירח את כדורגלני מכבי חיפה

ראש עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, הגב אמש בלשכתו עם כדורגלני קבוצת מכבי חיפה ומנהליה, שעלו לליגה הלאומית.

מר אלמוגי הרים כוסית לכבוד המאורע ובברכתו הדגיש, כי שובה של מכבי חיפה לליגה הבכירה, נעשתה בזכות ולא בחסד. כן העלה על נס את ההתנהגות הספורטיבית של הקבוצה ש„בלטה ביותר עתה, על רקע ההתרחשויות בליגה הלאומית".

„הכל יהיה בסדר" - הבטיחו היוגוסלאווים למאמן חמו

נבחרת הכדורסל נכנסת היום למחנה־אימון אחרון ✶ מו"מ עם יוון בדבר בואה בשבוע הבא

מאת מרדכי רוזנבלום

„לברות שאין ביום יחסים דיפלומאטיים בין מדינותינו — אל לה לנבחרת הכדורסל שלכם לדאוג, באשר לבה שבעבר באירופה. האווירה, ובה בה הקשור לשהייתה של נבחרת ישראל ביוגוסלאביה, לרבות כל הבעיות הביטחוניות — נשקלה, נלקחה בחשבון והכל יהיה בסדר. אבי מבקש שתמסור זאת לראשי איגוד הכדורסל בישראל".

דברים אלה אמר שלשום הו כפולין — היו־הרבה הראשון של ישראל באליפות — היא: „זו נבחרת גבוהה וטובה, יורוקיץ' היה המאמן הכדורסלן הטוב ביותר וגם בלה הבלית".

„עלינו לזכור — אמר המאמן — כי הפעם נצטרך להשים לפחות מקום 7, כדי להבטיח את ההתמודדות גם בשלב הגמר של האליפות, בערך בעוד שנתיים בבלגיה. זאת מכום, שרק שבע הראשונות ביוגוסלאוויה (בנוסף ל־8, הפצם, יוכלו להגיע אוטומאטית לבריסל, ב־1977. הנבחרת השמינית היא בלגיה, מארחת האליפות, שאינה מופיעה באליפות הנוכחית".

ראש משלחת ישראל, אברהם חמו, בה נכה גם סגן כוכב סרביא, בורה סטאנקוביץ'. הי שיחה נערכה בהאגן, מפרע־נחבניה, בעת מיכחקי הסורניר המוקדם לאליפות האירופית, שתחל בשבוע הבא בשלוש ערים ביוגוסלאוויה.

חמו, ששב אמש לארץ, הודיע כי הנבחרת נכנסת היום למחנה אימונים, שיימשך עד סוף השבוע הבא. לפני האליפות, יפגש המאמן לשיחה עם כדורסלן מכבי תל־אביב, שמואל אבישר, בבקשה להצטרף לנבחרת. היענות לשיחה זו באה מאבישר.

בסוף השבוע יכשר ראשי איגוד הכדורסל, לכמשו הצעה שנמסרה לכאמן, בדבר בואה לארץ בשבוע הבא של נבחרת יוון.

חמו ציין, כי קיבל פרסים שהים על נבחרת ציכוסלובקיה („נמסר לי כי ניצחה באחד היותר עצמים נבחרת מבריה"מ — בתוצאות ופעם אחת — נבחרת יוגוסלאוויה) אילו התרשמד...

דרום־קוריאה זכתה בגביע הנשיא

נבחרת הכדורגל של דרום־קוריאה, גברה אתמול על בר רמה 1—0 וזכתה פעם נוספת ב„גביע נשיא דרום־קוריאה" בסיום הטורניר שנערך בסיאול. שער הנצחון הובקע 8 דקות מההפסקה.

דרום־קוריאה היא אחת היריבות של ישראל, בטורניר הקדם־אולימפי, שייערך בבוקר בטוקיו.

במקום השלישי בטורניר זה זכתה אירוגן, שגברה על יפאן (אף היא יריבת ישראל בקדם־אולימפי) 3—0.

רודזיה גורשה מהוועד האולימפי הבינלאומי

הוועד האולימפי הבינלאומי נשחר אתמול להוציא את מדינות אפריקה — הרחיק משורות התנועה האולימפית את רודזיה. הנימוק שניתן לצעד זה: „מדיניות האפליה הגזעית בספורט רודזיה".

בנושא אחר, נמסר אתמול דיווח כי מונטריאול העמד בכל ההתחייבויות שלה, לאירוח המשחקים בשנה הבאה ועבודה הבנייה מתנהלות על־פי לוח הזמנים המקורי — חרף השביתות.

הטלוויזיה במונטריאל גילתה אתמול כי הדיווח הרשכי על ההתקדמות של העבודות במונטריאול, נמנע מלגלות כי התוכנית מתבצעת בהתאם ללוח הזמנים — ואף מקדימה אותו בשלושה חודשים — רק כדי שלא „יתעוררו בעיות" עם איגודי הפועלים של מדינת קוויבק.

✶ קבוצת הכדורסל של עובדי חברת צ"ים, זכתה אמש בגביע שר העבודה, בגמר הטורניר למקומות עבודה, כי שניצחה את קבוצת משרד הביטחון 39—30.

2 שיאי בתי"ס יסודיים ושיא לגילאי 14 — בכנס הארצי של בתיה"ס

שני שיאי אתלטיקה של בתי־הספר ושיא ישראלי לנערים עד גיל 14, נקבעו אתמול בכנס הארצי של בתי־הספר היסודיים, שנערך בכפר אימון ורינגייט, בהשתתפות תלמידי כתות ז' ו־ח'.

השיאים: גלעד צוק (ביה"ס „המעפילים") בקפיצה לגובה — 1.65 מטר והמרוצה גם שיא בנערים עד גיל 14; מירוץ שליחות 60X4 מטר — ביה"ס „הנקיף־חולון" — 32.1 שניות, שיא הנערים עד גיל 14, נקבע בריצת 600 מטר, על־ידי אלי סברלוב („ביאליק" נתניה) — 1:31.2 דקה.

אביר משקט („מעפילי חיפה") היכוה השיג לגילאי 14, בריצת 60 מטר — 7.3 שניות.

בנערות ניצחה נבחרת „הריאלי" מחיפה, שצברה 1585 נקודות.

✶ ספבי הריהגמל, אלופת ליגה א' מחוז חיפה בכדורסל, זכתה אמש ב„גביע האיגוד" (לקבוצות מליגות א' ו־ב'), כשגברה בגמר על הפועל הכרמל 73—56.

זכו במפעל הפיס

בהגרלה הרגילה של מפעל הפיס מס' 21/75, שהתקיימה אתמול, זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 500,000 ל"י זכה המספר: 690906.

בסך 100,000 ל"י זכה המספר: 287246.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 288203.

בסך 10,000 ל"י זכו המספרים: 240201 475573.

בסך 5,000 ל"י זכו המספרים הבאים: 020316 020439 098987 204638 273249 276179 329734 362998 494144 519482.

בסך 1,000 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־ 20347 27891 55500 59582 67371 72928 88841 96356 97931.

בסך 500 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־ 02575 11436 12220 12288 33087 23241 39900 51865 61917 67563.

בסך 200 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־ 0770 5219 8368.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־

0560	1034	1285	1506	1666
1672	1847	1938	3323	3346
2585	2902	3073	3483	3614
3970	3994	4188	4272	4283
4436	4457	4841	4871	5361
5600	5614	9894	5981	6684
7079	7601	7677	7679	7900
8697	8901	9333	9595	9696

בסך 6 ל"י זכו כל הכרטיסים הרגילים שמספריהם מסתיימים בספרה: 5.

רק הרשימה הכללית של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

גלי צה"ל

„משלנו"

מצעד הפזמונים העבריים

22.5.75

1. את ואני — [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. שיר פרטי — [illegible]
7. ארצישלה בלי נהר — [illegible]
8. בלית — [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. שיר אהבה — [illegible]
15. בית אבי — [illegible]
16. כל אותם זמנים — [illegible]
17. [illegible]
18. [illegible]
19. [illegible]
20. שיר ערש — [illegible]

המועמדים לשיבוץ:
21. [illegible]
22. [illegible]
23. [illegible]
24. [illegible]

גזור ושלח

לדואר צבאי 1005 צה"ל (כ.)

זה הדירוג שלי (סמן מספר השיר):

1...... 2...... 3...... 4...... 5...... 6......

7...... 8...... 9...... 10...... 11...... 12......

שם ....

כתובת ....

בין המשתתפים יוגרלו פרסים

האחים המעשיים יפתחו בסנקציות - מיום א'

שר הבריאות לא נענה לדרישותיהם

מאת בנחם שמואל

כמה המקולה של האחים והאחיות המעשיים החליט אמש לנקום מיום א' הבא בסנקציות, אחר ששר הבריאות, ויקטור שם־טוב, לא נענה לתביעותיהם.

דובר מטה הפעולה אמר לסופר „מעריב", כי בפגישה עם השר התרשמו חברי הוועד שהשר מוכן לבוא לקראתם בפתרון הבעיה, אולם התברר שכל הצעותיהם לא נענו.

הוועד החליט כי מיום א' משעה 0 ועד 2 אחה"צ, יפסיקו כל האחיות והאחים המעשיים את עבודתם ויתכנסו ל„אסיפות הסברה". מיום ב' לא הקבל על עצמה שום אחות או את מעשי כל אחריות במחלקה, תוך ביתות, חוד ליום, מרפאה ועוד — ללא נוכחות של אחות מוסמכת כאחראית משמרת.

האחים והאחיות המעשיים תובעים לתת לעובדים והוקים תנאי השתלמות נוחים יותר.

מהיום - סנקציות בביטוח הלאומי

... צת העובדים הארצית במוסד לביטוח לאומי ... לנקום מהיום סנקציות בתגובה על השהייה ... הנהלת המוסד בתשלום השכר לפי פסק־דין ... באסיפות של עובדי המוסד, שייערכו היום, על סוג הסנקציות ש...

בדצמבר 1974 החליטה ... בוררות בדבר תשלומים, ... שרים זכאים להם. לטענת ... העובדים, לא מימשה ... המוסד את פסק־הדין ה...

30 מחברי שתולה הפגינו בת"א

מנעו כניסת עובדים לבית תנועת־המושבים כמחאה על השתלטות חמולה על כפרם

מאת אבי במהלים

כשלושים חברי מושב שתולה בצפון השתלמו אתמול בשעות הבוקר על אולם הכניסה של בית תנועת המושבים, ברחוב לאונרדו דה וינצ'י, בתל־אביב, ומנעו את כניסת העובדים ואנשי השידורים לבניין.

המפגינים מחו בדרך זו על מה שכינו „משטר הדיכוי" שכופה עליהם במושב חמולה אחת — משפחת חתן־חובב — המהווה שם רוב. עד סמוך לשעה 10 בבוקר לא ניתן היה לעובדים להיכנס לבניין בית תנועת המושבים והם נאלצו להסתובב מחוץ למבנה. הנהלת תנועת המושבים פנתה למשטרה וזו הצליחה לשכנע את השוטים להמשיך בשביתתם בלי להפריע את העבודה התקינה של המשרדים השונים.

נציג השובתים, יוסי רייצ'ן, אמר, כי הוא וחבריו בחרו בהתלטות להשיג „פיתוח משק עצמאי לכל הרוצה בכך. לא יתכן שבמושב עובדים בו אנו חיים ילקח דבר זה בכוח על ידי החמולה השולטת. על מנת שהמצב התבררו המניחים יתאזן, ניסינו לקלוט חברים חדשים שלא מהחמולה אך גם כאן נתקלנו בהתנגדות זורפה".

מזכיר תנועת המושבים, אריק נחמקין, אמר, כי המדובר זה שבמשפחה אחת יש לה רוב במושב שתולה מהווה חלק מן המערכת הדימוקראטית, שאנו חיים בה. „כשרוב מתנגד שמיעוט יכנס לוועד כלשהו, קשה לנו לעזור. כעת פנה המיעוט לדעת הקהל כדי שזו תעזור להם, ואנו מצידנו הקמנו ועדה, שתפסיק מסקנות בקשר למושב שתולה ואני מקווה שמסקנות אלה יוסיפו זכויות לאותו מיעוט".

זוכה פועל נקיון שאסף מזון מאשפת בסיס צבאי

קצין חקירות הגיש נגדו תלונה על... גניבה

פועל נקיון בעיריית חיפה, זוכה מאשמת גניבת מצרכי מזון ושימורים שהושלכו לאשפה בבסיס צבאי בסביבת חיפה ואספם על ידי הפועל בתום לב.

משפטו של פועל הנקיון הותיק דוד מלול, בן 52, מחיפה, יש בו כדי להחוק את הסעגה המושמעת בציבור, על בזבוז מצרכי מזון בצבא. בית משפט התברר כי במאי אשתקד בעת שמכניס האשפה באזור לרוקן את פחי האשפה באחד הבסיסים בסביבות חיפה, גבר הנאשם, כמנהל פועלי הנקיון באשפתם שליד המטבח של הבסיס ארגז כתוכו 8 ק"ג בצל, 10 ק"ג גזר, 2 קופסאות שימורים של „חמוציס" ו־4 קופסאות גדולות של תירוס. הפועל סילק עם חבריו את האשפה, ואילו את מצרכי המזון הניח בצורה גלויה על כרך שמאחורי תא הנהג.

באשר משאית האשפה חלפה ליד שער היציאה, גילה קצין חקירות בבקורת פתע את המזון. המבדיקם לא נראו לקצין כאשפה, הדבר עורר את חשדו. כל הסבריו של הפועל היו לשוא, וכעבור זמן מה הוגש נגדו לבית משפט השלום כתב אישום באשמת גניבה.

בעדותו בבית המשפט, לפני השופט י. אפלבוים, אמר הפועל, כי אילו ראה את מצרכי המזון בתוך ארגז האשפה, היה מרשה להוציא אותם.

פועל הנקיון ספן, כי הוא וחבריו נהגים לאסוף מהאשפה „דברי שוק" הואיל, כי השרי המזונה אינו מבין לקבל בחזרה מצרכי מזון המושלכים לאשפה, בשל סכנת מחלות. הנאשם סיפר לשופט, כי עוד „גיסור פרטי לאחר שהגישו נגדו אישום שלילי: הוא התייצב בבשורות זבולון ובידו של שאסף בבסיס צבאי בפחי הזבל — כולל פח שמן, ארגז בשר, וארגז עגבניות, וביקש למסרם ליומבאי. לסרכנות, סירבו במשטרה לטפל ב„מציאות" אלה.

השופט החליט בפסק דינו לזכות את הנאשם, וציין, כי כתב אישום זה לא היה בתקיים. (ס)

ח"כ שולמית אלוני — לאוסטרליה

חברת הכנסת שולמית אלוני המריאה אמש במטוס „איר־פראנס" לבאנגקוק ומשם לקנברה, שבאוסטרליה, לפי הזמנת ממשלת אוסטרליה, לביקור בן 10 ימים.

לאחר־מכן תעשה באוסטרליה 10 ימים נוספים, לפי בקשת משרד־החוץ הישראלי, כדי לבקר בגלים שונות, במסגרת ההסברה הישראלית. (ס)

נפטר פרופסור ישראל רייכרט, חתן פרס ישראל

פרופ' ישראל רייכרט, מוותיקי המדעים הציוניים בארץ ובחו"ל, נפטר בבית הרצפלד בגדרה, בן 85 היה במותו.

היה מבמייסדי מדע החקלאות בארץ והניח את יסודות מדע הפתולוגיה של הצמחים. הוא חינך שני דורות של תלמידים, ובניהולו הגיע חקר מחלות הצמחים בישראל להישגים בולטים. על כך הוענק לפרופ' רייכרט פרס ישראל בשנת 1955 ופרסים בינלאומיים רבים.

נולד בפולין בשנת 1891 ועלה ארצה ב־1908. בפועלו הציוני בחו"ל קירב פרופ' רייכרט לאידיאל הציוני אנשים גדולים, כמו חיים ארלוזורוב ואנבה סירני.

שימש במשך 40 שנה מנהל המחלקה למחלות צמחים במינהל למחקר חקלאי.

הלווייתו תצא היום, בשעה 11 לפנה"צ, מרחי דפנה בתל־אביב לבית העלמין בקרית שאול.

הניח אשה, הפסנתרנית נדיה אטינגון־רייכרט.

בצער עמוק הננו מודיעים על פטירת אהובנו

פרופסור

ישראל רייכרט

ז"ל

הלוויה תצא היום, יום ששי י"ג סיון תשל"ה (23.5.75) בשעה 11.00 בבוקר, מבית הלוויות העירוני ברח' דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול.

המתאבלים:

אשתו, נדיה אטינגון־רייכרט

אחיו, ד"ר יעקב ואשה רייכרט

וכל בני המשפחה

מודיעים בצער על פטירת אמנו וסבתנו היקרה

הניה לטוכה

בת מרדכי יולביץ

הלוויה תצא היום, יום ששי, י"ג בסיון תשל"ה (23.5), מבית הלוויות העירוני ברח' דפנה 5, תל־אביב, לבית העלמין נחלת־יצחק.

על שעת הלוויה בא להתקשר לטלפון: 288024 — 795040.

המתאבלים: בנה מנשה יולביץ (לטוכה) ואשתו

בתה בוירסקי טובה

אחיה זליג יולביץ

נכדיה, נכדותיה, נינים

וכל בני המשפחה

„נר ה' נשמת אדם"

ביום השנה הראשון לפטירתו של בננו היקר

יהודה צצקיס

ז"ל

נעלה לזכרו ולעלוי נשמתו ביום שני ט"ו בסיון תשל"ה 26.5.75 בשעה 8.15 בערב בבית הכנסת „אבות ובנים" הר־הכרמל רחוב קלר 6, תיערך הרצאה תורנית לכבוד הרב יהודה זולברשטין שליט"א בהשתתפות ראש ישיבת אביר מרא דאתרא כבוד הרב יעקב פינק שליט"א וראש ישיבת נוריא כבוד הרב יעקב ג. רוזנבל שליט"א. ביום שלישי י"ז בסיון תשל"ה 27.5.75 בשעה 5.30 אחה"צ אזכרה בבית העלמין הצבאי חיפה תוף הכרמל.

אוטובוס יצא בשעה 5.00 מבית הוריו רחוב הספורט 4 הכרמל ובשעה 5.15 מהדר הכרמל רחוב הרב הרצוג ליד בית הכנסת המרכזי.

הוריו: רות וראובן צצקיס וכל המשפחה

בית הכנסת „אבות ובנים"

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

הרוא"ח

ד"ר ישראל פסטרנק ז"ל

בן משה צבי

נקיים אזכרה המתייחד עם זכרו ביום ראשון, ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75), בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין בלוה.

המשפחה

אנו מודיעים בצער רב כי יקירנו

צבי מיצמכר ז"ל

איננו

הלוויה תצא היום, יום ששי, י"ג בסיון תשל"ה (23.5.75), ממושב שדה יעקב, לבית העלמין במקום, בשעה 14.00 אחה"צ.

המשפחה המתאבלת

בצער־רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

יוסף הרץ

הלוויה תתקיים ביום ראשון, י"ד בסיון תשל"ה (25.5.75), בשעות אחה"צ, בבית העלמין במשקנו.

בדבר השעה המדויקת של הלוויה בא להתקשר ביום א' לטלפון 063-24896/7/8.

המשפחה

ובית גבעת חיים איחוד

לאה מרושבסקי ומשפחתה

משתתפים באבלכם הכבד

על מות המתאום של

ב מרושבסקי

ז"ל

גיסה — ישראל רוזנצויג ומשפ'

אחותה — יפה רוזנפלד ומשפ'

אחיה — משה לב ומשפ'

אחיה — חיים לב ומשפ'

גיסה — גרשון פישמן ומשפ'

מודעות אבל גם בעמוד 9

שלמה ... מרדכי ... יעקב ... לאה ...

לוריא ... רינה קניאל ... שמעון מינץ ז"ל ... יעקב פסקל ז"ל ... יהודית ריגלר ז"ל ... יוסי כהן ז"ל ... משה טובי ז"ל ...

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מעריב

עמוד 12 — יום ו' 23.5.75 — י"ג בסיון תשל"ה

חייל נפצע קל באש שנורתה מכיוון ירדן

מאת מאיר הראובני

[illegible]

הכוח השיב אש. לאחר שעה קלה נשתרר שוב שקט באיזור. אנשי הבטחון באזור עדיין אינם יודעים אם זו פעולה של הזולות מחבלים, שנכנסה לירדן, כראה בסוריה, או ידי שאוהו ימבו חיילים ירדניים.

האש שנורתה — כך הכל מבניה־הלוחמה צרורות כבשק אוטומטי — באה ממרחק כ־200 מטרים בלבד מבדר המצרכה. החייל נפצע מכדור, קל ... לא פנה כשם הכשיך בסיור ... אל בקוקות הירי.

נהרג בעלות רכבו על מוקש

אחמד דיאב, תושב ואדי הד מאס, נהרג אתמול בבוקר בעלות רכבו על מוקש ישן באיזור גילגל שבבקעת הירדן. ככל הנראה מדובר במוקש ישן, שהונח במקום לפני כמה שנים, אם בידי מחבלים ואם בידי הצבא הירדני. (ע.)

עובד הטכניון חשוד בשוחד

עובד מחלקת המשק בטכניון, דניאל נאג'אר, הד שוד בקבלת שוחד ואהבמל הובא לפני שופט שלום בחיפה.

ביה"ד השמעה כהן, כי במרכזת השנה האחרונה קיבל החשוד שוחד בסכום של כ־300 לירות להודש מקבלן־משנה לביצוע עבודות בקריית לעבר בשוחד. הוצלה חשד, כי השוחד ניתן לאיש על מנת שיקל בפיקוח על עבודות תנקיון.

השופט נענה לבקשת החשוד ואיסר את שחרורו בערבות, אך החלה להפקיד את דרכונו במשטרה. (ע)

מ"מ ראש המועצה ילדה בן זקונים

מאת מנחם שמואל

[illegible]

גבי גולדברג היא בניה ברשימת המעמדים של הרשימה המלכותית הבלתי בפלגתית רק"ם. היא אם לשלוש בנות, שהבכירה בהן משרתת בצה"ל.

גבי גולדברג ובעלה האגרונום, צמום, סמילים ברשימה בקובוץ, עם אלוף (מיל.) אברהם יפה וגבי נחמה ידין רעייתו של ח"כ אלוף (מיל.) אהרון יריב.

אתמול עבה גבי גולדברג בכבודו המועצה המקומית. בחצות הלילה, בהיותה בביתה, חשה צירי לידה ולפנות בוקר ילדה את בן זקוניה.

תובע ממבקר המדינה לבדוק „פרשת קרייזמן" בענין הדירה בגבעתיים

[illegible]

בן הוא כהן, שראש העירייה יעקב קרייזמן עבר על הדין, כשום שהתעלם שלושה הורדים לאחר מכן בישיבה הדעה הכהחות לתיכנון ובניה ובקש הצבות נוספות לקבלן — בלי להודיע לנוכחים כי יש לו נגיעה אישית לבנין האמור.

ראש העיר יעקב קרייזמן אמר לסופר „מעריב", כי אלה הן טענות שהוא: „מנושא נבדק לפני כמה זמן על ידי מבקר המדינה, ויש בידי ביטאונאו של המבקר הקובעים, כי כל הטענות האלה אין בהן אחיזה".

בר יוסף טוען, שהנגבי קרייזמן רכשה את הדירה בכא"ס 1970, לפני שבדוקת בקשתו של הקבלן להוסיף על הבנין דירותיים... בעיד הדבר על „בהמוכו הד ביתתו של הקבלן שבקשת האחרים".

המכונית שנשרפה אתמול בגן העצמאות בירושלים, לאחר שהתפוצץ בה מטען נפץ במשקל של ק"ג אחד. (צילום: רותמים ישראלי)

שני ערבים נמלטו ממקום פיצוץ המכונית בירושלים

מאת עמוס לבב

שני ערבים, שנראו נמלטים אתמול בבוקר מקרבת המכונית, שהתפוצץ בה מטען הנפץ, ליד גן העצמאות בירושלים — נעצרו בידי שני היחידות הובאו ... לחקירה.

האחד היה עצבני ... ביד בהמקום, ואילו האחר השיב בשלחה להדילות, כי הוא חבור הם ... ואחר ... כבעורים ... לעבודה ... אבינו זאת — נמלט אף הוא.

עד עתה ידוע, כי בתוך קופסה של חומר נפץ, שהונח בתוך המכונית ... „וולוו", התפוצץ וגרם להתלקחות הרכב. ...

סיימו כשש גדג"ע בהרי יהודה, ולנו בבית הספר „מעלה", לידי הגוה המכונית. מלווי המסע סיפרו: „ב־8.10 התחלנו להעלות את הילדים על המשאיות. פתאום נשמע פיצוץ חזק והמכונית שהנחנה לא הרחק כאיתנו פרצה להבה. תוך דקה הודהו הילדים מהמשאיות, בלי כל פאניקה, והוכנסו לחצר בית הספר והשערים ננעלו אחריהם. לדעתנו היה פה נס. יכול היה לקרות אסון גדול".

הוך דקה מהמשא הפיצוץ, הגיעו למקום כוחות משטרה ומכבי הגבול, בפיקודו של ניצב־משנה צבי בר־אליהו, סגן מפקד משטרת ירושלים. בחקירה התברר, כי המכונית חנתה במגרש הסייך לעירייה כאן יום העצמאות. מנהל המגרש, עובדיה שמחה, סיפר לסופר „מעריב", כי ב־18 באפריל הוא פנה למשטרה בענין המכונית הנטושה. הם שוטרים בדקו אותה ולא גילה בה כל חפץ חשוד.

בפיצוץ ובשריפה נשרפו גם כספרי המכונית, אך מנהל המגרש חושב כי היא שייכת לעורך דין. עתה עושה המשטרה מאמצים לגלות את בעל הרכב.

ההנדסאים: הדיון הנפרד עם המהנדסים — הפרת הסכם

מאת כתב „מעריב" לענייני עבודה

המזכיר הארצי של הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, מר זלמן שקסון, הודיע אתמול במכתב לשר האוצר, כי ארגונו יראה כהפרת הסכם את עובדת קיומם של דיונים נפרדים בין נציגי הממשלה לבין נציגי המהנדסים, בדבר שינויים בשכרם ובתנאי עבודתם ללא דיון מקביל עם הסתדרות ההנדסאים.

היום תתקיים פגישה של נציגי הסתדרות המהנדסים עם ועדת השרים לענייני שכר, בראשותו של שר האוצר יהושע רבינוביץ, בנושא הביעתם של המהנדסים להעלאת שכר.

הדלקת נרות

שבת, פרשת בהעלותך

	עיים	כניסה
ירושלים:	18.56	20.16
תל־אביב:	19.14	20.19
חיפה:	19.09	20.19
באר־שבע:	19.09	20.19
אילת:	19.08	20.12

אם תשולם תוספת־יוקר ביולי וירידה מס־ערך־מ

ההסתדרות לא תתנגד להאר הסכמי העבודה עד סוף הש

מאת ישעיהו אביקם

מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, אמר אתמול, כי היא לא יתנגד להאריך את הסכמי העבודה עד סוף שנה זו, אם תשולם תוספת היוקר בחודש יולי ומס־ערך־מוסף יופעל רק בתחילת 1976.

מר משל הוסיף, כי הוא אינו מתנגד להטלת מס־ערך־מוסף לדעתו הוא הכבד הפרוגרסיבי ביותר.

מר משל הודיע, כי משלחת ההסתדרות, בכללה של הגוף המשולש, הכולל את הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, לא תדהום על סוף הסכם, בטרם יובאו נושאים אלה לדיון במליאת הוועד הפועל של ההסתדרות.

כי משל אמר דברים אלה בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות אתמול, ש... לנושא הדור הצעיר. בהישיבה היתה מלווה רוחות בענין מס־ערך ... ניצגי כל סיעות ... ית הקפו קצות את ההסתדרות על אשר ... פרץ. לא קיים עד כה ... הצעה להטיל מס ער... ואשר כבר נדון בכנס...

רפאל נכשל בנסיון להק ישיבת הסדר ליד חיפה

שר הבטחון חזר בו מהבטחתו לשר הדתות

מאת ישראל הראל

כאבקו של שר הדתות יצחק רפאל להקים לקראת שנת הלימודים הקרובה ישיבת הסדר בקרית־שמואל, ליד חיפה, נכשל. התלמידים שהיו מועדים ללמוד בישיבה זו נרשמו לישיבות הסדר אחרות, מיוחן לאלה שהוקמה ביישובים ובימים.

בקרית שמואל שולטים באגנו של רפאל בסניף המפד"ל. במלחמת יום־הכיפורים זכו ביוקרה רבה בחורי ישיבות ההסדר, המשלבים תורה בשירות בחיל־השריון. עסקני קרית־שמואל ביקשו מרפאל שבמקום תוקם ישיבת־הסדר. רפאל הבטיח להם זאת.

בציבור קמה התנגדות שישיבה כזאת, שכל לומדיה הם אנשי צבא, תשכון בעבור חיפה, ועדת החינוך של הכנסת החליטה פה־אחד שישיבות הסדר תקומנה בישר בי־ישוב, או במקום שיש למיקום הישיבה ערך צבאי.

שר הדתות ניסה לעקוף החלטה זו; הגיע להסדר עם שר הבטחון, שמעון פרס, שמשרד הבטחון לא יתנגד להקמת הישיבה בקרית־שמואל. ראשי־ישיבות ההסדר ראו את עצמם נפגעים מהסיכום, שנעשה ללא ידיעתם ונגד רצונם. בפגישה בינם לבין שר־הבטחון חזר בו האחרון מהסיכום עם שר הדתות, לא הועילה גם התערבות ראש־הממשלה בעניין, על־פי בקשת שר־הדתות.

הגבלת מספר הנרשמים

שר הבטחון שמעון פרס כתב לראשי הישיבות שבשנה הבאה לא תוקמנה ישיבות הסדר, „פרט לאלה שביישוב ובמעלות". כן כתב השר שצה"ל לא יגביל את מספר הלומדים בישיבות אלה. בסכום הראשון, בין שר־הבטחון לבין שר הדתות, דובר בהגבלת מספר הנרשמים החדשים ל־230 ועל הקצבה ישיבות ללא הגבלה. סעיף אחרון זה נועד היה להכשיר הקבת ישיבה בקרית־שמואל.

בינתיים נרשמו למעלה מ־130 תלמידים, העומדים להתגייס בקיץ, לישיבות ההסדר ההסדר, והפתיח ביישוב ובמעלות. ההרשמה לישיבות הסדר ברמת־כנסיים וב... קרית־ארבע גם היא ... מפקדי צה"ל, בבית חיל השריון, מבטים שכבע את ראשי־הישיבות. „אפשרו לתנוכיהם בשלבי־הפיקוד, דבר את התלמידים לעזוב ליבוד בישיבה ולהק... כל זכגם ל„תורת הז...

הושבתו הקולנוע

שלושה בתי־הקולנוע ביום בעכו, שניים הושבה ואחר בעיר הושבתו בידי בעלי... כמחאה על כדיניות של העירייה.

פעולה־ציבורית להצי מאור־עיניו של ילד בן

מאת שלמה גבעון

פעולה ציבורית להצלת מאור עיניו של שנתיים וחצי, הזקוק בדחיפות לניתוח עיניים נפתחה בימים אלה בבאר־שבע ביוזמת מועדון בעיר.

נשיא מועדון „רוטרי" בבאר־שבע, מר יוסף לנשהולד, גיל, נולד עם מום בעיניו. הילד מקבל טיפול קבע במחלקת הילדים והרבית החולים ע"ש סורוקה בבאר שבע, אולם שתי המטפלת בו, ד"ר כהן וד"ר שפיר הגיעו למסקנה להציל את ראייתו רק בעזרת ניתוח במחלקת העיניים בחולים „פרש" בפאריס.

המנהלת ד"ר שאול מיטייה מבית חולים זה הסכמתו לבצע את הניתוח הנדרש בהתנדבות.

הנהלת מועדון „רוטרי" בבאר שבע פתחה במבצע ארצי כדי לאפשר נסיעתו של הילד ואבו לבית החולים בפאריס, לביצוע הניתוח.

נמסר שלשם כך דרושות כ־60 אלף לירות. כן ... „רוטרי" בבאר שבע השיג מהאוצר פטור ממס־נסיעה. „רוטרי" בפאריס נתבקש ליטול על עצמו את הכספים בזמן שהותם ליד בנם בבית החולים.

כדי להקל על העברת תרומות מהציבור נפתחו ... מיוחדים בסניף בנק לאומי ובסניף בנק המזרחי ב...

עצור! בחיפה

באופנת אביהו

לפי בקשת הקהל המכירה הזולה ביותר בארץ תימשך עוד שבוע ימים בלבד עם מלאי חדיש ביותר

המכירה תחל במוצ"ש 24.5.75

אופנת אביהו

חיפה, שד' בת־גלים 15 (ליד קזינו בת־גלים)

רק ל"י	מקודם	
		חולצות מודפסות עם כתפיות
5	38	לילדים/ות
10	59	חולצות לגברים קייציות תוצרת חוץ
10	45	שורטים לילדים/ות חדישים ביותר
25	125	חולצות איטרלוק מודפסות מארה"ב
35	175	בגדי־ים לגברים שלם ו־2 חלקים
25	95	מכנסים לילדים/ות מפירמה ידועה

הפתעות מיוחדות ביותר!!!

5	27	תחתונים לגברים תוצרת חוץ
במבצע חינם	85	בגדי־ים לגברים מודל 1975

		חולצות ותחתונים לגברות
15	105	GEHULA
במבצע חינם	110	חצאיות שנל לגברות בכל המידות
במבצע חינם	95	שורטים לגברים מג'ינס אמיתי, גברדין ועוד...

חיפה, שד' בת־גלים 15 ע"י קזינו בת־גלים

עברנו לרמת־גן

רח' הבנים 18, פינת הרא"ת 79, טל. 780915

שרות פילקו לטלויזיות

ומחסן חלקי ה. ילוף.

חדרי־שינה חצי־חינם

ישר מאירופה לביתך!

כל שבוע מלאי חדש

במחסננו, אזור התעשייה חולון רחוב המלאכה 21/23 (מאחורי ביח"ר „זופי", ליד „סמפר") וב„אירופה" אלנבי 74 תל־אביב

★ פינות הגיות ★ ארונות קיר ★ ארונות לחדרי ילדים ★ רהיטי־עלון

אספקה — מיידית! הקודם זוכה!

המכירה יום־יום מ־11.00 בבוקר עד 6.00 אחה"צ ובמוצאי־שבתות משעה 16.00

רהיטי יבוא איטלקיים

מזנונים מודלרים 75

פינות אוכל ★ ארונות לחדרי ילדים

עד 10 תשלומים ללא ריבית

„אדיר" יבוא, שיווק והפצה. רח' פינסקר 61 ת"א טל. 289944

פתוח: מ־10 בבוקר עד 8 בערב

להשכרה מבנה מפואר

על הכביש הראשי במפרץ חיפה

מתאים לכל מטרה

טלפונים 04־721216, 04־721260, 04־82012

American Line Furniture

חדרי שינה

בעיצוב חדיש לפי הזמנה ובתנאי רכישה נוחים

במרכז הריהוט הגדול ביותר בבו

S.J.K. בת־ים, רוטשילד טל. 888536

DOGMOR

מזון לכלבים עד פתח הבית

99 ל"י לשק בן 20 ק"ג מזון כלבים משובח עם רוטב בשר נבס יבואנים דוגמור ישראל

טל. 03־901098, 04־254917, 02־38715

אבד

כלב זאב לבן בן חצי שנה בצפון ת"א

העונה לשם „פיפי"

למוצא או למוסר פרטים מובטח פרס בסך 500 ל"י. לטלפן לשוקי 220657, 247180

פרס 1500 ל"י

למוצא כספת „סדן" עם מסמכים וצ'קים

לפנות: „הגמל" טל. 55550 55850 תל־אביב

מגרשים בכרמל

אזור חדש ומתפתח! נוף מרהיב!

קושאן בטאבו — 8,000.— ל"י

אפשרות בתשלומים

„אדמות מבטחים": חיפה, ארלוזורוב 04־645542, תל־אביב, אלנבי 140, 613128

למכירה כורכר

ברמת־גן

הבורת עבודת הפירה או הבורת הקלום.

טלפון 449308

בהזדמנות!

מגרש בראשון־לציון

54,000.— ל"י

הכנסה של 350 ל"י לחודש

(—4,000 ל"י בשנה).

הבינלאומית להשקעות, אלנבי 116.

לוי דוד ובניו

מציעים למכירה

בפתח־תקוה

במקומות שונים

דירות באר 3 - 4 חדרים

עם מיטב השכלולים בתנאי תשלומים נוחים

אפשרות למשכנתא עד 30,000 ל"י

לזוגות צעירים דירות לפי היכולת

פרטים: רחוב וולפסון 13 פתח־תקוה טלפון: 911297, 904865 בשעות: 9.00—13.00, 16.00—19.00

מחסן־רהיטים

יבוא מאירופה וייצור עצמי בבחירי הזדמנות

חדרי שינה, חדרי נוער, מזנונים, סלונים, פינות־אוכל ועוד

כפר אז"ר (ע"י אוניברסיטה בר־אילן) טל. 752688

תצוגה ומכירה בשבת ובכל ימות השבוע בשעות 10—13, 16—20.

מכרז דירות למכירה

במיוחד לנופשי סוף שבוע

5 דקות נסיעה מהכנרת

בדבר פרטים נא לפנות: ל„להב" טבריה 067־20189/8

מקנין בסמי טריולד

דגם + קבלה 9.60 שנת ייצור כמל 1964

להתקשר: במשרד: 055־25564, בבית: 055־25566

מעונינים לקנות בית דו־משפחתי

ברמת־השרון, גוש דן. טל' 256580

ב־140 לירות למ"ר

תקבל חרסינה צבעונית (כולל עבודה)

שרות אדיב ומהיר

טל. 747968

new form

רח' מאפו 13 (פינת בן יהודה) תל־אביב טל. 238804

TEL-AVIV, 13 MAPU STR.(corner Ben-Yehuda)

המילה האחרונה בריהוט המודרני

רשל ניט

יצרני חולצות טריקו לנשים ולגברים

מכירת מוצרי יצוא

רח' זמנהוף 26, תל־אביב

רח' ז'בוטינסקי 132, רמת־גן.

חדש בחולון

סלון „סהר" למערכות סטריאו ותקליטים

לרגל הפתיחה הנחות מירביות: תקליט קטן חינם על כל קניית תקליט ארוך־נגן.

„סהר" — סוקולוב 45 בבנין צמרת, בפסג' — 858757

השעה 5 דקות לפני 12

מגן דוד סגול

לתושבי חיפה והצפון

חברת „מערכות צפון" בע"מ

החברה המרכזית

למערכות קשר־פנים, אינטרקום, קומוניקות, מערכות־רמקולים וכו'

מבצעת התקנות בבתים משותפים ופרטיים

(כולל שער־פתיחה חשמלי)

מפעלים ומשרדים

★ אחריות של שנתיים לכל מערכת

★ שנת שרות חינם לכל מערכה

★ ייעוץ להרכבה עצמית

★

לאינפורמציה, התקנות ומכירת ציוד, נא לפנות בטלפון: 04־725113, ומשעה 16.00 בטלפון: 04־531194.

מעריב של שבת

ואל שניצר • שעת האמת

ואם שעת האמת הגיעה, גם אנו זו אינה צריכה להתקפה בה.

●

יש, כנראה, אנשים המאמינים באמת ובתמים כי השלום תלוי אך ורק בזכות ישראלית, וברגע בו יעשו הערבים מבט בסוף במפת שלום שלנו, ישתנה המצב המדיני באורחנו מן הקצה אל הקצה. אולי יש מקום לקנא בהם ובתמימות היפה; אבל מי שמשחק במשחקי מתבואים עם עצמו, איננו מורה הדרך המוסמך ביותר בשבילים המפותלים של המדיניות הבינלאומית. המציאות היא, לדאבוננו הרב, הרבה יותר קשה ואכזרית, והסיכוי שלמראה המפה של ויתורים מצד ישראל, יוותרו הערבים מהתנגדותם למשא ומתן, ואפשר יהיה סוף־סוף לצאת מן המבוי הסתום ולהתקדם אל ההסדר המיוחל, הוא פחות מקלוש. הוא איננו בנמצא.

מר אבא אבן, שהוא כדיפלומט מנוסה שאינו נתפס על נקלה להזיה, אינו סבור שהוא הדבר אשר יקרה. השבוע הבהיר בוויכוח טלוויזיוני שאין הוא מצפה שליזמת השלום הישראלית תהיה השפעה על המדיניות הערבית. אבל הוא סבור שתהיה בעלת השפעה על המדיניות האמריקנית. ההידברות שלנו, לדבריו, איננה מתנהלת עם הערבים בלבד. היא מתנהלת עם העולם כולו. ואם נוכל ליצור מצב שבו הערבים הם שיאלצו לדחות הצעה ישראלית שיש עמה פתיחות בולטת, הם יוקעו כקשוחים וכסרבנים, ולא אנחנו.

במלים אחרות, אין הרבה תקווה, אם אף כוונה, להגיע בדרך זו אל השלום, אבל יש תקווה להגיע אל מעמד בינלאומי נוח יותר, אל תדמית יפה יותר, אל פופולריות רבה יותר.

לא צריך לזלזל בפופולריות, בתדמית ובמעמד בינלאומי, הם נכסים בעלי ערך. אבל יש הבדל בין המחיר שבואי לשלם למען שלום, ובין שווי של תרגיל — ואפילו מוצלח ביותר — בתחום יחסי הציבור. אם אמנם המטרה היא לעשות רושם טוב, כי אז צריך לבדוק היטב אם השגתה שווה את המחיר שיושת עלינו.

●

רק אנשים תמימים מאד ינסו לטעון ששרטוט מפה מינימליסטית לא יגרע מכושר המיקוח שלנו. ויתור הוא ויתור, בין שנעשה על גבי הנייר, ובין שנעשה בשטח. לעולם לא נוכל לחזור ולהתמקח על אותם שטחים שעליהם נוותר במפת השלום שלנו. הם יהיו, בשביל הערבים, כמונחים בקופתם.

הערבים הבינו זאת היטב, והעובדה שבכל השנים שחלפו ממלחמת 1967 לא ויתרו, ולא ויתור אחד על גבי הנייר, אף על שעל אחד מן האדמות שאבדו בהרפתקה של נאצר וחוסיין, היא בעלת משמעות רבה. הקשיחות וחוסר הפשרנות שלהם לא הוציאו להם שם רע באומות ולא פגעו בתדמיתם; היא הביאה להם תמיכה גוברת והולכת בצדקנות שבדרישותיהם. אותן אומות שהיו נכונות, בשלהי 1967, לתמוך בציפיות הישראליות לתיקוני גבולות, תמיכתן נצטמצמה והלכה במרוצת השנים, לנוכח העובדה שכל הממשלות הישראליות הביעו נכונות לעשות פשרות טריטוריאליות וכל הממשלות הערביות התנגדו להן.

פרטי הסיבוב האחרון של ד"ר קיסינג'ר באזור עודם זכורים היטב, הם ממחישים עד כמה קשה לבטל את תקפו של ויתור משנעשה, ואפילו בעל פה נעשה. שר החוץ האמריקני לא בא לאזור עד שלא הובהר לו כי ישראל מוכנה, באופן עקרוני, לנסיגה נוספת, אף שלא ניתן לו מושג בדבר עמקה של נסיגה אפשרית זו.

●

כל ביוזמת שלום ישראלית יודע כי אפילו בין הלכות התרגיל, אין ברגע זה שום גורם שיגיש לו אותה...

אצלנו... ● מאת שלום רוזנפלד

דור־האבות בנה מקדשים.
דור־הבנים מנפץ אנדרטאות.

♥

המלחמה בשחיתות היא מלאכה כפוייה־טובה:
לפעמים אתה צד עשר מכשפות, עד שאתה תופס גנב אחד...

♥

כמה עבריינים־צמרת קיבלו אצלנו טיפול ב„שיטת הדשא": תחילה גידלו וטיפחו אותם — אחר־כך דרכו עליהם.

♥

על־פי ביאליק:
„השיטה פרחה, השוחד שחד".

♥

בג'ונגל הפוליטי שלנו אפשר להגיע לאותו יעד גם בלי מצפן.

מימיים שונים עשים אצלנו לא כדי לאייש משרה פנויה, אלא כדי לרוקן מתכנת כתונת כבוד־משקל.

♥

קטאי כל החירויות, התאחדו: חופש ההפקרות בסכנה!

♥

מפנקס ההגדרות

זכויות רבות לקיסר — פרט לאחת: אין הוא יכול לבחור לעצמו את הברוטוס שלו.

♥

אוהדי־המהפכה מעריצים את כל הסגולות הנפלאות, שאין במחולליה.

♥

„וכו' וכו' וכו'" — כותב אדם כשיש לו מה להוסיף — או כשאין לו עוד מה לומר.

ה. יוסטוס ■ בין סייגון לווינה

כאשר נפגשו השבוע בווינה השיחות בין ד"ר הנרי קיסינג'ר ובין מר אנדריי גרומיקו, אין זו...

[illegible]

(המשך בעמוד 26)

סדקים ראשונים

מוסף לגליון ערב שבת | 23 במאי 1975 * י"ג בסיון תשל"ה | כ"ח למדינת ישראל

هكذا من الاصل

פנינו במראה

על קפה הפוך

בואנו לספר, מפעם לפעם, בשבחי הבר־רא, מורגלים אנו לגמור את ההלל על יפי גוף־האדם. צ ד ק ה, אומרים אנו, עשה עמנו הקדוש־ברוך־הוא שהצריכנו לנקבינו. אלמלא דהקנו והתצאנו, בפתחים־של־מטה, הרבה כמה שהכבסנו בפתחים־של־בצלה, היינו נכרדים ודאי מן העולם ביסורים רבים. על קא דא נאמר, אולי, „שריד ופליט": שריד — ששרד ונעשה דם מדמנו. פליט — שנפלט ויצא, בדרכי הטכניטיה ה־ביולוגית, החוצה...

הוא הדין באנטומיה־ של החברה. אם אינה פגר ללא נשמה! כאורגניזם חי נושם, צומח ועולה, יש בה איברי קליטה, שבאמ־צעותם היא זנה ומפרנסת את עצמה, אך גם איברי פליטה, שעליהם אמרו חז"ל ברכה מיוחדת.

אי־אפשר לחברה מתוקנת בלא פ ה ואי־אפשר לה בלא פי־הטבעת!

אף אמנם יש בתוכנו אנשי עט־ודברים, שהם פ ה לאומה ויש — שהם פי־טבעתה! כל בה ש נ כ ו ך אצלנו במוראל, סקאנדר־טים, מוכי־בציה. נפלט דרכם החוצה, אם ב־כתב התרטוכים התקועים בצבים ואם בעל פה־של־בכה!

יכולתי להביא ראיות מן התיאטרון, הפוב־ליציסטיקה, ההנהגה המדינית, אך מוטב ש־נסתפק בטלי־זיה ונתבונן, בפרשת הבית־של־תגבול.

לפני שלוש עשרות שנים ומחצית העשור מצא עצמו אי קטן, ששמו א נ ג ל י ה, ב־עצומו של קרב־לחיים־ולמוות. ספק בידי אם כ ל הבנים שנתמוטטו עלינו ב כ ל מלחמ־תינו, כניעים לשיעור אלה שנתמוטטו בה, לפנים, בשעה אחת! דיירים זכורים לנו מיטבן־קולנוע, או כתבי־עת מצוירים. ל א היו מאשרים, בימי הבליץ הגרמני. אך מבין ההריסות, אפילו מתוך האמבולנסים, — נראו לנו מחייכים וסמנו לנו, באצבעותיהם, צורת „וי". זו, אמר אחר כך צ'רצ'יל, היתה שע־תם הגדולה ביותר!

א פ י צ י ם מאתנו! איני מכיר אומה אביצה. אופטימית מזו שאנשי יוכנו־החדשות משכשים לפניה! אלא שהאנגלים אינם סכי־זופרנים ועל־כל־פנים לא עלו בקפף הגל השמאלני! כה יכלו להציל או מבית עצלה בבצרה? סקאנדרטים של מוראל, נורמות של התנהגות גאה! ל ה ם נתנו סוכבי, להם הכמיה כבפים!

אצלנו קוראים לכך ס י ו ד והאנשים ה־יפים, המזמזמים על פני כשלונותינו כזבובים על פני סוכר עוגות, רואים עצמם ס י י ־ ח י ם, אם אין מביהים להם לקשט כל אסון במראות, שסוף־כל־סוף אינן אלא דעוורים ופלכסיבים.

ל ל י צ נ י ם מותר, אולי, הכל, אף כי מאה־באר רוצה הייתי לשאול אותם פעם את פ ה הם כבנים, בשעה שהם מבוים, דרך משל, בגינאי? לא את עצמאותם, את עצמם!

אלא שאנשי החדשות אינם ליצנים וסומ־היתם אינה זו של רוחצי גוות בחדר־מתים. נכון הוא שאסור לנו לבעוט באספקלריה רק משום שפרצופנו מכוער, אך לצוואל! לבר כהיותו מכוער, הוא גם מצוע, לא? מנוקר סכינים? עיסה חיה של דם ובשר? התאווה להאיר אותו, מצד להיי הנפחות, דווקא בשעת פרפורי־ערית, היא זו של ילדים כרושים!

שבחי האסכולה

שאלו את וולטר והשיב:
„שמעתי מפי בולנגף, שגריה של קת־רינה, קיסרית כל־הרוסים:
„שלוש מדות רעות אין בנשים."
„מה הן?"
„אחת שכחה הקיסרית, אחת שכח בולג־צוף, אחת שכחתי אני"

אם יש מדה שאסור לנו לשכוח כי אין בית־כדינה, הרי זו תמימות והנוי הוא אולי צדיק, אך לא תמים!

כי סיפר לפרינו בירושלים שהרוסים אינם מסוגלים, נאמר, ליושר אינטלקטואלי והער־בים אינם בשלים ליושר לב. הוא דבר ש־אינו קשור אולי לשירותיו הישירים. אך יש בו מעין תמריץ לאווירה טובה בעסקים! ב־בעט שכל יקר אפשר היה להניח כי במוס־קבה סיפר שהערבים אינם מסוגלים ליושר אינטלקטואלי, הישראלים אינם בשלים ליושר לב ו ב ק א ה י ר, שהרוסים אינם בשלים ליושר־לב, הישראלים אינם מסוגלים ליושר אינטלקטואלי! הכל הולך, בשוק הפרקמ־טיה, ולא ראשון הוא מזכיר המדינה שמנהג בכים בידיו:

„סיפרה לי שסיפרת לה, אך מוטב שלא תאמרי כי אמרתי לך"?

בפירושו לעיר הכירים סח לנו איבן כה־שמו, שכתתי, מפי רב יהודי בגראנאדה:

מעשה ביעלת־חן שנזדמנה למשתה בבית אחד הגבירים. התלו הכל בקלסין את יפייה, ביחוד יפי פיה האדום. כיון שפתחה עמם בשיחה, נמצא קולה צרוד ולא עוד שדבריה רחוקים מן החכמה.

„הפה שאסור", קרא עליה י ה ו ד ה ה ל ו י, „הוא הפה שהותר..."

כך פב, אולי, גם הן פי הפרופיסור, המספיק ברגליות! לא שאין חכמתו מרובה, אלא שלקיבו הכישתו, סוף־סוף, בגבו, המסובב את העולם!

מה טובה תצמח ל נ ו מהחלפות שרי ה־ממשלה, לאיש־שלנר־בסורם, איני יודע, אך יכול אני לשער כי לשונאי ישראל לא הזיק הרבה!

לכל היותר יקרצו זה לזה בעיניהם:

„הלך ג'נטלמן אצל ג'נ־טלמנים כמותו וג'נטלמנ־ של־ג'נטלמנים הוציא־ומ־ביא לפניהם..."

הוהו אומר: אסכולת י ה ו ד י ת בשיחות־אמר־בים!

מפה פוליטית חדשה ● יהושע א. גלבוע

ישראל נתונה בנסיבות לשירטוט מפה פוליטית פנימית חדשה. גבולות מפלג־תיים ישנים נפרצים. במסגרות הקיימות מתגלעים בקיעים בזה אחר זה. ההתירה ל„קווים" חדשים מוצאת ביטויה הן בתוך המפלגות ההיסטוריות־המסורתיות והן ב־התאגדויות חדשות.

בכל הגופים הפוליטיים — כולל ה„פדרצי־ות" בין מפלגות ותנועות, כמו המערך והליכוד — תורקים האגלגים. לא רק אישים בודדים יוצבים שם, או כותייכבים פעם בפעם, על הגדרות, אלא גם קבוצות והסו־בות שלמות. נתרבו פרישות, פילוגים ואיומי־פילוג. מפלגות שהוו מבנה מבנים לעב־רים, ימינה ושמאלה. בתוך אחרי „שידור־כים". ובצד ההתפצלויות, בעת ובעונה אחת עם הפירוק של שהפוליות, עדים אנו ל־„היאחזויות" חדשות בשטח־הפוליטיקה.

אפשר, כמובן, לראות בתהליכים שתוארו לעיל גילויים „נורמאליים" למדי של רוחו־בות ופלגנות, שבהם כצביינים אנו — ה־יהודים, התנועה הציונית, היישוב, המדינה — כיומים ימימה. ודאי, יש בנו כשרון סבעי לגעש ולהילחם על קוצו־של־יוד. לא יפלא גם כי שיבחין בהכולה הזאת לא מעט יצרים אישיים, שאיפות־קאריירה, תאו־תתי־שררה. אבל בלי להתעלם כהשפעתן האפשרית של כל ביתי כהניה אנוכיות, מבעד להסכנות אינטרסנטיים ש־ואי פוט־לים הוזחפים — אין ספק, כי עדים אנו להבלי־לידה בנים של הויה פוליטית הדשה בארץ.

*

הלידה האמורה גיזונה מגורמים הכתייים שונים (לאחר שאנו כונים הצידה בני־עים, שיקולים ותיסכולים פרטיים). הראי פעולת אווירה — ישראלית כאנטי־ישראלית — של ניפוץ מוסכמות. בעולם כולו מהלך בהלמוט של ניתוץ־אלילים. והנה, את ה־חברה בבורות ובמערב ודיק: התברה ולאור דווקא המימסד) מאחד זילזול בהקונקרטיה. ומין „פסטיבל" של שבירת־כלים פורץ כזמן לזמן גם אצלנו.

אתה יכול להעריך את הבריחה מאידיאו־לוגיה למכת־עולם או כהבית־עולם, אולם היא תופעה נפוצה. כילנו שהייים בחתורה של שינויים כחרים וכבירים, אשר לא נחזו על ידי הוגי־דעות „קלאסיים", על־ידי מצבבי־דרך „היסטוריים". רבים ומובנים מר־גישים כי מישנות ההורה ותגבויות, ש־הונחלו לנו בעבר לא כל כך רחוק, הן אולי נושא מרתק לחוקר אך אין בהן תשובות לשאלות הדור — שאלות המתהל־פות בקצב מורץ יחד עם התבורות הדינא־מיות בחברה. לשון אחר: „מות האידיאו־לוגיה" אינו נובע דווקא מ„שטחיות" אלא גם מהבנה — בין אינטליגנטית יבין כר־דעת — שכל כיוני תיאוריות מוכנים קודמים אינן רלבאנטיות לבעיות ולמצוקות של ה־זמן העכשוי.

אבל הרתיעה מאידיאולוגיה — במובנה המסורתי המקובל, על ה„איזמים" הצבעים אליה — אין פירושה התאפסות אידיאלים חיזלמות אידיאליסטים. אלי אפילו ניתן לומר, כי בדור ה„אנטי־אידיאולוגי" מצויים יותר חולמים, רומנטיקנים חברתיים ומתקני־עולם מאשר בדורות שהולעטו בהודית נוק־שות. העובדה שתסיסות חברתיות שונות ברה־תבלי נישאות כיום לאו־דווקא על־ידי מעמד מרוח, מנוצל ומדוכא — היא עצמה מלמדת על ריבוי מניעים אידיאלי־סטיים בתסיסות הללו. אלא שלאידיאליזם של ימינו קשה להיות בשלום עם דוקטרי־נות קפואות, לנוכח השינויים, והנכפים ב־הברה כאילו נאלץ ההור הנוכחי — ומדובר באנשים הגים, כאבים, „מעורבים" — לטפח בלי הרף בהשבכות ועמדות „אד־הוק": לכל שאלה — התגובה משלה, תשובה בזמנה, ולא על־פי „שולחן־ערוך" מוכן מראש.

*

באזורי „אד־הוק" כנאת אולי מסהבר קצת גורלים של כמה וכמה יצורים פו־ליטיים הדשים, שנולדו בישראל בשנים ה־אחרונות. הם צצים ומתארגנים מסביב ל־נושא חריף כהויים, כסביב למבצע־ישנה, או מסביב לכהה שאלות אקטואליות. אבל העניינים שעל סדר־היום מתחלפים במהירות, והשאלות של היום אינן השאלות של מחר — וכיוב מתבקשות תשובות ופתרונות חד־שים.

צא וראה: 14 שנים „נדרשו" להפא"י — מאז הזקבה ב־1930 (ע"י האיחוד בין הפועל הצעיר לבין אחדות העבודה) עד שנתפלגה ב־1944 (עם הצאת סיעה ב' מתוכה). יצי־בות יחסית דומה צויינה מפלגות ותיקות רד־כות, לכרוה הפלגנות המבוצעה בעבנו. לער־כת. הרה לא נהבדו המפלגות והתנועות ה־הדשות באריכות־ימים או בעליית כבוד־שבה. ניתן אולי לומר, כי לפנוה הטכהן ארב הפילוג.

נזכור ב„העולם הזה — כוח חדש". בית זעיר, שנבנה בראשיתו לא היו בו שלום־בית — הוא נהצל במהרה. נתחל ב־„מרכז החפשי", שקם בתרועה לפני כמה שנים וכבר הספיק להתפלג לשניים. ל־„מינוי" כלאה רק שנה (בערך) ומאחוריה כבר היסטוריה של קרעים ופרישות. את „הפנתרים השחורים" — כאנת התנועות הצעירה בויה. הפוליטית — מלווה כל הזמן איזה בילבול: כי שם מדבר בשם מי? וכבה קבוצות מצויות בבה שנהג לכנות „שמאל ישראלי חדש"? דומה, דרוש מחוץ כדי לדעת מה נהטפי כעיית, ב„בצפר, איכה עומד ריפהין, וכדומה. והיכן זה תנו־עת־הכתאה, שעצמו אחרי כלהבת יום־הכי־פורים?

השבוע יצאה מבית־היולדות הפוליטי תנו־עה הדשה: „יעד". הרבה כתובות טובות פירכבו את הלידה הזאת. אבל קשה לי להתהיר, כי הנסיון שנצבר בהתארגנויות חדישות של הכבים האחרונות מלווה גם את ההתחבנות ב„יעד": האם לא תהיה גם ה־תנועה הזאת בביזונת כוכב חולף בשמים ה־פוליטיים?

*

ההזרים אלה, ספיבים ביסודם, על ייצור־רי ההליקות של יצורים כפלגניים הדשים בישראל אינם סותרים את ההנחה בדבר חבלי־לידה של כמה פוליטית ב־הדשה. ודאי אין טעם להבלע על גופים זעי־רים הנבכים להיאחז בקרקע המדינה. צמי־חתם, בחוקה סטאטאנית והחוקה מודרכת על ידי אישים כאולפים במצילות פוליטית, תואמת תכוקה שנתהווה בציבור. היא נו־ונה בהתרהירות, אם לא סלידה, בה„מימ־סד" הקיים, שכו אפשר לכלול גם את ה־מפלגות הישנות הגדולות. אך קמל לכל כ־יהפת התהרבה, כי המסגרות המפלגתיות המסורתיות אינן משדרות על גל אחד עם רוח התקופה ושאלות הזמן. ויתירה מזאת: שוב אין הן הופפות את המפלגה הדעה האבינית בציבור. זוהו אומר: יש בהן הר־בה מן האנאכרוניזם, הן חיות וקיימות על־אי אינרציה.

אכן, עובדה היא: על אף החלוקה לקוא־ליצית ואוטורקית, תוך התנגחות בין מפ־לגות שונות, או בין המערך לליכוד — שטועה כל מפלגה וכל תנועה בתוך־תוכה לא פחות משהן ממודרות, מבחינת השקפות, אתת מרעותה. פיצוד רפורמי — המסתייע כעת בזכרון בלבד — ימקש את המקים בכל אשר תפנה.

אתה פותה בהסיבות במפלגת העבודה. ה־ויכוח על זכות־קיומן איננו חדש ולאחרונה נתוחה. אולם גם הנסיבות אינן עשויות עוד אחה. בהאי לא לכל רעיוני הוא המחזיק אותן בחיים. גם ה„יונים" למיניהם עדיין אינם מצמים את תבנות השורה הפעילי ב־מפלגת העבודה. כבר ראינו חלקים מ־„עבודה" היוצאים נגדה, במאורגן, להפגנות ב„רחוב".

הדיונים האחרונים במוסדות המפלגה וב־סיעת המערך אינם יכולים שלא לעורר את השאלה: מה הרעיון, מה הדרך, מה המכנה המשותף של תגים ואישים שונים בתוכם? איך באמת הם יכולים לדור בכחתא? והאם: אם יש אופוזיציה הזקה לממשלה הנוכחית — פתוך „עבודה" היא באה. יש אומרים כי בשם הראשונה קיימת בהוגה אופוזיציה רצינית וחזקה לשלמה מפאי: דיין, ספיר, אבן, אלמוני (אולי גם גולדה)...

אתה כעיף מבט אל הליכוד. ודאי לא יאשימוני בהסכבות אם אגיד, כי המרחקים הפוליטיים (שלא לדבר על היבטים אישיים) בין שמואל תמיר לבין מנחם בגין גדולים כאלה שבין תמיר לבין חלקים מסויימים, חלקים נבבדים וחשובים, ב„עבודה". ורב הפער בין הליבראלים שבליכוד לבין „חי־רות". האם צריך להזכיר איומות של עבודות בתוונות בהבי־ניות־חוץ כגד ד"ר אלימלך רימלט לאחרונה, ולפני כן מצד ד"ר ישראל פלד הולכה להם, וכיוצא באלה גילויים? „חירות" עצמה היא עדיין הכתוליסית ביותר — וקשה לומר, כי הכונה זאת מד־בית לזכותה. אבל בין כך ובין כך, לא נשכחה פרשת עזר וייצמן וסריה בזכרון פריבהו מ„היוח" של ד"ר בנימין הלוי.

כך — ב„סופרמארקטים" הפוליטיים ה־גדולים. לא שונה. הרבה המצב במפד"ל. סיעות מתגבחות ומאבקים על השילטון ה־פנימי. ההתאבצויות כסביב לצעירים. גוש „אמונים" והתארגנויות נגדה. לאן נוטא צעיר כשה אונא — ולאן חותרים זבולון המר ויהודה בן־מאיר?

בקייי, דומה, מגיעה לקצה לירכה המסור־תית, עוד מעט ו־זב שנות כהונתו של שמר אל מיקונים כמזכיר המפלגה הקומוניסטית לא ייזכרו אלא בארכיונים. ועדיין קשה לקבוע: מה המקום המיוחד שתבצר לעצמה המפלגה שתוקם בקרוב באיחודן על מקיי ותכלת־אדום?

בקרב הליבראלים העצמאיים גוברת ה־הכרה, כי זאת העצה השהים־עצרה להתהלך כה־כיצר של גוף קטן — ולאו־דווקא תמים: גם הוא אינו חסר בקיעים ותכנים. הם כחפשים בקהתנות בצליבריות להקמת „מר־כז ליבראלי". אופייני התרעומת שלהם, כי „נבגדה" על־ידי הנהרבה לזכויות הצגרה שאתה הבם „שינוי" ניסתה ליש להשגרה.

*

בקיצור, בכל הגופים נפרמים חופים, בהרבים הקרעים. אכבם, אפשר לסיווקם, במיוחד לפת־חירום אלקטוראלית. אבל ה־בקיעים השונים הם הרבה יותר מהילוקי דעות רגילים. הסדקים והפילוגים, יחד עם הנטיות ההתהים־נשכים ל„היאחזויות" הד־שות בשטח הפוליטיקה — עדות הם, כי הכפה המסורתית אבדה את הרלוואנטיות שלה והחיים משוועים למפה חדשה.

האלימות הקדושה ● משה שמיר

השבוע נפתח בגרמניה המערבית אחד המשפטים המסעירים של הדור. בבנין שהתקנתו כמבצרת־משפט מבוצרת עלתה מי־ליוני מארקים, שהשמירה עליו הוכפלה מה שהיה אצלנו בימי־אייכמן למשחק של גן־ילדים, במקום מבודד מחוץ לעיר שטוט־גארט — יובאו למשפט ארבעה טירוריסטים אדומים מכנופיית „באדר־מיינהוף" ובראשם שני בעלי השמות המפורסמים בכבודם ובע־צמם: אנדריאס באדר בן השלושים־ושתיים והגברת אולריקה מיינהוף בת הארבעים.

אינני רוצה לדבר היום על אשמת הנאש־מים. היום אדבר על אשמת השופטים. ורצוני לקוות, כי מהלכו ומסקנותיו של משפט זה — אולי המכריע והחשוב ביותר בתולדותיה של גרמניה מאז משפטי־נירנברג — יהוו חשבון־נפש עצמי כה חריף, כה מעמיק וכה מזעזע של החברה הגרמנית והחברה המער־בית כולה — עד כי יהיה בהם כדי לשמש נקודת מפנה וקו־הצלה לעולם הנאור, שאנו חלק ממנו, ברצוננו או שלא־ברצוננו.

●

ספק אם אפשר עוד לדחות הרבה את שעת־האפס של בליעת הקטסטרופה. אנו יודעים, למהדי־נסיון וכבדי־קרבנות, מה גבוה מחירו של ההיסוס. לנו אין ספק מי אשם בכך שהטירור השמאלני־אנרכיסטי הציף את כל החברות הפתוחות על פני כדור הארץ. לדידנו ברורה אשמתם של שלטונות גרמניה בקללה שהציפה את רחובותיהם, כי אנו ראינו ועל בשרנו למדנו את התרפסותם ל־טירוריסטים, את כניעתם לסחיטת־דמים, את שיטתם — לקנות צחיות ושקט זמני, במחיר חוק וצדק שלהם — והיים וביטחון של אח־רים.

אבל הנושא הוא רציני, משנטשטש אותו במדידות קפדניות של מי אשם יותר. הנושא הוא רציני, משום שבגרמניה מופיעים היום נסיונות ראשונים לקום ולבלום, בטרם יהיה מאוחר מדי, את הסכנה הגדולה ביותר שני־צבה בפני התרבות והחיים של המין האנושי אי־פעם: סכנת השתלטות הטירור המרקסי־סטי האדום על כדור הארץ. עתיד כל בני האדם תלוי בשאלה, אם נסיונות בודדים אלה ייהפכו למאמץ מאורגן של כל ארצות הדימוקרטיה. זו כל השאלה: האם בני ה־אדם החופשיים מוכנים להילחם למען החופש שלהם?

●

לפי שעה מושך הזרם בכיוון הפוך. הזוג באדר־מיינהוף ושותפיהם גודרון אנסלין ויאן־קארל ראספה יפגינו בוודאי חוצפה ו־יהירות ללא־סייג בשעה שיעמדו לפני שופ־טיהם, ויהיו להם כל הסיבות לכך. הטירור מנצח, אף הולך מחיל אל חיל בכל קצוות תבל. הטירור משתלם, הטירור נותן תוצאות ומצדיק את עצמו. הטירור האדום של פין הקמבודיה הביא אותה עד אל מרומי ארגון־האומות־המאוחדות, כשם שהטירור של הוייט־קונג וצפון וייטנאם נתן לקומוניסטים את כל הודו־סין. הטירור השתלם גם לאלופיהם־כדוריהם ומסייעיהם של באדר־מיינהוף — כנופיות אש"ף. שערפאת שלהם מתקבל ב־כבוד מלכים בכל בירה בעולם, ודוכן האו"ם נפתח לפניו כבמת־התהלה וכזירת־התמילה גם יחד. קרבנות הטירור עצמם — נותנים לו לגיטימציה ומושיטים לו את הפרס ואת השכר ואת ההכרה (וגם את התולדה, לפע־מים) — ואין לנו דוגמה קרובה ומראיה אף מגוחכת יותר מזו של גורמים ואישים במדינת ישראל ובעם היהודי, המבקשים ל־הצטרף למקהלת המסכימים המדדים המשת־תחווים לפני ה„רשות הטירוריסטית הפלש־תינאית", כפי שהיא מתבטאת בערפאת ובר־חבריו.

כהפיהם של באדר־מיינהוף בשני קצות הים התיכון מבצעים בימים אלה התקפות רצחניות, בוגדניות, ומצליחות על גורמים ש־הם בעלי־ברית למחצה, שהיו שותפיהם עד שלשום וגד תמול — כדי להשתלט השתל־טות כלאה וכדי לקצור הצלחה מכרעת. ה־טירוריסטים הפאלסטינאים (אשר אצלם קיבלה הגברת מיינהוף עם חבריה את הכשרתה הצבאית) מנסים להשליט השפעתם על לבנון על ידי פגיעה ביהודות ותנוה־העצמית ה־נוצרית (הפאלאנגות), ובקצה המערב מתנב־לים הקומוניסטים של פורטוגל לידידיהם הסוציאליסטים, אשר לרוע מזלם גברו עלי־הם בבחירות. ההשתלטות האלימה של קומו־ניסטים על העתון הסוציאליסטי היחיד של פורטוגל — „רפובליקה" — היא גילוי מוב־הק ואכזרי של האמת המסתתרת מאחורי סיסמאות חירות הקומוניסטיות: שיעבוד קשה יותר, ציני יותר ויעיל יותר — מכל דיקטטורה שכמותה הצליחו להשתחרר.

מה חושבים בלבי־ליבם הנוצרים הלבנונים, אנשי־התרבות ושוחרי־השלוה — על אחיהם שהיו להם לאויבים שואפי־דמים? מה חושב הגנרל ספינולה בגלותו? מה חושב הסו־ציאליסט הפורטוגלי מאריו סוארש, הנאלץ לחלק כרוזים ברחוב — ומחר יכתוב את שמו על כותלי־כלאו, או אולי ירווה איזה כותל אחר בדמו?

אם ישרים הם עם עצמם, אם אומץ־לב אינטלקטואלי מיוער להם — יש רק דבר אחד שהם יכולים לחשוב: אנחנו הכשרנו את הדרך למהרסינו, אנו נתנו בידם את ה־נשק, אנו הכאנו על עצמנו את אובדננו — במו ידינו.

●

אם תקרה הקטסטרופה, האלף השנים של הרייך־הקומוניסטי האפל ירדו על המין האנושי — איך יסביר אותה ההיסטוריון של העתיד? בקיצור ובפשטות. זה יהיה סיכומו: בעזרת גיס חמישי אדיר של תנועות פולי־טיות וקבוצות טירור וחוגים „אינטלקטוא־ליים" והודות אנרכיסטיות הצליח הקומוניזם למוטט את מדינות הדימוקרטיה מבפנים. אי־גודים מקצועיים שיתקו את הייצור, עתונות ו„אנשי־רוח" כירסמו את המוראל הלאומי ו־החברתי, התיבך המשטר, המפלגות הסתאבו — ואז באה מבחוץ מכה אחת מהירה של העוצמה הצבאית הקומוניסטית ושמה קץ לשרידים האחרונים של דימוקרטיה החופש.

האם מהלך זה אפשרי באמת? האם אי־צה־הדימוקרטיה כלואת אידיוטים? האם מנהיגי העמים החופשיים רקובים כולם, או נבורים כולם? כודע גדמה, כי אין דרך ואין שיטה לעצור את הטיפאון ההורס והולך של חיסול החופש והי התרבות והדימוקר־טיה, ארץ אחרי ארץ?

התשובה. על כך בעוצה באי־שוויון מכריע אחד בנקודה ארכימדית, שבכוחה לתת בסיס להפיכת הסדר החברתי כולו. אי שוויון זה הוא דווקא בתחום רוחני, לכאורה, במישור אידיאולוגי. בהתמודדות בין הדימוקרטיה ד בין המהפכנות המרקסיסטית ניצב כנגד אחד הצלם הדימוקרטי הפתוח, המעניק חופש־דעה חופש־התארגנות לכל בצורה שוות כשבר־בזמן כובל הוא את עצמו במערכת שלמה של חוקי־צדק והגבלות־עצמיות (בי־טול עונש־המוות, למשל) — ומצד שני ניצב המרקסיזם המהפכני שהכל מותר לו, שמסור־תו מקודשת לו את כל האמצעים, שעצם מהות מסורתו פירושה הרס הקיים, קעקוע מערכת המושגים של צדק וסדר וחירות ה־פרט, ושעל כן עמדתו לדרשתו האלימות בכל צורותיה. אלימות שהיא קדושה לו עד כדי עדיפות עליונה ללא עוררין.

המרקסיזם זה מצליח במשיטתו להתגוד בתוך החברה הדימוקרטית ולהרוס אותה מבפנים על ידי תכסיס בדוק וקבוע: הוא משתמש בהגנה שהחברה זו נותנת ליחידה — כדי לחדור לתוכה ולחפור בה, עד קצה גבול השימוש והניצול. כל זמן שהדבר משרת אותו — הוא יהיה בעד דימוקרטיה, בעד חופש־הביטוי. הוא יהיה נגד „אלימות" — כאשר אלימות זו היא פעולת־משטרה הבאה לבלום גל של מעשי־פשע. הוא יהיה נגד „כיבושים", כאשר מדינה דימוקרטית מתגוננת מצליחה להדוף אויב ולהבטיח לעצמה גבולות ברי־הגנה. אבל באותו רגע שהאלי־מות תבוא משורותיו — נגד החברה, באותו רגע שהכיבושים יעבירו לשליטתו־שלו עמים וארצות — הוא יקדש את האלימות הוא יבצע את הכיבושים.

בקיצור: עוד בטרם יצא למערכה גלויה — יכבול המרקסיזם המהפכני את ידי יריביו בעוד ידיו שלו חופשיות ללא כל הגבלה. נצחונו כמעט מובטח־מראש.

●

תמיד, שואלים כאן לפעמים שאלה לא בלתי־רלבאנטית: האם רק הקומוניזם תוקף בביעות זו? האם רק הקומוניזם מצ־ניק התום של כשר ויושר למה שמשרת אותו? האם סתם ארצות תוקפניות וסתם מדינות דימוקרטיות אינן נוקטות באותו תכ־סיס? ומפלגות שאינן מרקסיסטיות — האם אין מסורתן מקדשת לכך את האמצעים?

ודאי, שמן הצד השני של המיתרס, אל מול המתקפה הקומוניסטית ויבת הצורות הד־שיטה, לא עומד עולם של צדיקים, שכולו תכלת. אבל ישנו הבדל אחד יסודי בין שני צידי המיתרס, שבזכותו טובה לי הגרועה ב־דימוקרטיות מן הטובה בדיקטאטוריות. ה־הבדל הוא, שבכל דימוקרטיה, גם בחסרת־השלימות ביותר — קיים מנגנון עצמי של ביקורת, של שינוי, תיקון, של ביטוי דעת־קהל. על כל שקר ועל כל מעשה צביעות — מופעלת התגובה המבעית של אורחי הדימו־קרטיה על בליל־השקפותיהם וכלל־טעותי־הם. במסגרת הדיקטאטורה המרקסיסטית, ל־עומת זאת, אין כלל קיום למושג של ביקורת עצמית. אין מנגנון לגילוי־השקר, אין סיכוי לביטוי־האמת. גם כשדיקטאטורה זו אינה אלא מטה מהותית של כנופית טירור קטנה וסגורה (כמו כנופית באדר־מיינהוף) — גם בה אין כל אפשרות שמישהו יקום ויגיד: „עד כאן. לא עוד אלימות. לא במקרה זה. אין מסורתנו מקודשת אמצעי זה". — מישהו כזה עשוש מוסל. הוא אינו נסבל. במהות הארגאנית — אין המחשבה המרקסיסטית סובלת ויכוח, אין היא סובלת דרכים שונות, אין היא סובלת הכרעה דימוקרטית. האלי־מות הקדושה — קדושה גם כשהיא מופנית נגד בעלי ברית וחברים ושותפים מלפני יום ומלפני שעה ומלפני דקה.

●

עלינו להיזהר מן המגלה הסרטנית הזאת גם בגילויות התמימים ביותר ועלינו להדוף אותה ולהוקיע אותה כבר מתחילתה. אם אנו רואים ושומעים בתוכנו חסידים של הוייטקונג או מעריצים של הטופומארוס, אם על כתלי בתיהם של צעירינו תלויים ה„פוס־טרים" של צ'ה־גווארה — עלינו לדעת: כאן מתחילים לטפח את ההכרה כי יש אלי־מות קדושה, כי יש הריגות ורציחות ופור־מות שהלת התהפכות הצדק המגיד אופ־פות אתנו. כאן התחלה לקידוש כל טירור, כאן התחלה לכרסום חברתנו מבית, כאן ההתחלה להכשרת הקרקע להריסתנו מבחוץ. שום יפי־נפש אינטלקטואלי ושום נימוסים דקים מבית־פילוסופיים אסור שיטשטו את מבטנו. „באדר־מיינהוף" יכולים לקרות גם אצלנו. יש לחשוף את הכזב ואת הטומאה — בעוד מועד.

האופוזיציה השלט... — חנוך ברטוב

הפרט הק...

על מהלכיה המדיניים של ממשלת ישראל בחודשים האחרונים, ניתן לדרוש — אמור לי מי ידידיך, ואומר לך מי אתה. עוד בטרם הוציאה ממשלה זו את שנתה, חל במפה הציבורית שלנו „ריאירגון" מד־הים כל־כך, שאלמלא היו הדברים אמורים בשלום־או־מלחמה, היה בזה חומר לפארסה לא־נורמאלית.

רק בנסיבות המיוחדות של „אביב הלוח־מים" נכפתה על ראש הממשלה הקודמת ההתפטרות ונכפה על המרכז האוטומאטי של מפלגת העבודה מועמד חיצוני כיצחק רבין. די לנו להזכר בחלוקת הקולות בתוך אותו מרכז, בקבלת־הפנים העויינת שזכה לה מצד האופוזיציה ובנגד זה בהתלהבותה הילדותית של „שוחרי הטוב" ודורשי השלום בישראל. לא רק אני, גם כמה מידידי השמאליים ביותר הדיפו או מור ולבונה מעוצר התלה־בות מממשלת רבין־פרס־אלון.

השבוע היו לנו כמה הזדמנויות לראות מה השתנה. הרוב הזעום שניתן לקואמדותו של יצחק רבין במרכז האוטומאטי, כנגד המו־עמד האחר, שמעון פרס, ודאי שאינו עוד בנמצא. איני מדבר על אנשי „בכל זאת" בלבד. איני מדבר על פורשי והוג ללבבון בעיות חברה. אני מהרהר בדיון המדיני שנתקיים — סוף־סוף ובצל איומיה של מפ"ם, המאויימת מצידה מבית ומחוץ — בסיעת המערך. יוסי שריד, למשל, שימש באותה שעה כמצליף הראשי של סנוקר של רבין, הלוא הוא פנחס ספיר: אין חבר כנסת שני, לא צעיר ולא קשיש, המבטא באומץ רב יותר (ובעברית נהדרה לא פחות) את אכזבתו מן ה„סטאטוס־קוו־איזם המחודש". אני קורא את דבריו המרים של יצחק בן אהרן. אני רואה את מעשיו והפגנותיו של השר אברהם עופר. תחילה בפרשת מעלה אדומים ועכשיו בפרשת אופירה. שתיקתו של השר רבינוביץ ודאי אינה כהשירה אותו בזה שהוא הסר־דצה. יש עוד.

והיתה השבוע הזדמנות נוספת, בשיח טלי־וויזיוני מרתק — ומכובד מאוד — בין הזיכים אבן ובגין ניתן היה לראות כה באמה התהפך. המיכה הד־משכנעית ב„לאור־כטעתה הממשלה לקיסינג'ר נתן ראש האופו־זיציה, מר בגין. חבר־הכנסת אבן — שה־סיגות האישיות שלו גלויות לכל עין וודאי מקפות על כולנו הערכה אוביקטיבית של דבריו לא פחות מן העובדה שהוא היה שר חוץ בשש השנים השכנות והמכוזבזות והוא — הוא שייצג, ובעצמה רבה, את הקו האופוזיציוני.

■

כי אמנם, קשה להמלט מן התחושה, שאת המדינה כבהלות קרנצבניות אופוזיציונ־יות, ואילו ההשקפה שעליה הלך המערך לבחירות (ואשר הוכח להמשיך ולהכתיב מאפיין, כאותו רעצמת־ומתמידים, שנתעלמו מהמטעות יום־תביחוים לגבי כמה מן הי־עוחרים בראשן) — נמצאת היום באופו־זיציה.

במאמר קודם (21.4.75) ציטטתי מתוך תכ־נית אלון את הפסוקים הקוראים היום כבור את קודרה: „אפילו תתקבל התכנית בעתיד, בת יורה או זה מאקה, יהיה על הממשלה להיאבק על הגשמת עקרונותיה בתנאים מדי־ניים קשים לאין ערוך מאלה ששררו בתום מלחמת ששת הימים. כך קרה, שדווקא בעק־בות המלחמה, בעוד אנו מחזיקים ביתרונות צבאיים ומדיניים כבירים, הנחנו לעצמנו לבוא על הורים וליפול אפ־אם אל פה ראש־ליה העצמית כאילו כל אשר עלינו לעשות הוא רק לסמוך על הזמן המיטיב והכל־יכול..." דברים אלה פורסמו לפני יום הכי־פורים. אשר יגורנו בא. אך התוקות שלית דיבר אלון את הפניה הוזהר, עודנה אותה תוקות.

המבדל הוא רק בזה, שממשלת ישראל, שיצחק רבין עומד בראשה ויגאל אלון הוא שר החוץ בה, הולכת באותה דרך אומללה המביאה ש„זמן המיטיב והכל־יכול" יעשה מה שלא יעשה החזון המדיני. יגאל אלון הוא שכתב, כי „צריך שכל צורם בינלאומי בלתי־משוחד יהיה משוכנע, שאנו רוצים בשלום בכל לבנו וכי האחריות למצב הקפא־און שהשתרר, אפילו יימשך שנים רבות, חל כל־כולו על מדינות ערב בלבד..." האם הסדרים החלקיים האשליה המחודשת בדבר קפאון יוליכו אל התכלית שעליה כדבר אלון? שהרי מה אנחנו רואים עכשיו? כל המהלך המדיני האחרון הושתת על ההנחה ש־שלום אינו אפשרי; שעמדתם של גורמים בינלאומיים אינה שיקול ראשון; שהדרך האחת היא הסדר חלקי, בהו ריקנית, ועם מצרים בלבד. יגאל אלון שכתב בתכניתו, כי „אין להסכין פנים לפתרון־ביניים כל עוד נמשך מצב של לחמה". עכשיו אנחנו כשמו, כי הסדר־ביניים דוקא אפשרי ורק התביעה הלא־מציאותית ל„אי־ הכשילה אותו.

■

האמת הפרה שונה מאוד. גם הממשלה וגם שר החוץ שלה, לעו הו, אל דרך הסדר־הביניים כשמהעתה שלא האחרון בהם היה השיקול הפנימי, הצורך להשען על כסאי מפד הליכוד.

ובדרך זו התרחש והפופך הזה היו לו תוצאות קשות. בשעה שנתבע ההסדר החלקי עם מצרים נתפרסם ראיון תמהה שנתן ראש הממשל מרקוס ובו גילה את הכוונה של המהלך — הכנסת טריז בין לבין הקיצוניות שבמדינות ערב.

איך נראים הדברים בשעה זו מבצאים אמנם, שבסופו של דבר הסדר, אך ברגע זה הביא אותו לשתי תוצאות שליליות המורות בלבד שהחזית הערבית לא פוצלה, עדויות כל הפרשנים מלמד מרוץ של מנהיגי ערב מבירה לבירה נוסף — ויש סיבות טובות לחש כסורת אותו גיבוש. התוצאה הש פחות — אותו מהלך דחף את אש יותר לעבר הערבים, ואותו „אין להסר־איחן משורש.

גם אם אנחנו מעמידים פנים ש דבר לא נשתנה, הנה סביבנו בתמורה מאכזבת.

■

באלה הימים, לפני שבועה של בעיצובה של „שלושת שבועות רק עיוורים — או אנשים החיים אמונה דוגית. או מיסטיות חילונית יראו שגם בשעה זו כמו אנו עו איזו תקופת הבונה. שכמה בה הקרובים שלה הם מפגש וינה הס פורד־סאדאת בעוד השנה ימים, העלה וביקורו של רבין בוושינגטון רים יאמינו שהסטאטוס עוד יוס ימים.

מן המצב הנוכחי יש להלכה של
א. החיאת ההסדר החלקי.
ב. הליכה לג'נווה ופתיחת מו־
ג. מלחמה.

גם כי שמעדיף לפתוח בהסדר מבין את משמעותם. הם לא יה להמצרים, הבאמת, ויתורים נכבד לגולן. הם לא יביאו שום הסכ ליים ל„אי־לוחמות". הם יהיה האוטומטיים כדברים על שנת הם יחויבו הליכה לג'נווה.

כלומר, אחרי תקופה מסויימת מול אותן שתי דרכים נוספות — מלחמה — אך בתנאים קשים זה עלול לחזור על עצמו, ובש לאמרי עלולים אנחנו לבבוא בהר אחד — גם בלי שהיהים וגם להלחם על נפשנו כמו־על... זה את מהלכי השלום.

ההסדר החלקי גרוע יותר מאמר עיפוש. אספירין, לפחות, אינו מ.

■

הליכה לג'נווה יתרונותיה וח חסרונותיה ניתן לראות רק פנימיים, גם של הנימשל של פוו גם של ממשלת ישראל. כאן אנו הפנימית שלנו. ממשלת ישראל לבוא לג'נווה בלי תכנית שלום מסוגלת להגיע לתכנית מוסכמת ספרוקת בהנכה, שביריה לאותם והכתובה לה המתנגדים להיותר כל ושומרון.

עובדה מאלפת היא, שמה בג'נ כה לג'נווה. הוא מאבין בדרכי תכנית. הוא כנראה גם אינו חוז התקבל תכניתו הדברים ידודי סה. בכל מקום, עובדה היא, ש קיות הוא מתנגד כליל ובפני כתיירא. אם צפויה כ'הכה — ק ו ד ם שתפרוץ?

בתוך השקפה שונה לגבר (כ של דבר לא רחוקה מהשקפת רבין ושל אלון), כציע אבן את זו בחזיר את הזיכה ל־סודיות. בגמות שישיכת קיסינג'ר הברכה? של „כמה מילין מהורבנים" — גבורנותם של הערכים לשלום, לה מתורגבת הלכה לכצבה, בקיומה בגבולות בני־הגנה. דיון כזה יא בים לגלות את קלפיהם, ישו הבינלאומי, שכל הצביסות שא את להייתו אינן כצליהות לעכו אך אם, חלילה, יתאכתי הזיס שלנו ויתגלה, שכל כה שבבק הוא את חיסולנו והדברים יהיד והכלתה — נדע אנחנו ויידע שלל הייתו אנחנו כלהכים. ובי אפילו צער אחד תמורה אצבע

■

היום מדברים אנחנו בקאפא וכל. עמדותינו העקרוניות ה הלכות. הממשלה המפולגת בתו של בסיס ההלך וכתערצר מבט משותף רק ל א, אך לא שום נתכבד לתוספת יחזיר בכינה משטרים, את מדיניות הבממשלה לציה של אופוזיציות, בתוכה ואילו מי שהעלו לשלטון את : שבה מוצאים עצמם יותר דווקא

במצב שנשהיר לא יוכל כנראו דבר לכל הכרעה אלא לאחר בחיר שעם ישראל אמור להכריע בהן. שיתערבו בהן שיקולים של „הבי ביות".

במצב הנוכחי פעולות רק הפנימיות החיצוניות, והגוף הכ הוא כה שקוראים הממשלה. ני בעמיד להכריע את הסוגיות הגד נו, ואז אולי יהיה כהדש איזו ליד שולחן הממשלה השב ממ על כנסת גבורה ולא מנדאט באופוזיציה תחזור אל המקום לספסלי האופוזיציה.

מה הבטיחו וושינגטון ומוסקווה – לדמשק

מאת יוסף הריף

לפני שיצא שר־החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר, לוינה לפגישה עם עמיתו הסובייטי, אנדרי גרומיקו, הבטיח לישראל, כי אין הוא מתכוון „לגמור שם עניינים". דברי הארגעה הללו באו על רקע של השערות וניחושים, כי לנוכח הקפאון המסוכן שנוצר במזרח־התיכון ואשר מאיים בהתלקחות חדשה עשויים שני הגדולים להחליט שהגיעה השעה לנקוט יוזמה ברוח הדברים שאמר ד"ר קיסינג'ר עצמו לא מכבר: „אין אנו רוצים להשאיר את עתיד השלום והמלחמה בקנה־מידה גלובאלי לחסדי התחרויות המקומיות".

מה שהושג בשיחות־וינה יש בו כדי להעיד, כי גם מוסקבה באותה דעה וכי היא הסכימה בהולם לדעתו של שר־החוץ האמריקני, כי „החלטתם הנחושה — כפי שנאמר בהודעתם המשותפת של שני שרי־החוץ — להמשיך בדרך השיפור הנוסף והפיתוח של יחסי ארה"ב ובריה"מ וכו' — מחייבת קודם־כל ליצור מצב, שבו לא יתחמקו המאורעות במזרח־התיכון משליטה „בהגיע באורח אוטומטי".

הסכמתה של סוריה להאריך את המנדט של כוח האו"ם נובעת מההבטחה כי בעקבות הסדר חלקי עם מצרים יגיע גם תורה ✱ בוינה הסכימו קיסינג'ר וגרומיקו כי לא יניחו למאורעות במזרח התיכון לצאת משליטת המעצמות ולשבש את ה„דטאנט" ✱ מוסקווה חוששת כי כשלון נוסף של פורד במזרח התיכון יסלול את הדרך לג'קסון ולוואלס ✱ ראש הממשלה יצחק רבין גורס כי אין הוא צריך להביא עמו „רעיונות חדשים" לפגישה עם הנשיא פורד ✱ לאחר שישראל הסכימה לוותר על אבו־רודס ומחצית המעברים, עיקר הויכוח כיום הוא על תחולת־הזמן של ההסכם עם מצרים ✱ ישראל תובעת מארה"ב התחייבות בכתב למקרה שמצרים תפר את ההסכם אשר יושג

„נדיבותה" של מוסקווה

על יסוד הבנה זו הסכימה מוסקבה להעניק לוושינגטון — הפעם, לנשיא פורד, „באורח אישי", שהרי הוא הטיל את יוקרתו האישית על כף־המאזניים בנחישותו להביא לידי הסדר־ביניים בין מצרים וישראל — ארכה נוספת על מנת לאפשר לה לנסות את מזלה ביוזמה חדשה „לפני כינוסה של ועידת־ז'נבה".

יש כמה סיבות לנדיבות־לבה המפתיעה של מוסקבה („מפתיעה" — שהרי קיסינג'ר עצמו היה זה אשר הזהיר את ישראל מפני ההתערבות האימתנית של בריה"מ בבקרה של כשלון השיחות עם מצרים בתיווכו). סיבה ראשונה היא זו, שאין טעם לרוץ לועידת ז'נבה בלא שהוכנה בקפדנות, בעוד אשר במצב הקיים — הכשלון מובטח. מוסקבה יודעת שלא רק ענין השתתפותו של אש"ף בוועידה לא הוסדר, אלא גם הסורים אינם יודעים כיצד ייכנסו את מקומם בה (במושב הראשון, בדצמבר 1973, סוריה לא השתתפה בוועידה). למעשה, בעת ביקורו של שר־החוץ הסורי ח'אדם במוסקבה ב־23 באפריל, נשתכנעה דמשק, כי אם רוצה היא להשיג מידי ישראל נסיגה נוספת ברמת־הגולן—חייבת היא לנהוג באורך־רוח. זה אומר, כי גם בענין זימונה של ועידת־ז'נבה הוסכם להשאיר את הדבר לשיקוליה של מוסקבה. אחר הבטחה ברורה לדמשק, כי בכל שיוצר על הסדר־ביניים לא יגרע גם חלקה. כך יש לפרש אולי את שתי הפיסקאות שבהודעה המשותפת שנתפרסמה בתום הביקור במוסקבה: מצד אחד הצטרפה מוסקבה לקביעה כי „זכותה של סוריה להשתמש בכל האמצעים לשחרור האדמות הכבושות" (יומיים לפני ביקור ח'אדם במוסקבה ביקר בדמשק הרמטכ"ל הרוסי, גנרל קוליקוב ומנהיג הנהגה הסובייטי) ומצד שני — „הצד הסובייטי הביע הערכה רבה לדרכה המדינית של סוריה הנענית לאינטרסים של השלום במזרח התיכון ובעולם".

צילו של וואלס

סיבה שנייה לאי־החזקת־הקץ בעניין כינוסה של ועידת־ז'נבה קשורה באינטרס הרוסי להגיע להבנה עם וושינגטון במכלול של ענינים החיוניים למוסקבה במיוחד (חלק מהם הוזכרו בהודעה המשותפת, שפורסמה בוינה בתום פגישת קיסינג'ר־גרומיקו, כגון: צמצום נוסף של הנשק האסטרטגי ההתקפי והתקדמות הועידה לבטחון ושיתוף־פעולה באירופה). מאליו מובן, שעל פי הכלל של תן־וקח חייבת מוסקבה לגלות הבנה בנקודה רגישה של רעותה — המזרח־התיכון — ד לזכות על־ידי כך לפיצוי נאות במקום אחר.

ויש סיבה נוספת לעובדה המשונית שגילתה הפעם מוסקבה כלפי וושינגטון — עמדה, אשר תבוא, כנראה, לידי גילוי גם בתקופה הקרובה — וזו קשורה ברצון שלא להכביד על הממשל של פורד, הנחשב לנוח מן הבחינה הסובייטית, שכן כשלון אמריקני נוסף בזירה המדינית, אחרי שרשרת הכשלונות בזירות אחרות, עלול, להערכה מוסקבה, להביא לקיצו של ממשל פורד כשמחליפו יהיה הנרי ג'קסון או מי שאולי גרוע ממנו בעיני הרוסים — וואלס „הריאקציונר", שאך לפני ימים מספר הובא משמו, שארה"ב שגתה בעת מלחמת העולם השנייה כשהתייצבה בצד הלא־נכון והצטרפה למלחמה נגד גרמניה (יצויין, אגב, כי לירושלים הגיעה בימים אלה הערכה, האומרת, כי לוואלס יש תמיכה רחבה למדי ברחבי ארה"ב).

הסדר חלקי — גם עם סוריה

מכל מקום, הארכה שניתנה עתה לאמריקנים הדרבן את הממשלה בוושינגטון לפעילות נמרצת יותר לשם השגת הסדרים־חלקיים במזרח־התיכון — בפירוש „הסדרים", בלשון רבים, שכן הכוונה לא רק להסדר־ביניים עם מצרים, אלא גם עם סוריה — מתוך הבנה בין שתי המעצמות, שלמען האינטרסים שלהן ולשם מניעת הגיכתו של המזה"ת למוקד של עימות חדש (כתוצאה ממלחמת־התשה בחזית הסורית, למשל) חייבים יהיו למצוא דרכים להסדרים חלקיים. בהמשך להם יוכלו שתי המעצמות להגיע, לא בצל הסכנה של התחדשות המלחמה, להידברות על הסדרים כוללים, כששתי המעצמות ימלאו תפקידים משלימים בצורה ערובות משותפות, או בדרך אחרת.

גישה זו, שבאחרונה ניתן לה ביטוי על־ידי ג'ורג' בול, עוזר שר־החוץ האמריקני לשעבר (אחד מאלה שהוזמנו לחוות דעתם במסגרת „העיון מחדש" במדיניות ארה"ב כלפי המזה"ת) אינה כה רחוקה מהשקפתו של קיסינג'ר. היה זה קיסינג'ר שדיבר פעם מתוך הכרה במציאותה של בריה"מ במזה"ת על חלקו המכיל של שתי המעצמות, בין השאר אמר, כי אין לדעת, לפי שעה, „אם יהיה התפקיד (של כל אחת משתי המעצמות) מוגבל בעיקר להשלמה מדינית, או שירחיק־לכת יותר עד כדי מעורבות ממשית של ארה"ב וברית־המועצות בשטח „ב־הסדר בסתחן מעשי"... דבר זה, הוסיף אז ד"ר קיסינג'ר, ייקבע, לדעתו, במידה רבה „על פי התפתחות המשא־ומתן" (בין ישראל לבין מדינות ערב).

בין ג'ורג' בול להנרי קיסינג'ר

ההבדל בין גישתו של ג'ורג' בול לבין זו של קיסינג'ר הוא בכך, שקיסינג'ר האמין כל העת שניתן לדחות ככל האפשר את חלוקת־התפקידים, או ביתר דיוק את ה„התחלקות בתפקידים" במזרח־התיכון. בעוד אשר האסכולה, שבול הוא מבטאה המובהק מזה שנים, גורסת שאשלייה היא להניח, כי ניתן עוד לדחוק את רגליה של בריה"מ מן האזור ועל כן יש פשוט להתחלק עמה בו (איך אמר פעם? הלך ללא שוב הזמן, שבו יכול היה הים התיכון להיחשב כאגם הפרטי של המערב).

יש לשער, כי גם היום לא מוכן עדיין קיסינג'ר לקבל את המושג הזה, משום שמצרים נוטה כיום להתקרב לארה"ב יותר אולי מאי־פעם כאן נפלה לחיקה של מוסקבה הראה לו על כך שהצלחות במדיניות „הצעדים" תחזק את מעמדה של ארה"ב והיא אשר בהמשך הזמן תתן בו את הטון. אם נכון הדבר, כי אז בוודאי יש לצפות „לטיפול נמרץ" בישראל מצד ארה"ב בשבועות הקרובים בטרם תתגבש גם הארכה הנוספת, ואולי האחרונה, שקיבלה וושינגטון מידי מוסקבה לשם הצגת הסדרים בתיווך אמריקני.

בעת שנכשלו השיחות על הסדר־ביניים עם מצרים בחודש מארס, בתיווכו של קיסינג'ר, קיבל נשיא ארה"ב את הדבר כפגיעה אישית ממש. [„איך יכלו (הישראלים) לעשות לי את זה?"...]. נקל לשער „מה יהוה" עתה כלפי הישראלים אם „יכשילו" אותו גם הפעם, והלא הפעם פורד עצמו הוא „המתווך"!

„מה יציע לנו פורד?"

אפשר לומר, כי נשיא ארה"ב אינו סומך רק על נחיצת שכל והוראו לעניין, אלא מבין שמשהו בכל זאת יש לתת גם לישראלים ולא רק לתבוע מהם. זו בעצם השאלה שנשאל השבוע בירושלים ראש הממשלה, יצחק רבין: „מה הולך פורד להציע לנו?"

ראש הממשלה לא יכול היה להשיב על כך. הוא רק יכול היה לסמוך על שיקול־דעתו של נשיא ארה"ב, שלא יהיה רק „באה דורשי" בישראל.

את נסיעתו לוושינגטון בחודש הבא רואה ראש הממשלה כ„חודש הישראלי" בין ידידים לוושינגטון. סביר, שלפתיחות דיפלומטית בדרג גבוה יביא כל צד הצעות של ממש להתרה הכבדה שהיתה שגויה במחלוקת. מה, אפוא, מתכוון מר רבין להביא עמו לוושינגטון?

ראש הממשלה נשאל השבוע באחד הדיונים בנושאים שעתידים לעלות בשיחותיו בבית־הלבן, אבל הוא בשלו: „איני מגלה" שכלי להביא אתי הצעות חדשות. התכוונתי עייי הנשיא פורד ואשמע כיצד הם רואים את ההתפתחויות האפשריות.

השבוע, בדיון המדיני שנערך בסיעת המערך בכנסת לגבש חייב יצחק בן־אהרן על המדיניות „הקרקסית" של הממשלה בראשותו של יצחק רבין: ראו את הממשלה „הולשה־האהם, בלי באתי־יהוד של הממשלה הקודמת, איך היותה לה עוצה? ובאמת — המשיך — בגלל דחיית ההצעות להסדר־ביניים עם בצד־ריב היא זכתה לפופולאריות אדירה... ולעידות הדדי"?

אלא שדומה, כי עמדתו של ראש הממשלה הגורס שאין הוא חייב להביא עמו „הצעות חדשות" לוושינגטון לא באה רק לשם צבירת „פופולאריות" על כל פנים, אלא אשר מבויים בתוך העניין מסכימים שיש הגיון בגישה זו גלוי רק מן הטעמים הטאקטיים.

היה מי שיצין לראש הממשלה להביא איזה רעיון חדש לפריצת המבוי־הסתום לפני פגישתו של הנשיא פורד עם סאדאת, שכן על־ידי כך ימנע הבנה מוקדמת בין ארה"ב לבין מצרים שישראל תצטרך אולי לענות אחריה על כורחה אכן. עד כה דוחה ראש הממשלה גם עצה זו ונוטמו וניבוקו עצה.

מהו „הרעיון החדש" שיכול לבוא בחשבון, מבחינה ישראלית, ומהי הסיבה שראש הממשלה דוחה את הצלחתו לפני פגישת פורד—סאדאת?

הויכוח הוא על תחולת־הזמן

אחרי שישראל הסכימה לוותר על אבו־רודס ולמסורה ל„שליטה אזרחית" של מצרים הכן על מחצית המעברים נראה בברור, כי עיקר הויכוח הוא על תחולת־הזמן של ההסכם עם מצרים. משמע, אילו היתה מצרים יכולה להאריך את הסדר־הביניים לתקופה שלמעלה כשלוש שנים אפשר שישראל, כנראה היתה אף מוכנה למשרה נוספת בכסח אם בנתינה של „עוד קצת" מן המעברים ואם על־ידי מיצוי באזור אבו־רודס. עקרון ההסדרים הצעדיים כפי שרבין רואה אותו נוסח על־ידו כך: אנו נותן משהו ומצרים תתן משהו. אנו — שטח, ומצרים — זמן. התכלית, אף היא הוגדרה על־ידי ראש הממשלה: הסדר־ביניים יאפשר לנו להיווכח באיזו מידה יש לוויתורינו השפעה חיובית על מצרים ובאיזו מידה היא נאמנה להתחייבותה — זו ההוצהרה אף בהסכם ההפרדה הראשון — לעלות על דרך השלום ובאיזו מידה היא מטה את עיקר כאבציה לביצת פנים במקום לפקום בסיני לקראת כינוס צבאי נוסף עם ישראל.

לשם כך סבור ראש הממשלה לא תספיק תחולת־זמן קצרה, אלא הסכם לתקופה ארוכה ככל האפשר. דובר תחילה על חמש־שבע שנים, אך עתה יש להניח, שאם יסכימו המצרים לשלוש שנים עשויה גם ישראל להתרכך וללכת לקראת הסדר. בכל מקום, אין ספק, כי זה יהיה הנושא שיעמוד במוקד השיחה בין ראש הממשלה והנשיא פורד. יש יסוד להניח, כי ראש הממשלה אינו רואה כעת את הויכוח עם מצרים בשאלה הטריטוריאלית של ההסדר — אחרי שכבר הסכם על חלוקת המעברים ופינוי אבו־רודס, והבעיה שעוד קיים ויכוח על „מספר קילומטרים" אפשר יהיה ליישבו בדרך זו או אחרת.

בצד תחולת־הזמן, יש, כמובן, מרכיב חשוב אחר לבחינתו של ההסדר והוא, לדברי ראש הממשלה „המכניזם הצמודי". זה אומר, כי אין טעם להסתפק רק בביטחים באים של ההסדר, ואף לא בכוח־החירום של האו"ם כערב יחיד לקיומו של ההסכם, אלא יש להסכים על מנגנון כלשהו, אולי מכבולי (ודובר עד כה בערכת התראה אלקטרונית, למשל, שיאפשר לכל צד „להציץ" לתוך השטח של זולתו כדי למנוע אפשרות של התקפת־פתע), שיתן את מירב הבטחון האפשרי שבנסיגת ישראל, שלכל הדעות מסכנת את עמדה האסטרטגי של מצרים בסיני (ראש הממשלה הזה, כי במיוחד עד כה נטלה עליה ישראל סיכון של ממש) לא תנוצל לרעה על־ידי צבא מצרים. אבל את אבן־הנגף בדרך להשגת הסדר־ביניים רואים כיום בעניין תחולת־הזמן של ההסכם. נובה, שגם ראש הממשלה מעריך כך את הדברים ונראה לו כי רק אם יוכל להציג בפני הכנסת הסכם ביניים עם מצרים לתקופה של כשמונה שנים — רק אז מובטח לו רוב. אם לא כן ייקלע לויכוח ציבורי על „הפקרת בטחונה של ישראל".

היו, כאמור, כאלה שאמרו לראש הממשלה שאם כך הדבר, מדוע לא תאמר ישראל לארה"ב מראש את השקפה ובעיקר בשאלה אורך זמן ההסכם כדי למנוע אי־הבנות חדשות עם ארה"ב. אלא שזהו בדיוק הדבר השייך לפי הערכת ראש הממשלה למיכה הטאקטי: אם תאמר ישראל לארה"ב כבר התחולה־הזמן שהיא, ישראל, מוכנה להסכים לה, ייהפך הדבר כיד לנתינה למיקוח בלי־צבודע הכרסום יתחיל עוד לפני כינוס ראש הממשלה לוושינגטון. רבין בצדיק, אפוא. לשמוע אלו „חדשות" מביא עמו הנשיא פורד מפגישתו עם סאדאת בבקים ולהציג כבר עתה את העמדה הישראלית.

קיסינג'ר כבר „רמז" לישראל, שארה"ב — ובעצם הכוונה לקיסינג'ר בעקבות ה„פתיחה" של פורד — מוכנה להרש את המרים על הסדר־ביניים וכי היא מבינה שענין תחולת־הזמן הוא עיקר הבעיה דווקא משום כך רוצה רבין לשמוע לפני שהוא יושב.

התיאום בין וושינגטון לירושלים

אבל שאלת המוקדם־או־המאוחר לגבי הצגת התנאים הישראליים להסדר עם מצרים אינה ממצה את הענין כולו. יש שאלה אחרת, אולי המרכזית ביותר, שבה ינסה ראש הממשלה לטפל בביקורו בבית־הלבן והיישובה תלויה במידה רבה העמדה הישראלית. הכוונה לשאלת התאום בין וושינגטון וירושלים הן לגבי מהות ההסדר עם מצרים והן לגבי מה שעתיד לקרות לכשייחתם הסדר כזה והשאלה על הפרק שאלת סוריה.

יש לשער, כי כאשר מדבר ראש הממשלה על „תאום" אין הוא מתכוון רק לאיזו אמירה אמריקנית טקטית, אלא למשהו מחייב יותר, אולי אף התחייבות מפורשת בכתב למקרה שמצרים לא תעמוד בדיבורה וההסכם יופר.

בעצם, משהו מן הפרובלמטיקה הזאת כבר נדון עם ד"ר קיסינג'ר במהלך השיחות בחודש מארס. למשל: כאשר קיסינג'ר הציע בישראל לקבל את התנאים המצריים על אי הסיכונים הכרוכים בצעד כזה לישראל, הוא נשאל: הניחו שאנו נסוגים ונצבור זמן, מטעם זה או זה, מצרים מפרה את ההסכם — מה אז יהיה?

כל מה שיכול היה קיסינג'ר לומר הוא ש„ישראל תוכל לחזור לעמדות הקודמות וארה"ב תתמוך בה בענין זה. אומרים לנו, כי קיסינג'ר עצמו הוסיף בערך כך: אני יודע שאין בכך נחמה מלאה...

אגב, זוהי עצה ישנה. כך בדיוק הציע בשעתו ג'וזף סיסקו, בעת המגעים על הסדר־חלקי במאי 1971. גולדה מאיר שאלה אותו מה יהיה אם המצרים יפרו את ההסכם ואמר סיסקו, כי ישראל תוכל ללחום להחזיר לידה את השטחים שהחזירה עליהם. גולדה נדהמה אז מעצם ההצעה הזאת: מה זה — אמרה — „ללחום בחזרה". זה איזה טיול!

„עד יוני 1975"

אך מי שמשווה את התנאים של היום בסיני (השבוע קראנו כי המצרים הצליבו את ביצוריהם ואת כוחם הצבאי בגזרה המזרחית של התעלה) ואת הנשק הבציר כיום בידי מצרים לבין מה שהיה אז, ב־1971, יאמר אולי ש„מלחמה „לחזור" אז — היתה באמת „טיול" לעומת היום, שלא לדבר על המצב המדיני היום ועל יחסי ארה"ב־מצרים (ב־1971 דובר על הסדר־חלקי, שבמסגרתו יועבר תהיה 1500 איש בכך־תהבל, במעבר אחרי. ושלכבדים יותר לההיו רק קל...).

ובכן, זו שאלה. היכן נעבור כאשר הסיגנון אם המצרים יפרו את הסדר־הביניים עם

(המשך בעמוד 26)

יהודי צעיר!!!
אם הנך מעוניין/ת לדעת וללמוד יותר על נושאי יהדות

ביכולתך להשתתף באופן קבוע פעם בשבוע, בערב לימודי יהדות

באזורים הבאים: ירושלים, תל־אביב, חיפה והקריות, רמת־גן — נתניה, גבעתיים, חולון, פתח־תקוה, בת־ים, כפר־סבא, הרצליה, לוד, רחובות, באר־שבע, ראשון־לציון, קרית־אונו, בני־ברק.

כמו כן הננו מארגנים חוגים נוספים בשאר אזורי הארץ.

בנושאים: פילוסופיה יהודית, מסורת וערכים ביהדות, היסטוריה יהודית, הלכה וכו'.

חוגים אלה מיועדים לכל, ללא קשר להשקפה או לגיל והינם נערכים ללא תשלום.

לכבי ת.ד. 7220, ירושלים.

ברצוני להשתתף בחוג, הימים האפשריים הנוחים לי........ בשעות........

שם........ הכתובת........

עיר/שכונה........ גיל........ משלח יד........

טלפון........

„אחינועם" ערכי יהדות לעם

המשרד: רח' ברויאר 1, בית וגן, ירושלים, טלפון: 02-527385

שלושה רבעים

...הרי היה לממשלת ישראל לגייס שלושה רבעים (75 מתוך 100) ...נאט האמריקני לתמיכה בעמדתה, מלגייס שלושה רבעים (90 מתוך ...י הכנסת.

...שהו מזה קרה, מאז הושגו שיחות קיסינג'ר בין ישראל למצרים. שר־החוץ ...של משימת המסבירים הישראלים בארצות־הברית. הוא התקומם לשליחי ...ה האלופים (מיל.) הפרופסורים לארצות־הברית, ולא הסך עמל הזמן בד... לשיחות עסקנים יהודים ולא־יהודים, פרופסורים ובני־קונגרס, כדי לכהות ...ישראל באילו היא הכשילה את השיחות על ההסדר בסיני.

...כאמצעי אלה של קיסינג'ר עלו בתוהו. יהודים רבים, בתוכם גם שאינם ...נינים יהודים, מצאו דרך להגיע אל הבית הלבן ולהוות דעתם נגד הקו ... היו בכלל ציר־הקונגרס ייסט משיקאגו, שהוא ידידו האישי של הנשיא ...ור ברנס, נשיא הבנק הפדראלי ומי שהיה היועץ הכלכלי של מבשלה ...ית; וארתור גולדברג, מי שהיה שר במבשלת ארצות־הברית, ושופט בבית ...ין. כל אלה לא נשתכנעו מן המצבות הקיסינג'ריות.

...דווקא המסבירים הישראלים, שחלק לא מבוטל מהם הביאו לארץ בשובם ...הקהילה על הסוף בעמדת הקונגרס והדעת־הקהל האמריקנית; ומסקנתם ...ך לשנות את עמדת־ישראל, כדי לעצור את הסחף.

...ותם של 75 מתוך 100 חברי הסינאט לימין ישראל לא היתה מקרית: מי ...ת את דעתו ולא הסכים לתמוך בישראל כבעבר — סינאטור צ'ארלס פרסי ...יותם על הפנייה אל הנשיא פורד; ומי שהסכים, ידע בדיוק על מה היא ...ה הגדול הזה של הסינאט ערך את ההערכה המחודשת שלו למדיניות ...במזרח התיכון, והיא אומרת: משא־ומתן ישיר בין ישראל לארצות־הברית, ...ק לישראל, כדי למנוע מן הערבים את המיתוי להתקיף אותה.

טעות שבשיגרה וטעות שבכוונה

...מלאו שמונה שנים מאז הסם נאצר את מיצרי־טיראן — כאז ירה, ...היריה הראשונה שגררה את מלחמת יום־כיפור.

...טעות שבשיגרה, שנשתרשה אצלנו, אנו מציינים כתחילתה של אותה ...היא ביתני. למעשה אין הדבר כן. היריה הראשונה באותה מלחמה גררה ...מאי: אותו לילה נחסם המיצר, והצבא המצרי הטיל הסגר על מפרץ־אילת, ...חיים ודתו לישראל.

...זו עובדה זו לא רק נסיון לתקן שגיאה היסטורית, המשתרשת והולכת ...אלא שיש בה משמעות אקטואלית לגבי כוח־החירום של האו"ם המוצב ...שהשבוע הסכימו גם הסורים להאריך את המנדאט שלו ברמת־הגולן עוד ...ים.

...התעולם היה דורש לשמוע אם הסורים (ולמניהם — המצרים) יסכימו ...המנדאט או לא, נשכח מאתנו מה אמר לנו קיסינג'ר ב־23 באוקטובר, ...במוסקווה כדי להשפיע עלינו להפסיק את האש במלחמת יום־הכיפורים. ...ר או: דין כוח־החירום של האו"ם, שיוצב בגבולות הפסקת־האש, יהיה ...החירום שהוצב בגבולותינו בין מלחמת־סיני למלחמת ששת הימים. המצרים ...הורוה לו להסתלק, כפי שעשה נאצר במאי 1967. ההולכה הודה ביומ... ...עין. זה היה גם היסוד של הקמת כוח־האו"ם על פי הסכמי־ההפרדה. ...ברו חודשים לא רבים, וכאשר בפעם הראשונה הגיע המועד להארכת ...של כוח־החירום, נוצרה בריה־המועצות במצרים ובסוריה ביחס לעמדותה ...נחה. והשבוע, כאשר הוחה השאלה אם יוארך המנדאט של כוח־האו"ם ...או לא, לא פנה מזכיר־האו"ם אל המעצמות, אלא פנה בשאלה אל ...אל וסוריה, אם הן מוכנות להארכת שהותו של כוח האו"ם באיזור־התיך. ...דרך זו, שעשה קורט ואלדהיים, העביר למעשה את ההכרעה בדבר קיומו ...ובדבר הצבתם של חיילי־האו"ם האלה מידי מועצת־הבטחון (שהכרעה ...כך הולכה פורמאלית בשבוע הבא) לידיהן של הממשלות באיזור. ...דרך זה — רק צעד אחד אל חידוש המצב ממאי 1967. — הסתוה אפשרות ...שהעיר היום, יכול לחזור מחר, שיאסור מחר.

תפילה פלשתינאית...

הסטודנטים הערבים בלונדון ערך ביום א' השבוע הפגנה של כמה ...ים בהייד־פארק בלונדון למען הקמת מדינה פלשתינית.

...הוזה, כמובן: „מדינה דימוקראטית, חילונית פלשתינאית". בוכות סיסמה ...הישראלי אורי דייוויס, תושב כפר־שמריהו לשעבר. באותה עצרת התלהב ...חילונית דימוקראטית פלשתינית. אלא שבגמר העצרת כרעו רוב הנוכחים ...הסתודו לעבר מכה והתפללו תפילה מוסלמית; ולמחזה הופיעו בעצרתי ...לם אחר או שניים האוהדים את הענין הפלשתיני. סמובות גדולות של ...בכותרת: „תפילה פלשתינית".

...עפליה החילונית הדימוקראטית, המכבשת כיום מהומת מבוהלים באירופה, ...תה מקבלת על יאסר ערפאת. כאשר באחד הראיונות השתמש בביטוי ...הי בה מתבייז, שראו בכך לעין בגיזה בפרשנותה של המדינה הפלשתי... ...בצל, כי למעשה אין זה רעיון שלו, אלא של הקראיונית היהודית המודרנית.

הדוגמה הלבנונית

...ם בלבנון העומדים השבוע לפני לחץ כבד של המוסלמים, המנסים ...ל המדינה ולדחוק את רגליהם, בוודאי זכרו מה הובטח להם לפני ...זמן, כאשר הוקמה לבנון העצמאית.

...הוזה, שהיתה א מדינה חילונית דימוקראטית, שיישמר איזון בין העדות ...הנוצרים רוב. במשך הזמן נהפכו המוסלמים לרוב — ואין להם סבלנות: ...להשליט את הצורם ולעצור את השיוון הזה, שהוא קיים במדינה ז. ...שלפני שנים רבות — כשנה לפני קום מדינת ישראל, קיבלתי מעטפה ...א מאמר מתוך עתון לבנוני שיצא לאור שם. היה זה זיכרון עם באמור ..., שיש מקום לשותפות ולהבנה בין ארץ־ישראל היהודית ובין לבנון ...על־המאמר התנוכח אתי, כיצד אני מה לכתוב „לבנון הנוצרית", הלא ...„ערבית" — הוא כנוצרי אמר זאת.

...ודע, מה קרה לעתון הזה — העתון קיים, המחבר זו בעל המאמר ...הוא זו — מה דעתו עכשיו לאור ההתנגשויות הדמים בין העדות השונות.

עינו של סטאלין בדמשק

...כתב יד של ספר העומד לצאת בקרוב על ועידת שלושת הגדולים

...ולפני שלושים שנה אך להפתעתי הרבה מצאתי שההתעניינות הסובייטית ...עתיקה משחשבתי. מתברר שסטאלין העלה את שאלתה של סוריה עוד ...בשיחותיו עם צ'רצ'יל וטרומאן, מתוך התעניינות כללית במה שמתהוה ...תיכון.

...זה אולי מובנת יותר ההגדרה הסובייטית באגרות לממשלת ישראל, ערב ...ת הימים, כי „בריה"מ רואה בסוריה את גבולה הדרומי של בריה"מ".

...מובנת המעורבות הסובייטית העמוקה בדמשק.

...זמן, איפוא, שלמרות הסכמתו של גרומיקו להזות את כינוסה של ועידת ...מה סוריה להמשך הצבתו של כוח האו"ם בגולן. למוסקווה יש מעמד בדמשק. ...עושה זאת משום שבאמצע החדש יולי הוא מצפה למיפגש אמריקני־... ...עג אחר לגמרי. ב־15 ביולי יבוצע המיבצע המשותף האמריקני־סובייטי ...כל „הגישואין" בין „אפולו" ל„סויוז" בחלל החיצון. ואילו הסורים מסכימים ...ום שהם עדיין לא השלימו את הכנותיהם המלחמתיות המשותפות הן עם ...ז אשית.

...אשר ישלימו את ההסכם על השיתוף עם ירדן, לא תהיות מציאותם של ...ם ברמת הגולן שום מניעה לפתיחת אש. או המתיחות לפניהם אפשרויות ...ריגתו של כוח החירום עלול רק להמעט את ישראל.

...יסיימו הסורים את המגעים על הקמת מפקדה מדינית־צבאית משותפת עם ...ך אחד מהתעמולנים החשובים של אש"ף, שאמיק אל־חוזת, תיהפך דמשק ...הפלשתינאים.

...קום גם הסורים וגם הסובייטים למחדי נסיון כי משא ומתן שמנהל קיסינג'ר ...מכלל אפשרות הדרישה של תוהנים.

„פיוס בכל מחיר"

...אחר שהנשיא התורן של השוק האירופי המשותף חתם על ההסכם ...הוא יצא לבירות ערב כדי להכין את הדו־שיח הערבי־אירופי.

...משמר. אחר המבחות הכלכלית עם ישראל, אנו צריכים להיות מוכנים ...ויות כלפי ארצות ערב. עדוהו של אחד מראשי השוק על רוח השיום ...שוק כלפי הערבים, אנו מוצאים במאמרו של הנרי סימונה. סגן נשיא ...ליו האמורין של רבעון הוקרה „פורין אפירס". בדברו על התצורה ...שוע מדינות השוק ב־6 בנובמבר 1973 בשאלת הסכסוך הישראלי־הערבי ...ה ובבד הפלשתינאים, אומר סימונה:

„רוב האירופים לא יכלו להסתיר תחושה עמוקה של אירגונת, ויותר ...משום העיתוי של ההכרזה מאשר בגלל נעימותה. מעיתוי את השהמע ...שותע חברות הקהילה האירופית: מצבו בפני ההתפתחויות הכלכליות ...התכוניות והפוליטיות של חרם נפט נמשך, הן בחרו בדרך הפיוס בכל ...מחיר".

...ר זוהי בהצהרה שפירסמו התשע לאחר מלחמת יום הכיפורים. בימי ...הערבי על הנפט, מעיד סגן נשיא השוק, בחרו תשע המדינות בדרך של ...פיוס...

„בימי שמגר"

ארבעת היועצים המשפטיים שהיו לממשלת ישראל במשך שנות ...ל המדינה, שלושה היו לאחר מכן שרים ושניים שופטים עליונים. ...ה, טעות בחשבון, ולא היא כי האחד מן השלושה (חיים כהן) זהה גם ...מכן שופט עליון. שלושת האחרים הם: יעקב שמשון שפירא שהיה שר ...גדעון האוזנר שהיה שר ומאיר שמגר שגבר השבוע לשמש כשופט עליון. ...יכנס מאיר שמגר לבית המשפט העליון, הוא לא רק יוריד את מהמוצע־הגיל ...מוסד מכובד זה, אלא גם יהיה הראשון מבין חברי ...ור מלחמת העולם הראשונה. כמעט עשרה שנה ...יגע לבין בעיר השופטים העליונים.

...שופטים אשר בידך את מאיר שמגר לסיום המפקיד ...הפסוק בשירת דבורה באמרו ש„בימי שמגר יחדלו ...עלקלות ויחזרו הלכי נתיבות".

מעיין

هكذا من الاصل

בווינה העניק גרומיקו עוד ארכה לדיפלומטיה האמריקנית

מאת שמואל שגב, כתב "מעריב" בוושינגטון

בניגוד לחששות, שרווחו לפני צאת שר־החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר לווינה, יצא ד"ר קיסינג'ר משני ימי דיוניו עם עמיתו הסובייטי אנדרי גרומיקו משוכנע בהחלט, שבריה"מ מעניקה לדיפלומאטיה האמריקנית עוד סיכוי להביא לכלל הסדר־ביניים בין ישראל למצרים לפני חידוש ועידת השלום בז'נווה בסתיו השנה.

על אף תמיכתה הבלתי־מתפשרת של בריה"מ בתביעות הפלסטינים ובדרישה, כי ישראל תפנה את כל השטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים, נאלצה מוסקווה להודות, כי הבעיות במזרח התיכון סבוכות ביותר, והסכימה לנהוג סבלנות יותר בבעיה זו ושאת עם ארצות־הברית.

עמדותיהן של שתי המעצמות־העל עודן שונות בתכלית. ארצות־הברית, המסוגלת לדבר אל שני הצדדים, מאמצת לעצמה נימה של „איזון", המצודדת בסדר־גופי בישראל; הרוסים, שאינם מצדדים בכל פנים של איזון, מעניקים את כל תמיכתם לצד הערבי. הסיכום הוא, שכעת קשה עוד יותר לגשר על התהום של הסכסוך הערבי־הישראלי.

התקווה, שאפשר יהיה לחדש את ועידת ז'נווה בקרוב, נחלשה מפאת כשלון נסיונותיה של בריה"מ־המועצות לאיכבול ללכד את החזית הערבית וליישב את עמדת הפלסטינים. „הרוסים לומדים דעת בענייני המזרח־התיכון, אך לפי שעה אין זה מקדם את ענין ההתפשרות וההסתגלות", אמר פקיד־רשות אמריקני בכיר אחרי הכינוס עם מר גרומיקו בווינה.

עדיין בידי ארצות־הברית הוא לקיים את התנופה הדיפלומאטית. יראה שמשאלה זו הביעו ישראל וגם מצרים. הדבר הופגן ביום ד' השבוע, בדחייה המתואמת של ביקור מר גרומיקו בקאהיר ובהודעת הכפורשת שנשיא מצרים אנואר סאדאת עדיין מקדם בברכה הסדר־ביניים בתיווכו של ד"ר קיסינג'ר.

● החששות מופרזים

צורת השיחות בווינה חיזקה את דעתו של ד"ר קיסינג'ר שגם אם תחודש ועידת ז'נווה בבוא המועד, הכל ארצות־הברית לקיים בידיה את הסליגות ו„לנגן כינור ראשון" בתהליך השכנת־השלום. בלכתו לווינה חשש, שלאור כשלונות האמריקנים בהודו־סין יבקשו הרוסים לנצל את המצב באזורים שוליים של העולם, כגון דרום־קוריאה או המזרח־התיכון. לכן ראה צורך להזהיר את מר גרומיקו, שאם תקרה כזאת, יתמוטט כל הבנין של הדטאנט.

הנה נתברר, שחששותיו היו מופרזים: בריה"מ־המועצות עודנה מוכנה לקיים את הדטאנט, על אף הצרות בהודו־סין; והמהות של רצון טוב הפגין מר גרומיקו במאמציו בהסכימו לדחיית חידוש ועידת ז'נווה עד חודש ספטמבר, ולהתנאי שאש"ף לא יוזמן להיות כבר בראשית המושבות, אלא ענין זה יושב בין בעלי־התפקיד הוועידה המקוריים.

אין תימה, שבריה"מ־המועצות מבקשת הפגנה פשרנות ונכונות להציל את הדטאנט. בעיניה, כבעיני ארצות־הברית, נחשב המזרח־התיכון כזירת מבחן חמור ביותר לדטאנט. בעוד שימת־לבה של דעת־הציבור מוסבת בתמהה אל הסכסוך הישראלי־הערבי, כמעט לא נאמר דבר במגבלי על האינטרסים של מעצמות־העל, הדוחים אל מעבר להחומי הבעיה של יהודים וערבים.

● שיתוף־פעולה בצד יריבות

אף שאין אומרים את הדבר במפורש, מתחזקת והולכת בארצות־הברית ההודעה, שאפילו יוישב הסכסוך הישראלי־הערבי, הנה החשיבות המדינית, הכלכלית והאסטרטגית המיוחדת במינה של המזרח התיכון מונעת כל אפשרות, שאחת משתי מעצמות־העל תניח לאחרת יד חופשית להרחיב ולחזק את השפעתה באיזור. כפילות זו של מעורבותן של מעצמות־העל — מחויבותן כלפי בנות־חסותן מזה, והאינטרסים שלהן מזה — היא אבן פינה של תורת־היסוד בין מגיעיהן של ארצות־הברית ושל בריה"מ־המועצות. בבואן להציל את רוח הדטאנט על המזרח־התיכון.

וושינגטון ומוסקווה יחדיו לכוונות בין הצורך הכבון באליו למנוע התנגשות בינן לבין עצמן, ועם זאת לצמצם את ההוצאות העצומות על תמיכה בצדדים הלוחמים, בה בעת שהן חותרות כל אחת לאינטרסים הכלכליים והאסטרטגיים שלה. העיון הראשון מחייב שיתוף־פעולה; העיון השני מוליך דחף אדיר לחפש כל הזדמנות לחתור תחת מעמדה של המעצמה היריבה. דחף זה יוצר אצל כל צד רגישות מפני כל כשלון או אובדן־יוקרה.

סילוק המומחים הסובייטיים ממצרים וההתאוששות הכרישמה של האמריקנים בעולם הערבי בעקבות מלחמת יום כיפור, לא יכלו להתפרש אלא כהפסד של בריה"מ־המועצות. וממט כך נראתה התמוטטות מאמציו של ד"ר קיסינג'ר במזרח התיכון, ב־22 במארס, כרווח של בריה"מ.

אולם בצד עליות וירידות אלה של מעמדי שתי מעצמות־העל יש עוד בחינה של הדטאנט, שלעתים מתעלמים ממנה. בעוד מעמיקה מעורבותן של שתי מעצמות־העל במזרח התיכון, משוכנעות שתיהן, שאף אחת מהן אינה מסוגלת להשתלט על האיזור.

לא זו בלבד שהסכסוך הישראלי־הערבי מדרבן גם את ישראל וגם את הערבים לנצל את התחרות בין המעצמות לטובתם, אלא שקשרי הכלכלה של הארצות המפיקות־נפט עם המערב והמשך הנוכחות הימית האמריקנית בים־התיכון מגבילים את אפשרויות הגרירה של בריה"מ. וכך כגבולה הקירבה הגיאוגראפית של בריה"מ־המועצות את חופש הפעולה של האמריקנים.

בקיצור, בעוד שתי מעצמות־העל עיניהן פקוחות להזדמנויות לחיזוק האינטרסים שלהן, מודעות שתיהן את המיגבלות שלפניהן. לכן הן חותרות לשביל־ביניים, שיספק את האינטרסים שלהן, בלא שיתערער מפי־כדן אבל בנות־הכוחן באיזור.

פגישתם של קיסינג'ר וגרומיקו בווינה שוב איכשהו הלכה זו. מן הרגע הראשון עמד קיסינג'ר על להצם של הרוסים למען חידוש ועידת ז'נווה, שם תוכל בריה"מ־המועצות למלא תפקיד באמצעים לבעל השכנת־שלום בגבורת ההיכון. ובאותה מידה היה שר החוץ האמריקני מודע את גישת היסוד של הסובייטים, המחייבת נסיגה גבורה של ישראל וייכוד מדינה פלשתינית שתקיף את יהודה, את שומרון ואת רצועת עזה.

בו בזמן היתה בריה"מ־המועצות כורעת את רצונם של האמריקנים לזכות בהצלחה דיפלומאטית במזרח־התיכון לפני חידוש ועידת ז'נווה. כן היתה מודעת את סברתה של מצרים, שרק ארצות־הברית תוכל להניע את ישראל לויתורים מספיקים עד כדי שלב שני של נסיגה בסיני. ושתי מעצמות־העל ידעו את סירובה של ישראל לשאת ולתת עם אש"ף, ואת איומה להחרים כל ועידה, שבכללה פלשתינית עצמאית עלולה להשתתף בה.

ולבסוף, כהדע לשתי מעצמות־העל כי בישראל ידעים, שבלעדי התקדמות כרופית של תהליך השכנת השלום עלולה מלחמה להיות בלתי נמנעת, וכדי לשמור על האינטרסים שלהן, שומה על שתיהן למנוע זאת.

● אווירה של מציאות

לאור ציוני־יסוד ברורים אלה הכשירו קיסינג'ר וגרומיקו את הזירה לפשרה מסובכת מאוד, העשויה להרגיע את כל הצדדים ולהניח את דעתם. ישראל, שנהדרה מפני האפשרות של פתרון כפוי מכוח שתי מעצמות־העל, נרגעה בזכות ההחלטה צפויה לדחות לפי שעה את חידוש ועידת ז'נווה, ובזכות „הזיהוי" של הסובייטים למנוע השתתפות הפלשתינים בוועידה כבר בראשית חידושה. לנשיא סאדאת, החשש להפגין „תנופה" והצלחה אישית — בעקבות כשלון הדיפלומאטיה שלו אחרי כשלון קיסינג'ר — ניתן עתה סיכוי זמן לעשות הסכם בחסותו של שר החוץ האמריקני. וארצות הברית, שחששה להתירה תחת מעמדה בשל התמוטטה בהודו־סין, נזה דעתה שבריה"מ־המועצות לא תנצל כשלון זה כדי לחזור ולהלבות את המתיחות באיזור המפרץ הפרסי ובין ישראל לערבים.

לכל הצדדים ניתנה עוד ארכה להשלים את הסכימה והתשובה שלהם ולהתכונן לקראת השלב הבא.

לכן יוכלו הפגישות הצפויות של הנשיא פורד עם הנשיא סאדאת בזאלצבורג ועם ראש הממשלה יצחק רבין בוושינגטון להתקיים באווירת רגיעה יותר. ואכן רבים הסימנים המרמזים, שאחרי התפרצויות של הנשיא פורד נגד ישראל, והואיל הכליו האישיים של ד"ר קיסינג'ר, מתכוונים שני המנהיגים האמריקנים לצעדים הבא מתוך חוש של מציאות ובלא טינה אישית.

בפגישה עם השגריר שמחה דיניץ בשבוע שעבר דן ד"ר קיסינג'ר בגילוי־לב בבעיית התיאום לקראת ועידת ז'נווה, כפי שהוסכם בעת ביקורו של שר החוץ יגאל אלון בוושינגטון לא מכבר. כפי שנמסר, אמר ד"ר קיסינג'ר: „אמת, הסכמנו על תיאום, אבל מה יש לנו לתאם? אם תביאו איזה חידוש, נעיין בו, ומה וסיכסכם, יהיה בגדר הסכם הדדי". אם כי הדגיש ד"ר קיסינג'ר שלא לפרש, ברור הדבר שהוא מתכוון להצעה חדשה מצד ישראל, שתאפשר הסדר־ביניים עם מצרים.

גם בתוך ההסכם, שחותרים אליו, איננה בגדר סוד. קיסינג'ר סבור, כי המשא־ומתן עד כה יצר בסיס מספיק להסכם, ולכן ראוי שישראל תמנה את אבו־רודיס ואת המעברים תמורת הבטחה של מצרים להימנע משימוש בכוח בתקופת ההסכם.

אך כיוון שברור לד"ר קיסינג'ר, כי ידידי של ראש הממשלה רבין כבר לוח, ומעמדו מבית איננו איתן כדי לאפשר הסכם כזה, מכוונים עכשיו המאמצים אל הנשיא סאדאת, שיוותר ויתור נוסף — ויתור ויתור סמלי — כדי להצדיק את הויתור הנדרש מרבין. ד"ר קיסינג'ר סבור, שיש בידיו מקל צבה להניף מעל ראשה של ישראל: ענין ההסדר הכולל, הכרוך בנסיגה מהירה של ישראל אל הגבולות המצוחים בתכנית רוג'רס. ברור לו, שנוכח הבחירה בין תוכנית רוג'רס ובין הסדר־ביניים תעדיף ישראל את הסדר הביניים, ולכן הוא מניח שמר רבין יהיה מוכן לשלם את המחיר הנדרש.

את העובדה שמר רבין כבר אמר „לא" פעם אחת, אין רואים בוושינגטון כסימן, שגם בפעם השנייה יאמר „לא". סבורים שם, כי מדיניות כזאת כרוכה בסיכונים חמורים מדי לישראל, רק שאלה של זמן היא, אימתי תיכנע ישראל ללחצה של וושינגטון. יתכן שהזמן הזה יהיה בעת הפגישה העתידה של מר רבין עם הנשיא פורד.

וושינגטון תנסה להשיג ויתור סמלי מקאהיר, כדי להצדיק ויתור ישראל על המעברים ושדות הנפט ✶ מוסקווה ויתרה על הזמנת אש"ף לז'נווה מיד, אך הלחץ על ישראל יגבר בפגישת פורד־רבין

„היכן לכל הרוחות, הייתי?"
ציור של מולדין, „שיקאגו"

המשק האמריקני עוד איננו מתאושש

מאת פיליפ בן, כתב "מעריב" בארה"ב

חדשים דיברו על „ההתאוששות העומדת אחר הכותל" — אבל בחדשים ינואר־אפריל נמשכה האינפלאציה, והתחדשה התייקרות המזונות ✶ הענף המרכזי — תעשיית המכוניות — עלול להישאר עם מלאי גדול של תוצרת לא־מכורה ✶ הצטמקו רווחי החברות הגדולות, והתוצר הלאומי הגלמי גדל פחות מן החזוי ✶ גרעון פדראלי עצום עלול לרוקן את רזרבות־הבאנקים ולבטל את הירידה הנוכחית של שער־הריבית

אמנם לא מפתיע הוא שאחרי פרשת ווטרגייט ואחרי השתלטות הקומוניסטים על וייטנאם ושכנותיה מתמעטות יוקרתה והשפעתה של ארצות־הברית בעולם. אולם רווחת למדי הדעה, כי המרכיב העיקרי של עוצמתה איננו הצלחותיה הפוליטיות, אלא משקה: אמריקה, המתעשרת וחולכת, המייצרת הרבה ותפוקתה גדלה בהתמדה, היא בלי ספק הגדולה שבמעצמות תבל, בלי הבדל מה יעשו מתחריה הקומוניסטים, והיכן יקום דיקטאטור פאשיסטי.

אולם ארצות הברית, המתלבטת בבעיות של מיליוני מובטלים, של מיליארדי דולארים המתגלגלים בחוץ לארץ משום שהעולם איננו זקוק לתוצרתה או איננו רוצה לקנותה, בירידה מתמדת של ייצור מכוניות, מנועים ושאר כל המוצרים — היא ענק בצוק מוקף אויבים, שכל מעייניהם להוסיף פצעים על פצעיו ולהתחרז עוד מבשרו החי. המערך הכלכלי של העולם בימינו הוא כזה, ששגשוג המשק באמריקה מביא שגשוג כלכלי בעולם כולו, ו־שפל כלכלי באמריקה תולדתו שפל כלכלי בעולם כולו.

■ תחזית ההתאוששות מתערערת

זה חדשים רבים טוענים נשיא ארצות הברית ג'ראלד פורד, ראשי המינהל שלו ויועציו הכלכליים, כי ההתפתחות הכלכלית עומדת אחר הכותל ותיראה לעיני כל עוד לפני סוף השנה: האבטלה, הגבוהה כעת, תתחיל להצטמצם, התפוקה של מוצרים רבים תתחיל לגדול (ביחוד בתחום המכוניות, שרבים בארצות־הברית מגדירים אותו כיום כ„תחום של אסון"), יתחילו שוב לבנות בתי־מגורים (גם זה ענף של הפעילות הכלכלית, שנפגע פגיעה חמורה), ויושם קץ לאינפלאציה — לעליה בלתי פוסקת של מדד המחירים לצרכן, זה שלוש שנים בקירוב.

בחדשים האחרונים היתה התיאוריה של „התפתחות העומדת אחר הכותל" מקובלת על רבים, אף שבשנים האחרונות נתבדו רבות מתחזיותיהם של כלכלני הממשלה — בעצם עדבת רובן, ולעתים תכופות. בדיוק ההיפך ממה שחזו. לא רק הכלכלנים, אלא גם אנשי העסקים האמריקנים התחילו לדבר לעתים קרובות יותר בנימה של אופטימיות; והיה רושם כי העליה התלולה של שערי הבורסה, בניגוד לירידתם הגדולה בשנה הקודמת, מצדיקה את האופטימיות הזאת.

והנה השבוע נתגלו עובדות חדשות אחדות, שהן כמקלחת קרה, המצננת את האופטימיות. קודם כל נתברר, כי הערך הממשי של התוצר הלאומי הגלמי (תל"ג) — כלומר, כלל ערך המוצרים והשירותים לאחר ניכוי התוספת האינפלאציונית — ירד ברבע הראשון של השנה ב־11.3 אחוזים, ולא ב־10.4 אחוזים כפי ששיערו לפני חודש; הלא הכלכלנים בניו־יורק רואים את ערך התל"ג כמודד המדויק ביותר לבריאותו של כל משק כלכלי. גילוי זה חיזק את התחזיות של קומץ „נביאי־שואה" שטענו, כי צרותיו של המשק הכלכלי האמריקני היא לא רק כבדה, אלא גם ממושכת, והיו עוד בשורות קשות.

■ ענף המכוניות — בצרה

אף שלעתים קרובות אמרו, כי סכנת האינפלאציה היא בולת־העבר, הנה נתגלה השבוע שעוד ב־1 באפריל היה מדד־המחירים גבוה ב־8.5 אחוזים לעומת ראשית השנה. אמנם היתה זו עליה פחותה בהרבה מן הדילוג ההסיונלי של 14.4 אחוזים במשך הרבע האחרון של 1974; אבל אין בכך כדי להניח את הדעת, ביחוד שהאינפלאציה נמשכה גם בחודש אפריל, שבו עלה יוקר המחיה בארצות־הברית ב־0.6 אחוז, עיקר העליה הזאת גבוה מן העבודה, כי זו הפעם הראשונה אחרי חודשים אחדים שוב התחיל להתייקר בשבר־צות האחרונים המזונות, שמחיריהם עלו בהתמדה במשך 1973 ורובה של 1974, ואחרי כן ירדו ירידה חריפה.

השוב — ומדאיג — ב… מעבר אחר של נתונים, הו… מדד רב־משקל למצבו ה… האמריקני: הרווחים ש… האמריקניות הגדולות, המפ… לשלושה חדשים את תוצא… ומחלקות דיווידנדות לבעל… רווחים אלה ירדו ירידה… רבע הראשון של 1975, כמ… למטה מן הרווחים של ש… דשים שקדמו לו. זה ס… העסקים הגדולים ההתאוש… איננה עומדת אחר הכות…

ויש בכך כדי לאשר … התבררו מגילויים אחרים … דים קודם לכן. למשל, … ניות באמריקה, שהוא הגו… של צמיחה הכלכלית … הברית, עודנו שרוי בצ… באביב השנה לא חלה … שנתית המקובלת של הש… המכוניות הגדולים של … רים כיום מכוניות בשי… 40 אחוזים פחות מבאותה … שנה שעברה — הלא … משבר האנרגיה בעיקומו … חזל מלהתאושש על … מתמדת של הפלק.

ירידת שיווק המכוניות … חורף הממושך בשתיים … האחרון הם נגמו, יש בו … את דעת הפסימיסטים, … הקלה בשיווק המכוניות, … לפני שבועות אחדים, צ… העובדה שכל היצרנים הג… גדולות ללקוחות.

■ פעילות הש… — בשפל

משפסקו ההנחות, אין … ניות — כך טוענים „נביא… הם טוענים כי תעשית … האמריקנית, שלפני שנים … רה ושיווקה יותר מ־9 … מכוניות וקיוותה, שגם ב… תצליח לשווק 7.5 מיליוני … כור בסופו של דבר … מיליוני מכוניות, ובסוף ה… בדירה מלאי עצום של כ… מכורות. הדבר פשוט מא… הפסימיסטים: הברית … מכוניות, כשום שהן יק…

ועוד טענה בפי הפסימי… אף הקלות שונות של … ששוב אפשר לקבל הלו… 20 או 30 שנה במשכנ… בית בריבית שנתית של … זים לא נתגשמה באביב … התחייה בתחום השיכון. … חודשים אחדים לא הי… כאלה קיימות בכלל, ביו… היה מוכן לקחת משכנתא … זים לשנה, ובמקומות … החוק ריבית גבוהה כל כ… כנתאות).

אמנם האופטימיסטים, א… דים כי האינפלאציה לא … האבטלה עודנה גדולה, … בזמן האחרון הואטה הה… שיעורה פחות משהיה לפנ… מספר המובטלים גדל באי… ואף יש חברות השוכרו… עלים שפוטרו בסתיו או… חדשים האחרונים מפחית… בהתמדה את שער הריבית … האיש עסקים אמריקני … לקבל את האשראי, הדר… עסקית, בריבית של 8 או

■ יסתיים — או יכביד

אך לעומם מתריסים הפ… „תכו רק חדשים אחדים … לאציה הריבית הגבוהה … הם מאבבים על העבודה … בתקציב הפדראלי לשנת ה… היפתח ב־1 ביולי, זהו … יארד דולאר. הסכום הז… הממשלה ללוות, ויתרוקנו … של הבאנקים, המשרתים … את צרכי התעשייה הפרטית.

כיום מודים הכל, שהש… הוא הממושך ביותר לכן … שים. ומה המחלוקת? לד… סימיסטים קרוב השפל ל… ולדעת הפסימיסטים יתפת… כלכלי חמור עוד יותר מן … סות הגדולה לפני 45 ש… עם מי הצדק? בזאת … העולם כולו.

ה„פלנגות" בלבנון נלחמות על ה„איזון העדין"

מאת עודד גרנות

עוד לא שככו הדי הקרבות בין אנשי הפאלאנגות הנוצריות לבין ארגוני המחבלים בלבנון בחודש שעבר, וכבר נפתחו השבוע מחדש פסים זוהרים של כדורים נותבים ומכונות יריה. מרגמות החליפו „דרישות שלום" בין רובע דיקוואנה הנוצרי, שמדרום מזרח לביירות, לבין מחנה הפליטים תל אל־זעתר, הנושק לבתי הרובע.

ושוב מטילים שני הצדדים זה על זה את האחריות להפרת הפסקת האש הרעועה. כמו בחודש שעבר, התקימו גם השבוע כוחות הבטחון הלבנוניים בצמתי־מפתח בביירות, אבל נמנעו מלהתערב בקרבות ולהפסיק את מרחץ הדמים.

שוב ניסאו העיניים השבוע אל המתווכים לביניהם מבית ומחוץ, כדי שירגיעו את הרוחות ויאפשרו לנשיא פראנג'ייה לסיים את המלאכה הסבוכה כל כך של הרכבת הממשלה החדשה.

כאשר התחדשו השבוע הקרבות בין הפלאנגות לבין המחבלים, כבר נמצא כי שישר בדברי תוכחה את שר החוץ הלבנוני פיליפ תקלה, על שדחה באדיבות רבה את הצעתו של מזכיר הליגה הערבית, מחמוד ריאד (מי שהשיג את הפסקת האש בחודש שעבר) לבוא לביירות כדי „לייצב" את השטח קוו. אילו בא ריאד בעוד מועד, כך אמרו, אפשר היה אולי למנוע את התחדשות הקרבות.

„בובה" בדמות רה"מ

קרבות החודש שעבר בין הפלאנגות לבין המחבלים גרמו להתמוטטותה של ממשלת רשיד אל צולח. „זוהי בובה בדמות ראש ממשלה" — הגדיר השבוע מנהיג הפלאנגות, פייר ג'ומייל כנגד רשיד אל צולח, אשר כמעט בכה מהתרגשות כאשר הגיש את כתב ההתפטרות בשבוע שעבר.

בפיו של פייר ג'ומייל היו האשמות כבדות כלפי אל צולח. הוא טען כי רה"מ חייב היה להורות לצבא להתערב ולאלץ את המחבלים להפסיק את האש בקרבות החודש שעבר, כדי להוכיח כי יש סדר במדינה. ומכיוון שלא עשה זאת, העמיד עצמו כמי שמוכנה להתלוות עם אינטרסי המחבלים בלבנון ועל כן פסול מלשמש בכהונה.

אל צולח עצמו, מוסלמי סוני, אישיות חיוורת ואפורה למדי, שנודע כבר בעבר כמקורב לחוגי השמאל, לא נשאר חייב. בנאום נרגש בפרלמנט, קודם שהגיש את התפטרותו לנשיא פראנג'ייה, האשים את הפלאנגות באחריות לפרוץ המהומות בחודש שעבר, שבמהלכן נהרגו 150 איש ונפצעו יותר מ־300.

בפרלמנט קמה סערת רוחות. כאמל אל אסעד, יו"ר הפרלמנט, הורה למחוק את דבריו של אל צולח, ראש הממשלה המתפטר, מן הפרוטוקול. צירים ממפלגת הפלאנגות וממפלגות הימין האחרות ניסו למנוע בעד אל צולח מלעזוב את בנין הפרלמנט, כדי שיוכלו להשיב על טענותיו ולהכחיש אותן אחת לאחת אולם הוא הצליח להתחמק.

המיליציה המזוינת של פייר ג'ומייל היא כיום הכוח החזק ביותר של הנוצרים בלבנון. היא מונה כ־5000 איש, יש לה מחסני נשק משלה, בנוסף לנשק האישי שמחזיקים חבריה בבתיהם. כל אנשי הפלאנגות מאורגנים היטב ובקיאים בג'יה, בקרב פנים אל פנים, בלוחמה בשטח בנוי, כמו בשטח פתוח.

דורש לפנות מחנה פליטים

מאז 1969, תובע פייר ג'ומייל, מנהיג הפלאנגות, לחסל את המצב של „מדינת מחבלים בתוך מדינת לבנון". הוא רואה בנוכחות המחבלים איום על שלומה וקיומה של לבנון וסכנה לאיזון העדין שבין הנוצרים למוסלמים. פעמים רבות דרש לבטל או להכניס שינויים ב„הסכם קאהיר" משנת 1969, שאיפשר למחבלים חופש פעולה כמעט ובלתי מעורער בתוך מחנות הפליטים. השבוע, עם התחדשות ההתנגשויות, דרש לפנות את מחנה הפליטים תל אל־זעתר הסמוך לרובע דיקוואנה, בו שוכן מטה הפלאנגות. דרישה זו נדחתה בתוקף על ידי המחבלים.

כוח הפלאנגות ניצב כיום בלבנון מעבר סדיר למוצה של כוחות מחבלים, המונה כ־6000 איש ומצוייד בנשק חדש, לרבות ארטילריה ארוכת טווח ושריוניות. לפלאנגות הנוצריות היה ברור, כי לא יהיה כוחן להשיג בכוחות עצמם שינוי משמעותי במעמדם של המחבלים. אבל פעולה משותפת עם צבא לבנון ועם כוחות המיליציה של מפלגת ה„לאומיים החופשיים", בהנהגתו של כמיל שמעון, נגד המחבלים, יכולה היתה בהחלט לכפות מצב חדש על ארגוני המחבלים.

פייר ג'ומייל
על רקע כסת ה„פלאנגות" בביירות

היוזמה בידי הפלנגות

קשה לבטל בפתייד את טענותיהם של המחבלים, כי גם בחודש שעבר וגם השבוע, נטלו הפלאנגות הנוצריות את היוזמה, כדי לנסות ולאלץ את צבא לבנון לפעול נגד המחבלים. אבל, פעולה זו לא באה ועקב כך נפלה הממשלה.

המחבלים עצמם לא גילו גם השבוע התלהבות יתרה להיכנס למערכה עם הפלאנגות. בחודש שעבר למדו להעריך נכון את כוחה של המליציה הנוצרית. השבוע הזהירו ערפאת להכריז, כי אנשי הפלאנגות נוטלים על עצמם את האחריות לגורלם של לבנון וכי המחבלים לא יסכימו בשום פנים עם מצב דומה לזה ששרר בירדן, בעת מלחמת האזרחים ב־1970. אבל בו בזמן מיהר להיפגש עם השגריר המצרי בלבנון, לשפי מהאל' ומנהיגים אחרים, כדי שיפעלו להפגת המתח.

בשבוע שעבר, החליטו הפלאנגות „ללכת עד הסוף" ולהביא להפלת הממשלה. יש סברה שעשו זאת משום שנדחתה בקשתו של ג'ומייל לשבת עם ערפאת ולקבוע סדרים חדשים לנוכחותם של המחבלים בלבנון ואף להכניס שינויים בהסכם קאהיר.

שרי הפלאנגות הפתיעו את אל־צולח בישיבת הממשלה והודיעו על התפטרותם. אליהם הצטרפו מיד שרי מפלגת ה„לאומיים החופשיים" של כמיל שמעון והשר מאג'יד ארסלאן. בעקבותיהם התפטרו שרי מפלגתו של ג'ונבלט. כך השמיע אל צולח את נאום ההתפטרות המפורסם.

ערעור ה„איזור העדין"?

קרבות השבוע בין הפלאנגות הנוצריות לבין המחבלים (ובראשם, כנראה, חברי „החזית העממית הדמוקרטית" ה„חזית העממית — הפיקוד הכללית", ארגונו של ג'יבריל) מוצאים את ראש הממשלה אל־צולח בראש ממשלת מעבר ואת הנשיא פראנג'ייה בעיצומם של מגעים קדחתניים להרכבת ממשלה.

מעשה ההרכבה נראה הפעם קשה ומסובך ביותר. מצד אחד ברור, כי לא תיתכן ממשלה חזקה בלא הפלאנגות ומפלגתו של ג'ונבלט ומצד שני צריך למצוא את האיש שיוכל ליצור דו־קיום בין שני הקטבים.

אנשי הפלאנגות הנוצריות דורשים מועמד „חזק" לראשות הממשלה, כמו ראשיד כראמה, או צאיב סלאם, שיוכל להשליט סדר במדינה. אבל פראנג'ייה מהלבט. שכן, אישיות מוסלמית סונית חזקה בראשות הממשלה, עלולה להחליש את כוח השפעתו שלו בקביעת המועמד לנשיאות לבנון, לקראת מערכת הבחירות של 1976.

אישיותו של ראשיד כראמה, ה„בוס" מטריפולי, שכיהן כבר בעבר כראש הממשלה, מבטאת עתה באורח סמלי את חששותיהם הגוברים והולכים של הנוצרים בלבנון מפני התערערות ה„איזון" במדינה ועלית כוחם של המוסלמים. שכן כראמה עצמו הטיל לפני חודשים אחדים „פצצה" לפוליטיקה הלבנונית, כאשר הכריז כי הוא שוקל להציג את עצמו כמועמד לנשיאות בשנת 1976 ולהפר בכך את כללי ה„אמנה הלאומית" משנת 1943 והמסורת ההיסטורית השלטון במדינה וקובעת כי נשיא המדינה יהיה נוצרי וראש הממשלה — מוסלמי.

חסמבה! חסמבה! חסמבה!
לקראת שבוע הספר
הופיע
חסמבה חדש!
מס' 23
מאת
יגאל מוסינזון
חסמבה בהרפתקאות
עם הבלשית
„הנודניקית" המופלאה

מחבר הספר, הסופר יגאל מוסינזון חותם על הספר כל ערב בככר מלכי ישראל בדוכן „יסוד"

הופיע הופיע
לקראת שבוע
הספר
הרב מכר
החדש
של
הרולד רובינס
הפירט
להשיג בכל
חנויות הספרים
ובדוכן „יסוד"
בשבוע הספר

הרולד רובינס הפירט

פיחות במעמד „בנק ישראל"

ספק אם נגיד הבנק, משה זנבר, יוכל למלא תפקידיו ביעילות באווירה שנוצרה סביבו עם ההדלפות מ„דו"ח שמגר" ✶ באין מועמדים בעלי משקל למשרת הנגיד, יביא כל שינוי לפגיעה ביוקרת המישרה ✶ לפי החוק אי אפשר לפטר נגיד, אם אינו מתפטר מרצונו הטוב ✶ זנבר: „ההתקפות אינן עושות עלי כל רושם. אני עושה המוטל עלי"

...ת יובל אליצור

מצב המבוך בו היה נתון השבוע נגיד „בנק ישראל", משה זנבר, גלש עד מהרה ...חום הצר של שערורית „א"י בריטניה" והיה ...הזעזועים החמורים ש... על המשק הישראלי ... האחרונות, עתירות ...יות". השבוע התברר ...כל ספק, כי חל פיחות במעמדו של בנק ישראל.

כאשר נגיד הבנק הממלכתי ...מוד כל, אשם הצולבת של ...; כאשר אמצעי התקשורת ... את שמותיהם של „יורשי" ...על מעלותיהם ומגרעותיהם; ...רת הכספים של הכנסת דנה ...הנגיד עצמו נתון להסדיהם של ..., שמונו על־ידי ראש הממ... להכין „נייר עבודה" והוא ... כל אחד מהם לשיחה ב־ „...עינים" — התוצאה היא אוב... למוסד שבראשו הוא עומד. ... של בנק ישראל. בעשרים ...יותר היה במעמד המיוחד ...גוף ממלכתי, הניצב לו אי־ ...הממשלה ולצד הכנסת ואי־ ...למעשה לאף אחת מרשויות ...חוק „בנק ישראל", שנת־ ...נת 1954, קבע בפרטי פרטים ...יות הבנק ואת תפקידיו, אך ...השנים התברר יותר ויותר, ...העיקרי של הבנק הוא במע־ ...לו בציבור. שכן, הנפקת ...הפיקוח על בנקים והשקעות ...מדינה במטבע חוץ — אלה ...דים טכניים בעיקרם.

...ותו של בנק

...ע הפיקוח של הבנק ה־ ...נובעת מן התפקידים המוט־ ...ו בתחום המדיניות המוני־ ...של ישראל ומן הסעיף בחוק ...נגיד הבנק הממלכתי יהיה ...כלכלי של ממשלת ישראל. ...של יועץ — כך ידוע לכל ...צלות ומשפיעות כאשר יש ...לא רק ידע ונסיון אלא ...

...בר לא אחת קשה, ומזה ...לנו רבה — היה נהוג לומר ...ייז, נגיד „בנק ישראל" ב־ ...רב ל־דו שנותיו הראשונות ...תקופתו של הורוביץ נבעה ...בן הדברים הבוטים. שהיה ...ר (ומי שעקב מקרוב אחרי ...בבנק ידוע, כי למעשה ידע ...ושר עם דרישות. שאמן לא ...אלא מן הסמכות הציבורית ...שבה בעור.

...ך היה נהוג להקפיד אפילו ...ל מעמד ושקט היה מצוע ...י בטקסים ממלכתיים, אם ...ר שלמכתיו לא נקבע מקום ...יורת רבי המדינה, היה בכך ...ושר לקוקנות אישית. הוא ...כעמד המוסד אותו הוא ...קבע בין השאר בתואם ...מיפויותי בהיררכיה הממלכ־ ...יותו שהוא בעל נסיון בן ...שנים, שלא משך ידו מן ...גם בשעה שעמד בראש הבנק ...ידע הורוביץ לנצל את ...ת הולשותיה של ה„ממלכה".

...עמדו לרשותו — כחלק ...הבנק — אנשי קשר עם ...אף היה זה למעשה הנגיד ...כיוון את מערכת יחסי הצי־ ...הבנק וזאת כדי להבטיח שגם ...גם הממשלה לא יפיצו לולזל ...ם שפורסמו על ידי מחלקת ...של „בנק ישראל" או באמה־ ...שמיע הנגיד בשעת נאום ...צורים במועדון כלכלי.

...בורים, כי כאשר נכנס משה ...פקיד של נגיד „בנק ישראל", ...במבר 1971, כבר היה ברור ...להכרזותיו ולהמלצותיו יהיה ...קי מאשר לדברים שהיה נוהג ...ידמו בתפקיד. הורוביץ הוא ...הישובי — במובן החיובי ...ל התאר זה: מחלוצי העליה ...ג, ממניחי היסוד של המגר־ ...לכלית הישראלית וחבר ה־ ...שהשתתפה במשא ומתן ה־ ...וקדם להקמת המדינה. איש ..., על זכויותיו הבלתי ניתנות ...(כיוצא מחנות ההשמדה וכ־ ...הגיע ארצה לפני הקמת ה־ ...במסגרת צבאית שאורגנה ב־ ...ין ונוצע לאחר מכן בחזית ...לא יכול היה לקנות שיצליח ...על מעמד התפקיד, המבוסס ...ם רבה על הציבור הציבורי ...ש המחזיק בו.

...רקע היסטורי"

...מעוזריו של שר האוצר לשע־ ...נחס ספיר, מספר כי ה„בוס" ...ה נוהג לומר, כי מה שהוא ...קבל כ„הלקי" הורוביץ, אתה ...ם, אין הוא מוכן לקבל בכי ...זנם בכפיפות לו, כאיש צוות ...הבעיה אינה איפוא של יכו־ ...ידן או אפילו תכונה אישיות ...אלא של סמכות הנקנית על ...קע היסטורי", שלא רק משה ...לא כל „ממשיך דרך" אחר ...יל להנחיל בו.

...דרך בה השתמש משה זנבר, ...השנים האחרונות, ביוקרה ...לתפקיד קודמו לכסא וב־ ...שמעניק לו החוק — חלוקות ...יש הסבורים, כי בהתחשב ...בבלות שצוינו, שעמן צריך ...התמודד כל אחד מבני דורו ...ר, הוא עמד יפה במבחן. עד ...הגלה הנגיד החדש כמי ש־ ...הגר „הוי בכל פקרה (כבר ...יזנבר אמר עליו ספיר: „אני ...גרשים היודעים להגה בשיכיים ...(בחורה") והמוכן להודים את ...כאשר נדמה לו שהממשלה ...שלנה בשורה. הוא קבל על ...יתרות מטבע החוץ והיה מ־

משה זנבר
נגיד שלא יתפטר

מתכנני הפיחות של נובמבר אשתקד וגם של מסוף פברואר השנה.

„מלחמת הבחירות" של „דולק"

בהקשר לויכוח הציבורי שהתעורר לאחרונה, בענין גילויו של מבקר המדינה כי „בנק ישראל" נתן הלוואות בסכום כולל של 7.2 מיליון ל"י למימון המפלגה־בעת הבחירות להסתדרות בשנת 1973, יש הנזכרים בהתבטאויות של ספיר שנאמרו לפי השמועה בחוגים סגורים בשנת 1969 כאשר ריכז את מטה הבחירות של המערך: „דולק „כעס" עלינו על מלחמת הבחירות לכנסת, תרמה ל־ אינפלציה, אבל הוא מעולם לא תקף פעה האינפלציונית של מלחמת ה־ בחירות, שלי. בכך רמז ספיר שנגיד בנק ישראל דאז היה „מיקל" במתן מקדמות מ„בנק ישראל" למימון פעו־ לות האוצר, כדי שלא לסכן את תמיכת שר האוצר דאז, זאב שרף, ואת התמיכה יותר חברי הממשלה ב־ מינויו של הורוביץ לקדנציה נוספת כנגיד „בנק ישראל".

אך לשמועות המעטים המוכנים לצאת להגנתו של זנבר הצליח לשבת את היגויו בתחום המדיניות המוניטארית ואף הצלחות לא מבוטלות בהשקעות יתרות מטבע החוץ של המדינה (שכן, לצד משגים חמורים כמו הפקדת 30 מיליון מארק בסניף הבריטי של „בנק א"י בריטניה", ו„סכומים ב־ מעבורי" של כמה מאות אלפי דולאר ב„בנק קרדיט בינלאומי" של מיבור רוזנבאום, היו לבנק ישראל רווחים נאים למדי) — מבזים רבים המבקרים קשות את דרכו של „בנק ישר־ אל" בשלוש השנים האחרונות.

טוענים כיום, כי מסכנותה של מחלקת המחקר של „בנק ישראל", שהיתה בשנים קודמות ה„אורים ו־ תומים" בהסברת תופעות כלכליות והמספרים הנאספים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה — התערערה מאד לאחרונה וכי משקל הבובד ב־ הכנת ה„תקציב הלאומי" הנכתב ב־ משותף על ידי „בנק ישראל" ומשרד האוצר עבר עתה למשרד האוצר. מציינים עוד, כי ההשמצות האישיות נגד זנבר, (בענין הדירה שנרכשה עבורו על ידי מעבידו הקודם, הבנק לפיתוח התעשיה), גנסו אף הן מ־ סמכותו של הנגיד.

עם זאת ברור, שעל אף דברי בקורת אלה ועל אף העובדה שזנבר קנה לעצמו יריבים ואף שונאים מר־ שבעים בצמרת הכלכלית, לא היתה כל מניעה שימשיך למלא את תפקידו עד לסיום הקדנציה הנוכחית בדצמבר 1976 והיה מתמנה אולי גם לקדנציה נוספת. סמכות „בנק ישראל", אף כי אולי עוממה במקצת, בשמורה עדיין המקום המרכזי של הבנק ה־ ממלכתי בקביעת המדיניות הכלכלית בימי הרום לא נפגם.

אולם אם עד עתה ניתן היה לראות את המאבק בין זנבר לבין המקטרגים עליו כהתמודדות לגיטימית ואולי אף חיובית, בהתאם ל„חוק מקבילית ה־ כוחות" (שניסח הורוביץ האשר לפיו חייב בנק ישראל למשוך לכיוון שונה מן הכיוון שאליו מושכת הממשלה וזאת בתקוה כי התוצאה תבוא ב־ תוך בין שתי העמדות הללו) הרי בשבוע החולף הצבור, כי אנו עומדים מול משבר חמור ביותר.

מועמדים ללא סמכות

קשה להניח שנגיד שהוסת לעבוד מסר כוח של עלבונות, שבאלץ לעמוד „לדיך" ועדת הכספים של הכנסת, ל„דיך" הממשלה (כאשר השרים רבי־ נוביץ וצדוק מבקשים מנוחן „מרעבר־ באלי" ושא) ולדין אמצעי התקשורת, יוכל למלא את תפקידו ביעילות ה־ דרושה ואת בתקופה קשה וקוקים אנו יותר מתמיד לסמכות שתבקר יום יום את בעייה ומחולה של הממשלה בתחום הכלכלי, לא ל א ח ר מעשה, כפי שמוטל על מבקר המדינה, אלא תוך כדי העשיה ואף לפני מעשה, כפי שחייב הנגיד בתוקף תפקידו כיועץ הממשלה.

ומה שגרוע מכל — ומכך התעלמו כמעט כל רבים כאלה שדרשו בימים האחרונים את פיטוריו או את התפטרותו של זנבר — אם יורחב הלחץ הגבר יחליט לפרוש, איזו סמכות תהיה לכל שיבוא במקומו? האם יעז הנגיד החדש להמרות את פי השרים שפיטרו את קודמו ו„המליכו" אותו תחתיו? האם לא יהיה זה נגיד ש־ הועלה לגדולה בחסדי אמצעי התקשורת. למרבה הצער, המועמדים ש־ הוזכרו בשמותיהם בימים האחרונים, אינם עונים בשום פנים על הדרישות של הסמכות והאישיות היוקרה, שבהן מותנית הצלחתו של נגיד הבנק ה־ ממלכתי, ביחוד בתקופה קשה זו של צירוף המסכות ופיחות המטבע.

אי־אפשר לפטרו

אילו הסכים אחד השרים, לכשל חיים צדוק, לוותר על מעמדו ולקבל על עצמו את תפקיד נגיד הבנק הממלכתי, אילו קיבל התפקיד על אישיות בנקאית מרכזית כמו ארנסט יפת, מנכ"ל „בנק לאומי", כי אז ניתן היה לטעון שמבטים להציל את יוקרת „בנק ישראל". אך כל עוד לא יסכימו אישים מרכזיים למלא את התפקיד, הרי כל שינוי כיום, כבהתו כהורדת יוקרת המשרה לאשפתות.

מהו המעשה שבגללו הדורשים כיום לסלק את זנבר? באשימים אותו ש־ לא נהג כשורה בפרשת „בנק ארץ ישראל בריטניה" ובעיקר שהולשה הפיקוח על הבנקים ב„בנק ישראל" היוותה הפירצה שקראה לגנב. אין ספק שחוק „בנק ישראל" אינו מאפ־ שר לממשלה כלשהי במדינה לפטר את הנגיד (אם לא ירצה להתפטר ברצונו) בשל מעשה (או מחדל) זה. החוק קובע במפורש, כי פיטורים אפ־ שריים רק במקרה של עבירה פלי־ לית של הנגיד, או הילוקי דעות המו־ רים עם הממשלה בנושאים של מדי־ ניות. שני תנאים אלה אינם קיימים במקרה זה וניתן אפילו לומר שהמחו־ קק הוציא מראש אפשרות של פי־ טורי הנגיד, בשל אי־התאמה או בי־ צוע כושל של תפקיד — הוראות שקשה מאד לקבוע אותם באורח אובייקטיבי. אפשר, לטעון, כי ה־ מחוקק רצה להבטיח לנגיד „בנק ישראל" תקופת שירות בת חמש שנים, ללא הפרעות וללא חשש מ־ איומי „פיטורין" מתמידים.

העילה המידית לדרישה לפיטוריו של נגיד „בנק ישראל" — היא דו"ח „ועדת שמגר". אלא שרבים מן ה־ מצטרפים למקהלת דורשי הפיטורין התעלמו משלוש עובדות חשובות ו־ הן:

✶ הדו"ח רחוק מלהוות [illegible].

✶ חברי „ועדת שמגר" חסרים סמ־ כות אישית וזאת בעיקר בשל ה־ נגיעה של כל אחד מהם לנושא בו עסקו, ולמעשה אף לא הוטל עליהם להיות „טריבונאל" שתפקידו להגיע למסקנות אישיות.

✶ כל הנושא של הפיקוח על ה־ בנקים, עם כל חשיבותו, אינו הנושא המרכזי של „בנק ישראל" ביחוד לא בשנים הקרובות, שכן ביטחים ברוחו הנוסים מן האחרונה. מערך הבנקים הישראלים כיום — אולי בשל תול־ שתו של הפיקוח בעבר — מורכב ברובו המכריע מבנקים גדולים, ש־ אינם מהווים מקור לסיכונים בדומה ל„בנק א"י בריטניה".

נבסה עתה לנתח כל אחת מעוב־ דות אלה בנפרד:

אמנם יש בדו"ח פיסקה „מרשיעה" את האומרת: „סיכומו של דבר, פעולותיו של „בנק ישראל" בנושא שלפנינו היו חלקיות, לא הולמות וכפי שמסתבר גם מאוחרות מדי, עצה שהיה מקום לנקיטת אמצעים חלוטיים, ממצים ומורשים בשלב מאוחר יותר". גם מימצאים אחרים אינם מדברים בזכותה של מערכת הפיקוח של הבנקים.

כל כספת אפשר לפרוץ...

אולם אלה הם קטעים בודדים ב־ דו"ח ארוך ומפורט, שאינו ערוך היטב, המשתרע על 63 עמודי פוליו. בין השאר קובע הדו"ח בפרוטרוט את שיטות ההונאה המתוחכמות שבה נהגו מנהלי „בנק א"י בריטניה", כדי להסוות את פעולותם הבלתי חוקית.

כנגד הטענה שאם הפיקוח על ה־ בנקים אינו יעיל כנגד „גנבים בתוך" כמוני אין הוא דרוש כלל — טענה שהשמיע השבוע אחד השרים — אומרים אנשי „בנק ישראל", כי כל מערכת אזעקה ושמירה אפשר לעקוף, כל כספת אפשר לפרוץ ובכל זאת מחזיקים אנשים את כספם ב־ כספות ומעסיקים שומרים.

זאת ועוד: העמדה כל הבקורת על התנהגותו של „בנק ישראל" בפרשת „בנק א"י בריטניה" על מסקנות וע־ דת שמגר מ ח ל י ש ה את הטיעון נגד „בנק ישראל". ראשית, בוועדת הכספים של הכנסת ואף בעתונות השמעה בחודש יולי אשתקד הטע־ נה, כי לא היתה סיבה להפיסתו של הבנק על ידי בנק ישראל, שכן היה זה עסק חי ואולי מוטב היה למכור אותו לבנקים מסחריים, להחריב את המבנים שהיו דרושים, ועל ידי כך להצילו מהתמוטטות. עתה מתברר, מעל לכל ספק, שהעסק היה רקוב ביסודו, בנוי כולו על אחיזת עינים.

מכאן ש„בנק ישראל" נהג כשורה.

אפשר כמובן לטעון כי אילו נמכר „בנק א"י בריטניה" לבנק מסחרי, כי אז אפשר היה למנוע את ההוצאים ואת הבזיון שנגרם לנו עקב סירובו של „בנק אוף אינגלנד" לפצות גם את המפקידים בסניף הלונדוני של הבנק שהתמוטט. ובכלל, אפשר אולי להוכיח כי אילו התנהלו הענ־ ינים לאחר כשלון הבנק ביתר כשרון, כי אז היה הנזק הכספי מצומצם ב־ הרבה. אך אלה הם נושאים שה־ דו"ח לא עסק בהם והם קשורים ב־ הערכה אישית, שקשה מאד לבסס עליה מסקנות מסקניות.

גם פרשת ההפקדה של 30 מיליון מארק ב„בנק א"י בריטניה" האה לאחר שהיו ידועים עליו פרטים מד־ איגים ביותר (אפילו אם הפרטים המכוערים נתגלו מאוחר יותר) אינה מראה שיקול דעת נבון — אך גם צעד זה אינו כלל בדוקה. כלומר: דו"ח ועדת שמגר מקנה למעשה רק עילה לאלה שהגיעו למסקנה־קודמת, שיש לפטר את זנבר.

בכלל, ועדת שמגר (היא קוראת לעצמה בשם הצנוע יותר „צוות"), היתה מורכבת מאנשים שלכל אחד מהם היתה נגיעה, ולאו דוקא אוב־ יקטיבית לנושא: היה זה מאיר שמ־ גר עצמו, היועץ המשפטי לממשלה, שבשנת 1963 הציע הרכים לסילוקו של יהושע בניסין מתפקיד מנכ"ל הבנק הכושל, אך דעתו לא נתקבלה ולכן עמדתו יכולה להתפרש כבוחן „אמרתי זאת מראש". מאיר גבאי הוא סגנו של שמגר. חבר הועדה אחר הוא חיים שטסל, החשב הכללי, כי שהיה סגנו של משה זנבר באגף ה־ תקציבים במשרד האוצר ומי שבחר־ ק מעמדו כיום באוצר, עשוי להיות מעוניין להציג את האגף למטבע חוץ במשרד האוצר באור חיובי. החבר הרביעי בוועדה הוא ד"ר צבי זוסמן, מנהל מחלקת המחקר של „בנק יש־ ראל", שבוודאי אינו בבחינה שופט אוביקטיבי.

אין בהערות אלה כדי לפגום ב־ כהונתם האישית של חברי הצוות או בחשיבות הממצאים העובדתיים. הדו"ח שהם הגישו מהווה למעשה עיקר הכשילה שתלילה עליה הממ־ שלה, אך כבסיס להסקה, מסקנות אישיות מהותה הדו"ח כמשענת קנה רצוץ.

ובאשר לעובדה השלישית: אם גם נניח שזנבר נכשל בשלוק מהפיר בנק א"י בריטניה", הר־ אמנם יש בכך כדי למנוע מבנו מלכולא בהצלחה את התפקיד בשנה וחצי שנותרו לו עד לסיום הקדנציה הנוכחית שלו? האמנם בתקופת כהו־ נתו של הנגיד הקודם, היה הפיקוח על הבנקים נקי מכל רבב, כאשר נכשלו „בנק קולמפנגר" ו„בנק קר־ דיט"? ועוד: אילו מסקנות „אישיות" הוסקו ב„בנק אוף אינגלנד", שצריך היה לפקח על הסניף הלונדוני של „בנק א"י בריטניה", שבו היה כש־ לון דומה?

נגיד „ממותן" — סכנה

מה שמפריע אישית למשה זנבר יותר מכל בביצוע תפקידו, זה אינו

(סוף בעמוד 26)

דריכות בסיני: לקראת רגיעה או התלקחות

תותח חדיש, M. 109, בשימוש תותחני צה"ל בסיני.

מאת **יעקב ארז**

ציר־עכביש מתפתל מ־ ערבה מטאסה; ציר זה עודנו קיים. „ה־ חווה הסינית" ניר־ אית מרחוק, וכן הדיונות ה־ קמורות של „מסורי". מעבר להן מבהיק בשמש פס מים צר, אפור — תעלת סואץ, ודרומה משם — האגם המר הגדול.

אפשר כיום לראות את תעלת־סואץ — לראותה מרחוק בעת סיור בסיני. אתרי הקרבות הנוראים של אוקטובר 1973 נראים היטב בעין, וביחוד מבעד למשקפת.

בתצפית אל השטח הזה אתה כה־ רשם כך הרגיעה, כך השקט הבדברי. כן השלוה האופפת את האיזור. ה־ מצרים עושים עבודה ברצועת הדי־ לול, המאחז המצרי שבצורת להעלה סואץ. בתעלה עדיין אין נראים כלי־ שיט. סימני־החיים היחידים בשטח ביניכו לבין התעלה הם כלי־הרכב של האו"ם, הסיורים של החיילים ה־ אינדונזים החולפים בצירי־הפטרול בג'יפים הלבנים שלהם, והיושבים בבריכות תצפית: עמדות התצפית ה־ סמוכות לקו־ההפרדה עם צה"ל.

רגיעה — או הפתעה?

שקט בסיני. שקט לפני סערה — או שקט לקראת רגיעה? זו השאלה הניצבת כיום לפני צמרת־צה"ל בי־ רות.

יש סימנים, שמשמעותם עדיין אינה ברורה לכבל. לפני ימים אחדים החלו המצרים להעביר כוחות בכמות להעלה אל צדה המצרים. הם כבצד־ פים את כוחותיהם, היושבים ברצו־ עת החיץ, ברצועה המוצבים הצפו־ נה הנמבבת לכל אורך רצועה זו שרוחבה כ־10 ק"מ. לדילול זה יכולה להיות משמעות כפולה: כוונת ה־ מצרים להביא רגיעה לאיזור ולקראת פתיחת התעלה ב־5 ביוני. הכוונה עלולה להיות גם הפוכה: הה־ ארגנות המצרים במערב להעלה, ב־ איזור הדריכות של חמש הדיוויזיות שלהם, כדי לגלות את הצלחה ערב ה־5 ביוני, להציב כוחות גדו־ לים ברצועת החיץ, במוצבים ובי־ מבני נ"ט — ולהבהיר מה תהיה תגובת ישראל.

התשובה השאלה — ויש להיערך בעקביות. הצבא המצרי הוא צבא גדול, שהלקו חזבה במערב להעלה סואץ, מול גזרות הלחימה הצפויות.

כוח גדול ומוכן

צבא זה כונה כ־650 אלף חיילים. הם מאורגנים בשלוש דיוויזיות־ שריון, שלוש דיוויזיות־חי"ר ממוכ־ נות, חמש דיוויזיות־חי"ר, שתי חטי־ בות־שריון עצמאיות, שתי חטיבות חי"ר עצמאיות, שתי חטיבות מוצ־ נחים, חטיבה צנחנים אחת, ו־26 גדו־ די קומאנדו. לצבא המצרי שתי חטי־ בות של טילי קרקע־קרקע מדגם „סקאד" — כ־10 משגרים בכל חטי־ בה.

לחיל־האוויר המצרי כ־560 כלי־ טיס — מטוסים ומסוקים. כהם — כ־100 מטוסי „מיראז'", כ־100 מטו־ סי „מיג־17", כ־200 מטוסי „מיג־21", כ־25 מפציצי „טו־16", ומטוסי „מיג־ 23" שהחלו להגיע למצרים בחודש ינואר השנה.

לחיל־השריון של המצרים כ־2500 טנקים מן הדגמים ט־62, ט־55 וט־54. לחיל־התותחנים המצרי למעלה מ־ 2000 קנים בני 120 מ"מ ומעלה. ל־ מצרים כ־150 סוללות טילי קרקע־ אוויר מן הסוגים „סאם־2", „סאם־3" ו„סאם־6", ולמעלה מ־2000 נ"מ־ [illegible].

חיל־הים המצרי כולל כחמש משחתות, שלוש פריגאטות, 12 קור־ בטות, 12 צוללות, 12 סטי"לים, כ־ 30 טרפדות ולמעלה מ־30 ספינות אחרות.

במלחמת יום־הכיפורים נהרגו כ־10 אלפים חיילים מצריים, על־פי פר־ סומים מצריים; מצרים איבדה כ־ 1000 טנקים, 265 כלי־טיס. איבדה סטי"לים „אוסה" ושני סטי"לים „קו־ מאר", והשמידו 40—50 סוללות־טי־ לים שלה. באחד מנאומיו האחרונים אמר נשיא מצרים אנואר סאדאת, כי מצרים איבדה במלחמה האחרונה כ־ 20 אחוזים מחימושה.

בחודש ינואר השנה חדשה אספ־ קת הנשק מברית־המועצות למצרים. עוד קודם לכן השלימו הסוביטים את אבידות המצרים בטנקים, באר־ טילריה ובסוללות־טילים. ומתחילה הכנה ההרכב הבאמון בהגברה עצמית של חיל־האוויר המצרי ובהוספת אמצעי־ לחימה חדישים.

המערך המצרי

צבא מצרים הכולל איגודים אינ־ טנסיביים, שכולל בסגריה צבאיות שונות, דיוויזיות ביצרים, שנפגעו קשה במלחמה, צפוי שיקום ... שוב ליחידות צבא כשירות לקרב. תהליך האימונים והשיקום היה בי־ ציל לפעילות המצרית האינטנסיבית כשני עברי תעלת סואץ.

במערב פרוסות הדיוויזיות המצ־ ריות, המים במספר, לכל אורכה של התעלה ועל חופי האגמים הביה־. דיוויזיות אלה ערוכות באופן שהיו זמן קצר, פחות משש שעות, אפשר להעביר את היחידות שלהן אל הגדה המזרחית של התעלה. לרוצבים ערו־ כים ומוכנים. לשם כך הוכנסו הצי־ צה גשרים על שפת התעלה. שאפ־ שר לפרוש אותם במהירות. הגוד־ כבעה גשרים כוכנים באיזור. היקב גשרים רבים על תעלת המים הכהי־ קים. והפלגו מעברים רבים לכלי־רכב אמפיביים בסוללות התול שבצדי צדי התעלה.

על השפה המזרחית כבצע השלימו המצרים להקים הרבה יותר מ־100 מוצבים, מגגני נ"ט, עמדות מאג־ קים, ובפרצות של ביצורים שהרחיבו את הפרצות בין המוצבים ההתקפים שהוקמו ברצועת הדילול, שבה מוצ־ בים הכוחות על־פי הסכם ההפרדה.

עלתה רמת כוח־האדם

אל כל הכרוזו המצרים, וביחוד הכרוזו והאחרונה של שר המלחמה המצרי, גנראל עבד אלגאני אל־ גאמסי, האמר כי מצרים סובלת ב־ חוסר אספקה צבאית מברית־המוע־ צות, יש להתייחס כאל אחת־תעמולה מכוונת, במגמה להרדים הלוליב כדי שיוכלו המצרים לנצל אפשרויות של הפתעה בתחום זה.

מול צה"ל בסיני ניצב צבא גדול. חדיש. מאורגן היטב יתכן לפעמי־ בות, שיוכלו שלו, אסור לשכוח. שגם רמת כוח־האדם של הצבא המצרי עלתה בשנים האחרונות. מוחמד הי־ נין הייכל כספר בספרו על שירותי הוי כן המלחמה, שכ־110 אלף בוגרי אוניברסיטאות משרתים כיום בצבא מצרים. זהו מספר רב־ערכיות.

מול הצבא המצרי הגדול הזה כ־ [illegible] „לרצועת הדילול", [illegible] בים כוחות צה"ל. בעת סיור בשטח [illegible] ה כוהרשם כך המבצב הגדול ה־ יוכך על כוחות אלה, בן החצב ה־ כוחם של אימונים ותארגנות, זה בנה ובצלה, וכן ההצטיידות בכלי־ נשק חדשים. יחידות צה"ל בסיני רבות כיום יותר מן היחידות. שהיו שם ערב מלחמת יום־הכיפורים. [illegible]

המערך הגיבוי איננו [illegible] של ביצורים. [illegible] צה"ל [illegible] בסיני [illegible] ניידה [illegible]. יחידות השריון והארטילריה בסיני [illegible] אפקטיבית [illegible] בעת [illegible].

ערנות ודריכות בצה"ל

[illegible]

בביקור אצל יחידות צה"ל בסיני אתה כהרשם כן הערנות והדריכות

(סוף בעמוד 26)

איך ממלאים לוטו בהצלחה?

קח לך עט כדורי; בכל צבע שהוא, רק לא אדום. (הקורא האופטי־אלקטרוני של הלוטו לא "רואה" צבע אדום). הנח את טופס הלוטו על משטח קשה (כך שסימוניך יעברו דרך נייר ההעתקה להעתק).

בחר לך שישה מספרים מבין 39 המספרים הכופיעים בטבלת הלוטו (תוכל לבחור לפי ימי הולדת, תאריכים היסטוריים, "מספרי מזל" או אפילו לפי סטטיסטיקה של המספרים הזוכים שתוכל למצוא בכל דוכן פיס) וסמן אותם כך ☒ (ה־X חייב להיות בתוך המשבצת). זוהי הטבלה הראשונה. מילוי שתי הטבלות הראשונות (אחת בצד הסניה) כבר בקנה לך זכות השתתפות בהגרלת הלוטו וסיכוי לשתי זכיות. תוכל כמובן להגדיל בהרבה את סיכוייך ע"י מילוי טבלאות נוספות. (בטופס רגיל — 8 טבלאות, שהן שבונה אפשרויות זכיה בפרס הגדול, או בפרסים האחרים).

אם בני משפחתך אוהבים לנסות את כוחם בניחושים, קח לך מספר טפסי לוטו הביתה, וערוך לך לוטו משפחתי, כשכל אחד ממלא טבלה משלו, כדי לתרום את חלקו בכול.

קח לך עט והתחל לסמן.

בהצלחה!

מפעל הפיס | לוטו הסימן להצלחה שלך!

...מריקני עוד איננו

...ו העדיך"

הרולד רובינס הפירט

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

העלוקות
האחרונות של תל-אביב

מאת מנחם תלמי

אחד אחד הם נעלמים מנופה של העיר — בתי קפה נודעים, חנויות ותיקות ו...מספרות. היום נועלת את שעריה אחת המספרות הותיקות, שנפתחה עוד בשנת 1926, ברחוב הרצל 30, ליד פסי הרכבת לשעבר. חנות זו היתה מפורסמת לא רק בגלל גוזזיה המיומנים, אלא גם — ואולי בפרט — בגלל היותה תחנה להנחת עלוקות.

היו עוד כמה חנויות כאלו בעיר העברית הראשונה, אך במרוצת הזמן נעלמו כולן; תחנת העלוקות של עקיבא כהן היתה האחרונה שבהן. היום תוסלה גם היא. את שתי העלוקות האחרונות שנותרו בתוך צנצנת של מים זכים לוקח עקיבא כהן לביתו.

בראשית היתה מספרה. פתחו אותה בשנת 1926 שתי אחיות.

„אוה, כן! — רועם בעגתו הרוסית המתנגנת עקיבא כהן — זה היה מקובל

עקיבא כהן
עם זוג העלוקות האחרון

מאוד באותן שנים שנשים מספרות את הגברים. אוה, כן! רוב הלקוחות היו גברים, אבל היו באות לכאן גם נשים ערביות מיפו".

עקיבא כהן עלה ארצה מרוסיה הלבנה בשנת 1923. שנתיים לאחר מכן נתקבל כעוזר־ספר במספרה שברחוב גאולה פינת אלנבי.

„בעל המספרה הזאת היה בפולין ,פלטשר'. אתה יודע מה זה פלטשר? זה מין רופא בלי דיפלומה. לא למד, אבל ידע כמה דברים ברפואה. הוא הביא אתו צנצנת עם עלוקות ונתן טיפול לאנשים. ממנו למדתי את המקצוע".

גם כוסות רוח

בשנת 1929 רכש כהן את החנות שברחוב הרצל, הפך להיות ספר עצמאי ויחד עם כך מניח עלוקות. עשר שנים לאחר מכן הצטרף אליו כשותף אדון אברהמי, אשר למד ממנו את מקצוע הנחת העלוקות והשניים הפכו להיות צוות מדביקי עלוקות, ששמם הולך לפניהם. לא אחת היית רואה אשכול של ילדים תלוי על חלון הראווה של המספרה הזו, כשהם נועצים מבטים משתאים ביצורים השחורים והמתורים ששטו בתוך צנצנות של מים. הרבה סקרנויות — אגדות ופחדים נקשרו סביב העלוקות הללו.

„הכל שטויות! — מבטל עקיבא כהן בהנף יד ובעגה רוסית את הסיפורים — העלוקה היא יצור שקט ובלתי שקט. היא אפילו אינה מוצצת דם, כפי שהכל בטוחים. היא בסך הכל מוצצת כמה טיפות, שום דבר כמעט, אבל באותו זמן היא מנקה לפציינט את הדם. איך זה עובד? אז ככה: לעלוקה אין שיניים. יש לה רק שפתיים חזקות מאוד. בשפתיים האלה היא תופסת את העור של הפציינט ועל ידי מציצה חזקה היא מפוצצת את העור ומחדירה לתוך הדם רעל שקוראים לו הירודין. אף אחד לא יודע מה זה בדיוק. אבל כולם יודעים שזה עוזר לפציינט הסובל, עושה את הדם דליל וכל מיני דברים כאלה. זה עוזר לאלה שיש להם לחץ דם גבוה, מקל על אלה שסובלים מהסתיידות העורקים ומטחורים ולנשים זה מוריד את הורידים ואת הנפיחות מהרגלים. בשנים האחרונות היינו מניחים עלוקות רק לפי הוראות רופא. מי שבא בלי פתקה מרופא, לא שמנו לו. הרופאים מאמינים בזה. מה השאלה. לא פעם קוראים לנו באופן דחוף לבית חולים, שנשים עלוקות למקרים קשים. לא כל אחד יכול לשים עלוקות. לא צריך רשיון, אבל אם לא תשים נכון, כאילו לא שמת. לשים עלוקות זה גם מקצוע, גם אמנות. אם לא תשים בזמן, במקום הנכון, בצורה הנכונה, חבל על הזמן, חבל על הכסף. מה יש לדבר, אחרי שהרפואה כבר המציאה פניצילין ואנטיביוטיקה, עדיין דורשים חולים גם רופאים את העלוקות. היו לי כמה פציינטים שניסו כבר את כל הרופאים והרפואות ובסוף חזרו אלי ואמרו: אדון כהן, רק הפיאווקעס שלך מצילות לנו את החיים!

„כן. אנחנו היינו עושים גם כוסות רוח. נכון, זה הרפואה של הסבתא. אבל רפואה בטוחה ומועילה. כל הכבוד לפניצילין ולכל הרפואות האחרות, אין מה לדבר. אבל הרפואה האלה לא גמרו את הפיאווקעס ולא את הכוסות־רוח. יש אנשים שבשבילם העלוקות זה הצלת חיים ממש. וכשהם צריכים עלוקות, אנחנו עוזבים את העבודה באמצע ורצים לעזור להם".

מהיכן באות העלוקות?

רק שלא תהיה טעות: הפיאווקעס וכוסות הרוח היו עיסוק צדדי במספרה שברחוב הרצל 30. ענין של יוקרה. הפרנסה העיקרית היתה גזיזת השיער.

„נו, מי לא היה מסתפר אצלנו! כל גדולי הישוב! קליינט קבוע היה יהושע חנקין שקנה הרבה אדמות. מוסינזון מגימנסיה הרצליה. הופיין וברט מאנגלו־פלשתינה. דוד הכהן מהנוער העובד. אגדתי. שלונסקי. כולם. גם את הרוצח של טרומפלדור הייתי מגלח. כן, מה שאתה שומע. כאמל אפנדי היה שמו. היה בא הרבה לעסקים שלו בתל־אביב ואז היה מתאכסן במלון האמריקני ברחוב יהודה הלוי, קרוב לכאן. כל בוקר הייתי בא לגלח אותו. כולנו בחדר היה יושב שומר עם רובה, שלא אחתוך לו את הגרון חס וחלילה".

על השולחן, בירכתי המספרה הנושנה, ניצבת הצנצנת המכילה את שתי העלוקות האחרונות שנותרו כאן ערב סגירתו של המוסד הזה.

„בזמן האחרון היה קשה מאוד להשיג עלוקות בארץ — קובל כהן — כל פציינט היה צריך לדאוג להביא אותן מחוץ לארץ. במקרי חירום היו פונים לאל־על והם היו מביאים, בהתנדבות, מאיסטנבול. בתורכיה יש עלוקות בשפע, עולה ככה גרושים בסך הכל. כמו אצלנו תפוזים".

פעם, מספר כהן בנימה נוסטאלגית, היו מביאים את העלוקות מחלב שבסוריה. הטובות שבהן היו מגיעות משם. עלוקות לגמרי לא רעות היו גם בנחל־רובין, אבל האקולוגיה הרגה אותן. אחר כך, כשקמה המדינה, היו מביאים אותן עולים חדשים מבולגריה ומתורכיה. טיילים שהיו עוברים בתורכיה היו מתבקשים להביא מן השרצים הללו, למען הנזקקים".

זמנים קשים

תיק טוב, מיבטא רוסי דשן, זכרונות מימיה הרחוקים של תל־אביב. „הביבי, פעם עברה פה, על יד הדלת שלי, הרכבת מיפו לירושלים. במאורעות היו הערבים זורקים פצצות מחלון הרכבת. נפצעו פה אנשים ברחוב הרצל, גם נהרגו".

עקיבא כהן יוצא היום בדימוס. הוא ושותפו וצנצנת המים עם זוג העלוקות האחרונות שנותרו בעיר הזאת.

„מה לעשות — מושך כהן בכתפיו — המספרה כבר לא מודרנית ושבע לירות תספורת לא נותנים פרנסה היום. להשקיע לא כדאי, מפני שהאזור כבר זקן. לא גרים בו יותר. אתה מרוויח מעט מאוד ומסים רוצים ממך כאילו היית מספרה מלאת קליינטים כל היום. אז לא נותרה לנו ברירה אלא לסגור וללכת הביתה. זה קצת קשה אחרי ארבעים ושש שנים במקום אחד. אתה יודע, מתרגלים לרחוב, מתרגלים למקום, לאנשים. ופתאום, בוקר אחד, לא באים יותר. גמור. הדלת תהיה סגורה. ככה זה, מה לעשות".

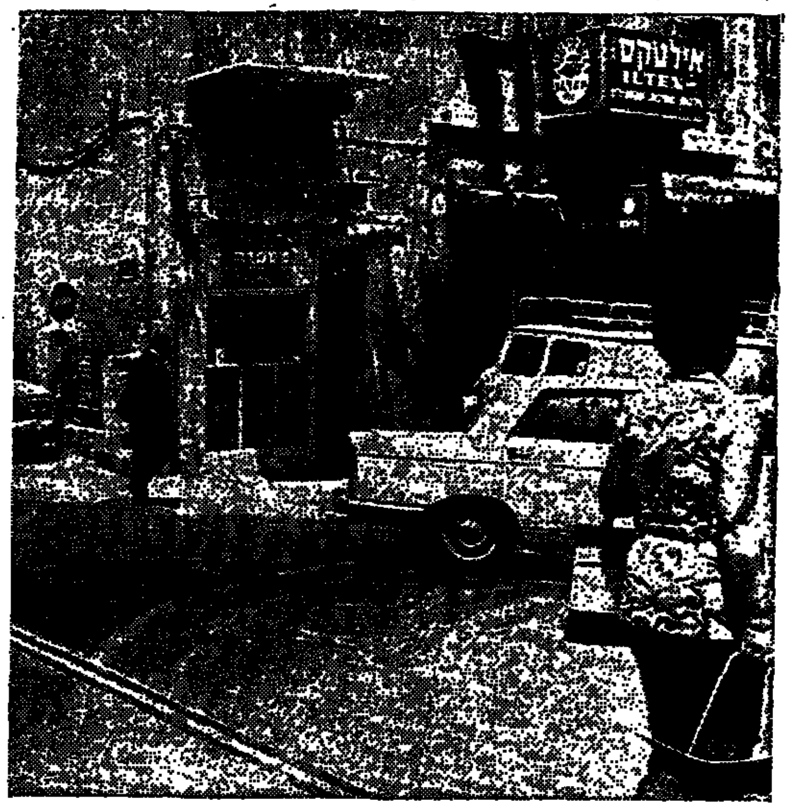

היום האחרון: רח' הרצל 30, ליד פסי הרכבת לשעבר — המספרה והעלוקות

היום הוא יומה האחרון של המספרה הזאת, שברחוב הרצל, ליד פסי הרכבת לשעבר. ביום א' בבוקר לא יפתחו כאן את הדלת. השלט „עלוקות" נעקר זה מכבר, והספרים הוותיקים — כהן ואברהמי — יישארו בבית, עם זוג הפיאווקעס האחרון שנותר בצנצנתם.

תיקון טעות

כתבתי כאן, לפני זמן לא רב, כי כולם גנבים. כתבתי, כי דווקא בלומה שלי צודקת כאשר היא טוענת, שכולם גנבים: הנהג והקצב ומנהל הבנק והמלצר ואיש הציבור והפקיד — כולם גנבים.

ובכן — זה לא נכון. אני נאלץ להודות בכך שטעיתי. אני חוזר בי, אני מתנצל. לא כולם גנבים. יושבים בתוכנו גם אנשים ישרים. למרבה הצער.

עם הגנבים עוד אפשר להסתדר. המלצר מוסיף לחשבונך את התאריך, בעל המוסך מרכיב למכוניתך מסנן ישן ומחשב מסנן חדש, מנהל הבנק מוסיף לריבית החוקית גם דמי אסקלציה פוגרת, הקבלן בונה דירה שהיא קטנה בחמישה מטרים מהדירה בתוכנית... בכמה זה כבר יכול להסתכם? בכמה עשרות לירות, בכמה מאות לירות, בכמה אלפי לירות? אז מה??

אפילו הגנבים הגדולים ביותר, כמו בן־ציון או צור, לא יכולים לגנוב יותר מכמה עשרות מיליוני דולארים. זה די הרבה כסף, בשביל אדם ממוצע. אבל יש לזה גבול: סכום מוגדר, במסגרת מאתמטית, כאשר סופרים אותו מגיעים עד הסוף.

התכונה המשותפת לכל הגנבים היא, שהם מפחדים. אולי לא כולם מתביישים, אבל כולם מפחדים. אפילו עזי המצח שבתוכם שומרים על צעדיהם, כדי שלא יתפסו אותם. מקדישים זמן ומחשבה לטשטוש העקבות. עושים פעולות הסוואה. ככל שפשעיהם גדולים, הם יכלו להיות גדולים עוד יותר והנזק שהם גורמים יכול היה להיות כבד פי כמה, אילולא פחדו שיתפסו אותם.

לבסוף בכל זאת תופסים אותם, או חלק מהם, או אחדים מהם, או לפחות שניים. גם זו לטובה.

המצב שונה לחלוטין כאשר מדובר באנשים ישרים. אנשים יכולים להשתולל כאוות נפשם. יכולים לגרום נזקים של מאות מיליונים, של מיליארדים, בארץ. מצפונם אינו מעיק עליהם. [...]דים אינם מדירים שינה מעיניהם. יכולים לעשות בכספי הציבור, המדינה, במסי האזרח, ככל על רוחם. לכה? למה שהם ישרים.

גרוש לא נדבק לידם. [נקיי] כפיים ובררי לבב. הם שופעים טובות, מרץ ואהבת מולדת. גרים באותו בית עלוב בו [...] לפני שלושים שנה. אוכלים [מה ש]נותנים להם. אין להם מה [...] להם ממי לפחד. הם אנשים [...]

אדם חוטא שגנב בסתר כ[...] לירות מהמדינה, ילך לכלא. [...] יכול לרושש את המדינה ל[...] ויצא פטור בלא כלום. לכ[...] יציעו לו משרה רמה מזו ש[...] שימו עין על אנשים שעל[...] בזכות יושרם. לפעמים הם [...] יותר מהגנבים הקטנים.

אצל ראש העיר

אורח לרגע

מאת עפרה אליגון

פעם היו נכנסים לראש העיר, כלומר, היו מנסים להיכנס — ויושבים בלשכתו ומחכים. היו תולים עיניים בדלת, ומהרהרים: אולי תיפתח, אולי ראש העיר יופיע בפתח, יראה אותך, יגיד „מה שלומך — בוא, היכנס. כבר מזמן לא ראיתי אותך". דבר שלא היה קורה לך, אלא שמעת שקרה לאחרים. ואתה יושב ומחכה והזמן, שכבר עבר מזמן, נצמד אליך ומדרבן אותך לקום ולוותר דברים: „כבר זה לא יכול להימשך. הנה כבר עבר מזמן. אני מחכה כאן כבר שעתיים"...

„מה אני יכולה לעשות? — היה בא מאצל שולחן המזכירה — להפסיק את ראש העיר באמצע הישיבה? מי מכם יסכים שיפסיקו אותו באמצע השיחה?... ובכלל כבר הגנבתי אותך בין הפגישות, מחוץ לתור — אמרת שזה דחוף — התחשבתי. אז צריך להתחשב ולחכות בסבלנות. כשיפתח את הדלת, צריך להפריע את עינו, ואם יוכל, ידבר אתך: לא יוכל — נקבע מועד אחר"...

ממלאים את הפה מים, ומחכים. אבת — הגניבו אותך. כי אם רוצים פגישה במועד קבוע מראש, יהיה ראש העיר פנוי בעוד חודש, חודשיים, שלושה, ביום זה וזה, בשעה זו וזו — אם לא תצוץ בינתיים איזו ישיבה דחופה, איזו ועידה, איזה דיון בתקציב, איזו שביתה, איזו מחלה, איזו בלהמה, איזה ביקור פתע של אישיות חשובה מאד מחו"ל, מן הארץ... והמזכירה הנבוכה תרים את שפופרת ותאמר: צר לי. הוא עסוק היום. נדחה לפעם אחרת. רק רגע, היומן שלו פנוי בעוד... חודש, חודשיים, שלושה, בשעה זו וזו, אלא אם כן תרצה בין פגישות.

אז לוקחים את הסיכון ומודים על פגישה בין פגישות, ומחכים.

♥

בעצם השד אינו נורא כל כך. כשיושבים ומחכים כך, מגישה המזכירה הנחמדה כוס תה, ואם הזמן נמשך — גם סנדביץ', גם עוגה, ויושבים בחברה טובה וגדולה. בין עשרים לשלושים איש ואשה. ולא סתם אנשים, אלא שמנה וסלתה של הארץ. כל ה„מי ומי" של ארץ ישראל יושבים שם, עם תיקים, ועם מפות, ועם עורכי־דין, ועם מהנדסים ויושב קודש — אותו איש־בן־הכמינות המקופה הנצחי, הבוכר אבסיזיים ושמים בסוכות סמגוניות. יושבים אנשים הרוצים „דירת־גג" ובינתיים ניתן לשוחח על התערוכה האחרונה, כפי שיצא, כאמר לרצפת רועם. מחליפים כתובות, קובעים פגישות, מקבלים ונותנים הזמנות, בקיצור, קושרים קשרי־חברה, ונוסעים אחר־כך לפיקניקים... עם סגירת המוסדים הטובים בבתי הקפה בתל־אביב, „הרוז"ל ו„רוליה" הגדולה ציה לא היה עוד מקום־מיפגש נחמד כלשכתו של ראש־העיר.

ולא עוד אלא שלעתים יכולת לפתור את בעייתך באותה ישיבה של המתנה, בלשכתו של ראש העיר. את מי לא פגשת שם? וכיון שפגשת שם, היה לכם מכבה משותפת, ואדם שלהגיע אליו היה כמעט כקריעת ים סוף, יושב לידך, שופך את לבו, ואתה שופך את לבך, וכבר אתם ידידים, כי יש לכם צרה משותפת שפתרונה תלוי בעירייה — ופתאום, אתה מגלה שהישיבה ב„חצרו של הרבי" כבר הביאה לך את המרפא. רוחו, שיצאה מבעד לסדקי־הדלת, הביאה לך את הקירבה ואת הברכה, ובעצם אינך זקוק לו, לראש העיר, אלא לשבכך לספסל. אתה פוגש שם גם ראשי מחלקות של כספים, של בינוי, מישהו מלשכת עורכי־הדין, את הממונה על המכס, על מחלקת־התברואה... מסכמים ענינים, אומרים תודה להודות המזכירה, הולכים הביתה שמחים וטובי־לב, עם קצת רגש־בחילה שראש העיר בכל זאת לא קיבל אותך, אבל מילא...

קרנך עולה עד השמים. אם אותו איש־כל־יכול עובר בפרוזדור, נעצר, רואה אותך, מושיט יד ואומר: „מה שלומך, הענין שלך כבר סודר" וכו', או: „בוא, היכנס בבקשה"... מיד עלית בסולם הקארירה החברתית שלך — ומובטח לך שהדבר יגיע איכשהו גם לאוזני של הבנקאי שלך, ואם יהיה לך „אוברדראפט", לא יחזירו את הצ'ק... ובפנים, כיון שעכשיו לפני האדם העסוק ביותר במדינה, ובסביב לו מזכירה, הדובר, הפורד־דין, זה שעניינו טרם נסתיים, והגברת קירשמן הכל־יכולה בענייני בינוי־ערים, ומר פרץ העומד־בפרץ בכל הסדרי הקרקעות. והנה, האיש הנוהג ביותר בכל התבורה והמבוגר „קרוקר" — והנה דבקה לשונך לחכך, שוכחים מה בעצם רצו לומר לראש העיר, מסכמים, או נדמה שמסכמים, הצאה־דברים, יוצאים משם ואומרים תודה — ובמדרגות נבלים ע„פילר שכחתי"...

♥

עכשיו — ישמרנו האל. איש אינו יושב בלשכתו של ראש־העיר. איש אינו מחכה. אין עם מי להחליף מילה ולשפוך לפניו את הלב. צרת־רבים כבר אינה חצי־נחמה. ואין תה ואין סנדביץ' ואין עוגה, יושבים „על יבש", אלא אם כן בארך השיחה מעבר לדלת המרקיבה יותר מאשר השכל שתאבך.

„יהיה עליך לחכות עוד רבע שעה", מתנצלת רס"ן (מיל.) רותי נוף, הלא היא כי שהיתה בפקודת שירות בהי־משמר לנשים, ובעבר קצינה בצה"ל, חיננית, חריפת־לשון, כהדית דימוי צברי. „רוצה כוס תה או קפה לפיצוייכם?" — וכבר נגמרה השיחה מעבר לדלת, וכבר יושבים לפני ראש־העיר, האלוף (מיל.) לצריך להיות יעל לדבר לעניין „שקיצור — ואודה ולא אבוש: כהגעתי ציפיתי קצת לאנדרלמוסיה הישנה, שהיתה מלאה חידקים, אבל אנושית. שנשאה בחובה את טעם חצר־הרבי. ועשתה כבים באליה, ופתרה בעיות על הדך „כה שלא יעשה השכל. יעשה הזמן"... ועוד אין קשרים ומפגשים עם גדולי האומה הבוחכים על הסף והם יורדים אל העם ואפשר לשוחח אתם ש[...] וביחוד ש„רוזאל" נסגר וגם ואין איפה לשבת...

♥

אמור לי, כבוד ראש ה[עיר], אתה מרגיש עצמך כראש במרדף־המוטוריות?"

„לכה הכוונה?"

„אני מתכוונה לבילוש, לנ[...] תויות. עכשיו הכל הולכים ב[...]"

„כה, בולשים גם בבקומות[...]"

„אינני יודעת אם בולשים כמתהפקים רק בהליכנותי."

„כה יש פה להרבים ד[...]"

„אני מתכוונה: לוא ידעת [...] לבגפה, היית מתחיל בזה ד[...]"

„גילוי אינו בגפה. הכהי מגפה..."

„אבל הפגיעה באנשים, ב[...] אשמים, הבאה לארח היסבוריה פה..."

„אני לא רואה זאת כך. א[...] להמשיך בדרך. שהיתה נהוגה אני חושב שגילוי ונקיבה א[...] בים יבריאו את העירייה [...] מחלתה."

„אבל כמציאים את דיבה ה[...]"

„בשל כך מותר שהכיחו[...]"

„לשכורות־בלי־עבודה [...] יכרבכי?"

„אולי אפשר היה לצבית א[...] בשקט?"

ראש העיר מושך בכתפיו.

„הנה אותו איש, שאיבד ע[...] בשל 87 אלף לירות. לוא ידע עצמו לדעת, כקרבן לבילוש..."

„הוא לא קרבן־בילוש. לא [...] היה קרבן של מציאה. [...] לא לו... אם הייתי נהוג אח[...] אני חושב שלא, אני כבעצמי אינני אחראי למעשהו — לא ולא לתוצאה הטראגית..."

„אתה קנית לך שם של [...] השם לב לפרשים קטנים. [...] לבר עם העובדים, שיוסרו [...] ציבור, ולא הורבי־העיר הם [...] לכן הרשה לי להציע, שזה [...] קשה מאד. כאשר כוניים לבנ[...] ומוצאים צי של מכוניות [...] העירייה — ולאורח אין בכה[...]"

„היום לא היה לך מקום לח[...] רים? ערכנו סקר ומצאנו, כ[...] שבעים מקומות־חניה ל„חויש — חשבנו על חנייה היום, אוכ[...] מאכלסים את המקומות בצליח[...]"

(המשך בעמוד 26)

רכוש את ספרו של
עזר ויצמן
לך שמים לך ארץ
במחירי ההנחה המיוחד
לשבוע הספר העברי תשל"ה
המחיר -.27 ל"י
גזור ושלח את התלוש הר"ב והבטח לעצמך עותק של הספר המבוקש ביותר בישראל

תלוש הנחה מיוחד לשבוע הספר העברי
(בתוקף עד תאריך 27.5.75)
לכבוד „ספרית מעריב" ת.ד. 20208 תל־אביב.
הריני מזמין בזה במחיר ההנחה המיוחד לשבוע הספר העברי את ספרו של עזר ויצמן „לך שמים לך ארץ".
מצ"ב המחאה ע"ס —.27 ל"י משוכה על בנק..........
שם.......... ת.ז..........
כתובת..........
תאריך.......... חתימה..........

ימים
התקון מע[...]
לחדר הא[...]
או למעב[...]
תוך 60 ד[...]
בקר בתח[...]

ימים של חשבון נוקב

מתתיהו פלד

בדיון בין אינטלקטואלים אמריקנים וסובייטיים על בעיות הדטאנט שנערך לא מכבר בפילדלפיה אמרו הרוסים כי לדעתם „גבולות בטוחים" לישראל הם גבולות ה־4 ביוני 1967 וקבלו כי המאבק הישראלי לחופש העליה מברית המועצות עלול לשבש את היחסים בין המעצמות.

מוזמן בימים אלה לוושינגטון אינו יכול שלא לתמוה על טיבו של השוני העמוק הדברים שבין מדינאי לבין משקיפים שונים ב. בעוד שבישראל נוהגים את השוני כתופעה משנית בחשיבותה ה־ נראה הדבר בוושינגטון בהתהוותו.

או דווקא ביחסים הרשמיים שלים לוושינגטון. שכן יחד מדינות היום בחזקת „תקי־ זמן רב לאחר שמתגלעים לוקי דעות אלא משבר בי שמתברר יותר ויותר, כי ה־ בתפישות ובעמדות חיובים הגדולים ביעדים ובמהלכים כלומר, לאחר תקופה ארוכה היאום ואף זהות, שירדו ל לארה"ב בכל הנוגע ל־ המדינית — עד כדי כך ש־ להתעלם מן ההבדלים ה־ שביעים האסטרטגיים של יתנו — עומדים אנו בפת־ קופה שבה ההבדלים שביע־ רעביים ישתקפו גם במאק־ יוית.

זיה לטיבם של הניגודים והולכים, אפשר לראות ב־ ל סנאטור קנדי, אישיות ל הציבור האמריקני, הידוע הגלויה לישראל, שנה ש־ סיבות המוצעות כיום ממנ־ אל לעודד פעילות פוליטית זכבושים, העשויה ללא ספק צירותה של מנהיגות פלש־ וכנה להידבר עם ישראל על זכרה בה. אליבא דקנדי על־ ת החוץ המונע הידברות ל פלשתינים מכשול חמור הנראה כיום אפשרי ר אי־פעם בעבר. האפשרות קשורה בלי ספק במעמ־ רה"ב במזרח התיכון, שהוא יותר משהיה עוד לפני מדינאים אמריקניים רואים עד מיוני ממדרגה ראשונה.

התקבלה על דעתו של אר־ ור האפשרות שמנהיגות מתונה עשויה לקום בשט־ תותר בהם פעילות פולי־ אלית, תוך שמירה על ה־ עצמו בקול, מדוע אין שראל מוכנה לפעולה כזו. קיבל בו במקום היה, ש־ יכול להינתן רק על בסיס בטוחו של דבר אשר להצ־ השטחים לידי רשות מוי־ יגית, בעוד שהוגה המקר־ ממשלת ישראל כיום היא, מה חייבת להיחשב לישראל, י הגדה המערבית הלוקות ם במידה המובהקת כל אפ־ ...ים מדיניות הנובעות ב־ ור לידים ערביות. מכאן, חלשה, כמו ממשלת ישר־ אינה יכולה להניח לק־ המגלה נכונות להחזיר את ם ערביות.

שאל: „האומנם יש סבו־ אל, כי אפשר שלא להחזיר ים כולם די מסתבר, כי עד ...וכן לתמוך בעמדותיה של ...ץ אמונה, כי הבעיה היא כה גורל השטחים, אלא נכונות בקרב הערבים לע־ ם עם ישראל. אך עתה, כי נכונות ערבית לעשות שראל אינה עוד בגדר הבל־ מבקש הוא להתבונן ביותר ב אל המניעים האמיתיים של ישראל. ומשמתברר בן שכלל אין בכוונתה של חזיר את השטחים, או ש־ ייץ מסוגלת לחשוב במונ־ ויהחזרת השטחים, אין הוא ושמע אוזניו. לפי הפרשה, אמרים בארה"ב, יש עוד ...ון במפורש את סיכויי ה־ מצור שכבר אפשר להי־ סיכויים אלה אינם כל כך ...מו שנראה הדבר בעבר. ...ן לדבר באופן יותר מפורש השטחים. כל רמיזה, כי ...ראל סבורה שאפשר להח־ ...ים שנכבשו בשנת 1967 גם ...יש נכונות ערבית לעשות ...אית בעיניך כעזרה להוסר מהיום.

●

...שים הנוגעים ממש עם ה־ המצב הרבה יותר חד־ „ישראל היא מדינה ריבו־ ממשלתה תוכל להחליט כי־ של האינטרסים החיוניים ה"ב אינה מאמינה בכפיית בכוח. אולם לגבי האינטרסים לארה"ב, רק ממשלת ארה"ב להחליט". זו היא תחילתו של שכן היא מרמזת על סיומו שבו היתה ממשלת ארה"ב ...ן עם ישראל על הדרך לה־ אינטרסים שלה, תוך שמירת ...ם של ישראל. שעה היא ...י ארה"ב תשלים עם מצב לה מה לאמר לגבי הגדי־ ...רת האינטרסים של ישראל, תוסיף לכוון את מדיניותה ...ינטרסים הישראליים, שאין ...מוכנה לקבל מארה"ב עצה ...יכתיבו את מדיניותה שלה. ...כללי יסוד במגעים שבין וממשלת ישראל מתעלמת ...צמן.

...בריה זו אמר ד"ר קיסינ־ ...ת המו"מ הישראלי, עם כש־ ...וות בחודש מארס, והוא לא ...ד יותר מאשר נחיצת שנוי ...בדיפלומטיה מעשית. הטענ־ ...ו הדגיש, כי הוא מדבר אל ...ישראלי לא כשר חוץ של ...ולא כיהודי המדבר אל יהו־ ...איפה בלי ספק נופך דרמטי ...אך לא הוסיפה מאומה להוכי־ ...ויו דברי אזהרת המורים, ...את סיומו של עידן קצר ...ואת תחילתו של עידן ארוך ...ים. אילו היתה הבנתם של חברי צוות המו"מ הישראלי משקפת את גסיגה הדיפלומטי של ישראל מאז קומה, האילו היתה מחשבתם מכ־ וונת על ידי עקרונותיו של בן־גוריון, כי אז היה ברור להם, שמשבר מסוג זה עם ארה"ב, חמור לישראל אלף מונים מוויתור על נוסחה שאין בה ממש או על „מצרים", שחשיבותם ה־ מאקטית מוגבלת ביותר. ואומנם, הס־ פק המכרסם ביותר בליבם של ידי־ דינו בוושינגטון הוא, שמא לא גיל־ תה ישראל אותה תבונה מדינית, ש־ בלעדיה יהיה קשה מאוד לגייס בשי־ בילה תמיכה אפילו בין אוהדים מוש־ בעים. אשר לאישי מימשל, אשר גם בהיותם ידידים, הם נושאים באחריות ראשית כל לגורל הממלכה שאותה הם משרתים, הרי אין בלבם כל ספק, כי עמדותה של ישראל הרחיקה מעליה את הממשלה האוהדת בעולם, שהיתה מוכנה להוסיף ולתמוך בה ללא סייג.

אין בידי ממשלת ישראל כיום לש־ נות את דעתם של אנשי הממשל על עמדותיה. אולם בדומה לממשלת ישראל, כי יש בידה למנוע את הסתף באמון של הציבור היהודי בארה"ב בה ובשיקוליה, ואולי גם להוסיף וליהנות ממידה משמעותית של אמון בקונגרס על שני בתיו. אך דבר זה תלוי כיום מאוד באפשרותה של הסבי־ ברה הישראלית להעלים מן הציבור הרחב בארה"ב את מניעיה ושיקוליה האמיתיים. עובדה זו, שהתגלתה ב־ תגובתו של הסנאטור שתואר לעיל, נראית בעליל בכל מאמרי הפובליציס־ טים הנכתבים בעתונות של ארה"ב על יש־ ראל. ככלל, כותבים מאמרים אלה כך: תחילה באים נימוקים המסבי־ רים, כי בעבר סרבו הערבים לדון עם ישראל, ומשום כך אי־אפשר היה לצפות כי ישראל תגלה גמישות בעמ־ דותיה. עתה, אומנם יש סימנים ש־ הערבים מוכנים להתקדם להסדר, אך עדיין יש לתבוע מהם הוכחות יותר חד־משמעיות של כך. אם־אומנם יתב־ רר, כי כוונתם של הערבים היא רצינית, יהיה על ישראל לעמוד על כך, שהדברים יגיעו לידי ביטוי מלא בחוזה שלום של ממש. המכאן עוב־ רים בעלי המאמרים להסביר מה לדע־ תם חייבת ישראל לדרוש בחוזה שלום זה, והושפים את ... בוחיה של ממשלת ישראל במידה ה־ מעוררת מבוכה. הם סבורים, כי ב־ מקרה של שלום יחזי ... ממש־ לת ישראל על הגדה המערבית ועל רצועת עזה (אולי פרט לפיתחת רפיח, אך ענין זה אינו הכלל), כי ישר־ אל תסכים להחזיר את מרבית רמת הגולן ואת חצי חצי סיני, וכי אם יתברר כי הפלשתינים יעמדו בכל תוקף על עצמאותם, לא תתנגד יש־ ראל לכך.

לכן, השאלה האם היתה ישראל בל־ תי הגיונית בסוף המו"מ במארס, כל כך חשובה לכל ידידי ישראל בכלל, וליהודי ארה"ב בפרט. כנגד מי שהצי־ גה את האפשרות, כי ישראל היתה יכולה להיות יותר גמישה, היו השומ־ עים מביאים את דבריו של... ח"כ אבא אבן, שהיה נוטע באותם הימים בארה"ב ומגן על החלטת הממשלה, שהרי הכל ידעו, שלאחרונה היו למר אבן דברי ביקורת קשים על הממ־ שלה. מכאן גם מובן מדוע היה הזע־ זוע כל כך גדול, כשהכריז מר אבן, לאחר שובו לארץ, שממשלת ישראל לא היתה גמישה דיה בענין חמור זה. שכן, ליהודי ארה"ב ברור, כי מכשלון השיחות במארס עלול לצמוח משבר חמור, וחשוב להם מאוד לדעת, כי לא ישראל אשמה בו. אך את הלקח צריכה ללמוד הממשלה עצמה, והוא, כי אין כל אפשרות לאורך ימים לבסס הסברה על הצגת תמונת מסו־ לפת, מתוך תקוה כי דברי הביקורת מבית ייחסמו בטרם יגיעו לאוזני יהו־ דות ארה"ב.

●

הנחה, שישראל עתידה לזכות ל־ ימי שלום ובטחון בגבולותיה ש־ לפני מלחמת ששת הימים, קיבלה חי־ זוק רב על־ידי הודעתה של רוסיה, כי בדברה על „גבולות מוכרים ובטו־ חים", לגבולות אלה היא מתכוונת. נכונותה של רוסיה לערוב לגבולות אלה, ואף להוות את פתיחות משרדי אשיין במוסקווה, עקב סירובם של מנהיגיה להכיר בגבולות אלה בפומבי, מעודדים את ידידיה הכנים ביותר של ישראל להאמין, כי אכן הגיע הזמן לחשוב על השלום במונחים יותר מעשיים.

מובן, כי עמדות של ממשלה סו־ טאליטרית, כמו הממשלה הרוסית, יכולות להשתנות בקלות יתרה, אולם בכל זאת יש להעריך, כי עמדתה זו של רוסיה כלפי ישראל, כרוכה בהפר־ שתה את ה„דיטאנט", כלומר את מע־ רכת הקשרים שלה עם ארה"ב, שקמה לאחר שהוספקה המלחמה הקרה.

במסגרת אפריל התקיים דיון בינ־ בין חבורה של אינטלקטואלים אמרי־ קנים ואינטלקטואלים רוסים על בע־ יות ה„דיטאנט", תוך התרכזות בבע־ יות המזרח התיכון. דיון זה התק־ קיים ליד פילדלפיה, באיזור שקט, ממש פסטורלי. הרוסים לא היו נצי־ גי הממשלה, עד כמה שהדבר אפ־ שרי לגבי משלחת שיצאה מרוסיה בהסכמת הממשלה, ושמורכבת מאי־ שים נושאי משרות חשובות בארצם. היו ביניהם עתונאים בעלי שם, חוק־ רים מדעיים המתמחים בבעיות המז־ רח התיכון ... עד המוסמכים למרצי המדינה. גישתם לשאלת הפתרון לסכסוך הערבי־יש־ ראלי היתה מגובשת במשמעותה. קוי היסוד לפתרון שהעלו הם אינם שו־ נים במהותם מאלה שמעלים אישים שונים בארה"ב, המוחזקים כידידי יש־ ראל. מובן, שהסבריהם לגבי העבר שונים, כי לדעת הרוסים יכולה יש־ ראל לגרום את תהליכי ההפשרה בעו־ לם הערבי. אך אלה הם דיונים „היס־ טוריים". לגבי העתיד, ברור כי דעתם היא, שגבולות בטוחים לישראלים הם גבולות ה־4 ביוני 1967 אשר לפלש־ תינים, נוטים הם להאמין, כי אין מנוס בסירובו של אש"ף להכיר ב־ ישראל, וכי הכרה זו תבוא ברגע שישראל תכיר בזכותם של הפלש־ תינים לקבוע את עתידם המדיני.

דומה, כי הבעיה המעסיקה אותם הרבה יותר היא טיב היחסים שבין ישראל לרוסיה. יחסים אלה קשים מ־ נשוא כרגע, כי להערכתם של הרו־ סים יש בהם כדי לשבש את הת־ פתחות היחסים בין המעצמות ברוח ה„דיטאנט". מה שנראה לפי שמקשיב לדבריהם כבעיה חמורה בשבילם, הוא המאבק הישראלי על חופש העליה מרוסיה. כנסים המוניים, כמו זה ש־ נערך בניו־יורק ימים אחדים קודם לכן, באפריל, מטרידים אותם. קשה להם להבין, מדוע ישראל לוחמת כל כך על זכותם של יהודי רוסיה לע־ לות, שעה שלפי הידוע להם „רוב היהודים הרוסים מנסים את ישראל לאחר בואם ועוברים לחיות במערב".

אלה הן טענות המבוססות על מי־ דע מסולף ועל אי־הבנת מהותה של הציונות, כמובן. אך ליקויים אלה ניתנים לתיקון, ולאחר הסברה קצרה על מהותה של הציונות, על תופעת הירידה וממדיה האמיתיים, על תולדות העליות לארץ ישראל מאז תחילת תנו־ עת ביל"ו, ועל מרכזיותו של הקיבוץ, כי בסופו של דבר כל יהודי מחליט לעצמו היכן יקים את ביתו, וכי גם עקרון זה ראוי להגנתה של ישר־ אל, דומה כי נתבהרו הדברים. „בכ־ כן, לכם ישנה אידיאולוגיה הקרה לכם, המדריכה את פעולותיכם. לנו קל להבין זאת, אמר אחד הרוסים, משום שגם לנו יש אידיאולוגיה המד־ ריכה את חיינו. לכם הציונות, לנו ה־ סוציאליזם. זה מובן. אך האם הדבר מחייב באמת מאבק כל כך אלים נגדנו? הלא גם בדרכים יותר מתו־ נות אפשר להשיג אותן תוצאות".

מובן, כי אילו היו היחסים נורמא־ ליים, אפשר היה לנהל דיון יותר מרוכז. אך האם יכולים אנו, הישרא־ לים, לראות ברוסיה גורם אוהד? הלא רוסיה התגלתה עד כה כעוינת ללא פשרה לישראל. אלא שגם זה נתקף עתה לדיון „היסטורי", שכן השא־ לה היא עכשיו, מה הן עמדות הצדדים לגבי פתרון הסכסוך. לדעת הרוסים, המוכן קרוב, ויסודותיו מפורטים על־ ידי האמריקנים ידידי ישראל. רוסיה מוכנה לתמוך בפתרון כזה. אך המוכ־ נה ישראל?

על שאלות כאלה יש להשיב, כמו־ בן, בזהירות. אך ברור, כי תשובות שיגרתיות, מסורתיות כמעט, מן ה־ סוג שישראל נגילה בהן, אינן מספקות עוד. מנגנון הדיפלומטיה המזרח־תי־ כונית השתנה בעקבות התנאים, וד־ משום כך גם סגנונה של ישראל חייב להשתנות.

מהפכת האיכרים בקמבודיה

משמעות הפינוי שניכפה על ידי אנשי ה„חמר רוז'" על תושבי הערים בקמבודיה

מאת דודית לנדס

ה קירבה הפיסית למז־ רח, שנתאפשרה הוד־ דות לאמצעי התק־ שורת והתחבורה ה־ מודרניים, טישטשה את יחו־ דו לעומת המערב. מסך הבמ־ בוק שירד על קמבודיה, ה־ שרויה בעיצומה של מהפכת אכרים, המחיש את תיסמו־ נת מרקו־פולו: מערב תמה ומשתאה ניצב כשאוזנו אל הקיר, מנסה לקלוט מן ה־ מתרחש מעבר לחומה, תופס בהברקת־בהירות שמליו ומו־ שגיו אינם תופסים, שהתו־ פעה שונה לחלוטין מכל ה־ מוכר — ובעלת חוקיות זרה.

המערב הסכין עם הפיכות, התקו־ ממויות ומרידות; אך בקמבודיה מת־ חוללת מהפכה של ממש — שינוי המשטר החברתי. רק בני אסיה יכו־ לים לחלום על ביצועם של „בסט ארוך" בן אלפי קילומטרים, כשהד־ נתונים והנסיבות אינם לצידם. „בחד מכת תרבותי שהוא בגיבה בדירה של פאנאטיות וראציונאליזציה". קולקר סיביליזציה כפייה של הכפר, שאבותיו מקודשים כל שעל מאדמתם, או טי־ הורה של מדינה שלכה מפורשתה הקולוניאליסטית — כפי שהגדירו החמר־רוז' את משימתם.

במערב מצוי המושג מהפכת אכ־ רים וזכרונות־אימים היסטוריים. דורות רבים ספגו את בלהות הלולארדים, הז'אקים, הקרוקאנטים, קבצני של תומאס מינצר ולגיונות האכרים של סטנקה ראזין ופוגאצ'וב. בסין, כלה המסורת העשירה והמסוכסכת ביותר של התקוממויות אכרים, שיכשר אלה כשסתום במחוז: בכל עת שהשושלת היתה מסתאבת, כשיעילותה של ה־ פקידות הקיסרית היתה פגה כתוצאה מכך, כשבעלי האחוזות היו מדכאים את האכרים כדי להרויח יותר, היו פורצות התקוממויות אכרים, והשבן הפורץ היה סותם כוחה אחר בזזו — המדוכאים היו קמים על המדכאים, ובתום הקזת הדם, אם לא החליפה השושלת, היתה האווירה מיטהרת.

„האכרים מעולם לא שגו"

מקובל לחשוב כי התקוממויות אכ־ רים היגן כאפיין קבוע בהתפתחותן של חברות קדם־תעשייתיות גדולות, ומשום כך נוטים לראותן כאירועים המצוגרים במאות ה־17—18. הפרופ' אריק וולף, אנתרופולוג שערך מחקר השוואתי של המהפכות הגדולות בי־ מאה העשרים הוכיח שלמעשה היו המהפכות ברוסיה, במכסיקו, סין, וייט־ נאם, אלג'יר וקובה מהפכות אכרים על רקע הקרקע האגרארי והכוחות הפעלה. מודרניזציה כפויה, קידמה מוכתבת מגבוה, שקיצבה מלאכותי, מעורבות של שלטון זר, השנוא על רוב העם, והפלה מביכה במלחמה, הם הגורמים המכשירים להתעוררות ההמונים. מרכס תרד במיוחד כה־ מודרניזציה הכפויה אותה תיאר בצבע כורח של מעבד שלם. אולם מרכס לא סבר שבאכרים גלום פוטנציאל מהפכני. מאו, הוגה הדיעה הבריט־ טיסטי של אסיה, השכיל להבחין כי ניתן לרתום את האכרים העניים, המכודרים הרעבים, לעגלתה של המהפכה. „האכרים העניים הם חוד הכה העיקרי במאבק הכור על הכפר. הם מקבלים, וכבוגים בחיוב לכוחי־ גותה של המפלגה הקומוניסטית. הם אורבים בנפש לערכים ולבעלי הקר־ קעות, ותוקפים אותם בלא היסוס קל שבקלים... שלילת חלקם של ה־ אכרים העניים היא שלילת המהפכה. ופגיעה בהם פירושה פגיעה במהפכה. אכרים מעולם לא שגו לגבי הכיוון הכללי של המהפכה" (מאו, „דו"ח חקירה של תנועת האכרים בהונאן").

הפינוי ההמוני של הערים

בני המערב עדיין מנסים להבין את משר פינויין ההמוני של ערי קמבודיה. עתונאי אמריקני אחד, ש־ ביקש להמחיש לקוראים את גודלה ומהותה של ההתרחשות, פנה את מאמרו בהעתקת הפינוי של האי־ מנהטן שבניו־יורק. במערב נהדה בגילוי האכזריות בשולי הפינוי — גורלם של החולים, ההלכים, הזק־ נים, הפצועים, שבצעו לנבשש. אף שהן בהולך הצעידה, בהפרידן ב־ כח של משפחות כעורבות, בהשרדו־ תיות חסרת הפשר. בכל אמצעי טו־ טאלי יש אכזריה, בעצם העובדה שהוא בחל (בהיותו טוטאלי) על כי שאינם כבוגלים לעצור בו. אך בקמבו־ דיה לא היה, לפי שעה, „רחב צבי" — כפי שביקשו לזעוק במערב. שפ־ כות הדמים היתה בהחלט מוגבלת, וברוב המקרים די היה בכח ההרתעה.

אין עדיין מידע רב על החמר רוז'. שורשי התנועה נעוצים בהת־ קוממויות מקומיות ב־1967—1969. ה־ גוון השמאלני נתגלה בבהירות, אף הנסיך סיהאנוק הוא להגדיר שאין כל הוכחה שהקים השמאלי יזמו את ההתעוררות. דומה שבהח באמצאבנגג היה עריפת המהפכה, ובעבירו דובר על מרד אכרים („ז'אקרי") והוהו־ על ההתלחות החרוה. בשלב בכוים הפכה התנועה לצבאית־לאומית־הבכי־ נית. עמטיות נהבטאה בהרגשת ה־ כרביב האגרארי, הלאומיות הודבכה על ידי גילויי הנבונופוביה, הבדלנ־ ההסתגרות. בכל לכל ניכרה הכור ניוחה של התנועה: יש להניח שרוב רוב אינם אנשי החמר רוז' אלא אכ־ רים, אכרים, שאינם בעלי יסודות תיאורטיים ואידיאולוגיים, שאינם כצוביים בהסברים וצידוקים מהנזר כצים על דרך הדוגמה הבריבבבסטית. אלא בוכאים הרוצים שחצק ידיאת. ספק אם פעילי החמר רוז' כיחנו לכך. אך בפינויין של ערי קמבודיה יכולים חובבי התיאוריה לראות דגם באולתר של הקפת הכפר את העיר, ובפילת כתנות העיר בפני כיוהה ה־ כפר המאוחדים. כפי שפירש לין פיאו דוגמה באוארספית אחת.

עדיין אין מנהיג ל„חמר רוז'"

הכתבים המערבים שהיו עדים ל־ נפילת פנום־פן, ושהוצאו אחר כך את קמבודיה בדרכם לגבול תאילנד, ציינו את הסכמה הרשמית שניכרת בכוחות החמר רוז', לבדות שיהודיות אותות נראו קשתות יותר ובכיסות יותר בקרב [illegible]

התקן מערכת ניקוז לחדר האמבטיה או למטבח תוך 60 דקות

לאור הצלחתו הגדולה של הסיפון הפלסטי, פיתחנו עבורך מערכת ניקוז מושלמת מחומר פלסטי חדיש, המותאם במיוחד למטרה זו — PROPATHENE ותוצרת ICI אנגליה.

המערכת כולה ניתנת להרכבה תוך זמן קצר ביותר, ללא כלי עבודה וללא מאמץ פיזי; אין צורך בהלחמות ובחיתוך הברגות.

והמחיר... זול מכל מערכת ניקוז ממתכת. למערכת הניקוז של ליפסקי אטימות מושלמת ונאמנות מוחלטת, היא בלתי קורוזיבית עמידה בחומצות, כימיקלים ומים חמים עד 100°. העיצוב והגימור של כל חלקי המערכת ברמה גבוהה ביותר. המחסום (סיפון) מיוצר ב־5 גוונים, מותאמים לגווני החרסינה וכן בציפוי ניקל. להשיג בכל בתי המסחר המובחרים.

ל.מ. ליפסקי בע"מ
שיווק בלעדי
פרופילון בע"מ
רח' הכוזר העברי 64 ת"א
טלפון 33479

בקר בתצוגתנו בביתן 22 בתערוכה „טכנולוגיה 75"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הטרור הערבי ופעולות הגמול

מחקר באוניברסיטת ירושלים העלה: הגמול מושפע על־ידי הטירור הערבי יותר משהוא משפיע עליו

המחקר שתמציתו מובאת להלן נערך על־ידי פרופ' ריימונד טאנטר, פרופסור למדעי המדינה באוניברסיטה של מישיגן ופרופסור אורח ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית בירושלים. סייעה לו ליזה קאופמן. הוא הוכן במימון „מכון דיוויס ליחסים בינלאומיים" באוניברסיטה העברית בירושלים.

המחקר הנוכחי עוסק בהיבט אחד בלבד של טרור והוא השפעת הגמולין ביניהם, והמטרה הישראלית היחידה המובאת בחשבון בבדיקת פעולות הגמול היא ההצלחה להוריד את רמת הטרור. בהמשך יבדוק המחקר את השפעתן של פעולות גמול לאור מטרות נוספות שיש להן בעיני המדיניות הישראלית (לדוגמה, השפעת הגמול על דימוי ישראל, יצירת מצב המצדיק מערכה כמו מבצע סיני).

מאת פרופ' ריימונד טאנטר

מחקר זה הוא המשכו והרחבתו של מחקר קודם, שנעשה על־ידי בארי בלכמן ב־1972. המחקר הנוכחי חושף מערכת של תהליכים המצביעה על השפעה חלשה של פעולות גמול על הטרור (הסתננות וחבלה ממשית) ועל השפעה חזקה יותר בכיוון ההפוך. הטרור משפיע על פעולות־גמול יותר מאשר להיפך.

עם זאת, כהבנן הטרור כבעל חיים משלו ובלתי־תלוי יחסית בפעולות־הגמול. במלים אחרות, הטרור הערבי נמשך ללא התחשבות בפעולות הגמול הישראליות, אף כי ייתכן שנצטמצם במקרים מסויימים כתוצאה מפעולות הגמול.

רק בגבול המצרי, לאחר הבלהבה ב־1956, נראה בעליל, כי פעולות הגמול הצליחו לצמצם את הטרור.

לטרור יש מגמה מחזורית. בשנות החמישים והששים הוא מתגבר ובהיקף הוא גדל. מחזוריות הטרור בולטת יותר לאורך גבולות ירדן ומצרים בתקופה שלפני 1956 וניכרת פחות בגבול הסורי בתקופה 1964–1967. התקופה המאוחרת יותר מאופיינת ברמות גבוהות הולכות של אלימות. ייתכן שלכן לא היתה ההשפעה המחזורית גדולה.

מלחמת ששת הימים עמדה בניגוד חריף למבצע סיני של 1956, כבהירה שהתפקיד שמילא בה הטרור. אף כי דוד בן־גוריון כינה את מבצע סיני בפעולת־גמול צבאית, היו התנהגויות ברמת הטרור כה קבועות, עד כי אין לראות בו הצדקה למבצע סיני. בניגוד לכך התנהגות המחזורית הקבועה של הטרור באופן חריג בתקופה שלפני מלחמת יוני 1967.

רמת הטרור נמצאה קבועה באופן יחסי, ללא כל קשר למספר הערבים שנפגעו בפעולות גמול ישראליות. מימצא זה מלמד, כי מספר רב של נפגעים ערבים לא יגרום למיתון רמת הטרור. באשר לנפגעים ישראלים, המימצא האינטואיטיבי הוא, שמספר פעולות הגמול הצטמצם ככל שעלה מספר הנפגעים הישראלים בפעולות הטרור שקדמו.

דיווח והסתברות

באשר להמלצות שיש למימצאים של מדיניות־הגבול אפשר להצביע על שתי מסקנות ונטיות במחקר פרלימינארי זה.

1. קיים צורך ליצור מערכת דיווח של אירועי טרור, אשר תעקוב אחרי ההסתננויות והחבלות ותביא את הדבר לידיעת הציבור בכללו. כאשר הציבור יודע למגמה לעתים רחוקות, הוא מודע עד כדי בהלה, ועם זאת הוא יכול להבין את עצמו למחזור של ידיעה רצויה או להתנכר לאירועים בלתי צפויים.

2. התהליכים שנתפסו במחקר צריכים להיות מתורגמים להערכות הסתברותיות לגבי התוצאות האפשריות של פעולות גמול. הסתברויות כאלה יהיו מבוססות על התדירות היחסית של התרחשויות הטרור הערבי כפונקציה של פעולות גמול ישראליות. הסתברויות אובייקטיביות כאלה, הנקבעות באורח אמפירי, יכולות להימסר לידי מקבלי ההחלטות הנדרשים להחליט האם ואיך לבצע פעולת גמול בעתיד.

מסקירה היסטורית על בעשר הטרור ופעולות הגמול אפשר ללמוד מספר מסקנות. לדוגמה, ב־5 במארס 1975 תקפו מחבלים ערבים את מלון „סאבוי" בתל־אביב. ארגון המרכזי הפלסטיני הודיע כי היתה ההתקפה הראשונה של מחבלים פלסטינים על תל־אביב, והיא התחוללה שלושה ימים בלבד לפני שמזכיר המדינה האמריקני, הנרי קיסינג'ר, עמד לבוא לישראל, במאמץ להשיג הסכם ביניים בין מצרים לבין ישראל בסיני. אין פלא שפרשנים רבים הסיקו שכוונת אש"ף היתה להזהיר לקיסינג'ר שיש לאש"ף עניין בכל הסדר ואף להקשות על השגת הסדר כזה. יתכן, שהחלטתה של הממשלה הישראלית לא לנקוט פעולת גמול בתגובה להתקפה במלון „סאבוי" נבעה משיחות קיסינג'ר לא הופסקו, לפחות לבריאת ציון, מן ההתקפה.

הגמול ומטרותיו

הדוגמאות נבחרו ידאו בבירור, אף כי לא יוכיחו בדיוק, כי על פני השנים קיימת כנראה הגבלה מסויימת בין פעולות הגמול הישראליות לבין פעולות הטרור הערביות. מצד אחד ברור למדי, שפעולות הטרור בינות בבואה בהתבססותן גמול ישראלי; כבר אחר אין זה ברור כלל, אם הפעולות הישראליות מביאות לידי צמצום ההתנהגות התוקפנית של הערבים בעתיד.

בנוסף, יש לוודא אם פעולות הגמול הישראליות משפיעות על הטרור הערבי עד כדי צמצום הרמה הצפויה של האלימות.

ביסוד הדיון הזה הנחה, כי המטרות העיקריות של מדיניות הגבול הישראלית הן: א. לצמצם את הטרור הערבי ולהפחיתו בין הרמה של היום; ב. לצמצם את הטרור הערבי ביחס לאותה רמה שאליה היה מגיע אילולא הפעולה הצבאית הישראלית (כלומר לצמצם את הרמה הצפויה של האלימות הערבית המכוונת נגד ישראל).

יתכן עם זאת, שהיו למדיניות הישראלית מטרות אחרות. לדוגמה, בתשובה לשאלה השיב משה דיין במארס 1968, כי „המטרה היא, שבכל פעם שהם יחליטו לתקוף אותנו נשיב מכה חזרה. זה פשוט. אין זו תוכנית היגיונית. אם מישהו יורה בנו, כל מה שאנו יכולים לעשות הוא לירות חזרה".

אולם, בתשובה לשאלה אחרת אמר דיין, כי המלך חוסין וצבאו חזקים דיים לעצור את ארגוני הטרור הפועלים רק ברצונם לעשות כן. המטרה המשתמעת מן ההצהרה הזו היא איפוא שיש להניע את ירדן לעצור את פעילות המחבלים.

האילוץ השלילי

במסגרת תיאורטית לחקר פעולות הגמול והטרור קיימת בספרות ובמחקרים אסטרטגיים. פעולות גמול ישראליות הן פעולות של אילוץ או של „כפיה", שמטרתן לשנות את התנהגותן של מדינות ערביות. פעולות גמול יכולות להשיג מטרות חיוביות או שליליות.

המחקר שנערך ב־1973 על־ידי בלכמן מונה, שפעולות גמול של אילוץ שלילי נועדו לשכנע ממשלות ערביות להגביל בשתי צורות של התנהגות:

1. גיוס, מימון, ציוד ואימון פעולות של מסתננים, כדוגמת התמיכה המצרית בפדאיון, לפני 1956;

2. התנהגות פרובוקטיבית לאורך הגבולות, כמו ההתנגדות הסורית לעיבוד יהודים ישראליים בעמק החולה ולרגלי רמת־הגולן.

פעולות גמול שמטרתן אילוץ שלילי עשויות להיות מכוונות נגד מטרה צבאית או נגד רכוש לאומי (כמו גשרים). אם פעולה ישראלית כנגד כפרים כאלה גורמת לממשלות ערביות לחדול בפעולות עוינות נגד ישראל, הרי יש בה להרתיע את ארצות ערב מתמיכה בפעולות כאלה בעתיד. לפיכך פעולות גמול עשויות להיות הגורם המרתיע מפני פרובוקציות בעתיד.

האילוץ החיובי

בעקר לאילוץ חיובי מבחין בלכמן בשני היבטים של מדיניות הגבול הישראלית. הראשון הוא לשכנע מדינות ערביות לנקוט פעולות נגד ההסתננות והטרור המצויים בתחומן „ידי כה פריטיה"; השני הוא להשפיע על ממשלות ערביות לנקוט שיתוף פעולה עם ישראל, כלומר להביא לידי פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי.

פעולות גמול של אילוץ חיובי היו בבהירות יותר לאורך הגבול הירדני המצרי בין הסכמי שביתת־הנשק ב־1949 לבין יולי 1954; לאורך הגבול הירדני והלבנוני בין 1964 לבין פרוץ מלחמת ששת־הימים; לאורך הגבול המצרי, הירדני והלבנוני במהלך השנים שלאחר מלחמת ששת־הימים וכן לאורך הגבול הלבנוני בראשית שנות ה־70.

האסטרטגיה של פעולות גמול שמטרתן אילוץ חיובי מלמדת, כי ישראל תנקוט פעולות אלימות עד אשר יראו הממשלות הערביות כאינטרס שלהן את הפסקת ההתנהגות המחריפה מצדן נגד ישראל. בניגוד, כאשר האילוץ חיובי, עשויה האלימות הישראלית, ככל הנראה, להיות מכוונת נגד מטרות צבאיות יותר ומצומצמות יותר, ולא נגד אזרחים במחנות פליטים או בכפרים ערביים.

מתוך המחקר מודע, כי למונחים כגון טרור וגמול יש בדרך־כלל גם משמעות ערכית והלוי כי אומר מה. אין הוא בתחום לערכיה זו ואין הוא נוקט עמדה מראש לגבי צדקתו של צד זה או אחר. לצורך המחקר הוגדרו גמול וטרור כמונחים ניטראליים ואין להם בהקשר זה הערכיות המתלווה אליהם בדרך כלל.

לצורך המחקר לא נחשבו המתנגשויות בגבול הרפשים זה את זה. מקרה של הסתננות חדל להיות כזה ונחשב כגבלה כאשר המסתנן מבצע פעולה חבלנית. הסתננות היא פעולה של מעבר הגבול על־ידי כוח בלתי־סדיר. חבלה כוללת פיגוע, בוקרב וירי.

המחקר הקודם של בלכמן הוא בסיס הנתונים גם למחקר זה. בלכמן אסף עשרה אלפים פריטי מידע. המחקר השווה התנהגות ערבית של אחרי פעולת גמול ישראלית להתנהגות זו כאשר לא היתה פעולת גמול. האנאליזה נעשתה לגבי קבוצה גורמים ערביים או קבוצות של גורמים ערביים ולגבי תקופות זמן שנקבעו בהתאם לסיווג מדיניות הגמול כאילוץ שלילי או אילוץ חיובי. הטבלה הבאה מציגה את סוג האילוץ, הגורם הערבי, ותקופת הזמן.

לטובת ישראל

למעט הקטגוריה השביעית, היו כל התוצאות שהתקבלו בתקופה לטובת

מס.	האילוץ	הגורם הערבי	תקופת הזמן
1.	חיובי	ירדן	1950–1954
2.	שלילי	מצרים	1954–1956
3.	שלילי	מצרים וירדן	1955–1956
4.	שלילי	סוריה	1964–1967
5.	חיובי	ירדן, לבנון, פלשתינים	1965–1967
6.	שלילי	מצרים	1967–1969
7.	חיובי	ירדן, לבנון, סוריה, פלשתינים	1967–1969

ישראל. התדירות של התנהגות ערבית עוינת נטתה להיחלש בתקופה שלאחר פעולות גמול, יותר מאשר בזמנים שלא היו פעולות כאלה. אולם כאשר מביאים בחשבון את התוצאה של ההתנהגות הערבית כאשר היא נבדקת בנפגעים ישראלים כגורם הבוחן, שלפעולות הגבול הישראליות יש קהות השפעה על ההתנהגות העוינת.

המחקר מסכם, שהצלחתה של ישראל כאשר מטרתה היא אילוץ שלילי, גדולה מכאשר המטרה היא אילוץ חיובי. אף על פי כן, העדויות כבר ביטה, כי פעולות גמול ישראליות מצליחות באורח יחסי יותר כאשר כוונתן להשפיע על הגבלת ההתנהגות של בלתי־סדירים.

מתוך כלל זה יוצאות רק פעולות הגמול שכוונו נגד מטרות מצריות, לאחר מלחמת ששת־הימים.

עם זאת, אין כמעט שום הוכחה שפעולות הגבול מאלצות ממשלות ערביות לשיתוף־פעולה עם ישראל.

באשר למשך הזמן הממוצע של השפעת פעולת הגמול מצביעות העדויות שרישומן נעלם כמעט לחלוטין אחרי 30 יום. לפיכך, במונחים טאקטיים לטווח קצר ובבחינה טאקטית, מועילות פעולות הגמול לישראל בכך שהן מצמצמות את האלימות הערבית — העממית והמדינתית. אולם מבחינה אסטרטגית לטווח הארוך מדיניות הגמול אין בה כל תועלת.

המחקר הנוכחי מנסה להוכיח את ההלות של הטרור הערבי בפעולות הגמול הישראליות. כלומר, השאלה שהוצבה היא, כמה פעולות גמול דרושות במבצע כדי להביא לצמצום או להגדלה של רמת הטרור?

המחקר אינו מתייחס להתנהגות של הכוחות הערביים הסדירים, לפיכך אין הוא יכול לקבץ יחדיו גורמים ערביים ותקופות זמן בהתאם לכוונה הישראלית של אילוץ חיובי או שלילי. על אף זאת מקים מחקר זה באותו קיבוץ של גורם ערבי ושל תקופות זמן, כדי לקבל מימצאים סטטיסטיים לתקופה ממוצעת של 30 יום. והא לך המימצאים:

השפעה חלשה

1. לפעולות גמול יש השפעה חלשה על הטרור שבא בעקבותיהן.

2. המנבא הטוב ביותר של הטרור שיבוא הוא הטרור שהיה, ולא פעולת הגמול שקדמה לו.

3. רק ביחס לגבול המצרי בתקופה שלאחר מלחמת ששת־הימים ועד לחודש יולי 1969 היתה לפעולות הגמול השפעה ממשית על הטרור; כאן על כל עשר פעולות גמול חלה ירידה של שלוש פעולות טרור לחודש.

4. לטרור יש מחזוריות עונתית כללית — הוא מתעצם באביב ובסתיו ונחלש בקיץ ובחורף. ממוצע התדירות של הטרור בשנים של 1949 עד 1969 לגבי כל הגורמים הערביים יחד היה:

ינואר	5.15	יולי	3.55
פברואר	4.85	אוגוסט	3.95
מארס	6.45	ספטמבר	5.55
אפריל	8.95	אוקטובר	7.25
מאי	5.10	נובמבר	5.35
יוני	2.79	דצמבר	3.75

המחקר מבהיר, כי לטרור יש חיים משל עצמו, אך בצד פעולות גמול אילו בלתי־יעילות כאמצעי להגבלה, עדיין עשויות להיות, לכן מכרות השאבות אמורות, משני סוגים:

1) השפעה על מצב הבטחון הבסיסי בין ישראל לבין מדינות ערב;

2) השפעה על האינטרסים של האליטות בחברה הישראלית במישור הפוליטי־הפנימי.

ד"ר דן הורוביץ, מהאוניברסיטה העברית בירושלים, טוען כי לאחר המסיסה של צה"ל ב־1955 היו פעולות הגבול מיועדות להחיש מטרה כבי המבטה העקיפית של צה"ל ככוח מתנע — כדי לשבור מעבדים ליהם במערכה כללית, מכוה אחרת: לעצור את נטיותיה של מצרים לגבש גוש ערבי בהנהגתה. בסיכום, מוסק הורוביץ, כי כאן מספטמבר 1955 והלאה ראה דיין בפעולות גמול אמצעי לזרלל שרשרת של פעולות מתוך כוונה ליצור הסלמה שתצדיק מלחמת מנע ישראלית נגד מצרים (מבצע סיני).

שיקולי פנים

באשר למטרות פוליטיות־פנימיות, יכולה מדיניות הגבול להיות אחד האמצעים שיסייע להבטיח את שליטתן של האליטות של כוחם הכוח הבטחוני בחברה הישראלית. במחקר זה אפשר להתייחס לדוגמה הלקוחה מתוך התייעצות שהתקיימה ב־14 באוקטובר 1953, לפני פעולת קיביה, כפי שדווחה עליה משה שרת ביומנו: „...אמרתי כי זהו בשעה הכבד... ד־אחרי הכל בעולם לא הוכח כי בתוכי תגובה כועלים בכאן..." (דבן) לא ניסה לסתור דברי כלשהו, אך עבר בהלו. נראה כי שר הבטחון ראה עצמו חייב להמציא סיפוק לאנשיו.

דבריו של משה שרת מעלים את ההשערה כי שר הבטחון פנהם לבסן חפץ במדיניות גמול שתשרת את מה שהתפס כתביעות מצד הצבנים במיבל הפוליטי־צבאי. המגמה של הגבלת הטרור נראית כבעלת חשיבות קטנה יותר לטובת הכבירה השוכנת יותר של הפוליטיקה הפנימית, כמו למשל „מתן סיפוקים" לאליטות הרלוואנטיות.

המחקר הנוכחי אינו אלא התחלה. הוא מניח כי הגבלת הטרור היא מטרה אחת מתוך מספר מטרות המדריכות את מדיניות הגבול הישראלית בפרספקטיבה של שליטה בטרור. יעילות מדיניות זו היתה מוגבלת בפעלה תקופות קצרות בלבד. האם היתה מדיניות הגבול יעילה בהשגת המטרות האחרות (כבטחון בסיסי ובגמות פוליטיות פנימיות)? שאלה זו עדיין לא נענתה.

פעולת הגמול של צה"ל בסמוע

ב„רקס האוז" מתנכלים לשליח

המימסד הציוני בבריטניה מקצץ את […] שליחי העליה וראש „ועדת החסכון" כי אין זה תפקידו של השליח לעודד […]

מאת צבי לביא
כתב „מעריב" בלונדון

כאשר נודע לפני חצי שנה, כי ממשלת כווית רכשה את „רקס האוז" בלונדון — הוא מעוזם של הפדרציה הציונית, הסוכנות והמגבית בבריטניה — לא רעשו שם אמות הסיפים. פחות מכל התרגשו השליחים הישראלים, שרובם לא הרגישו שם מעולם „כמו בבית".

העסקנים הציוניים המקומיים מביטים אליהם מגבוה ומצרים את צעדיהם. פקידות ישראליות מופלות לרעה ומקבלות שכר נמוך מזה המשולם לפקידות האנגליות. המימסד הציוני של הפדרציה המורכב כולו מפקידים אמורים בנוהג שארית של מנהיגות, ממשיך עם זאת לחלום בהקיץ כאילו ימיהם של וייצמן וסוקולוב טרם חלפו, המנדט הבריטי על ארץ־ישראל טרם נסתיים, והם עדיין הגורם ההחלטי אשר גורל הבריגה היהודית תלוי בו.

אנאכרוניזם זה נותן אותותיו ביחס הבסיסי כלפי השליח הישראלי. המסגרת הסמכותית חייבת להיות ברורה מראש. לא שיתוף פעולה בין הישראלים לציונים המקומיים, אלא הראשונים חייבים להיות כפופים למרותם של האחרונים. זה מתחיל באותן הערות אגב מזולזלות כגון „מה אתם הישראלים מבינים בכלל", וגומר בסמכותו של גזבר קטן להחליט אם נסיעתו של שליח להרצאה בעיר שדה פלונית אכן חיונית ויצדיק את תשלום ההוצאות.

כאשר כוננה לפני שלושה חודשים ועדה כדי להציע צימצומים ויעילות במנגנון הסוכנות בבריטניה, היה ברור לשליחים הישראלים, כי הם יהיו השעיר לעזאזל. וכך אכן קרה. הוועדה שהורכבה כולה על טהרת העסקנים המקומיים, בחרה בדרך הקלה של קיצוץ מספר השליחים מישראל. את עצמם נמנעו מלבדוק. עברו בשתיקה על המנגנון הפקידותי המנופח, המשכורות השמנות וההוצאות. הכיבודים של בכירי העסקנים שעניינם בהצבעה והלוקה הדדית של כיבודים חברתיים. ידעתם לא נתפנתה להכל כפעילות מיותרות, כמו למשל, המנגנונים המקבילים והכפולים של הפצת השפה העברית הקיימים בבתי־לקח היליכי וגם ב„קרן היסוד לישראל".

„אנחנו מיטרד"

מבלעדי אחד השליחים: „אנחנו מיטרד בעיניהם. הפנים שלהם אינם לציונות. אינם כהם לא הרבה על עליה לישראל: הנושא בכללו רחוק מלבם, כמו מלב רוב יהודי בריטניה, היושבים על סיר הבשר.

הקומה הפליוגה של „רקס האוז" דווקא פעילה למדי, פעילה מבחדנה. כאן משבנם כל מסודרי המגבית. כמפל כמורך, אשר מגדיל בשנים האחרונות את היקף התרומות במצב מפתיע. אולי לא כל כך בגלל כשרון השיכנוע של העסקנים המצביעים לטיבותם, כמו בלהבת יום כיפור וההאגה הגוברת לשלום ישראל. „וארגה כעין זו" — אמר שליח עליה אחד — „איננה מעודדת את העליה. התרומה למגבית היא המס לציונות. החינוך בריה זו לא הגיע".

הקהילה היהודית מצטמקת

עסקני המגבית מודים כיום את החולשה הדמוגרפית בקהילה היהודית. אלה בני משפחות מהגרים […] התעצרו בשנות הכנים […] בידוח על ידי משפחות […] חברתית הכספית דוגבה […] דים, אשר בגלל השתלטות ראשונים שוב אין נוטלים […] פעיל בחיי הקהילה. […] דוקה גם לקרן יהודית […] הציונית. מימסד זה הוא […] בכתור לבלום את הכירסום היהודית המקומית. היא כבר לא מהמה עליה […] מסתכמת במאות ספורות […] בזה מתבוללים. חינוך […] בקושי ל־15 אחוז של הילד […] שמספר הדורשים כפול. […] על־יסודי קיים רק עבור […] אמה „בשעב כוזי" — הם השליחים — „ספק אם תהיה בעוד דור אחד אותה עתודה מים כמו היום. עדיין קיים בור גדול של מהגרים […] פליטי השואה, […] היהודי והישראלי, הדור הזה עכשיו, רואה בקושי לשמור יהדות. נוכח […] של העסקנים המקומיים […] הסתוף הזה, רק שליחים […] בישראל מסוגלים להציל […] שהוא בנפשנו, אם נתארגן […] תפעל בבגרות […]

שליחי עליה ושליחי נוער

ועדת החסכון בראשותו […] המגבית, מיכאל סקר, […] זאת, כי יש לקצץ במספר […] עליה ובמספר העוסקים […] תנועות הנוער. הראשונים […] האחרונים — […] של כה האלם. […] הישראלית. כל מפלגה […] אנקיה אפילו להדרבת […] לו ניתן היה להתגבר […] הפוליטי ולרכז את […] דרות לתנועה אחת גדולה, […] בצורת אותו בספר שליחים את החינוך הציוני. אם […] לעליה, הרי כקורה בקרב […] הללו. גישה המבוגרים […] מהסכלת. […] מסיחים בפניו של שליח „כי אהה שתבוא להסית […] ועלטים חבר כנסה […] הכבירו לנו […] ניתן את כספנו. האם אתם […] להחזיר את ההרגלים […]"

אומר השליח: „זו ציונות […] שולחת את כל […] פעת רק לפעולות המגבית. […] בראם לכאן, המגבית לא […] אם זכנם פנויי. את מלאכת העליה עלינו לבצע איפוא בעצמנו. […] התותחים הכבדים של המגבית".

מסביר לי ידיד המגבית, […] בראש ועדת החסכון, כי […] השליח צריך לעסוק בעידוד […] בקים לעלות. […] את המלאכה. ועדת החסכון כי בעוכד צריך להיות הגורם […] בעידוד העליה המימסד המקומי. כל מי שעינין בזה […] בין, כי זהו […] רק תרבית המצב […] בהסדרונות „רקס האוז" […] פקידים המצבעים, האוכלים […] נפשם מקופה הציבור […] די לשאול את פיהם של […] ראלים. […] להיים אשר העסקנים במקום […] להם לעשות כל עבודה של […] תנאי שבם ישראל לא יוזכר […]

* מיקלטי פלדה X+, X+X, הינם פרי מחקר ופיתוח ישראלי ועמדו במבחנים מעשיים עם חומרי נפץ: בעלי עמידות גבוהה בפני הפצצות.
* דגם X־ קולט בישיבה 15 איש; דגם X+X: 30 איש.
* המיקלט הוא חת קרקעי למחצה ובהוספה 6 סודות חת קרקעי לחלוטין.
* מתוכנן לקליטת מערכות חשמל, איוורור, סינון וכו'.
* מתאים למשפחות, שכונות, גני ילדים, בתי־מלאכה, מפעלים, מושבים קיבוצים ועוד.
* זמן התקנה — יום אחד!

מירומית

אגף המקלטים:
איתמר בן אב"י 7, ת"א טל. 253468
משרד ראשי:
בתמיפיורי 42, ת"א טל. 4־294481

"המושלכים" לעת זיקנה

: עגום שורר במרבית המוסדות לאישפוז חולים כי מרפא * יש זקנים שנעזבו ע"י בני משפחתם מוסד הגרוע ביותר שבו מקבלים מרק חם ותרופה, על הישארותם בבית" — כדברי עובדת סוציאלית

יוכבד בוקשר

גיל 83 חלה יוסף ויסברג ז"ל. הוא ל־ קה בשטף דם במו־ חו. כתוצאה מזה ותק כליל ואבד את דיבורו. חמישים וחמש אז עליתו לארץ, היה פת חולים. בגלל פעי־ קלאית החשובה זכה „יקיר רמת השרון".

בתקף, אשפז יוסף ויסברג ולים „לוינשטיין". מספרת ויסברג: „לזכות הצוות לוינשטיין ייאמר, שהם מה שניתן לעשות. כשראו שיפור במצבו החזור הב־ תודשים שהה בבית, הו־ ל לגיהינום. נוסף לטיפול יבד את כל השליטה על א סבל כנראה מחוסר האפ־ ובטא, ולכן היה משתולל. ום במוסד לחולים כרוניים, ד הבריאות יכול היה לספל נו אותו לבית החולים בהרצליה־פיתוח. אמי ואני וגין ליד מיטתו, מצב הנק־ ה מחריד. אבא לקה בכי־ ל חולים אחרים שוכבים ן לרוחצה זמן ממושך. יש קלחות, שמתוכם פעלה רק חת. כל החורף היה חלון לי שטרחו לתקנו. המטפ־ ות בנקיון החולים וגם ב־ ל. ועם הרצון הטוב ביותר הספיק הכל. כאשר התברר לם יותר מכפי שנאמר לנו ההוה, ואמי באה בטענות ת החולים, ענה לה הלה: זה לא מוצא חן בעיניך בעלך הולכי הביתה', ר־ ן מוסר אחר פנוי, נותן י בעל בית החולים. עד ני נזכרת בריחות האיומים החולים אני מזדעזעת.

שהפעלנו פרוטקציה חזקה, א ל„בית הרצפלד", אולם שנה היה עלינו להמציא ופלד', בעוד שידוע לי ש־ ים שהיו במצב דומה לזה נשארו במקום. פנינו ל־ יאות, נאמר לי להביא את שכורת שלי, ואת תלוש לאומי של אבי, ולאחר את ההכנסות השוטפות נו כי עלינו יהיה לשלם חודש. חיכינו עד שנכנסא ם בבית חולים „זיו" שב־ הטפול שם היה יוצא מן א שבגלל מצבו הביתי הוא קיבל פצעי לחץ איו־ ר שבעה חודשים לקחנו נו, מדי שנה החלפנו את אחר שבוע חלפו פצעי ה־ ור חודש וחצי הוא נפטר. רוצה לשאול מדוע הסלמ־ יה, מדוע אין אדם יכול חיי בכבוד ?"

ת של דרך"

ה הזמים לו שנתפרסמו מבנים את תשומת הלב והגים לדחוק אותה לקרן רתיעה טבעית מקנה ר־

זק עד כמה משקפות סע־ את המציאות סידורי ב־ וסדות לאישפוז חולים כרו־ בות תיא. דבר אחד משותף המאושפזים בהם „הגיעו הדרך". הם חולים שאיש אי אינו רוצה לטפל בהם קבע שאין כל סיכוי לשי־

החולים אינם שולטים ב־ פרשה ויש צורך בעזרת וגבר עבודה, שעה שבתי רגילים כורעים תחת הנטל יד בכוח אדם.

ה הצמית מספר רב של מנים המבילים מספר כי־

רות לחולים כרוניים הפר־ רות שנים, אך משרד ה־ של רק לפני שנה את ה־ תחום זה. אומר ד"ר היים המפקח מטעם משרד הברי־ המוסדות לחולים כרוניים: איננה מיוחדת לישראל. ברית יש כ־25 אלף מוס־ ים כאלה, שכן גם שם ה־ דגה כל־יכולה בגלל המחסור זמיים. אבל יש להטיל עי־ מוסדות אלה, הנהדות לצוות לנו, הפועל כעונה, כבר ונכב במוסדות אלה ב־50־ זה. אנו בודקים ניקיון, טיב הטיפול האישי, הצטיידות, ר".

הרווחיות

ים מוסלים שעלה מבירה, בהסכמת התמחותו בהחולות בארה"ב, אנגליה, צרפת ו־ ה „סעות לקורא למוסדות חולים — הוא אומר — להם כרוכה רפואי, צוות מיכשור. לדעתי ראוי לקר־ זה טיפליים. כמובן, ניתן ב זה על־ידי הסיכה עוס־

דות אלה למחלקות של בית־חולים קרוב — („רמת אסא" נמצא במרחק 300 מטר מתל־השומר). באנגליה, לא בונים ארמונות כמו „בית הרצ־ פלד" אלא צריפים פשוטים בחצרות בתי־החולים הדגש שם לא על הצד החיצוני, אלא על הטיפולי".

המוסדות הפרטיים פועלים, כמו־ בן, לפי עקרון הרווחיות, אבל באלה שאושרו על־ידי משרד הבריאות, נקבע לוח מחירים בהתאם לדרגה שקבעה ועדה רפואית. לפי מיקום המוסד, טיב הבניין, חלוקת החד־ רים, צפיפות המיטות, טיב הסידו־ רים, איכות המזון וחדר האוכל, מספר הרופאים והאחיות, טיפול פיזיו־ תרפי, ובעיקר לפי היחס לחולה נקבעו באחרונה שלושה סוגי מחי־ רים, שהנמוך ביניהם הוא כ־48 ל"י ליום והגבוה כ־62 ל"י ליום. במוסד שמספר המיטות בו עולה על 100 יורד הבהיר ל־55 ל"י ליום, ומכאן שחולה כזה עולה למשפחה 1,500 — 1800 ל"י בחודש.

„תשושים" ו„סעודיים"

כיצד יכולה משפחה ממוצעת ל־ שאת בנטל כספי כזה ?

משרד הסעד אחראי לחולים ה־ קרויים „תשושים" — אלה שיכולים לאכול ולהפריש בעצמם. משרד ה־ בריאות אחראי לחולים „סעודיים", הרתוקים למיטתם ויש צורך לשרתם בכל. משרד הבריאות משלם כ־35 אחוז יותר ממשרד הסעד, והמשפחה נתבעת לשלם לפי יכולתה. רופא ו־ עובדת סוציאלית קובעים אם יש צורך לאשפז את החולה במוסד ל־ חולים כרוניים; ולגבי זקן עדיין משמשים כאמצעי התשלום הגימלאות והביטוח הלאומי שלו, ואם יש לו דירה, יש למכרה ולכסות בכסף את הוצאות אשפוזו.

לגבי תושבי תל־אביב נהוג הסדר אחר — העיריה עצמאית בתחום זה. הסיבה ? „פוליטיקה פנימית של העי־ ריה, שלא רצתה לאבד אמצעי הש־ פעה", טוענים מקורות מחוץ לעירייה, ואילו בעיריה טוענים שבתאי משרדי הסעד והבריאות „לא ניתן לצמרו". לעיריה מוסד משלה לחולים כרוניים — גבעת השלושה — וכל שאר החו־ לים מסתדרים כיכולתם במוסדות פר־ טיים ובעזרים במוסדות, הנתונה בקשיי תקציב בכוחים.

הבנים נתבעים לעזור

עובדת סוציאלית של עיריית תל־ אביב, המטפלת בחולים כרוניים, מס־ בירה כיצד נעשה החישוב הכספי ל־ משפחה: ניקח לדוגמה אב זקן וה־ מתקיים על גימלאות בסך כ־1000 ל"י בחודש. אם נכנס אחד מהם לבית חולים, כל מה שניתן לגבות מבחינת

השני הוא 5 ל"י ביום. אם יש להם דירה קטנה לא ניתן לעשות דבר. אך אם בדירה שלושה חדרים מתב־ קשת המשפחה להשכיר חדר אחד כדי לממן את אישפוז החולה. אם יש בנים הם נתבעים לעזור בהתאם ל־ יכולתם הכספית".

היה אורח חבר קופת חולים כל ימי חייו, אין הדבר מקנה לו אשפוז הינם במוסד לחולים כרוניים.

לקופת־חולים של ההסתדרות הכל־ לית שני בתי־חולים למחלות כרו־ ניות באזור תל־אביב, „בית הרצפלד" בגדרה ו„בית רבקה" בפתח תקוה, אך בשניהם תקופת האשפוז מוגבלת מאחר שנעשית בהם פעולת שיקום ואם לאחר התקופה־הזה אין שיפור ב־ מצב המאושפז הוא מועבר למוסד אחר, פרטי.

אומר דוד גזית מנהל קופת חו־ לים: „ביטוח קופת חולים מכסה ימי אישפוז של חבר שנתיים. הנסיון מלמד, שגם החולה המתמשכת ביותר אינה מתמשכת יותר. במוסדות למח־ לות כרוניות אין מאשפזים למטרות ריפוי. זהו מקום להחזקת חולה לאחר שאפסה כל תקוה לשקמו".

קופת חולים אינה מממנת אישפוז החזקת חולה כרוני, וכאשר משוכנעת ועדה מיוחדת שמצבה של המשפחה קשה משתתפת קופת חולים בסכום המגיע עד 25 אחוז של הוצאות הח־ זקת החולה, וגם זה לא יותר מ־ שנתיים.

במקרה של עוני יוצא מהכלל — מוסיף דוד גזית — מאריכים את דמי ההשתתפות עד שנתיים וחצי שלוש שנים.

אסור לדבר עם הצוות

אחר שנתפרסמה בניו־יורק פרשת בתי־הזקנה, לזקנים ולחולים כרוניים, החלו לצוץ כתבות קודרות על נושא זה גם בישראל. בסיורי שנעשה ללא כל הודעה מוקדמת באתי לבית־החו־ לים „אסא" הרצליה־פיתוח, הנחשבת אזור יוקרה. בית־החולים השוכן ב־ מקום מרכזי בפרבר, זה הוא ניגוד משווע בנוף האזור. בגינתו שלושה עובדה הכיפה. בפנים נתקבלתי על־ידי בחורה לבושה חלוק לבן, שהציגה את עצמה כאחראית. היא אסרה עלי לסייר בחדרים לפני שתקבל אישור מבעל המוסד, שלא היה במקום, אשר ברשותו ארבעה מוסדות לחולים כרוניים. בשיחה טל־ פונית סירב הבעלים להתיר לי לשוחח עם הצוות שלא בנוכחותו והביע הב־ תיו של שביקורי נערך ללא הודעה מוקדמת. ריחות השתן הכבדים שעלו מבבה חדרים הגיעו אולי משם הוי־ מהר. אחר־כך נודע לי שבית־החולים אייכילוב משתמש במוסד זה לאשפוז חולים.

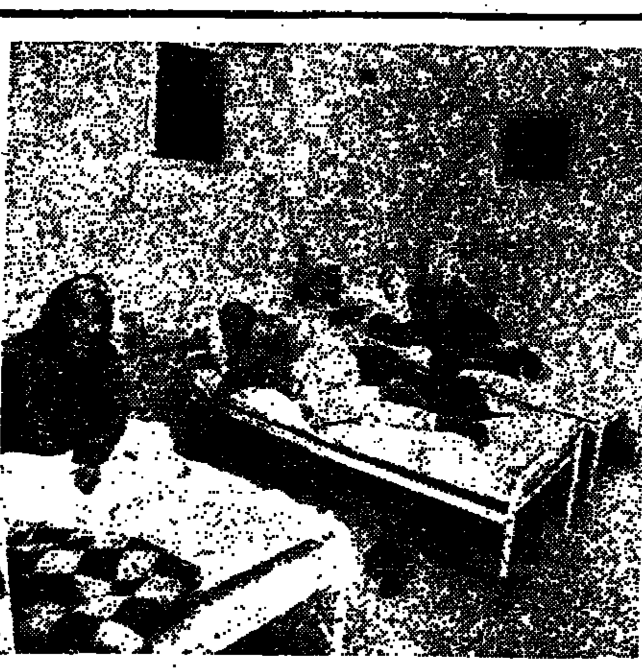

מיטות ומאושפזות בבית חולים „אסא" בהרצליה־פיתוח

„יד אסא", בכפר מלל, נקרא על שם בעל המקום, דוד אסא. הבניין החד־קומתי הנאה טובל בעצים ובירק. דוד אסא קיבלני בחיוך וסייר עמי בחדרים. נקיון מופתי שרר בכל. ה־ ריהוט נאה, חדר אוכל מואר ומאוורר, המטבח מצוחצח.

דוד אסא אמר לי במבטא בולגרי: „אני אוהב את מקצועי ולכן אני עוסק בו, אילו הייתי משקיע את הכסף הסמוך במשרד שלי בריבית פשוטה, הייתי מרוויח יותר".

המוסד הוא סוג א', וכל יום אישפוז עולה בו 61.59 ל"י. כל החולים מגיעים דרך משרד הבריאות.

„יש לי כיסוה פניות, וכל חולה שמגיע יתקבל בלי קושי. בכלל, אינני מבין מנין נובעת המגמה שאין מקו־ מות אשפוז. יש שנתון סטטיסטי של משרד הבריאות ובו מופיעים דיווחי המוסדות על התפוסה. אף פעם לא היתה תפוסה מלאה. יתכן שהחלוקה בין בתי החולים איננה נכונה".

בית־החולים „הדר" בהוד השרון קיים חמש־עשרה שנה ומאשפז 110־100 חולים. הביתנים משתרעים על פני עשרה דונם, וניכר שהם הו־ קמים לא שופצו כבר, „בחוסר תק־ ציב" כדברי דוד אפל, אחד מבעלי הבניה. אבל החדרים נקיים. „אנו שמים את הדגש על מצב החולה, על טיפול פיסי ונפשי, ולא על מספים". יום אשפוז עולה ב„הדר" 48 ל"י, ויש מקום לאשפז חולים נוספים.

בבית עולים „זיו" במגדיאל מאוש־ פזים 175 חולים. המוסד קיים כ־28 שנה. הביתנים פזורים בין גנים פור־ חים, על פני 15 דונם, ונקיים למופת.

הבנין נועד להריסה

בבת־ים יש מוסד לחולים כרוניים ושמו „רמות ים". הנוף המשקף מ־ חלונותיו נפלא, אך כראה החדרו עגום. הרצפה נקיה, אך בבגיי הבטוח מרופטים רישנים. הריה הופך כל רגע של שהייה לסבל.

המנהל, זיק לופו שהוא אחד מבע־ לים של המקום, טוען שהבנין נועד להריסה בעתיד הקרוב. יש בו 48 מיטות, ולעתים רחוקה כילון תפוסה.

כל המוסדות הללו שייכים ל„ארגון בתי־החולים למחלות כרוניות", הבמה בשמונה־עשר מוסדות הנתונים בפי־ קוח של משרד הבריאות. יש גם מוסדות קטנים שאין עליהם פקוח, כגון „נוה זוהר" ברחוב הרצל ברמת־ גן. קתרינה וינברג מחזיקה ברשותה שני מוסדות כאלה. ב„נוה זוהר" חמי־ שה חדרים ועשרה מאושפזים. המקום נקי והחולים נראים מטופחים. המחיר — 60 לירות ביום.

ב„גולדים", ברחוב מנוח ברמת־ חן, נתקבלתי ברצון על־ידי בעל המקום, אלכסנדר גלר, הבודד על עצמו שהוא את מוסמך. מצב החולים נראה טוב. הנקיון משביע רצון.

טענות קשות שמעתי בפי בעלי מוסדות לחולים כרוניים נגד חלק ממשפחות החולים. „יש חולים ש„זרו־ קים" למוסד, ואשה לא זכו לביקור ולהתעניינות בני המשפחה. מנהל מו־ סד הראה לי בסכך על בן שכועלם לא ביקר אצל אביו שהחזיק בידיו את תעודות הזהות של האב וגבה את דמי הביטוח הלאומי שלו. כאשר מת האב הופיע לקבל את תעודת פטירתו לצורך קבלת הירושה.

אשה פרצה בבוכיה בבכי קורע לב, וסיפרה שבתה לא באה נפש והיה לבקרה במשפחה הבבה.

כאשר פניתי לעובדת הסוציאלית של עיריית תל־אביב ושאלתיה למצבם הזהר של שני המוסדות „אסא" ו„רמות ים" ענתה לי: „אם העמוד לפני ברירה, אעדיף לשלוח חולה כרוני לכל מוסד שבו יקבל מרק, משקה ורפואה, ויימצא בין אנשים שמדברים ונושמים. לפעמים אני נת־ קלת בחולה שכל מוסד עלוב יהיה לו ארמון לעומת מצבו הנוכחי. קשה לתאר מה זה להחזיק בדירה של שני חדרים זקן חולה המדיף צחנה איומה ובלתי־נמנעת בגלל נגרה, כל מוסד יהיה טוב יותר".

חוק לחוד ומציאות לחוד

חוק פקודת החברות המנדטורי, אותו באים לתקן עתה, לאחר שהתברר כי משהו רקוב בדרכי ניהול חברות בישראל, הנו מיושן והתיקון עשוי טלאים, משאיר את העיוותים ומצביע על הצורך לשנות את ה„שיטה"

מאת ד"ר אהרן יורן

„השיטה" הכלכלית הידועה הנהוגה בישראל מתאפיי־ נת בכך שחוק ל־ חוד ומציאות לחוד. כך במי־ סים, כך בתקנות מטבע חוץ וכך בדיני חברות.

בספר החוקים מתנוססים להיפאר־ ת שיעורי המס המגיעים עד כמעט 90%, אך השיעור האמיתי, האפקטיבי, ש־ משלמים נמוך בהרבה מהקבוע בגלל הסדר זה או אחר לפעמים בחוק עצמו ולפעמים מעבר לו. על פי תק־ נות מטבע חוץ מותר לישראלי הנוסע לחו"ל לרכוש הקצבת מטבע מוגבלת שהכל יודעים שאינה מספיקה לשהותו בחו"ל. את היתרה הוא רוכש בשוק ליליינבלום הפועל תוך הפרה גלויה של תקנות המטבע ובעידוד מתפרסמים בעיתונות בצד אלה של הבורסה. ב־ ירושלים הבורסות פועלים חלפני כס־ פים כותרים ומדוע זה יחליף תייר היהודי על קיוסם דולרים תמורה 6 ל"י הדולר כשהוא יכול לקבל כהם כ־ 10% יותר? חוק החברות קובע ש־ מנהלי חברות צריכים להיות זהירים, לפעול לטובת החברה ולטובתה בלבד וכי החברה יכולה לתבוע אותם על הפרת חובת הזהירות או האמון. כספי חברות רבות ירדו לטמיון ב־ ישראל. כמה מנהלים נתנו את הדין?

מאפיין אחר של השיטה הוא ש־ כאשר מתעוררת בעיה, כאשר לחוץ או דוחק, מתקנים את החוק ובוד־ בירים אותו עוד יותר. כך בעבר, כשנצריך היה לגייס עוד כספים מה־ ציבור, הצלו טוב את שיעורי המס אך הבמציאו מלווה זו או אחר: מלוה בטחון, מלוה ודכש המ ההאוזרנים בשורשרה, בשיתורה המטבע כדלדלת מקימים את ההקצבה לנוסעים לחו"ל. כשמנהלים כושלים קובעים עבירות במנהלים הדשות. אך הקצבת מטבע זר גרמה לגיאות בלילינבלום להינו להפרת החוק והגדלת שיעורי המס רק הוסיפה תמריץ להעלמה או הסוואת הכנסות בתור „החזר הוצאות" פטורות ממס.

מסקנות ועדת בן שחר התקבלו ביהדון בהסכמה כללית עליידי ה־ ציבור הרחב כיון שדו"ח הוועדה קרא תגר על עצם השיטה. הוועדה הציעה לשנות את החוק באופן שהציבור יוכל לעמוד בו ולבצע את החוק המתוקן ככתבו. זהו המשמעות של ההמלצה להרחיב את בסיס המס כך שיכלול את כל „באר יוקעי" ולהקטין את שיעורי המס. שיטת המס הקיימת הגיעה כבר לנקודה ההפוצצה וה־ ציבור מוכן לעבור את טיפול השורש שהוא אכזב מאב אך כיפא. עם זאת טבעי הוא שכל אחד שואף שהטיפול יכאב לו בכל שאפשר פחות. אם אכן ימומשו המלצות הועדה כבלי יש־ ויהקו בתהליך הרגיבן להיות יהיה בכך שינון בעתיד. יש המצביעים גם על עצם העובדה שהוגש כתב אישום נגד מיכאל צור כאות לכך שלצנו על תפיסה השיב בייגי הכלכליים. אך יש לזכור שהגילויים התגלייה בפרשת צור בקרים בהשפעתם היצד־ נית — ההתמוטטות החברות של רחבי באום בוזדה — ואינם פרי מנגנון בקרה ויגידי ישראלי. אין לנו עדיין מכשירי ניהול, בקרה ופיקוח שאיתם שיוסכו מלבני הקוה ספרישה דרשות לא ההורגה בעתיד אי לפתיח ההספ־ נה על־ידי הבצריכה חוק הפיקוח התוספ. יש להבהין והראות איזה מכשירים יקבעו בחוק החברות הבמ־ שלהיות הנבואה עדיין בדיון בכנסת תאה לאחר שהבצה להחוק הוגשה להמשלה לפני כשה שנים על־ידי ועדה בוחמים שבינתה.

*

התקוות שאני בראשית דרך של ההליך לפקידה הכימה כילה הר עבודה באחרונה בכיבן שאלה עם הקיפת תיקון לפקודת החברות. תיקון זה הולך בדרך שנהגו ללכת בה בתחום המס. בה שם הכביאו כליוה חדש והרכיבוהו על בגדל כם צד־ ו החוק כשצריך היה לגייס כספים, כאן מכליאים כלאי על עבירות כנגד לים על פקודה זקנה ובלה כשמתברר שמשהו רקוב בדרכי ניהול חברות בישראל.

התיקון לקוי לגופו. לא נחפור כאן על ראשיכה פגביו. די יכנצ'ן ש־ כאשר הוצע בדצמבר 1971 — על רקע הפרשיות הכלכליות דאז — נמ־ תחה עליו בקורת קשה בעתונות וב־ ספרות המקצועית (כולל על־ידי כותב שורות אלו) וגם בדיון בכנסת הבצ־ע על פגמים יסודיים שבו. הוא הועתק מתיקון לפקודת הבנקים שהוחק ב־ שנת 1969, אחר פרשיות הבנקים הידועות. כפי שניתן היה לצפות התיקון לפקודת הבנקים לא הועיל אפילו פעם אחת לפני שהוצע להעתי־ קו לפקודת החברות. הדרך בה הפך בית התיקון לחוק אף היא סימפטו־ מית — במפתיע בשלף בתבקרי אליו הוכנס לפני יותר בנתונים וללא דיון רציני ובלי להתחשב כלל לביקורת הקשה שנמתחה עליו בהקדם בירבה הבודה עוד יותר.

החוק בו הובנה התיקון — פקודת החברות — הוא לכשה חקיקה מנ־ דטורי משנת 1929, באנגליה כבריתו הוכנסו בו כאן שינויים יסודיים. אך למדינת ישראל הוא עדיין טוב. ב־ מציאות לא הכירם עיוניה. בהאי כאן שגיים מהם:

הבעלות ברוב החברות בישראל נב־ באה בידי קבוצה מצומצמת של בויים־ דים. לציבור הרחב מוצאיים בניות הפריות וזכויות הצבעה או בעלית זכויות הצבעה מצומצמות. כך הקריבית זכות ההחלטה בידי קבוצת בעלת ביעוש ההשיפה. קבוצה זו בינה את מלוא הנהלה. הנהלת החברה היא המוסמכת להגיש הצעות בשם ה־ חברה. בארץ, להבדיל מארה"ב, לי־ בכל, לא פוהה ההצעה הדייבצציה והגזירה), המאפשרה לבעל מניות להגביע בשם החברה כאשר ההביעה היא נגד המנהלים. בכללא אין מוגשת בארץ תביעה נגד מנהלים שהפרו חובותיהם לחברה. בינבה בצד לוח הצבעה זה קיים כבצע בבל הקוצרוים והחברות שבנויהיהם בני חרות בבורסה בישראל. בכלל לא ניתן להשתלט על חברה על־ידי רכי־ שת מניות בבורסה או להדיח מנהלים. קבוצה מצומצמת שולטת בכל דברית וחסינה בפני איכדי השתלטות או הדחה. כורים העיוה היא שהחוק אינו אוסר על הוצאת מניות בשוללות זכויות הצבעה. חובות המנהלים בי־ ביגבה כזה הם בגדר אות ריהה.

למקורבים לצלחת יש מידע פנימי מוקדם על התפתחויות הטובות שיש להן השפעה על מחיר המניות. הם מנצלים לעתים את המידע לתועלתם הפרטית, דהיינו לרכישה או מכירת מניות או ניירות ערך אחרים לפני שהמידע מפורסם לציבור המשקיעים הרחב. החוק אינו מתייחס כלל ל־ שאלה זו, למרות שהתריעו עליה לא פעם.

בעיית ניצול המידע הפנימי רחבה יותר ואינה מצומצמת למנהלי חברות ואנשי־פנים אחרים בחברות. כאשר החזכרו לפני כשנה תנאי אגרות חוב צמודות לכרד ידעו על כך הבנקים לפני שהדבר הודע לציבור הרחב והרכבצה המענה שניצלו מידע זה. בכלל, בעמם המשולב של הבנקים כבנקים מסחריים, יועצים להשקעות וסוחרים בניירות ערך טמון בהחב ניגודי אינטרסים וראוי בייבוק בי־ יכחה. קרקע פוריה לניגודי אינטרסים קיימת גם כאשר אדם אחד מכהן בתפקידי ניהול בחברות שונות. כפי שהיה בפרשת פיידכן ועוד. שיכול האי־ דיות של המנהלים כיכולו במשק הישראלי ויש לבחון מחדש מצב זה ולא רק לגבי חברות ממשלתיות.

כל עוד תימשך ה„שיטה" בתחומים הכלכליים השונים, יירדפו אותנו פר־ שה אחרי פרשה. יש להתמודד עם הבעיות ולמצוא להן פתרונות. תחי־ קתים שניתן להיות אתם יפתרונות אלו יש לקבוע ולבצע. זה בימהנה של מדינת חוק ויפה שעה אחת קודם.

هكذا من الاصل

مكذا من الأصل

דב גולדשטין **ראיון השבוע עם** פרופסור מיכאל פלדמן

רבין מוכרח לומר לפורד: אנו יוצאים ממדיניות השלבי הקיסינג'רית ולא נופיע בז'נווה בלי תאום עמדות עם ארה'

ישראל מוכרחה להמלט מהמלכודת של הסדרי ביניים, בלי שלום, המפרקים אותה מנכסיה וגוזרים עליה להגיע למעמד נחות ולאי־יכולת להתגונן ● הממשלות בישראל נמנעו עד כה מלגבש תוכנית שלום ישראלית מפורטת בגלל החשש ליציבות שלטונן, אבל הממשלה מחוייבת לאזור עוז, לגבש תוכנית כזאת ולהציגה לפני המימשל האמריקני ● אם אין סיכוי להשיג הסכמה עם ארה"ב על עקרונות ההסדר הכולל, ודאי וודאי שאסור לנו להסכים להסדרים חלקיים, המובילים לקראת הגשמת תוכנית רוג'רס ● פתרון הבעייה הפלשתינאית הוא בפלשתיניזאציה של ירדן, פדראציה בין המדינה החדשה לבין יהודה ושומרון וישיבתו של צה"ל על הירדן, כגבול הבטחון שלנו ● פער האיכות בין ישראל ליהודי הפזורה בארה"ב חשוב לא פחות מהפער בין ישראל לערבים: לעומת הפסגות של היהדות האמריקנית אנו מקיימים כאן מציאות של בינוניות נוראה ● פער האיכות הטכנולוגית בין ישראל לערבים יילך ויצטמצם והרי זו סיבה נוספת לשקוד על השגת הסדר כולל עתה.

עדות הפרופסור מיכאל פלדמן בענייני ביולוגיה ומדעי החיים — כעדות מומחה על עיסוקו. עדותו בעניינים פוליטיים־מדיניים־בטחוניים, אף היא אינה בגדר של הרחקת־עדות: „האמת היא, שאני מוטרד מבעיות הפוליטיקה ועניני הבטחון ומדיניות החוץ, לא פחות מאשר מהעניינים המדעיים ודווקא עליהם אני מבקש לשוחח אתך" — אומר המדען הנודע.

אבל בהתנדבות ובהתגייסות — לא פני. פרופ' פלדמן נותן את דעתו בענייני המדיניות ומקדיש לכך הרבה מחשבה, עיון, קריאה ושיחות. דלתותיהם של מקבלי ההחלטות בדרגים המדיניים הבכירים ביותר, פתוחות לפניו. הוא נוזן כמיהם באינטימיות, עד הם, בעצמותיהם, יכולים לספק לו — גוכל להם בכושר הגיונה המבויין שלו. התופעה ידועה ומקובלת בארה"ב: דווקא חוזרי הגולות בהחלטותיהם מבקשים לשמוע את דעתם של מדענים בתחומים שונים, המכוונים להבין את הדברים בריחוק מסויים ובלי לכרוך את חוות דעתם באחריות הביצוע.

● אני חושב שהממשלה טועה

— פרופ' פלדמן, מן השיחה המקדמת שלנו התרשמתי, כי אתה כמורך מאוד מדרכה המדינית של ישראל. האמנם?

כן, בהחלט. התרשמת נכון. אני חושב, שהממשלה טועה בהסכמה להרתם בעגלה המדינית של מדיניות השלבים של ד"ר קיסינג'ר. אני מחוייב להזהיר מפני המדיניות הזאת בכל לשון של אזהרה ואיני רואה את עצמי בן־חורין לשתוק. בוא ננסה לראות את הדברים בלי התרגשות. שלום בשלבים אפשר, כביכול, להשיג בשני דרכים: 1) הצדדים היריבים מחליטים מראש מה יהיה ההסדר הכולל להשגת שלום ורק אחרי שמגיעים להסכם כזה, מפורט ומלא, מיישמים אותו בשלבים. 2) דנים על כל שלב בנפרד, כאשר כל שלב מנותק מאלה שיבואו אחריו ונתון למערכת של דיונים, כתוצאות, הסכמות, או סירובים ואיומים צבאיים נוספים.

כידוע, נוקטת המדיניות הקיסינג'רית, שממשלת ישראל נתנה לה את הסכמתה, את הדרך השנייה. כאן טמונה סכנה אחת ברורה, בולטת מאוד ומפורחת ביותר: כל הסדר ביניים במדיניות השלבים פירושו נסיגה ישראלית כשהיא, מעמדות הגנה חשובות, מאתרים כלכליים כבריקים בתסיבר הם. כל נסיגה ישראלית גוררת על ישראל בעצם נזק יותר מבוגיעת יכולתה להתגונן, למצרים ישנה התחייבות, שהיא מבריחה עליה בגלוי ובמפורש, גם לעניין הפלשתיני וגם לסורים ולמדינות ערביות רדיקאליות.

ולפיכך, גם אילו היו מצרים וישראל מגיעות, בתיווכו של קיסינג'ר להסדר־ביניים, לא היתה ישראל מקבלת שום יתרון, אלא רק מכבידה ביותר על מצבה. היינו נתקעים עד מהרה בשוחה של אי־הסכמות עם מצרים, בין בנושא הפלשתיני בוועידת ז'נווה, בין בנושא ההסדר הנוסף ברמת־הגולן ובין בשאלה של הסכמים נוספים, שלבים נוספים, נסיגות נוספות, עם מצרים עצמה.

● לא סתירה אבל גם לא חפיפה

מצב כזה של אי־הסכמות היה מביא אותנו כאשר כבונו הצבאי נחות, אמנו מסתכנים במלחמה בתנאים קשים יותר והאופציה הצבאית הערבית נוחה ומפתה יותר. בכך אני רואה את הסיכון העיקרי של מדיניות השלבים של קיסינג'ר.

הסכנה ברורה ובולטת גם כאשר בוחנים את המדיניות האמריקנית במזה"ת ואת מערכת היחסים בין ארה"ב לישראל: המגמה האמריקנית בשנים האחרונות היתה מכוונת בעיקרה לצמצום מכסימאלי של ההשפעה הסובייטית במזרח־התיכון. בעיני ארה"ב היתה מצרים מיועדת למלא את התפקיד המרכזי בסילוק הסובייטים מעמדות־השפעתם באזור. לדעת האמריקנים, תמלא מצרים את היעוד הזה תמורת תשלום — ואת התשלום, גבוה ככל שיהיה, צריכה לשלם ישראל. כל מה שישראל תהיה מוכנה לשלם תמורת השגת היעד האמריקני לא בא, איפוא, מלכתחילה לשרת את ענייניה של ישראל ולהבטיח לה שלום וזכויות ריבוניות, אלא כדי לעזור לארה"ב בהשגת יעדיה שלה.

— האם לדעתך, סתירה בסיסית, בין האינטרסים של ישראל ושל ארה"ב?

לא, לא בהכרח סתירה בסיסית, אבל בהחלט לא חפיפה. ארה"ב מעצמה מכלכלת את מדיניותה לפי אמות־מידה שונות מאלה של ישראל הקטנה. מה שיכול להראות בעיני ארה"ב, ממרחקים גיאוגרפיים ובינלאומיים, טוב לישראל, יכול להיחשב בעיני ישראל בגדר של אסון. כל התפיסה של הסדר בשלבים באה לשרת את האינטרס האמריקני וראוי לישראל להיחלץ מהדרך הזאת כמה רחוק ככל שיש ביכולתה.

אחרי כשלון השלב האחרון במאמציו של הד"ר קיסינג'ר נראית לי שעה זו מתאימה מאוד להתנתק ממדיניותו.

— אבל במקרה כזה מה האלטרנטיבה? הרי אין להעלות על הדעת, שישראל יכולה להכריז על הסתלקותה ממדיניות השלבים של ד"ר קיסינג'ר, בלי להציע אסטרטגיה אחרת להתקדמות אל השלום?

בהחלט לא, ואף לא הייתי ממליץ על מדיניות של „שב ואל תעשה", אפילו היה הדבר אפשרי, מבחינת יחסינו עם ארה"ב. האלטרנטיבה היא ברורה לחלוטין: דיונים על ההסדר הכולל, כבפני בינוניים. ברור, ששם יעמדו הסובייטים לימין הערבים וישראל חייבת לעשות הכל כדי שארה"ב תתמוך בה בדיונים. מה שמתחייב בצורך הזה הוא, שלפני כל הופעה של ישראל בוועידת ז'נווה, עלינו להיכנס למגעים מוקדמים עם האמריקנים ולהשיג תיאום אתם על עקרונות מוסכמים להסדר כולל.

● די לשחק במחבואים

הסיכון נגד הגישה הזאת גורס, כי ברגע שנודיע לאמריקנים, שאנחנו מתנערים ממדיניות השלבים של צעד־צעד, ניתקל מייד, בכל נסיון לתאם עמדות עם ארה"ב, בהאחזותה של זו בתוכנית רוג'רס. האמריקנים, לפי טענה זו, מעולם לא הסכימו אלא לגבולות שלפני מלחמת 1967, עם תיקונים קלים, כאלה או אחרים. לי נדמה, שעד היום אנחנו מדמים בלבנו את התשובה העקרה האמריקנית, אבל לא ניסינו להעמידן במבחן רציני ומעשי. לא עשינו זאת מן הטעם האחד והיחיד, שאנחנו בעצמנו, בישראל, מפולגים ורחוקים מאוד מהסכמה על עקרונות ההסדר הכולל וכיצד צריך הסדר כזה להיראות.

הממשלה הבטיחה לציבור, כי לפני שתעמוד לפני תוכנית על הסכם, המחייב נסיגה מיהודה ושומרון, היא תפנה אל העם ותשאל את פיו. אין שום הצדקה לדחות את הדיון הזה ואת ההכרעה הישראלית עד שתהיה אפשרות לחתום על הסכם. הדיון צריך, לא! מוכרח! להתנהל עתה, במלוא התנופה ובמלוא העומק והרצינות. הבעיה העומדת לפנינו עתה אינה מריב עם המצרים, הסורים, או מדינה ערבית אחרת, אלא מריב להשגת הבנה עם ארה"ב, על עקרונות היסוד להסדר כולל. כשאתה בא לארה"ב, והייתי שם לאחרונה כמה פעמים — ונפגש עם יהודים בעלי משקל ומעמד בחברה הפוליטית האמריקנית ומדבר אתם על בעיותינו וקשיינו וחששותינו, אתה שומע מהם את השאלה הנוקבת הבאה: „אתם רוצים שנעמוד לימינכם במערכות הקשות — ואתם רשאים לתבוע זאת מאתנו ואנחנו מחויבים לקיים את תביעתכם. אבל בבקשה מכם, הפסיקו לשחק מחבואים! מה אתם רוצים מאתנו שנעשה? על איזו תוכנית פוליטית אתם רוצים שנגונן? אתם בעצמכם כבר ברור לכם מה אתם רוצים?"

ואנחנו מחוייבים שיהיה ברור לנו! עלינו לגבש תוכנית פוליטית מלאה, על כל עקרונותיה. ישנם היום בקרב היהדות האמריקנית — ולאו דווקא, או לפחות לא בהכרח בממסד היהודי הרשמי — אנשים רבים, שמסוגלים להטיל את מלוא־משקלם לתמיכה בנו במריבה שלנו עם ארה"ב על עקרונות ההסדר הכולל, אבל הם מצפים מאתנו, שנאמר להם מה בדיוק אנחנו מבקשים מהם.

אחרי מלחמת יום הכיפורים פנו יהודים חשובים, אנשי מדע דגולים, אל אחד הסנאטורים האמריקניים, בבקשה, שיעמוד לימין ישראל. תשובתו היתה: „לימין ישראל אני עומד כל השנים וכל ימות־השנה. אנא, תנו לי הפעם משהו מעשי לעשות לבנין ישראל!"

והוא מבטא הלך־רוח רווח מאוד בארה"ב: כדי שאפשר יהיה לעזור לישראל במערכותיה המדיניות ולעמוד לימינה, היא צריכה לדעת קודם־כל מה היא רוצה ולתת לתוכניתה פומבי. אילו היתה לישראל תוכנית מגובשת כזאת, היתה יכולה להזין את ההערכה מחדש של המדיניות האמריקנית בבוחית ולא לנקוט עמדת התגוננות. הכרח הוא לנו, שהמנהיגות הישראלית, שהיססה עד היום לדון ולפרסם את תוכנית השלום של ישראל, מחשש ליציבותה השלטונית, תתנער מן החשש הזה, תאזור אומץ ותמלא את תפקידה.

● אם אמנם ארה"ב דבקה בתכנית רוג'רס...

— אתה מתייחס אל הקמתה האמריקנית בדבר הלום בתכנית רוג'רס, על גבולות 1967, לפני מלחמת ששת הימים, כאילו זו העובדה, שלא הועמדה במבחן. האם יש לך ספק, שארה"ב אכן דבקה בעקרון זה? הרי ההצהרות החוזרות והנשנות ... באמת המדיניות האמריקנית. איזה טעם יש להעמיד פניה על הסדר כולל, כאשר ברור מראש, שזה „יכריח" את ארה"ב לתת תוקף לעקרונה, שישראל צריכה לחזור, פחות או יותר, לגבולות ה־4 ביוני 1967?

קודם כל, גם בדיון על ה„פחות או יותר", לפי הגדרתך, יש מרחק לא קטן. אין אנו מתווכחים עם ארה"ב שמלפני ארבע־חמש שנים, אבל אנחנו מתנהגים כאילו לא חלו בארה"ב כל שינויים ומה שהיה נכון אז, נכון בהכרח גם היום. אנחנו מנופפים בתוכנית רוג'רס, כאילו זו המדיניות האמריקנית האחת והמוסכמת, לאין שעור יותר מאשר האדמיניסטרציה האמריקנית בעצמה.

— אתה סבור, כי המימשל הנוכחי בארה"ב נוח לישראל, בהשוואה לאפשרויות הפוליטיות שאחרי מלחמת יום כיפור, מאשר המימשלים הקודמים?

נניח שלא. נניח שגם המימשל הזה דבק בתוכנית רוג'רס, כהגדרה כללית של מדיניות — אז טיעוני נגד מדיניות השלבים של קיסינג'ר מקבלת משנה־תוקף: אם נכונה ההנחה, שהחזרה לגבולות 1967 היא אכן המדיניות הסופית של ארה"ב, איזה יתרון יכולה ישראל להפיק מהסדר בשלבים, המוביל להגשמתה של התוכנית, שאין אנו רוצים בה ושהגדרנו אותה בצדק כאסון לישראל?! אם באמת אין סיכוי להזיז את האמריקנים מתוכנית רוג'רס, אז ברור בהחלט, שאסור לישראל להיכנס להסדר ביניים, אם אין הוא אלא שלב ראשון להסדר המקיף, שאנו בוחלים בו ורואים אותו כמסוכן לבטחונה של ישראל.

דווקא החשש של תוכניתם של האמריקנים, להוליך אותנו בשלבים לקראת תוכנית רוג'רס, הוא המחייב להיכנס היום לדיון עם האמריקנים על העקרונות להסדר כולל, כאשר אנחנו עדיין גורם בעל משקל, כאשר הנכסים, שיש בידינו להציע כתמורה לשלום, עדיין מצויים עמנו ולא התפרקנו מהם טרם עת.

ישראל המדולדלת בנכסיה, חשופה יותר לסכנות המלחמה המפתחות מצד הערבים, בעלת כושר־הגנה ירוד להגן על עצמה, תהיה שותף רע, מבחינתה, לדיון על הסדר כולל. היא תגביר את תלותה באמריקנים ותקטין את סיכוייה להשפעה על המדיניות האמריקנית, הבלתי נוחה לה. ולכן יש הכרח להתחיל בדיון עם האמריקנים היום, לפני שהתפרקנו מנכסינו וכאשר אנחנו עדיין שותף חזק, שיש לו מה להציע ויש לו הסיכוי לשנות את המדיניות האמריקנית ולהתאים אותה יותר לצרכי ישראל.

● התמורה שחלה ביהדות ארה"ב

— זה הדבר, לדעתך, שראש הממשלה, מר רבין, צריך לומר לנשיא פורד בפגישתם הקרובה בוושינגטון?

בדיוק זה ולא אחר! שני דברים הוא צריך, לדעתי, להגיד לו, לא חלילה בהתבצרות, אלא בנימוס רב, כפי שכבר רבין נהג, אבל בתקיפות וחד־משמעית: ישראל אינה רוצה בהסדר בשלבים, המוליך אל תוכנית, שאינה יכולה לעמוד בה. אנו רוצים קודם כל לחתור להסכם על הבנה עם ארה"ב על עקרונות היסוד להסדר כולל במזה"ת ואנחנו בשום אופן לא נבוא לוועידת ז'נווה, אם לא תושג קודם לכן ועידה הבנה בין ארה"ב לישראל! הנשיא מוכרח להבין, שלנו אין עניין לעזור לקיסינג'ר להוציא את השלב הבא, בלי שנדע מהי התוכנית להסדר כולל, שלשם ביצועה מיישמים שלב אחרי שלב, בפרקי זמן מוגדרים והסכמים מראש.

— כמו כל מהלך פוליטי־דיפלומאטי, יכול להיכשל גם הנסיון להשיג תיאום עמדות עם ארה"ב. מה אז? הגדלה הקרע עם ארה"ב? בדידות מושלמת?

הסכנה לכשלון קיימת, כמובן. בנסיון להשיג תיאום עם ארה"ב עלינו להיעזר בכל שליחי המצווה ולהפעיל את כל ידידינו. זה יהיה המבחן הגדול ביותר עד כה לידידי ישראל בארה"ב, יהודים ולא־יהודים.

— אתה מאמין ביכולתם של היהודים לחולל תמורה משמעותית במדיניות האמריקנית?

כן, אני מאמין. אבל לשם כך אסור לנו לקפוא על שמרינו. אנחנו לא אחת מתעלמים מהעובדה הבולטת מאוד, שחלה תמורה עמוקה במוקדי הכובד וההשפעה של העולם היהודי בארה"ב. מספיק דוגמה נוקבת אחת: מועדון הנשיאים מורכב בחלקו הניכר מנשיאים של ארגונים, שאין בהם חברים כלל ואין בהם שום בורא של פעילות חיים. אלה הם ארגונים, שהיו בעבר הרחוק או הקרוב יותר תוססים ופעלתנים, אלא שבינתיים התרוקנו כליל מאנשים ומתכונת הם אינם קיימים, למעשה. נשיאיהם הם, אולי, אנשים טובים, אבל אינם מייצגים איש ומשום כך אין לצפות, שלעמדתם יהיה משקל בעיני מישהו. יוצאים מכלל זה הם „בני ברית", „הדסה", היהודים בארה"ב, שיש להם חברים פעילים ויש בהם חיים תוססים. אותה שעה עצמה מצויים בארה"ב יהודים כבדי־משקל, מחוץ לממסד הישן, בכלכלה, בתרבות, בעתונות, בתעשייה, במדע ובאמנות. אין לי צל של ספק, שהם רוצים לפעול למען ישראל ואילו היו מפקידים בידיהם מגמה ברורה של השפעה על המדיניות האמריקנית, המבוססת על תוכנית ישראלית להסדר כולל, מותר היה לצפות שיעשו הרבה ויקצרו הצלחה בלתי מבוטלת.

— ואחרי ככלות כל אלה, עדיין מרוכזים בהפסקה אם אמנם עמה להגיע להבנה עם ארה"ב על עקרונות ההסדר הכולל...

● אין אמת־מידה שווה לאוליגרכיות ולבני אדם

ולכן אני חוזר וטוען, שבוודאי ובוודאי אסור לנו להיכנס למלכודת של הסדר בשלבים בנוסח קיסינג'ר. מפני שלעמוד מול הערבים הסובייטים — וזה הרי יבוא גם אם נשיג הסדר־ביניים כזה או אחר — מדולדלים מן הנכסים העיקריים, בלי התמיכה של ארה"ב, זה עוד פחות נוח מהמצב הנוכחי. שאלה אחת קודם על שיחתם של רבין ופורד. ראש הממשלה מוכרח להגיד לנשיא, שאחרי כשלון הנסיון האחרון של שר החוץ שלו, ראוי לנסות דרך חדשה, שהיא באורח דרמאטי שונה מקודמתה, שנכשלה. ומר רבין צריך לדרוש מהנשיא, לאור האכזבה מכשלונו של ד"ר קיסינג'ר, כי האמריקנים ייכנסו למגעים עם ישראל וינסו להשיג עמה תיאום, לפני כל שלב נוסף במגעים שלהם עם הערבים.

— מה הם עקרונות היסוד להסדר כולל, שישראל צריכה, לדעתך, לגבש ולהציג בפני ארה"ב, להשגת הבנה?

דווקא בנושא זה לא הייתי רוצה לדון עתה.

— אבל ברור מעצמו, שאתה „רוגה" לפי תפישתך המדינית, שהרי אחרת לא היית מבקש שאפשר להשיג הבנה ותיאום עם ארה"ב?

אם לא לדבר על מפות ועל קווים מדוייקים, נראה לי נושא אחד יסודי ביותר — ואני אומר זאת, כי לפני יומיים שמעתי גירסה שונה מפיו של ראש הממשלה: אני מתכוון לפלשתינאים. יש הבדל ניכר בין טיב הסכסוך שלנו עם סוריה או מצרים, לבין הסכסוך עם הפלשתינאים. ביחס למדינות ערב יש לנו עסק עם אוליגארכיות וביחס לפלשתינאים יש לנו עניין עם שני מיליון בני־אדם. אי־אפשר להתייחס באמת־מידה שווה לאוליגארכיות ולבני־אדם.

● „פלשתיניזציה" של ירדן

— יש לך פתרון לבעייה הפלשתינית, בלי להביא בחשבון את האפשרות האחת, שהם שואפים להגשים: מדינה פלשתינית עצמאית?

האפשרות הנראית בעיני היא פלשתיניזאציה של ירדן. איני אומר, כי בהכרח יוציא פתרון כזה את יהודה ושומרון מתחומי המדינה הפלשתינית, אבל מרכזה של המציאות הפלשתינית־הלאומית יהיה בירדן, כאשר יהודה ושומרון קשורות למדינה זו באופן פדראטיבי, השטח בפרוז לחלוטין וצה"ל מוסיף לשבת, כעתה, על הירדן כגבול הבטחון.

— יש להצעה כזאת, סיכוי כלשהו?

אין אני בטוח, כי האמריקנים אינם מסוגלים, אילו השתכנעו בכך, להגשים תוכנית כזאת.

— ומה עם שתי האוליגארכיות, מצרים וסוריה?

ביחס למצרים אנו יכולים להיות נדיבים ביותר מבחינה של החזרת שטחים בסיני, אבל החזרת השטחים תיעשה בשלבים מוסכמים, שעליהם יוחלט מראש ועיקרם אינו רק טריטוריאלי, אלא כולל יצירה הדרגתית של יחסי־גומלין, לשם ייצוב כציאות של אמון הדדי.

— ומה ביחס לסוריה?

זו בעייה צבאית טהורה ומומחים צבאיים, ישראלים ואמריקנים, צריכים לדון בה. השאלה היא על כמה יכולה ישראל לוותר בגולן ובלבד שישארו בידיה השטחים האמורים, הדרושים להגנתה היעילה. לפי מה שאני שומע מאנשי הצבא שלנו, יש מקום לפשרה צבאית, גם ברמת־הגולן.

— אתה בטוח שהאמריקנים יקבלו את ההצעות הזאת, ועוד פחות אני בטוח שהערבים „יקנו" אותה. בינתיים חשוב לנו לברר: האם אתה רואה את הפער האיכותי בין ישראל לשכנותיה, כאיום, או שהוא בר־שימור המתמיד?

● הפער בין יהודי ישראל ליהודי ארה"ב

אנחנו מרבים לדבר על הפער בין ישראל לערבים. מבחינה צבאית מספיקים להיות יחסי הכוחות אחד לשלושה, בלי נשק, כפי שהיו בעשורים השנים האחרונות. מבחינת פער האיכות עדיין אין סיבה לדאגה, בשלב הנוכחי. אותי מדאיג לא־פחות, ובמובנים מסויימים אף יותר, פער אחר, שאין אנו מדברים עליו והוא בודאות הולך וגדל — לרעתנו: הפער בין יהודי ישראל לבין יהודי התפוצה היהודית בארה"ב. זהו פער־איכות מסוכן מאוד והרה־גורל לישראל.

חלק מאתנו, המדבר על היהדות האמריקנית, עדיין רואה לנגד עיניו את דור המהגרים היהודיים, שבאו מאירופה לארה"ב, עשו שם נכסים והתושה האושר העליונה שלהם היתה כאשר מאיר וייסגל היה מצליח להוציא מהם את הכסף. בינתיים צמח דור שני וכבר צומח דור שלישי. מספר באלף אחד: ישנם בישראל כחמישים אלף סטודנטים ואילו בארה"ב ישנם כמעט כמאה אלף סטודנטים יהודיים, כלומר: הפוטנציה המקצועית־אינטלקטואלית של יהדות ארה"ב גדולה פי עשרה מזו של ישראל, שהתיימרה להיות המרכז של העולם היהודי. אם מביאים בחשבון שמספר יהודי ארה"ב גדול פי שניים ממספר יהודי ישראל, מקבלים יחס מחולש של פי חמש, בהשוואה לפוטנציה ה... האם אפשר לצפות, שישראל תהיה מוקד הפעילות הרוחנית של העולם היהודי, כאשר ... הולך וצומח לרעתה העולם היהודי בפזורות?! ... האיכות הכלכלית, התעשייתית, הטכנולוגית, המדעית, האמנותית, קשור ביצירה ובמחשבה גבוהה בקרב הפזורה היהודית, ערוך מאשר בישראל. ... פיסגות־היצירה של היהודים, אנחנו מקיימים כאן, בישראל, ... של בינוניות נוראה ... תחומים.

בעיית האיכויות בתחומים שונים חייבת להדאיג אותנו ... העשור. רק איכויות גבוהות יכולות לשמר את פער ה... ישראל לערבים ולצמצם ... בין ישראל ליהודי התפוצה, משתעשע בהלוכות של ... מיליוני היהודים במערב ... שלב זה הייתי מסתפק בכך, והמצב יראו בישראל את ... רוחני־התרבותי וגם לכך להגיע, אם לא נשפר את ה...

— יהודים צעירים היו ... השכלה. מה קרה, שדווקא ... יהסיה לארה"ב התלמידים בבתי־הספר הגב...

אחת הבעיות, ואולי הבע... שית, היא שהמסגרות ההשכל... עליונות הכולה ואין העת ... התמורה הדרושה. האוניברס... רית הוקמה בימים שההורא... ברסיטאית נועדה לשכבת א... טלקטואלית, מצומצמת כאן, בינתיים היתה האוניברסיטה ... המוסדות האחרים, על־תיכוניים, הנועדים להמו... נים. אבל המבנה השתנה בהשוואה למבנה המקורי. ... הראשון ב.א. הוא יעוד ... ראוי שילמד במכללה ... שילמד לקראת התואר השני ... הלימודים שלו צריכה להיות ... לתחום של פעילות מוגדרת.

אין אני מתכוון בשום פנ... בעל מחומלי תורה לשמה, למשש את כוונתם. אבל ה... שעכשיו יותר מדי אנשים ... לעסוק בתורה לשמה, מפני ... דרך אחרת. אני האחרון ש... צה לראות בהסתלקותה של ... אין לדבר תורה לשמה, ... מוכרח להיות הכשרת אנ... צועיים במקצועות האקדמיים ... לים לתרום להתפתחות המ... טכנולוגית התעשייתית.

● כל עוד יש תז... למשכילים במערב...

— כאשר בוחנים את המב... תי־נתפשים של זרימת ה... הערבים ומניהם, כי בכו... כבר לקנות כל טכנולוגיה, אוהדית, איזה ערך יש ל... כות שבין ישראל וארצות ... מאמין שהיתרון המסגלותי ... ראל יאריך ישב?

אין בידינו למנוע את ה... היסטורי, שסופו יתמצה בעי... כות בחברה הערבית, בין ע... הוה עצמי ובין על־ידי אי... שה תוצרתם של אחרים. א... ליך זה הוא איטי מאוד. אין לערבים מיגבלות כס... יכולים לקנות כל טכנולוגי... תילה בארצותיהם. אף־על־... להם הרבה יותר לקנות ג... קים במנהטן מאשר טכנולו... טות. הסיבה פשוטה: כ... טכנולוגיה עצמאית דרוש לא... אלא נדרשה תשתית השכלת... תת. כדי לרכוש טכנולוגיה ... כסף, אולם כדי להשתמש ב... יעיל, דרושים משכילים, ... עדיין חסרים.

— אי־אפשר לקנות, ה... גם את המעליה?

אפשר, אבל כל עוד יש ... למשכילות המערבית בארה... לא קל לעשות זאת. יש ... החברה המשכילה, יש לה ... תרבותיים עמוקים, הקורדים ... הרקע התרבותי־היסטורי, ש... זה, ואין זה קל לתלוש את ... הזה ולטלטל אותה בעקבות ... הטכנולוגיים, גם על־ידי פית...

ישנה סכנה, שדלדול כלכ... צות המערב יגביר את נכו... שכירי מדע וטכנולוגיה לה... עצמם לרשותם של זרים ב... רב.

באורח כולל, מן ההכרח ... מכך בפוריות, כי החברות ... הערביות ילכו ויגבירו את ... הטכנולוגי ואת האיכויות ש... כי באורח איטי. וזה מחייב ... אם לכך התכוננות, לראשונה ... יון: גם מטעם זה, בצידם ... פים אחרים, חשוב שנעשה ... מאמץ לבחון אפשרויות ש... כולל עכשיו ושלא נדד ... לתקופה, שבה לאיכות הישר... יהיה עוד היתרון היחסי, שה... בהגיות מכנו היום. יש לתת ... דרך — גם אם אין ודאות ... צור הצלחה — לכבש, שכזמן ... בים יעלו את איכויותיהם ... אם לא יבטלו כליל, ... רון האיכות הישראלי, ייצצ... סים שבינם לבינינו יציבים ... הם היום.

בישראל של היום

צילום: ...תל־אביב

מעשנים TIME 100

סופר קינגסיז פילטר הארוכה והעדינה אחת היצירות המעולות של הטבק

כך לכדנו את אייכמן

בדיוק לפני חמש עשרה שנה, ב־23 במאי 1960, הסעיר ראש ממשלת ישראל דוד בן־גוריון את העולם בהודיעו מעל במת הכנסת כי רב־הטבחים הנאצי אדולף אייכמן נלכד, הובא לישראל ויועמד לדין. איסר הראל, לשעבר ראש שרותי הבטחון, שעמד בראש מבצע איתורו ולכידתו של הצורר, מסיר לראשונה את הלוט מעל הפרשה בספר בשם „הבית ברחוב גריבאלדי“.

„מעריב“ רכש את הזכות לפרסם פרקים נבחרים מתוך הספר והפרק הראשון ניתן בזה. הספר יראה אור בהוצאת „ספרית מעריב“ בראשית חודש יוני.

תנת יום הולדת

מאת איסר הראל

דרכו מאירופה לארגנטינה התעכב קנת *) בשתי מדינות של אמריקה הדרומית כדי להפגש עם ארבעת אנשים אשר התנדבו לעזור לו במשימתו. ארבעתם היו תושבי ת, שלטו שליטה מלאה בלשון הספר־ והכירו את ארגנטינה בכלל, ואת ס איירס בפרט מביקורים תכופים שם לצרכי עסקיהם או לרגל עניינים ם.

ניים מן הארבעה אשר העמידו את עצמם של קנת היו בעל ואשה בשם קורנפלד. רנפלד היה אדריכל צעיר ומצליח, ואשתו יפה זה לא כבר את חוק לימודיה בספר־ ולשונות. השלישי, עורך דין בשם לוי־ אדם בגיל העמידה, היה בעל קשרים ברחבי היבשת הדרום־אמריקנית. הרביעי שהתם בשם פרימו, שעמד באמצע שנת ים השניה בפקולטה להנדסה.

ת קבע אתם את סדרי נסיעתם לבואנוס וכן את המקומות שבהם ייפגשו. בהדרכתו הארבעה בתצורות חדשות שבהן הופיעו משאלים.

ת עצמו הגיע לבואנוס איירס ב־29 בפבר־ 196 בשעות הערב. משדה התעופה נסע שבו הזמין חדר למענו. בחדרו מצא טלפון של בואנוס איירס העיר והסביבה, חל מחפש בהם את השמות שעניינוהו. של בואנוס איירס מצא את השמות קלמנט וקארלוס ריקארדו קלמנט, אך במדריך המחוז, שבו היה כלול גם אזור, לא היה זכר לשם קלמנט.

חפשים את ריקארדו למנט „בקשר לירושה“

ירת בבוקר הצטייד קנת במפה של העיר, יצא לשוטט ברחובותיה, החל מתעניין יות של שכירת מכוניות. ב־3 במארס כבר כונית שכורה לפגישה עם לובינסקי, בבית בחר מראש לצורך זה. לובינסקי סיפר לו עברה בשלום ושהוא מתאכסן במלון לו. קנת שאל אותו אם אפשר, בלי תשומת לב וסקרנות מיותרת, לפנות אל חקירות פרטי ולבקש ידיעות על אנשים ומת מגוריהם. לובינסקי השיב בחיוב, שהדבר ייראה סביר לחלוטין אם הוא, ין, יסביר במשרד החקירות שהוא מחפש שים בקשר לירושה. משרד החקירות, ניד על סודיות גמורה אם יתבקש לעשות עצמו הזמין חקירות כאלה בארצו לא פעמים, וגם ביקש בהזדמנויות שונות בבואנוס איירס לפנות לכמה משרדי כיוון שכך, סוכם ביניהם שלובינסקי עם משרד חקירות מתאים ויזמין את הבאות:

פרטים על ריקארדו קלמנט ועל קארלוס קלמנט אשר את שמותיהם העתיק קנת הטלפון.

פרטי השמות של דיירי הבית ברחוב קו 4261 באוליבוס.

תשובה על השאלה אם בשנת 1952 או 1953 הגיעה לארגנטינה אשה בשם בל, ועמה שלושה בניה.

ינסקי אף התבקש להשיג באמצעות משרד־ מדריכי טלפון של בואנוס איירס, העיר בשנת 1952.

שימה שהוטלה על לובינסקי נתגלתה ת לחלוטין. כשסיפר לאנשי משרד החקי־ תבקש לטפל בפרשת ירושה מאנגלית קשורה בחקירות ובחיפושי יורשים בכבה לא פיקפק איש באמיתות דבריו. בקשתו בחקירתו במהירות, ביסודיות ובהשאי בהבנה מלאה, ומה עוד שהיתה מלווה וף כי שולחיו לא יקפחו את שכר העסק־ מתוצאות יניחו את דעתם.

חזר ונפגש עם קנת, יכול להרגיעו ולומר רד החקירות לא ראה שום דבר מוזר או פן בבקשותיו. דבריו עודדו את קנת די כדי שיטיל על חברו הזמנת בירורים באמצעות משרד חקירות אחר, באזור העיר. הפעם נסבו השאלות על חברת ועל צוות „קאפרי“, שהוזכרו כמעבידיו גם, בעבר או בהווה. סוכם כי לובינסקי לחוקרים שהוא מתעניין בשתי החברות גשורות ששולחיו ירצו להתקשר אתן לכם עבודות טיפות.

חוב צ'אקאבוקו 4261

שתו הבאה של קנת היתה עם הסטודנט כיוון שלפרימו היו מכרים רבים בבירת ה היתה חשש שייתקל באחד מהם. בגלל המיפגש במסעדה שמאכליה היו עשויים ט האישי אך לא לפי טעם יהודי שבעיר. ר שיחה קצרה וארוחת צהריים חטופה ת ופרימו במכונית שכורה לסיור באולי־ עברו ברחוב צ'אקאבוקו, ועל פי התיאו־ רים שקרא כבר קנת על נקלה את ספר 4261. לאחר הדברים הרבים שכתב תו ועל חזותו המוזנחת, נאלץ לציין כי אה והגדול משציפה. הרחוב לא היה סלול, דלים ועלובים ווילות נאות ומטופחות בו בערבוביה. מן התשובות לשאלות העיר עם העיר שם נודע להם שהוא אזור תושביו גם גרמנים. אף אפשר היה בכמה צלבי קרס שהיו מרוחים על

הניים והגו את מכוניתם במרחק כמה מטר מן הבית. קנת שלף גלויה בלכסו

*) ות המשתתפים במבצע עדיין חסויים והם עים בספר בשמות מושאלים.

וביקש את חברו לרשום עליה בספרדית „דרישת שלום מג'ורג'“. במקום המיועד למוען רשמו שם דמיוני, ומתחתיו הכתובת: רחוב צ'אקאבוקו 4263 — מספר שלא היה בנמצא באותו רחוב. כשולח נרשם השם „דאגוסטו“, בשל דמיונו לדאגוסו, אחד משני השמות שהופיעו על מוני החשמל בבית מספר 4261.

בהתאם להנחיותיו של קנת, קרב פרימו אל הבית, הגלויה בידו, והשים עצמו כמחפש את שולח הגלויה. כעבור כמה דקות חזר וסיפר שדיבר עם ילדה, והיא אמרה לו שאין דייר בשם דאגוסטו באותה סביבה. פרימו נכנס לחצר הבית מספר 4261 ומבעד לחלונות יכול לראות כי אחת מבתי הדירות ריקה, ואילו בשניה עובדים צבעים.

מכאן הסיק קנת שנתחלפו דיירי הבית, ואפילו היה אייכמן אחד מהם, אין הוא מוסיף לגור שם. כיוון שכך, אמר בלבו, אפשר בעצם להסתכן בבירור ישיר בבית עצמו: האפשרות של התקלות מקרית באייכמן או באחד מבני משפחתו אינה קיימת עוד.

קנת אמר בלבו שהבירור ייראה יותר תמים

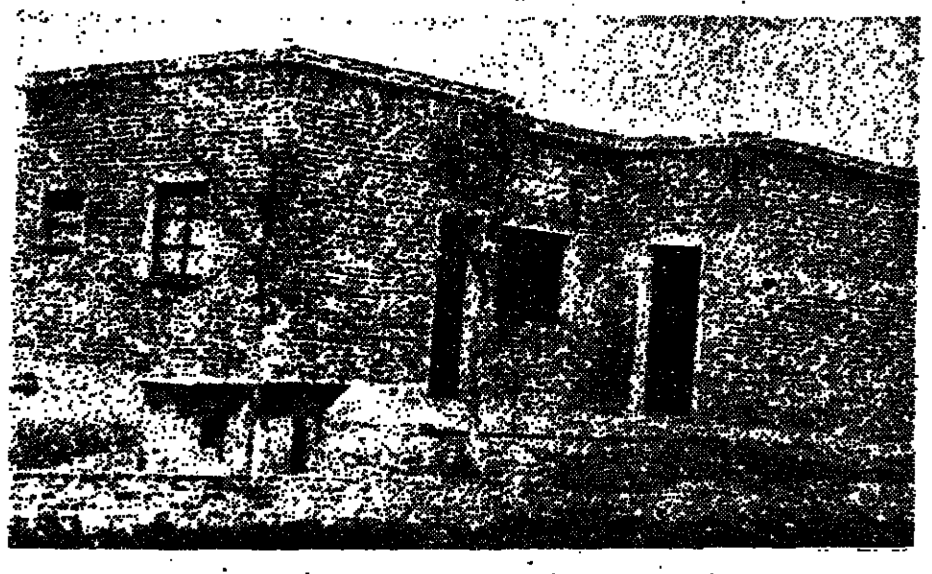

הבית ברחוב גאריבלדי בעיבורה של בואנוס איירס, שבו נלכד רב־הטבחים אייכמן.

צילומי אדולף אייכמן כקולונל הס.ס., וכיועצו של היטלר לענייני השמדת היהודים.

אם ייעשה באמתלה של גרימת קורת רוח לאדם המבוקש. הוא נזכר כי ב־3 במארס חל יום הולדתו של קלאוס אייכמן, וסבור היה כי מי שיחפש את קלאוס כדי למסור לו מתנה לרגל יום הולדתו, מן הסתם לא יעורר חשד.

● הדה שולחת מצית לניקולאס קלמנט

למחרת, ב־4 במארס, קנה קנת מצית משובח ושילשל אותו לכיסו. אחר כך הלך לפגישה עם הזוג קורנפלד, שהגיע לבואנוס איירס יום קודם לכן.

את הדה קורנפלד ביקש להכין אריזה נאה למצית, ולצרף לחבילה הקטנה כרטיס ועליו דברי ברכה בלא חתימה: „לחברי ניקי בידידות, ליום הולדתך“. על המעטפה, אמר לה, עליה לרשום את הכתובת: ניקולאס קלמנט, אוליבוס, רחוב צ'אקאבוקו 4261.

בקשתו של קנת מהדה היתה, שתלך להת־אכסן ליום אחד בבית מלון גדול, תמצא שם נער־שליח נבון, ותשלח בידו את המתנה בצירוף כרטיס הברכה. שעה ארוכה הסביר לה כיצד עליה להדריך את הנער במילוי שליחותו.

לא עבר זמן רב, והדה ישבה בטרקלין רחב־הידיים של בית מלון מן הידועים בעיר. היא היתה אשה נאה והיום ההוא שקדה במיוחד על הופעתה; וישיבתה באולם המפואר נראתה טבעית בתכלית. איש לא היה מעלה על הדעת לחשוד באשה צעירה ומהודרת זו שהיא מוקפה לכם לא־לה, או שהיא משתתפת בציד־אדם נועז העתיד להסעיר את העולם.

לא היו אנשים רבים בטרקלין, ועיניה החודרות של הדה בחנו את המעטים שנמצאו בו. מדי פעם בפעם נתלה מבטה בנער שנראה זריז ובעל נימוסים יותר מחבריו. בעצם הבחינה בו עוד מרגע שנכנסה לטרקלין. הנער הזה נבראה בהת־ עניינותו, כי הסמיק עד תנוכי אזניו. בניד־ראש רמזה לו הדה ליקרב אליה.

— במה אוכל לשרתך, גברתי?

היא בוחנה אותו בפנים חייכניות.

— מה שמך?

— פדרו, גברתי.

— אתה בוודאי מיטיב להכיר את העיר... — וכשהנער השיב בחיוב, הוסיפה:

— אם כן, הריני רוצה להטיל עליך שליחות קטנה.

— אני עומד לרשותך, גברתי.

— העניין הוא קצת עדין ואני מקווה שתדע לשמור סוד. נדמה לי שנער בגילך כבר יודע שיש דברים מסוימים שהשתיקה וההודיה יפות להם. אני מצפה שתבצע את הוראותי בדיקנות, ושר־בשובך תספר לי את השתלשלות העניין בלי להשמיט אפילו פרט אחד. עליך לזכור כל הזמן שמדובר בעניין סודי שצריך להשאר ביני לבינך. אני בטוחה שיכולה אני לסמוך עליך.

— את יכולה לבטוח בי לחלוטין, גברתי.

— האם אתה פנוי ברגע זה? התוכל לצאת מיד?

— כן.

● שליחותו של פדרו

— ובכן, הנה מעטפה וחבילה קטנה שיש למסור בידי אדם בשם ניקולאס קלמנט. השם והכתובת רשומים על גבי המעטפה. החבילה מכילה מתנה. עליך למסור זאת באופן אישי, והיינו, רק לידיו של ניקולאס קלמנט. אם לא עלה בידך למסור לו את החבילה, בין משום שהכתובת אינה נכונה ובין מפני שהעתיק את דירתו למקום אחר, השתדל לברר את הכתובת הנכונה או החדשה, כדי שאוכל לשלוח את המתנה לשם. אם יתברר לך שאכן שינה את כתובתו, אל תלך למקום החדש — אני בעצמי כבר ארגנו למסירת החבילה. אך זכור נא: כאן דרושה סודיות מוחלטת! אל תגלה לאיש כי אשה היא השולחת את המכתב ואת המתנה; אם ישאלוך מי השולח, אמור שחבר שלך, העובד במלון אחר, מסר לך את החבילה וביקש שתביא אותה לתעודתה בשבילו, וזה כל הידוע לך על השולח.

בעיני הנער ניצת זיק של התלהבות. ניכר בו שהוא רואה בדמיונו פרשה רומנטית מסתורית שניתן לו למלא בה תפקיד מרכזי; ומי יודע, אולי תלוי אושרה של אשה צעירה והדורה זו בהצלחתו.

— את יכולה לסמוך עלי בכל כאת האחר־זים, — אמר. — אעשה בדיוק כפי שהסברת לי. אני יוצא לדרך מיד.

— מצויין. הרי לך כעס כסף להוצאות הנסיעה.

הסכום שהוציאה לו עורר ברק נוסף לעיניו הפקחיות. הנער יצא לדרך בצעדי ריצה.

בלי קושי מצא פדרו את רחוב צ'אקאבוקו ואת הבית שעליו התנוסס המספר 4261.

לשווא הקיש בפעמון בכניסה לבית. כיוון שגם קריאותיו לא נענו, חצה את החצר ונכנס לבנין בלי הכותים. הדלת והחלונות היו פתוחים, והצבעים עבדו בבית. פדרו עבר דרך חדר האור־חים, חצה את החצר הפנימית, וראה בחדר השינה מיטה לא מוצעת, כלים וחפצים אישיים. ביבין לחדר זה היה כשבה שגם בו ניכרו סימנים של מגורי אדם; השולחן היה ערוך והאוכל מוכן. המטבח, חדר האמבטיה וחדר שינה נוסף פנו אל החצר. מבעד לדלת הפתוחה הבחין בחדר קטן שליד דלתו ישב זקן.

● „הוא כבר אינו גר כאן“

הוא חזר כלעומת שבא ועשה דרכו בשביל צדדי אשר בקצהו עמד בנין לא גמור. גבר כבן שלושים ואשה עסקו שם במלאכת הניקוי. פדרו ניגש אליהם, המעטפה בידו, ושאל:

— האם קלמנט גר כאן?

— קלמנט... קלמנט... כן, אה, כן, כן, — השיב הגבר אחר היסוס קל.

— כן, — אישרה האשה בלי פקפוק.

— קלמנט... האין הוא הגרמני? — שאל הגבר.

— אינני יודע, — אמר פדרו.

— יש לו שני בנים גדולים ובן אחד קטן, לא כן? — הוסיף הגבר לשאול.

— אינני יודע עליו דבר, — אמר פדרו. — עלי למסור לו משהו. היכן אוכל למצוא אותו?

— הוא היה גר כאן, אבל עכשיו כבר לא. הוא יצא, אינני יודע בדיוק מתי. בערך לפני 15 או 20 יום, — הסביר הגבר.

— ולאן עבר?

— אין לי מושג. אבל האדון שם בפנים יודע.

פדרו הלך לעבר החדר הקטן ונכנס אליו דרך הבית, כי מחיצה הפרידה בין החצר ובין המעבר. בפנים עבד אדם קשיש, בגדיו מרוחים בצבע.

— יש אתי הודעה בשביל האדון שגר קודם כאן, — פתח פדרו, בהצביעו על המעטפה שבידו.

— הוא רוצה לדעת את הכתובת החדשה של זה שיצא מכאן, — התערב והוסיף אחריו הגבר הצעיר.

— אה... הגרמני, — אמר הצבעי.

— כן. התוכל לומר לי היכן אפשר למצוא אותו? עלי למסור לו משהו.

— כל הידוע לי הוא, שהוא עבר לסאן פרנאנדו. אבל אני חושש שלא תמצא את הדרך לשם, והכתובת המדוייקת אינה ידועה לי. נוסעים לשם במספר 60... אבל המתן רגע: הבן עובד כאן בקרבת מקום... — ובפנותו אל הגבר הצעיר שעמד והקשיב לשיחתם, אמר:

— אולי תלך אתו ותראה לו היכן זה.

— ברצון, בוא אתי, — הסכים הצעיר.

הם יצאו את הבית והלכו עד קרן הרחוב, ושם החל הגבר מסביר לפדרו איך עליו להגיע אל בית המלאכה שבו עובד בנו של הגרמני. בראותו שהנער אינו יורד לסוף דעתו, הסכים להילוות אליו כדי להראות לו את המקום. הם חצו את הרחוב והא"ם הצביע על קטנוע שחנה סמוך למדרכה.

— אתה רואה את ה„מוטונטה“ ההיא? היא של הגרמני הצעיר. יש לו עבודה בהירות כאן.

הם חצו את הכביש בבדוק כהולכים כמר מרחוב פאראנה, בהמשכו של רחוב צ'אקאבוקו, ושמו פעמיהם אל בנין בן קומה אחת. בחצר שלפניו עבדו שני גברים צעירים לבושי סרבלים. בתוך הבנין עסק מספר רב של מכונאים בעבודות שונות. עלם בהיר־שיער כבן שמונה עשרה או עשרים, בעל חזות גרמנית טיפוסית, עבד אותה שעה במסדרון. בלוויתו של פדרו קרא לו והושיט לו את ידו.

● פדרו מוסר החבילה לעלם הבלונדי

— האדון הצעיר הזה רוצה לדבר עם אביך.

— יש לי מכתב בשביל האיש שגר כאן, — אמר פדרו והראה לו את המעטפה, אומרים לי שאינו גר עוד כאן. אולי תוכל להגיד לי היכן אוכל למסור את המכתב.

— החלפנו דירה, — אמר העלם הבלונדי.

— ולאן עברתם?

— לדון טורקואטו.

— בעצם הייתי יכול למסור את המכתב לידיך, כיוון שאתה בנו, אבל אינני יודע אם מותר לי... אמרו לי שאת המכתב והחבילה הקטנה הזאת עלי למסור באופן אישי.

— מי השולח?

— אינני יודע בדיוק. אחד החברים שלי מסר לי אותם. הוא קיבל אותם למסירה מידי אורח הגר במלון שבו הוא עובד, אבל לא היה לו פנאי והוא ביקש ממני לעשות את השליחות במקומו. בעצם נתן לי אותם עוד אתמול, אבל אתמול לא יכולתי לבוא.

— ואני בכל זאת רוצה לדעת מי המוסר, — התעקש העלם הבלונדי.

— מה אתה רוצה ממנו, — התערב הגבר הצעיר. — נתנו לו את הדברים האלה והוא רק צריך למסור אותם. הוא בא לחפש אתכם בדירה הקודמת שלכם ואני אמרתי לו שאתם עברתם ושאתה עובד כאן. אני חושב שאתה יכול לקבל את הדברים.

— כן, אבל בכל זאת הייתי רוצה לדעת מי שולח אותם.

במקום להשיב הצביע פדרו על המעטפה אשר בידו.

— כן, יכול להיות ששם השולח מופיע במכתב, — אמר העלם.

— אני בכל זאת חושב שעלי למסור את המכתב ואת החבילה לאיש ששמו מופיע כאן, אמר פדרו. — אולי תוכל לתת לי את הכתובת?

— לא... אין מספרים לבתים במקום שאנחנו גרים. חוץ מזה...

— אם כן, אני בכל זאת חושב שאמסור לך את הדברים, — הגיע פדרו לכלל החלטה. — אלא אם כן תוכל להסביר לי איך להגיע לשם...

— לרחובות של דון טורקואטו אין שמות, — העיר בלוויתו של פדרו.

— טוב איפוא. הנה המכתב. והרי לך גם החבילה.

— אם יהיו לך בעיות, תוכל תמיד למצוא אותי כאן, — אמר הבלונדי.

● „דיטר“ או „טיטו“

— בסדר. תודה ולהתראות.

כשיצאו את הבנין, רשם פדרו לפניו שמספר הבית הוא 2865. הקטנוע היה מסוג „פיאבבאר־ג'ה 150 — ספורט“, והוא היה מלוכלך מאוד.

פדרו הודה לגבר ששימש לו כמורה דרך ומיהר לשוב אל בית המלון כדי לספר לשולחתו על ביצוע השליחות. הוא לא היה בטוח אם נהג כהלכה כאשר מסר את המכתב ואת החבילה לעלם הבלונדי, על סמך דבריהם של שכנים שהצביעו עליו כי בנו של קלמנט הוא. בעצם היה זה נגד הוראותיה של הגברת, שכן הזהירה אותו כי את המכתב עליו למסור אך ורק לניקולאס קלמנט, ואם לא ימצא בכתובת הרשומה, הרי עליו לברר את הכתובת החדשה ולהחזיר לידיה את המכתב ואת החבילה. ואולם האשה הצעירה לא כעסה עליו. אחר שסיפר לה את הכל, אמרה לו שנהג כשורה. ביקום נה ייחסה חשיבות גדולה לכל פרט ופרט של סיפורו, ואפילו רשמה כמה דברים. היא שאלה אותו אם קלט את שמו של העלם אשר בידיו מסר את המכתב, ופדרו נזכר ששמע כמה מעובדי הסדנה פונים אליו בשם שנשמע כמו „דיטר“, או „טיטו“, ואולי „טיטר“.

האשה שילמה לו את שכרו בעין יפה, וכשנפרדה ממנו, לחצה את ידו בחמימות. פדרו היה מאושר. הוא היה מוכן לבוא שוב ושוב למען הגברת הזאת, והוא גמר בלבו שישמור על סודה יותר מכל.

הדה קורנפלד מסרה לקנת את כל הדברים שסיפר לה הנער. לבסוף עזבה את מלונה הזמני וחזרה לבית המלון הקודם שלה.

הספר „הבית ברחוב גריבלדי“ מאת איסר הראל יצא לאור ב־13 ביוני 1975 בעת ובעונה אחת בהוצאת „ספרית מעריב“, הוצאה „וייקינג פרס“ בארה"ב והוצאת „אנדרה דויטש“ באנגליה.

כל הזכויות שמורות למחבר (C).

...מיכאל בלדמן

...אים ממדיניות

...תאום עמדות ע...

...היום

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכל מקום

צילום אמנ

דוגמנית אחת כנגד כל צלם

מאת גיורא שמיס

כל הבוקר היה מבדיל גבריאל מרוה. הוא אחד מ־30 צלמי הפרסומת המועלים בישראל ואיש המהלה האיגוד שלהם. בבוקר צילצל אליו איש פרסום של אחד המפעלים הגדולים בארץ ואמר: „התחכמנו. אנו רוצים לפרסם את המוצר שלנו בעזרת נערה צעירה, שתהיה אמי־תית, בתנוחות מהודרות, אך השד והיפה כרוכים בעינה. מישהו יש־הגיד להתחבר מהודעה: אינך יכול לעמוד מאחור, אתה רואה מי שהו ועוד הבדיוק כך אתה הייתה במצב שאני מבקש לך בתבני־תה."

גבריאל הבין בהבנה ושאל את עצמו היכן מוצאים יצור כפול־הבנה כזה? כל הבוקר חיפש בין תיקי הצילום של הדוגמניות שעבדו אצלו, צילצל לצלמים אחרים ושאל אם הם נתקלו ב„בלאק" כזה — אולם לשווא.

שוק הדוגמניות בישראל מצומצם ובררני ביותר. בעוד שבארצות רבות, מוצעות אלפי מועמדות לכל צילום, בישראל יש בקושי 30 דוגמניות לכל סוגי הצילום — דוגמנית אחת כנגד כל צלם — ועוד פחות דוגמנים; אולי עשרה בסך הכל.

אצל הגב' רודריה אלקלעי, המנה־לת בתל־אביב סוכנות לשחקנים/יות, דוגמניות/ים, רשומות בכרטיסיה ה־דוגמניות 60 נערות, מהן רק כ־20 מתעסקות ממש וגם אלה לעיתים קרו־בות מחוסרות עבודה. הדוגמניות ה־ללו מתחלקות לשני סוגים: דוגמניות אופנה ודוגמניות צילום. יש גם סוג שלישי של דוגמניות למטרות ציור וצילום אמנותי, אולם אלו אינן נוג־עות כבנות התורה בשוק המיסחרי. דוגמנית אופנה, לפי הגדרת בעלי ה־מקצוע, צריך שיהיו לה נתונים שי־בליטו את הבגד ולא את הדוגמנית. שונות הדרישות מדוגמנית פרסומת. נדרש ממנה לא רק יופי, אלא גם יכולת להתאים את עצמה למוצר ולשכנע את הלקוח להזדהות עמה, כדי שהוא יקנה את המוצר. נערת זוהר אלגנטית תתקשה למכור למשל... אטריות, איש לא יאמין כי נערה כזו מבלה את זמנה במטבח ובעניות מטב־עיות. לצורך זה נחוצה דוגמנית היכולה לשחק את תפקיד של עקרת בית אמיתית: עליה למיות קצת עגל־גלה ואמהית.

ישנן דוגמניות, אשר בעוברן ברחוב, לא היית טורח להפנות את ראשך. אך המצלמה אוהבת אותן ולפעמים הצי־בור מזהה אותן עם המוצרים המוב־הרים ביותר. ישנן דוגמניות ידיים שבהכו בידיים יפות להפליא — והן לא ישנן „דוגמניות רגליים".

*

בין כל אלה מצויים גם דוגמניות הדגמני עירום. לפני כשנתיים־שלוש, החל שוטף את הארץ גל של מודעות שניסו למכור מוצרים בעזרת עירום. תחילה, המפיצה הצעצה העירומה; אחר כך באו ההצגות, שבהן נראו גבר ואשה ערומים: הרעיון שניסו היה אחד למכור את המוצר. גל זה הגיע אלינו לאחר שהחל שוקע לאי־טו בחוץ־לארץ. עתה חלפה גם אצלנו ההתלהבות הראשונית לתכנים פרסומת זה ומספר היצרנים והפרסומאים המשת־משים בעירום פחות והולך. מהמד־רגה גלוי העירום לכרזות צבעוניות ומשם הגיע להיות הסגה של מפצלים רבים, למשל לצבעים ולצביגים.

בארץ לא הצלמים ולא הדוגמניות מתלהבים מצילומי עירום. הצלמים מבודים, כי אין אצלנו מבחר כמספיק של מועמדות המתאימות לצלום במ־ערומיהן לפני המצלמה ואילו הדוג־מניות אינן נלהבות להתפשט. יש כאלה המוכנות לחשוף רק את מחצית גופן העליונה; אחרות מסכימות שתמונות העירום שלהן תתפרסם, אך לא בתנאי שאי־אפשר לזהות אותן; ויש המוכנות להצטלם רק כשגבן החשוף כופנה אל המצלמה.

מצבורים אלו מוסרים חיש מהר כאשר מתמנות הדוגמניות לצילומי פרסומת שיופיעו בעתונות חוץ. רוב הדוגמניות שאינן מוכנות להצטלם ערומות לפרסומים מקומיים, מוכנות „להפקיר" את גופיהן למצלמה — אף בתנוחות נועזות — לצורכי יצוא. קשה להבין את ההגיון שבתופעה זו, כאשר שרוב עתוני חוץ, בהן מספר־פות הנהות אלה, מוצאים את דרכם לדוכני הסבירה בישראל. שונה הדבר לגבי צילום העירום ה„משפחתי". כאן אין הצלמים נתק־לים בקשיים בהשגת גבר ואשה, שי־סכימו להצטלם יחד במודעה אחת. ויש כמה וכמה זוגות נשואים, אשר הדוגמנות איננה המקצוע שלהם, הם מוכנים לשחק לפני המצלמה את תפקידי האוהבים.

גם לגבי אורך החיים המקצועי של הדוגמנית, פועל ההגיון בארץ בכיוון הפוך למה שמקובל בעולם. באירופה ובארצות הברית, דוגמנית מסלמת את דרכה לאט בעולם הדוג־מנות ומקריבה הרבה שנים למאמץ, עד שהיא מגיעה לדרגה של „דוגמנית צמרת". אולם אחר־כך שמור לה מעמד זה שנים רבות. ככל שהיא מתפרסמת יותר, כך היא מבוקשת יותר והמד־נים שהיא מדגימה — יקרים יותר. מעמדה הרם מקנה לה תמורה כספית כה גבוהה, שהיא יכולה להבטיח את קיומה שנים רבות לאחר שיופיה חור־גה תרומה. לא כך בישראל. דוגמנית אשר טיפסה וזכתה למעמד „דוגמנית צמרת", תנגה ממעמד זה שנתיים — שלוש לכל היותר, אחר־כך עליה לפרוש לתחום אחר של הדוגמנות או לנסוע לחוץ־לארץ ולנסות את מזלה שם. ככל שהדוגמנית הישראלית הנ־לית מתויית פופולארית, היא „תשרוף" את עצמה מהר יותר. היצרנים הפרסומאים יפסקו: הציבור כבר ראה אותה יותר מדי בזמן האחרון; יש להחליף אותה באחרת. כלומר, אין אצלנו תודעה של כוכבים והכיר מבק־שים פנים חדשות.

בשום כך אפשר לספר את „דוגמ־ניה הצמרת" באצבעות יד אחת. משום כך ובגלל התעריפים הנמוכים הנהוגים בארץ לדוגמניות, רובן לא כבעליות להתפרנס ממקצוע זה. בעד צילום בשחור־לבן מקבלת הדוגמנית סכום של 150 לירות בלבד; בעד־צילום צבעוני, סכום מירבי של 250 לירות, ואילו עבור צילום מיוחד לכרזה או ללוח שנה, או צילום עירום, תקבל הדוגמנית לא יותר מ־450 לירות — ברוטו, כמובן. לרוב הדוגמניות הישראליות מקצוע נוסף או ...בעל.

*

למרות תנאים לא זוהרים אלה פוסק זרם הנערות המבקשות לפרוץ לעולם הדוגמנות, בעיקר בגלל ליה המתוקה — והעתיקה — כי אחד או שניים יהפוך אותן לבינלאומיות.

„כמעט כל יום בצלצל אצלי פוף", מספרת הגב' אלקלעי, „צעיר מציג את עצמו ואומר: כאן מירית או דינה. אני לא את שם הבחורה שאביה לי אליך, אבל אולי את מוכנה אותי?"

רוב הפונות הן ישראליות תיירות מארצות־הברית, ובחלקן מאמהות. אולם למרות לדחות אותן מיד, אינני מפי דווקא העצם אני מוצא שאני תמיד מופתעת."

בפי גבריאל ספור שונה התגלית האכזרית ביותר ש היתה דוגמנית עירום נועזת, כפית כתוך מי הבריכה ה אלא איש זקן.

„יום אחד, התהלכתי בשוק בתל־אביב ועיני צדה בתוך הן ערימות גבוהות של מוחרות מ זקן בעל פנים נהדרות. הצ בטרם הביקור שלי ושאלתי א הוא מוכן לבוא לסטודיו של טלם. למחרת בבוקר, הופיע כשהוא כולו מצוחצח ללא רבב חליפת החג שלו. מאז פורסם נתו, אני מוצא טלפונים של הי לדעת, איך להשיג את הזקן הזה. הזקן הולך לכל מקום, הוא תמיד מקפיד לשאול א לבוא ב„קוסטיום" החגיגי, או רגליים."

סרט

„חסים בירושלים" הרגיז את החסים בהוליווד...

מאת יוסף ווקסמן

לעשות סרט ההדי־ישראלי. סרט אשר לא רק שפתו, אלא הנשמה שלו, וביחוד הפילוסופיה השוררה בתוכו — תהיה יהודי.

זהו הלהט של במאי הסרטים ה־צולה מבריה"ם, וולדיסלב צוקרמן, המכונה בפי מכריו: סלבה. הוא הביא לישראל כבוד ויקר, כאשר זכה וזיכה את ישראל בשלושה פרסים ראשיים בפסטיבאל בינלאומי בעל יוקרה לסרטי טלוויזיה במונטה קרלו. כבוד זה מרשים ביותר, אם נשים לב לעובדה, כי התחרות היתה בין אמני קולנוע וטלוויזיה רבי־שם ונציגי מדי־נות קולנועיות מובהקות, מבין ה־ארה"ב, איטליה, צרפת, גרמניה, וכלה בארצות מזרח־אירופה — להוציא את בריה"מ.

לשמזכירים את בריה"ם בקשר ל־פסטיבאל זה, מחייך סלבה צוקר־מן: „הם באמת לא השתתפו בתח־רות סרטים, אבל הם היו שם וכל שביקשו היה... למנוע את הקרנת ה־סרט שלי".

מהברר, כי הופעתו בהוליווד, ב־שמה של ישראל, הקרנת סרטו „היה היו רוסים בירושלים" (בטעות מודפס בעתונים, כי הוא הציג בפסט־יואל את סרטו „ח' באלולי"), היו כמציבים בעיני הסובייטים, שתבעו מ־המארגנים לפסלו כליל — יחד עם הסרט על פי ספרו של סולז'ניצין, „יום אחד בחיי איבן דניסוביץ'".

„לא תאמין, אבל הם כמעט הצ־ליחו. הסרט ,יום אחד...' באמת לא הוקרן, ואילו שלי כן. הסיבה — התערבותה של ,הליגה להגנה יהו־דית'. אין לי מושג איך נודע להם על הכוונה לא להקרין את הסרט שלי, אך נודע להם והם הזעיקו למארגנים ו,הפירו את אוזניהם' כי צפויה שע־רוריה... וזה הספיק. הסרט שלי הוצג והרוסים התחוללו."

★ ★ ★

הסרט הטלוויזיוני „היה היו רוסים בירושלים", הוא תיעודי — ואיכותי, אחד משלושה הסרטים הראשונים ש־קיבל צוקרמן היה בעד הפרס הזוכה מגמרי הטוב ביותר, המשוחזר את ה־היסטוריה של המעורבות הרוסית ב־ירושלים, כאז הכבוויתה של קטרינה השניה ובואם של עולי הרגל הנוצ־רים הראשונים במאה הי"ט.

את התסריט של הסרט, אשר נמצא במתבונן לחזן ביהודים ממוצא רוסי — „העליה מבריה"ם היא סיפור נפ־לא" — כתב סלבה עצמו וכל בייכו. את הפרס הראשי הצבי קיבל בעד הבימוי הטוב ביותר. צילם את הסרט ואלרי גלפרין, ואילו את מלאכת ה־

במאי סלבה צוקרמן — „לעשות סרט יהודי"

עריכה עשתה אנה פינקלשטיין — שניהם מעולי בריה"ם ושניהם כמו־צוות הקבוע של סלבה.

את אבנות הקולנוע והבימוי למד סלבה במכון לקולנוע במוסקווה, העיר שבה נולד לפני 36 שנים. אין הוא מוצר טיפוסי של הקיבוץ הסובייטי — „אולי משום שיהודתי הפריעה להם" הוא אומר.

דרכו בעולם הקולנוע הסובייטי לא היתה סוגה בשושנים. „לא נתקלתי אומנם באנטישמיות מוסגנת כלפי, אך ברור שעם שם כמו צוקרמן, אי־אפשר שם להגיע רחוק. כמובן, אפשר לבנות שם — כפי שעשו אומנם רבים וטובים — ובאחד הסרטים שלי, שזכה להצלחה, נכתבתי לפתע בהקרנת ה־בכורה, ששמי הוסב ל... סכר (ברד־סית, סכר הוא סוכר). לי זה לא הפריע שמי ולכן גם כאן אני מסרב לעבר־תו, אף שהוצע לי לעשות כן.

„חיפשתי את דרכי כבמאי. שאהיה במאי — זאת ידעתי מעתר ילדותי, אבל רציתי להיות במאי יהודי ולא ידעתי כיצד. עד אשר בתקופת כרוש־צ'וב, כשהותרה במקצת רצועת האנ־טישמיות, נערך במוסקווה כנס מוק־דש למיכאלס ונקלעתי לשם. הצבור קסמי הצגותיו והקלשה, וזה היה בשבילי כמו הלם... פתאום נכתתי ש־כך, כמו מיכאלס, צריך לביים במאי יהודי".

הנופש כה הרשים, הסעירה, עד שארבעה ימים ולילות לא ישן. „אז ידעתי מה המיוחד בבימוי יהודי ומה עלי לעשות, כדי שרצה להיות במאי יהודי, שבטרמיו התיה פילוסופיה יהו־דית".

★ ★ ★

על אף גילו הצעיר, הספיק סלבה לעשות בבריה"ם 25 סרטים, שלרובם כתב גם את התסריט, וההצלחה האי־רה לו פנים. למרות זאת שאף לע־לות. הסיבה: „שאיפתי לעשות סרט יהודי באמת, הוא רצה לעשות דב־רים שאי־אפשר לתראות..

זה היה אתגרו הקבוע של סלבה. גם סרטו האחרון בבריה"ם נסב על נושא ש„אי־אפשרי" להציג: הנפש הרצון בבריה"ם, „הסרט נפסל להקי־רנה בבריה"ם, אך הצלחתי להב־ניב עותק אחד בבאמתי הוא הוקרן בפסטיבאל „פילמקס" בלוס אנג'לס. זהו פסטיבאל בלא פרסים, אך בחי־רת הסרטים המוצגים בה כה קפ־דנית, שעצם הכללתם בפסטיבאל הוא הפרס הגדול ביותר".

לישראל עלה לפני שנתיים, יחד עם אשתו הראשונה, ניבה. גם היא, כמוהו, סיימה מכון לקולנוע וציטוקה: עוד־רה לבמאי, תסריטאית ושחקנית. שני־שתם עלתה בעבודה משותפת, לפני 7 שנים, השתולסו לעלות לארץ אבינו נמלה בלב שניהם.

עתה הם מתגוררים בדירה נאה, בקרית יובל שבירושלים, ויחד חול־מים על הסרט היהודי הגדול שהוא יביים בארץ. „הסרטים הטובים ביותר בעולם הם משל־נוצרים, כמו פליני או ברגמן, היוצרים בצורת אלמנ־כים, סימבולים ופילוסופיה ואף דתית. רוב הבמאים יהודים, אך אין הם עושים סרטי פילוסופיה יהודית וזו נעדרת סרטים המיוצרים בארץ. אולי שעדיין לא גובשה פילוסופיה ישראלית".

בראשית דרכו בארץ כבר ע־פי סרטים קצרים לטלוויזיה שכמוים על משרד הקליטה, ה ולעמיתיו צוה מירביה. „כמ יותר בשטח זה, משל אנשי ותיקי הארץ, שאין להם מ בהפקת סרטים, ואילו לנו כו בשטח זה".

גם בהפקת אותו סרט, באות שיהיה „ישראלי־יהודי", ייצג במשרד הקליטה המוכנות (ב „תור ועלה"), שימכנו בהכי 2 מיליון לירות, הקמת תב זה, שאנשי ענף קולנוע, ע בריה"מ, יומנ.

„אני כבר יודע מה זה סרט ישראלי שאעשה עתה. צילה ירושלים לכבודו של הצולמ לה סלבה צוקרמן — „אך לפ הפילוסופיה שבו, נסמכו חרון תו יהיו יהודים, הוא יעניין יהודים, כשם שפליני סוב כולל..."

בליש

כל מה שלא ידעת על רחפות

מאת יוסף מיכאלי

תנופה הפיתוח הטכנולוגי המהי־רים בתקופה הזקה מעט לקרן היה את ההידרופיל בלוחמת הים. אילם האמת היא, כי ההתקדמות היהותית שחלה בכלי השיט של ישראל איננה נופלת מה שהושגה במטוסים. הטילים הנוצרים ה־מרושים במיולים באליפטיים ארוכי טווח, מהווה מרכיב השוב בהאזן האימה הימנגורט. העובדה כי ל־ארה"ב יש נושאות מטוסים, מקנה זה יהודה נזכר על־פני בריה"מ, אשר המתפקדה עד כה ביצור נושא־את מבוקים, אך היא עתידה ל־השלים בקרוב את בנייה נושאת המטוסים הראשונה שלה.

ידיעה שפורסמה באחרונה בעתונות האיטלקית, האירה היבט אחר של החידושים בלוחמת הים. בהתאם ל־ידיעה זו, מעיינות עתה ישראל, מצרים ואיראן באפשרות לרכוש רחפת איטלקית מהירה, חמושה בטיל ים־ים ביעתי „באטרה", שטווחו כ־80 ק"מ.

כבר ב־1967, הוצגה בארץ רחפת בריטית של חברת ווסטלנד. בעבר נמסר בעתונות האמריקנית המקצועית, כי חיל הים בחן גם רחפות מתוצרת בל. ההבחנה המקודמת בין רחפות (באנגלית: Hovercraft) לבין כלי רכב כסילוחיים הנעים על כריות אויר (Air Cushior Vehicle) איננה שגורה עד היום מציינים שני ה־מונחים, סוג חדש של כלי תעבורה, המושתת על תכונות בתוך תעבירות מיוחדות, המשחררות ממגבלות ה־אופייניות לאמצעי התחבורה המקוב־לים. ביסוד פיתוח הרחפות ניצב רעיון השימוש בכריות אויר. כריות אלה, הינן, למעשה, שכבות אויר דחוסות, שתפקידן להרים מעט את הכלי בעל לכיב, או כעל לכטילה הקרקעית. שאיבת האויר והנעת הכריות מתקבלת כתוצאה של כח התגבה הנוצר כ־תוצאה כלפי בסה של אויר בלחץ. בצורת מנוע טורבו־מניפה. הרנעתה קדימה מושגת על־ידי מדחפים, כדוג־מת הנעה במטוסי בוכנה. ברחפות החדישות יותר מותקנים כבר מנועי טורבינת גז. האמריקנים חותרים ב־עתיד, לקראת יצור שיטת הנעה השב־לית מתכבית. יצוב הרחפות מושג באמצעות כריות האויר עצמן, הבשבר־שות לבליטה וצונדים, או על־ידי מערכת מתלים הנרכסת תנודות ומשר־נה את זוית הנטיה של הכלי, בתיאום עם זוית השפוע הרצויה בעת ביצוע הפניות.

שיטת הריחוף מאפשרת לכלים אלה לנוע במהירות וללא חיכוך באיזורים קשים למעבר. הרחפות הראשונות ש־פותחו בצרפת ובעיקר בבריטניה וב־קנדה, הופעלו בהצלחה במדבריות לוב ובמישורי הקרח בים הבלטי. הקנדים בנו סדרת רחפות לשורות באיחוד הארקטי ואלה צוידו במיכשור מיוחד לשבירת קרח. כן פותחו „סירלית דלק מעופפת" הפעלות באלסקה.

רחפת סיור מסוג ויקרס — מהירותה 45 קשר

*

השימוש הצבאי ברחפות, יושם תחילה במשטרות החופים של קנדה וארה"ב. שלוש רחפות סיור הופעלו על־ידי צי ארה"ב בויטנאם בשנת 1966. הרחפה חנו במישור גוכא שליד הגבול הקמבודי ומשם יצאו לביהוה סיור והקיפה בשילוב עם כוחות הקומנדו של „הכומתות הירו־קות". כל רחפה צוידה בשני מקלעי 0.5 מ"מ, והב מקלעים בקוטר של 7.62 מ"מ ובכ"ם־ ניתוח. בנובמבר 1966, בוצעה הפשיטה המבצעית ה־ראשונה של רחפות על להתמי ה־ויטקונג.

ברחפות החדישות ביותר, כמו זו בתוצרת איטליה, מותקנים טילי ים־ים תותחים. עם המגדלה הצפויה במשקלן של הרחפות, אפשר יהיה להגביר את כח האש עלהן ולהמשין גם בטילי ים־אויר ובמצצות עומק נגד צוללות. בין המצלות העיקריות של הרחפות יש לציין את המהירות הגבוהה (70—60 קשר ויותר), כושר אמפיבי, אי־תלות בשדות המראה או במעגנים, המקנה יכולת פיזור רחבה והגעת פגיעה מרוכזה בהן. לרחפות שהייה ארוכה באויר (בין 8—6 שעות) ומחיר זול יחסית (כ־250,000 דולר במבוצע). המהירות וכושר העבירות בנבאים עשים בנוסף לכושר הנשיאה הגבוה, מקנים לרחפות נוידות קרבית רבה יותר מכל כלי מלחמה אחר ובכלל זה מסוקים, שלהם יכולה נשיאה קטנה יותר. רחפת ההובלה הגבוהה כיום בשירות, נושאת כ־30 טון מטען או כ־80—60 נוסעים.

למרות המגבלות השוררות ה־מטבנה ברחפות, אין להסיק מכך כי חיל הים הישראלי, אבן זקוק להן. ייתכן כי הפרסומים הנוגעים תעמיק בבר הטכנולוגיה של ישראל ברחפות, מקדים מבחין לשפר את „הרכישה" של כלים אלה מארצות המזרח התיכון ובי־אירופה, ומשקפת עניין של הפי־נות יעשה בדוש...

שמגוזה דומה למענים הן בסופי בל 4 ג, שאף אך האירפגים. גם מצרים זקוקה לי פטרול הדשות, כתהליך לפני טורפדו הטיל מהנית שלה מסוג לא ידע כבה ספינות חדישו מסוג „שרשן" סופקו לה מ והאם חדש באוגר ספינות שלה אשר נפגע קשות ב בכל מקום, אין רואים, לפי ברופת כלי שיט הצולל לכ צלילות הסטייל.

חיל הים הישראלי מתבסס בעיקר על יצור עצמי. ספינו מדגם „דבורה", סטי"לים וטיל ריצאל" מיוצרים בארץ (האחרון צתה בגירסא הרשה, ארוכת לפי דרישת המכון לליימודים א גיים בלונדון המניה חיל ה סטיילים נוספים, בנוסף לאלה כבר יוצרו בארץ. בהניח האו כבטם שלא נמסר בתגובת ו רכש ימי של ישראל בחו"ל, הזמנת 3 צוללות־כ"ס מהירו כספנות ויקרס בבריטניה, הם גם רחפות. ואכבם, לכרות שהם ברחפות איננה כחדת היוני, הן — לדברי העתונות הזרה — לו במצרך הימי של צה"ל ולהבב לרשות חיל הים יעבדו כלי כוחדנים, כחוה"ב להם צורך

אדה

הכסף (והנפט) הערבי יענה את הכל...

מאת דניס דוגאן

היום, יותר מאשר ההפר לאחר סוף הקלעה בין ישראל לערבים במצרי האר כלו זכרבת הגולה, מבחלים שני הצדדים מאבק כבר — המאבק לזכות באהדת דעת הקהל האמריקנית. נזכרת הכלכלה תמי־מה־ירים כי הערבים הם שיזכו במערכה זו.

בשעה זו נמצאים בסיור בארה"ב שישה נציגים מקרב הסעודית, המזכ־יר המצרי, אשרף א. גורבל, הנציג הכלכלי של איראן ג'האנגיר אמוז גאר הגביה את קצב הופעותיהם בי־ציבור.

הישראלים יוצאים למערכת־נגד ב־עזרת „הוהים כבדים" מסוגם של מבהלת דיניץ, שגריר ישראל בארה"ב, שר החוץ לשעבר אבא אבן, השגירה ציבוריות חשובות אחרות.

באתקונה ניכרת הזוהה בבוצמכם של הערבים. „הגיע יומם הגדול של הערבים־האמריקנים" — אומר ריצ'רד באזיאק, נשיא האגודה הלאומית של ערבים אמריקנים, שנוסדה באחרונה „והסיבה לכך היא הנפט".

מ.ט. מהדי, מייסד ועדת הפעולה ליחסי אמריקה־ערב, אומר: „הקדמנו את כולם ב־11 שנה. כאשר הקמתי את האירגון שלי ב־1964, אמרתי כי מטרתו לשנות את מדיניות ארה"ב במזרח התיכון. דעתה אומר הנשיא פורד, כי הוא שוקל בדיוק את ה־אפשרות הנאת".

גם הערבים וגם הישראלים מתבנ־נים עתה תוכניות מתוחכמות לנצחון במלחמה על דעת הקהל בארה"ב.

הצדדים מאשימים זה את זה בהקד־שת סכומי כסף עצומים לשם נצחון במלחמה התעמולה. מנהיגים יהודיים טוענים, כי הערבים מוציאים סכום הנע בין 20 ל־50 מיליון דולאר, כדי להשפיע על דעת הקהל בארה"ב.

★ ★ ★

אהמד אל איברהים, נספח בסתרי במשלחת כווית לאו"ם, אומר כי „יק יסוד" לדווחים על פיתם האירגון של יצואני הנפט הערביים (אופ"ק) יוציא 130 מיליון דולאר לניהול מערכת של יחסי ציבור בארצות הברית. הוא כועס כי „הישראלים מציאים 50 עד 75 מיליון דולאר לשנה על יחסי צי־בור. הדבר ידוע לנו ממקור מודיעיני מוסמך".

תוך כדי כך מתחיל להתגבש „לו־בי" ערבי בארצות הברית, התמיכה של הערבי הרכוב של גמל מתחילה להשתנות.

„סבורני שהשינוי יבוא, בסופו של דבר" — אומרת הלן היגי, המנהלת את האגודה הערבית ומחשה, ב־ושינגטון. היא מסבירה: „אבבארגנו הנפט הוציא את הערבים מאלמותיהם. לפני שנתיים, כאשר אמרת ,כוויתי' או ,קאטארי', היו אנשים שואלים אותך איזה מין פרי זה".

ממשאלי דעת הקהל נסתבר, כי הערבים אמנם מתקדמים במלחמת ה־תעמולה. במשאל שנערך בחודש ב־דואר, הציגה חברת לואיס להאריס את השאלה: „עם מי אתה מזדהה ב־..." ישראלים עדיין הובילו בראש — 52 אחוזים לעומת 7 אחוזים של אהדה שניתנו לערבים. אך במשאל שנערך בחודש נובמבר 1973, זכו הערבים להתהתם של 3 אחוזים בלבד מבין הנשאלים.

בבקום לבאת למערכה יחסי ציבור ופירסום גלויה, משתמשים הערבים בכספם בדרכים מעודנות והשאיות יו־תר על־ידי שכירת חברה מקשבנים מן הצמרת, כגון זו של שר האוצר לשעבר ג'ון קונלי, או הרוגע הבלל לשעבר קליפורד, כדי לייצג אותם בוושינגטון; הם משתמשים בקבוצות הלחץ החוקה שיש להברות הנפט האמריקניות בוושינגטון; ובנייסים את עזרתם של בוקים השובים כמו „ציים מאגוהמן", „מהדבאן גאראנטי", „פירסט ניישונל", הזוכים לרווחים עצומים בטיפול בפיקדונות ערביים ובהחלפות המשקיעים הערביים.

בבאום שבשא שגריר מצרים באו"ם, עבדול מגיד, לפני אסיפה של מנהי־גים ואנשי עסקים, אמר: „אמריבם יש בורות לבת על אודות הערבים. עליכם בומלת האחריות לשבות את הבינתו של הערבי ואת דעת הקהל האמריקנית".

ערב המצוי מעניקה קרנית ב־מיליונים דבים של דולארים לאוני־ברסיטאות הגדולות בארצות הברית, כגון ג'והנ'קואן, פרינסטון, והאונ־ברסיטה של מישיגן, כחלק מן התוכ־נית לקנות מאחזים בקוסולה האמ־ריקניים הבמבלאים תפקיד חשוב ב־יצירת דעה הקהל בארה"ב.

ארמין מאייר, שהיה שגריר ארה"ב באיראן בין השנים 1969—1965 וה־משמש היום כפרופסור־אורח באוני־ברסיטה של וושינגטון, אומר כי תנא הם יבנו קל במדיניותה של ארה"ב כלפי המזרח התיכון. „הנדיפות ה־ראשונה היא עדיין קליטה של ישראל, אך כבר לא קיימה אותה תמיכה חסרת ביקורת, הבלתי מסויגת בישר־אל, כפי שהיתה פעם. אני סבור כי הממשל מנסה לנהל מדיניות מאו־זנת יותר".

חברות הנפט האמריקניות גילו רצון גלזבי לעזור לענין הערבי בארה"ב. בעת אבבארגו הנפט בסתיו 1973, פיר־סמו כבה מחברות הענק הללו מוד־עות גדולות בעתונים החשובים ובהן ביקשו „הבנה" לעמדת הערבים. חב־רות הנפט הורבות גם, ע־הדיווחים, לקבוצות פוליטיות, „אבריקנים להבין טוב לפל"כי התיכון". בעקבות מלחמת יום פורים, תרמה חברה „גאלף למעלה משני מיליון דולאר ל זה חברת „מוביל אויל" מיב אחרונה תערוכה הנושאת את „אמנות בעולם הערבי".

אך למרות הדיווחים על הה הגדולה על דעת הקהל שאותר הלים הערבים, מראים מחקרים אין ארצות ערב מגבות לבאו „מיהפכת־בליק" על אבבעי התק אם כי המנהיגים היהודים כהש לטעון, כי כיבוש דעת הקהל ריקנית היא המטרה הנבחרת שב ההשקעות המאסיביות של הערבי אבריקה.

„השאלה היא" — אומר אחד במהיגים היהודיים ,והחשובים — יצליח הבורה־התיכון לקנות או מערב־התיכון זי".

(לוס אנג'לס טיימס)

טכנולוגיה

מיתקן בטיחות „מריח" עשן וגאזים

מאת יהודה פרדיס

קולטי־הגאז שהודות למערך מגע־חשמלות [illegible] לכן, עד כמה מורכבת הטכנולוגיה המודרנית, ומוטמנת בתוכה פורענויות. בתעשיות רבות, שלפי־הייצור כה מורכבים, עד שגם קצין־בטיחות קפדן ביותר אינו מסוגל להשגיח על כל התקלות האפשריות [illegible].

לדוגמה: בבתי־הזיקוק [illegible] נהוגים העובדים לנעול נעליים רכות, [illegible] בכל מוצא במעליה. זאת, כדי למנוע אפשרות של היווצרות ניצוץ, תוך חיכוך בין הנעל לרצפה. יתרה כזו — במקומות רבים, כל הרצפה עשויה חומר פלסטי [illegible], ואף על פי כן, מתהווים ניצוצות. מסתבר, שהחיכוך בין הנעליים לבין הרצפה גורם להיווצרות של חשמל סטאטי, ובימים יבשים מאוד, עלול להצטבר מטען חשמלי של אלפי וולטים — המתפרק בצורת ניצוץ!

כיום יש כבר מפעלים, שבהם נוקטים אחת משתי התחבולות: או שממזגים את כל המקום ומבטיחים לחות יחסית גבוהה (המפריעה את המטען החשמלי), או שמרצפים את הרצפה בחומרים פלסטיים מוליכי־חשמל, כך, שהמטען כלל לא יוכל להיווצר.

ובכל־זאת, קורה שעל אף כל תחבולות־הזהירות, משהו אינו פועל כ[illegible] פתאום, ומפעל שלם עלול לעלות באש, תוך התפוצצות אדירה, שהדיה נשמעים למרחקים.

* * *

לכן עלולות להיות סיבות עוד: גם אם לא נוצר חשמל סטאטי המתפרק בצורת ניצוץ, עדיין יש להביא בחשבון אי־זהירות של העובדים — שהם בסופו של דבר רק בשר־ודם ועלולים להתרשל: עישון בכלים בלתי־מוגנים, אי־הקפדה על נהלי־עבודה קבועים מראש — שלא לדבר כלל על [illegible] (זה, תודה לאל, לא קיים במפעלים [illegible] שלנו!).

בכל המקרים האלה, וכן בתקלה פתאומית של המכשור, יש להביא בחשבון, כי עיקר הבטיחות איננה שמירה על הרכוש, אלא, בראש וראשונה — הצלת חיי־אדם: גם אם תקרה תקלה, חשוב שהעובדים לא ייפגעו, או לפחות ייפגעו רק פגיעות קלות שבקלות. [illegible] כן בעבודלים לפזר את מוקדי־הסכנה, ובמקום להקים מבנה מרכזי גדול, מרבים להשקיע בבנייה בניינים קטנים, המרוחקים זה מזה — אף שהללו יקרים הרבה, הן בבנייה והן בתחזוקה.

מערכות־אזעקה ובקרה אלקטרוניות מקובלות כיום גם בתעשיה [illegible]. בתמונה מימין: גלאי־עשן המגיב באזעקה כאשר ריכוז־העשן מגיע לכדי 25. משמאל: גלאי, משולב לעשן, חום (מעל 57 מעלות) וגז (בריכוז העולה על 200 למיליון).

יש כיום שורה ארוכה של מפעלים, שבהם נוקטים אמצעי־זהירות בסוגים שונים, בחלקם מתוחכמים ביותר. [illegible] בערכות אלקטרוניות רגישות ביותר. הללו מסוגלות להבחין בשינויי־טמפרטורה קלים שבקלים (עד כדי עשירית של מעלה). יחד זאת להגיב רק על שינויים פתאומיים (ולא על התנודות בין יום ללילה). [illegible]

בכל המקרים הללו מתריעים המכשירים מייד בצורה [illegible]

לשם שיכוך התפשטות האש, [illegible] קריאה אוטומטית של המכבאים [illegible]

* * *

[illegible] הדוגמה הקלאסית היא, כמובן, כור גרעיני. [illegible]

גבריות או מסטריות...

כל עוד מדובר במפעלים שבהם עיקר הסכנה נובעת בהתלקחות, שרפה, דליפה רדיו־אקטיבית וכו', [illegible]

[illegible]

שבטי ישראל

יחיא, זוהרה וטובה „עושים טובה" למדינת ישראל...

מאת אהרון פריאל

„תראה, יש לי שתי נשים ו־18 ילדים, וקח. בעוד [illegible] יהיו עוד שני תינוקות בבית, ואני כבר כמו הצדי בן־אדם. אני לא מפריע לממשלה, או למה הממשלה מפריעה לי?"

יחיא מוסאי, בן 47, תושב יבנה, מבטיח, [illegible] זוהרה וטובה, [illegible] „לעשות טובה למדינה ולהביא עוד ילדים לעולם, כדי שיהיו בארץ יותר יהודים ויותר חיילים לצבא. אפילו 40 ילדים, כל זמן שהנשים שלי יוכלו ללדת", — אומר הגבר המבוגר.

כאשר היה יחיא בן 17, הנערה זוהרה היתה „הרבה יותר צעירה", נשא אותה לאשה, בהיותם בתימן. בשנת 1952 עלה לישראל עם אשתו וארבעת ילדיהם והושבו ביבנה. וכאן הם עובדים בפרדסים „ומביאים, ברוך השם, כל שנה ילד או שניים לעולם".

בשנת 1966, נשא לאשה את טובה, ילידת הארץ, גם היא בת העדה התימנית. „ומאז חיים בשלום, בשלווה ובהבנה. זוהרה היא אם המשפחה ועקרת הבית. נותנים לה כבוד, אותה, היא מספר 1" — אומרת האשה הצעירה שכבר הספיקה ללדת חמישה ילדים [illegible]. הבכור למשפחת מוסאי הוא בן 20 והצעיר בן שנה וחודש. — עשרה בנים ושמונה בנות בסך־הכל, וכל המשפחה — 20 נפשות „ולפעמים אורח אחד או שניים" — מתגוררת בשתי דירות קטנות בבית [illegible] בשכונת העולים ביבנה.

המשכורת החודשית שמביא יחיא כעבודתו כפועל בפרדס היתה באפריל 11:42.60 ל"י. עוד 260 ל"י קיבלה המשפחה בחודש שעבר בלשכת הסעד ביבנה והביטוח הלאומי הוסיף עוד 1500 ל"י לחודש.

„אמרתי, כי אני נותן את כל הילדים שלי למדינה. [illegible] אני עושה טובה למדינה, אז שהמדינה תעשה גם לי טובה. מה אני מבקש? 10 אלפים לירה בחודש", — מחייך יחיא.

„גם זה לא יספיק" — אומרת טובה. היא נחשבת למשכילה במשפחה ובין התפקידים, מלבד ללדת, הוא גם לעזור לילדים בהכנת השיעורים.

איך מתמודדים עם תקציב כזה לכלכלתה של משפחה גדולה?

„לא מתמודדים, בחיי. תראה איך לבושים הילדים, ואיזה חיים יש להם. לא לכולם יש נעליים, או סנדלים. בשבוע שעבר הלכתי לקנות לאחד הילדים זוג נעליים. אמרו לי 47 ל"י. שמעתי 47 ל"י לזוג נעליים — אמרתי שלום, [illegible]", מספרת טובה.

יחיא מוסאי, במרכז, אשתו טובה (מחזיקה בתינוק) ואשתו זוהרה — עם 16 מילדיהם.

את המצרכים השונים בחנויות המכולת, הירקן או הקצב קונה זוהרה „על ההקפה", [illegible] במכולת המכולה ל־2000 ל"י בחודש. „מה לעשות, יש לי כבר חובות בסך 10 אלפים לירה. [illegible] — „יחיא, הבא כסף, [illegible]" — אני אומר להם — הכסף יבוא, אבל קודם צריך להאכיל את [illegible] הילדים".

זוהרה וטובה, נשותיו של יחיא, מטפלות בו במסירות רבה. הן מחזיקות אותו בריאות [illegible], מפני שהוא סובל מאלקוס.

יחיא נשא את טובה, היא אשתו השניה, על־פי דרישתה המפורשת של זוהרה, אשתו הראשונה, שהציגה לפני בעלה „אולטימטום": „או שאתה מתחתן עם טובה, או שאני משאירה לך את עשרת הילדים ובורחת מהבית". לא נותרה לו, ליחיא, ברירה והביא את טובה [illegible] — „כל הברכות נפתרו".

אין אחת מקנאת ברעותה ויש בבית „הסכמי עבודה": אולם בראש ובראשונה „נותנים כבוד גדול לגב' זוהרה, את זה לא צריך לשכוח. היא, יש לה ראש של ברזל ושמכלכת של פלדה. היא המבשלת, מכינה את האוכל לאלה מהילדים שהולכים לבית־הספר וגם עוזרת הרבה ליחיא לעבודה בפרדס", מספרת האשה הצעירה.

„הילדים שלי, — מספרת טובה — „קוראים לזוהרה אמא, ולי הם קוראים [illegible] „טובה".

„לקחנו העבודה בפרדס בבלבלות, אבל כמה שלא עובדים יותר, לא רואים הרבה יותר כסף" — אומר יחיא.

הילדים הגדולים, אלה שכבר לא [illegible], גרים בדירה אחת בת שלושה חדרים ויחיא, עם זוהרה וטובה והילדים הקטנים, גרים בדירה השניה. את הארוחות אוכלים הילדים במשמרות: ראשית — אוכלים הקטנים, אחריהם הבינוניים ובסוף הגדולים. [illegible] „ואוכלים על הברכיים, לפעמים גם על המדרגות [illegible]".

גם כשינה מתחלקים [illegible] הנשאר כולם על הרצפה, [illegible] אז אתה שואל מה לעשות עם 10 אלפים לירה בחודש? נקנה ארונות, עוד שולחן, וגם נעליים יפות [illegible]" — דברי טובה.

מה שחשוב, אומרות זוהרה וטובה, זה שמשכון חיות בשלום ובהבנה ואהבה ומבקשות [illegible] את יחיא שלהן [illegible], רק שיהיה בריא...

כורדים

עם באראזני בגלות טהראן

מאת ליז טאוזגוד, טהראן

גלות מפוארת [illegible] אל באראזני, שהיה, עד לאחרונה אחד מלוחמי הגרילה האגדיים, המפורסמים ביותר בעולם. [illegible] לגולה הפוליטי החשוב ביותר באיראן, [illegible] של טהראן.

המכנסיים הרחבים [illegible] הכורדית נעלמו להם. במקומם לובש הגנרל הגולה בגדים מערביים אלגנטיים [illegible].

אין זה „סוף טוב" לאדם, שבילה את מרביתו של 23 שנותיו במלחמה נגד העיראקים, למען השגת מימשל עצמי לארץ מולדתו, כורדיסטאן. [illegible]

[illegible] בית [illegible] בצפון טהראן. [illegible]

יחד עם הגנרל מתגוררים 12 ידידים קרובים, [illegible]

[illegible]

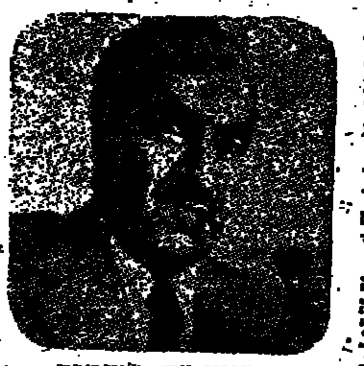

בארזאני עם המקטרת
לא במערכות, אבל...

[illegible]

* * *

[illegible]

הוא אוכל ארוחת בוקר [illegible]

* * *

[illegible]

רפואה

טול מתכות מבין עיניך...

מאת ראובן ברצבי

[illegible]

תעופה

המטוס „לא יכנס" „טרקלין" הפאריסי

מאת רחל פרימור

התעשיה האווירית הישראלית תשתתף [illegible] בסאלון האווירי [illegible] „לה־בורז'ה" שליד פאריס, [illegible]

הידיעה שפורסמה באחרונה, לפיה מיצגת ישראל מטוס קרב [illegible] אוויר־אוויר ואוויר־קרקע — הלא הוא „כפיר" — עוררה התעניינות מרובה [illegible]

המטוס („ווסטווינד") שיבקר בסאלון...

...והמטוס („כפיר") שלא יבקר.

[illegible]

هكذا من الأصل

מכذا من الاصل

מה הבטיחו וושינגטון ומוסקווה

(סוף מעמוד 15)

ישראל. הנה זה חלק מן ה„תאומי", שישראל רוצה לתבוע היטב בראש. והי שאלה אינה תיאורטית — אם נשים לב למה שאמר סאדאת עצמו. במסיבת־עתונאים שקיים נשיא מצרים ב־14 במאי בכווית אמר שב־בוא עם ד"ר קיסינג'ר עמד על שני דברים — האחד, שלאחר שיושג הסדר עם ישראל (אז סבר, כי ישראל תקבל את תנאיו והסי־כם הוא כבר בידו) תנהל משא־ומתן עם הסדר דומה עם סוריה „אשר צריך להסתיים עד יוני 1975". והדבר השני — שעל פי עדותו של סאדאת הוא „גילה את הדבר בפעם הראשונה" שהסכם עם ישראל בטל אם תותקף סוריה (על־ידי ישראל).

בראה, כי ההבנה הזאת, שמיד לאחר השגת הסדר עם מצרים יבוא תורה של סוריה, שייכת להודה־בעל־פה של ההסכם. כי בגוף ההסכם עם מצרים צריך היה להאמר, כי ההסכם עומד על רגליו שלו, זאת אומרת שאין לקשור אותו עם הסדר מקביל בין ישראל לבין מצרים ומכל מקום, גם אם יתנהל משא־ומתן כזה אין זה מעניינה של מצרים להתערב בו. היא מחויבת לשמור על קיום ההסכם שלה עם ישראל ותו לא. אך זה פירושו של המושג הסכם העומד על „רגליו שלו".

יש לשער, כי על כוונותיה של מצרים, כאותן גילה סאדאת בכווית, שהיא תראה את ההסכם עם ישראל בטל „אם תותקף סוריה", גונב כשהו גם לצוות הישראלי במהלך הדיונים. על כל פנים, השאלה ביחס להתנהגותה של מצרים בבקרה של „אי הבנות" בין ישראל וסוריה עלתה בשיחות עם קיסינג'ר. נאמר, למשל, כי התניית קיומו של ההסכם עם ישראל, כצד מצרים, ב„אי תתקפה סוריה" היא בכוונת ועושה אותו פיקטיבי, שהרי יכולה להיות פרובוקציה צב־אית מצד סוריה, על דעת מצרים או אפילו שלא על דעתה, וישראל תגיב עליה כהוג־תיגונות — ואז הטען מצרים שישראל היא אשר תקפה ועל כן ההסכם עבר בטל...

תורה שבכתב ותורה שבע"פ

„זו בעיה" — הודה קיסינג'ר כשבקרה „תאורטי" זה הועלה בפניו. ראש הממשלה יוצא, אפוא, לברר מראש לא רק את ה־בעיה, אלא גם את מהותו של הפתרון, שנבנינה בענין זה ארה"ב.

וכה יהיה בכלל על סוריה. כל הצגת נאבקה ישראל שלא לכרוך הסדר מצרי־ישראלי עם סוריה. קיסינג'ר הבטיח בשעתו לישראל כי עם סוריה „יהיה רק מהלך אחד" — כלומר, יהיה הסכם־הפרדה ואחר־כך הסכם שלום. בשעתו הסביר קיסינג'ר שה־אסטרטגיה שלו היא התקדמות עם מצרים ולשם כך, במסגרת אסטרטגית זו, יש לתת לשחר — חד־פעמי — גם לסוריה ויש־ראל האמינה לו. עתה בא קיסינג'ר ואומר, כי יש לתת עוד „בשהיה". אכבם, ההסכם עם מצרים הוא נפרד — הדגיש קיסינג'ר והדבר הזה צריך היה להאמר מפורשות גם בכתב. אבל בעל־פה אמר לצוות הישראלי, כי „תוך חדשים מעטים תצטרכו ללכת למשא־ומתן עם הסורים".

לא היתה זו הערכה סתם מצד שר־החוץ האמריקני. הוא נתן, כנראה, התחייבות כזאת לסאדאת ואולי גם לאסד (רק כך אפשר להבין את נדיבות־הלב הסורית, שהסכימה לשתוק, ללא בעיות להאריך את מנדט כוח האו"ם לששה חדשים, בעוד שקודם לכן נאמר על־ידי דמשק, כי הכבוד יוארך לשני חדשים בלבד).

איסור לכך שקיימת התחייבות אמריקנית כלשהי אפשר למצוא בדברים שהשמיע שר־החוץ המצרי, איסמעיל פהמי, בוועידת הליגה הערבית ב־24 במארס, יומיים אחרי כשלון השיחות באכבע־ות ד"ר קיסינג'ר: „...מצרים הבפה — גילה פהמי — שישראל תתחייב לא לבצע פעולות צבאיות או צבאיות למחצה נגד סוריה. בבקרה שישראל תפר התחייבות זו, הדגישה מצרים בכתב, כי היא תקיים התחייבויותיה כלפי סוריה במלואן".

וכה שחשוב בעיקר לענינו: — „נשיא ארה"ב — הוסיף פהמי — יגיש בהזדמנות בכתב, אשר יקבע כי ממשלתו תעשה מאמצים ערים למען השגת הסכם הפרדה נוספת בחזית הסורית לפני אבצע שנה זו". ובכן, אשר לעיתוי של ההסדר עם סוריה, הרי שהוא תואם לזה שסאדאת דיבר עליו (והכוים צריך להסתיים עם סוריה „עד יוני 1975"). ואשר להתחייבות האמריקנית הן ברור, כי לגבי מה שאמר קיסינג'ר לצוות הישראלי בעל־פה (שהמגעים עם הסורים יצטרך להתחיל „תוך חדשים מעטים") צרי־כה היתה ארה"ב להתחייב בכתב למצרים. בכר, על־פי הניסוח הדיפלו־מאטי, שההתחייבות האישית של הנשיא פורד לעשות „מאמצים ערים" למען השגת הפרדה נוספת עם סוריה ברמת־הגולן היא כמו מתוך פיוסה שעובדה על־ידי ד"ר קיסינג'ר במשא־ומתנו עם סאדאת.

„לגרד איזה רעיון"

עתה אין כל ספק שענין הסדר נוסף עם סוריה יעלה בקרוב על סדר־יומה של הממ־שלה וכבר יכולנו לשמוע מפי אחד השרים הבכירים, שיש להם יד בעיצוב המדיניות, שעדיין לא ברור מה אפשר יהיה לעשות עם הסורים, כי הבעיה בגולן עדינה מאד. אבל — יצטרכו, כפי שהתבטא, „לגרד איזה רעיון" שהוא לגבי הסדר נוסף עם הסורים. הנה נושא נוסף שיחייב תאום בין ירושלים לבין וושינגטון. גם ביחס לעצם ההסכם שיכול לבוא בחשבון עם הסורים — שבלעדיו לא יהיה שקט בחזית הצפון לאורך ימים (יצוין, כי אישים שונים ובראשם משה דיין אמרו בגלוי שאין להעי־לות על הדעת הסדר עם מצרים בלא למצוא הסדר גם עם הסורים) יש הכרח לבוא לידי תאום הבנה עם וושינגטון.

קיסינג'ר האי אינו מאמין עוד שניתן להגיע להסכם סופי עם סוריה, כפי שדיבר עליו בעת הגיע על הסכם ההפרדה בגולן. מצד שני, אין הוא סבור, כנראה, שדי יהיה „לגרד" איזה רעיון וכי הסורים לא ילכו להסכם, אלא אם כן־יוכלו להביא לידי נסי־גה ישראלית למספר קילומטרים ולהשיג סליקה אפקטיבית באיזור קונייטרה. לא כבר חיווה ד"ר קיסינג'ר דעתו — באוזני מודנות הקונגרס — שאילו אפשר היה להביא לנסיגה ישראלית של 7—8 קי־לומטר ברמת־הגולן ניתן היה להשיג מצב של „אי לוחמה" עם סוריה לתקופה של שנה לפי־חות. בו בבקום הזה, כי זוהי „בעיה חמורה ביותר", שכן החזרת שטח לסוריה, אפילו שטח מוגבל, העורר את שאלת הורדתם של יישובים ישראליים בגולן ובענין זה סבור קיסינג'ר, שאפילו היה מסכים ראש הממשלה בלבו לדבר כזה לא היה מסוגל לעשות זאת בגלל „הבעיות הפנימיות" שלו. אלא שכלל לא ברור אם רבין מוכן לדבר כזה בלי שים לב למצבה הפנימי של ממשלתו. כשבאחות ההתיישבות בירושלים עלתה השאלה בדבר הדרישות הצפויות להסדר־ביניים נוסף גם עם סוריה, העיר שר־הבטחון, שמצוך פרס: הורדת יישובים ישראליים בגולן לא באה כלל בחשבון.

וכבר אמר ראש הממשלה בעת ביקורו ברמת־הגולן, ששום ממשלה אינה מתכוונת להוריד יישוב שהועלה ברמה או בבקעה. אפילו נניח, שגם לכלל זה יש יוצא־מן־הכלל אין לשער, כי ישראל תסכים להוריד יישוב שהוקם לצורך הסדר־ביניים.

כה אמורות על כך וושינגטון, שהבטיחה לעשות „מאמצים ערים" לשם השגת הסדר־ביניים גם בחזית הסורית?

קשה לדעת בבירור, אבל מה שברור הוא, כי השאיפה להגיע לתאום מלא עם ארה"ב לא תוכל להשאר רק שאיפה ישרא־לית. יהיה זה גם מעניינה של וושינגטון לגבות ולהגיע לידי תאום והבנה עם ישראל, שאם לא כן עשויה וושינגטון למצוא עצמה במצב מביך לא פחות משנקלעה לתוכו בחודש מארס ואולי דווקא בשום „תולשתה" של הממשלה הזאת.

יוסף חריף

פיחות במעמד בנק ישראל

(סוף מעמוד 17)

מטען משני־העבר בפרשת „בנק אי־ברימגיה", אלא המעטת דמותו, ומעמד. כנגיד הבנק הממלכתי, בעקב והתקפות המתנהלות כנגדו בימים אלה. אין זו איפוא השאלה מי צ־דק בויכוח על דו"ח ועדת שמגר, אלא מה הרושם שישאר בציבור לאחר שוך הסערה? כיצד יראה ה־נגיד בעיני הציבור לאחר התקפת אמצעי התקשורת עליו?

זנבר עצמו מוען, כי ההתקפות ה־מוחצות עליו מעתונות אינן עושות עליו כל רושם. „הם אינם קיימים בשבילי" — אמר הנגיד בשיחה עם „מעריב" — „אני יודע את אשר מוטל עלי ואת זה אני עושה ללא הת־חשבות במה שאומרים אנשים שלדעו־תיהם אינני מייחס כל ערך". אלא שהתבטאויותיו אלה של זנבר עומדות בסתירה מסויימת עם המציאות ה־ישראלית.

אפילו תחליט הממשלה שלא להס־פיק מסקנות מדו"ח ועדת שמגר, האם לא יתקבל הרושם שהם החליטו להתיחס לנגיד הבנק הממלכתי ב„סל־חנות" האם לא תגיע צפיה שהנגיד „יכתוך" את הבקורת שלו על מדי־ניותה הכלכלית של הממשלה, ויש לזכור כי נגיד „ממותן" עשוי לגרום נזק קמור יותר למשק, כאשר נגיד שאינו קיים כלל. אוי לנו אם בנק ישראל יהפך ל„חותמת גומי" למדי־ניות הממשלה.

בתנאים של היום נראה איפוא, כי הפתרון הטוב ביותר היה, אילו נש־אר משה זנבר בתפקידו עד לסיום הקדנציה, תוך הדגשת מצוו שבינ־תים אין הוא רוצה להציג את מוע־מדתו לקדנציה נוספת. אם יתברר לממשלה ולציבור, כי הנגיד אינו מועמד לבחירה ומשום כך אין הוא נהון בחסדי „תומכיו", הוא יוכל למלא את תפקידו כראות עיניו ו־ביתקוה כי בתקופה שנותרה לו ל־מילוי תפקידו יצליח לחדש את ה־סמכות של הבנק הממלכתי, סמכות שנפגעה מאד בימים האחרונים.

יובל אליצור

דריכות בסיני

(סוף מעמוד 17)

אצל הרגי־השדה. אצל לוחמי השריון הארטילריה והחיילים המוצבים ב־תצפיות שבקו המגע עולה ויורד. אבל במיוחד בולט הלחץ המוטל על יחידות השריון.

הנה סיפורם של ארבעה אנשי צוות של טנק אחד בסיני: מפקד הטנק יוסף מימון, בן 20, מירושלים, ש־התגייס לצה"ל באוגוסט 1973; נהג הטנק יוליאן יעקובסון, מקרית מלא־כי, שהתגייס ביולי 1974; התותחן יהודה חכים מתל־אביב, המשרת ב־צבא 10 חודשים; והמטען־קשר, אברהם אהרוני, מרמת־גן. שלושה מאנשי־הצוות הם בוגרי בתי־ספר תי־כוניים, והרביעי — בוגר בית־ספר חקלאי.

בבית אין מבינים

אומר מפקד הטנק יוסף מימון: „אנחנו עובדים כאן קשה. יש לנו מעט ימי־מנוחה. סדר היום שלנו בעת הכשרת אנשי הצוות הוא כזה: השכמה בבוקר, מסדר־בוקר, ארוחת־בוקר, טיפול לפני־תנועה בטנק, י־ציאה לשטח, האימונים נמשכים עד שעות הצהרים. ארוחת הצהרים ב־שטח — ושוב אימונים. ואחרי ארו־חת הערב בשטח — אימוני לילה, ואחר־כך חוזרים לבסיס, ועושים את הטיפול אחרי־תנועה. הולכים לישון רק בשעות הקטנות בלילה. ישנים שלוש עד ארבע שעות, ויש מעט חופשות".

אומר הנהג יוליאן יעקובסון: „ה־חיילים בשריון נמצאים בלחץ מת־מיד, הנובע מן העירנות, מן התע־סוקה ומן האימונים. אנחנו מתרגלים כבר לא לצאת הביתה — אבל ההו־רים בבית והחברה אינם מבינים את המצב כמונו. אצלנו מדברים על אפשרות של מלחמה. לעתים אנחנו מרגישים, שהמלחמה מתקרבת. דיברו הרבה על מלחמה. שאלו הרבה שא־לות".

אומר יוסף מימון: „סיכויי ההי־שרדות במלחמה הם ביחס ישר לכאי־מן, שאתה משקיע בטנק, בעבודה ובאימונים. ככל שההשקעה גדולה יותר, כך תהיה מוכן יותר. אנשים מתייחסים ברצינות למה שקורה. אין תחושה של פחד".

מוסיף יוליאן יעקובסון: „כשאנחנו יהודי, אנחנו חשים בטוח. נו מאומנים היטב. אני מאמין נעשה את העבודה ונבצע. הא כאן בטוחים בעצמנו".

אנשי הצוות הזה התגונן בליסות השריון של צה"ל, ולכ־ עיתם נגררים יותר משל אחרים הגיעו לשריון מתוך ששובצו לדברי אנשי הצוות רוב אנשי גה הם מתנדבים.

לאנשי הצוות יש תלונות על שות שאינם מקבלים ועל תוס־דוד, והם מעלים נושא שאיננו נו כל כך ל„תלונות החיילים". יוליאן: „כשאתה מדבר עם בשמינית או בשביעית, הוא „שריון? זו שטות. צריך להיל זה דמות יותר טובה — הוא החיל העיקרי שלנו".

כלים חדשים לארטילריה

קצין בכיר בסיני מדגיש את הטובה של לוחמי המדבר שב־ את ההשקעה הגדולה שהם מש באימונים ובמבצעים, את הנ הוא אומר: „אל תכתוב על קים, על המערך. כתוב על המייחדת אותנו מן העורף". א כוחות השונים בסיני, אצל ה המפקדים, קיימת התייחסות לנושאים, שהם מופקדים עליה מתמקדים במשימות, ומגבירי בטחונם העצמי באמצעות א מרובים. בסיור אצל היחידות נות אתה מתרשם מן הכוח הנ

כך גם אצל התותחנים. של עומדים עכשיו כלים חדשים התותח האמריקני המתנייע כלי־רכב המאפשרים לנוע בכל התנועה של המדבר, וכלי־רכב ליים המספקים את יחידות ליחידות־אש ניידות, שאפשר לן בהנעה בכל הגזרות.

ערב פתיחת תעלת סואץ המצרים מאמץ גדול בשיקום התעלה ובהכנת התעלה לשיט. עוקב אחר ההכנות הללו. יחי ארטילריה המסוגים ילוו כוח אניות הסוחר, שיעברו בתעלה תה מידה יהיו היחידות הללו לאפשרות של מלחמה.

יעקו

אורח לר

(המשך מעמוד 18)

ביבה: מספר קבוע של מקומות לעובדים. כל מקום־עבודה דואג לשותו. כאן מותר לנו להרא כלשהו...".

„אמנם, אולם כהתת לבנין שנבנה בכספי ציבור, ישנה שו כה של מקומות משודיינים וכדי להבטיח את המקום, אתו קים שומר, ואולי שנים. עם במשכורת ומעגיח, שיהיה מק למכוניות של משרתי־הציבור".

„יש עוד הרבה, הדורש טיפו בעיר הזאת. חושבים על הסדר עה, שעובדים שאינם נזקקים שלהם במשך העבודה, לא יבו לעיריה. אבל, כאמור, יש הרב להסדר — וכאשר נמצא פתרון האחרים, נמצא פתרון גם לב

♥

ר אש־העיר פנוי להצעות. ד זה, ופעם בשבועיים יכול לבוא ולשפוך את הלב, בקצרה הצעות. והוא מוכן לא רק לשמ גם לפעול. הוא ראש־עיר פנוי אין תימה: העיר אינה עוסקת התרחבות. יש הקפאת־בנייה — יש, כה שקוראים לו מיתון, לטפל גם בספירת־המלאי ידו של ראש־העיר בורגשת ואווירה המוטרית. אבל האווי כאה, הרהובות כלאים אשפה הי' אף פעם, מועדוני־הנוער ובני־הנוער מסתובבים בפינות הסינמטק הסימפטי נסגר, שוק בשפל והוב אי־אפשר לומר לבו לא השלם את המסים, שבצבור המכור. רק עסקי־המקרקעים המיועדות להריסה פורחים. ה עובר לדירת־חינם — וכבר קום המיועד להריסה „מסכן „מקרה־סעד" חדש, שקנה א בהרבה כסף — ויפוגה על חשב בנכך. ראש־העיר כבטוח לא האמצעים, ביד חזקה, והיד היא המשטרה, והמשטרה — ישראל — ומי הם — קלנסי יהודי לרחובה של עיר? וביד הוב אינו נקי, כאמור...

דיברנו עוד על הגנים ועל בגנים". הנה עוד מעך־קט יע־תנות וכיסאות בגן־העצמאות, תוכלנה לשבת שם עם ילדיהן גות, גם קשישים... לבה לא? בלילות; והגברנים, המתפשים מיגם, אולי זה יפתור את בעיי כר — לא יפתור; הם ילכ אחר...

♥

ה וא עיר לכל הבציות, י ידע לפור סמכויות, לרצ איש־צבא הוא. אלא שהגדול האר"ך, המסתובבים בה בני והלילה כמיליון תושבים ויותר כבע משלה, וחוקים משלה, משלה — ועם כל הכוונות ה ראש־העיר היא קצת מיחמה וגם עצובה כלשהו. הזכנים ב אותותיהם בעיר וביושביה, ובנ לאן ללכת, רצוב ומתזיק, לא

עפרה

בין סייגון לווינה

(סוף מעמוד 13)

בעקבות הגירה סובייטית מאבד באוזני בשים דוני, והדבר עלול לפגוע בבטחונו של המערב — ברור שאי־אפשר ולא יתכן לפגוע בריבונותה של פורטוגל.

וספק אם מי במערב מעלה בדעתו את השאלה, מה היתה עושה מוסקווה, אילו נבצאה במקומה של וושינגטון, ובמקומו של העולם המערבי, ואילו הטילו מדינות ערב עליה את חרם־הנפט, להחניקה — ובוודאי שאיש אינו מפקפק, מה היתה או תגובת המערב.

כמובן, העדר האיזון נפוץ גם בתחומים אחרים. הוא נעוץ גם במשבר הפנימי הפוקד את העולם המערבי, והוא נעוץ גם בשפע ובדאגה לקיומו של השפע על חשבון הדאגה לכוח, אשר יוכל להגן עליו, ומכילא — גם על הערכים שעליהם מושתתת החברה הדימו־קראטית.

הלא שכל זה אינו אלא תוצאת החטא הבסיסי שבבריחה מן המציאות — אשר בכל שהתיפיות לבריחה כמגמות, בכל שמוסיפים להתעלם ממנה — כך היא מתעוותת יותר, החולנית, שהיא מולידה, הופכת אותה להשקפת־עולם.

בימי נפילת סייגון היינו בלונדון ושמענו שם, וכן בפאריס, הבעות חרדה ודאגה לגבי ההשפעה האפשרית של התערערות אמינותה של ארצות־הברית על בטחונה של אירופה. הנה לאחר הפעולה האמריקנית לשחרור האניה בקאמבודיה הושמעו באנגליה דברי הסתייגות חריפים מן הפעולה. „הנצחון הי־בלתי־נחוץ" — זעקה הכותרת לכל רוחב העמוד של „סאנדיי טיימס".

תגובה נוגדת זו — הדאגה לקיום כוח הרתעתה של ארצות־הברית כזה ההרתעה מפני כל פעולה דראסטית ואף לאי־שיגרתית כזו — מבקשת את חליו של המערב: את הניתוק שהוליד הדביקות בבריחה מן ה־מציאות. ואכבם עובדה היא, שכאשר עם פתיחת המתקפה של האגף פנתה ארצות־הברית מעניים לבדיניות־המערב, אשר חתמו אף הן על הסכם פאריס, ובקשתן להעמיד את האגף על הימור צפוה — אף אחת לא נענתה.

כמובן, אי־אפשר להאשים רק אותן. אף לארצות־הברית יש חלק בהתהוותה של הבינה עגומה ובלגכולות זו. ובסוגריים: אין פלא שכל רקע זה מהווה ישראל כמדד. עמידתה על ראיית המציאות כביכה כמות שהיא, בלא אשליות ובלא הבאה עצמית — אינה מיתלבה בהלך רוח זה וב„השקפת עולם" זו.

■

ה ילמד ליקחה כל הוייטנאם? ולא רק הלקח המגדקר לעין כל, כי אין היא ייתכן דכאנב סלקטיבי. כי אכן, ברור שלא יהיה טעם ללקחים השונים שיתקנו בהכפלות בדרום־מזרח־אסיה, באם לא יופק הלקח הכרחי, הקובע והמכריע של החזרת האיזון למערך היחסים שבין המזרח והמערב, על כל הנובע לכך: באם, בצד כל הצעדים שיינקטו, לא תבוא יבגידה דראסטית של מיבצבים הגבורות אשר נתקבלו השהרש בעולם המערבי — ובכרסמים ביסודותיו ובמחקים את כושר תגובתו ואת יכולת עמידתו מול האתגר הסובייטי.

ובכך תלוי עתידו.

ואין אלא לקוות, כי דברי השבח שהושמעו השבוע על „גבריבותר" ועל „עבודתו המפור־בית" של גרומיקו לא ישכיחו כי אכן אירע בשתו הנפל דבר בין סייגון לווינה.

ת. יוסטוס

משהו על קומפוזיציה

מאת יהודה פרדיס

כאשר מומחים מתווכחים על תמונות, הם מעירים לפעמים: „כן — אבל הקומפוזיציה אינה טובה!" או „הקומפוזיציה כאן מעניינת וחדשנית", או משהו דומה. מהי „קומפוזיציה" זאת וכיצד אוכלים אותה? הרי ברור, שאין הכוונה לקומפוזיציה כמו במוסיקה...

אדרבא, הדבר דומה למדי: הקומפוזיציה במוסיקה אינה אלא הדרך, בה המלחין מצרף את התווים הבודדים למצרף משותף — מעין הקמת מיבנה מלבנים בודדות. כן הדבר גם בתמונות: הללו מורכבות מפריטים בודדים; ייתכן שכל אחד מהם בנפרד חסר־משמעות ותפל, אך בצירוף נכון, פרטים אלה משתלבים למירקם אחיד, המסוגל לומר לנו משהו.

כיצד עושים זאת? האי"ב של תורת־הקומפוזיציה, הוא מודעות לתחושת־המרחב, לחלוקת שטח נאותה. לרוב, אין החובב מקדיש לכך תשומת־לב, ובתצלומים רבים ניתן לראות את הפריט המעניין ביותר, כשהוא תקוע בדיוק נמרץ במרכז התמונה (חישבו נא לרגע על תמונות טיפוסיות שלכם — למשל, תמונות של ילדיכם...).

לעיתים קרובות מאד, מיקום הפריט החשוב ביותר בדיוק במרכז התמונה, אינו פתרון טוב: התמונה נעשית קפואה ומאוזנת מדי, כך שלאחר שהצצנו באותה נקודה מרכזית, שוב אין כל סמכן המפתה אותנו לסקור גם את יתר חלקי התמונה. במקרים אחרים, מיקום הפריט החשוב פירושו, לכלול בתמונה גם המון „שטח מת" חסר־עניין — למשל, מדבר־שממה של שמים ריקים. ועוד: ייתכן מאד שהתעניינותנו האישית מוקדשת לפריט מסויים, שאחרים כלל לא יחשבוהו לחשוב או מעניין במיוחד. כיצד נוכל להסב את תשומת־לב הצופה דווקא לאותו פריט?

דרך אחת — להשתמש בכל מיני עצמים אחרים בתמונה, שיוליכו את העין וידריכו אותה אל החלק הנראה לנו כחשוב ביותר. לשם כך, די לפעמים לזוז חצי מטר שמאלה או ימינה (או אפילו מעלה ומטה), וכבר יש לנו רקע שונה מאחורי העצם המצולם. או שניתן לנצל ניגודים של אור וצל, או גוונים שונים (בצילום צבעוני), כך שהפריט החשוב מכל יבלוט בשל הניגוד עם הסביבה (לדוגמה — נערה בשמלה אדומה, על רקע של כר־דשא ירוק). גם שוני במירקם עשוי לעזור: אם נרצה להבליט פרח עדין ושברירי, ייתכן שכדאי לצלמו על רקע של קיר מחוספס. אפשרות שנייה — להכניס לתמונה עצמים בעלי אופי קוי — כגון עמודי־חשמל, גדרות, מעקה של מדרגות וכיו"ב, כשהקוים הישרים כמוליכים אל הפריט החשוב המעניין ביותר בתמונה. דוגמה לכך ניתן לראות בתמונה המצורפת. בה צולם חייל על כבירתו על גשר־הירדן: אף שהוא עצמו רחוק ממרכז התמונה, קורת־הברזל העבה מדריכה את העין ומוליכה את המבט הישר אליו.

ברור כי זו דוגמה בלבד, ולא תמיד יזדמן לנו חייל בדיוק בתנוחה הנ"ל, ובדיוק לפני רקע כזה. אלא שמותר לנו „לרמות", ולפעמים אין כל פסול בהזזת האדם, כך שהרקע יתרום להבלטתו. קורה שאין כקווים תשומת־לב מספקת למה שמתרחש מאחורי המצולם, ואז מסתבר, למשל, שמן הראש של דודה נחמה צומח אילן לתפארת. לא זו בלבד, שהמראה מגוחך ותלוש, אלא שהרסנו באחת אפשרות לקומפוזיציה טובה; תנוחה קלה בצידנו (או כצד הדודה), וכבר אין העץ בין כראשה, אלא ניצב לצידה! קצת כשחק באלמנטים מישניים כאלה עשוי לעזור לנו למלא שטחים „מתים" בתמונה, או לתת משקל נגדי לדמות המרכזית, או שניהם גם יחד.

אך אליה וקוץ בה: לפעמים אנו כה מוקסמים מן האפשרות של ניצול עצמים מישניים לחיזוק הקומפוזיציה, עד שאנו שוכחים, כי בתמונה המוגמרת לא יורגש העומק המרחבי; במלים אחרות — המצלמה הרגילה אינה רואה ראיית תלת־ממדית, וכל המשטחים נעשים שטוחים. אם כך, הרי שעצם מישני המורכב מפרטי־פרטים, עלול להתחרות בנושא־הצילום המרכזי שלנו — דבר שרבים התנסו בו, עת רצו לצלם אדם על רקע של צמחייה: יש ברקע זה שפע של עלים וענפים, והללו משווים לתמונה תחושה מבולבלת חסרת־טעם — כך שהעין נאלצת לנדוד כל הזמן בין הפריטים הלייבים.

כמה תחבולות פשוטות עשויות לפתור בעיה זאת: אם יש לנו אפשרות של שינוי כיפתח־העדשה (הצמצם), כדאי לפתוח ככל האפשר, כך שדרך תחום קטן באד יתקבל בחדות כירבית. נמקד על העצם החשוב ביותר, ואם באותו המרחק לא יהיה כל פריט אחר — כך השהם רק העצם הראשי ייצא חד· כל העצמים והאבנים שבאחוריו יתקבלו מטושטשים, ולא ימשכו את העין.

דרך שנייה — להציב את המצולם כך, שיפול עליו אור רב, בעוד הרקע נשאר בחושך יחסי. או הניגוד בא בשל הבדלי־האור, דבר הנראה גם בתמונה המצורפת. כאן, פני החייל מוארים היטב בשמש המוקפת, בעוד שמי־הנהר כבר שרויים בחושך — והניגוד הרב הזה מושך מיד את תשומת־הלב. במלים אחרות — קומפוזיציה, לא של צורה, אלא של ניגודי־אור.

יש עוד טכניקות רבות לפתרון בעיות כאלה, ומי שמתעניין בכך, טוב שיתבונן קצת ביצירות־אמנות: ציירים רבים התחבטו בנושא זה, והפתרונות שגילו, טובים לרוב גם בצילום.

ידידי ארה"ב התאחדו!

מאת דן דלמט

„ברוכים הבאים לאדמת אמריקה הידידותית!" — אמר הקולונל וינטרבוטום בחיוך קורן, למשלחת הצבאית הישראלית בשדה־התעופה „קנדי" שבניו־יורק — אך ברצוני להסב את תשומת לבכם כבר עכשיו לדבר חשוב: ביקורכם כאן ייערך בסודי סודות! כך דורשים האינטרסים של ארצות הברית במזרח התיכון. אין שום צורך להרגיז את הערבים. הם רגישים מאד! לכן החלטנו שבכל מקום תופיעו כאירים. אף במלון הזמנתי את חדריכם לפי שם הצופן החדש! אני מקווה, שתבינותם אותי!

— בוודאי — השיב ראש המשלחת.

הקולונל הכניס אותם למכוניות ולאחר מכן צלצל לפקיד במנגנון, הממונה על הטיפול באורחים מחו"ל.

— הלו, סמית, מדבר וינטרבוטום! האירים הגיעו. הברנשים מעוניינים ב„בלק סבצ'רי" וב„האט דאג". תשלח אותם לעזאזל, שלא יבלבלו לנו את המוח יותר מדי, אוקיי?!

הוא מיהר לחזור לנמל התעופה, כי באותו יום עמד לקבל משלחת נוספת.

* * *

„ברוכים הבאים לאדמת אמריקה הידידותית!" — אמר הקולונל וינטרבוטום בחיוך קורן למשלחת הצבאית הערבית — אך ברצוני להסב את תשומת לבכם לדבר חשוב: את ביקורכם אנו חייבים לערוך בסודי סודות! כך דורשים האינטרסים של ארצות הברית במזרח התיכון. אין שום צורך להרגיז את יהודי אמריקה. הם רגישים מאד! לכן החלטנו, שבכל מקום תופיעו כשוודים. אף במלון הזמנתי את חדריכם לפי שם הצופן החדש! אני מקווה שתבינותם אותי?

— בוודאי — השיב ראש המשלחת.

הקולונל צלצל למנגנון:

— הלו, סמית, זה שוב אני, וינטרבוטום! מה אני רוצה? שום דבר, רק להודיע, שהגיעה קבוצת אורחים בשוודיה. „בלק סבצ'רי", „האט דאג", וכו'. אוקיי?!

* * *

סמית סגר את הטלפון ופנה אל מזכירתו:

— מאני, לאן שלחת את האירים?

— לסומבריילו־סיטי. שם יש תמיד מקום פנוי, כי הבוחרים שלנו אינם סובלים את הסביבה ומבנים מתנים מקבבים.

— אול רייט, אז שלחי לשם גם את השוודים!

* * *

סומבריילו־סיטי הנה עיירה כאובבה ליד גבולה הדרומי של ארה"ב, מלאה מקסיקנים ותבבים, ותעסוקת האוכלוסיה מבוססת בעיקר על אספקה לבסיס הצבאי הסמוך לעיר ועל הברחות.

כאשר נחתו ה„שוודים" בשדה־התעופה של סומבריילו־סיטי, פרץ „שוודי" אחד — אדם גוץ, בעל שערות שחורות ומקורזלות ועיניים שזופות — בצעקה:

— יה־אללה! מסביב מדבר, בדיוק כמו אצלנו — בשוודיה...

— אוסקום! — הזהיר המפקד בשוודית צחה...

* * *

מפקד הבסיס, רב־סרן פרקר, קיבל את פני ה„אירים" בשיגרה אדיבה:

— כאן תרגישו מצויין, חבר'ה! ממש בית־הבראה! מקום מגוריכם נבנה ליד השוודים. הם בחורים טו. ב. עליכם רק להזהר, לא לדרוך על ראשם, חלילה, כשהם מתפללים על סגיהי הערבות!...

* * *

בערב הזמין רב־סרן פרקר למשרדו את ראשי המשלחות, כיבד אותם במשקה חריף ואמר:

— רבותי, הגיעה שעת האמת! אתם באתם הנה כברווקים, כדי ללמוד את דרך השימוש בטנק האמריקני המודרני ביותר מדגם „בלק סבצ'רי", וכן בטיל הכתף האמריקני המודרני ביותר נגד טנקים, מדגם „האט דאג". ובכן, רבותי, בסבמנגן שכחנו דבר קטן: סוגי הנשק הללו אינם עומדים כרגע לרשות צבא ארצות הברית, מפני שלפני זמן־מה כבר הכל לפרס. לאחר שהיינו זקוקים לכסף... אך יש לכם מזל גדול: נשאר בבסיס „בלק סבצ'רי" אחד, מקולקל, אשר הפרסים לא היו מוכנים לקבלו. נבוא להסבו בבילכם. נוסף לזה, מצאתי באחד המחסנים שלושה „האט דאגים", כנראה שכחו אותם במקרה. ובכן, אתם יכולים להתחיל את האימונים כיד... אולם במסגרות מצומצמות. לצערנו הרב, אי־אפשר לחלק את הנשק לשני חלקים שוים, לכן אני מציע לאחד את שתי הקבוצות! מה זה משנה? בסופו של דבר, הרי כולכם ידידים טובים של ארה"ב, לא־כן?!

— כן, כן — נדו בראשם האורחים בצים חמוצה ובת התחיכה הסיוה.

כשיצאו, התחיל המפקד ה„אירים" להשתגל קלות, כדי להבהיר את מוצאם הגאומית:

— הבי, סליחות, עוד לא הצגתי את עצמי. שמי חיים... בקיצורים...

המפקד ה„שוודי" הצדיע והשיב:

— אחמד... אחמד אחמדסון!

* * *

רב־סרן פרקר לא הגזים. מסגרות האימון היו באמת מצומצמות במלוא מובן המילה. אז שה„אירים" תקפו את הטנק של ה„שוודים" בשלושה הטילים המודרניים ביותר, או להפך: בצהריים אכלו כל החבריה יחד ארוחת־צהריים בקנטינה הבסיס, הלכו לקולנוע, או ביקרו במועדון־הלילה היחיד של סומבריילו־סיטי, הלא הוא „אורנגאוטן הירוק".

סדר היום המשותף יצר קשרים מסוימים בין שתי המשלחות. התברר למשל, שכמה מה„אירים", אשר מוצאם עיראקי, שולטים היטב בשפת ה„דרום־שוודית". עובדה זו, תרמה, כמובן, לפיתוח היחסים.

כשה„שוודים" אפו פיתות, כיבדו את עמיתיהם וה„אירים" גמלו לג'סטה באמצעות שימורי „גפילטה־פיש", תוצרת „אירית" אוריגינאלית, כשר למהדרין.

* * *

ערב האחרון לפני מסיבת הסיום, ביקרו חברי המשלחת ה„אירית" ב„אורנג־אוטן הירוק", כדי להיפרד בצורה נאותה מהמוסד התרבותי הזה. סביב השולחן הסמוך ישבו כבריתים והזמו כמשקאות החריפים ביותר, בהתלהבות רבה. הם כיבדו בויסקי או בבכהו זוכה, את כל האנשים בסביבה וראש הכנופיה המקסיקנית שם ספל של ודקה ביד אחד ה„אירים":

— שתה לחיים, הכף וכיד!

— לצערי הרב, אדוני, אנחנו האירים אנטי־אלקוהוליסטים כרוניים! האם מותר לי לעשות את אותו התרגיל במיץ תפוזים?...

להציע לכבריה מקסיקני שיכור מיץ תפוזים, זה כמו לנפנף בבד אדום לפני שור בזירה. השערוריה פרצה תוך שניה אחת. כסאות, שולחנות, בקבוקים וזכוכיות ספורדיות צפו באויר. מישהו יזה בגיבורשת...

* * *

לך ובדוק, מה הערב הזה ב„אורנג־אוטן הירוק"! — פקד המפקד ה„שוודים" על אחד מחייליו.

הלוחם חזר חיש מהר:

— דופקים את האירים! המקסיקנים כונים לפחות פי ארבעה! מה עלינו לעשות?

אחמד אחמדסון הרהר בקצרה ואמר:

— עלינו לעזור לאירים. הכבוד של צבא־אירופה מוטל על כף המאזניים! שוודים, אחריי!

השוטרים אשר הגיעו למקום עם זריחת ציפורה, מצאו אחדים מהכנופיה, המבוקשים, המוכרים היטב למשטרה, אשר שכבו אבודי הכרה. החה הריסות הציוד של המועדון לפיצבה.

* * *

ביום מסיבת הסיום. מבמוקיסמית סבר, שרצוי להבין לסכם התגיבי גם את נציגי הארצות המוגבות בדבר. המכהן במודיעבון, שיראו הבריצים, איזה כיף זה להיות ידיד של ארה"ב! מה שקולונל וינטרבוטום גילה לו את הזהות האמיתית של האורחים, לפני צאתו לדרום־מזרח אסיה, למקום כהונתו החדש, כיועץ צבאי...

התרגיל הפרוזנטטיבי עבר בשלום, רק רב־סרן פרקר התפלא בבקשת, כאשר הופיעו לובשים ה„שוודים" הופיעו על מיבה הכבוד לבושי כפייה ותוספת ה„אירי", הוזבב לידם, חבש כיפה סרוגה. אך גם הוא עבר לסדר היום, כי בימינו, בעולם המשוגע הזה, הרי הכל אפשרי!...

...מטולה עד אילת

געפילטע בורי...

בגישה בבית „מעריב" סיפר השבוע השר אהרן־אוזן, כי כאשר נכנס לתפקידו כשר החקלאות נמסרה לו רשימה של 14 מצרכי־היסוד, אשר הממשלה שומרת על מחיריהם, למען האינדקס.

„בין המצרכים מצאתי גם קרפיונים, אמר השר — הלכתי איפוא אל שר האוצר ואמרתי לו, יהושע, למה אתה דואג רק בשביל הגעפילטע פיש של האשכנזים?"...

שר האוצר לא ידע מה היסוד לתרעומת, עד ששר החקלאות הסביר לו, שאם מסבסדים קרפיונים בשביל הגעפילטע פיש, צריך גם לדאוג לדגי הבורי, בשביל בעלי הטעם המזרחי".

הצגה ש„נגנבה"...

בכתונו של ראש הממשלה, יצחק רבין, במשחק הרעים בכדורגל, בין כוכבי הליגה הישראלית ומחזיקת הגביע האנגלי „וסטהאם יונייטד", עוררה השבוע תמיהה, אם לא למעלה מזה.

ביטא את תמיהתו אחד הצופים: „לגמר גביע המדינה בכדורגל, שהוא מפעל רשמי הנגיב של ההתאחדות לכדורגל, מסרב ראש הממשלה להופיע ואת הגביע לקבוצה המנצחת מגיש שר החנוך והתרבות. אבל למשחק, הנושא אופי מסחרי מובהק, בלי כל זיקה לאומית, „נגנב" ראש הממשלה, את ההצגה משר החנוך והתרבות, שפרש את חסותו על המפעל החשוב. ועוד זאת: ראש הממשלה, הטרוד בעסקי הממלכה, מאחר להופיע ובא כאשר המשחק בעיצומו. רק לאחר ההפסקה ולפני חידוש המשחק (נהוג שאין לו אח ורע בעולם) מתייצבים השחקנים בשורה אחת וראש הממשלה יורד אליהם ללחוץ את ידיהם.

...וכוכבים שאינם מאירים

עוד תמיהה בפי אותו צופה: „מי הם היועצים של ראש הממשלה?! מלבד אופיו המסחרי של המשחק, יוצגו את „כוכבי הליגה" שחקנים, שאפילו בלשון־המעטה אין הם ראויים לכבוד זה. יש ביניהם מקצוענים, המוכרים את „עצמם" לקבוצות זרות בעולם תמורת בצע־כסף נבועים בשביל מי שמיצבה „כמוהים ולכן אסור להם לייצג את הכדורגל הישראלי ולא יכלו להצטרף אל הנבחרת הלאומית, שיצאה לייצג את ישראל בארה"ב, ויש בהם שחקני האלופה החדשה, הפועל באר־שבע שנזוקו מהנבחרת הלאומית בגלל הפרת משמעת באשמת הנהלתם, ולא יצאו איתה לארה"ב. כאשר ראש ממשלת ישראל בא וחולק להם כבוד, האם ראשים הם להבין, שהתנהגו כראוי והם זכאים לקצור את הפירות?!"

מהר וגבוה...

להורים המגיעים אחר יום עבודה מפרך הביתה, יש היום מתחרה בחינוך, שאינו מתעייף ושיש לו הרבה סבלנות — הגיד שר הבטחון, שמעון פרס, בנאום שנשא במוצאי שבת, במסיבה רבת־משתתפים של ועד ההורים המרכזי לתל־אביב־יפו.

להורים ולמורים הסקרנים הוסיף שר הבטחון, כי המחנך הזה הוא לכל בית, בדמות מכשיר הטלוויזיה, וההורים חייבים להתמודד עם אתגר זה של התחרות הטלוויזיה, ע"י חינוך לערכים, ע"י העפלה לגבהים רבים יותר.

יש אמהות — הוסיף שמעון פרס — שמתפללות שבניהן במטוסי־המילון לא יטוסו מהר וגבוה, אך אותן אמהות אינן יודעות שמקור הסכנה הוא בטיסה נמוכה ואיטית, והאתגר החינוכי הוא איפה בטיסה מהירה וגבוהה...

העיריה שמחה להודיע...

בעליה של סוכנות צפתית להפצת מיצרך ויוני, שנהג לשלם עד כה 350 ל"י לשנה כמס עסקים לעיריית צפת, הופתע לגלות בחשבון מס העסקים החדש שנשלח לו, כי הוטל עליו מס של 3500 ל"י — פי עשרה מאשר בשנים הקודמות.

חשב האיש כי חלה טעות בהדפסת החשבון, ופנה לעירייה בבקשה לבדוק, אם אמנם בדין הוטל עליו מס של 3500 ל"י. בעירייה הוא נתבקש להשאיר את החשבון הולש ולהמתין להודעה בכתב.

השבוע קיבל האיש תשובה מעיריית צפת. במכתב מתנצלת העירייה על הטעות שחלה בהדפסת חשבון מס העסקים שלו — ושמחה להודיעו, כי לאחר בדיקת העניין נתברר, כי הצדק עמו ואכן חלה טעות בהדפסת החשבון. עתה — נאמר בהמשך מכתבה של העירייה — תוקן החשבון כחוק, ועל פיו יהיה עליו לשלם מס עסקים בסכום של — 6000 ל"י...

נשיקה במקום נאום...

אנשי רפ"י לשעבר ארגנו השבוע חגיגת יום הולדת המתנבית למשה דיין, במלאות לו שישים שנה, בחדר ועדת הכלכלה במשכן הכנסת.

דיין שהיה מעמתע מרגש, העלה בקשה בגרונות: אני יודע שבקשות מעלים רק בצותה, אבל במקרה זה אני מאד מבקש שלא לשאת נאומים.

ספק שר הבטחון שמעון פרס: מותר מאד לו לבקש פעם בשישים שנה.

כיוון שאסור על נאומים, הביע מנחם בגין את ברכתו בנשיקה מצלצלת שהדביק ללחיו של משה דיין.

שאל יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו, את דיין: אתה הרי נחבית תמיד על הצעירים במפלגה. כיצד הגעת, איפוא, לגיל שישים?

אח"ם אוכלים אצלו...

נציב שרות בתי הסוהר, אריה ניר, בא השבוע למשכן הכנסת, כדי להאזין לסקירת שר המשטרה, שלמה הלל, על המצב במשטרה ובבתי הסוהר.

כאשר התארך הדיון על סקירה זו, הציע דובר המפלגה הליברלית, סמי שויב, לנציב אריה ניר: כדאי לך לגשת למזנון הכנסת. שם תוכל לסעוד בחברת האישים החשובים של המדינה.

השיב נציב בתי הסוהר: האישים החשובים אוכלים עכשיו אצלי...

רוצה לראות את ה...צל

שר החקלאות האוסטרי, ד"ר אוסקר וייס, ביקר לאחרונה בישראל, ונטע עץ ביער בכפור ליד נצרת.

בימים אלה הגיע אל משרדי הקרן הקיימת בירושלים מכתב תודה מן השר, שבו הוא מביע תקווה, כי יזכה לראות במהרה את הצל של העץ שנטע...

לפחות פעם בשבועיים...

ח"כ הרב קלמן כהנא מחה השבוע, במסגרת דיון שנערך בכנסת על פעולות משרד המשטרה, נגד הסידור המקובל ב„משמר האזרחי", לפיו מסדרים סיורים זוגיים, של גבר ואשה, השוהים בשעות הלילה ברחובות שכונתם.

השיב לו ח"כ עדי אמוראי: לי ידוע על רופא ורעייתו, שביקשו להיות בסיור לילי משותף ב„משמר האזרחי". זה נותן להם אפשרות, לפחות פעם בשבועיים, לשוחח בנחת על הבעיות המשפחתיות ולפתור אותן.

„מסי מצפון"...

הממונה על הכנסות המדינה, מר משה נוידרפר, התרשם בעת ביקורו לא מכבר בארה"ב, מן ההכנסות המגיעות לקופת האוצר האמריקני מאותם נישומים, ששלטונות

המס לא עלו על עקבותיהם, אך יסורי מצפון תקפו אותם ועל כן הם משלמים את מיסיהם „בהתנדבות".

מדי חודש מגיעים למינהל ההכנסות האמריקני אלפי צ'קים של אזרחים, המשלמים מסים „מטעמי מצפון". למר נוידרפר הראו מכתב שאליו צירף האזרח צ'ק על סך 10,000 דולאר. במכתב נאמר: „סבלתי מנדודי שינה ועל כן החלטתי לשלוח לכם צ'ק זה, כדי להקל על מצפוני. אם נדודי השינה יימשכו, אשלח לכם את היתרה"...

...א „חינוכי"...

...ייסוד של תנועת „יעוד", שנערך ...ה שלומי בגבול הלבנון, כמעט ... ברגע האחרון — עקב התערבותו ...ד החינוך, שתבע לא לערוך את ...רכז הקהילתי (שהוא האולם ה...יחיד בשלומי), שנבנה בעזרת ...זינוך, המועצה המקומית, והורמים

...רצת שלומי, דוד חזן, סיפר דקות ...פני פתיחת הכנס, כי משנודע על ...די לערוך את הכנס במרכז הקהי... ...לתוח עמו אחד העובדים הבכירים ...החינוך, חיים ציפורי, והודיעו כי ...עלעד פלד מתנגד לעריכת הכנס ...הילתי. על כך הגיב חזן: „תאמר ...מנכ"ל, שבעיירה שלומי יש מועצה ...היא האחראית לנעשה בתחומיה; ...ה המנכ"ל לדאוג מתאום לשלומי, ...נשה זאת מהבחינה החיובית ולא ...שלילה"...

...ה דרוזית־ישראלית"

...משותפת לועדת החינוך וועדת ...של הכנסת, בראשותו של ח"כ ...בטרמן, המליצה השבוע להוציא את ...אורחים הדרוזיים מידי לשכת ה...ינים ערביים ומעתה יפנו האורחים ...מישרין למשרדי הממשלה השונים. ...וים יסתגלו לשינוי, תוקם בתקופת־...משרד ראש הממשלה לשכה להכו...ם.

...גם המליצה לשלב את התלמידים ...בפעולות הגדנ"ע וללמד בבתי־...הדים את „דבר קיומה של ברית ...והגורל בין העם היהודי ...דרוזי".

...לצות הרבות שנתקבלו פה אחד, על ...המפלגות, היתה אחת שאמרה ...תכניות הלימודים בבתי־הספר ב...הדרוזים את יסודות... התודעה ...ישראלית".

...לשונן...

...המשפטי לממשלה, עוה"ד מאיר ...בודק השבוע לטיפול שיניים. ...א עומד לפרוש מכהונתו ולהת...ופט בית המשפט העליון, ניסה ...עיר לו ברמז עוקצני: ...וים ממך יועץ משפטי בלי שי...

...מגר בחיוך: ...הרופא לא עקר לי אף שן, ...ין לי שיניים אפילו לכהונת שר...

אלכס
Alex
Auto Air Conditioning
אלכס־אוריגינל
מיזוג אויר מושלם במכוניתך
„אלכס אוריגינל" המזגן המקורי והיחיד המתוכנן ומיוצר לכל סוג מכונית בנפרד.
פיתוח, תכנון, ייצור, התקנה ושירות הכל תחת גג אחד
חב' אלכס בע"מ – מזגנים לרכב,
דרך היצירה 18, רמת־גן, טל. 723625
באיזור הדרום להשיג אצל: "יקירור בני" באר־שבע,
איזור התעשיה, דרך הנגרים, טל. 057-76812

مكذا من الأصل

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • •

לימודים

רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • •

בית הספר לטכנאי בזק

שליד משרד התקשורת

ללימוד מקצועות הטלפון, הטלגרף והאלקטרוניקה

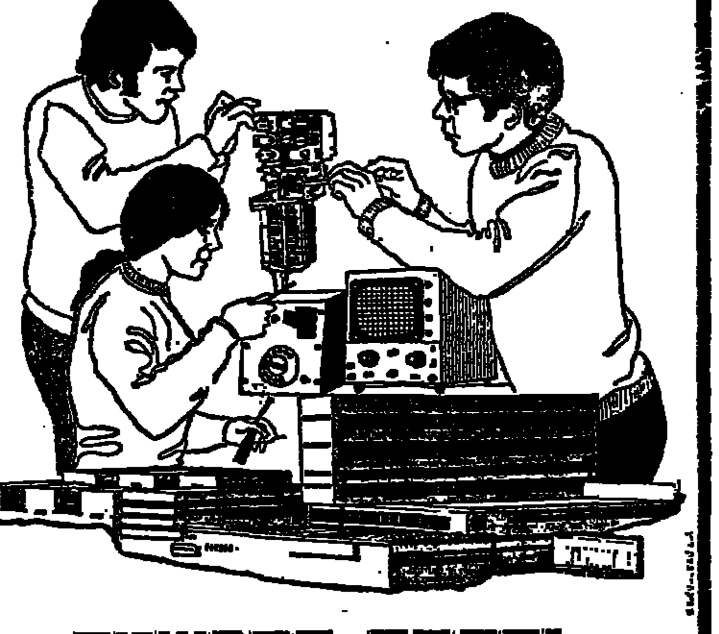

נפתחה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ו

מתקבלים תלמידים מסיימי בתי ספר יסודיים ומסיימי כתה ח' בחטיבת הביניים ללימוד במסלול תיכון־מקצועי עם בגרות, וכן ללימוד במסלול מקצועי רגיל למקצועות טכנאות טלפון, טלגרף ואלקטרוניקה. משך הלימודים 4 שנים. לכתה י' מתקבלים תלמידי כתה ט' של בתי ספר מקצועיים 4 שנתיים, וחטיבות ביניים.

לכתה י"ג מתקבלים תלמידים לחטיבה על־תיכונית ללימוד לקראת דיפלומה של הנדסאי וטכנאי בזק.

בבתי הספר קיימת פנימיה. התלמידים יוכלו לזכות משכר לימוד מדורג.

התחבורה לבית הספר: אוטובוס מספר 10, 7ב.

ההרשמה תתקיים במזכירות בית הספר לבזק, בגבעת מרדכי, ירושלים.

טלפון 02-533161, כל יום בין השעות 08.00—14.00. את מסמכי ההרשמה אפשר לשלוח למזכירות בית הספר בדואר רשום, ת.ד. 3530, ירושלים 91 000.

כל מה שרצית לדעת על:

1. קבלת תואר אקדמי מוכר של B.A., B.Sc. אוניברסיטת לונדון * בביתך. בזמנך הפנוי

2. השתלמות אקדמית נוספת לבעלי תואר אקדמי * בביתך. בזמנך הפנוי

3. תעודת בגרות ללא בחינה במתימטיקה
4 מקצועות בלבד * בביתך. בזמנך הפנוי

פנה לנציגות WOLSEY HALL-OXFORD בישראל טל. 247295 לקבלת פרטים נוספים וידיעון חינם. או מלא ושלח את התלוש:

WOLSEY HALL-OXFORD
רחוב בר־כוכבא 28, תל־אביב
(ע"י כיכר דיזנגוף) ת.ד. 11030
נא לשלוח אלי ידיעון חינם (ללא כל התחייבות מצידי) בנושא: 1, 2, 3.
(סמן בעיגול את המתאים)
שם מלא וכתובת: ______

צבא הגנה לישראל

בוגרת י"ב

אם ברצונך לעסוק בצה"ל בתפקיד רכזת תנאי שרות (מש"קית סעד) הרשמי

לקורס מש"קיות תנאי שרות
(סמלות סעד)

שיתקיים במכון להכשרת עובדים סוציאליים של משרד הסעד בתל־אביב בשיתוף עם צה"ל.

* הלימודים נמשכים כ־5 חודשים (6 ימים בשבוע) וכוללים: לימודים בתחומי פסיכולוגיה, סוציולוגיה, יחסי אנוש, מערכת הסעד ותנאי השרות בצה"ל.
* הלימודים ימומנו על ידי משרד הסעד וצה"ל.
* לבוגרות הקורס תינתן תעודה מטעם המכון להכשרת עובדים סוציאליים והן תשובצנה כרכזות תנאי שרות בצה"ל.

הרשמה — במכון להכשרת עובדים סוציאליים של משרד הסעד, רח' החשמונאים 99, תל־אביב, טל: 268552, 260485.
שעות הקבלה: ימים א'—ה' מ־08.00—14.00
ביום ו' מ־08.00—12.00

פרטים וטפסי הרשמה ניתן גם לקבל במכונים להכשרת עובדים סוציאליים ב:
ירושלים — רח' אברבנאל 4, טל. 39890.
חיפה — רח' דרך הים 3, טל. 83932.
באר־שבע — רח' הפלמ"ח 75, טל: 73810.

ההרשמה מסתיימת ביום ו' 30 במאי 75

מכללת בית־ב[רל]

פתיחת רישום
ללימודים אקדמיים לשנת תש[ל"ו]

בית הספר לחינוך

מסלול לימודים לתואר "בוגר" (4 שנות לימוד)
* חינוך חברתי, תנועתי ומשלים
— הדרכה
— מינהל
— עיון והכשרת מדריכים
— ייעוץ
* הכשרה להוראה בבתי הספר העל יסודיים במ[קצועות]
— יהדות (מקרא, לשון, מחשבת ישראל)
— היסטוריה כללית ותולדות עם ישראל
— לימודי ארץ ישראל
— ספרות עברית וכללית
— אנגלית
— גיאוגרפיה
— מדעי הטבע (ביולוגיה, פיסיקה, כימיה)
— ספרנות

התלמידים יכולים לבחור בין לימודי יום במסג[רת] בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות לבין לי[מודים] בשעות אחה"צ (בערב)

מסלול לימודים לתואר "מורה בכיר"
(3 שנות לימוד במסגרת בית המדרש למורים ולגננות)
— לבי"ס היסודי (כיתות ג'־ח')
— לגיל הרך (כולל גן הילדים)
— לחינוך מיוחד

בית הספר למינה[ל]
(4 שנות לימוד)
— התמחות במינהל כללי
— התמחות בלימודי עבודה ובמינהל מנגנון
— התמחות במינהל פיננסי

לימודי תעודה

ספרנות (לספריות ציבוריות) — (2 שנות לי[מוד])
ארכיונאות (לארכיונים היסטוריים, כלכ[ליים] פיננסיים, העשייתיים) — (2 שנות לימוד)
לימודי ארץ־ישראל (3־4 שנות לימ[וד]) "מורה דרך מוסמך" מטעם משרד התיירות)
מתורגמנות — (3 שנות לימוד - מתקבלים מועמדים מצטיינים לשנה"ל השניה)

מספר מוגבל של מקומות מגורים במעונות הסט[ודנטים] עדיפות תינתן לתלמידי בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות

רוב הלימודים מתקיימים בשעות אחרי הצהרים והערב

בדבר פרטים נא לפנות ליחידת הרישום, מכללת בית־ברל, בשעות 08.30-14.30 (ביום ו' עד 13.00). טלפונים 052-25151, 052-23126. אוטובוס לבית ברל בכל חצי שעה מכפר־סבא.

מכללת בית־בר[ל]

הנהלת חשבונות

נפתחים קורסים חדשים ומזורזים

הנהלת חשבונות 1+2	בקר משעה 8.30	29.5
הנהלת חשבונות 1+2	ערב משעה 5.00	1.6
הנהלת חשבונות 1+2	ערב משעה 6.30	2.6

שרופף

תל־אביב רח' דיזנגוף 82 (ליד כיכר דיזנגוף) 483920
תל־אביב אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 615314
רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335
ירושלים מרדכי בן הלל 10 (פנת בן יהודה) טל. 232748
הרצליה רח' הס 8 (ליד התחנה המרכזית).

בית"ס המקצועי למטפלות — מדריכות

ליד בית־ילדים ונוער "אחבה"
קרית־ביאליק טל. 727085

מקנה הכשרה עיונית ומעשית בטיפול בילדים בגילאי 3—12 במסגרות החינוך הפנימייתי.
לכיתה ט' מתקבלות בוגרות כיתות ח' (גם מחטיבת ביניים).
לכיתה י' מתקבלות בוגרות כיתות ט' או יוד.
ביה"ס בפיקוח משרד החינוך ומקנה תעודה ממשלתית במסלול מקצועי רגיל. ליד ביה"ס קיימת פנימיה.
ההרשמה נמשכת

בית־הספר החקלאי מקוה ישראל

— המרכז להכשרה טכנאים —
טלפון 03-842050

רישום התלמידים למסלול

לטכנאי הדרים תשל"ו

יסתיים ביום שני 15.6.75

● הלימודים יחלו באוקטובר 1975 [...] מועמדים, מסיימי י"ב כתות בבתי־ספ[ר] חקלאיים והתיכוניים, יפנו בכתב להנ[ה]לת בית־הספר לקבלת פרטים וטופס הרשמה. המועמדים יצטרכו לעמוד במ[בחן] ועדת קבלה.

בית הספר לדיפוי בעצ[ים] בהר הצופים ירושלי[ם]

מודיע

כי בהתאם לבקשת הציבור תמ[ושך] הרשמה לבית הספר עד 5.6.1975.

מועמדים בעלי תעודת בגרות (לאו[ח]רות צבאי או שנת שרות) יפנו לבית ספ[ר] פרי בעיסוק בהר הצופים ירושלים, ט[ל] 02-221276.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מזכירות לימודי הסמכה
מודיעה על

הרשמה להמשך לימודים בטכניון

נפתחה הרשמה לסמסטר החורף תשל"ו (אוקטובר 1975) למבקשים להתקבל להמשך לימודים בכל היחידות האקדמיות בטכניון (כולל רפואה) על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר. הקבלה תתבסס על מספר המקומות הפנויים ביחידות השונות (אשר ביחידות מסוימות כמו ברפואה הוא מוגבל ביותר) על הישגי המבקש בלימודיו הקודמים.
המעוניינים להמשיך לימודיהם בטכניון יגישו בקשה, בליווי מסמכים המראים כי הם זכאים להתקבל לטכניון לפי התנאים המופיעים ב"ידיעון למועמד".
את הבקשות יש להגיש, בליווי כל המסמכים, עד ה־30 ביוני 1975.
פרטים נוספים ניתן לקבל במדור הרישום והקבלה, בנין אולמן, קרית הטכניון, טלפון — 04-225111, שלוחה 529.

אוניברסיטת תל־אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה על
סיום הרישום ללימודי הסמכה לקראת תואר שני — לשנת הלימודים תשל"ו
בפאקולטה למדעי הרוח: בחוג לפסיכולוגיה
בביה"ס לחינוך:
בחוגים: מדעי החינוך
הכשרת עובדי חינוך (לקראת תעודת הוראה)
הרישום יסתיים ביום ה' 29.5.75

מישלב
בית ספר לאקסטרנים בוקר

תל־אביב
בפקוח משרד החינוך והתרבות

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ו לכיתות י"א (כולל מוקדמות) י"ב בגרות

שכר לימוד מודרג

בבית הספר יעוץ פדגוגי ופקוח על מהלך הלימודים, פעולות חברה וחוגים.

סניף חיפה

נמשכת ההרשמה לכיתות י"א־י"ב

תל־אביב: ויצמן 53, טל. 263185, 9.00—13.00, 17.00—19.00.
חיפה: כבתאי לוי 26, טל. 520797, 8.00—11.00, 16.00—19.00.

ב"ה

משרד העבודה
האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

הסתדרות הנוער הדתי העובד והלומד "רשת תורה ומלאכה"

מרכז להכשרה מקצועית־תורנית קדם צבאי - נחלים

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ו למגמות:

* אלקטרוניקה — לבוגרי כתות י'—י"א
* חשמל רכב — לבוגרי כתה ט'
* מסגרות — לבוגרי כתה ח'
* מכונאות רכב — לבוגרי כתה ח'
* טבחות — לבוגרי כתה ח'

הלימודים הנם בפקוח משרד העבודה בשתוף עם צ.ה.ל.
מתקבלים נערים בוגרי בית־ספר ממ"ד בגילאים 16—17½, אשר יעמדו בהצלחה בבחינות מיון.
● הבוגרים יועסקו במקצועם בשרותם הצבאי
— הלימודים במגמה פנימיה —
— מספר המקומות מוגבל —
בדבר פרטים והרשמה יש לפנות אל מזכירות המרכז להכשרה מקצועית בנחלים בין השעות 9.00—14.00 טל: 919847.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

יד הרב מימון
ירושלים

המכון המרכזי להכשרת מורים תיכוניים ללימודי היהדות
(לשעבר מכון שכטר)

ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ו נמשכת

במסגרת המכון קיימים שני מסלולים:
1. הכשרת מורים תיכוניים להוראת התנ"ך;
2. הכשרת מורים תיכוניים לתלמוד.
(המכון גם פתיחת מגמה למחשבת ישראל)
הלימודים מתקיימים בשעות הערב.
מתקבלים תלמידים בעלי רקע תורני.
ניתנות הלוואות מותנות בשיעור גבוה (ההטבות כדין למצטיינים).
לתלמידים עיבוים נתנות בלגות.

למורים בפועל:
למורים תיכוניים ולמורים אחרי רשיון הוראה קבוע, יפתח קורס השתלמות מיוחד לשם קבלה תעודה.

בדבר פרטים וקבלת טפסי הרשמה נא לפנות למזכירות המכון או בפ"ש לפי הכתובת: יד הרב מימון, בית מוסד הרב קוק, ת.ד. 642 ירושלים.

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • לימודים רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

למד בפנימיה הטכנית של חיל חימוש

המקצועות הנילמדים:
- אלקטרוניקה
- חשמלאות רכב
- מכונאות רכב

אסיפות הסברה

הורים ונערים המעוניינים בפרטים על אפשרויות הלימוד בפנימיה הטכנית של חיל חימוש, מוזמנים לפגישה עם מפקד הפנימיה:

- **בלשכת גיוס באר־שבע,** רחוב יד ושם 22, ביום א', 25 מאי 75, שעה 16.00.
- **בלשכת גיוס ירושלים,** רחוב רש"י 103, ביום ג', 27 מאי 75, שעה 18.00.

* פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האזוריות.

* פרטים בכתב ניתן לקבל ע"י פניה לדואר צבאי 2375/ש.

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו 3/4 בשיתוף המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב יכתוב בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
"המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב",
ת.ד. 28124 תל־אביב, למס' 77.
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן הותאמות כשרון למקצוע הגראפיקה:
שם ______ (ג)
כתובת ______ טל. ______

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

האוניברסיטה העברית בירושלים

שנת היובל תרפ"ה—תשל"ה

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע
ביה"ס למדע שימושי וללמודים טכנולוגיים

הרשמה ללימודים לקראת התואר "מוסמך" (M.Sc.) במדעי הטבע

הרשמת תלמידים לקראת התואר "מוסמך במדעי הטבע" בביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה לשנת הלימודים תשל"ו נפתחה ותימשך עד סוף אוגוסט 1975. מטרת ביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה היא להכשיר בוגרים לתפקידי פיתוח ומחקר בתעשיה ובמכוני מחקר.
מתקבלים מועמדים בעלי תואר "בוגר במדעי הטבע" או "הנדסה" בציון "טוב" (75%) לפחות, למגמות הבאות:

מתימטיקה שימושית
תהליכי שריפה בשדות נפט ומרקעיים, ביומתימטיקה, שיטות חישוב במחשב, מודלים מתימטיים בטכנולוגיות ייצור.

פיסיקה שימושית
אופטיקה שימושית, התקנים של מצב מוצק/מיקרו־אלקטרוניקה.

כימיה שימושית
שיפור תהליכים אירואורגניים, כימיה אורגנית, חומרים מורכבים, אספקטים כימיים של אנרגיה, נקליאציה.

מדע החומרים
חומרים אלקטרוניים, אפיון תכונות מכניות של חומרים

כימיה של פולימרים וטקסטיל
מתקיימים גם לימודים ל"דיפלומה"

מיקרוביולוגיה שימושית
תסיסה, מיקרוביולוגיה של מזון, תרכיבים

הידרולוגיה שימושית
מתקיימים גם לימודים ל"דיפלומה"

מדעי סביבת האדם
זיהום אויר, זיהום מים

גיאולוגיה שימושית
מחצבים, נפט

מידע נוסף ניתן לקבל במזכירות ביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה, בבנין רוס למדעי הטבע (חדר 34) האצל מרכזי המגמות, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב
בת"א, חיפה, ירושלים ובאר־שבע.

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א טל. 669041 חיפה.

לכב' המכון להכשרה מקצועית
ת.ד. 28125 תל־אביב (למספר 111) 1
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
השכלה ______
כתובתי ______

אורט ישראל — משרד העבודה, האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

ביה"ס "אורט" לתעשיה ע"ש י. ש. שפירא
רחוב גם לנציה, אברבנאל, ת"א־יפו טל': 829147

החלה הרשמת תלמידים לכתות ט' תעשייתיות לקראת שנת הלימודים תשל"ו

- ✱ **מסלול תעשייתי** — במגמות חשמל, אלקטרוניקה, קירור ומתכת. לתלמידים הממשיכים בבתי ספר תעשייתיים — 4 שנתי.
- ✱ **מסלול תעשייתי** — נגרות, טכנאות שיניים, אופנה — תפירה — דפוס — אופסט — צילום.

ההרשמה מתקיימת במזכירות ביה"ס כל יום בין השעות 8.00—13.00.

בית הספר לפקידות

פותח קורסים חדשים (בוקר/ערב)

- ✱ פקידות ומזכירות
- ✱ הנהלת חשבונות
- ✱ כתיבה במכונה
- ✱ נקוב י.ב.מ.

גמר ההרשמה ביום חמישי
אחריות להצלחתך

שרותל

תל־אביב, רח' דיזנגוף 82 (ליד כבר דיזנגוף) 482920
תל־אביב, אלנבי 340 (התחנה המרכזית) טל. 615314
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335
ירושלים, רח' בן הלל 10 (פנת בן יהודה) טל. 232748
הרצליה, רח' הס 8 (ליד התחנה המרכזית)

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים — המוסד הותיק והמנוסה בארץ להקניית השכלה בכתב מציע לך ללמוד בביתך. את המקצוע הבאים בשיטות שנוסו בהצלחה בארץ ובחו"ל. הלימודים הם תחת פיקוח ובהדרכת צוות מורים ומפקחים שהם מטובי כוחות ההוראה בארץ.

20% הנחה לחיילים בשירות פעיל

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ"ב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 33114 תל־אביב.
מעונין בקורס ______
שם ______
כתובת ______ טל. ______
מע. 23.5

אנגלית ושפות אחרות
1. אנגלית למתחילים
2. אנגלית למתקדמים
3. אנגלית בכלל
4. אנגלית למשתלמים
5. אנגלית לבחינות בגרות
6. אנגלית בתקליט
7. קורספונדנציה מסחרית באנגלית
8. צרפתית למתחילים
9. ערבית מדוברת
10. ערבית ספרותית
11. גרמנית למתחילים
12. עברית — שיפור הסגנון
13. עברית — שיפור הלשון והבעה
14. כתיב עברי
15. עברית למתחילים
16. עברית למתקדמים
17. עברית למשתלמים

בגרות ומוקדמות
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לבחינות בגרות
2. הכנה לבחינות מוקדמות

הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לטכניון במתמטיקה
2. הכנה לטכניון בפיזיקה
3. הכנה לאוניברסיטה באנגלית

טכנאות
1. שרטוט טכני — בנין ומכונות
2. טכנאות מכונות
3. טכנאות רדיו
4. טכנאות בנין
5. טכנאות חשמל
6. חשמלאי מוסמך

אלקטרוניקה — בניית מכשיר רדיו ואזעקה
1. אלקטרוניקה ורדיו מעשי (כולל מעבדה ללימוד בניית מכשיר אזעקה ומכשיר רדיו)
2. קורס יסודי באלקטרוניקה
3. קורס יסודי בטלוויזיה

הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
1. הנה"ח למתחילים
2. קורס כללי בהנה"ח
3. השרבוטות למתקדמים
4. הנה"ח סוג 1
5. הנה"ח סוג 2
6. הנה"ח סוג 3
7. מנהלי חשבונות מדופלמים
8. ראיית חשבון
9. תמחיר
10. ארגון וניהול עסקים
11. קורספונדנציה מסחרית בעברית
12. פקידות ומזכירות כללית
13. מסור פיננסי
14. תורת הכלכלה והמשק

קורסים אחרים
1. עיתונאות ויחסי ציבור
2. פסיכולוגיה
3. כתיבה סוסטבי

אמנות שימושית
1. גרפיקה שימושית
2. ציור

משרדי ייעוץ והרשמה
• תל־אביב: המדור לייעוץ מקצועי שד' רוטשילד 93 טל. 624162
• חיפה: נורדאו 30 טל. 667040
• ירושלים: ההסתדרות 22 טל. 224769
שעות ההרשמה: 8.00—20.00 ללא הפסקה

למדי מקצוע ב־3 חדשים

במקום מגוריך - בכל הארץ

נקבנות

בשיטת IBM

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרות טוב יותר. לאחר שנבשירך תוך 3 חדשים, נפנה אותך למקום עבודה מתאים ללא תלות בגיל והשכלה

לימוד
בוקר • צהרים • ערב
לפי בחירה

קורס בתכניות חינם למעוניינות

• תעודת הסמכה •

פרטים והרשמה במשרדי
"המכון להכשרה מקצועית"
בשעות 9 - 1 לפנה"צ 4 - 8 אחה"צ

תל־אביב רח' סלמה 7	ירושלים רח' [illegible]
רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 61	רחובות רח' יעקב 3
חיפה רח' ביאליק 17	רמלה רח' [illegible]
חולון רח' סוקולוב 48	באר שבע רח' [illegible]
פתח־תקוה רח' בלפור 24	

הסתדרות הפקידים
המחלקה להשכלה ולחינוך מקצועי
בית־הספר גינת

הנהלת־חשבונות

1+2 למתחילים	3.6.75
3 למתקדמים	6.6.75
מכינה לאוניברסיטה	11.6.75

פרטים והרשמה:
ביה"ס גינת, ברנר 6 ת"א
טל' 290775 (ע"י אחד־העם 35)

בי"ס לחשבונאות ומינהל ע"ש צ. גינת

תל־אביב, הלבוצים

הרמס HERMES

בסוריך 29.5.75 יפתח קורס

פקידות הנה"ח

בפקוח משרד העבודה

חיפה הרצל 44 ת"א בן יהודה 28

המכון הישראלי לספרות ולקוסמטיקה

קורסים ל־ ספרות נשים, קוסמטיקה
מכון דאלה
תל־אביב, רח' יודפת 4
פנת דיזנגוף 190, טל. 226066, 229388

בחר לך קורס

אם אתה שואף לשכר גבוה יותר
עבורך פותח המכון סדרת לימודים להכשרה והשתלמויות במגוון של קורסים:-
בת"א, חיפה, ירושלים ובאר־שבע

קורסים מקצועיים	קורסים להשתלמות	לימודים לדרג בכיר
✱ אלקטרוניקה סוג 1, 2 ✱ הנה"ח סוגים 1, 2, 3 ✱ חשמלאי מוסמך + עוזר ✱ חשמלאי ראשי ✱ שרטוט בנין ומכונות ✱ יסודות לעצוב פנים	✱ קרור ומזוג אויר ✱ קריאת שרטוט לבנין ✱ השתלמות בטלוויזיה ✱ נושאים נבחרים בגרפיקה ✱ בקרת איכות והנדסת אמינות	✱ בקרה ספרותית ✱ בקרה ופקוד דיגיטלי ✱ עקרונות מיתוג טרנזיסטורי ✱ אוטומציה ובקרה ✱ תקשורת דיגיטלית

פרטים והרשמה: כל יום בין השעות 08.00–19.00 ביום ו' עד 13.00
תל אביב: רח' בורוכוב 66, טל. 225690, 225795 שד' דוד המלך 39, טל. 267436, 264193. ירושלים: רח' יפו 68 (בית מולכו), טל. 226455. חיפה: רח' הנביאים 20, טל. 666182, 664571. באר שבע: רח' הפלמ"ח 47, טל. 77781

המכון להשתלמות מקצועית משולבת
משרד העבודה · אורט ישראל

החלה ההרשמה ללימודי בקר וערב

✱ **להשלמת השכלה כללית (כתות ח'־י"ב)**
✱ **לקראת סווג מקצועי ואפשרות לבחינות מוקדמות**

למוסדות ומפעלים, קבוצות, יישובים אפשרות לארגון קורסים מקומיים לפי דרישה.

פרטים והרשמה: כל יום בין השעה 08.00–19.00 ביום ו' עד 13.00
תל אביב: רח' בורוכוב 66, טל. 225690, 225795 שד' דוד המלך 39, טל. 267436, 264193. ירושלים: רח' יפו 68 (בית מולכו), טל. 226455. חיפה: רח' הנביאים 20, טל. 656182, 664571. באר שבע: רח' הפלמ"ח 47, טל. 77781

המכון להשתלמות מקצועית משולבת
משרד העבודה · אורט ישראל

למד בביתך בגרות ומוקדמות

אם אתה שואף להצליח בבחינות הבגרות והמוקדמות וללמוד בכתב בצורה רצינית ותחת פיקוח בהתאם לתכניות הלימוד של משרד החינוך, אנו נסייע בידך להגשים את שאיפתך. באפשרותך להיבחן במועדים הנוחים לך.

לרשות הלומדים יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכללה העברית להשתלמות בכתב.

מגמות נוספות לבחירתך:
1. אנגלית ושפות אחרות
2. הכנה למכינות האנגליות לאוניברסיטה
3. אלקטרוניקה — בניית מכשיר רדיו ואזעקה
4. הנה"ח ומדעי המסחר
5. טכנאות
6. גרפיקה וציור
7. עיתונאות ויחסי ציבור
8. פסיכולוגיה

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ"ב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 33114 ת"א

מעונין בקורס ______
שם ______
כתובת ______
טל' ______
(מ) 23.5 מע.

המכללה העברית להשתלמות בכתב

המכונים הבריטיים
תל־אביב, שד' רוטשילד 93 טל' 624162
חיפה, מודאו 30 טל' 667040
ירושלים, ההסתדרות 22 טל' 224769
שעות ההרשמה: 8.00—20.00 ללא הפסקה

בוגרת י"ב

קורס משק־קיות

הנהלת חשבונות

שרותל

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

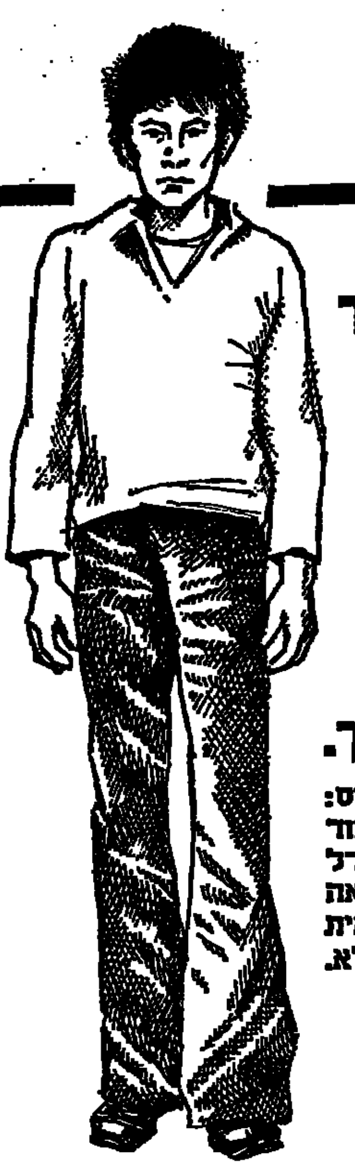

דבבות בני נוער אינם לומדים ואינם עובדים

אם גורלם נוגע לליבך — בוא ולמד בקורס מיוחד והיית להם למדריך ולמחנך.

משך הקורס:
8 חדשי לימוד
בפנימית בית ברל
במילגה מלאה
ושנת עבודה מעשית
בשכר מלא.

בית ברל
המדרשה למדריכי נוער

פרטים והרשמה:
המדרשה למדריכי נוער. בית ברל (על יד כפר סבא) טל. 052-25151, 052-25426
מרכז הנוער העובד והלומד. רח' החשמונאים 91, ת"א טל. 03-267241
מועצות פועלים-מנהלי הנוער העובד והלומד.
המכונים המחוזיים של משרד העבודה בערים הגדולות.

משרד העבודה · משרד החינוך והתרבות · הסתדרות הנוער העובד והלומד
המכון הממשלתי להכשרה מקצועית · החטיבה המקצועית

מדרשת שדה־בוקר בנגב

• בואו ללמוד באוירה מיוחדת ובנוף קסום

משכת ההרשמה לתוכנית החינוך במדרשה

בבית הספר התיכון „הר־הנגב"

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ו לכתות ט' י"א י"ב

* נתיב עיוני — מגמות: חברתית, ביולוגית
* נתיב מקצועי — מגמות: אלקטרוניקה, חשבונאות
* נתיב לדוברי אנגלית — לכתות י"א י"ב בלבד, הכנה לבגרות

פטור מלא מדמי פנימיה ושכ"ל לתלמידים מצטיינים מכל הארץ

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות ביה"ס התיכון, מדרשת שדה בוקר, הר הנגב.
טל' 80053, 80051, 057-80046.

האוניברסיטה העברית בירושלים

שנת היובל תרפ"ה תשל"ה
המכון למחקר ע"ש הרי ס. טרומן
המכון ללימודי אסיה ואפריקה
המרכז לחקר בריה"מ ומרכז אירופה
מזמינים את הציבור להרצאתו של

פרופ' ג'. הורביץ

מאוני' קולומביה, ניו־יורק

על הנושא:
Bilateral versus Multilateral Negotiations for an Arab-Israeli Settlement

ביום שלישי, 27.5.75, בשעה 8.00 בערב,
בבנין מייזר, חדר 100,
בקרית האוניברסיטה בגבעת רם, ירושלים.

אוניברסיטת תל־אביב

החוג לשפה ולספרות צרפתית
מודיע על הרצאת אורח
של פרופ'

MICHEL LIOURE

מאוניברסיטת
de Clermont-Ferrand
מרצה לספרות צרפתית

על הנושא:
"LES FAUX MONNAYEURS"
de A. Gide et Les problems du roman

ההרצאה ביום 27.5.75 שעה 18.00
בנין גילמן חדר 361 אוניברסיטת ת"א, רמת אביב.
ההרצאה בשפה הצרפתית — הציבור מוזמן

האוניברסיטה העברית בירושלים

שנת היובל תרפ"ה—תשל"ה
מינהל הר הצופים
מודיע על
חיבור יחידות נוספות למרכזת טלפון אוטומטית חדשה בקרית האוניברסיטה העברית בהר הצופים.
מספר הטלפון של המרכזת הינו

273111

המרכזת מאפשרת חיוג ישיר אל השלוחה המבוקשת ללא הזדקקות למרכזת עצמה. אין אפשרות לפרסם כל מספרי המנויים ולפיכך מתבקשים הפונים להתקשר בפעם הראשונה למספר המרכזת ולקבל פרטים על המנוי המבוקש. הואילו נא לרשום לפניכם מספר זה ובפעמים הבאות להתקשר אליו ישירות.

ביום ראשון 25.5.75 יחוברו היחידות:
* מכון טרומן
* הרשות למחקר ופיתוח
* „יישום" חברה לפיתוח המחקר
* בית הלל לבני ברית

ביום שני 26.5.75 יחוברו היחידות:
* המרכז ללימודים קדם אקדמיים
* מרכז מרטין בובר להשכלת העם

ביום שלישי 27.5.75 יחוברו היחידות:
* המכון לארכיאולוגיה
* הפקולטה למדעי הטבע שנה א'

כל יחידות הפקולטה למשפטים יחוברו ביום ה', 28.5.75, למעט היחידות הבאות, אשר יחוברו ביום חמישי 29.5.75:
* ספריה
* המכון למשפט עברי
* המכון לקרימינולוגיה
* מערכת כתב העת הישראלי למשפט באנגלית

ביום חמישי 29.5.75 יחוברו גם היחידות הבאות:
* לשכת מבקר האוניברסיטה
* ארכיב הסרטים ליהדות זמננו
* סניף הסתדרות הסטודנטים

מקבל עבודות לשופל 930

רצוי לתקופות ארוכות
טלפון: 03-919801.

יוגב גרפיקה בע"מ

המעונין בהכשרת מדריכי

יוגה

בבית הגפן חיפה שדרות א"ם 2,
טלפון 04—525222.

טכניקום

בוקר ערב
קורס מרץ 28.5.75

מדרשה טכנית

גרפיקה שרטוט

מכונות · בנין · ארכיטקטורה

תל אביב בן יהודה 28 חיפה הרצל 44

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות.

בבי"ס למסחר „רימון" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 281985

שיטה עיוורת · פיקוח ממשלתי

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללמודי חוץ
מודיע על פתיחת

השתלמויות ערב בתל־אביב

* **שיטות, ציוד ותחשיבים בעבודות עפר**
אינג' צ. בורוביץ
24 שעות; דמי הלימוד: 195.— ל"י
מועד הפתיחה: יום רביעי, 28.5.1975

* **יסודות תורת התחשיב בבניה**
אינג' ס. ריזה
42 שעות; דמי הלימוד: 335.— ל"י
מועד הפתיחה: יום שני, 2.6.1975

* **מעגלים טרנזיסטוריים**
אינג' י. ברנון
20 שעות; דמי הלימוד: 160.— ל"י
מועד הפתיחה: יום שני, 9.6.1975

* **מעגלים אינטגרליים**
אינג' י. ברנון
30 שעות; דמי הלימוד: 240.— ל"י
מועד הפתיחה: יום חמישי, 12.6.1975

* **מחשבים זעירים**
אינג' ו. ברבר
24 שעות; דמי הלימוד: 190.— ל"י
מועד הפתיחה: יום חמישי, 29.5.1975

קטלוג, פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללמודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טלפון: 268126/7, 266992.

למד בגרות בביתך!

אנו נכין אותך בביתך, בזמנך הפנוי, ולפי הקצב המתאים לך, למועדי הבחינות הנוחים לך. טובי המורים בארץ יבדקו את שיעוריך. כל לומד רשאי להשתתף בהרצאות ותרגילי סיכום בשלוחות המכון הקרובה אליו — ללא תשלום נוסף.
הנחה של 10% לחיילים.

קורסים נוספים בכתב

* הכנות מחשבים
* רדיו אלקטרוניקה כולל חלקים ומכשירים
* צילום — כולל מכשירי פיתוח
* גרפיקה שימושית
* פרסום ויחסי ציבור
* אדריכלות פנים

לקבלת תכנית לימודים היעם פנה אישית או שלח התלוש הרצ"ב לת.ד. 28124 תל־אביב.

שם: ________ מעוניין בלימודי: ________
כתובת: ________ של ________

בכל מקום בארץ פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)	חיפה רח' בלפור 5 (בנין המדרשה למורים)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 61 (ליד קולנוע רמה)	באר שבע רח' הזלזל 86 (מול קמפוס שבע)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' בלפור 14	ירושלים רח' אגריפס 8 (מול קולנוע ציון)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אגד)

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

לא יאמן!!!

אנגלית * צרפתית * ערבית בחצי שנה בלבד!

לכל בני המשפחה
באמצעות מעבדה לשונית
מסוג AUDIO ACTIVE

נציגנו ידגים זאת בביתך ללא התחייבות
פנה אלינו עוד היום

המכון להקנית שפות
טל. 783507 או בכתב ת.ד. 37492 ת"א 786321

לנוחות לקוחותינו תנאי תשלום מיוחדים

בית ספר גבוה לציור

תל־אביב: רח' קלישר 5 טל: 57348 ת.ד. 29191
קרית שמונה: בנין בית־ספר „דנציגר" טל: 40345 ת.ד. 299

ההרשמה למחלקות:

ציור חפשי
ציור מונומנטלי
נמשכת

תכנית מתודית ופרטים במשרדי בית־הספר בימי ראשון — חמישי מ־12—9 לפני הצהריים, ביום שלישי גם אחר־הצהריים

בחינות בגרות

טכניכון — תיכון לאכסטרנים

נפתחות כיתות חדשות
מוקדמות • זכברות
ערב · בוקר · בכתב

* עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
* חלק מספרי הלימוד ללא תשלום.
* תלמיד אשר לא יעמוד בבחינה, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחתו.
* סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אוקטובר — ינואר
בבל מקום בארץ

פרטים והרשמה: 9—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

בכל מקום בארץ. פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)	רמלה רח' עודאו 5 (כמוסד מקומי)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 61 (ליד קולנוע רמה)	חיפה רח' בלפור 5 (בנין המדרשה למורים)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' בלפור 14	ירושלים רח' אגריפס 8 (מול קולנוע ציון)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אגד)

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

בית הספר לרפואה

בבית הספר לרפואה של הטכניון קיימת אפשרות ללמודים לקראת תואר מוסמך במדעים במסגרת היחידה למיקרוסקופיה אלקטרונית

מועמדים בעלי רקע מתאים בביולוגיה, בוכימיה, או מיקרוביולוגיה המעונינים בקבלת פרטים, מתבקשים לפנות אישית, בדואר או בטלפון, למזכירות בית־הספר ללימודי מוסמכים קרית הטכניון בית הסנט חדר מס' 405 טלפון 225111 שלוחה 739.
קיימות קרנות למלגות לסטודנטים מצטיינים.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללמודי חוץ
מודיע על קיום סמינרים מרוכזים בנושא:

1. **בעיות נבחרות בניהול כח אדם ויחסי עבודה**
28—30 במאי, 1975

2. **בעיות בחשבונאות תעשייתית**
4—6 ביוני, 1975

הסמינרים מיועדים לסגל בכיר במוסדות ובמפעלים ויתקיימו בתנאי פנימיה מעולה בהרצליה.
פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללמודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טלפון: 268126/7, 266992.

אל תשכח לגזור ולהדביק את האות היומית
למבצע המיליון „מעריב" ו„תדיראן"
המופיעה גם היום בעמוד הראשון

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

מופעי תיאטרון ★ בידור ★ מוסיקה

אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

א. בתמן מציג: הכל עובר חביבי — להיטי שנות החמישים בארץ ובעולם
גבעתיים „שביט" הערב יום ו' 23.5 ב־9.30; אוניברסיטת בר־אילן מחר מוצ"ש 24.5 ב־9.30; ת"א „בית החייל" יום ג' 27.5 ב־9.00. כרטיסים: „יוקי" טל. 222445 ובמשרדים, טל. מבשרת 456141

זה הכל בינתיים — יהונתן גפן, דני ליטני
חדרה „חוף" הערב יום ו' 23.5 ב־9.00; תל־אביב „צוותא" מחר מוצ"ש 24.5 ב־8.30; אילת השחר „יד לראשונים" יום א' 25.5 ב־9.00; תל־אביב „צוותא" יום ב' 26.5 ב־9.00

שמעון ישראלי „אני יורד בגורדון"
תל־אביב „בת־דור" הערב יום ו' 23.5 ב־11.30 וכן מחר מוצ"ש 24.5 ב־9.15, טלפון הקופה 263178; ת"א מועדון התיאטרון יום ב' 26.5 ב־9.00. כרטיסים: יוקי 222445 ובמשרדים

ערב שירי המשוררת רחל — תיאטרון יובל בעת מציג
הצגות ה־100. ת"א „בת־דור" הערב יום ו' 23.5 ב־9.30, טל. הקופה 263178; רעננה „בית ההסתדרות" יום ו' 30.5 ב־9.30

רבקה מיכאלי בשעות נוספות
הצגות ה־200. ת"א „צוותא" מחר מוצ"ש 24.5 ב־10.30; ירוחם „מ. קהילתי" יום ה' 29.5; ק. ביאליק „סביון" 30.5

אהבה ראשונה — לבקשת הקהל שבוע 44
יפו „אלהמברה" מחר מוצ"ש 24.5 ב־9.00; ת"א „בית החייל" יום ד' 28.5 ב־9.00; ירושלים „בית העם" יום ה' 29.5 ב־8.30

הרביעיה חוזרת — מועדון התיאטרון: Lee עושה אנשים יפים
הערב יום ו' 23.5 ב־12.30 ב־10.30; מחר מוצ"ש 24.5; הקברט הסאטירי „פשחולניק" הערב ב־9.00 וב־10.45. כרטיסים: „יוקי" 222445 ובמשרדים

הגשש החיוור — אופסייד סטורי
יפו „אלהמברה" יום ב' 26.5 ב־8.30; חיפה „שביט" הערב יום ו' 23.5 ב־9.30 ומחר מוצ"ש 24.5 ב־9.30

גבי עמרני — איפה הכסף — שבוע 24
חולון „רינה" הערב יום ו' 23.5 ב־9.30; תל־אביב „אהל" מחר מוצ"ש 24.5 ב־9.15. כרטיסים: „רוקוקו" טל. 223663

ש. דז'יגאן ולהקתו — בסאטירה האקטואלית „...שבע שנים רצות"
חולון „ארמון" הערב יום ו' 23.5 ב־8.45; גבעתיים „בית ראשונים" מחר 24.5 ב־7.15 וב־9.15; ירושלים „בית־העם" יום ב' 26.5 ב־9.00

בידיד המזרח — לונה פרק עיר השעשועים
פתוח כל יום (פרט ליום ו') מ־5 אחה"צ עד 10 בלילה

שחקני החאן מציגים „שלמה 22"
בתאן הירושלמי 27.5 ב־8.30; משירתם של שני אדירים „תיאטרון חיפה" מחר 8.30; הקברט הסאטירי פשחולניק, ת"א „מועדון התיאטרון" הערב 23.5 ב־9 וב־10.45

35 במאי — עם: דני רוכב, לים הדרומי
בתאן לכתי־ספר ב־10.00 25.5, 29.5; ת"א „בית עובדי העיריה" יום ב' 26.5 ב־3.30; חולון „יד לבנים" יום ד' 28.5 ב־4.30

גדעון שמר מגיש שלוש אלמנות — מאת שלום עליכם
הצגות ה־150. ת"א „מועדון התיאטרון" מחר מוצ"ש 24.5 ב־8.30; רמת־יוחנן 23.5; נחל עוזר 26.5

זכור להזמין כרטיסים בטלפון בקופת התיאטרון בערב ההצגה

---

77 בן־יהודה 77 תל־אביב טל. 230000 להזמנות 228880

מין מהנה... מין משחרר... מין מביך
עם: ישראל גוריון
בערב שירים נסים בתוכניתו:
שומר לי על קצה הלשון
הערב יום ו' 23.5 הופעה בחצות ● מחר מוצ"ש 10.30
כרטיסים בכל משרדי העיר ובערב במקום.

ותושבי באר־שבע בשבוע הבא 30.5 קולנוע חן ב"ש

---

77 בן־יהודה 77 ת"א טלפון: 230000 להזמנות: 228880

לחובבי שירי עמים ולדינו
ערב עם כוכבת קזבלן,
סלמוניקו ובוסתן ספרדי
אתי גרוטס
הערב, יום ו' בשעה 10.00
כרטיסים בכל משרדי העיר ובערב במקום

„בית הובן" מודיע
התיאטרון: **הנפילה**
מאת: אלבר קאמי
עיבוד ובצוע: ניקו ניתאי
החודש בימים שני, רביעי ושישי בשעה 22.00
החל מחודש יוני בימים: שני, רביעי ושבת בשעה 22.00
הזמנת מקומות מראש 227910, 247417
בית־הובן, דיזנגוף 93, תל־אביב
בשאר הימים פתוח המועדון כרגיל מ־21.00 עד 02.00

רביעית מיתרי הזהב — ערב עם

ת"א „בית לסיק" הערב יום ו' 23.5 ב־10.00

הערב בפאב הנרי השמיני
טוביה צפיר
(כתב ניקוי ראש)
בתוכניתו: **„אף אחד לא שם"**
בערב של: קטעי הומור, סטירה, פרודיות וחיקויים.
כותב: יואל רפל ואחרים.
הערב 2 הצגות: ב־10.00 וחצות
מוצ"ש הצגה אחת ב־10.30
פאב הנרי ה־8 טל. 938586 (בשעות הערב) הרצליה פיתוח.

בואו ל־„נסט"
מסעדת הפאב בהרצליה פיתוח
הסטייקים הטובים ביותר בישראל!
ההמבורגרים הטובים ביותר בעולם!
אין לנו פסנתר בבר,
אין לנו בידור חי —
התחבולה היחידה שלנו היא —
האוכל הטוב ביותר.
יש גם פינת יין וגבינות

צוותא להרבות התקדמות

ליל שבת 23.5 — ב־9.00: „וינסנט" — שמעון לב־ארי בדמותו של וינסנט ואן גוך. מאת: ה"ג סמיה.
בחצות: „פדם פדם פדם — שירי אדית פיאף" עם: סנדרה ג'ונסון — יונה אליאן.

שבת 24.5 — ב־11.11 בבוקר: סדרה 11:11 שחרית מס' 34. בתוכנית: חמישית כלי נשיפה, „ללא כוונות מכובדות".
מוצ"ש ב־8.00: זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל) — יהונתן גפן ודני ליטני.
ב־11.00: רבקה מיכאלי בתכניתה „שעות נוספות" — בליווי תזמורת.

יום א' ב־8.30 25.5: צוותא לצעירים עורכת ערב על „מרלסי של עמים קטנים". משתתפים: 1) ישראל והעם היהודי — ח"כ חייקה גרוסמן. 2) הפלשתינאים והעם הערבי — מוחמד וואתד. 3) העם הכורדי — ח"כ חביב שמעוני. 4) וייטנאם — יאיר צבן. שירי מחאה — ליאור ייני.

יום ב' 26.5 ב־4.00 אחה"צ: צוותא בשיתוף עם מחלקת תרבות מפ"ם: „ברוך שלא עשאני אשה" — המחזה התי־בצוותא.

יום ג' 27.5 ב־9.00: זה הכל בינתיים. ב־8.30: „וינסנט" — שמעון לב ארי בדמותו של וינסנט ואן גוך.

תיאטרון ירושלים
רחוב מרכוס 20 טל. 67167
היום 23.5 בשעה 15.00 הסרט **מקבט** (פולנסקי)
מוצ"ש 24.5 בשעה 21.00 **מקהלת איחוד הקבוצות והקיבוצים**
יום ב' 26.5 בשעה 20.30 **באלט „פיקולו"**
יום ג' 27.5 בשעה 20.30 **קונצרט תזמורת סימפונית ירושלים — רשות השידור**
יום ו' 30.5 בשעה 15.00 **סרטים מצוירים — באגס באני**
כרטיסים בקופת התיאטרון (טל. 67167) בשעות 4—8 אחה"צ, במשרד כתב, ובקופת הסתדרות הסטודנטים.

חיפה — מועדון התיאטרון — בימת הבידור הקל
בהנהלת אלי בבאיו. רח' יוסף 47 טלפון 660900
תכנית חודש מאי, ערב ערב (פרט לימי א'):
★ סטלה סטאר — זמרת ג'ז ובלוז מלונדון
★ מיס ג'ודי במופע השפנות
★ EMERSON and JAYNE — „בלק תיאטר" תיאטרון בובות מרשים מלונדון
★ תיקי דיין — והתזמורת המועדון עם ג'ימי ליד הפסנתר
במוסיקה לריקודים משעה 9.15 בערב

האגודה למען החייל בישראל — סניף תל־אביב–יפו
איקס מיקס דריקס
ערב שעשועים „נושאי כרסים" עם שמואל עוז וזאב עוז
יתקיים ביום חמישי 29.5.75 בשעה 21.00 בערב, בבית החייל, תל־אביב, רח' ויצמן 60.
בתוכנית הערב: ★ מכירה פומבית ★ תחרויות שונות ★ בחירת מלכת הערב ★ ותוכנית אמנותית
כרטיסים ניתן להשיג בבית החייל, רח' ויצמן 60, ת"א.
כל ההכנסות קודש לרווחת חיילינו

התיאטרון הלאומי הבימה | **התיאטרון הקאמרי תל־אביב** | **התיאטרון העירוני חיפה**

הבימה: אדי קינג — מחר 24.5 (8.30), יום א' 25.5, יום ב' 26.5, יום ד' 28.5; בני ערובה — מחר 24.5 (9), יום א' 25.5; על קלות דעת
הקאמרי: פרידולינס — מוצ"ש 24.5, יום א' 25.5, יום ב' 26.5, יום ג' 27.5; קומדיה של טעויות — יום ד' 28.5 8.30; סוף הגברת הזקנה — יום ה' 29.5 8.30
חיפה: משירתם של שני אדירים — מחר 24.5 חיפה, יום א' 25.5 חיפה; גן הדובדבנים — מוצ"ש 24.5 ת"א; שיץ — יום א' 25.5 ת"א

התיאטרון העירוני חיפה מציג בתל־אביב
גן הדובדבנים — מאת אנטון צ'כוב ● במוי: מייקל אלפרדס. אולם „נחמני": מחר מוצ"ש 24.5 ב־8.30, יום א' 25.5 ב־8.30, יום ב' 26.5 ב־8.30
שיץ — מחזה מוסיקלי מאת חנוך לוין ובבימויו. הצגות ה־100. 10 הצגות אחרונות בת"א. אולם „בת־דור" יום א' 25.5 9.00, טלפון הקופה 263178
כרטיסים: במשרד „יוקי" טל. 222445 ובשאר המשרדים ובערב ההצגה בקופות

התיאטרון הלאומי הבימה

אדי קינג — מאת ניסים אלוני
משתתפים: אבנר שטלה, אשטרוק אדיה, מכמן נחום, בנאי יוסף, בקר ישראל, בן רולף, דוד ברון, שושי זכרית, שמואל, פריבר איזק, קלמיקן רפאל, הנבות חנה רוביטא.
ת"א האולם הגדול: מחר ב־8.30; יום א' 25.5, יום ב' 26.5; יום ה' 29.5, מוצ"ש 31.5 (8.30)

בני ערובה — מאת עמנואל רובלס, בימוי: משה אשרוב
משתתפים: שמואל עצמון, שלמה ברשביס, יצחק שילה, אברהם רונאי, ניסים עזיקרי, אמל קובינסקה, אלישר יונג, יצחק קלוגר, בלהה מס, אריאל פורמן, מנחם עיני — שמעון כהן, יצחק ברקה.
ת"א האולם הקטן: מחר ב־9.00; יום א' 25.5, יום ב' 26.5; יום ג' 27.5, מוצ"ש 31.5 (9)

זהר — פור — הגר מציגים:
הזמן הכפרי
בהשתתפות: **מים הרדין** מגדולי זמרי העממיות האמריקאים.
אריק איינשטיין והצ'רצ'ילים — הופעה יחידה לתושבי ת"א והשרון, אמפי שפיים, מוצ"ש 31.5 ב־9.00
להקת תמוז, קצת השדה
הופעה יחידה לתושבי הדרום, אמפי שער הנגב, יום א' 25.5 ב־9.00
הופעה יחידה לתושבי חיפה והסביבה, אמפי עין הוד, יום ו' 30.5 ב־9.30
יום הסטודנט, אוניברסיטת חיפה, יום ב' 26.5 מ־9.30
מים הרדין בהופעות יחיד
ירושלים „החאן" מוצ"ש 24.5 ב־9.00 ובשל הביקוש הרב, הופעה נוספת ב־11.00
ת"א „בית החייל" יום ב' 26.5 ב־8.30

בשיתוף „לחיטון" שבוע הבידור לכל המשפחה
סבן סלית בע"מ — „לוטו חיפה" גאים להציג: גדול זמרי המאה ה־20
דמיס רוסוס

★ צוות תזמורת ומלווים של 16 איש
★ 4 טון ציוד סטראופוני מחו"ל
5 הופעות בלבד בישראל!
תל־אביב „היכל הספורט" 3 הופעות: יום ג' 17.6 ב־9.00 בערב; יום ד' 18.6 ב־8.30 בערב; יום ה' 19.6 ב־8.30 בערב
ירושלים „בנייני האומה" מוצ"ש 21.6 ב־9 בערב
חיפה ק. אליעזר „אצטדיון" בולקו הקטן — יום א' 22.6 ב־8.30 בערב
כרטיסים במכירה מוקדמת

אגודת הציירים והפסלים
הערב 23.5 שעה 9.30
„מקומה של הביקורת באמנות"
בהשתתפות: אמנון ברזל, רפי לביא, יונה פישר, מרק שפס
בתיו־האמנים אלחריזי 9, תל־אביב — דמי כניסה 5 ל"י

עיריית חיפה — האגף לתרבות, נוער, חברה, וספורט — המחלקה לתרבות
תזמורת פרו—מוסיקה בישראל
מנצחת: דליה אטלס
קורלי — קונצ'רטו גרוסו אופ' 6 מס' 2; ברסוק — דיברטימנטו לכלי מיתר; בדיה — אורטוריה אליהו (פרקים נבחרים) בהשתתפות מקהלת הטכניון
סולנים: צילה גרוסמאיר — סופרן; תמר רז — אלט; ריצ'רד נרבף — טנור; וילי הערנס — בריטון
יום שבת 24.5.75, כ"ה בסיון תשל"ה, 20.30, באודיטוריום חיפה.
כרטיסים: במשרד „גרבר", מרכז הכרמל ובקופה בערב המופע.

הכל מחקרים, העורך הכל מוקדם

هكذا من الأصل

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

מ.ג. הפקות - דני פרץ - נתנזון יעל מציגים

יהורם גאון
עד שירים יפים
עם תזמורת בת 15 נגנים

לתושבי ת"א-יפו ב"אלהמברה"
הערב, יום ו' 23.5 ב-10.00
טלפון הקופה 823457, כרטיסי הנחה להיילים ב"רוקוקו" ובקופה.

קרית-שמונה "שמיר" יום ד' 28.5 ב-9
אשקלון "רחל" יום ה' 29.5 ב-9
באר-שבע "גילת" יום ו' 30.5 ב-9.30

המשרד רח' דיזנגוף 66 טל. 299935

יידיש קונסט טעאטער
המרכז העולמי לתיאטרון יידיש בישראל
הצגות בכורה
אידא קאמינסקא
בתפקיד: גליקל פון האמעלן
מאת: מקס באומן / א. קאמינסקא
בהשתתפות אמי ליטאי, מאיר מלצמן ולהקת התיאטרון
במוי: אידא קאמינסקא. תפאורה: אודז שערף

ת"א "בית ארלוזורוב" (אהל) ב-8.30
מוצ"ש 31.5 • יום ג' 3.6 • יום ד' 4.6
כרטיסים "בנף" וביתר המשרדים.
קרית-ביאליק "עמון" מוצ"ש 7.6
רחובות "בית העם" יום ב' 9.6

עמך 200,000
ת"א "ב. ארלוזורוב" (אהל)
יום ג' 27.5 ב-8.30
יום ד' 28.5 ב-8.30

נופש עם
און
ארוחות ונופש בע"מ
בחודשי האביב

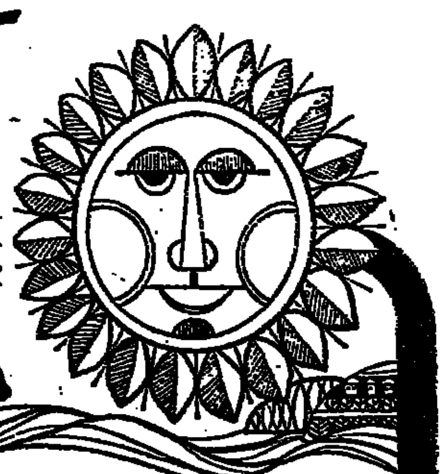

השמש, הים ואויר ההרים פרושים לפניך!

100 הצעות מעניינות (המחירים כוללים כל המיסים), שרק חלק קטן מהן מובא כאן לדוגמא:

- תופשת "אביב בנתניה" — 8 ימי ארוחות חצי פנסיון, סיור בעיר, ערבי בדור — 5 כוכבים —132 ל"י לאיש ליום, 4 כוכבים —94 —85 ל"י לאיש 3 כוכבים —70 ל"י לאיש ליום, 2 כוכבים —52 ל"י לאיש
- רשת מלונות דן ★★★★ בתי מלון מפוארים במבצע הזולת "דן כרמל", "דן קיסריה" ו"אכדיה" במחירים החל מ—130 ל"י לזוג ליום, לינה וארוחת בוקר.
- מלון "גלי" נתניה ★★★★ בריכת שחיה, סאונה, שרות מעולה, מטבח צרפתי, סוף שבוע (4 ארוחות) —300 ל"י לזוג.
- מלון "לרוב" — אילת ★★★★★ מלון פאר בחוף אלמוג — בריכה שחיה, שפרטף, מועדון לילה, סאונה, במחיר —126 ל"י לזוג ליום, לינה וארוחת בוקר.
- מלון "נפטון" — אילת ★★★★ בריכת שחיה, מועדון לילה, מטבח כשר, שרות מעולה. —126 ל"י לזוג ליום, לינה וארוחת בוקר.
- מלון "גלי זהר" — סדום ★★★★ על חוף ים המלח, כשר, מועדון לילה. —140 ל"י לאיש לפנסיון מלא.
- מלון "פרוק" — נהריה ★★★ מול תמוניסטיק, סרוח מצויה, על שפת הים, במחיר —95 ל"י ליום.
- בית מרגוע "הגושרים" ★★★ פינת חמד בגליל העליון בדרך הטיולים להרמון ולגולן, בר, ספורט ודיג, במחיר —90 ל"י לאדם פנסיון מלא.
- "מלון גי" — שאריישוב ★★ חדש לרגלי הגלבוע — אוכל הנופש בחיק הטבע על שפה חרשת טל. —40 ל"י לינה וארוחת בוקר.
- מלון "שלג הלבנון" — מטולה ★ מחודש, נוף מרהיב, שרות טיולים לגליל ולגולן. —75 ל"י פנסיון מלא.
- בית פרומר ★★ מרכז בריאות טבעוני צמחוני באשקלון, נופש והבראה, הזיה בפקוח רופא, במחיר —130 ל"י ליום פנסיון מלא לזוג.
- מוטל הארגמן — עכו — נופש בחיק הטבע, חוף רחצה, שרותים צמודים, מסעדה הונגרית. —85 ל"י לאיש פנסיון מלא.
- כפר הנופש הבינלאומי באשקלון — חדרים עם שרותים צמודים, חוף ים צמוד, ספורט, מטבח צרפתי, ב—92 ל"י ליום פנסיון מלא. ל"ב נמשך מבצע ירח דבש בנהריה לזוגות צעירים, במחירים החל מ—70 ל"י ליום בפנסיון מלא, כולל המפעות, טיולים, פרור וכו'.

כל תכניות "ארקיע" בתי מלון בשילוב טיסות ופרסים!

און ארוחות ונופש בע"מ
סוכני אוויס השכרת מכוניות

סניפים:
ירושלים, שמאי 8, 224624
ת"א, אלנבי 113, 612567
כ. דיזנגוף (רייטס 4) 248306
חדרה, רוטשילד 2536736
חיפה, הרצל 22, 645404
שד' הנשיא, 126, 82277
נתניה, הרצל 4, 22947

סניף חדש באר-שבע: הרצל 31, טל. 73308

שרותינו ניתנים ללא תשלום

בפסטיבל הקרקס הבינלאומי למופעי אמנות

בירושלים
במגרש עומריה ע"י תחנה הרכבת
6 ימים בלבד
אל תחמיצו את ההזדמנות לחזות במופע ההדר!

מחר, מוצ"ש 24.5 ב-7.15 וב-9.00
ועד יום ה' 29.5
יום יום 2 הצגות ב-4.15 וב-8.00
כרטיסים: משרד ש. כהנא ובקופות אהל המופע.

בימת אנקור
ד. ליטאי א. קוון בשיתוף עם צוותא מציגים:
פום פום פום
שירי אדית פיאף
סנדרה • יונה
ג'ונסון אליאן
תרגום וקטעי קישור: אבי קורן
בימוי: דני ליטאי
הנהלה מוסיקלית: שמעון שגיא
בליווי: א. לב • י. קלאוז • מ. אמיר • א. וקסלר

באולם "צוותא" תל-אביב
יום ו' 23.5.75 בחצות
יום ו' 30.5.75 בחצות
באולם "החאן" ירושלים
יום שבת 31.5.75 ב-9.00 בערב

אביב
בתיאטרון ירושלים
ביום ב' 26.5.75 בשעה 8.30 בערב
בלט פיקולו קופליה
כוראוגרפיה: לית שוברט
תפאורה ותלבושות: ין טום ון דן ברגן
כרטיסים בקופות כהנא וברנאים ובקופת התיאטרון בין 4.00—8.00 אחה"צ.

אין כמו יפו בלילות!
כשאתה נהנה ממטעמים ממיטב המטבח האירופי במסעדת הגן היפה והמאוורת
פפריקה
לצלילי תזמורת צוענית
חוויה בלתי נשכחת
חניה צמודה
מחירים סבירים
רח' יפת 15, יפו, סמוך לעיר העתיקה
טלפון 885363

מועדון כפר המכביה "פאב קלאב"
רקודים לצלילי להקת
הצליל הגבוה
כל יום שישי החל מ-9 בערב, ליד הפארק הלאומי ברמת-גן, טל. 748400

המתנה הנאותה ביותר לילדים ולנוער.
הספר
נערת הגומי בקרקס
מאת מיכל אלמוג
בהוצאת יבנה
הספר מגולל את קורות חייה של מיכל במקצועה הנדיר בעולם הקרקס המוזר ומלווה בתמונות מרהיבות.
להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

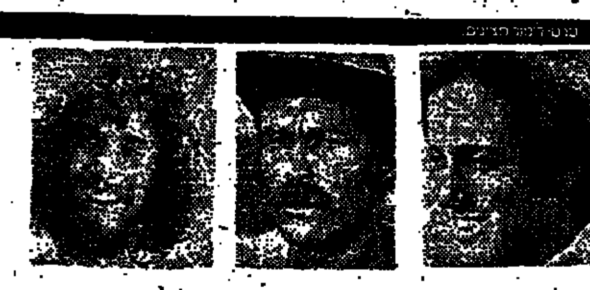

אסי דיין אורי לוי אבי אביבי
יונה אליאן
סרטו הישראלי של הבמאי מיכאל קאליק
שלושה ועוד אחת
הסרט שכל אשה תאהב
בהפקה עליזה באמריקה ואחת

שבוע 3

תל-אביב	ירושלים	חולון	הרצליה
"לימור"	"אורגיל"	"מגדל"	"היכל"
רמת-גן "אורדע"	בת-ים "סביון"	פתח-תקוה "היכל"	

תרגום בגוף הסרט
הפצה: סרטי "לימור" תל-אביב אלנבי 34 טל. 55488

הסינמטק הישראלי

שבת 24.5 שעה 19.30 "הפירט" (בקוקו' הזהות) — מינלי
שעה 21.30 מה נבבת דוק? — בוגדנוביץ'

לפי דרישת הקהל:
ראשון 25.5 שעה 19.30 דייל ודיים — פריזנו
שעה 21.30 הבלאף הגחול — פון שטרנברג

שני 26.5 שעה 19.30 אנו ילדי הפלא — קורט הופמן
שעה 21.30 מלך ליום אחד — דה ברוקה
שלישי 27.5 שעה 19.30 סטירוקון — פליני
שעה 21.30 ריתבוש הגיים — הנרי קינג
רביעי 28.5 שעה 19.30 סכין במים — פולנסקי
שעה 21.30 תכנית של סרטים סוריאליסטיים
כלב אנדלוזי, עידן הזהב — בונואל
אנטרקט — קלייר

הסרטים מוקרנים בבית מסעל הפיס.

סינמטק חיפה
מרכז לתרבות ותרבה ע"ש רוטשילד

24 עד 29 במאי הקולנוע הפולני — שבוע ב'

מוצ"ש 24.5	19.00 / 21.00	יוהנה של המלאכים Mother Joan of the Angels / פרעה (PHARAON)
יום א' 25.5	21.30	ערב סרטים נבחרים, סרטי אנימציה צרפתיים
יום ב' 26.5	19.00 / 21.30	חוה רוצה לישון Eve Wants to Sleep / ביב האבדון KANAL
הבוזה		פפה לה מוקו עם ז'אן גאבן, דובר צרפתית תרגום אנגלי Pepe-Le-Moko
יום ג' 27.5	19.00 / 21.30	פסק דין The Sentence / יוהנה של המלאכים Mother Joan of the Angels
יום ד' 28.5	19.00	אחרי הכרה יערך דיון: נושא הכרה, קולנוע בימוי קופצה טאבים
יום ה' 29.5	20.00 / 22.00	מרכז התרבות צרפת, כרטים נסיביים וסרטי אניבציה — תכנית ב' / פסק דין The Sentence / המחסלים The Liquidator

ביום שני ורביעי שעה 4.00 אחה"צ סרט לילדים: הכוף קוסם בסלובקיה — וולט דיסני

הארכיון הישראלי לסרטים
סינמטק ירושלים

ששי 23.5	3.00	מלכוד 22 — ניקולס Catch 22
מוצ"ש 24.5	20.30	הדיקטטור הגדול — צ'פלין The great dictator
	22.30	להיות או לא להיות — לוביטש To be or not to be
שני 26.5	19.00	הצער והחמלה — אופולס Le chagrin et la pitié (4 שעות)
רביעי 28.5	19.00	מה? — פולנסקי What?
	21.30	מוריאל — רנה Muriel

(1) דובר אנגלית — ללא תרגום.
(2) צרפתית — תרגום אנגלי.

נשף פילים שנתי
בגן החיות התנ"כי בירושלים
בהנחיית דן כנר
במוצאי שבת 24 במאי מ-8.00 בערב
בתוכנית:
- תזמורת בין פיאמנטה
- תכנית אור וצליל בהכנת הפילים גבאי
- 5 בימות בידור
- ספארי מוזיקאלי
- מכירה פומבית
- הגרלה פרסים יקרי ערך
- טיים בפירות
- ססקיה על גחלים
- מגעגים, פינה שעשועים
מחירי הכרטיסים 10 לירות
כרטיסים להשיג בסוכנויות ובערב המופע בקופת גן החיות

תערוכת אמנים-עולים בירושלים
משרד לקליטת העליה, הסדנא לאומן העולה ואגודת הציירים והפסלים אמני ירושלים מודיעים על פתיחת הערוכה של 18 אמנים-עולים ציירים ופסלים בבית האמנים רחוב שמואל הנגיד 12, ירושלים.

התערוכה תהיה פתוחה לקהל עד ליום 29.5.75 בין השעות 10—13, 16—19. יום שישי 10—13, יום שבת 11—14.

הופיע גליון מס' 2
מושג
ירחון לתרבות ולאמנות

תיאטרון
מוסיקה
מחול
ציור
פיסול
צילום
פופ
קולנוע
תקשורת
חברה

קרא ב"מושג"
- מייקל אלפרדס — על מודל התיאטרון הישראלי, ראיון בלעדי ל"מושג";
- פופ מהתרתי ברוסיה — אוקסובריאנה גיבורת המהפכה;
- מעשה בחייל — היצירה, הבימוי;
- פופ ישראלי — שלמה גרוניך, זוהר לוי, יוסי פיאמנטה, 14 אוקטבות;
- מוסיקה במימד חדש; ביקורת הביקורת;
- שיפוט מהיר; הגנת הצרכן; קל כבד;
- עובדות בשטח; מדורי מופעים;
- אינפורמציה ועוד.

הצטרף לאלפי קוראי "מושג" ומנוייו.
"מושג" הירחון שלך.
הזמן את "מושג" ישירות לביתך

אני מעוניין במנוי על "מושג"
שם ______
מען ______
רצ"ב המחאה ע"ס —22 ל"י, דמי מנוי שנתי (10 גליונות) כמובן אקבל גליון אחד חינם.
המערכת:
"מושג" — רח' לואי מרשל 15 תל-אביב. טל. 457536

סנרמה

בכורה ארצית ● ממוצ"ש 24.5
2 הצגות ערב: 9.30 — 7.30

כשמזרח ומערב נפגשים... האקדוחים יורקים אש והאגרופים בועטים והבידור הגדול מתחיל...!

★לי ואן קליף ★לו לי

בתפקיד כוכב ה"טרקטור" — "באגרופי ברזל"

סרטו של קרלו בונטי

"הקראטה והסיני"

שבעה כוכבים

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

קולנוע דרייב-אין ת"א טל. 477177

בשעה 8.00
קומדיה צבאית
✶ בסטר קיטון והצמד הקומיקאים
✶ פרנקו
✶ צ'יצ'יו

"השלומיאלים בחזית"

בצבעים ומסך רחב

בשעה 10.15
סיפור אהבה מתח ופעולה
כוכבי "סיפור הפרברים" שוב יחדיו
"עשרי בר"
בצבעים
במאי: ביל בריים

במוצאי שבת בחצות
✶ ג'ימס סטיוארט
✶ הנרי פונדה
בקומדיה הסקסית
"מועדון הגברים"

עם
טיולי הגליל

ב—310 ל"י
ל-3 ימי נופש נפלאים

לאילת
ושארם א שייך

● עם טיול מיוחד למצפה הותג ימי החודש
● לינה וארוחות בוקר
במלון "קיסר" אילת

שבת בכנרת

ב—69 ל"י בלבד
ו—49 ל"י לילד
כולל רחצה בחוף רון וארוחות צהרים
בתוספת —20 ל"י בלבד טיול חצרים רמת-הגולן

פרטים: בן-יהודה 134
טלפון: 03-233490

מועדון סינמסנטר

סינמה 1
הערב בשעות 12—10
✶ פייר פאולו פזוליני
✶ לו קאסטל
בסרט המתח והפעולה
מחסל ומספיד

סינמה 2
הערב בשעות 12—10
בפעם האחרונה
"מרכבות האלים"

תל-אביב יונה הנביא 2, טל. 5.79.52

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א
מועדון
בר-אילן

היום, יום ו' 23.5.75
החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי תזמורת
"עונות השנה"
בחצות
אושיק לוי
פופיק ארנון
מחר, מוצ"ש 24.5.75
בשעה 20.00
ריקודי עם ועמים
בהדרכת משה תלם
בשעה 22.00
דיסקוטק
באודיטוריום
בר-שירה
היום, יום ו'
בשעות 24.00, 22.00
יוקרן
סרט מעולה
מחר, מוצ"ש ב-21.30
סרט מעולה
הכנו:
יום הסטודנט
תשל"ה — 28.5.75

מועדון דרייב-אין
הערב בשעה 10.00
✶ אירן פאפאס
בסרטו של
קרלו פונטי
"נווה הפחד"

"קצת אחרת"
הערב יום ו' 23.5
בחיפה
"בית רוטשילד"
ב-9.30 וב-11.30

נמשכת ההרשמה
לקורס
צילום מיוחד
חובבים
יולי, אוגוסט 1975
סטודיו 18
ת"א, רח' בן-יהודה 18
טל: 299598

—חודש—
ההזדמנויות ברמת-גן

בחנות
הרהיטים
החדשים
ROME
ברחוב ז'בוטינסקי 36

שימו לב!!!
במחיר של ארון מוזמן אצל נגר ומבלי לחכות חודשים שלמים...
תקבלו אצלנו החודש
חדר שינה קומפלט
כולל ארון לפי מידתך
מתוצרת חוץ

לרשותכם
מערכות רהוט
סלוני

חניה לרכב מובטחת.

במת
בר-אילן
אגודת הסטודנטים

מוצש"ק י"ד סיון תשל"ה
24.5.75 שעה 21.30
"הכל עובר חביבי"
לחיפוי שנות החמישים
ריקודים במועדון
משעה 22.30
הכניסה לסטודנטים בלבד

רשת נח מציגים:

תל-אביב "סינמה 1" 57952
טוני סבטו — רובין מק דיוויד
בתפקיד "הכוח" — בתפקיד "ברייד" — בתפקיד "המוות"
מאט "טריניטי" לא השתולל כמו כה על בד הקולנוע
"עוד תתעשר אצלי"
בכורה ארצית ● שבוע 4 ● 9.30—7.30—4.50

תל-אביב "סינמה 2" 57952
סרטו הקלאסי של בילי ויילדר
שדרות סנסט
Sunset Boulevard
✶ ויליאם הולדן
✶ גלוריה סוואנסון
10—12—2—4
6—8—10

תל-אביב "הוד" 226226
"ארנולד"
קומדית מתח בלשית
נוסח אגאטה כריסטי
עם
✶ סטלה סטיבנס
✶ רודי מקדואל
בכורה ארצית שבוע 2
9.30, 7.30, 4.30

תל-אביב "אורלי" 284025
✶✶✶✶✶ (ציון בצירן)
חזיה קולנועית מוסמכת ובאלפת
שלמה שמגר "יד. אחרונות"
"המרוץ לצמרת
של דודי קרביץ"
✶ ריצ'ארד דרייפוס
בכורה ארצית ● שבוע 4
9.30, 7.15, 4.30

חיפה "רון" 669069
טוני סבטו — רובין מק דיוויד
בתפקיד לין "המוות" — בתפקיד בריד "הכוח"
בקומדית ההרפתקאות שובת הלבבות
"עוד תתעשר אצלי"
שבוע 2 ● בכורה ארצית 9—7—4

ירושלים "עדן" 223829
הסרט הסקסי של השנה
מורות נקבות
סטודנטים
זכרים
9.30—7.30—4

ירושלים "רון" 234704
✶✶✶✶✶ (ציון בצירן)
חזיה קולנועית מוסמכת ובאלפת
שלמה שמגר "יד. אחרונות"
"המרוץ לצמרת
של
דודי קרביץ"
✶ ריצ'ארד דרייפוס
בכורה ארצית ● שבוע 4
9.30, 7.30, 4.00

בערים אחרות

באר-שבע "תר" "רעידת אדמה ביפן"
אשקלון "תר" "רעידת אדמה ביפן"
הרצליה "דוויד" "אנג'לה"

סרטי גלובוס את האחים אלה בע"מ
משרד הרשת:
תל-אביב, רח' אלנבי 32, טל. 6-5-44-515

בפיאנו-תיאטרון "קינג"
רוקדים עד לשעות הקטנות
הערב ומחר
עם הזמרת-הפסנתרנית
JUANITA SMITH
יפו 15 — יפו. טל: 861800

מועדון קולנוע הוד
דיזנגוף 101 טל. 226226
הערב בשעה 10 בלבד
✶ גרי קופר
✶ אינגריד ברגמן
בסרט הבלתי נשכח
"למי צלצלו הפעמונים"

סטודיו השמש
ת"א, רח' כצנה 14, טל. 223620
הערב יום ו' 23.5 ב-10.00
לאור יונה
בהשתתפות
● ביצוע
● זכרים צדדים
קיבוץ מגדל, דיזנגוף 192

★●★●★●★●
מסעדה
תימנית
"על כנפי
נשרים"
מגישה באוירה נעימה
במחירים עממיים.
מאכלים תימניים
★
דיזנגוף 109
(ע"י רוול)
— פתוחה כל יום —
★●★●★●★●

בית הצנחן
רמת-גן
רחוב רוקח כניסה דרך
אבא הלל 155 (לפי שילוח)
מוצאי-שבת 24.5.75
ריקודים
והרבה בידור
בתוכנית:
התקליטן והבדרן
מאיר רמז
הזמרת
ניצה טרלין
מוסיקת לריקודים לצלילי
הכוכבים
הכחולים
למעוניינים דיסקוטק

שופשבוע
בצוותא — ירושלים
רח' המלך ג'ורג' 38
יום שישי, 23 מאי
ב-9.30 בערב
ערב "תודיעים האחרים"
ב-9.30 בערב
רחל חלפי קוראת מתוך
ספר שירה עם צאתו לאור.
בחצות:
"מונולוגים לאשה צעירה"
כתב ובים: י. חבקוני
מוצ"ש 24 מאי ב-9.30
ששית הלאו הירושלמית

במלון מגדל שלום
מארח את
הזמר אודי
והפסנתרן רוני
בזמר ישראלי ובינלאומי
מוסיקת רקע וריקודים
במוצ"ש מחירים
מוזלים במיוחד.
הזמנת מקומות: טלפון
54154 או בערב 58295

מועדון קולנוע
בן-יהודה
הערב ב-10.00
זוהר בדשא
הרן ביסי ✶ נטלי וד
— ● —
הערב ב-12.00
המרוץ הגדול
טוני קרטיס ✶ ג'ק למון
נטלי וד ✶ פיטר פאלק

✶✶✶✶✶✶✶✶✶✶
מוזיאון ת"א
בכל יום ד' בשעה 14.30
סרט איכותי
היום:
"המדבר האדום"
של מיכאלאנג'לו אנטוניוני
תרגום עברי ואנגלי
✶✶✶✶✶✶✶✶✶✶

אבישלום דרורי
מהפנט
✶ היפנוזה שימושית
✶ גמילה מעישון
בעזרת היפנוזה
✶ לימוד אנגלית
בעזרת היפנוזה
✶ הרזיה בעזרת היפנוזה
✶ בעיות!!
✶ יעוץ בעניני משפחה
פרטים תל-אביב
טל. 289835, 297193

פרספקטיבה
בבית-סוקולוב, קפלן 4, ת"א
ביום שישי 23.5.75
בשעה 10.00 בערב
1. "אשה בתולות"
2. "ג'ון ומרי"
ימית פרו, דסטין הופמן
3. "שעת הזאבים" (ברגמן)
בחצות
1. "הם יורים גם בסוסים" ג'ין פונדה
2. זרע אנדרומדה
3. "קיץ של אהבה"
SUMMER OF 42

קולנוע
לימור
משא ובן הגדול 36
מציג הערב 23.5
✶ אורסולה אנדרס
✶ אלי ואלנוך
בסרט הפעולה
ההזדמנות האחרונה

קולנוע אלנבי
הלילה ב-11.00
סרטו של פזוליני
סיפורי קנטרברי
יוקרן כפתיחה לדיון
ציבורי בנושא:
הקרנת סרטים בימי ששי

השבוע בבתי הקולנוע

ירושלים

במוצאי שבת: 9.30, 7.30
בימי חול: 9.00, 7.00, 3.45
אדיסון: 9.00 המרוץ הגדול כבר מתחיל
אורגיל: שבוע 3 יונה אליאן שלושה ועוד אחת
אוריון: ג'ק למון או בנקרופט האסיר משדרה השניה
אורנע: רומי שניידר הפגנת האמונה
אריאל: שבוע 2 לאורה אנטונלי מוקם מתוקן
הבירה: צ'רלס ברונסון מיסטר מג'סטיק
חן: איב מונטנה האמריקני
ירושלים: מייקל קיין במבצע בילדשה
מקשל: כדים לי שאגת הדרקון
סביון: שבוע 4 המפגר בגנדר אינגריד ברגמן קוקלבקה
ציון: מורות נקבות סטודנטים זכרים
רון: שבוע 4 המרוץ לצמרת של דודי קרביץ

רמלה

הכרמל: 9.30, 7.30
פיטר סואסטיה המדבר האדום

לוד

בשעות: 9.30, 7.30
אורגיל: שון קונרי זמן כתמר
ההסתדרות: ג'ינו זמנגלבו טבעלה 2000
תרבות: רוג'ר מור האיש בעל אקדח הזהב

ראשון-לציון

בשעות: 9.00, 7.00
גלבוע: מכסימיליאן של שמואל רוזנסקי את אדומה
ראשון: לוסיל בול יודה מיים
התפארת: 9.15, 7.00 ביזנץ

נס-ציונה

גלבוע: 9.00, 7.00 קלינט איסטווד בנג קיד

רחובות

בשעות: 9.45, 7.30
בית העם: פסטיבל פולארנואה בשלמות
חיר: מייקל יורק לפני המסורה
חן: אלן דילון חבורת הנוכלים במים

קרית מלאכי

מרכזי: 9.30, 7.15 יהודה ברקן צלילי הבית
חוד: 9.15, 7.15 נקמת 5 האצבעות

אשקלון

רחל: 8.00, 10.00 סרטו של הלם דיסני ההרפתקאות היהודית שוב

אשדוד

בשעות: 9.30, 7.30
אשנר: הפיכת פלהאם 1.2.3
אורליאנה: מוזר אמיל ודעמה
אשדוד: והורביכים בממשלה

שדרות

חן: 9.30, 7.30 ליבו ומסורה קרבנים וקמצנים

נתיבות

שקמים: 8.00, 10.00 תפוז

רמת-גן גבעתיים

בשעות: 9.30, 7.15
אלמגור: שבוע 5 צ'רלטון הסטון גבל התוחלת 1975
אורדע: שבוע 3 יונה אליאן אורי לוי שלושה ועוד אחת
אורגיל: שבוע 2 מזו וייויד אשת סוכנה האחרונה
אריאל: אלן דילון קלייבר
בל-אפ: 9.30, 7.20 ויליאם הולדן במדבר 17
הדר: שבוע 3 צ'רלס ברונסון פריצת הכלא
לילי: פרילין מונרו, טוני קרטיס בא לחום הבים וסמים
רמה: נערה הנסיכה שבניה
רמת-גן: שבוע 2 ביום לי שאגת הדרקון
שמיר: 9.30, 7.30 אלן דילון מורי דאנק שיריים של ירח

חיפה

בכותרי שבת: 9.00, 6.45
בימי חול: 9.00, 6.45, 4.00
אורה: מישל פיקולי מיגמבו, פיקמאיה, פול ניומן
אורלי: רוברט לרדפורד בספר ונחמה
אמפיתיאטרון: השיטה
ארמון: שרה מילס האיש שאהב את קו המשוב
אלמנהד: 7.00, 9.00 מישל פיקולי האירוע הגדולה
חן: צ'רלס ברונסון מיסטר מג'סטיק
כרמל כנים: מאריו אל אמורס מבגירת רווי
מוריה: 9.00, 6.30 שבוע-3 ג'ין הייס היא פוסה
מרון: אגר אהבתו
עצמון: ג'ין ביוקין התרגיל המבהיל לי את השאף
פאר: וירנה ליזי מכתב לעניים
רון: עוד תתעשר אצלי
שביט: סופיה לורן סכם ריד
שמר (גוה שאנן): אלן דילון ז'אן גאבן שני גברים בעיר
בית העם (ק. חיים): 9.15, 6.00 סטיב מקוויין המגדל הלוהט
גדולה (ק. חיים): 9.15, 7.00
גבעון (ק. ביאליק): 9.15, 7.15 ימצאות בתורות המשטרה
כפיר (ק. ביאליק): 9.15, 7.00 מיקל קיין התרופה
קדם (קרית ים): 9.15, 7.00 צ'רלטון הסטון גבל הנוסחה 75
חוף (ק. טבעון): 9.00, 6.30 רקים ווסרמן ליל הבלדיות
הכל-אמד (ק. טבעון): 9.00, 6.30 צ'רלס ברונסון המקצע

עכו

ביקורה: 9.00, 7.00 יול בריננר הכהש

קרית-שמונה

תרמון: 8.30, 6.00 ויליאם הולדן הגשר על נהר קוואי
שחר: 9.00, 6.45 דיאן אוניל ירח של בייר

פרדס-חנה

דקל: 9.30, 7.45 ברברה סטרייסנד הכל למען פים

חדרה

חדרה: 9.15, 7.00 הלשה הכל קסמים
חוף: 9.30, 7.15 האיש שלנו בליס
תל: 9.00, 7.00 הדר (בית אליעזר) משפט בסתבל סגור

נתניה

אסתר: 9.15, 7.15 הסרט הסקסי והמצחיק
שרון: 9.15, 7.00 האורמונים שמפוטה

הרצליה

דוגית: 9.30, 7.30 ברברה הרשי אנג'לה
דוד: 9.15, 7.00 צ'רלטון הסטון גבל התוחלת 1975
מיכל: 9.15, 7.15 אבי דיין שלושה ועוד אחת
התפארת: 9.30, 7.15 מרלין ברנדו השמלה השחה השחקה

רעננה

אורה: 9.30, 7.30 אבטוני קויין לום אבכים

כפר-סבא

הדר: 8.00, 10.00 רינג'רד הריס הספנה היא המצעה
חן: 9.30, 7.15 אלן דילון הבמה גרליר בביק
תמר: 9.30, 7.30 לבנו בוזקה ליל הפלולות של דייר רוינלר

פתח-תקוה

בשעות: 9.30, 7.30
אדרה: 8.30 קיץ של התבגרות
הדר: 9.45, 7.45 שבוע 3 יונה אליאן שלושה ועוד אחת
היכל: לורן בוזקה אהובתי השבונה
שלום: בשבת האהבה

קרית-אונו

אורי-און: 9.15, 7.00 דיבי שניידר פיראי הדמאלי

תל-אביב

[illegible]

לאי 30+
מועדון 33
ארוחות וריקודים
ימים ג' ד' ה'
מוצ"ש מ-9.30 בערב
חפשית לבחורות
בימי חול
בת המלך 33 ת"א

صكذا من الأصل

מודיעין

יום ששי י"ג בסיון תשל"ה 23.5.75
שקיעת החמה: 19.36 ✱ זריחתה מחר: 5.39
● פרק יומי: ישעיה, כב
● משנה יומית: פרה, א, א—ב
● דף יומי: ב"ב, כב
● הלכה יומית: חול המועד, תקמה, ה—ו
● פרשת השבוע: בהעלותך

יום שבת י"ד בסיון תשל"ה 24.5.75
שקיעת החמה: 19.36 ✱ זריחתה מחר: 5.38
● פרק יומי: ישעיה, כג
● משנה יומית: פרה, א, ג—ד
● דף יומי: ב"ב, כג
● הלכה יומית: חול המועד, תקמה, ז—ח
● פרשת השבוע: בהעלותך

✱ ברדיו
ראה "ימים ולילות", עמ' 46—47

✱ בטלוויזיה
ראה "ימים ולילות", עמ' 47

הודעות לקבלת מודעות אבל דחופות במוצש"ש — במוצאי השבת עד 20.30 וביום א' בבוקר מ־5.15 עד 6.15 ב"מעריב", ת"א, רח' קרליבך 2, טל. 287211.

✱ רכבת

מחיפה
● לירושלים 6.42, 11.50
● לתל־אביב 6.12, 7.18*, 8.40*, 10.00, 11.30*, 12.33, 13.23*, 14.10, 15.00*, 15.50, במוצ"ש — 21.00
● לבאר־שבע ולדימונה 6.42
● לנהריה 6.33, 9.08*, 13.49

מנהריה
● לחיפה ולתל־אביב 5.43, 7.48, 10.47*, 15.00*
● לירושלים, באר־שבע ודימונה 5.43

מבאר־שבע
● לירושלים 6.14, 13.17
● לתל־אביב 6.44, 9.18, 13.17
● לחיפה 6.14

מדימונה
● לירושלים 6.14, 12.47
● לתל־אביב ולחיפה 6.14
● לבאר־שבע 6.14, 12.47

מירושלים
● לתל־אביב 7.40, 10.40, 12.48, 14.14
● לחיפה 7.04, 12.12
● לבאר־שבע ולדימונה 7.40

מתל־אביב
● לירושלים 6.55, 9.54, 11.57, 14.00
● לחיפה 6.44, 8.00*, 9.42, 10.48*, 12.20, 13.16*, 13.46*, 14.50*, 15.42*, 16.00*, במוצ"ש 21.00
● לנהריה 8.00*, 12.20
● לבאר־שבע 6.25, 8.54, 12.52
● לדימונה 8.54, 12.52

* רכבת מהירה.

✱ עזרה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה 22444; טבריה 20444; קרית־שמונה 40444.

מכבי אש
ירושלים, תל־אביב, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781138; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842122; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; נצרת — 5522; קרית־שמונה — 40133.

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה, — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון־לציון — 942333; אשדוד — 2222; אשקלון ובאר־שבע — 333; חדרה — 22333; פ"ת — 912333; נצרת — 54333.
עזרה ראשונה נפשית 02־69011.

✱ מטוסים

● נחיתות: אל על מניו יורק 11.20; מארום 245 מקופנהגן 16.25; אל על מאמסטרדם 12.40; אולימפיק 338 מרומא 14.30; אל על 301 מאתונה 14.35; ... 564 מטהראן 15.15; 820 מבוקרשט, פארים רומא 16.10; אל על 356 מבראנקפורט ...
● המראות: אל על 386 לרומא 16.25; אל על 468 לניו יורק 16.55; אל על 348 לציריך 17.15; ... 806 לניו יורק, פאריס, אתונה 17.30; ... 484 לבוקרשט 21.00; ... 910 לניו יורק, ליסבון, מאדריד, רומא 23.25; אייר־פראנס 158 לפאריס 22.50.
● מבריטיש: ... 246 ... 12.35; אולימפיק 302 לאתונה 15.20; אלאיטליה 739 לרומא 15.40.

מספר הטלפון כדי לוודא המראת מטוסים ונחיתתם — 03־614656

✱ בתי מרקחת

ירושלים
שישי: אלבא, רח' יפו 42, טל' 223703; אל עיבב אל־גדידה, בתוך שער שכם, טל' 283034.
שבת: ד"ר בלה, רח' דוד המלך 6, טל' 224856.
מוצ"ש: בית וגן, רח' הר סנסנה 39, טל' 535626; סנט־ראול, רח' צלאח א־דין, טל' 282196.

תל־אביב
שישי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; שלמה המלך, רח' שלמה המלך 78, טל' 246461; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
שבת: גורדאן, רח' בן־יהודה 183, טל' 242673; פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, 223721.
מוצ"ש: הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 72, טל' 286740; כבר המדינה, רח' ה' באייר 48, טל' 258046.

חיפה
שישי: עליה בת־גלים, רח' עליה 44, טל' 522062.
שבת: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.

רמת־גן ובני־ברק
שישי: גבעה, דרך גבעה 38, טל' 743159.
שבת: אסותא, רח' ז'בוטינסקי 41, טל' 731874.

חולון ובת־ים
שישי: אסותא, רח' טרומפלדור 4, חולון; גני בת־ים, רח' הנביאים 3, בת־ים.
שבת: בלפור, רח' בלפור 90, בת־ים; נאות שושנים, רח' גאולים 44, חולון.

באר־שבע
שבת: בריאות, רח' הרצל 22.

נתניה
שישי: המגן, רח' ויצמן 13, טל' 23866.
שבת: הנשיא, רח' ויצמן 36, טל' 23639.

רמת השרון
שישי: רמת השרון, רח' אוסישקין 41.

הרצליה
שבת: קרמר, רח' סוקולוב 18, הרצליה.

פתח־תקוה
שישי: בריאות, חובבי ציון 13, טל' 912357.
שבת: פינסקר, רח' פינסקר 22, טל' 910505.

✱ רופאים

תל־אביב והמרכז
ד"ר הראבן, אפשטיין 6, טל. 443281.
מד"א, טל. 292222, שירות אמבולנסים ובמקרים דחופים, טל. 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.
ברית קופות־חולים: קופת חולים "אסף", קופת חולים "לאומית", קופת חולים "מאוחדת", קופת חולים "מכבי".
תורנות לילה בבוקר מנך דור־אדום ברחבי המדינה — (מספרי הטלפון — ראה בדור "עזרה" ב"מודיעין").

חיפה והצפון
רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922; מד"א: רח' יצחק שדה, טל' 101, מ־7 בערב עד 7 למחרת.

בתי־חולים

ירושלים
שישי: בקור חולים (ילדים); שערי צדק (פנימית); הדסה (כירורגית מוח, א.א.ג., נשים, עינים, כירורגיה).
שבת: שערי צדק (ילדים); בקור חולים (נשים); הדסה (כירורגית מוח, א.א.ג., פנימית, כירורגיה, עינים).

תל־אביב
שישי: הדסה (פנימית).
שבת: איכילוב (פנימית).

חיפה
שישי: רמב"ם (כירורגית, האוזנות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, נוירוכירורגיה, מחלות נפש, כירורגיה פה ולסת); רוטשילד (עיניים, קלוזיה).
שבת: רמב"ם.

מועדי ההרשמה הדם בתחנות מגן דוד אדום
בנק הדם יפו 12.30—8; תל־אביב, חיפה, אשדוד 12.30—8; ירושלים 12—8.

מכתב גלוי לשר החינוך והתרבות
"סטאטוס קוו" של הפרת התחייבויות

1. משרד החינוך ועירית ירושלים התחייבו בכתב ובע"פ להתחיל בבנייה של בי"ס חדש בעמק רחביה לקראת שנת הלימודים תשל"ה ולסיימו לקראת שנת הלימודים תשל"ז. עד היום לא החלה עירית ירושלים בעבודה ואף לא הגישה כלל תכניות בנייה.

2. משרד החינוך ועירית ירושלים התחייבו בכתב ובע"פ להוסיף לביה"ס הממ"ד במבנה ע"ש פולה בן גוריון ז"ל מספר חדרים הדרושים לכיתות א' שתתוספנה על הכיתות הקיימות. הבטחה זו הופרה ע"י השר.

3. משרד החינוך ועירית ירושלים התחייבו בכתב ובע"פ בראשית שנה זו להקצות חדר נוסף לכיתה שנשארה ללא מקום לימוד. עד היום טרם בוצעה ההחלטה.

4. משרד החינוך ועירית ירושלים התחייבו בתחילת תשל"ה, לפנות בהקדם מן הבניין שלוש כיתות קלט מ"מ שקובצו משכונות מרוחקות ושוכנו בתוך הבניין. עד כה לא קויימה הבטחה זו וכיתות הקלט עדיין שוכנות בבנין.

5. שר החינוך הבטיח כי איכלוס חדרי ביה"ס ע"י כיתות הקלט הוא זמני בלבד וייעודן ייקבע בהתאם לצרכים. בניגוד להבטחה זו, ובהוראות שניתנו למנהלי בתי־הספר הועברו החדרים לבית־הספר רחביה בלי להתחשב בצרכים.

במכתב שנשלח אלינו מה־12.5.75 החליט השר שהמצב הנוכחי יוקפא. ולשרשרת זו של הפרת התחייבויות והסכמים קורא השר "סטאטוס־קוו".

אנו מודיעים לשר בזה, שאיננו מקבלים את החלטתו החדשה ודורשים ממנו לקיים לאלתר את כל ההתחייבויות וההסכמים.

ועד ההורים
של בי"ס א.ד. רוטשילד החדש

מרכז הבניה הישראלי
תוכנית אירועים
במסגרת שבוע היריד הבינלאומי־טכנולוגיה 75

יום עיון בנושא:
התפתחויות וחידושים בחומרי בניה
יתקיים בשיתוף עם התחנה לחקר הבניה, הטכניון מ.ט.ל. ביום א' 25.5.75 ביריד המזרח, שד' רוקח, ת"א, ביתן 33

בתכנית:
08.30—09.00 — התכנסות ורישום
09.00—09.15 — דברי פתיחה
ישיבה ראשונה: פרופ' י. קרני — יו"ר
09.15—09.50 — ד"ר א. בר־סור "התפתחויות וחידושים בטכנולוגיית הצמנט"
09.50—10.25 — פרופ' י. סורוקה "בטונים מאגרגטים קלים מקומיים"
10.25—11.00 — מר מ. ברבשט מ.ס. "זיון בטון ע"י סיבים"
11.00—11.30 — הפסקה וכיבוד קל
ישיבה שניה: אינג' א. אלהאיל — יו"ר
11.30—12.05 — ד"ר מילו הופמן "בידוד ודרמי של בנינים"
12.05—12.40 — ד"ר א. סטר "חומרי איטום, ציפוי ואימפרגנציה"
12.40—13.30 — ד"ר א. קורין "חומרים פלסטיים בשימושים מבניים ורכיבים בבנייה"
13.30—14.00 — דיון וסיכום
דמי השתתפות: —.35 ל"י, כולל דמי כניסה ליריד

יום עיון בנושא:
חידושים בציוד בניה
יתקיים בשיתוף עם התחנה ליעוץ לקבלנים ביריד המזרח, שד' רוקח, ת"א, ביתן 33 ביום ג' 27.5.75

בתכנית:
08.20—08.50 — התכנסות ורישום
08.50—09.00 — דברי פתיחה
09.00—09.45 — ד"ר ש. זלינגר — מר ד. כרמל (התחנה לחקר הבנייה, הטכניון) "מגמות וחידושים בציוד בנייה"
09.45—10.30 — אינג' א. להב (החברה לבנין ועבודות ציבוריות מיסודו של סולל־בונה בע"מ, חטיבת הבנין) "מגמות בשימוש ציוד בנין בישראל מנקודת־ראותו של הקבלן"
10.30—11.30 — סיור בתצוגת הציוד של החברות:
(1) אגפל בע"מ (טרקטורים, מחפרים, ומקדחות לקדוח בטון בקוטר עד 50 ס"מ) נציגים של חברות Novopress, Landon, Kremer
(2) חלפיס בע"מ (מערבלים ותחנות בטון, מערבלים ניידים ודמפרים, משאבות בטון וטית, עגורנים, ויברטורים, ציוד לעיבוד פלדת זיון). נציגים של חברות Beneccini, Alko, Adilmak, Stow, Rema, Piccini, Oru, Omes, Carman, Tecno, Swing.
(3) זנגיה ש. ובניו בע"מ (ציוד להחזק אלמנטים ורכיבים בבטון) נציגים של חברות Suregrip, Richmon
(4) מפעלי שמחון למתכת בע"מ (ציוד הובלה ושנע בשיטת "מגבה נוע") נציגי חברת Hydraulix
כיבוד קל
11.30—12.30 — פנל בהשתתפות המרצים ונציגי המציגים
דמי השתתפות — —.30 ל"י כולל דמי כניסה ליריד.
המעוניינים להשתתף באחד מימי העיון מתבקשים לפנות למרכז הבנייה הישראלי: רח' ד' מס' 15, הקריה, ת"א, טל: 03־258275.

למכירה בחיפה
מלגזה
BONZER
5 טון
במצב מצוין
לפנות טלפונית
04־729720

למכירה מיידית
סוכנות פרסום ותיקה בירושלים
בא בחשבון גם המושכר בנפרד
בהצעות נא לפנות עו"ד מ. שכטר רח' הלל 28 ירושלים, טל. 02—226597

חברת "אל־אב"
מציעה למכירה
דירה חדשה 4 חדרים ברעננה
כניסה מידית
טלפון 789972

מפעל רהיטים
עם קונים קבועים, מחפש חברת שיווק.
השקעה דרושה 1.5—2 מיליון ל"י.
רווח מובטח.
טלפון 236490 ת"א.

בידור • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע •

רשות השידור
בשיתוף עם משרד ש. כתנא
קונטרסטים
סידרת מוסיקה קמרית
עונה שניה
הקונצרט האחרון בסידרה — יום א', 25 במאי, בשעה 8.30 בערב באולם התאן הירושלמי
בתוכנית:
ברטוק: רביעיית כלי קשת מספר 1
שוברט: רביעיה ברה מינור "העלמה והמוות"
משתתפת: הרביעייה הישראלית
דוד תן — עורך ומפיק הסידרה — ילווה את התוכניה בדברי הסבר.
כרטיסים: במשרדי כתנא ובד־נאים, ובערב המופע בקופת התאן. הנחות לסטודנטים — במשרדי דיקן הסטודנטים.

חדש!!! ובלעדי
באולמי התצוגה לרהיטי יבוא
ליזן
קבלנו דגמים חדישים ואכסקלוסיביים של
חדרי שינה מאירופה
● מחירים נמוכים ביותר
● תנאי תשלום נוחים ללא ריבית
בואו ותיווכחו!!!
תל־אביב רחוב דיזנגוף 213
בני ברק רחוב רבי־עקיבא 16

מועדון 2.2 בטכניון
הערב 23.5 בשעה 21.30
ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה בהצגת "צ'רצ'יל"
דודו דותן ואופירה גלוסקא
במוצ"ש 24.5.75 בשעה 20.00
ריקודי עם ועמים בהדרכה ברימון טירם ב־22.30
דיסקוטק 2.2 בפעולה
הכניסה מוגבלת לסטודנטים עם תעודות ולבנות מ־17 ומעלה
תזמורת מובטחת כל ערב.

האגודה למען החייל בתל־אביב־יפו
בואו לשחק "בינגו"
המשחק החברתי המרתק
במוצאי־שבת 24.5.75 ב"בית החייל", ויצמן 60, תל־אביב, בשעה 9.00 ב[ערב]
כל ההכנסות מדמי ההשתתפות קודש לפעולות למען חיילי[נו]

מסיבות קוקטיל המוצלחות ביותר
COCKTAIL PARTIES
לחתונות • ברית מלה • בר־מצוות •

גרוס לילית — האינטימי, בית מסדה שדרה 73 פנת מזאה, טל' 722314, 298772
בית הרופא — האקסקלוסיבי עם גן נהדר, רחוב הכסמן 1 ת"א, טל' 256983
בהנהלת מ. גרוס

כלה!!!
עבורך מבצע מיוחד
מספרה
חינם! טיפולי היופי
חינם! תסרוקת נסיון וארוחה
חינם! לכל כלה השואלת שמלה
במחיר מלפני הפיחות
החל מ־500 ל"י
אצל "ברודה"
הסלון בעל המוניטין
תל־אביב, אלנבי 13
טלפון 57993
פתוח רצוף 9.00—18.30

צלילי איכות ברמקולי
RAMCO
מפיצים ראשיים: י.ב.ת. בע"מ
חיפה, שלבים 12, טל. 825694, 832988, 232744

הוצאת המזה
חפש את המזל שלך
פוסטרים משעים
שבוע הספר

מערכות סטריאו משוכללות
במבחר גדול לכל כיס
אצל מוטוריסטריאו פטפורט בריהודה 5 תל־אביב

דרוש
קומודקר במצב נסיעה
עם גלגלת קדמית מונעת (וינטש) לשמוש פנימי בחצר.
לא דרוש רשיון תנועה בדרכים.
לפנות: לחישולי כרמל בע"מ מנהל אגף מסחרי טל. 04־530101.

חברה לפתוח א"י בהאמה
מציעה למכירה מגרשים ✱ למגורים ✱ לעסקים ✱ למלונאות, ועוד. במקום הכנון סביבתי, נמל חופשי ממכס וממיסים, מרכז תיירות בינלאומי (מול חופי מיאמי, ארצות הברית). השקעה בטוחה ומהימנה. לאינפורמציה מפורטת נא לפנות בעברית:
Bahama Terra, tergade 26 b 1100
Kopenhagen DENMARK

מעריב ספרות ◊ אמנות ◊ ביקורת

מקרא אור העצה "עה" עמוס עוז

מאת עמליה כהנא־כרמון

ערכוית אותו בוערת כאש בעצמותיו עוז. בה מפתח להבנת סיפוריו.

ת מצביד למשפט, מנקודת־מבטו ור, את שאלת ממשיותם, מהשיותם של דברים. כי יש לו ספיקות

— דהיינו, הכול. זה כולל אנשים זוג, כקבוצה, כציבור), דוממים, מות, מציאות, שאיפות, רציונות, אולם כשכל אחד מאלה, לעולם, בודד. וכשכל אחד מאלה, לעולם, ורית אחת מוסתת כבגדו, כאצבע אתה! האם תקף אתה? הבא

זות, אלוך, לעולם הן נצחון ל־א־מתיישבות, משפילות בעליבותן, א־הבשקל המדבר שלהן. המוצגים כי זהו משפט־ראווה, אבוד מראש. היות מוצבים כה גרוטסקית, על גוף כה „גוזי" ודמיוני, המואר דמותית — אפילו אם אתה גליון הצעירי או צינור־גינה, אין לך א תצליח להוכיח כממשיות. רק עת לממשיות. אתה אניקדוטה, דוסה.

פלא. הקטיגור אינו צוהל. הוא

יוברות סח, סתיו השליח, 1974

רוצה. וגם מתגעגע. בתנועתיים. משותים, פרברסיים, גלגעיי־קסימה. אף־על־פי־כן, געגועים. למבקש על נפשו. בהמשך, נכסה להתעכב ולשאול מהו שהוא מתגעגע אליו, ומהו שהוא רועד מפניו.

הדברים נמצאים ומוכחים, איפוא, כמוסרי ממשיות. מסיבה פשוטה: בהם כשלעצמם — אין התעניינות. כלפיהם, כשלעצמם, אין יחס, ולא אהבה, לא רוך, לא כבוד. האוטוביוגרפיה מכלי־ראשון היא מינימלית. אפילו ההתקשרות אליהם, ולו כאל אביזרים, היא זהירה ומדודה, נשמרת על נפשה. לפי שבין כה וכה, במוקדם או במאוחר, דין כל אחד מהם להיות מגלה קרבן, קרבן מתושב, בחייל על לוח־השחמט. כי המבט — המביט בוחרה, דורך ומחפש משהו אשר קיים מעבר לדברים, ואשר רק הוא במוקום. כשהו עוין. אורב. רב ההתמודדות — היא אתו.

זה מחוזק כאן כהתמודדות עם האמת. ואולי זה כך. אלא שזו אמת אשר דבר קיומה והמשיכה הוא הנחה כלי־כך מובנת מאליה ומוחשית לעמוס עוז, עד שאפילו אין עולה בדעתו להסנות כלפיה את אותה שאלה בוחית שלו: את! האם את תקפה? הביאי הוכחות!

זה לגיטימי. אולם יש לדעת, כי בנקודה זו שלו, עם הנחה זו שלו, קמה או נופלת יצירתו של עמוס עוז. מי שקונה הנחה שמעל־לחיבוה זו — קונה את יצירתו של עמוס עוז. מי שפוסל כלפיה — פוסל את יצירתו.

כבהדר־הילדים בחושך. ילד זה זועק, מפנה את תשומת־הלב, לדמות הרצחנית המסתתרת מעבר לחילון. וילד זה מסביר שאין שם אלא מעילו של אבא, התלוי על ידית־החלון. הילדים אשר יקנו את כיוונו של הילד הזועק — יבהלו. יותר על כן, הוא ייעשה לדוברם, לדובר פחדם.

הילדים הנוטים לצד הילד בעל הטיעונים שכנגד, לא יתפעלו. כל העניין ייראה להם כעלבון לאינטליגנציה שלהם וחסר־טעם, לכל היותר. דקורטיבי; בבין דקורטיביות מגושכת, לא מתחכמת דיה, פרי דמיון מוגבל. הם יחמיצו את העיקר. כפי שהחמצתי אני, עד שקראתי את „הר העצה הרעה".

האם בסתתרת או לא מסתתרת דמות רצחנית מעבר לחילון?

בסיפורי עמוס עוז, משקיף המחבר על אנשיו, ומכאן על כלל האדם, מנקודת־מבט מורה:

נקודת־מבט פנורמית, כממעוף־הציפור. אבי

עמוס עוז

שיו הסרי־שייכות לזמן כלשהו, אולם בעיקר בנים־זורגים לזמנם שלהם, על כל אחת מתהפוכותיו. חסרי־שייכות למקום כלשהו. אולם בעיקר בנים־זורגים למקום המקורי ממנו באו, או למקום המקורי אליו הגיעו. כבדגים המסובבים סביב צידם עם תנועת ה־מכונה, עושים פה בה וכה אנשים גוצים, בעלי קלסתרי־מתבתות. הם יצורים המתאימים, איכשהו, רק לחודף. הקיץ הופכם לעוד יותר כגחוכים ובלתי־אפשריים. כשבלתי־אפשריותם זו — בעטיה המחבר, ביחוה כבושה, ביאוש, מבער מהם הצגנו. יצורים המתאימים, איכשהו, רק לחורף. אפשר להרהיב בכך את הדיבור. לעמוד על כך שגוף הוא תמיד תופעה שעמוס עוז אינו חופשי, אינו מסתדר אתה. כמי שמצטרף לרוקדים בלי לדעת לרקוד. הנקודה שהוא תמיד רק כואבת, מביישת. וכשלון נצחי. אולם נחזור נא לעניננו.

אנשיו של עמוס עוז. איש וסירבולו, איש והוסר־החן שלו. כולם עד אחד, לאחר שכבונים בפתח המוס הזאה, קיבלו דחיפה מגבם — נהתים בשורה על הבמה. כדי להיות מוצגים שם, אובדים בלבוש־תוקרים, ביצורים די מסוסמים: כתומיהם וחסרי בית קיצורי־ראות. השתוקקויותיהם מסורסות מיסודן. פגלותיהם המעשות מבוהבות. כשר יחיהם מנקודת־עינים. תאוותיהם קטנות דרוניות, אולם תוצאותיהן קטלניות. תמיד, כפשע ביום לבין ההתמסדות. כולם, ברד־

האמנות היחיד עליהם הוא רק מבט־כוזעי מאשר למעשה הם ראויים לו.

הדמות הרצחנית, המסתתרת מעבר לחלון, אינה סולחת להם משהו מעום. המעבדה על דעתה. לא להיום הם נבהלים מפניה: להגבילם היא מבקשת, לסאבאם, לדמוקם מעל פני־האדמה. רצון אחד כפעפע בה: קודם־כול, להשיב להם כגמולם.

לא מובע כל עניין להתעכב בשאלה הסתומה, היא על שום מה ולמה יש להשיב להם כגמולם. כמו אין בירור שאלה זו אלא עניין של פורמליות בלבד. משהו כמו מילוי טפסים. משהו אשר תביד אפשר, אם אתה דווקא עומדים על כך, להיפנות אליו לאחר מעשה. כשתראש התמים ירגע. הרחק הכפריים ירעשו, הערב הכבואלת, תוסל הצידה.

לא מובע כל עניין להתעכב בשאלה, וגם זה לגיטימי. אולם לדמות הרצחניה יש אזי נקודת־מבט מחוה. שבויה. קנה מסורפת. לא לא־דומה לזו של עמוס עוז.

אני סבורה כי זה שורש פחדו. היא מכיר בדמות הרצחנית את עצמו בראי.

זה פחדו, וכשבעים־שודים, בהעלותו שוב ושוב את הסיפור על הכבע, גאלהו. כוחו, וסתר־תעלומתו.

אלא שהדברים מתעבשים.

מן המפורסמות הוא, שבסיפוריו של עמוס עוז, כל תנועה, פעולה או רעיון — מוגשים בדרך המבוקשת, קודם־כול, להמם. ולעשות זאת באופן הכי מידי, קצר ועז. השקיעה היא בוערת, היער זאבים, ההר צוקים, והשביל התהומים. ואילו עמוס עוז המלוויס להעמיד את עוצמת־משודד — הוא עמוס עוז הפתי־ חפש אז, בכוצהר. לאיש הבו להתפיעה עצמו, או לאיש הלועג, לך. לפי שבעולמו, עד כמה שזה יישמע מוזר, לדבר בעקיצה רגילה, יער ללא זאבים, הר ללא צוקים או שביל ישר, פירושו להפוך משהו כבישי לקריקטורה מרה. להצטייד באמון להתקיפה או להגיון, פירושו הלצה גרועה.

יתכן שזה המקום להגיד. אני סבורה כי קרוב לוודאי שטועים כל אותם אשר. בשל התופעה הנייל, עמוס עוז עקרונית אינו נאמן עליהם, הם דוחים אותו על הסף.

יש (ואני בתוכם, בדרך־כלל), שהדבר אינו מתיישב עם טעמם האישי. ויש שהדבר אינו מתיישב עם נטמאות תורת־הסיפורת שבדים. כך או אחרת, אלו הן בעיות שלהם. כי בכל בקרה, עדיין אין זה סותר את הבעבודה שאף על פי כן, שלמו כל עמוס

עוז, מד־הסתם באמצרי־הבתמים מתהפכים בו צבעים בועריים, זאבים, צוקים וההותים. ודברים אשר אינם מתחשבים בחוקי הפיסיקה ההגיון כפי שהם יודעים לנו. מן הסתם, לרוח־המול, הוו בדיוק אשר תראינה עיניו. במבט (תבירת הראשונה פתוחה) המיגבצנה — פגיכה. אישית, איננו מקבאה בו. לא על שהוא רואה. ובעיקר, לא על אשר, עקב כך, הוא ממציד כראות בעולם.

לזולה, הנתפה בו מן התוך, עמוס עוז כמצייר או כנוטע יחיד בתוא בקרון־רכבת. כל משך הנסיעה הוא ניצב שם לבדו. על רגליו. נצמד מקיר אל קיר. מתאמץ לשווא לאטום את אזניו משמע, בשקשוק גלגלי הרכבת הבלתי־פוסק, את מלת־האימים האחת הרודפת אותו, כשהיא חוזרת ומשננת לו את עצמה חזגונית, אין־סופית. אולי היא שם של החנה, או גשר, חצי־זכרים באיזה חלום, שם תתרוחש הנסילה הצפויה כן ה־פסים. הנפילה הסופית. הנפילה המכתובה. האיום (ריו פרוקה).

בבאבר־המוסגר: אולי אין עמוס עוז יודע. אילמלא הייתי חוששת פן אשכע כמעמידה פנים צידקנית, הייתי מגלה לו, כי ככה זה: אם רק מתחשק — תמיד, כל מלה בודדה שבחורים, אפשר לשמוע אותה חוזרת על עצמה עד אין־סוף בשקשוק־הגלגלים. המלה שבא לך לבחור בה — היא אתה.

נחזור נא לעניננו. כל משפט ומשפט בסיפוריו של עמוס עוז, משבטותי אך ורק כאשר זוכרים שהוא בכל אותו איום סתום. נבהלה כן המשפט את תודעת אותו איום — והפכת אותו למשפט חד־ממדי ולא־מעניין.

אולם השאלה שנשאלת היא אחרת. עקרונית, אותה דרך־ביטוי, כדרך־ביטוי (צבעים עזים, הצדר פרטים, וכו'), לא מפריעה לנו. למשל, לגבי וד־גוך. למשל, לגבי אדוארד מונש. זיורז רואו. מסיכות אפריקניות.

מהו הגורם לנו להסתגר כיד, לסרב לקבל, עיטוה־הבעה אלו עצמן בסיפורי עמוס עוז.

אני סבורה, כי הדבר נובע בעיקר מתוך שתי סיבות.

הסיבה הראשונה. בספורי עמוס עוז, לעולם, כל הבזרה בדבר רגש, מתרון ועד להתאהבות, נאכבה עלינו כמו עוזיתות השיעבים הפיהוקי, או לחוליצין שפע שאטר הנפש הרוסר, האחוזים בשלהת הסוביסית בארים. כל איכות שמשלחת־ישראל מקבלת את רשות־הדיבור. דהיינו, אתה אמור לדעת

מראש, שהמדובר כאן הוא בזיופה של ורי מחנות רינשית ספונטנית. שהמדובר כאן הוא במסירת הודעה על התצלות כחולכת בפני כל רגש. מה שנעשה פה הוא הפגנת כוחה של הכליונה בישולת לא להרגיש.

אולם יש משהו שאיננו בביאים בחשבון. כשתבורי המשלחת הסוביאטית בארים יוצאים למסדרון, יש להניח שהם בהחלט מסוגלים אז להתגרד, להתבהבה, להעביר יד בשערם, או להבחין בקרסול נאה העולה במדרגות. בסיפוריו של עמוס עוז זה לא קורה. לא כך. בסיפורי עמוס עוז גם כל אחת מפעולות אלו תהיה הפגנה. כי לעמוס עוז אין מהוריציאה למסדרון.

במלים אחרות. השקט הצבור, אשר כדי לבלבל את האויב מוצג כחשוד, כהפגנת שליטה ביכולת לא להרגיש וכו', פה לכעשה בכסה על מחנו לא־יישוער. בספתיים חסרות בבאבון לחבק גניחות. וכמו לקראת איש האוחז על עצמו לצפקי — אדם (אני, בכל־אופן) רוצה או לכלכל את עמוס עוז בבהלה, כדי שיתחיל כן הציינים שהוא גוזר על עצמו. אולי רשימה זו היא כעין הגנבה בואת.

הסיבה השניה, לסרובנו לקבל את דרך־הביטוי של עמוס עוז, היא בכך שבכבילה שלו, בבבת ראשון, ההון האישי חביר עליו נו כהבהני כדי.

המוניות, כבואות, אולי אין בה רע. אילם. לדברי הרברט ריד, המונית באיצטלת רצינות נואשת, זו אשר ה„קונבדסטויה" ה־„צרימה" הם כשיכורי־ההיכר של אכבציה, יש בה יסודות של החוה־עליונה. בת עידנות, היא המוניות לא־יישורה. אם ההיסך מיוסר זה כיעור, כוזן הוא, ההיסך כאמנות הוא המוניות זו; ובקורה, בדרך־כלל, בא שיכלול של הרגישות, כתוצאה הן של הוסרברות, הן יובדות להרבות. בבקרה של עמוס עוז, נדמה לי, הוא נפל למלכודה. כי שום שהוא היכרן את עצמו לבצבו אשר אין בכוח־אנוש להשתלט עליו: לא רק מנסה להשאר רוכב על שני סוסים הדוהרים לכיוונים שונים, כי אם אף לשאת אותה שעה באום של ציצרו, ובהשכמה; וכל אלה. בשעת אופקה נגד התקפה בגאווים־גיצילים. מי לא יהיה הכותי במקרה כזה?

מי שלא יכנס למצב כזה.

נתחיל בכך שבמבט ראשון, הנושא, הבברנו, משתק־הפמליין בין כרכבי־היצירה ה־

(סוף בעמוד 37)

עזרא זוסמן

ה' אייר תש"ח

מה ניבאה השקיעה השקטה, התרוגה, מאחורי הרי־חושך? מה ניבאה הדממה מעל לשיממון התגיני של הכבישים, מעל להמוני העצים עצורי־הנשימה? וכדברי־אש מהבל פיה של הנבואה פרחו מעלי, אדומות־נרצות, עבים ברקיע. אין הדין ביני ובינו.

אין זר עוד מעוות את יופייך.

ברוכה את, חירות המבטים השוקעים זה בזה, וחירות המלים להפליג ל־מקורן, עד עומקן, עד תומן.

מה ניבאה השקיעה השקטה התרוגה — לי, לארצה, לעמה, בהתכנס כל אורות ישראל אל מחצבת־האור.

ריעד מעלי הגובה, כאילו עברו רעם סמוי, סער מתגלגל וקרב.

הגובה העברי הפתוח, על כל ספירי־תוד־שעריר־מלאכיו.

שם הזוהר האוויר, וכתמי אודם סילו בבדידות של רעים.

אין הדין ביננו, ביני ובין הגובה הזה, בהפוג הזר המנמיך והמשפיל.

חירות היא לגובה, עתה הושבה הגולה, וגזל החירות בוחן את כלוב־החזות. הרפה־נא מעט. הרפה!

חלף על פני נער רכוב על סוס, בסערה, ביעף, כבחלום קדמון. בלע את כל האוויר, חלף, בהשאירו אחריו פרשה סתומה של פרש בשער השבת, ונסתתמה הדממה שבעתיים, עד שפתורה עד תום נערים ומושים, שעלו בשירה לשם, אל הקרב, אל הקרב, אל תוך־תוכה של הציפייה, אל תוך־תוכה של השקיעה, לערות בה את דמם. במפליגים אל הקרב מתקדשת את — השנה.

האפול אתך? האקום, ואתנער אתך?

ובדממה המבוקעת נסלו שבילי החירות והמלחמה. חוג תורים אוהבים סללו בגובה את שביליהם, שבילי האושר הגמוג, סללום מעל ראשי, מעל הקו, אשר עוד מעט ויאחזוהו השלהבות.

עזרא זוסמן

במלאת שנתיים לפטירת המשורר עזרא זוסמן ז"ל אנו נותנים כזה את רשימתו, מתוך ספרו „קשת ניסן" העומד להופיע בקרוב בהוצאת מוסד ביאליק.

גד קינר / שני שירים

לזכר עידו ז"ל

הַמֵּתִים בִּי. חֲסִימַת הַזִּכָּרוֹן. בַּבְּהִילוּת
סוֹפֵר סוֹפֵג וּמְנִיחַ אֶת עַצְמִי כְּאוֹתַר שֶׁל
מְבַקֵּשׁ לָשֵׂאת יוֹתֵר מִכֹּחוֹ [illegible]. מִי
אֶת [illegible].

[illegible] יִתְחַנֵּן [illegible]
[illegible] מַה יֵּשׁ לִזְעֹק אֶל הַקֹּשֶׁט שֶׁל
[illegible] בֵּן אֲנִי מֵתוֹף אֲשֶׁר צָרִיךְ לָשֵׂאת
אָדָם עַל רֹאשׁ הַמִּתְבּוֹנֵן בָּהֶם בְּאֵימַת
[illegible] הֲלֹא כֻּלָּם שֶׁבְּלִבִּי, הֲלֹא קוֹלוֹתַי בְּמוֹתָן
[illegible].

[illegible] הַבַּר. שֶׁבֶר בִּי בְּמַעְגָּל. מָתַי. הַיָּמִים
[illegible] הֵבִיטוּ זֶה בְּזֶה וְגָעוּ בִּי בְּיָדַי [illegible]
[illegible] הָיוּ כְּתוּבִים עָלַי כְּמוֹ בְּהֹסֶת הַדַּעַת, כְּמוֹ
מוֹרֶה הַסַּמְבֶּקָה אֶת מְקָצוֹעוֹ. [illegible]
[illegible].

יוֹתֵר דָּבָר. גַּם לְעַצְמִי לֹא. אֲנִי סוֹפֵר
מְכַלֶּה אֶת כָּל הַמִּסְפָּרִים וְלֹא מַגִּיעַ צְדִיקִים.
[illegible] אֲנִי מֵסִיר מֵעַל עֵינַי. קַם. עוֹשֶׂה.
[illegible] עוֹשֶׂה —

הודעה לאב זקן

עִכְשָׁו הַזְּמַן לְהִתְיָאֵשׁ. עַכְשָׁו אוֹ לְעוֹלָם לֹא:
הָאֲנָשִׁים הוֹלְכִים, הוֹלְכִים.
קְפִיצָה אֶל הַשֶּׁלֶג, הָאֹכֶל לַקְּנֵה. מֵאֲחוֹרֵי נֶחְלָקִים
— הַסַּף בְּקִיר, בְּעֵץ עֵינַיִם, הַקִּיר יִפֹּל. נוֹפֵל —
מִלִּים קָשׁוֹת בִּכְפָפוֹת עוֹר (הַמְּהַל הַהֹלֵךְ
בְּקִמְנִיּוֹת, מִשְׁמָע שֶׁל בַּבְּשָׁה, שִׁים לֵב — לְהָשִׁיב
הַמְּחַרְאִי מִשְׁעַם הַצָּבָא): רַק אֲמוּנִים — אוֹמֶרֶת
הָאוֹת — רַק אֲמוּנִים. אֶגְרוֹף בּוֹלֵם אֶת הַגְּרִיסָה.
הַזְּקֵנָה. שֶׁין בְּרֵכָה, הוּא יוֹרֵד.
קִמָּחוֹ הַלֶּכֶת: דִּמְקֵן כִּתְרֵגְלוֹ יָבִין בְּשָׁעוֹן הֵזֶה. וְאִם
אֶפְשָׁר רַק אָז יָשֵׁב לִכְפוֹת. הַקֵּץ זֶה יָבוֹא. הַקֵּץ.
מְהוּת, מָהוּת. מְהוֹר דְּמָעוֹת כְּבְּפִילַת סוּסִים
כְּרֹאשׁ הַסֶּלַע, שֶׁהָיָה קָלָה, עָמֹל הַתְּאָוֹת
— הָאֹכֶל לַקְּנֵה — מֶחֶם בִּמְטוֹרָה, וְשׁוּב מָהוֹר דְּמָעוֹת
מְהוּת, מָהוּת. עַכְשָׁו הַזְּמַן לְהִתְיָאֵשׁ. עַכְשָׁו.
עַכְשָׁו. מָתַי יֵשׁ לִי הִתְיַחֲבוּת אַחֶרֶת.
וְהַמְּרִימִים פּוֹתְחִים הַמֵּקוֹת לְקַרְקַס בִּבְשׂוֹר
בִּגְמָלִים.

[illegible]קיש ספרות יהודית [illegible]ריה"כ

מאת פרופ' אריה הראל

ESTHER MARKICH Le Retour, Collection "VECU" Mundi Editions Robert Laf[illegible] Paris, p. 346, 1974

[illegible]קיש כתבה ופירסמה ספר על [illegible]יבה הארוכה". לכאורה זהו ספר [illegible] על קורותיה, חוויותיה ושיבתה [illegible] לישראל, אך לאמיתו של דבר זהו [illegible]רץ מרקיש, על שירת יידיש ב־[illegible]צות ועל ההברה המבשר הסוב־

[illegible] נסיון של ניתוח סוציולוגי או [illegible] ספר סובייקטיבי ואישי באות [illegible]שרון רב יכולה להבה בהתפתחות [illegible] האינטליגנציה היהודית בבריה־

[illegible]קיש איבנה חוזה על גדמי המ־[illegible] מפליגה בחקר התולדים ה־[illegible]כסיטו להתפתחותם, לעוצמת זאת [illegible] בקפדנות ובכנות. רבנו. אף [illegible] באותן כוה היא מעניקה לקורא [illegible] רב ענין, המבנה את מהר־[illegible] של התרבות היהודית בחורה־[illegible] על רקע התיאור. העובדות [illegible] בין גורלה של תרבות יהודית

זאת לבין גורלם של גיבורי הדראמטורגיה היוונית הקדומה. הול מן הופים הראשונים מוכחש הגורל האכזרי הטראגי הרודף את האינטליגנציה היהודית בבריה־המועצות. איש נידונים לאבדון, הקץ קרב ובא כגזירה שאינה ניתנת לערעור ואין כל אפשרות לברוח ממנה.

שירת יידיש התחילה להתפתח בסוף המאה שעברה ובראשית המאה הזאת, ורק לקראת סוף מלחמת־העולם הראשונה, ובעיקר לאחר מהפכת 1917, היוותה לגרם אדיר בשדה התרבות היהודית הלאומית. עם זאת, היותה היא בימיה הראשונים בבריה־המועצות, קרועה ומסובבת במתירה עקרונית, שסבבה את הרמה של ההפוכות גדולה.

בליבם של המשוררים היהודים הצעירים פיעמו שתי שאיפות: כמיהה לתחיה יהודית לאומית מזה ורצון להשתלב במאבק על עתיד מהודר של צדק האושר בעולם כולו — מזה. כצות בפרדיגום הי־שמנת התקווה הגדולה של האנושות. המהפכה הרוסית הקפיצה את העם היהודי כמעמד של נידחים חדים למעמד של שותף בכיר בכנס כבה השלטת. יהודים גשרתלבו באמרת המשטר, והיו דוברים הצדיקים על בימות עולם. יותר על כן, המצילה ה־יהודית התרבתית והתפתחה באורן מפריע. גם הוד כאות בתי־ספר עבריים, עשרות בתי־ספר תיכוניים, שתי אוניברסיטאות, התפרסמו מאות ספרים, התחילו להופיע עתונים, נו־ארבו תיאטראות — וכל זה ביידיש, על־ידי יהודים, למען יהודים.

אין זה פלא, שבשנים אלו כותב פרץ מרקיש בהתלהבות, שהמהפכה — „דער טרעגער אמענצקער זוכטער" — מבשרת לו ליהודי הצעיר: „איך בין היהיך / איך בין היהודי...." / (שגם, ה', 1922). כלומר: „אני שב מי וקיים, אני שב וחי וקיים...." — ובדרוך והמה הוא כטריל, ב„פרט און פאביט"„אבך אך בין אדיש היינטי ארפין שאג / כים אמן ביזל, מים גרויסע אוירנו, / מים דייכה יונגע ברומם, קריולגע, זוינגן! / (יבואני הזבובים להוזה היום / במה פוזה, / בבצינים קוקוקות, / לינגק, האביב, מאין עלומיך?)"

התקופה סעורת רוחות האביב — מבטיחה לעם היהודי ולאנושות תורה מחודשת. הם־

*) הנוסח העברי של כל קטעי השירים המובאים בזה על ידי שלמה אבן־שושן.

פרץ מרקיש

זהות עם המהפכה היא מלאה, כמכול אין סתירה בין עתיד העולם לבין עתידו של עם עולם. אך לפתע מסתגנת לאותו שיר־הלל נימה של חרדה ובהלה: „איך חייש חיינס נים, צי כיהאב א שייב זי" („לא אדע היום, אם יש לי בית?").

ובכל זאת היו לה לתרבות היהודית עוד כחמש־עשרה שנים של התפתחות וגבורה רצת, בהן גבל כחום של עשרות יוצרים מרקיש לפסגת האמנות הלאומית: דוד הופשטיין, ז. הבריוף, נח לוריא, דוד ברגלסון, דער נסתר, לייב קוויטקו, שמואל הלקין, פרץ מרקיש, אברהם סוצקבר, אהרון קושניזל, משה קולבאק, שלמה מיכאלס בנימין זוסקין ועוד רבים אחרים.

בקבוצה זאת של כשרונות מלסים תפס פרץ מרקיש מקום מיוחד. דמותו והיותו הגלמה של יופי ועירה — גבוה, יפה־תואר, עיניו רושפות, בוערות ובלוריתו כהה ושופעת. אך גורלו מינה לו להיות אחד מן המשוררים היהודים הטראגיים ביותר בברית־המועצות. בצעיר במביבה יקרות ההגליבן העזרב של התורה היהודית המקושרת המועמיק את זיקתו לגורל העם היהודי ומילכה עמו — ביידיש. — כמה מן היצירות הצוות ביותר על יסודי העם וצערו. מבד אחד מכוונו היה בוטח בכל אונם להשתתף במאבק מהפכני כללי; אך כבד שני לא־תמיד היה בטוח שהמהפכה אוכר היא תדרך מבכנה מוחה.

בחיפוש תשובה לשאלה זאת הוא עזב את בריה־המועצות וגגיע לביקור קצר גם בארץ־ישראל. ב־1928 הוא חוזר לבריה־המועצות בלי למצוא פתרון לסתירותיו הפנימיות. אסתר מרקיש נותנת בספרה עצות השובה להתרדצותו הואה בקרב, כשנפשו נלבבת וקרועה בין שתי זיקות קסביות.

אסתר לזבניקוב־מרקיש הכירה את פרץ מרקיש ב־1929, שנה לאחר שהוא כבב את השיר הסיפורי על האורקוב וכן את שירו על סבו. בשני השירים באו לביטוי גם ביהודה הגדולה וגם הכתיבה הפנימית. „האורקוב" מהויל כשיר־תהילה למהפכת אוקטובר. בולן כאילו הזהות שלמה עם המשטר הקומוניסטי, אך לפתע נמהלת בו גם עצבות רבה. מרקיש מתאר כאן זקן המשלים בהכנעה עם המאבק של המוכר, לבוכה אדישותו הדוימת של קהל הקולים. דומה שמרקיש רוצה להבניש כי עדיין לא בבה הגאולה, ההולש — במיוחד כאשר הוא יהודי — נשאר בודד ומתבסס. גם לאחר המהפכה. מרקיש מגמס את עצבו שהמשטר יהיה טוב יותר, אך בוצריים אין ברירה אלא לקבל את דין הקיומה:

„השיבה את להגור / לקרוא ב„הרשת־עד ועד, / לשבת עם ליל על סיפו־גלמתו, / וליהם ייום חדש לקום עם בוקר אורו".

אינו רווה־נבאים שורה על המזרח המשוכת הזאת, אירוח דומה כאפיינת גם את השיר על „הסב", אשר כתאר את המבוכה „ההבסטיה של העם, שאינו יודע מה העתיד לו: „להיות או לחדול".

א. סוצקבר וציינו בצדק, שכבר ב־1921 כתב מרקיש שורות רוססנות ביותר על המחיר הה המביתה הזאת של העם היהודי הגלבש על ידי המהפכה:

„כהדי פוירנר יאר פארהאגנדעצע אין ברוטקמ וואג א וויללע וואנדעמבס, אנן האנט נאר ניס קיין אויגנבלעצן דער כאנקס ביק ...." („אלהים לבה נתבצה אלי כאר כבריא סופה, / ולא הגיעה עד כה להתגלות הבכוסה...").

ב־1928, ב־1929 וב־1930 מגמה מרקיש להתגבר ממפקותיו, לשכנע את עצמו שאכבם יש הקוה שהמהפכה תעמיד את בציית היהודים ותביא לשגשוג תרבותו של העם היהודי. הוא מתיישב בעירה קטנה על יד קייב, כוהיל „בדי להתגבר ליצירתו. אסתר מרקיש

אסתר מרקיש

כתארה בשפעות וכאבבות עד כה היה מרקיש צבוע גם בימים שהוא לזיקה מרובה. השנים הן שנות פיצול חברתית בבריה־המועצות. כפעולת הטיסכה „עם הפנים אל הכפר". כתחילה להתבצע הקולקטיביזציה בכפר. עדי אין המשטר מבכיד עדיין את אכפו. ה־אינטליגנציה נחתה לבשטר הסטאליני המתחיל להשתרש, כדי לחפש על פעולותיו בכפר על ידי הגלאות היעודים המהפכבים של ה־רעיון הקומוניסטי. הרבה כרעיגים, אמנים, סופרים ומשוררים עדיין באמינים בבנות בבציות הסוציאליזם על ידי המשטר הקומוניסטי. המשטר הסטאליני בכתית בפצילותם, מאפשר להם לחלום בקול רם, כדי שחוד קלהותיהם יקבבד על זוועות האיכרים בכפר ויהרתן, כאיאקובסקי, אלכסיי טולסטוי, כאר כאיבל, ליאונוב — ראו את יעודם האמנותי בקפירת כחרים למשטר ובאבירת אבן אחר כל במשיו. עבור השירה המיוחדת הזה שילם הבשמר בהבבות תמוריות כרווקות־לכת. גם מרקיש יכול היה להגנות מיתרון זה, אך הוא לא ראה צורך בו. כל כה שהיה נחוץ לו היה התיק עם כתבי־היד, מכונת־הכתיבה, ולרגעים בהם פתעודיות כמורים הספקות — צירות המיטיב הקלסטי של אשתו הצעירה.

הוא ואסתר מרקיש חיים בחודל בחוזק רב, ללא השכל, ללא ריהוט נאות ובאבבעדי קיום הלים ביותר. הוא מוסיף להגות בעתידו של העם היהודי ומבנה להאמין שאולי ה־

ותושבות בקיים עצויה להביא את הפתרון, הוא כותב את שירו „גים בגוראיענבס" (אל דאנה זי").

כבין הפיסון בספרה של אסתר מרקיש ניכר שואת היתה בסביל שביוה התקופת המאוחרת ביותר בחייהו: זו נולד בגב הראשון, שמעון. אך כבר אז „מתחיל לקבן בגבש הבהזור החשש שהוא לא יצליח להיצל מרדיפות המשטר הסטאליני, שהרי בשעתו כתב שיר הספאר את גרוזקי. ההנבריה הרדיפה נגד טרוצקי ותבבבו לא האירו מקום לה־הקה שהמשטר ישכח את חסדי טרוצקי בקרב האינטליגנציה היהודית.

ההידרדרות של המצב, ה„התהרות מעבדת של הכוזלימי, ההקבמות הגוערת של היטלר — מעמיקים את הדכאון בלבו של מרקיש. הוא מנהה להאחוז במשהו, כדי לא להישבר, לא להיאים לחלהיט. שירו של סטאלין, ה־פריכה המחודשת של „האהים" (די בייגזער), אינם רק הכלבה עם הבשטר ההולאליסטי, אלא בעיקר נסיון להשבע את עצמו, שלא כל המלחמות סגו, שהיבה עוד תקוה... כדי־קיש נוטע לבירדובידזאן כדי לבחון לעצבי כה צפון לעתיד העם היהודי בתבל־ארץ זה. וכאשר אסתר מרקיש מספרת שהוא חוזר כיום באוכזב, ללא אמונה בתכלית ההתיישבות היהודית בקצה המזרחי של ערבות סיביר — הוא איננה עיזבה זאת כדי להדביק בדיעבד השקפות ציוניות לפרץ מרקיש. שבעי הדבר, שהוא הרגיש את המלאכותיות שבבעיון זה, המנותק מכל מסורת יהודית היסטורית ועבריית. מרקיש החור נבוך ונוהכוך. נושא זה היה הרוכה הכרבי ביכתהיו עם הגוך קמה־קביץ „זורץ „דער טסעפין" ואחד מהמכבים הגלהבים של ההתיישבות היהודית בבירובידזאן. שירו של מרקיש מבבאים יותר ויותר את הרצגות המבוכה, העדר הפתרון, לכאורה, היה או ביניא הצלחה. הוא ואסתר גרים בבית אחד עם הסופרים המפורסמים ביותר — שקלובסקי, איליה אירנבורג, אבנבי ספורט, הכי־בולוי איוואנוב, פאטל בילגבסקי, איסים, בוברישאבס, בורים פבטירנאק, באשה זולגה (שמו האבותי של גורל לוקאיץ). הוא „בוגש אותם ועם אלכסי טולסטוי, קונסטנטין סימונוב ועם אלכסנדר פאדייב. שכבייו הארעים היו שמואל הלקין, יצחק נוסינוב והכתב ה־אמריקאי הגרי שפירא. אך גם התקוה הזאת — שקטה ונחה כאילו — בודשה סיפור־

(סוף בעמוד 36)

תוכנית א' · בידור · מועדון 22 · לשחק · בלהוו! חיונם חיונם חיונם · צליל · [illegible]CO

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

דאר אויר
מספרות העולם

מאת סינדבאד

רומאן פוליטי ניסויי — בארה"ב * סופם של „פרסי־הספר הלאומיים" * פרס למחקר „בעייתי" * אסופה לזכרו של משורר, ילקוט לכבודו של סופר — בבריטניה * „מדריך" נוסח ביירות * שירה לעזרת התיירות — בבלגיה * ליריקה בעלת־מעוף — בשווייץ * איגרותיו של ליריקן — בגרמניה.

בערני ג. שינגם אינו מספר סיפורים; הוא מנחו לקוראיו לצחוק. בשלושה רומאנים קודמים הוליך כביכול הקוראים דרך מחילת ארגב לתוך עולם התחתון בעיר בוסטון, שבו היו פושעים קטנים סוחרים בריב עסק בחלוקת נשק ובהברחת בדיזות, ובפקידנו שלנו, הקוראים, היה להעלות כה בגמגת פניהם. מה שהיה ברור הוא, כי הדיאלוג הריאליסטי של הגיבנם — כמו זה של המינגווי ואוהארה — היה פורמאליסטי בתכלית: בהתחפשו למתעד קשוח אין הגיבנם מקפח את טיבו האמיתי כווירטואוז בטיגנו.

ברומאן הרביעי שלו, „עיר על גבעה", צורך מספר אמריקני זה את הניסוי הקיצוני ביותר בין ניסוייו. הפעם הוא עוקר לוושינגטון — ברגע מסויים, הקיץ הסתיו של 1973, כשהמימשל של ניקסון מתחיל להבאיש — על־מנת לכתוב רומאן פוליטי על שנה ללא בחירות. נמוג האיום באלימות שהיה דוחק בנו ברומאנים של בוסטון, וברוצת שני־שלישי הספר הבהוה היחיד כרוך בתותיה אם יקרה כשהו בכלל. דייב קאוהאנא — בא מנאנטוקט למערב התיכון כדי לגייס סיוע למועמדותו — בשנת 1976 — של סינאטור שנכשל במאמציו להשיג אותה ב־1972. הדבר אינו עולה בידו. האנשים שבידם הכוח אינם רוצים לזוז עד שיתברר אם אדוארד קנדי „ירוץ" אם לא. הרומאן סובב איפוא על ציר אי־הפעולה. במצב של קפאון פוליטי.

לאחר שסילק את הפעולה מן הרומאן פתרבו הגיבנם בדיאלוג ומנסה להעלות על הכתב שיחות־בתוך־שיחות, בהעזרו בטכניקה מפותלת ומסובכת. הנסיון לא תמיד עולה יפה, אך חסידי הגיבנם לא יוכלו שלא להוקיר את העוזו לפרוץ לעבר גבולות חדשים. זאת כשרון־ההקשבה המופלא שלו.

***

ייתכן מאוד, שהשנה חזינו בפעם האחרו־

זה שבוע הוענקו „פרסי הספר הלאומיים" בארה"ב. לאחר 26 שנים הוברר, כי המצב הכספי הוא אנוש: „התאגדות המו"לים האמריקניים", שממנה בא עיקר המימון, סגרה את הברזים, ו„רצות הספרים הלאומית" — הגוף המודרך בדבר הפרסים — נתבטלה. השנה הולקים הפרסים — שעל תוצאותיו דיווחנו בבדורנו — רק בשום שרוגיר סטיוונס, יויר הוועדה, כיסה את ההוצאות מכיסו.

אולם נוסף על צמצום המשאבים נודע משקל רב ההולך לטענות המו"לים, כי הפרסים אינם מסייעים למכירת הספרים. לטענה זו יש, אל נכון, חשיבות גדולה יותר באשר לתביעות להפוך את טכס הענקת הפרסים למשהו בדומה לחלוקת „פרסי האוסקאר" הקולנועיים, שיהיה מלווה בכל ההמולה של כלי־התקשורת ההמוניים...

***

ואם מדובר בפרסים, — ספר שעורר פולמוס בארה"ב, „תקופת־זמן על הצלב", כתוק־רם של הפרופסורים לכלכלה סטנלי אנגרמאן ורוברט פוגל מאוניברסיטת רוצ'סטר, זכה בפרס בנקרופט מטעם אוניברסיטת קולומביה.

במחקרם קבעו הפרופסורים, שנסתייעו בעבודת מחשבים, כי הכושים לא התענו בימי העבדות באמריקה. ההיפך הוא הנכון. עבודת־המטעים בדרום, ככל שהיא מעוררת סלידה עקרונית, היתה מבוססת על התגיון ויצירה משטר כלכלי בר־תחרות. הם חולקים על ההנחה שהכושים נפגעו פגיעה קשה, מבחינה אינטלקטואלית ותרבותית, על־ידי העבדות.

אין תימה שהמחקר הרתיח את הציבור החושב לכאן ולכאן, וחידד את הויכוח הישן בין הגזעים. הוא גם עורר ביקורת חריפה מצד מומחים בתחומי הכלכלה, ההיסטוריה, הסוציולוגיה ותורת־המחשבים.

משהו מביקורת זו נשמע בהסתייגות הכלולה בהודעה על הפרס, שסירבו אחרים מחברי חבר־השופטים שלה.

***

באחרונה יצא בבריטניה ספר, בעריכת סטיוון ספנדר, לזכרו של וו.ה. אודן. בספר זה: „וו.ה. אודן: מנחת־כבוד" כינס ספנדר עדויות אישיות של אנשים שהכירו את המשורר האנגלו־אמריקני הגדול בשלבים השונים של חייו והדגש מושם על האדם יותר מאשר על היצירה. הביקורת קידמה את האסופה בסבר־פנים והיא עומדת לצאת לאור גם בארצות־הברית.

וו. ה. אודן

ספנדר בא, בימים אלה, לביקור בארה"ב שתכליתו לעודד את הפצת הספר. לדעתו, חיונית אסופה זו לכל מי שרצונו לעמוד על אישיותו של אודן. יש בין הזכרונות שקובצו בספר כאלה שלוקטו כמעט ברגע האחרון — כי מי יודע אם תהיה עוד שהות לציצות זאת מאוחר יותר. ספנדר ציין, כי העבודה בעריכת הספר על אודן — שמת בשנת 1973 והוא בן 66 — היתה נעימה ולוא רק מפני שכל מי שנתבקש להורם לאסופה, עמד בדיבורו, שלא כבמקרים אחרים שנזדמנו לו, כגון הספר על־אודות ד.ה. לורנס שערך באחרונה. אולם כנגד זה אין ספנדר סבור, כי באחריות יכול נודעה לאודן השפעה על בני־הנוער: לא יימצא כעת מישהו בגיל 21 שיתיישב לכתוב שירים בסגנון אודן. אודן ובני־דורו — וספנדר ביניהם — רחוקים עתה מאוד מלבם ותפיסתם של הצעירים. אודן משול היה, בסוף ימיו, לאנדרטה מהלכת בעלי־הנהר: הוא היה אדם בודד מאוד, שקהל גדול היה נאסף להאזין לו. אשר לקיצור־קיומו הסופי של אודן: „זמן רב יעבור בטרם יעמדו הבריות על מידותיו, מתגית ביצירתו צריך לא הודפסו. אבל הוא יהיה דמות גדולה, „מגינו של אכילס" היא פואמה גדולה. השאלה היא רק כמה פסגות יש בשירתו וכמה רכסים".

המפתח לחיי אודן מצוי, לדעת ספנדר, בכך שהוא ידע מה עתיד לעשות בשעה זו ונו. והיתה בו מסירות ללוחות־זמנים ונאמנות לא־מצויה לדיוק, בין במה שנוגע לפגישות ובין במה שנוגע לפרעון חובות. על־פני השטח דומה היה שהוא חי חיים בוהמיים, אך, חייו היו מאורגנים היטב. הוא היה בן המעמד הבינוני לפני הכל, ידע זאת וחיבב את הדבר.

***

זה אולי לא שייך לספרות, אך נבצר ממני להתגבר על יצרי להביא לידיעתכם, כי בביירות פורסם עתה ספר חדש בשם „מדריך ביירות למי שאינו רוצה להיפגע בכדור" — ואף־על־פי שמחירו עולה על עשרה דולאר, קרוב לוודאי שיהיו לו קונים די־הצורך.

הספר מכיל מפה שבה מסומנים האזורים הפוליטיים והדתיים של בירת לבנון. הוא מספר לקורא היכן הוא עלול להיתקל במחסומי־דרכים, מציין את התנועות המוסיפות להיות פתוחות בעתות משבר ואת אלו שלדעת המחברים עלולות לשמש מטרות לפצצות. כל התנועות מוחזות על־פי השתייכות הפוליטית הדתית של בעליהן.

המדריך מביא גם פסוקים יפים לשימוש במצבים קשים כגון „אין שלום בלי הפלשתינים" או „אני עובד בשירות האומות המאוחדות". הוא גם מאיר את עיני קוראיו היכן אפשר להשיג אפודה משומשת נגד כדורים.

עקרת־בית בשם ג'וזפין סאלאם מכינה ספר בישול לשעות־משבר. שיכיל מתכונים המבוססים על שימורים, שכל תושב־ביירות עיניו בראשו מחזיק במזווה שלו לקראת התנגשויות אפשריות.

***

איזה בארונט אנגלי, שעודו בחיים יכול לטעון בצדק, כי כמעט שאין בניין או אנדרטה או ציור יצירת־אמנות הראויים לציון שהוא לא ראה, או חיבור מוסיקאלי שאוזנו לא שמעו?

וכי הוא כתב יותר כ־30 כרכים של ספרות יפה, 38 ספרי שירה וליברית לאופרה של דיאגילב?

כי הוא מתיירא ביותר מפני האמנות רגילה וכי מסעדה קרויה על שמו באוסליה, אבל שום ממשלה בריטית לא העניקה לו אות־הצטיינות, אף כי ב־1960 היה לאורח כבוד של ליבה, בירת פרו?

התשובה היא: כי סאצ'וורל סיטוול,

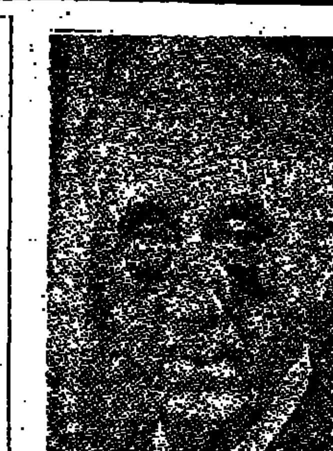

סאצ'וורל סיטוול

שירדייו הגאיאס, בימים אלה, לכבוד אסופת־מסות דקה, שמחירה מגיע ל־5 לישי"ט — כ־90 ל"י בכספנו — או 5 פנס לכל עמוד...

***

„דיסידנטים" סובייטיים הפיצו באלה הימים במוסקווה גליון חדש של „קרוניקת המאורעות השוטפים", כתב־העת ששלטונות הבטחון של ברית־המועצות מנסים לגנוז עליו כרה. הגליון החדש, מספר 35, מכיל 63 עמודים מודפסים במכונת־כתיבה ומאוחים במהדקים.

בגליון מתפרסמות חדשות על מאסרים פוליטיים, משפטים ואסירים. מסתבר איפוא שכל אמצעי הדיכוי של המשטרה החשאית לא הועילו — כתב־העת לא שבק חיים. הוא מספר על משפטים הפוליטיים של הסופרים אנאטולי מארצ'נקו ולאדימיר מאראמזוב ושל הבאפטיסט גיאורגי וינס. הוא גם מדווח על תנועות „דיסידנטיות" בליטא ובאסטוניה ומביא מעשה מוזר בפקיד חשוב של ועדת הראדיו והטלוויזיה הממלכתית, החולשת על כל השידורים בברית המועצות: אותו פקיד, בוריס ויגוקורוב, שעמד בראש מחלקת־הסגל, דרש בוויעוד מפלגתי לכונן משטר דו־מפלגתי בברית־המועצות והודיע על פרישתו מהמפלגה הקומוניסטית על־מנת להקים „הנהגה אלטרנאטיבית". ומישה ימים לאחר־מכן נכבש בבית משוגעים...

***

משרד התיירות הבלגי הגיע לכלל מסקנה, כי גם השירה עשויה לסייע לתיירות. המצאצרות של המשורר. הואיל והשנה בלגיה לכבוד הקאתידראלות המפורסמות והשוקת־לב מיוחדת מוקשת למיבנה אדריכלי שלהן, הגה המשרד רעיון גא בביומו של שאול קלייבר: נערך שידי בקאתידראלה סן מישל שבבריסל בירת בלגיה.

החזיון, שהוצג שלוש פעמים בראשית חודש, נקרא „משוררי החירות, מ־1939—1945", בגל המציין הנסמך למלאות שנה לסיום מלחמת־העולם השניה. שחקנים, זכר ושלושה כבגנים בגלו ב„ספקטקאל" שכלל שיריהם של סופרים צרפתים ובלגיים כמו לואי אראגון, פול אר, רובר דבנוס, ארתור אבלו ואש...

***

הביקורת מציינת לטובה את ספרו של הפייטן השוויצי ואהה גדול, „כתים", שראה אור בנוישאטל.

אלה הם שירים לבי־מצוה, עזי־ביטוי אוצרים בתוכם מתח פיוטי. ביצירתו גודל מתגלה משורר אהגגוי וקפוץ, הראוי כי יזכה לקהל גדול הרבה יותר שאפשר למשוך בארץ־כולדתו.

***

„מועדון משוררי מארסיי" ערך ב... ערב המוקדש לשירה היוונית־קפריסאית. על הערב, שבו התו על שורשי ה... הזאת ועל מצבה כיום, ניצח המשורר סמאנתין קאמפרוסולוס, המרצה בבית־הצרפתי באתונה. הערב היה מלווה ב... כיקרא.

***

תיאודור שטורם היה משורר ומספר שהצטיין בבבשניות האימפרסיוניסטית קאוורי־הסגנון שלו ושר על הפכחות מ... עבודים ועל הצער בלב כל בוזק ב... ובהסברים אסתטיים. מקומו כובכח ספרות האזורית הגרמנית של הבאה.

באחרונה הופיעו בברלין שני כרכים ... שים — האחד בן 688 עמודים והש... 641 — של מכתבי שטורם (1817—...) בעריכת פטר גולדהאמר. שני הכרכים ... פים 350 מכתבים, בערך העשירית מ... של כותב־איגרות בלתי־נלאה זה. ה... מצטיינת באיחנה ובהגיונה ועושה צ... הינבטים השונים של אישיות המחבר. מצאה, המיסים מכתבים רואים כאן בפעם הראשונה.

תלמידי־חכמים יקפצו על המכתבי... מוצאי שלל רב; אולם גם הקורא ה... ייהנה מהם. לעתים קרובות יש בהם ... סיהיות וכנות מפתיעה. כיגבלותיו ... היו של תיאודור שטורם כאישיות מוצאות ביטוי מרשים בתעודות חשובו...

פרץ מרקיש והספרות היהודית בבריה"מ

(סוף מעמוד 35)

בהקראה של המאורעות הטראגיים המתמשמשים ובאים.

השגשוג בחיים התרבותיים מסתיים במהרה: מאיאקובסקי מתאבד, פסטרנאק מוחרם ונשאר ללא אמצעים לקיום ואוסיפ מנדלשטאם נאסר במאי 1934. לפי עדותה של אסתר מרקיש, עזר בעלה לפסטרנאק בכסף, והוא המשורר היהודי אשר מבקר את אשתו של אוסיפ מנדלשטאם — נאדיז'דה ניקולאיבנה — לאחר מאסר בעלה. אנה אכמאטובה מאשרת סיפור זה בזכרונותיה.

צעד אחרי צעד מתחילה הענבה להתהדק על צווארו של פרץ מרקיש. אסתר מרקיש מספרת בפשטות כדובדע על השינוי שחל בהתנהגותם וביחסם של האנשים אשר סובבו אותם. הם לא העזו עוד להגיב על המאורעות בטבעיות ובאופן ספונטאני, התחילו לחיות בהרגשה שעוקבים אחריהם, שלכל אחד מהם יש תיק משטרתי ובו נרשם כל ביטוי וכל מעשה. פרץ מרקיש על סף התמוטטות. אסתר מספרת כי לאחר שיחה גלויה בחוג חבריו על אישיותו של סטאלין ועל משטרו הרודני הוא אומר לה: „דיינה, אינני יכול לשאת עוד. אם אפסיק להאמין, לא אוכל לכתוב שורה אחת נוספת". אין ספק שמבחינה נפשית היה הפחד מפני אבדן האמונה מניע יותר חזק מאשר שיקולי תועלת, שהשפיעו על פרץ מרקיש לכתוב את שיריו בשבח מהפכת אוקטובר, המשטר בברית־המועצות ואף סטאלין עצמו.

כילד קטן המדבר בחשך בקול רם, כדי להוכיח לעצמו שהוא אינו מפחד — חוזר ומהלל מרקיש הנבוך, הקרוע, את אמונתו במשטר הקומוניסטי. אך מסביב התחילו הליליים להדק את חבל התליה. אנשים פשוטים ומנהיגים דגולים נשברים נפשית. משה ליטבאקוב, העורך הראשי של „דער עמעס" נאסר. משה קולבאק הוכרז כאויב ונעלם ללא שארית בבתי־הסוהר של המשטר הסטאליני.

אסתר מרקיש רושמת שורה של מאורעות יום־יום המדגימים את עוצמת ההשפעה המשתקת של המשטר המבריח את האנשים להתחנף, לשקר ולהסכים לכל רמז של השלטון. כל קשר בלתי־אמצעי בין המשטר והתושבים נמוג, ומתערער לחלוטין היחס הכן בין רוב התושבים והמסורות היעודים של הרעיון הקומוניסטי. התהליך זה מגיע לשיאו בזמן חתימת הסכם מולוטוב־ריבנטרופ. למרקיש זאת הייתה תקופה של יסורים נפשיים, שגם אסתר מרקיש נרתעת מלתארם. פרי מבוכתו זו ולבטיו הפנימיים הוא אחת מן הפואמות התוקפות ביותר אשר יצר: „הירקדה מן הגטו". אולי רק השיר על שלמה מיכואלס מסעיר ומבטא ביותר עוז את הכאב החד הפורץ מתוכו. ב„רקידה מן הגטו" מוצאים את ביטויים כל הצער וכל היסורים שפקדו את העם היהודי בדרך־נדודיו וכל אהבתו של המשורר לעמו. בזמן כתיבת השיר הזה קיבל מרקיש את אורדר־לנין: אות־ההצטיינות הגבוה ביותר שעשוי לקבל סופר בברית־המועצות, אך זה לא מנע ממנו לכתוב בשירו „הרקידה מן הגטו" את השורות המזדעזעות של העם היהודי:

„ללא קורת־גג, באין דרך, כבורת־ארץ,
בלא לשון, משענת, נחומים,
תצעד בלא שכך את רוחך לסערת,
ואת כפות רגליך רוגמים באבנים,
אל תתכחש לאש בך יוקדת,
וספד לנו פרידה אחרונה,
כי על ראשי פסגות חרפת־דורות רוקדת,
ותגות־עבות דורות בגיאות תנוח.
ותהא מודעת זאת מתחת לשמיים,
כי אין רעיון מרנס להשך ומגור.
גבור אינו חורש כבלים ונחשתים,
כי אם האיש אשר את אזקיו ישבר!
ומת אינו האיש שעל מוקד עולה הוא,
כי אם מי שמרבה את ערמות האפר!..."

בימי מלחמת העולם ובתקופת הפעילות של הוועד האנטיפאשיסטי היהודי מתפרצים מתוך שיריו של מרקיש הכאב וההזדהות עם עמו היהודי המעונה. אך גם היסורים והגבורה של העם הרוסי, הנוסד במלחמה אכזרית עם הנאצים, מודגשים יותר מאשר בעבר. אם ב־1929 הוא טען כנגד ליטוואקוב, שסופר מהפכני יהודי זכאי להתרכז בגורל עמו בלבד, כשם שמשורר רוסי כותב על העם הרוסי בלי להזכיר מיעוטים לאומיים אחרים. הרי בשירתו על ימי השואה אין מרקיש מסתפק בזעקת ההזדהות עם יסורי העם היהודי, אלא מתאר גם את גבורתו וקרבנותיו של העם הרוסי. עדיין משוכנע הוא שתיתכן נאמנות כפולה: גם לעתידה הקומוניסטי של החברה הרוסית וגם למאבק על עצמאותה של התרבות היהודית. במדי קצין־תרבות בצי האדום הוא כותב עשרים ושתיים אלף שורות של שירו: „המלחמה". אך למרות ההדגשה של חלקו של העם הרוסי ביסורים ובגבורה, ראו ז'דאנוב ומקורביו בשיר זה ביטוי של הזדהות לאומית יהודית.

מרקיש סיים את יצירתו זו בימים של התחלת הבסע נגד היהודים. הקרבן הראשון של גל מחודש זה נגד היהודים היה מבקר הספרות היהודי נוסינוב, שפירסם אז מאמר על „פושקין", הסופר ניקולאי טיכונוב, שהיה לימים נשיא האגודה הסובייטית של ועד השלום הבין־לאומי, קם להגנתו של פושקין מפני „הנודד הניזק, הקוסמופוליטי", היהודי נוסינוב. פאדייב, מזכיר ברית הסופרים, הבטיח, לפי דבריה של אסתר מרקיש, לעזור לנוסינוב, אך לא הצליח, ואולי גם לא ניסה. המבקר היהודי נעצר ב־1949 ומת בבית־הסוהר.

עוד ב־1947 הותקף מרקיש בועד הברבד של המפלגה הקומוניסטית בגלל הקטע בשירו „המלחמה" המתאר את סבלות העם היהודי. מתנגדיו טענו שהוא נוטה יותר ויותר ללאומיות יהודית ואף לציונות. ואכן, לפי דברי אסתר מרקיש, הוא אמר בשיחה עם יצחק פפר ש„ספק רב הוא אם רשאים אנו לדבר על עם יהודי־פולני, עם יהודי־רוסי וכו', אלא יש רק עם יהודי אחד ויחיד החי בעולמנו". (עמ' 177). באותם הימים כבר קשה עליו מאוד לפרסם את שיריו. גם הפקידיו בשירות השידור ביידיש הפסיקו ללא שום התראה מוקדמת. אסתר מרקיש מתארת בנימה עצורה, על ידי הבלטת פרטים קטנים יום־יומיים, את אוירת החנק שבה היו היהודים בתקופה זו גדושה האימים הפחד. השלב האחרון התחיל בינואר 1948, כאשר נודע על מותו של שלמה מיכואלס, נשיא הועד היהודי האנטי־פאשיסטי וגדול השחקנים של העם היהודי. למרקיש היה ברור שמיכואלס נרצח, בשיר לזכרו הוא מבטא את יגון נפשו:

„פארדעקט זי זיינען דאס אויף דיין געזיכט
דער שניי
פארדין זאל די ד יר נים פון פינצטערניש
דער שאנד,
נאר פ'ברחיט אין זייער אויגן מיטעקריוט
דער וויי..."

(„את הפצעים בפניך, כסות־שלג עטתה, / לבל ישרדוך צללי צלמה, / אך זוהק זוהק הכאב מעיניך, במותך...").

מרקיש ידע שיחד עם סתימת הגולל על מיכואלס נקבר גם חלומו על תרבות יהודית עצמאית בברית־המועצות. נסתמה הדרך לקרב סקם בין ידדי השלטון הסטאליניסטי ובין החיים הערכיים, העצבנים, של העם היהודי בברית־המועצות. חזון החיים של מרקיש ושל רבבות יהודים בברית־המועצות נודע תחת הגלגלים אשר רמסו את גופו של שלמה מיכואלס. לכולם היה ברור שאין עוד אפשרות למנוע את הפקף הנורא. פרץ ואסתר מרקיש חיים מבודדים ונלמודים בפרברי מוסקבה. מרקיש עובד במרץ עקשני. הוא יודע שאין לו שהות. ההוצאה לאור ביידיש „דער עמעס" נסגרת ב־17.11.48. בימים אלה כותב מרקיש את שירו האחרון.

„כמה זמן עוד נהיה בעולם הלבן / ע... / כמה זמן עוד נבער בקצב / תמצינו לכבי את היין הקר / הפנה לצבלים את פניהו / למען הנשבע של כל ההוס... תיום."

את השיר הזה כתב בהתחלת חורף 1948. הסוף בא בדצמבר אותה שנה. הראשון נאסר איציק פפר. כמעט יחד את השחקן בנימין זוסקין. בינואר 1949 בא תורו של נוסינוב, האחרים דוד ברגלסון, לייב קוויטקו, משה בלינקי.

פרץ מרקיש נאסר ב־27 לינואר 1949. בסיפור, פשוט, כמעט קר [בלתי־אכזריות], מתארת אסתר מרקיש את הימים הנוראים של מתיחות ללא נשוא, של חיפוש אכזרי שאין כמוהו, של ציפיה מבהלת לכל רחש של צעדים, הנסיון העקשני להציל את כתבי־היד, התגובות של היהודים המכרים. הדמות של אנה אכמאטובה מזוקרת בתיאורה של אסתר מרקיש כאישיות גדולה, המוכנה לסכן את עצמה כדי לסייע כיכולתה למשוררים היהודים וגם להזדהות אתם, על אף כל האיומים.

לאחר תיאור המאסר יורד המתח בספר, אך דווקא הדפים המוקדשים לתקופה שבין היעלמותו של פרץ מרקיש לבין המאסר של משפחתו מגלים כוח ספרותי רב ומשקיפים בצורה מוחשית ביותר את כל האופי המזוזע ההורסני של המשטר הסטאליני ליהודי: הפחד המתמיד, התחושה הנוראה של נידוגות, של אין־מפלט. כל השאלות מתנפצות. האדם מידרדר לשפל המדרגה בחיפוש סדק כלשהו להצלה. אך יש שמתגלה בעולם חשוך ושחור זה גם סולידריות אנושית, רצון לעזור, להקל.

אסתר מרקיש מספרת על אנשים פשוטים רבים שלא ביתנו והושיטו יד עזר לנרדפים; היא כותבת על יוספינה פוקרובסקאיה אשר לא חששה להשוות את הסגע נגד הסופרים היהודים לעלילת־הדם שטפלו על בייליס. היא מזכירה את בני משפחות סירקין, שהיו מוכנים לאמץ את בנה הקטן יוזה, כדי להצילו מן הגירוש לסיביר, ועוד רבים. אחרים שעמדו ליציבה במאבקה הממושך לשמור על הירושה הרוחנית של פרץ מרקיש ולהשיג את האשרה לעליה ארצה.

ספרה של אסתר מרקיש מושתת על שלושה מעגלי חייה. המעגל הראשון — ילדותה ונעוריה עוברים בבית אביה, איש־עסקים יהודי כציונו הקשור רק באורח שלו ליהדות ובעייניהה. אסתר מרקיש גדלה ללא תודעה יהודית ולולא פירוש רציני על העם היהודי. המעגל השני מתעמק מסביב לבציה התרבות היהודית בברית־המועצות — שנשטגה התהילה היפולה לאחר מכן. במרכזו של מעגל זה עומד פרץ מרקיש, והצבו של הספר ב... מעגל זה. המעגל השלישי שורר בבית המעגל השני: חייה של משפחת פרץ ... לאחר הוצאתו להורג. התקופה זו בוליע אסתר מרקיש לקשר הדוק יותר עם ה... יהודי, מפגישה אותה עם גילויים יום־... של רגשות אנטי־יהודיים בכל מקום ש... נמצאת, ומחנכת אותה להבין שהתודעה היה והיהודית של התרבות היהודית להתגשם רק במולדת ההיסטורית.

באבני מסיים היא מתארת את ה... היום־יומיות ויוצרת תמונה המסבירה הסיבות האמיתיות, השפעות העמוק צרמו להתעוררות הרגש הלאומי בלב צעירים יהודים. עם קריאת ספרה של מרקיש קל יותר להבין מה הניע את ברית־המועצות לאמץ את הרעיון הצי... שלוה ארצה ובין השורות אפשר גם ... למה עליה זאת מצפה, שעיקר כשאת הוא לרכוש את הרגשת השייכות, הרי היות סוף־סוף בבית ולא בביקור, אפי... בביקור אצל קרובי־משפחה, אף לא ... אצל ישראלים, אלא במפורש: להוור ...

סיפורה של אסתר מרקיש הוא היאו... הקטע הראשון בדרך הארוכה הקשה הביתה.

ספרית־פועלים
ספרים חדשים

נתן שחם
דבר אל הרוח
שלושה סיפורים שגיבוריהם סופרים. במרכז הקובץ „עיון" — מסע לעמק־יזרעאל ערב מאורעות תרצ"ו. בו — שנות השלושים המסוערות, ראשית צביונה של התרבות העברית כבדרגית. היום של מחסור בכהה גבוה בקרי ספר, במאבק מר על הקיום ועל הבשורה.

רומן פריסטר
בכל לבו
(ישראל ברזילי — שרטוטים)
פרקי הספר: מסע בערבבת הבן; הותהים דועב. שליחות בפולינגד; הקיץ הארוך ביותר; אורקבע ראשון־לציון; מוזיקה ובדידות; „העיקר הבריאו התשה — עד הסוף.

שני ספרי מראה מאת מריון וולטר
ענת
*
עשה שלולית יותר גדולה
עשה תולעת קטנטנה
עיבוד עברי: פרלה גשר
עם ספרים אלה הילדים נעשים שותפים לפעילות, כא הם צופים בהשתנות הצורות והצבעים, הם מפתחים יכולת התפיסה של מושגים מהמטיים פשוטים ומרחב. את היכולת הצילולית, בהגיבם להצעות שבגוף הם „...אין לי ספק שילד שיגיע בספרים אלה יהיה ב... יותר ללימודיו המתימטיים בגיל יותר מבוגר, הוא יה... מהם יותר ואולי יבין אותם יותר טובי".
ד"ר חנה ליפמן, מכון וייצמן ל...

בשבוע הספר העברי
רכוש ספרי ספרית פועלים
בהנחה של 25% - 35%
מבחר גדול בכל התחומים
דרוש קטלוג של ספרית פועלים

הופיע
מדריך לעולם הערבי
ספר עזר ליודע בסיסי ושימושי אודות ארצות ערב והאירועים בעולם הערבי
מחיר 10.— ל"י
244 עמודים
להשיג בחנויות ספרים, שקם ובבית ההוצאה לאור רחוב ב' מס' 29 הקריה, תל־אביב

הוצאת דביר
ספרים חדשים
במחירי שבוע הספר

גיתה
פאוסט
תרגום חדש של יצירת הענק על שני חלקיה מכוזה הערות וביאורים (מהדורת הדר)
מאת: ...
*
אבן גבירול
שירי החול
(הוצאת מכון שוקן ירושלים)
מהדורה מדעית מבוססת על פי כל המקורות וכל חילופי הגירסאות
*
דו־שיח ערבי ישראלי
מתמר תוסיין • שאול פרידלנדר
דעות הרוחות בחוגים אינטלקטואלים בעולם הערבי מוגשות לקורא העברי לראשונה.
פנה למוכרים של הוצאת דביר!

הופיע ב„עם עובד"
חנוך ברטוב: הבדאי
גבר שנמצא גמול הכיה בדרך לנמל־התעופה של לונדון, בנסיבות חשודות, מפעיל חקירה מסועפת ורבת מיצגים בעבר ובהווה. חקירה זו, הנפרשת לפנינו שלב־שלב, הופכת בידי המחבר לעלילה מרתקת, כתובה בטכניקה של מיטב ספרי־המתח, המפשטת את דמותו רבת־הפרצופים של „אחד מגיבורי דורנו והקרבנותיו". (הספריה לעם). 230 עמודים. המחיר: 10 ל"י.

ספרים אחרים מאת המחבר:
פצעי בגרות
רומן הבריגדה הנותן ביטוי עז לאכזבה הקשה של המתנדבים למלחמה בנאצים שמכייהם למלחמה לא באה על סיפוקה, זכה בפרס שלונסקי. (הספריה לעם). 226 עמודים. המחיר: 9 ל"י.
של מי אתה ילד
סיפור התפתחות אישיותו של היחיד בעולמה הרוחני־חיים של המושבה הארץ־ישראלית האבודה והחלומה. מאת אחד מטובי המספרים העבריים. (הספריה לעם).
שש כנפים לאחד
עיצוב אמנותי של תקופת התיישבות ההמונית של שנות החמישים. הרי עיבוד והבלט חידש של הרומן שזכה בשעתו בהצלחה רבה ובפרס אוסישקין. (הספריה לעם). 255 עמודים. המחיר: 10 ל"י.
*
בכל חנויות הספרים
להזמנות: „עם עובד", רח' בא"ה 22, תל־אביב, טל. 611526.

מעלילות אבו ליש
סיפורי פולקלור
שאול ביבר
מחיר 25.50 ל"י
להשיג בחנויות ספרים, בשקם ובבית ההוצאה לאור, רח' ב' מס' 29, הקריה, תל־אביב

הוצאת תמוז
מחנום של יופי
שירים
ש. תרצה
שבוע הספר

חברת „עגן"
מחדשת השי"ט
בנמל חיפה, נמל הקישון במפרץ ובן ל־עכו
טיולים בנמל חיפה, בקישון ובמפרץ
יתקיימו כל יום רביעי וכל יום שישי החל מ־21.5.75 בשעה 9.30 בבוקר ממעגן השיט ליד נמל הדייגים
טיולים מנמל חיפה לנמל הקישון למפרץ עד עכו
יתקיימו כל יום שבת החל מ־24.5.75 בבוקר מהשער הראשי של נמל חיפה (שער פלמר) שעה 10.00
טיולים בשאר ימי השבוע לפי הזמנה בטלפון 04-664385 בין השעות 7.00—16.00
מכירת כרטיסים מוקדמת במקומות:
1. „גרבר"; 2. „גובה"; 3. קופת כרטיסים חיפה; 4. קופת כרטיסים מכבי.

הוודאות ...דאית

מאת
ידית אוריין בן־הרצל

זנדבנק, „דרך הזיסוס" הוצאת ...ך הבאהה" תשל"ה 163 עמ'.

המחשבה הדתית היא פאַראדוקס־לית כי היא יכולה לבטא את יוצותיה רק בצורת השוזרת את ...טנה העקיבה... הפאראדוקס הוא ...וזו והתהולה־והבוגה, כי בפאר־דוקס באהתפקת הבבה הכונית של ...זם החבונה".

ויל הרברג — „היהדות והאדם המודרני"

...או זו על גבי זו נקשות בידינו ...נטרפרטציות ביחס לפרוזה של ...הברהית־בירוקראטית, שנדלולה הופכה את „הקפקאיות" לכינוי־...יי לעריצות טוטאליטארית, לשל־טרלבלרים ושאר חולים מוסריים. אינטר־פרטאציה זו מקבלת כשכבה תשתיות של התזמר הקפקאי, ואין היא מוציאה את ה־אינטרפרטאציה השניה, הפסיכולוגית. זו רואה בספרים תשיות במבוכי־הנפש עצמה, ומפרשת את הטויה כהתרוצצות בין „האני התחתי" אל „האני העליון". קשות לשתיים אלו מצויה האינטרפרטאציה הדתית־טרנסצנדנ־טאלית הרואה בסיפורים כיסופים לחסד אלוהי, לישועה ולהארת־הפנים. שלוש אינ־טרפרטאציות אלו סובלניות הן זו לזו. כל אחת מהן מוילה עצמה על מרבית התו־פעות הנתונות הזועה של עומק בלבד. שכן מעצם טיבה עדיפה פרשנות דתית־מיסאטית שהיא מעתוקית, כללי־אנושית, גבוהה באבטר־קטים, על פני פרשנות פסיכולוגית־פסיכו־אנליטית. וזו האחרונה עדיפה על פרשנות חברתית, שהיא המתגיה הדוחנית שבכולן.

בספרו „דרך הזיסוס" מכיר שמעון זנדבנק קודם כל את הסובלנות ההדדית שבין האינ־טרפרטאציות, בדרכו המתוססת־בוטחת אל עבר אי־הוודאות, שאליה הוא חותר. אי־הוודאות מופיעה כעיקרון, כצרך, כמבורה — ולא עוד כמיגבלה בדרך לאמת, ככשל בתתיה לוודאות. רוצה לומר: בעוד שאי־הוודאות הייתה לגבי הסיפורת הקפקאית רב־משמעית והמטיינת בכך שהיתה פתוחה לשפע מערכות־משמעות בנוסח „אינטרפרטציה P את/ו אינטרפרטציה Q", יבכר זנדבנק את הניסוח השלילי „לא אינטרפרטציה P ולא אינטרפרטציה Q", או בלשונו על המוקד במבוא: „אם אי־הוודאות היא כאן יסוד מר־כזי, כשמע שידיעה בזאת צינה אפשרית באופן עקרוני".

מאחר שאי־הוודאות היא עקרונית בכתבי קפקא בזינת תוכן הזעינת כגנת, הברה הוא, לפי ש. זנדבנק, שתכתיב את גבולות פר־שנותם: כיוון ש„אין הבנה וודאית של הטי־ לכן אף אין פרשנות וודאית. הילכך גבולת הפתיחות המקובלת לפרשנות קפקא, בצילה שרחוו ומסלקת כל פירוש חד־משמעי ועם זה באופן פאראדוקסאלי היא למעשה נפתחת לכל פירוש. בעולם שבו מאומה הוא בלתי־אפשרי הרי שהכל הוא אפשרי, שכן אובדת אמת־המידה הלוגית המצויה בידינו ביחס להכרזר, לאפשרי ולבלתי־אפשרי. דרך הפר־שנות תהיה אז כדרכו של ק. לטירה „הדרך לטירה היא אפשרית בלתי־אפשרית".

מוקשה בעיני המעבר החלק והבלתי מופרע מן הדברים על השקפתו אל הדברים על האינ־טרפרטאציה. משמע: קשה לי הוודאות אי־אומרת, כי אם הטקסט הקפקאי מסרב ללד־גיקה המקובלת עלינו, הוא בגזר על הפרזנ־טנוגין, מתחייב מכאן, כי הפרשנות, שהיא קוקה בה, תצטיין אף היא באותה אי־וודאות ובאותו סירוב להגיון. אשר שמציאות בדיר־נית־ספרותית, המפירה את „חוק הסתירה"[3] או את „חוק השלישי הנמנע"[4] ואינה בד־קקה לעובדות הריאליה, תצמיד בצרכת־משי־בעת שתציית להגיון, שתתבע וודאות לגבי תוכן קביעותיה, סוריחתיות, קפריזה, שלילת הסיבתיות וכיו"ב, המותרים בקומה א' (= בטקסט) דומה שאינם מותרים, ההדאי שאינם מחייבים, בקומה ב' (= באינטרפרטציה) או אף שבאו בלכדנו לסבך פראדוקס נוסח „פראדוקס הקבוצות" של ברטרנד ראסל („קבוצת של בני אדם" שונה מ„קבוצה של קבוצות" בכך שהקבוצה השניה היא איבר של עצמה וכו'). ויש לחשוש כי מאנטינומיה זו נבא באור שיטנו...

יתרה מזו: אף הפתולוגיה זו גופא, המציבה את העולם בספרות של קפקא כאיזו הוויה אחרונית בלתי־חוקים כופרים (חוקים פי־סקליים, חוקי־ההתנהגות, סיבתיות וחוקים לוגיים גם יחד) מעמידה אינטרפרטאציה לד־גית הדוקה ומהלכתה, שכריתת הטקסט אינה אומרת דבר על עולמנו, אולם קובעת דברים ברמת העל־טקסט. ברמת הטקסט חושף זנד־בנק את השימוש הברוחב בטאוטולוגיות[5] ובאנטינומיות[6]. אלה אכבצים מלוליים ש־אינם אומרים דבר של משמעות, שכן הטאו־טולוגיה אינה פושה פרדיקאציה ממשית, אינה אומרת דבר חדש שאינו בנושא, ואילו האנ־טינומיה סותרת עצמה מניה וביה ושוב אי־נה אומרת דבר. אולם בקומה השניה יש בה בתיה של ש. זנדבנק מידה רבה של וודאות, היא מציצה „מפתח שהדיי" הפיתה טומות הרבה.

ועוד זאת: האופי האנטינומי של הדברים שולל את הדרך אך שולל באותה מידה אף את המטרה. הקביעה האמורה, „שלילה־היא ושלילת הלאיים גם יחד, מוחירה אותנו בהצדר אמירה בקומה ראשונה, אך בציצה לנו אמירה בקומה שניה. אמירה שהיא אפ־שר דיאלקטית, מכל מקום היא בעלת וודאות.

ואכן „בסוף דבר" קובע זנדבנק כי קפקא מסרב להכריז על יאוש, ותקוותו נובעת מקיומן של אפשרויות רבות „אילו היתה כאן הוודאה, היתה תקוות נשללת ממנו, שהרי במספר האפשרויות היה מצומצם. ואנתוי" (עמ' 138). „דרך־והוד־היידיעה שלא יוושעו היא הדרך, דרך הזיסוס אל התקווה. הוא תוהם: „אין קפקא 'משורר היאוש'. הוא חסר בסתירנות תאולוגיים, אבל יש שהוא מוציא מתוק מעז. הריסת העולם בידיו היא מה שכונה בפיו הריסה בונה" (לעיל).

איבדנו איפוא וודאות אחת ויצאנו נושאים וודאויות הרבה.

כאן אולי המקום להעלות ספק בנוגה נוסף. אפשר שהפראדוקס והפרה־ההגיון אינם אלא ביטוי למחשבה עמוקה יותר. שלילת השלילות היא כאופיה של המיסטיקה הדתית, זו שנד־קקת לביטויים פאראדוקסאליים ולניסוחים שליליים, משום שהמוחלט אינו ניתן לניסוח חיובי. „עצם הביאור הזה רק לכאורה, בששחר החוצן הוא שלילה בכוח שלאמיתו של דבר הוא בא בשם חיוב יותר עמוק" קובע ויליאם ג'יימס בפרק על המיסטיציזם ב„חוויה הדתית לסוגיה". כל שם־תואר, כל קביעה, מצמצמים ומגבילים את האלוהות. רק „האין" יוכל לה („אלוהים כולו אין, לא ישיגנו לא עתה לא כאן"). בשימוש דיאלקטי זה משתמש השכל „בשלילה כמדרגה־מעבר אל חיוב מסוג גבוה יותר". אפשר כי הפאראדוקס והאנטי־נומיה והשלילה הטוטאלית הן זו של החיוב והן זו של השלילה, הם הודאה באוולת יודה של התבונה בהשגת המוחלט. אפשר שאינם אלא „דרך מעבר" אל הבטחון התיאולוגי המעבר לתבונה, שבה קיימת „הבהירות ה־עליונה".

*

מתוך מערבולת ההשתקפויות האנטינומיות הפאראדוקסליות שאף נגענו בה מחייבת ועמודת שיטה עקיבה הגיונית באופן אה־דותי. אף מן הבחינה המיתודית בגור מתקיף של ש. זנדבנק למופת. הוא פותח בניתוח פיסקה מייצגת מתוך „הטירה", כמגה הוא עולה ומכליל את הפתוחיה, הבפרקים הבאים הוא מאושש מן האספקט התוכני־אידיאי (באמצעות הנובלה המוקדמה ההוהות „תאור של מאבק") וכן האספקט הגנטי־ההביבי על פי הקובץ הראשון של קפקא „ההבונבות" (נכלל ב„ספורים" בהוצאת „שוקן"). בהמשך הוא דן בגילויים השונים של אי־הוודאות דרך הפרודקס האפוריזם, יוצא מן המקבע ושב אליו בדרך אנליטית וסינתטית.

ב„דרך הזיסוס" מאשר ש. זנדבנק את אשר חשדנו בו זה מכבר בעקבות פרסומים קודמים משלו. לא זו בלבד שהוא מן החוק־רים הבצירים המקוריים, אדם בעל כישור הבחנה ראשוני, אלא שהוא מצטיין ביהוד־אינטלקטואלי נדיר, המבנה להתגר על צע־מאות בלא להשתכב לאופנות של אסכולה. ידיעתו אינה „ירצנית" ואין הוא נגרר אחר חידושי תורה לשמם כדרך המתבצבצים כחדי־דושיהם. הקורא מתמה בדרך הניגנית, נקיה מסכולסטיקה, ותוסכתני כי אלכד אף אני באפוריזם פרדוקסלי: מעולם לא זכו הוודאו־יות ואי־הוודאות לפתול כה בהיר, ועיוני ובונה.

[3] דוגמה בניסוח פשטני מאד: „כסא אינו יכול להיות כסא ולא־כסא באותה שעה".

[4] דוגמה בניסוח פשטני מאד: „כסא אינו יכול שלא להיות או כסא או לא־כסא". אפשרות שלישית נמנעת.

[5] „כסא הוא כסא", הנושא אינו מוסיף על הנושא.

[6] „האתונאי האומר כי כל האתונאים הם שקרנים" — מה דין אמירתו זו?

ביקורת

...ולחמה ...יני ...ספר

מאת
מרדכי אבישי

...אורחי, „כאיש גבודתו", פר־...לחמת יום הכיפורים, ערך ...שקולניקוב, הוצאת כלוא, ...ספרית „מעריב", 1975

„כאיש גבודתו" הוא ספרו האחרון של יהודה האורחי — המוות, שפקדו במפתיע בקיץ שעבר, מנע ממנו להשלימו. הובאו בו רשימותיו על מלחמת יום הכיפורים, בה שירת ככתב צבאי. ובדומה לספרים אחרים משלו שאינם ספרות יפה, קשה לשייכו לסוג־כתיבה מוגדר ומסוים. כמו ספרו על אנגליה „ארץ המהפכה השקטה", קובץ סיפורי המסע באירופה „בחלון המואר" ושני ספריו המצולים על ירושלים, שהיתה אהבתו הגדולה עד יומו האחרון — גם „כאיש גבודתו" כתוב מתוך חוויה, בלא להיות כשיבצר למסגרת קבועה מראש.

רוב הספרים על המלחמות בארץ נכתבו בידי עיתונאים וכתבים צבאיים, המשקיפים על מאורעותיהן מבעד לפריסמה מקצועית כלשהי. ואילו כאן כותב סופר רגיש, אשר אין לו אולי ידיעה מופלגת בענייני מערכים צבאיים ותורותיה של „אמנות המלחמה", אך הוא מחפש ומגלה כל העת אספקטים אנושיים בהתרחשויות הנוראות, בהן נהרגו ונפצעו אנשים לנגד עיניו, בהן השתתפו חיילים, קצינים, מתיישבים ברמת הגולן, שהכינו הישב את גורליות הקרב, שתוך מהמות וביצעו לא אחת מעשי־גבורה כדבר המובן מאליו.

אכן, זהו ספר אנושי מאד, אחד הספרים האנושיים ביותר על המלחמה שקראתי — ספר של אמיתות פשוטות, של עובדות אכ־זריות, שאין מנסים לסגנן או להציגן באור „ספרותי". יש ב„כאיש גבודתו" יותר מקורי־מוב של צעבות, יש בו כאב, יש בו התפלות מפוכנות מאד. אך אין זה מפריע לו להאורחי להתפעל מעמידתם המופלאה של חיילי צה"ל, „שאהבתי אותם שעה כל־כך בכל מאודי, בתוך המלחמה האכזרית המבזרת הזאת, מבלי יכולה לעשות מאומה למענם". יש והוא אף נתפס להתרגשות שמתוך רגש קירבה ואהבה לחיילים הסובבים אותו, שאת מעשיהם ואת מלחמתם עליו לתאר, ככתב צבאי: „ולרגע גבהו וגדלו מול עיני הראויות, עד שהתנשאו, כמו ישות אלוהית, הרבה־הרבה מעל האופק, ואל עומקם של השמיים. ראיתי פתאום שיש שמיים. וראיתי שוב אותם, את אלה מקרוב, שהתוודעו אלי בשמם, ואת אלה מרחוק, שרצים עם האלונקה. ידעתי, שבדרך מסתורית כלשהי הם חשו עכשיו בנוכחותי כאן כשם שאני חשתי בנוכחותם. כאילו ידעו, שישנו כאן מישהו שהוא גם בפנים, כאחד מהם, אבל גם בחוץ; מישהו שבכל מאודו הוא אומר להם, כבלי שהתבקש, כימנו ובשם כולם, על מותם אם ימותו, ועל חייהם אם יחיו, ועל כל היותם, תודה — הוא אומר — תודה".

התרגשות זו טבעית מאד, כנה — וגם אנושית, כשם שאנושי הוא פחדו שלו ופחדם של החיילים בשעת ההפגזה. עיניו של יהודה האורחי כאדם וכסופר מוצאת ביטוי גם בתיאורים אלה של זירת הקרב. הנה הוא רואה את הנוף ואת כלי־המלחמה המנוצים כבהית על מה שעבר על הלוחמים; בעיצור

יהודה האורחי

אהוב הוא רואה את התנהגותו האצילית־האכזרית של מפקד הוסיבה, שאליו נלווה בעת הפריצה בגולן; בשובו להופעת־לילה חטופה לביתו בירושלים הוא מבלה את הלילה ליד מכשיר־הטלפון כדי לטלפן בזה אחר זה לאנשים, שאינו מכירם, ולמסור להם דרישת־שלום מקרוביהם בחזית. אותם פגש בשקראי; רסיס של פגז תוך כבסכין את תגורת־האקרה שלו בחיל־הפיקוד, הוא השתגע ותוהה על כך ברגע הראשון — וזה זימן לחבריו ה־חיילים שעת־כושר להתבדח על חשבונו...

הוא מספר על אשר ראו עיניו ועל אשר הרגיש ברגעים הקריטיים של המלחמה. לפר־קים הוא נוהג לחזור על מלה או משפט, כמו ליטמוטיב, כמו בשיר, כדי להרגיש מעמד או אווירה או כעיקה הצזון הרגשה. הסופר בספר נע בין הזכבים: בין ההתרחשויות במלחמה עצמה לבין „הרגיעה" כמה חודשים לאחר זאת, כאשר המספר מבקר חיילים בדרום ובצפון המתיישבים ברמת הגולן, לא אחת באותם המקומות בהם התחוללו הקרבות הכבדים. יש שהוא מעלה את סיפורו ואת רש־מיו הוא, ויש שהוא מוסר דברים מפי משת־תתפי המאורעות, על גינם האינטנסי.

יהודה האורחי לא זכה לראות את ספרו זה, הבלתי־גמור, בדפוס — ואנחנו לא נזכה עוד לקרוא דברים מפרי עטו. דברים הנכת־בים בספר שמעתי מפיו בשיחה ארוכה ש־ניהלנו מיד אחרי המלחמה; ועתה, בשעת קריאה, עולה מתוך דפיו קולו של המספר הזה, קול המוסיף להיות רך ודווין גם כאשר רועמים התותחים.

...יתה גדולה תורה, וזו הקימה ...הארץ כולה וזו כל אנשיה, ...את העם היהודי כולו, בכל ...גלים, מעגלים, מטעגל דורות ...ול עמנו, במיטיו של־ירבע עד־...טולי, דרך אינסוף המעגלים ...והולך, עד לקטן מכולם, הוא ...העולם... הקטן במעגלים, סידור ...סידור זה הוא „אני", אני הוא ...זה, שכאבק מעחיו, שחושב ...זוכר עכשיו הרבה, שמרגיש ...פגזים המתנפצים מסביב ואת ...ות שירוקה הרסיסים, ואת צור־...ות במסגן, שהם בחוץ והם גם ...עורי קרואה, זה גבי ששומע, ...הקריבים בתוך בסני שרואים ...לי אינבע עכשיו ברטיס, אחר ...טים הנואקים מסביבי, ואיצבע ...ת־כאב. אולי איהרג, אבל אני

...בספרו של יהודה האורחי „כאיש ...יקפה בפעסות ובבידור ראויתו ...שני „קצותיה" של המלחמה: ...הגדולה והנוראה בהיקפה הרחב ...יהודי בעולמו של החייל האחד, ...נושא בעולת, וחש בכל שריר ...את מראותיה.

הרגעים האינטימיים של צייר ומשורר

מאת
דוד גלעדי

„רגעי האינטימיים" (ביידיש) — שירים ואיורים ממשה ברנשטיין, הוצאת הציבורית בעזרת ולכן שזר ז"ל וכן קרן לספרות ואמנות של עירית ת"א

את ציורו ודמותו של הצייר משה ברנ־שטיין מכירים רבים. כבוקים יותר, כאנו עם אלפי־אנו ההולכים יד ביד ואי־אפשר להפ־ריד ביניהם. כאשר רואים את משה ברנ־שטיין, רואים את הציור שלו, והיפך, כשרואים את הציור שלו, רואים אותו. אנו מכירים את ברנשטיין כיצור רגיש, כאדם שנינא מהר להציגות. כמגיב מהר לצוולות ואינו מהול עליהן בין שהן נגדו או נגד אחרים, נגד משהו הנוגע לו או משהו הנוגע לכלל־האמה כפי שנתפסת על־ידו. בתוך שכזה הוא יצר לעצמו „הרביה". יחד עם זה ידענו שהוא בעל חלומות בתוככי המקסם ההומן שהוא חי בהם ובו שהחלומות הרוקים אותו מן הנוער שוקע בערפלים אדומים כדם וכאש.

לרגשות המתערבלים בו, המתרגשים ו־שוקפים על גלי מכבי הרוח, הוא נתן ביטוי בציורו המיוחד במינו, ציור שהוא כו־לו, במנטור מן האתמול, זכר ההייפה הגי־דולה בה נטרף העם היהודי, ביתה, היכלו הוד וכל אשר לו. כמה מסמלי ציור זה אנו מכירים מתוך הציור היהודי המזרח־אירופי ויותר מכולם מאצל ריבאק. אבל מכליב אלה „תירגם" ברנשטיין לשפה שלו, עיצב נוף משלו, והוה על הלל העירה שפון מסלו הוסיף להלל זה דבקה מכלו מפנינה. הכבר היהודי כל ברנשטיין מנגן ניגון אחר.

והוא בא עכשיו לאמת חסד שהלוכו בו כפי שראינוהו תמיד כאמן „סלא־כן היכיבי — חסדנו היה שאינו מסתפק בבלי אחד להעלות כי נינתנו.

מונח לפני ספר־שירים של משה ברנשטיין בתבנית אלבומית בצלה בידות (בגודל רבע גליון), נתון בכריכות פלאסטי אפור עם ביטנה אדומה. ברנשטיין כתב את השירים, הוסיף את האיורים ואילו סופר הסתים שמואל ליבמן תרם את הקליגרפיה הנהדרת שלו.

השירים אלה כולם הם מצבי־רוח, לרוב נבואים, של הצייר־המשורר. הוא אומר שירה מן המעמקים, יותר בוכה מאשר צוחק. ועל הכרך כולו יעיד שירו הראשון שהוא מעין כרטיס־ביקור.

עיקר כמעט שכמותי: שפת שירתו של ברנשטיין היא יידיש. וניסיתי כוחי הדל לתת תרגום שירו כמשמעותו במקור ובכעטנו כפי שהיכר כעבו.

משה ברנשטיין
תמונת עצמו
מדפי הספר

„ממעמקים"

„ממעמקים, בתהומות של מעמקים
העלה נהמה הסעמעמת
בקול דממה דקה.

ממעמקים, מנהום תהומות
יעלה יציר כפי כה מאבדי
בחיל דומבות לשחקים.

ממעמקים, עקוק כל מטה,
תעלה אהבתי כה נכממי
בתבוערות השחר ילדותי.

ממעמקים, בתהומות של מעמקים
העלה אבוכי מאוד לאדם
איננה ובוטחה באמונת."

ועל העמוד בהות לשיר זה מוטבעת אל על זרועות הדיגות, היא דמותו של הצייר־המשורר, הזועקת מן המעמקים ועולה כיסי־פי רוממות. זהו אחד כדיוקניו האבטבעיים וחיים ביותר של ברנשטיין בכרך זה והוא משיג את האפקט לא באבטעי הריאליס־טיים, המקובלים עליו פה ושם, אלא בעצ־מה הרעיונית שקוף שעצים.

ברנשטיין כוצא לנכון להצטדק על כוהו מערבב שמחה בשמחה. ציור בלוידקה, התקדמה שלו היא כולה אפולוגטיקה. מו־כדי הציור עולים בו הרהורים, כציפוים אותו רגשות, כצבי רוח, כלים הורצות בתוכ־הון מבקשות היקף. יש לו ספקות לגבי הרוחין כמו גם לגבי ציורו, כשהוא קורא שירו או מביט על ציורו, כאילו הביט לראי וראה עצמו בעצירותיו. אבל הציפור הקטנה שהוא רואה דרך החלון, איכפת קם לקב וכונה לעצמה קן. ולמה גבעוליה, ציפי רב־שוחו, מלה־המצטרפת למלה, שורה לשורה — למה ילכו לאיבוד, ישטף עם הרוח.

„יודעני שיש מדה ומשקל. אבל האם כהו־דם אני או בעל מכולת? שירי הם הדים ל־אתמולים שנשטפו בדם, לרגעי אי־השקט, לשעות בדידות, ללב בוכה, הם נקיעו כי תוכי כמו יונים שנכהוהדו בטוהר הבלוב. שיעמו יידאו מצל חיי. אין הם נשאים בשורה..." וכו'.

ומר ברנשטיין מדבר על גבמגו הציזרות, על גבאות אילמת הרוצה להתפרץ מבתוקתה. הוא נתן כאן תרוחיו אותם הוא מלווה באיוריו בשחור־לבן, דק מן הדק — אם־כי המוטיבים ידועים. לשיר „בי אני" ציור את לבו ובו שתי כפות ידיו וגם כפות עבו וגם דמעות כעניבה. „ככה כך אני, כתובו אשא דברי עד סוף / אי־פה בעבר שוקם / אי־פה עולך אל כל..." והוא עצמו מטפל הוא, כרוך ומכורך על כנעל התלוי בשו־רת על קצה שירו. אחד מאוירי המתוקים הוא נר הזכרון, אותו נתן להרצבת שירו „אני נר הזכרון" — „לזכר שמי השורף / שהדלקתי בתוכבי חיי / ואשאתי מכל כל מחשבה שבי / בעשקי כל יסורים / אשר־זווה לכם קודשי..."

רישום מיעוסי של ברנשטיין הוא זה ה־מלווה שירו „אבי בא אלי בחלומי" — עם בית־העץ הכפרי ברקע ועם המדרגות המוליכות אליו שבראשן עומד האב עם בני הלבן הלבוש כליות־קטן והספר כבד מתחת לבית־שהיו. אין לך הדגמה יותר קולעת בניסה ברנשטיין למלים בהן הוא פותח דבריו על החלום: „אבי בא אלי בתוך חלומי / כשר שבא בחייו / שותק וכנעת / ויאהוגל בתרי־עי / להוליכני בירואה אל המגללי" וכו'. כל שיריו תלוכות, כבצי רוח, בעלי כצי־קטנים בקניהם ושבכיהם, הנוף העיירתי עם בתי העץ, השעון התלוי על בליכה של בלות דוויה — והוא עצמי בעל ההלוכות. כשהוא כתב על רגעי נעוריים, כבילא היא כלוחה דבריו הכתובים בקווי היוכיים על עיירתו, על העשן המתאבך מהארובה, הגביע לקידוש הבדלה, הרכבת התלויה וגם ה...הר ליון אשר בצוארו שלו שהוא מעין „בהיר־מארקי" של משה ברנשטיין.

...קרא ...העצה ...צה" ...מוס עוז

קיר בראש נתבט — מסיבות שלו, נוסף ל־כול, אף נוקט אמצעים כדי שחבטות ש־סופגת גולגלתו תישמענה, לשכנים. מעבר לכותל, כמתם חבטות של מוחזה שעל ה־מזף, הלוך לאי־מהוזע.

הדבר עוד יותר מורכב. חבטות הגולגולת, הנשמעות בכותל כחבטות מוחזה או חלק. נוסף זה, למעשה, אף דואג להגביר אותן. כך ששכנים מעבר־לכותל יאלצו להכנס ל־תוא. לבדיקה, אשר נוכחנו יודע כי היא בדיקת־סרק. פנייה. הם יכנסו לראות את ה־מזגן היזוק. אגב כך, לאי־בכוונה, אולי ישא־רו לשבת כאן.

כי עליהם לשבת כאן. כי הוא חושב ש־עליו לספר להם. מה ?

נגיד זאת כך: כל מקומות היישוב, בסי־פורי עמוס עוז, הם מקום אחד. ירושלים ה־עברית, חולון, תל־ארזה, קיבוץ זה או אחר, וכו', מקום אשר ייסודו בטעות, אויבה ומאי־ביה סבל הבוחיות.

או בדרך של הגזמה, אפשר לומר זאת כך:

לא רק שמקום אחד זה הוא בנין מקופסות־גפרורים כבנות אריות, זה גם בנין־צעצוע אשר במאמצים על־אנושיים, כתוך עיקשות מתמיהה, הולך ומקים לו ילד מפגר, משותק, חירש ויתום. המבקש להקים אנדרטת־נצח. לזכר הוריו, אשר תיצבתה הפקידה. ילד כזה: מכל המקומות האפשריים בדירה, בחר להקים את בנין־הצעצוע על־גבי קחהום הגבוה לפסלית. הריצב צבויה ללא פגלה. ש־הוא פרוטוכת ראש־העיר הבבליה. ובכלל, הרזים זה, קבע מול מניפת פתח־האיוורור, אשר תתחיל לפעול בכל רגע. ואז, כשר־מבנבן־האיוורור בבנין יכנס לפעולה, ושבה הזבן שבבורותיו הורסו את הבית, על יושביו. וזה לא יהיה השבר, כי מבילא השריפה ש־כבר אחזה בירבר, הסנבר על העיר והמבער זה, הזכה מגיעה לכאן תוך זמן קצר, ואה־כלה הכל. שילמה אשר אולי היא צורה של המזה־פורתא. בהוחשב בעבן הנשורת הרדיו־אקטיבית המתקים לעבר זה, עם זריח, אפם, בעולם וחוזר בהדרגה לתקופת־הקרח, אף זו בשורה טובה.

אפשר להמשיך בכך עד אין־סוף. בכבס הנעשה יותר ויותר פנורמי. לגבי עמוס עוז, אין זה משחק. זו האמת שלו. עמה הוא מתמודד.

מתמודד כשחרב־פיפיות בידו. עמוס עוז הוא הקול הקורא במדבר, המתריע, מתוך אהרוות מרבה, על חורבן אפוקליפטי הקרב ובא. בעוד שבמסתור־לבו, נפשו יוצאת אל חורבן זה, כאל אשר מתמהמה, ותאוותו זו משורדה ומסטרה אותו. כמו לצעוד כמעט עד פי התהום, ואז, לנסות כמה אני יכול להתקדם עוד, עוד. בפנים קשואות.

כאן ההתלהבות היוזרת, העליצות שבגילוי, הקרותקה הרומנטית. באורגיה של הפסי־מיזם האין־האונים נוכח הכוחות הפעילים עולים ובאים, וחבויה קדושת־היצירה ה־בא! (בשבילך ובשבילי, זה המבול בא. ואילו עמוס עוז, מבחין בטעמי־טעמים, גור־נים ובני־גוונים. כאן רגישותו ומבינותו).

כאן קדושת־היצירה. זה לגיטימי. ביצירה, הכול לגיטימי. אנחנו מוכנים לרוץ עם עמוס עוז לתוך העניתות.

אלא שהכוכרים מתהבשים.

המוזרים המשוכמים, יש להם עוד תפ־קיד. הם נסיון לרווח מסר זה בהושגים אשר שמבותנו עקומים להבין. נסיון לשמן בהם את גלגלי־קליסתנו. בערך, כמו בחוברות המכבבן לתלמידי כיתה־אליף: „אורי ונו־רית קיבלו מתנה אמתר לכבוד חג־הבכור־רים ארבע בננות ושני תפוזים. כמה בננות ותפוזים נטל כל אחד לטנא זו"

כמובן, לא אורי, לא נורית, לא דודה אסתר, לא חג־הבכורים, לא בננות, לא תפו־זים, לא נמילה ולא טנא קיימים כאן כבאר לה, הם רק סיסמאות מוכרות, כדי לסבר את העיתה.

אפילו לשונותיהם ומיתר־קולם של משו־ררים וסופרים לאי־ממשים, מן הבתים וגן הוויה ביינו, נעקרים בידהוקה מלועם. ד־בשתלים כאן מבירא, על כל צבי השעל, ל־בתוך שאלות־חשבון אלו. הדבר לא נעשה כהובאתי ליפי סיגנונם ושיטות־הבמאיהם של המשוררים והסופרים אלה, ולא כציכמת (סבכיות); דהיינו, לצורך מיצוי כרונם של רציונות או מביבים. כי אם בפתיזבות, בדרך של סבלות כשותק־הזיה ליולדים. ההבלות בצירות בסביבה של הציבורים המוכרים ל־התבונים על המגובלים, שהם אנו. וכך ניתן לנצל את הדרכים הסלולות כבר, כדי להריץ באמצעותן את התוכן הנדרש.

כך שאם יש כאן המוניות (ובני לכול, כולל עמוס עוז, שיש כאן המוניות), הרי מתלווה לה משהו כעין זה: אני מכליך בהרומפכם את ההמוניות שלכם, אשר אהב־תם. קחו אותה, והצגני עליה.

„כל הדרך דיקלמה אבא בספרית נפש ובי־קול מופלא משירי מיצקביץ' בפולנית. האח־בירל, בנהק ועלית כבלבירדים גדול וטוב, פרים לה את במלותה הבהולה ושלה מבינה יד אדונית, עומדת" (עמ' 39). במשפט זה, אין אף שם־עצם או חוויה, שהם אותנטיים. אף אבורים להיות אותנטיים. כולם עד אחד, בביצור — דברים, אשר לגבי עמוס עוז, הם מפר־הסמועה ולעג.

בצירה זו אי אחרת, אין ולא קיים בסי־פור „הר העצה הרעה" משפט כנגא אחד. צלו של האיום הכגום, אשר אותו אסור לשכוח, אסור לנבוד את כל המתוחים במשפט הסי־בא לעיל — נכתר כשם של אלוהים, רק הוא כאן שם־העצם והוויה האותנטיים לעמוס עוז, כי במבוונו זה הדבר־הסופר האחד ש־הוא יודע, ורק לשמו הובא כל סיפורי־הכ־כה המוזיקה בנובאה. זה חל על כל משפט אחר בסיפור. ונזכר במספרים: רק בסלילם הכוזרת האחרונות של הסיפור.

דהיינו:

רצונך, קרא לסיפורי־הבצקה הגיל תיאור אנשם של אב ובנו בתל־ארזה, ביגורי הסי־פור „הר העצה הרעה". אולי גם אכונה של האם בסיפור (ובכתבה, כי לרוגי־מזלו, גם אכונו הבריטי של אותו אדמירל מקיירל). רצו־נך, קרא לסיפור־הבצקה אביקדוסה, על אי־דות ארבע דמויות־טיפון. רצונך, קרא לי אביקדוסה לפי שאליבא דיעמוס עוז, גישתו, התלישותיה שלו — בציבות עם צל ה־איום הסתום, הכל אביקדוסה, הכל דגמיון־כרמון.

אולם נחזור נא לענין הסגנון. נרכיב דוגמה היפוטטית, בדרך של הגזמה: למשל, כמו בהדהבמות ובבציבה המתנגנת, בהן מקו־בל לפנות אל פעוטות, כשאומרים להם „המודי, איך קוראים לך?" — לנו נאמר כאן „המודי, בוא לא תמהכל עכשיו לאחור. כי עם, כובה מדרכה, טובה: כבר הולכת הקפדה יופי. ובעוד פנות כדקה, באורת בבהת, וגם נוגה, בבבן האדמה את אדמ־בני, תצא אבי. צהובה כבו הזהב שלך. ר־אדומה כבו האודם הגדול של הדואר בא היום ולי הביא בכתב. על תליותו של אביך, חמההמה, בתגובת־מכנסיה, המודי, דע שהאם הזאת היא אש הייביה. מפני שהיא הוללת לבני ילדים המתים. הודע לך כי אני דוד שכבר אין לי סבלנות להכות לרגע זה, מ־פני הבבל־בולי, באופן האישי ביותר, כן, אישי ביותר, זה יהיה מתוק של רגע ? ל־עכשיו, אתה הרוץ שני צעדים הלאה, המודי, והתבונן בעץ של סדר־בשבת חג לאילנות".

כל משפט ומשפט בסיפור „הר העצה הר־עה", בתה החבונה אחת, הוא גם תוספה כי־צין זו. גם בזיון של הספר הקדוש לו. של האבה שלי, להוא כתהוהד עבה. ואשר כש־לעצבה, קשה בכל שהייתה, לו היתה מוג־שת בבירה הבבבדת אתה — הייצי פגיחה לקראתה. ובזיון של היושר־האינטלקטואלי של המחבר: כשטחק־המתבואים אשר משחק בבך בתב־העת הבניס, לבידוד התפוצצות, התבהישר בהצלפים. בנושא הכוזבר, אשר לדעתי, חובה על המציור לא להתיר לפרסום.

כלומר, שני סוסים דוהרים לכיוונים שונים.

לעיקרת, עמוס עוז עצמו, במודע ושרצונו הכוב, מביא את השיטה עד לאבסורד. את טיפוחו שלו, הוא הופך לפארודיה, הינוליה, מבלת־היהה מצוירת, הכשובבת בפלכם. ונעש־בתה לא שונה בהרבה מן התגובה החזשר־כבית אשר הרכבנו. דהיינו, את שהוא עו־שה ללא־המיבוס לאחרים. לכתוב ולחיים בי־ניגו, הוא עושה אף לעצמו. וכאילו לא די בכך, להלן, גם כל זה, לעיקרים, הוא ביד־ביד ראי. זה אכזר או להיות כאקאבורי.

כמו לקראת איש כתתהתו, המודיע לב־שעבכיו הוא מציג איש כתתהתו. דהיינו־האינופוף הרא־אבדילי גוכרת אותנו להלוכי־. הטעם הטוב לא יכול לשאת עזה. אבל בכי־בים עינים. אולם קולים בהגי־אגון, כי עבי־שיו האיש המתחתן מודיע עם כהוא מציג איש כתתהתו. ואז אנו כהנים. אנו תומעים כי כה שהולך עם שונה לגברי כאחר היצעינו לראות בו. כי זה באבת כאקאבורי, רק ש־כבר אין לנו כוח לכל זה.

לסיכום, עמוס עוז כמו עושה הכל כדי לעבות את התיץ ביניו לבין הורדה, היאוש, ותחושת הרגיות האביתית, אשר בכיל ה־מסר שלו. על אחת כמה וכמה, ביצונו לבין האכסטה, אשר לגביה, האינטנסיביה עב־מסר כרוכה בה, עליכן, כל הריאבוליות, ה־הנפנפות, ההיסטוריה, ומבלציוותה של ה־תביכות הסכלה, עליהן היא כבביע, הנבצב של גירוש לבין־הערן, בקסת הורעותיה, ה־גוף החלוש כביתוק־כיבל כלא הסבלה והרבה — נשכנעים לנו כבך וכך רציים ומציים.

כאילו חוית של קהדלה עתיקה כופצה: מן הכסר עד לשמחות, אידיו הורשה ועוד־אמבטיה, כבלות שיש של הדר־הבדגות, ל־זות תורמיקה דבות אותו עש, פטסים דמוי אותה עודמיקה, כדיגים הבצוירים פעטה־בית בצבעי־בים, להיות דומים לאותם עפ־סים, תשלם צלוב נוהלה על הולת הבבדה; „נוסף: אחריכן, פהאום אנו בביתם, ה־זות בכוסה בתצלום ענק, של אירוהו הדבי־צה, הדי־אמבטיה וגף, העשוי כנקיקבוה רבה. אולי, אך למעינו בבלואה הויה־קה־דולה מבוסה. ההפסד פילו שלנו. אולם לא באשכנו.

האם לנצח יעמוד התייך. נסיים, איפוא, בדברים בנוסח עמוס עוז במקרים כאלה: הם שרו, כאיש אחד, בקולות ניחורים, את עוד לא אבדה התקוה־הקוהתנו.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

אמנות

תל אביב

גרפיקה מברלין

מאת
רחל אנגל

יואכים נא כיה, לכבוד הדיוק והיושר: השם „גרפיקה גרמנית בת־זמננו" שניתן לתערוכה שנפתחה עכשיו במוזיאון תל־אביב (שד' שאול המלך) יש בו להטעות. אוסף הדפים המוצגים כאן, יפים ככל שיהיו בהם, אינם באים לייצג את מה שנעשה היום בידי אמני הגרפיקה של גרמניה, אלא של העיר ברלין בלבד. על כך מעיד, אגב, גם מר מיכאל, כמנהל המחלקה לאמנות של רייניקנדורף, ברלין, בדבריו בקטלוג... „כל 112 המוצגים הם אך ורק פרי עמלם של אמנים מברלין", הוא מדגיש. בדרך איפוא לא נדה בפשטות, כי אין לפנינו אלא תערוכת גרפיקה בר־לינית בת־זמננו? כה גם שבדרך זו ניתן יהיה לבצוע אבובה־כה מן הבאים בשערי אילבות ההצגה של מחזר הגרפיקה בכותר־אין על הצדר כמה מן החשובים באמני גר־מניה היום.

רבה „סוליגיה", רציגית, מקצועית כאפ־יינית את התערוכה, ללא „כיס־אוויר" של ידידה־פתאום לבכה כן הנשבל, אך גם ללא התרוממויות מפליאות משובבות נפש. פה ושם משתהה העין לפני דף צבעוני מורכב, נאה, ליתוגרפית של מייכל צדריק, למשל, המכונה „ללא כתורה"; או הדפס־משי שלו, „אור בלי צל", המזכיר את החלומות של קליי מזה ואת אוירות ה„אופ־הרציוי" של ווזארלי, מזה.

הדפים היותר יפים מצויים באולמי־התצוגה שבקומה התת־קרקעית — כאן כמו נגלית התערוכה רחבה ונדיבה יותר. „בוקר בורזיציה" למשל, מקדם כאן את פניך, בהדפס־משי מעין סוריאליסטי, מעין פנטסטי, תת־מודע, שעיצב האמן הלמוט תומה (המכוון, אגב, זה שנים רבות כפרופסור באקדמיה לאמנויות הגרפיות בברלין). או שתי ליתוגרפיות צבעוניות, מעשה ידי היינריך ריכטר, שאחת מהן, בייתה, דומה לסיפור־אגדה רחוק, וגם רעותה חיה באיזה עולם דמיון של ימי הילדות, אי־שם מעבר להרים, יותר מאשר בעולם מציאותנו (— ריכטר, תושב ברלין שלמד בה אמנות באקדמיה, הינו יליד פולין). מזורעות המגן הזה הצדלם הזה שלנו אתה כוצא בהדפסי־צבע עזי־ביטוי שעיצב וולפגנג פטריק, בצבעים ברוטליים ובצורות אליכות, „בלבי־צייד", „תיירים", ועוד.

דפי־גרפיקה נאים, בשחור־לבן, בעיקר, מוצגים בוויטרינות־השולחן שלאורך הקיר, ומהם תלויים גם על פני אותו קיר עצמו, בעל לוויטרינות — דפים מתוך „תיק כסעות", למשל, של מנפרד פלוס, בהם סדרת תחריטים המתארים את „גופי ברליך" בגינה כמעט־מיתאפיסית; או שני התחריטים של יואכים שבמאר (גם הוא כבגל הפרופסורים — הצעירים יותר — באקדמיה לאמנויות הגרפיות בברלין).

ומכאן, סוב אל דפי הצבע שבתערוכה, ובהם מעודד השומת־לבך „נוף עם קווי־גובה", בעל הצבעים העזים, ונוף־נוף הדומה לצילום צבעוני חריף (מעשה ידי פטר ברנדט). ודף אחר הדפס אופסט בשם „פהק פיליס „הי־פי" בעל צבעוניות בורכות־קורנת (של בריגיטה בקל). וראויים לציון גם דפי־התחריטים (אקואטינטה) הנקראים בשם „אבנים חיות", אבנים בעלות צביון אירוטי חריף — סמלים מיניים של כביכול־פרחים, של כביכול־צבהים־נפתחים, אבוריים־מין שהם בשיים הגבריים כאחד.

הלמוט תומה — „בוקר בורזיצ'ה" — הדפס־משי

ביציאה מאולמי התצוגה עוד מרפרף המבט על איזה דף המעורר חד, כבה, למשל אותה קומפוזיציה קטנה המזכירה, באיזו נימה רומנטית שבצבעית, באיזו תמונות־ריתוף קלה שברכיביה, כמה מורי־הפרחים, כמה מוגזה־הנאהבים מדפי הגרפיקה של שאגאל. מר קלאוס שיץ, ראש עיריית ברלין, הפותח את שורת המברכים שדבריהם מודפסים בקטלוג התערוכה, כבדין כי תערוכה זו „מסמנת את הצגות הראשונה בישראל של אמנות הגרפיקה הגרמנית בת־זמננו", ומי כאן ניתנה לנו הזדמנות להתוודע אל „שני מוסדות גרפיים צעירים, והמורים להבנה עמוקה יותר של האמנות המתרבית בעירנו" (כלומר בעיר ברלין), ה„ברוטוסק" ברלין וה„ארטוסק" ברלין, שמהם השאלו הדפים להצגה כאן. הוא מביע את דברי המקוה לתציג בקרוב בברלין „תערוכה מקבילה של תוך האמנות הגרפית הישראלית".

גלריה אינדיאנית

מרכז התרבות של שגרירות ארה"ב בתל־אביב פתח באולמו תערוכה בשם „הגלריה האינדיאנית של קטלין", מיבחר של כשלושים ציורי שמן המוצגים כאן, השאלו מתוך „האוסף הלאומי של האמנויות היפות", והם כעין תערוכה נודדת שמשגרה ממשלת ארצות הברית אל ערים גדולות בעולם בהן יוצבו הציורים בחסותה.

הציורים שצייר ג'ורג' קטלין במהלכם של כמה וכמה מסעות שערך בין השנים 1830 ו־1836 למקומות מושבם של אינדיאנים — דיוקנאות, סצינות מתוך הווי חייהם של אינדיאנים, תמונות ציד, תמונות של „טיפי־טקס וכו'" — הם כעין דוקומנטציה, ומובן שלא בעל השיגיהם האמנותיים מעוררים המוצגים הללו תשומת־לב, אלא בשל האשנב, צר ככל שהוא, הנפתח לנו כאן אל אורח חייהם המוזר־המופלא של השבטים הפרימיטיביים־הנאיוויים הללו.

האיש הקטן — בקיסריה

הרי אראמן, יליד קובלנקה (1936) גדל והתחנך בארה"ב, רכש שם את השכלתו האמנותית, ועד שעלה לארץ ב־1968 כבר הספיק להשתתף בכמה תערוכות־קבוצה, בעיקר בניו יורק. בארץ ראינו מעבודותיו בגלריות השונות, בחיפה, בתל־אביב. תצוגתו האחרונה, בגלריה לאמנות בקיסריה, חושפת דפי אקוורל קטנים בעלי נימת הומור מרירה־מתוקה מעין קריקטורות קטנות.

דמות אדם זעירה מסוגננת, לעתים בקבוצות של כמה כפילים, כגיבור הקומפוזיציות רובן. הנה הם מלאכים עפים בשמיים; הנה הם על הר קטן והלל כאד שדגל ... בראשו המוהד. הנה מופיעה הדמ... קטן בחליפה אדומה, יד אוחזת ... שחורה פתוחה המכוננת על ראשו ... הגשם שאולי עתיד להמטיר ... האפור הקטן המרחף מעליו; למטה ... של שדה ירוק, „למעלה: שמיים ... הממלאים את רוב שטחו של הד...

אוירת פאריס

הגב' לולה קאר, בת לסופר ה... פיקס, עלתה לארץ לפני כמעט ... שנות לונדון ופאריס. בתערוכתה ... בארץ, שנפתחה זה לא כבר ב... דרום בתל־אביב, מוצגים שלושה ... ציורי שמן, מהם הזוכרים את אוי... המאה בפאריס, משהו בין האימפ... הנאיווי הרומנטי, יש כאן למ... הזוכרת את הבתים הקטנים בסמט... שבציורי אוטרילו, ותמונה הזוכרת... הסיין, ואת נערות הרחוב של לוט... אינטריירים המזכירים את תמונ... ויר שצוירו על ידי ציירים יש... ימים ההם, בצפת או בעין הוד.

ירושלים

רישומי אביבה אורי

מאת
יגאל צלמונה

גלריה „גידאי" (רח' בלפור 9, ירושלים) מציגה תערוכה והא כרישומי אביבה אורי. הרישומים הם מן השנים 1974 ו־1975. ייתכן שזאת היא צורת התצוגה הנאותה ביותר של דפים אישיים ואינטימיים אלו — באוירה ביתית נעימה המאפשרת דו־שיח והתקשרות בין הצופה ליצירות. אין צורך להציג את אביבה אורי, ציירת ורשמת ותיקה, שגישתה לכלי הביטוי הפלאסטיים האצילה על רבים ושובים. הצגת רישומיה בצד אלו של אריה ארוך מאה קופפרמן ואמנים צעירים יותר בתערוכת „רישום־מעל ומעבר" במוזיאון ישראל (אביב 1974), הדגישה את העובדה שיצירתה היה בה מעין „פילוס דרך וניצנים ראשונים של הרישום החדש בישראל", והצביעה על פעילותה של אמנות חשובה זאת כחוליה מקשרת בין אסכולות המפשטה של שנות החמישים והשישים לחיפושיהם האמנותיים העכשוויים של בני הדורות הצעירים.

מדפיה של אביבה אורי אתה לכד את האפשרות של רישום טהור, הנעשה באמצעים פשוטים: קו, צורה, ניר לבן. שילובם של מיקום־הרכיבים, ההתחשבות במסגרת הדף, האיכויות של תנועת יד־האמן וכל מה שכשתמע מכבת והאסוציאציות והתקשרות לצורה — יוצר התרחשות אסתטית, שהיא במקרה הטוב גם בעלת מימד מוסרי.

על הקו של אביבה אורי נאמר כבר בעת התערוכה במוזיאון ישראל שהוא „קו המתרגם זרימת קיום בגוף ושנעשה במרוצת השנים לקו המגלם את זרימתו שלו ודרכה את דמיונו של האמן ואת מגורי". האירועים הפלאסטיים המתייחסים אל הקו — רישום צורות, חריטות, מחיקות — אפשריים רק בתחום המסויים של הרישום על נייר. הדבר חשוב מכיוון שכך אין כאן נסיון להעברה מיותרת ועקרה של אפני עשייה מתחום אחר — למשל, ציור — אל תחום הרישום. אביבה אורי, היא אמנית שתחושת החומר חשובה לה יותר מכל דבר אחר ולכן היא רגישה לספציפיות של המדיום.

חשובה לה רב־גוניות האיכויות הפלאסטיות של הקווים: קו מהוה וקו רופף, קו נמשך וקו הנעצר לפתע, קו צבעוני וקו שלוז, קו בטוח וקו כוהס, רך וקשה, ספונטאני ומאופק, „כושגי" ואכספרסיוניסטי. רב־גוניות „אנושית" כזאת קיימת אף במרקם הצורני שיש בו מיגורים „קסים" ו„רכים", צפופים ומאווררים, קטעים שהריתמים השולטים בתחומם מהירים, וקטעים בעלי איכות קצבית איטית יותר.

מבחוק מעניין וכוחה מפרה יש ברישומים המוצגים בין קוי הפיפרון וקוי הגיר התודרים עליהם או הנעתקים בחוזם אליהם. לקוי הפפרון, ה„גרבוזים" בין קוי הגיר השחור, איכות כושבית הם בעלים אוטומאציות של הכנון קר, של סקיצה שלדית ושל מבנה מאושש. קו־הפחם לעומת זאת חמים, מחוספסים ומשתייכים לרובד אחר של איכויות.

הקווים הצורות הם רישום של זכרונות, של חוויות צורניות ופיזיות. בהיותם תרגום גראפי מידי של התעודת־יד האמנית הם גם ביטוי למגזה הרגשי. התהליכי העשיה נראים בתוצאה שהיא סיכומם המעשי. כך אנו רואים בכל רישום עדות ללבטים, לחרטות, לנסיגות, לרגעי ההיסוס והדאגה ואף להתפרצויות המרץ והכוח, להחלטות הנחרשות המסלילות את היד הוצרת אל הגיר, אל הפרספקה. אין להסיק מכך שרישומיה של אביבה אורי הם תוצאה של אוטומאטיזם שלוח־רסן. האימפולסיביות של תנועות־היד ממושטרה ומבוקרת ומהווה אך רכיב נוסף במערכת הכללית של אלמנטים אשר ניתן להפיק מהם הכוונות רגשיות. בספר רישומים אף מעידים על איפוק כגבפי שלא היה כמוהו בעבודותיה הקודמות.

המערך הצורני המתפרש על פני הדף הינו תוצאה של העברת מוטיבים אישיים שסופקו לאמנית בעבר על ידי הטבע ושאבדו במשך הזמן את הקשר הוטותי עימו — לעולם בעל חוקיות שונה כל כך והומה כל כך לזו של הטבע, עולם הציור. בדרך כלל אלו עיבודים של צורות פשוטות התוהרות על עצמן בשינויים איכותיים על פני הדף משולבות בהן פקעות קוים כתגעשות, הבזוית את עיקרם של דפים אחרים. רישומים אחדים בנויים על מכפר פסים אופקיים עבים ודקים המנחים לרוחב הדף באמצעיתו, תוך התעלמות גזירית מפרקים. קוים דקים, „שעירים", פורסים על המיגורים האלו, מלספים אותם, יוצרים בתוכם וביניהם זרמים עצבניים של חיים. הנייר מבלית בין הפסים ויוצר כך קוים לבנים התחורים כוזר על אלו השחורים. החלל הריק הצר בין הרצועות השחורות הינו נשימת החיים של הנייר. זהו מרחח, שאילו היה רק מעט רחב יותר היה כפריד לעולם בין שני פסים פשוטים, אך כאן הוא מהווה שדה צר של מתח מגבמי בין שני אלכסנים פלאסטיים רבי־עוצמה. אתה מצפה לניצוץ החשמלי שייתפוצץ ברווח הזה. כמדומה — לעינינו חוזרה מופשטת על הפחת החיים בחוזר הגלומה ברווח שבין אצבע־אלוהים לאצבע־אדם בציורו של מיכאל אנגלו שעל תקרת הסיסטינה.

ברישומים שהעיקר בהם הקונטיניציה — בתפס החלל שמסביב לצורות (כלומר הניר עצמו) כשמת מת. בדפיה של אביבה אורי מהוות הנייר רכיב שווה־ערך לקו והצורה. הנייר נתפס כחלל — כמשטח רחב או צר, גדול או קטן, המהווה משקל־נגד לצורות. הוא נתפס כ„לבד" וכנוצל ליצירת דו־שיח צבעוני עם קוי „הגיר השחור", והוא נתפש כחומר כמוסס או חלק, שאפשר להרוס בו, לצייר עליו ולמחוק קוים לתוכו. העשייה יונקת לתחומה את „הקיר התומך בה". הדיאלוג הזה בין הנייר והקו נמצא ביסוד האחדות הכוללת של היצירה. הדף הופך להיות לגוף אורגני, לאובייקט „קיים" ולא מסך אידיאליסטי להקרנת צורות.

נראה שבעבור אביבה אורי יש לדף הנייר הבנות נוספות־קיומיות. הניטראליות ההחסית שלו וקיומם של כיוונים ומיקומים ביחס למסגרת הדף כמו: למטה, למעלה, ימין, שמאל ומרכז, עושה את ריבוע הנייר לתחליף של קוסמוס. זהו קוסמוס נתון, שבו מתווה האני הנייר קוים שהם רישומו של מחול מיסטי, של אופן הסלכת שלמה הפני כי אל חלל מגולי וקיים כאחד.

הערכיות הגבוהה של רישומי אביבה אורי הנה פונקציה של אצילות מוסרית חסרת־פשרות, של הויתור על כל שטחיות התהייפיפות לשמה, של השילוב בין ביקורת עצמית וספונטאניות, בטוחן בערכים נתונים והצורך בהרפתקה צורנית מחושת ומרעננת. אלו תכונות להן נדרש אמן „טוב", ואולי למעלה מזה — „אדם טוב". וסולת לי של השימוש המסובך הזה במילים.

תערוכת רות...

גלריה „ארטאי" מציגה ציורי־קולאז'ים של רות לוין. הציורים ות... התמונות הם: ירושלים ומדבריות זה. כראות־הנוף והכלצותיו מסו... לפריסמה ציורית אישית והתוצאה ... כמעט מופשט של כהמי־צבע ... המצליח להוליך איכויות קיימות ... צורה, וצבע — כמו חושניות הצ... קשיות־הסלעים האור המדברי...

הציירת מכיחה רגישות לטכב... בטיפול בצבע. נראה לי, עם ז... לוין עושה שימוש חיצוני ברכיבי... כמו השרבוט התורקן בתוך הצבע ... נייר (כך היא קורעת את מפו... בקולאז'ים שלה כסמל לעיר הר... רוצה בכל המובנים). רכיבים א... כים לשפה אמנותית אחרת, הגדו... כום והעמקה, נוספים, שבאו כבר ... בציוריהם של אחרים כציירינו ... שימוש בהם כאן, לצורך אפקט ה... מעיד על רצון ל„פלאבאריזציה" ... אמנותית שלא עוכלה על ידי הצ... האיכויות ה„קישוטיות" של הצב... האופי של כמה מתכונותיה, מכאן ... הצורם למשל, שבין השרבוט ה... בין „בישולי" כלוקק מדי של התח... גי.

השימוש בכלי־הביטוי של הצ... מעוגן בתפישה אמנותית מגובש... אמוריה תפישה עולם ברורה.

ספרים חדשים עיון ראשון

סיפורת

נערים במוסד אוסטרי

רומאן על כעליה של חבורת נערים, בבית־ספר אוסטרי הנשלט במשטמה וזמורה. סיפור זה, של אחד מגדולי הספרות הגרמנית נכתב כשלושים שנה לפני השואה... הבאבים על אוסטריה וגרמניה, אך מבין השיטין ניכר, כי המחבר חש ברברבריות הנאצית הבואה. (רוברט מוזיל „נבוכותיו של התלמיד טרלס", עברית: א. כרמל, הוצאת ספרית פועלים, תל־אביב, המפעל לתרגום ספרי מופת, תשל"ה, 160 עמ').

עיון ומחקר

גבורה וגיבורים בספרות העברית

במחקר, המבוסס על בדיקת יצירותיהם של שבעה סופרים, דיון בתהליכים הרוחניים אשר לדעת המחבר הם מהותיים יותר להבנת התהליכים ההיסטוריים מאשר השיקוף החיצוני שאותו יכולה להשוף ועדות־חקירה. הספר זכה בפרס להוקר מוטיב הגבורה בספרות העברית החדשה מטעם משרד הבטחון, „יד לבנים" ואוניברסיטת בר־אילן. (הלל וייס, „דיוקן הלוחם", על גבורה וגיבורים בספרות העברית של העשור האחרון, הוצאת אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן, תשל"ה, 252 עמ').

על מסורת האגדה

מחקר העוקב אחרי התמורות שחלו בבשורים אגדות, או קבוצות של אגדות, ומבקש להצביע על הדרך שבה קלטה כל אגדה בגלגוליה השונים מוטיבים חדשים, או עברה תהליך של עיבוד המוטיבים הישנים בגירסה חדשה. הספר הופיע במסגרת הסידרה „עם ישראל ותרבותו" בעריכתו של פרופ' יוסף דן. (יוסף היינימן, „אגדות ותולדותיהן, עיונים בהשתלשלותן של מסורות", הוצאת „כתר", ירושלים, תשל"ה, 254 עמ').

הגות ימי הביניים

תולדות הפילוסופיה היהודית בימי הביניים, מראשיתה בשלהי תקופת הגאונים ועד ראשית הזמן החדש, ערב הופעתו של ברוך שפינוזה. המחקר דן בהרחבה ברעיונותיהם של הפילוסופים הגדולים המשגים במעלה, שפעלו בתקופה זאת, תוך דיון משווה בין הפילוסופיה היהודית והפילוסופיה הערבית, היוונית והלאטינית. (קולט סיראט, „הגות פילוסופית בימי הביניים", הוצאת „כתר", ירושלים, תשל"ה, 516 עמ').

הספרות העברית בימי הביניים

ספר ראשון בסוגו, הסוקר את תולדות הפרוזה העברית במשך כאלף שנה, מראשית תקופת הגאונים ועד סופה של תקופת הרנסאנס. המחבר מנתח את הסוגים השונים של היצירה הספרותית העברית שרווחו בתקופות השונות ואת השתלבותם ביצירה הכללית של ימי־הביניים. כן דן המחבר בגלגולי הצורה של הסיפור העברי בימי הביניים וביחס שבינו לבין ספרות המוסר. (יוסף דן, „הסיפור העברי בימי הביניים", ספריית כתר — עם ישראל ותרבותו, הוצאת „כתר", ירושלים, תשל"ה, 292 עמ').

שירת הקודש העברית בימי הביניים

קורותיה והתפתחותה של שירת הקודש העברית למן התהוותם של סוגי הפיוט הקדומים בארץ־ישראל ועד סוף היצירה הפייטנית בשתי האסכולות הגדולות של יהדות אירופה — האשכנזית והספרדית. דגש מיוחד מושם על שלבי התהוותם של סוגי הפיוט הקלאסיים, על זיקתם להתפילה ועל דרך עיצוב תבניותיהם הראשונות. (עזרא פליישר, „שירת הקודש העברית בימי הביניים", הוצאת „כתר", ירושלים, תשל"ה, 528 עמ').

היסטוריה

אלף שנות אירופה לאטינית

מחקר הדן בהולדתה של ציוויליזציה, התארשותה והתגבשותה בזירה גיאוגרפית חדשה, נפולת היסטוריה עד זו. אחרי ספר נידונים של הקיסרות הרומית הנפכים למוקד הציוויליזציה החדשה, הכובשת שטח נרחב בתהליך של גיבור וקולוניזציה. (שלמה נאמן, „לידתה של ציוויליזציה", הוצאת ספריית פועלים ואוניברסיטת תל־אביב, סידרה בעריכת דוד הנגבי, תשל"ה, 488 עמ').

זכרונות וספ...

זכרונות עתונאיים

סיפורו האישי של עתונאי, חיי הישוב העברי בארץ־ישראל עשרים האשר סגנונו הקנה לו מיוחד בין חלוצי העתונות העבר... זו אינה אוטוביוגראפיה, אף מבוססת על זכרונות אישיים. הכ... חייד תוך כדי כתיבה וכתב — תוך־ שאותם זה. (אורי קיסרי, „זכ...רות", הוצאת „עם עובד", תשל"ה, 204 עמ').

לזכרו של חבר

חוברת זכרון ליצחק ברמן, אי־עור, מורה ומחנך שהטביע חותמ... הגדל בבשק. בחוברת דברי הז... שידה הדברים מעזבונו. („יצחק... צאת כפר גלעדי, איחוד הקבוצו... תשל"ה, 74 עמ').

מ
מוסד ביאליק ✶ ספרים חד...
עזרא זוסמן
קשת ניסן
רשימות פיוטיות ·חריפות·התפיסה ועדינות· של מראות נוף ומלווי אנוש מקרוב ...
✶
בן־ציון דינור
במאבק הדורות
המחקרים הכלולים בספר זה מצטרפים כדי היסטוריה והיסטוריוסופיה כאחת, תחום שורשי הקשר המיוחד־במינו של עם ישראל ישראל. הספר מעניק מימד של עומק לו הציונות ולמאבק על זכותה וצדקה של שיבה בימינו.
✶
הנרי בייקר טריסטראם
מסע בארץ־ישרא...
[יומן 1863-1864]
תרגם מאנגלית והוסיף מבוא והערות ח. ברעמרם
הספר מתאר את ארצנו, כפי שראתה לפני שנה ומעלה, על כל גילויי חייה, על טבעה הצומח והדומם, והוא של חן והומור מלבב עליו.
בשבוע הספר העברי — הנחה
ספרי כינוס ✶ הלשון העברית ומחקרי ספרות יפה ומדעית מקורית ✶ היסט... והיסטוריוגראפיה ✶ ארץ־ישראל וחקירת... ספרי מופת מספרות העולם
להשיג בדוכני הספרים, בבתי־מסחר לספרים ... ההפצה של מוסד ביאליק ת.ד. 92 ...

אוניברסיטת בר־אילן
המחלקה לפסיכולוגיה
ביה"ס לחינוך ע"ש פנחס חורגין
הציבור מוזמן
לטקס כינון הקתדרה בפסיכולוגיה של הילד המיוחד ע"ש לוננפלד—קוהן
שיתקיים אי"ה ביום שלישי, י"ז בסיון תשל"ה (27.5.75), בשעה 18.00, באודיטוריום ארנסטנה בקרית האוניברסיטה.
בהנחיית: פרופ' מנחם צבי קדרי, רקטור האוניברסיטה.
פתיחה: מר מיכאל חזני, שר הסעד.
ברכות: ד"ר שמעון זקס, מנהל היחידה לחינוך מיוחד במשרד החינוך והתרבות
הרצאה: הפרובלמטיקה של החינוך המיוחד — פרופ' יוסף גלבן, בעל הקתדרה.
חלוקת מלגות לסטודנטים מצטיינים בחינוך ובפסיכולוגיה.

אופקים גלריה לאמנות
מילכה בן־ארי שרה קישון
מציגה במלון מגדל־דניאל
הרצליה פיתוח (בין „אכדיה" ל„שרון")
ביום ששי ושבת 24—23 לינוי
מעבודותיהם של
אברהם מנגה, ברוך אלרון, זהר, אדית קמחי, שועלי מרשי, הרי מסמן ועוד.
• התערוכה תמשך עד סוף מאי •

מסגריה
מקבלת כל סוגי עבודות מסגרות
לרבות שורגים וגדרות
•
טל' 847364

זה עתה הופיע!
לחיות עם פלשתינים
מאת: אליהו אלישר
בהוצאת ועד עדת הספרדים בירושלים
הספר מגולל סיפור חיים ציבוריים סוערים במשך 50 שנה. פרשיות נעלמות הבאות להסביר בבהירות שהתופעות השליליות של היום הן תולדה של הטעויות של אתמול.
לתנועת התחיה הציונית יש נקודות רבות הזהות עם תנועת השחרור הערבית. שרשרת הטעויות החלה בשנות העשרים והשלושים ובשל כך איבדה התנועה הציונית הזדמנויות לנצל נכונות של ראשי התנועות הערביות לבוא לידי הסכם עם התנועה הציונית.
המחבר מספר גם על פעולתו להצלת המיליון הנשכח של היהודים שהתגוררו אלפי שנים בארצות האיסלם.
בספר למעלה מ־300 ע'.
המחיר: —.25 ל"י.
להשיג: ת.ד. 10 ירושלים
הזמנות: טל. 02-226461
ובספרית הפועלים, רחוב אלנבי 73, תל־אביב.

למכירה
רכבת חשמלית
MARKLIN מודל
3X1,20 מטר, 12000 ל"י
לפנות טל. 052-20098, בערב.

הוצאת שוקן
מזמינה אותך
לדוכניה בשבוע הספר העברי
ש"י עגנון/לפנים מן החומה
ספר חדש מעזבונו של חתן פרס נובל.
שבתי טבת/יומנים מאתמול
סיפורים מחיי תל־אביב הקטנה מלווים ברישומים מאת הצייר אריה נבון. ספר חדש של מחבר רבי המכר „חשופים בבריה" ו„שעשוע ובור".
הרמן הסה/מתחת לגלגל
תרגום עברי חדש של ספר נוסף מרבי המכר של הרמן הסה.
אלכסנדר סולז'ניצין/ במדור הראשון, ארכיפלג גולג
רבי מכר עולמיים בבריכה רכה.
ארתור רובינשטיין/ שנותי היפות
הפסנתרן הגדול מתאר את שנות נעוריו ואת חיי החברה הגבוהה באירופה ובארה"ב.
כל אלה ועוד ספרים רבים אחרים בהנחות ניכרות בדוכני שבוע הספר.
ש
הוצאת שוקן/ירושלים תל־אביב

לבוריס כגן ורעיתו
מפיץ העתונות העברית בצפון אמריקה
לפניה ואליהו אפשטיין
ברכות מקרב לב
לנשואי הנכדה—הבת חוה
עם בח"ל
בית מעריב

המכון האיטלקי לתרבות
רח' מרמורק 4 תל־אביב
פיסול בן זמננו
פסלים בסדנאות של בית היציקה ונטורי ארטה, בולוניה.
הפתיחה ב־28 במאי 1975

קונצרן תעשייתי מזמין בזה
הצעות לשמירה
במפעלין באיזור המרכז
בפרטים יש לפנות לת.ד. 9184 תל־אביב.

הקהיליה האירופית על בולים

אנדרטאות ללוחמים אנטי־פשיסטיים — על בולי איטליה

דגלי מדינות ה„שוק" על בול של גיברלטר

בבאטולי, רומא וקטאניה, כוסי־עות על 3 בולים, בערך נקוב של 70, 100, 150 לירטות.

*

הנצחון על הנאצים — על בולים

4 מדינות פירסמו צתה את בולי־ן, שהנפיקו לציון 30 שנה לנצחון על הנאצים באירופה.

מייסדי ה„שוק" על בול איטלקי

שלושים שנה לשחרור מהנות הריכוז — על בול בלגי

שחרור מחנות הריכוז והמו־לי לבניה של אסירים עולמיים מופיעים על בול בלגי בערך נקוב של 4.50 פרנק. אנדרטה ללוחמים אנטי־נאציים ביוגו־סלאוויה, פרי עבודתו של הפסל דושאן באמטניה, מופיעה על בול יוגוסלאווי, בערך נקוב של 3.20 דינאר. בהסבר לבול נאמר, שיחד עם הנאצים פעלו נגד היוגוסלאווים הארי־סלקים, הבולגרים וההונגרים וכי מיליון ו־700 אלף יוגו־סלאווים...

אנדרטה יוגוסלאוית למופלים במלחמה נגד הנאצים

סלאווים נהרגו בקרבות או הושמדו על ידי הנאצים.

בול בראזילאי לציון סיום מלחמת העולם השניה הופנק

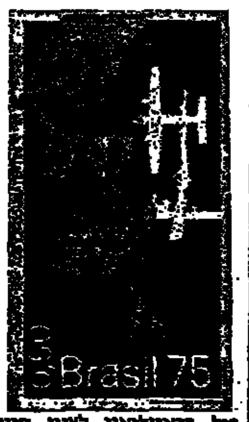

בול בראזילאי לציון סיום מלחמת העולם השניה

ממנדש, בערך נקוב של 0.50 ק. הוא מציג סמלי נשק וחיי־לים.

20 שנה לברית ורשה — על בול פולני

במלאת 20 שנה להקמת „ברית ורשה" הונפק בפולין ב־14 במאי בול לציון של...

20 שנה לברית ורשה — על בול פולני

1.50 זלוטי, המציג דגלי הי מדינות שחתמו על הקמת הי ברית.

יונפק בול לציון 70 שנה ל„בצלאל"

בפברואר 1976 יונפק בול לציון „בצלאל בשנת הי־ה", שעוצב על ידי הסטודנטים מה־מחלקה לעיצוב גראפי אשר זכה, לאחר שהוא זכה במ־קום הראשון בתחרות מטבית לעיצוב הבול. הבול הקודם שהונפק לציון יובל „בצלאל" ראה אור באפריל 1957 ו־צויר על ידי האחים כ.

אליעזר שמיר...

פיקה צרפת בול בערך נקוב של 45 ס., המציג את בנייני ה־מועצה ודגלי המדינות האי־רופיות. גם הולנד הנפיקה ב־ספטמבר אשתקד בול לציון 25 שנה למועצת אירופה.

במלאת 20 שנה להקמת ה־קהיליה האירופית הנפיקה אי־טליה ב־28 באפריל 1971, 3 בולים, בערך נקוב של 50,

מועצת אירופה — על בול צרפתי

90 לירטות, המציגים את דיו־קנאותיהם של ראשי הקהיליה ו־הם:

קונרד אדנאואר (1876—1967), מדינאי גרמני אשר פעל למען הסכם השילומים והנורמליזאציה של היחסים עם ישראל.

אלצידה דה גספרי (1881—1954), מדינאי איטלקי, בין השואפים העיקריים ליסוד אירופה מאוחדת. בעת היותו ראש הממשלה, בשנים 1945—1953, הרשה עזרה ליהודים פליטי המחנות ואיפשר ל־

הסכם „בנלוכס" על בול הולנדי

אניות והעפלה את המלגתן ארצה. היה ידוע ביחסו האוהד לממדינת ישראל. והשלישי הוא רובר שומאן.

ג'ורג' מרשל (1880—1959), איש צבא ומדינאי אמריקני, שעל שמו נקראה „תכנית מר־של" (התכנית להבראת אירו־פה, שהיוותה יסוד לשוק האי־רופי המשותף), מופיע על בול מערב־גרמני שהונפק במלאת שנה למותו, בערך נקוב של 40 פניג. דיוקנו מופיע גם על בול אמריקני, שראה אור ב־סוף 1972, בערך נקוב של 20 סנט.

6 מדינות ודו חברות ב־קהיליה האירופית עד 1973 ו־הן: צרפת, גרמניה המערבית, איטליה ו־3 מדינות בנלוכס (בלגיה, לוכסמבורג והולנד). „הסכם בנלוכס", שנחתם ב־1944, מופיע על בולים אחד־

גו'רג' מרשל על בולי גרמניה וארה"ב

דית, שהונפקו ב־3 מדינות בני־לוכס, שראו אור בספטמבר 1974, במלאת 30 שנה לחתי־מת ההסכם.

3 מדינות נוספות, צורפו ב־ראשית 1973 לשוק האירופי, והן: בריטניה, אירלנד ודני־מרק. בנורווגיה הצביעו נגד ההצטרפות לשוק, לכן היא לא הצטרפה.

3 בולים בריטיים, שהונ־פקו לציון ההולמה על הצ־

מייסדי הקהיליה האירופית על בול של לוכסמבורג

טרפות לשוק, ראו אור ב־3 בינואר 1973, בערך נקוב של 4, 3, 5 (2), המציגים סמלי

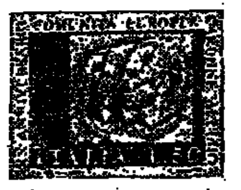

מייסדי ה„שוק" על בול איטלקי

9 מדינות השוק ודגל בריטי. כניסת אירלנד לשוק האירופי צוינה על 2 בולים, שהונפ־קו ב־1 בינואר 1973, בערך

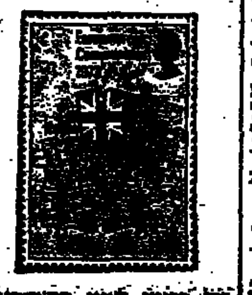

בול בריטי לציון ההצטרפות ל„שוק"

נקוב של 6, 12 פ., המציגים ציור זהה של סמל שיתוף הפעולה.

דגלי 9 המדינות של ה־שוק, מופיעים על בול שהונפק בגיברלטר בפברואר 1973, ב־ערך נקוב של 10 פ. ועליו הכתובת: „כניסת בריטניה ל־שוק האירופי, ינואר 1973".

אנדרטאות לגבורים אנטי־פאשיסטיים באיטליה, שהונצח

ינת בולאי

... האירופי ב־... אישר את ... הקהיליה ... את תהיבות ההסכם ... ישראל והקהיליה ה־... אשר ייכנס לתוק־... בולי. ביקים אלה ... הקהיליה האירופית ... 25 שנה להכר־... של רובר שומאן (...—1963), המדינאי ה־... שנולד בלוכסמבורג, ... 1950, בדבר הק־... קהיליה האירופית.

... מאן על בול צרפתי

... מאורע, הנפיקה לוכ־... — התברה בשוק ה־... ב־28 באפריל בול, ... של 4 פרנק, ה־... דיוקנאות של מייס־... הקהיליה: רובר שומאן, ... (1900—1957), ... מדינאים הליברליים ... ידיד ישראל, ... סטאק (1889—...) ... מדינאי בלגי הגול, ש־

... הולנדי מוקדש ... מועצת אירופה

... היה בין ידידי יש־...

... שומאן האירופי" — ... הבול הצרפתי ה־... הונפק ב־13 בתז., ... של 80 + 20 ס. ... דיוקנו של שומאן.

... האירופית צוינה ב־... מלאת 25 שנה ל־... במאי אשתקד הנ־...

תשבץ „מעריב" מס' 958

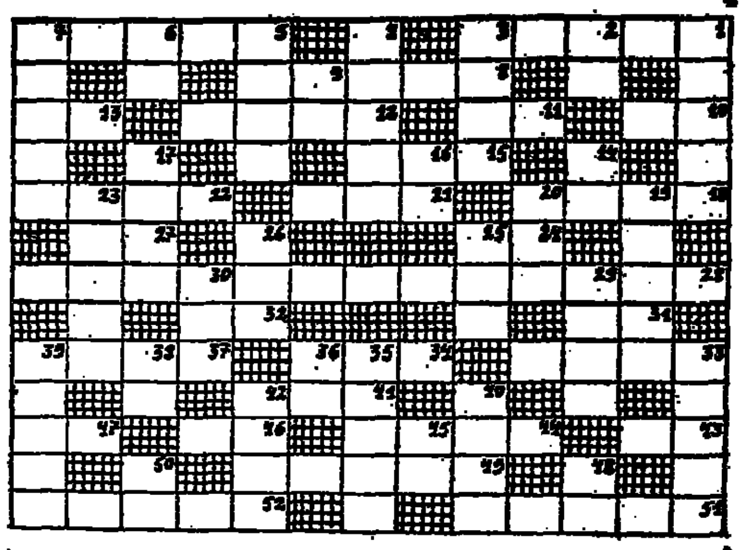

מאוזן: 1) צפור־שיר גדולה במקצת מן הדרור, 5) דפיצים, 8) אחד מחומ־שי התורה, הנקרא גם „משנה תורה", 10) בהיר, 11) מושב כבוד, 12) כצע בתוך הגעל, 13) כדית יבש קדוכה, 15) טיב, תכו־נת דבר, 18) ראש ה־איל, 21) נחש, 22) תול־עה, 24) כלת בקשה, 27) כגפל מיהוד, 28) מחולל תנועת החסידות, 31) קרס, 32) מוקיון, 33) אישה משועבדת לכל ימי חייה, 34) אגל, 37) הנע־שה סהור־סחור, 41) אהי רבקה, 43) כקוה כים גדול, 44) חוקר בבדע ה־לכון, 46) שמה, 47) צי־לה על־פני המים, 49) כלת קריאה להבעת תק־וה, 51) שדה העופה ב־צרפת, 52) פסתן־אדמה.

מאונך: 1) צבת־בר, 2) גבוה, 3) בית־תולים בארץ, 4) לשון שבה כוה־בים חלקים רבים מספר דניאל, 5) שם כולל לכל התלמוד, 6) נצח, 7) סי־פור קצר, 9) חלק, מנה, 14) כלי מאור, 16) כדו־לספרים, 17) תיק קטן ל־כסף, 19) בלאי, 20) כינוי להכם יהודי בתקופת בית שני, 23) כיהוה, 25) שבועה בקללה נגרבת, 26) כיפור אלגורי קצר, 29) קהלה, 30) כלי־מסה, 33) כינוי למוסיפים לאחר הזכרת שמו של גדול בתו־רה (ריה), 35) כי־יאה, אסיפה כללית (לדעות), 36) הן, 38) ידיה, 39) גיבוב דברים, 40) סוף, 42) ראש קהיליה, 45) שגגה, 48) צינן, 50) די.

נכיון אותיות

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24

רשום מלה בהתאם להגדרה, במשבצת הראשונה, הורד משבה אות, שנה את הסדר אם צריך, ורשום את המלה הבאה, בהתאם להגדרה, במשבצת שאחריה. את האות שהורדת רשום ב־ריבוע שבצד ימין. המ־שך כך גם ביחס ל־משבצת השלישית ואת האות שהורדת הפעם רשום בריבוע שבצד שמאל. אם תמלא נכו־נה את כל המשבצות, תקבל בשני טורי הרי־בועים מלמעלה למטה, שני שמות שיש קשר ביניהם.

כמוים ביניהם. הגדרות: 1) ה, 2) משפי, 3) מבינת אירנה, 4) מצודה באוסליה, ע־אליה בא הקיסר הגר־מני היינריך הרביעי ל־בקש מחילה מהאפיפיור גרגוריוס השביעי, 5) הכם רומי קדמון, 6) גבעול, 7) לכר, 8) הר משקה, 9) כלע, 10) ריה, 11) חומר כיבולי, 12) כספק, 13) רגול־רי, 14) מידת אורך, 15) אם הגרגלית, 16) קיפה־ני מדעתיה, 17) ליא רבב, 18) בהמה, 19) מלכה באמריקה, 20) קליפה דקה, 21) כסף גרמני, 22) אי באמריקה, 23) הרגזה, 24) מבית.

פתרונות החידונים הקודמים

פתרון לשבץ הקודם (957)

בואו חשבון [948]

ע ה י ד
ה ע מ
ש ו מ ד ד
ד י י מ ד
י ד ל י
ש ד י ע ו כ

האימוניה: 0739 53 626487

06156 47 49 58

בפעולת כפל זו הוח־לפו הספרות באותיות. מצא את ערכה של כל אות ורשום את האותיות המתאימות במקום הספ־רות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות ל־הרי פיענוח איברה של רבינדרנאט טגור.

*

שלחו את הפתרונות ל„מעריב", ת.ד. 20044 תל־אביב. צרפו את ה־פתרונים לקופון ורשמו על גבי המעטפה: „תשבץ מס' 958", או „בואו חשבון (948)", או „נכ־יון אותיות".

שמות הזוכים יפורסמו בעיתון.

אברהם פלמן

מחר דוקרב ישראל — יוון

שח מט

אירועי „הפסטיבל נתניה" יקיים השנה והתקיים כבר במבאר־שבע בתחרות בינ־לאומית, התורנה במקצת בהתמכות התחילה. תהיה זו ההתמודדות בין נבחרות יש־ראל לנבחרת יוון במסגרת ההתמודדות על גביע אירופה לקבוצות.

ההתחרות בין שתי הנבחרות תהיה בת שני סיבובים, הראשון במוצאי שבת השנ־ביום ב' בערב, זירת הבמח־קים במלון „שלמה המלך" בנתניה, יהי המצפלים 18.

בכל קבוצה ישחקו שמונה אבנים. בנבחרת ישראל יופי־עו: ליברזון, שבקוביץ, כגן, קריידמן, בליימן, צ'רניאק, רדשקוביץ ובלשן...

(...)

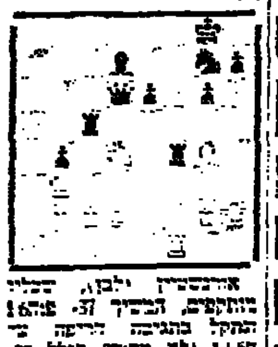

המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא תל־השומר

יום האזכרה הרביעי

למייסדו ומנהלו הראשון של בית־החולים

ד"ר שיבא ז"ל

יחול ביום שלישי

י"ז בסיון תשל"ה (27.5.75).

טכס האזכרה יתקיים בבית בית־החולים יהיה בשעה 14.00, באולם ההתכנסות במרכז הסיקוב.

ידידים ומכירים מוזמנים להשתתף באזכרה.

הנהלת בית־החולים

בהזדמנות
דירה — 2½ חדר

עם מרפסת גדולה למכירה

רח' צייטלין 16 (פינת לווינסקי 72) תל־אביב, דירה מס' 9.

ניתן לבקר כל שעות היום.

הורים!

התמנו עבור ילדיכם

על דו השבועון החינוכי הכתוב ברוח היהדות

זרקור

העיתון לילד ולנער

מחנך לאמונה ולבטחון בה', לאהבת תורה ולאהבת ישראל הארץ.

דמי מנוי לשנה 38 ל"י, לחצי שנה 21 ל"י

למותבים תשורות השתתפות בהגרלות פנק של פרסים.

מערכת זרקור, רחוב בלילוס 10, ת.ד. 5284, טלפון 222468, ירושלים.

כימו טכניקה בע"מ

הודעה לצרכני דבק בירושלים

„קרטון ירושלים" איננו משמש יותר כסוכננו.

הזמנות יתקבלו במשרדנו בפ"ת, טלפון 912001 או בירושלים, טלפון 226493.

משרד התקשורת
חוזר ומודיע

...י כל הזמנה חדשה של מעטפות יש לבצע ...התאם לדרישות התקן החדש, כפי שהתחייבו ...היצרנים בפני המשרד.

...ן חוזר המשרד ומדגיש, כפי שפורסם בכלי ...התקשורת, כי יאפשר לכל אזרח ולכל גוף ...השתמש בכל המלאי הקיים של מעטפות ...כל גודל למשלוח בתעריף של מכתב רגיל — ...3 אג' ולא בתעריף של מעטפה חריגה, עד תום ...מלאי זה.

מושב שיתופי נוה־אטי"ב בחרמון, רמת הגולן

דרושות משפחות

עם ילדים בגילים 3—7

להצטרפות למושב שיתופי בנוה־אטי"ב

במקצועות: תיירות, אתר הסקי, בית הארחה, עבודות קבלניות, חקלאות, תעשיה.

קבלת המשפחות בתנאים מעולים.

בדבר פרטים: נא לפנות לועדת קליטה, מושב נוה־אטי"ב החרמון, רמת הגולן. טלפון: 067-37576.

הכא מן الأصل

מעריב לספורטאים

דב ניסמן, השחיין שקבע החודש 8 שיאים ישראלים:

למונטריאול – רק אחרי שנה של אימונים בארה"ב

מאת אורי ירון

השחיה הישראלית ידעה בהיסטוריה שלה אלופים גדולים יותר מדב ניסמן, אך אין ספק שהספק של 8 שיאים תוך מהלך כחודש ימים, זה כבר שיא בפני עצמו.

דב ניסמן בן ה־20 „בילה" 8 חודשים בבריכות השחיה בארה"ב, במחנה־אימונים, ד־הדבר ניכר על בן קיבוץ עין־דור: שער קצוץ, בגולה למשעי בכל גופו ולבוש ב־אופנה האמריקאית האחרונה של שחייני „הדול סט".

דב, שגובהו 1.77 מטר ו־משקלו 66 ק"ג, זוקף את כל שיאיו לאימונים בארה"ב. „ב־4 השנים שאני מתאמן בארץ, לא יצא לי להתאמן בנדרש הקופה רצופה של 3 חודשים. יש לזכור, שדב ניסמן הוא מדריך ספורט בצבא, ואם כי לא נעים לו לשוחח על כך, הוא מודה, שרק עתה לאחר השיאים, התחילו לחשוב כיצד לכצוא דרך, שתאפשר לו ל־התאמן כנדרש.

„אני חייב לכצוא מקום. ש־אוכל להגיע אליו ב־10 ב־בוקר לאחר אימון הבוקר, ולהתפנות לאימון שני ב־4 אחה"צ. אולי בעקבות השיאים האחרונים — יזוז משהו. כך או כך, אם לא אתאמן ב־בריכה מסודרת — אפרוש בכלל".

שיאן שחיה ניסמן

דב מאמין שהמקצוע החוק שלו הוא מעורב אישי. „אני צריך לספר בבטחה זה את סגנון החזה, החלש שלי, יחד סית".

בעין־דור, קבוץ בן 26 ש־נים, המונה 600 איש, דב הוא ספורטאי היצוג מספר 1 בכל השנים. „יש לנו גם קבוצה כדורסל טובה, שעלתה עכשיו לליגה הארצית".

„פני למונטריאול, ואני רו־אה רק דרך אחת להגיע לשם ברמה סבירה — שנה שלמה של הכנה ואימונים בארה"ב".

„נספח" ישראל במונטריאול קיבל תדרוך

„נספח" ישראל ליד הוועדה המארגנת של אולימפיאדת מונטריאול, חנוך ויזור, עשה בימים האחרונים בארץ — ו־קיבל תידרוך מפורט בעניין תפקידו בפגישה עם ראשי ה־ועד האולימפי בתל־אביב.

נמסר כי הוא יתאם עם ה־ועדה המארגנת של המשחקים צדדים טכניים וארגוניים של־גים הקשורים באירוח משלחת ישראל באולימפיאדה הקרובה.

שמבן בראש המשלחת לבלגרד

מיכה שמבן, יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדור־סל, יעמוד בראש המשלחת של הנבחרת הלאומית, ש־תצא לאליפות אירופה ביו־גוסלאביה.

לאן השבת בספורט?

אתלטיקה

היום ומחר ב־4 אחה"צ תתקיים תחרות פתוחה לנו־ער באיצטדיון האוניברסיטה בירושלים.

✶ באיצטדיון רמת־אביב תחרות מחר ב־5.30 אחה"צ, תחרות פתוחה לבוגרים ול־נוער.

שחייה

תחרות הזמנה לגבורי ה־שחיינים תתקיים היום ב־4.30 אחה"צ, בבריכת מכון וינגייט.

אופניים

מירוץ לבוגרים ולנוער יתי־חיל מחר ב־9 בבוקר ברמת־גן, ליד „בית עמנואל" ברחו־תיבת־ציון.

משקולות

אליפות ישראל במשקולות דרגה ב' תהיה מחר ב־10 ב־בוקר וב־4 אחה"צ ב„בית שרת" בגבעתיים.

שיט

שיוט הבנים, לזכר שולמן וכהנא ז"ל, לסירות בדגמים „420", „470", „מירור", „פין", „בינישאל" ו„קאדולי" — יתקיים מחר ב־9.30 בחדרה.

מניסאי השולחן מתחילים היום בהופעתם במכסס

נבחרת טניסאי־השולחן של ישראל — דרור שולאק, כב־הם שטיין, צבי גבריאל, יוסף שיפמן ויוסף אזולאי — מת־חילים היום ביוטכון, מכ־סאס, בהופעתם באליפות ה־בינלאומית הפתוחה של אר־צות הברית.

בתחרות משתתפים „אריות השולחן הירוק" — ביניהם אלופי העולם החדש, יוהיר מהונגריה, וכן בנבחרות שוודיה, יוגוסלאביה, אנגליה, ארה"ב, קנדה, צ'כיה ודרום קוריאה.

התחרויות הן קבוצתיות וכן ליחידים וזוגות.

● מבט נוסף למחזור האחרון של עונת הכדורגל: כדורגלן בית"ר ירושלים, אורי בן־יעקב (במרכז), התרומם לבעיטה־קרן, שנבעטה על־פי שער הפועל ת"א — ובעת שהתנפץ להגיע לכדור, „חוקף" על־ידי שחקני הפועל. במשחק שנערך בימק"א ניצחה הפועל ת"א 2—0. (צילום: ה. ישראלי)

ספורט – בלי מתווכים

פיתוח הספורט במיגזר הערבי — הוזנח ✶ ניכרים סימני־האטה מדאיגים כיוון שעסקנים פוליטיים הם השולטים האמיתיים

מאת ג'לאל אבו־טעמה

(מחבר הרשימה שימש בעבר ראש המועצה המקומית בקה אל־גרביה. הוא בוגר האוניברסיטה העברית וחבר מזכירות „הפועל" מחוז התיכון)

רבות דובר והוזדמנויות שונות, על החשיבות שב־פעילות הספורט בכפרים הערביים. ואמנם, מראשית שנות ה־60 נבצא הספורט במיגזר הערבי בקו־ההתפתחות מת־מיד — התרכזה הפעילות רק בכדורגל. אך כיום יש גם העוסקים בהרמת־משקולות ובטניס־שולחן.

אולם נראה כי מרכזי ה־ספורט השונים ובראשם „ה־פועל", התפקיד בהנחת ה־יסודות בלבד — אך מנהיגים את המשך פיתוחו של ה־ספורט לענפיו השונים, למ־רות התשתית.

מאחר ש־90 אחוז מפעילות הספורט בכפרים הערביים, נעשית באמצעות מרכז „ה־פועל" והאגודות הכפריות מ־סונפות אליו — כן הראוי, לדעתי, לדעת מה באמת נע־שה בתחום זה.

דרך המחלקה הערבית בהס־תדרות, שפעילותיה איננה מקד־רבים לספורט. אלה הם עס־קנים פוליטיים והמתבנים לכישורותיהם על־פי מפתח מפלגתי.

יוצא איפוא, כי הקשר בין אגודות „הפועל" ב־כפרים הערביים, לבין ה־מרכז הוא רופף — אם לא פגמי בלבד. כמצי־אות היזמויות אפשר לו־מר שאיננו קיים למעשה.

משיקולים פוליטיים, העדיפו ראשי המחלקה הערבית ב־הסתדרות, להתערב בפיתוחו של ענף הכדורגל, יותר מכל ענף ספורט אחר — בהיותו משחק המוני המושך קהל רב.

שנים רבות נמתחת ביקו־רת על תופעה זו, על העדר פרופורציה נאותה בין הכדור־רגל לבין שאר הענפים. אך לם המבקרים נתקלו בסירוב העסקנים הפוליטיים, לשנות את המצב.

לא מכבר קיימתי שיחה עם מנהל רשות הספורט ה־ממלכתית, יריב אורן, והוא אמר לי דברים נוקבים בנו־שא זה:

● רקע חינוכי

„כללית — אמר לי מר אורן — הספורט במיגזר ה־ערבי מתפתח בשנים האחרו־נות, גם בכמות וגם ברמה. אך למרבה הצער עדיין מו־שם דגש רב מדי על ענף ה־כדורגל, ועוד יותר מצער ש־לא תמיד מלוות הפעילות ה־ספורטיבית ע"י אנשי ציבור אחראים ובעלי רקע חינוכי ותרבותי הולם. לכן יש תו־פעות שליליות למעלה ה־תחרותית וכדאי לעצור ולש־אול: ספורט זה — לאיזו מטרה הוא ?"

הפקדתו של נושא הספורט בכפרים הערביים בידי עס־קני־ציבור שאין להם כל קשר עם הספורט, מולידה תופעות שליליות שונות. כ־דוגמא אביא מקרה שאירע לפני כמה שנים: רשות ה־ספורט במשרד החינוך וה־תרבות החליטה להקים מית־קני ספורט ב־3 עיירות־פי־תוח, ולצורך זה העמידה ל־רשות כל ישוב הלוואה בסך 30 אלף ל"י. בין עיירות־הפיתוח הללו נכלל אחד ה־כפרים הערביים שבמשולש. לצורך קבלת ההלוואה, היה על אותם ישובים לדווח על ביצוע עבודות הקמת אתרי־הספורט. המועצה המקומית באותו כפר, מיהרה לדווח על הקמה האתר. בו גם נעש־תה שתילת דשא, הוקמה גדר ונבנו חדרי הלבשה. לאמיתו של דבר, המיתקן עצמו לא הוקם כלל — והמועצה ה־מקומית בכפר קיבלה את ה־הלוואה „והנם אין כסף".

האמצעים הכספיים העומ־דים לרשות הקבוצות הער־ביות — מוגבלים ואינם מ־אפשרים הרחבת הפעילות ב־ענפי הספורט הקיימים או פיתוח ענפי ספורט חדשים.

מרכז „הפועל" מעניק ל־קבוצותיו הקצבות שוות פ־חות או יותר — בין אם ה־מדובר בקבוצה יהודית או ערבית. ההקצבות נמוכות ב־יותר — ורק עם השלמתן על־ידי מועצות הפועלים ב־ישובים השונים, מתאפשרת פעילות מינימאלית. כאחר ש־בכפרים הערביים אין כאמור מועצות פועלים — על המחל־קה הערבית בהסתדרות להש־לים את סכומי־המענקים. אך שהקצבת המחלקה הערבית ל־פעולות ספורט הגיעה ה־שנה על סך של רבע מיליון לירות (לעומת 100 אלף אש־תקד), אין סכום זה מכסה פעילות נאותה בכפרים, ש־בהם כ־70 קבוצות כדורגל.

● התייקרויות

ההתייקרויות שחלו במשק בשנתיים האחרונות, מכרסמות את ההעלאה התקציבית ב־מלואה. ויתר על־כן: ההק־צבות הניתנות ע"י המחלקה הערבית בהסתדרות — נמו־כות בהרבה בהשוואה לסכו־מי המענקים שניתנים ע"י מועצות הפועלים. ראוי לציין כי בישובים היהודיים, מצלי־חות אגודות הספורט לגייס תמיכות ותרומות מן הרשו־יות המקומיות וממוסדות שו־נים בעוד שבכפרים הערביים אין תודעה לספורט בין נב־חרי הרשויות המקומיות, כך שהמשאבים הם מוגבלים ב־יותר.

כאשר הפעילות הספורטי־בית בכפרים הערביים היא המרכזית הבולטת בפעילו־יות ההסתדרות בכפר הערבי — אין היא זוכה לביטוי הו־לם בתקציב של המחלקה ה־ערבית בהסתדרות. מתוך תק־ציב שנתי של 4.5 מיליון לירות, מוקצבים לפעולות ספורט רבע מיליון לירות בל־בד בעוד שההוצאות על מש־כורות, אש"ל, נכסים והו־צאות שוטפות, מסתכמות בכ־85 אחוז מכלל תקציב המח־לקה הערבית.

קיומן של פעולות ספורט, משותפות ליהודים ולערבים בקנה מידה רחב, הם עזובה חשובה להגברת ההבנה בין שני העמים במדינה, בתקופה שבה יש חיכוכים לא מעטים בחיי היומיום.

הארועים הסוערים במזרח במזרח התיכון, קריאתם של ארגוני המחבלים לערביי יש־ראל להצטרף למאבק נגד ה־מדינה; קשיי ההיקלטות של סטודנטים ערביים באוניבר־סיטאות ובחברה הישראלית, ותופעות נוספות ישפיעו בלי ספק על ערביי־ישראל. אך תרומתם של מפגשי־ספורט משותפים היא רבה ומהווה לדעתי חומה בצורה נגד גי־לויים שליליים בנוסף לכך שהם משמשים עיסוק בשעות הפנאי לאלפי צעירים ולבני־נוער ערביים.

התפתחות הספורט בכפרים הערביים — נבלמה וסימני־נסיגה איטית נראים, במקו־מות רבים. הדבר מעורר דאגה רבה. מן הראוי לדעתי — לטובת המדינה ולמען שילו־בה של האוכלוסיה הערבית בחיי המדינה — שמרכז „ה־פועל" ישקול מחדש את דרכי פעילותו במיגזר הערבי וי־יטול לידיו את מלוא האח־ריות לניהול חיי הספורט ב־כפרים, וללא מתווכים.

הכדורסלן שקיבל הצעה לשחק כדורגל

מאת ירון אביטוב

משה ביסר, כדורסלנה המצטיין של מכבי חיפה, קיבל הצעה מיוחדת במינה: להפוך לכדורגלן הפועל קר־ית־אתא...

למעשה אין הפתעה ב־הצעה שקיבל ביסר, מ־שום שהספורטאי הרב־גוני, בן ה־25, העוסק כתחביב גם בטניס־שולחן, אתלטיקה ומשקולות, גם כדורגלן בהפוע[ל] בעיר חיפה, ש[...] עלייתה לליגה ב'.

ביסר החסון, הני[חן] מהירות רבה ובכושר [...] ה, הוא הלוצה. [...] של „הצעיר", ובעק[בות] צע הבקשה מרשק[...] קרייתים פנו לביס[ר] שום שיש לו „[...] ביד, אך ספק אם להם.

הקהל לא בא למשחקיה של „מילן"

●●● אחת מקבוצות הפאר של הכדורגל הא[יטלקי] „מילאן", נקלעה השנה למשבר מקצועי וכלכלי כמוהו לא ידעה שנים רבות. בעקבות סידרה כ[...] רצופה, שהידרדרו אותה בטבלה, נמנע הקהל לבוא [...] קיה. במשחקיה האחרונים העונה נרשם „שיא [...] הקודים במספר הצופים: כ־2000 בסך הכל. ו[...] שנערך נגד ויצנצה (0—0) נכחו 2311 צופים. ידעה הקבוצה הכנסות „שמנות" — ואילו הצליחה בקושי רב לממן את הוצאותיה. במשח[ק] למשל, היא „עשתה קופה" של 6000 ל"י בלבד (ב[...] יון „סאן סירו" שבו מקום ל־90 אלף) — סכום ש[...] רק למימון כביסת התלבושת של שחקניה. גם של היריבה העירונית, „אינטר" לא שפר עליה. הי[א] כה את הליגה במקום ה־8 — בהפרש של 13 מהאלופה, „יובנטוס". אשתקד ראו את משחקי[ה] הכל 200 אלף צופים ואילו השנה... מאזנה של [אינ]טר" ב־14 משחקי בית היה 6 נצחונות בלבד; 3 הפסידה ו־5 — סיימה בתיקו מאכזב. במשחקיה כבשה בסך הכל 12 שערים, כלומר פחות משער ב[...] למשחק ביתי...

●●● דייב דה־בושר בן ה־34, שהיה בעבר הל[...] כוכב קבוצת „ניקרבוקרס" (מניו־יורק) ואשתקד מנהל כללי של ה„נאטס" (מהליגה השנייה) — השבוע כ„ממונה הראשי" של ליגת הא.ב.א. ו[...] כמנכ"ל שלה בשכר שנתי של 100 אלף עד 25 דולאר. תהזה ב„נאטס" היה לעשר שנים בשכר ש[ל] שלושת רבעי מיליון דולאר ●●● „שוק שחור" במכירת כרטיסים למשחק הגמר בגביע אירופה ל[...] בכדורגל שייערך בשבוע הבא בפאריס בין „לי[דס] „ביירן" מינכן. בלידס נמכר השבוע כרטיס אחד של 100 לישט"ש (כ־1500 ל"י) ●●● „הריצה ה[...] ביותר בתקופה האחרונה" — כך כונתה ריצת 10[0] שנערכה השבוע בקינגסטון, ג'אמייקה, בתחרות מרסין לותר קינג. המנצח היה האצן מס. 1 בעול[ם] סטיב וויליאמס שקבע 10.0 שניות; שני — מקסיר, תלמיד התיכון בן ה־17 שקבע בשבוע הישג שווה לשיא העולם ב־100 יארד — 9.0 ש[ניות] ובתחרות בג'אמייקה 10.1; שלישי היה דונאלד מג'אמייקה 10.2 ורביעי אייבורי קרוקט האמריק[אי] 10.2 שניות ●●●

קבוצה חדשה — כולנ[ה] ממשפחה אחת: אלשווילי

במתרות איגרוף של מו־עדוני „כפפות הזהב", ש־נערכה השבוע בעכו, נברו „כפפות הזהב" מעכו על קבוצת מתאגרפים חד־שה שהתארגנה לא מכבר בצור־שלום, ליד ביאליק. הקבוצה מתאגרפים — כולה משפחה אחת, אלשווילי, שהם מגרוזיה. עכו ניצחה

מבצע ענק של מעריב ותדיראן

פרסים במיליון ל"י

500 מחשבי כיס NOVUS

מחשבי הכיס המשוכללים לפעולות חשבוניות עם זכרון וגורם קבוע אידיאליים לתלמידי תיכון, סטודנטים מהנדסים, סוחרים, סוכני בטוח ומנהלים. למחשבי כיס „נובוס" — איכות, שרות ואחריות של „תדיראן".

ועוד 10,062 פרסים בעלי ערך במבצע המיליון של מעריב

תדיראן

מעריב ראשון במבצע — תדיראן ראשון באיכות

בין הפרסים:

מקלט טלויזיה תדיראן T-244

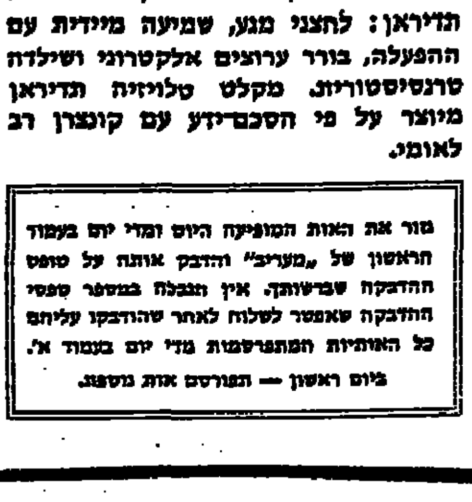

מקלט הטלויזיה המתקדם ביותר מבחינה טכנולוגית אלקטרונית. למקלט טלויזיה תדיראן: לחצני מגע, שמיעה מיידית עם ההפעלה, בורר ערוצים אלקטרוני ושילדה טרנסיסטורית. מקלט טלויזיה תדיראן מיוצר על פי הסכם־ידע עם קונצרן רב לאומי.

גזור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של „מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי ההדבקה שאפשר לשלוח לאחר שהודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד א'.

ביום ראשון — תפורסם אות נוספת.

חצי תה, חצי קפה

מאת יואל מרקוס

אחת השאלות היותר מוזרות בפרשת מינויו של יועץ ראש הממשלה לענייני מודיעין היא: מדוע חלף זמן כה רב עד שהתממש המינוי? הרי המוב־לצה של ועדת אגרנט ניתנה ב־2 באפריל 1974, כלומר לפני לחצים. שרים הציקו. והתמול מולו הטוב של שר התיירות להציג שאילתא בממשלה ב־קשר ליישום המלצות ועדת אגרנט בדיוק באותו שבוע בו יצא מר יגאל ידין בהאשמות קשות.

„הארץ" 21.5.75

קפה לנדור

„חצי תה, חצי קפה", זה טוב לכותרת בעתון

אנו לא מציעים לך דבר כזה, - אלא קפה, שחציו האחד קפה, והחצי השני... קפה, גם כן. קפה „לנדור" 100% טהור.

יותר ויותר שותים

לנדור

מצרך — החודש ב„שקם"

אין כמוהו לטיב

רחוב היובל 6, איזור התעשיה חולון טל: 841389(03)

...נדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

...כרז על משרה פנויה מס' 5/75
...בנק ישראל בתל־אביב
דרוש
...עוזר מנהל
...חידה לאו"ש
כשירויות הדרושות:
השכלה תיכונית.
בוגר קורס או"ש ו/או בעל נסיון בתחום או"ש (רצוי גם בוגר קורס ניתוח מערכות).
שליטה מלאה בלשון העברית.
ידיעה טובה בלשון האנגלית.
כושר ניסוח ומיתות ברמה גבוהה בשפה העברית.
רצוי ידע ונסיון בעיבוד נתונים אוטו־מטי.
...פס בקשה למשרה ניתן להשיג במקומות ...אים:
בירושלים: יחידת כח אדם, רח' יפו 29 בנין מצפה.
בתל־אביב: מדור כח אדם, רח' לילינבלום 37.
בחיפה: סניף בנק ישראל, דרך העצמאות 27.
...: הטופס יש להחזיר ליחידת כח אדם, ... 780 ירושלים מיקוד 91 000 עד יום 6.6.
...לציין את מס' המכרז בגוף הבקשה ובכל ...ת הנוגעת למכרז זה.

עירית אשדוד
מכריזה על משרה פנויה
...נהל בית־ספר
...יף כללי שש־שנתי
...ים:
...צוי בעל תואר M.A. או M.Sc. או ...יבלינה, אך לא פחות מתואר B.A. או B.S
...על רשיון הוראה קבוע.
...ק של לפחות 5 שנים כמנהל בי"ס מקיף ... כסגן מנהל או בתפקיד בכיר דומה. ...א יתקבלו מועמדים שוותקם הוא רק ...הוראה.
...הצעות, כולל צלומי התעודות, יש להגיש ...-אשדוד עד לתאריך 4.6.75. הצעות ללא צלומי התעודות לא יובאו לדיון בועדת ...ה.
...פרטים נוספים נא לפנות למחלקת ...ך של העיריה, לטל. 055-25155 בשעות ...ה הרגילות.
אינג' צבי צילקר
ראש העיריה

...במרכז הכפרי בני־יהודה
ברמת הגולן
דרושה
...דה לכתה א'
לשנת הלימודים תשל"ו
אנו מציעים תעסוקה לבעל
מסגרת חנוכית לילדים
חברה צעירה
דיור נאות
פרטים נא לפנות בכתב אל מזכירות ...שוב או בשעות הבוקר לטלפון מספר: 067-22737

טכניון
...ון טכנולוגי לישראל
...דיע על המשרה הפנויה הבאה בלשכת הנשיא:
...קידה כללית
...ים הדרושים: השכלה תיכונית מושלמת, השפה העברית על בוריה, כולל הדפסה, טובה בשפה האנגלית, נסיון קודם ...ב משרה.
המשרה הינה זמנית.
...שרה: לש.נש.ה/107.
...ת מתאימות הענות לדרישות הפנויות ...בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס. ...ו עד יום 6.6.75 אל אגף כח־אדם, הטכ־...ריית הטכניון חיפה, מיקוד 32 000.

לחברת בניה בע"מ
דרוש
...חסנאי מנוסה
...עבודה באזור נתניה—חדרה.
...י אפשטי יוצא צבא עם נסיון בניהול ורישום ביקורת.
...לפון תל־אביב 429810 — 428611 בשעות העבודה.

...לעבודה בניה — מיידית, קבועה, מהוקצת ... המשתלמת ביותר
...ם בנין - גשרים מעולה
...על נסיון במבנין — מתלפים ועיים.
...בעל־מקצוע יכולה עצמאית כתוב וציון ...וכתובת קשר מיידית ת.ד. 37648 תל־אביב.

תעשיות אלקטרוכימיות
פרוכרום
ת.ד. 1929 חיפה מיקוד 31000
למפעלנו במשמר הים (ליד עכו)
דרושים
* טכנאי/הנדסאי כימיה או פלסטיקה
להתפקיד בקורת טיב
של מוצרים פלסטיים
הכישורים: בוגר בי"ס להנדסאים (כימיה) רצוי נסיון בתעשיה לעבודה במשמרות (כולל שבתות וחגים)
* מהנדס ייצור
בעל תואר ראשון בהנדסת ייצור (B.Sc.) בעל נסיון בהפעלת שיטות שכר עדוד ופקות עליהן ידיעת השפה האנגלית רצויה.
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב למנהל המנגנון ת.ד. 1929 חיפה ולצרף תולדות חיים ונסיון בעבודה. רצוי לצרף העתקי המלצות.
— סודיות מובטחת —

אלקו ELCO
חרושת אלקטרוטכנית ישראלית
דרושות
★ פקידת מנגנון
בוגרת תיכון לאחר שירות צבא, נסיון קודם כפקידת מנגנון. ידיעת הדפסה בשפה העברית.
★ מזכירה
לעבודות משרד שונות, כולל הדפסה בשפה העברית.
★ נקבנית
עם נסיון של שנה לפחות.
— * —
למועמדות המתאימות מובטחים תנאים טובים ואפשרויות קידום
— * —
על המועמדות לפנות לאלקו (מח' מנגנון) דרך ז'בוטינסקי 23, רמת־גן, או טלפונית 727131 לקביעת ראיון.

טבע חברה לתעשיה פרמצבטית וחימית למזרח התיכון בע"מ
דרושים
תעמלנים רפואיים
לאזור המרכז
על המועמדים להיות בעלי השכלה במדעי הטבע או באחד המקצועות הפרא־רפואיים וכן בעלי רשיון נהיגה
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לת.ד. 1142 ירושלים 91000

דרוש
עורך־דין
למחלקת התביעות של חברת ביטוח
רצוי נסיון קודם בביטוח ונזיקין
*
המעונינים יפנו בכתב בציון תולדות חיים ושכר נדרש לת.ד. 352 תל־אביב.

לחברת בניה בע"מ
דרוש
אינסטלטור מנוסה
לעבודה באזור נתניה—חדרה.
טלפון תל־אביב 429810 — 428611 בשעות העבודה.

לעמק מפעלי סריגה בע"מ
דרושה פקידה
הכשורים הנדרשים: הדפסה עברית טובה וידיעה בהדפסה אנגלית.
תנאים טובים
טל' 729181 רמת־גן

דרוש
מנופאי - בגריסט מקצועי
להפעלת נורד־ווסט 24 מ"ק
לפנות טלפון 03-253328.

אתא חברה לטקסטיל בע"מ
דרושים:
1. **פקיד כללי** — בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודות משרד. עדיפות לבוגר תיכון.
2. **מפעיל דודים** — בא בחשבון איש עם רקע מקצועי ללימוד הנושא במקום.
3. **חשמלאי תעשייתי** — בעל רשיון ממשלתי באחזקת זרם חילופין ומערכות פיקוד.
4. **חשמלאי תעשייתי** — בעל רשיון ממשלתי של עוזר לעבודות עזר באחזקות חשמל ומכשירים.
●
המועמדים יפנו אישית או טלפונית למח' כח אדם, לפי הכתובת, ביח"ר אתא, רח' העצמאות 10, קרית־אתא, טלפון 04-721321.

ללשכת השרות שלנו לעיבוד נתונים
דרושים
פקידי ביצוע למחשב
עדיפות לבעלי ידע בהנהלת חשבונות ובעיבודי שכר במחשב.
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית
תלם מחשבים

לביח"ר אוליבקס בע"מ
דרושים
1. **מהנדס/הנדסאי מכונות** מנוסה
2. **לבורנטית** בעלת נסיון
3. **שוער/שומר** העבודה במשמרות
4. **מסגר כללי** מנוסה
נא לפנות ל־903781 בין 9.00 ל־17.00

לחברת עתידת מדע ברמת־אביב
דרושה מזכירה
עצמאית לנהול משרד
● ידיעת עברית אנגלית מהרחית כולל הדפסה.
● 5 ימי עבודה בשבוע.
● תנאים בהתאם לכשורים.
לפנות בכתב בציון תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 17057 ת"א.

מ.ד.ר.ב הנדסה בע"מ
דרושה
מזכירה
*
נא לפנות בכתב יד בפרוט השכלה ונסיון ת.ד. 44550 חיפה או טלפונית 86845.

לחברה מסחרית גדולה — דרוש
אדם נמרץ
בעל רקע טכני
עד גיל 30
לתפקיד מגוון ובעל אתגר
בדבר פרטים נא לפנות טל. 265902 מ־8 עד 16

למשרד רואה חשבון
דרוש
מבקר עצמאי
טלפון 614866.

בית ספר תיכון מקצועי בת"א
מחפש
לקראת שנת הלימודים תשל"ו
מורים במקצועות:
- הסטוריה
- אנגלית
- צרפתית
- מתמטיקה
- כימיה
- אימון גופני
- ביולוגיה
- כלכלת הבית
- גרפיקה
- מורה לגיזרה דגום ותפירה

נא לפנות בכתב לת.ד. 514 תל־אביב עבור „מורים"

בית הספר להנדסאים וטכנאים
מיסודו של בסמ"ת ליד הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
דרושים
1. **מהנדס רכב להוראה עיונית**
2. **מורה מקצועי לרכב** (אפשרי משרה חלקית)
3. **טכנאי אלקטרוניקה** בעל ידע ונסיון בציוד בדיקה
4. **מהנדסי בנין** להוראת המקצועות: עקרונות החישוב הסטטי, חומרי בניה ואינסטלציה
5. **טכנאי קרור ומיזוג אויר** להוראה מקצועית ולעבודת אחזקה (רצוי נסיון קודם בהוראה)

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה"ס ת.ד. 4651 חיפה, בציון קורות חיים ונסיון קודם.

אוניברסיטת בר־אילן
מודיעה על משרה פנויה של:
מזכירה
מכרז מס' 24/75
הדרישות:
שליטה בעברית והדפסה בשפה זו;
ידיעה באנגלית;
ידיעה טובה בשרטוט טכני ותכניות בניה;
נסיון בעבודה מזכירות.
נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל מח' המנגנון, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן.

למפעל תעשייתי בחיפה — דרושים
* מהנדס מכונות או טכנאי בכיר
לניהול מחלקות עיבוד שבבי, הרכבה וביקורת, לניהול צוות של 50 איש.
הכישורים הדרושים: נסיון של 5 שנים לפחות בעיבוד שבבי כולל מחרטות תופיות, אוטומטים רב כושיים, אוטומטים בעלי תוף מהירויות, שיטוב וביקורת טיב.
* מכוון אוטומטים
או בעל כישורים המעונין ללמוד את המקצוע.
* חרט מעולה
פרטים בצרוף קורות חיים בכתב יד להפנות לת.ד. 10035 מפרץ חיפה, או טלפונית 721519.
— סודיות מובטחת —

חשב
איש כספים
דרוש בדחיפות
לחברת טקסטיל בחולון
●
לפנות ת.ד. 2102 תל־אביב.
לציין „חשב".

למפעל בענף הרכב בת"א
דרושים:
פקידה
לרישום בכרטסת מלאי
מתלמדים במוסך
לפנות בכתב: ת.ד. 2050 תל אביב.

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרות פנויות של:
ראש מדור מחסן
— במחלקת הספקה
מכרז מס' 28/75
תיאור התפקיד — ניהול המחסן המרכזי במחלקת הספקה, פיקוח וניהול משקי של בלאי המחסנים השונים באוניברסיטה באמצעות מערכת ממוכנת הכספיקה דיהות עתה, כלאי ידה, בלאי עודף וכו'. תאום עם גורמים באוניברסיטה לצדכון ושפור המערכת הממוכנת. תיאום עם גורמים כדרושים להרחבת/הקטנת המלאי. ניהול צוות עובדים המבכחת רמת שרות נאותה פיקוח על סדרי קבלה אחסון והנפקת פריטים.
דרישות התפקיד — נסיון בניהול מחסן בעל מספר רב ומגוון של פריטים, תינתן עדיפות לבעל נסיון בניהול של מחסן ממוכן. נסיון בניהול צוות עובדים גדול. ידע התמצאות במערכת המופעלת באמצעות המחשב. כושר הבעה בכתב ובע"פ בעברית וידיעה אנגלית או שפה זרה נוספת. תינתן עדיפות לבעל השכלה אקדמית בכלכלה.
הדרגה — ס"ו—כ"ו בדירוג האחיד.
ביה"ס לחקלאות ע"ש לוי אשכול
— הפקולטה לחקלאות ברחובות
טכנאי בכיר
— ביחידה לציוד בין־מחלקתי
מכרז מס' 49/75
תיאור התפקיד — הפעלה ואחזקה של ציוד מדעי אלקטרוני מתוחכם.
דרישות התפקיד — הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה מוסמך, בוגר בי"ס מקצועי טכני בבגמת אלקטרוניקה; נסיון בהפעלה ואחזקה בציוד מדעי אלקטרוני; ידיעת השפה העברית יכולת קריאה והבנה של תכניות והוראות כתובות בשפה האנגלית; יכולת לתת שרות לחוקרים.
הדרגה — 3—4 בדירוג הטכנאים.
טכנאי ציוד מעבדתי
½ משרה
מכרז מס' 50/75
תיאור התפקיד — פיקוח על הציוד במעבדות להוראה; טיפול באחזקתו התקינה; הפעלת צורי ליבוד אור־קוליים ואחזקתם התקינה.
כישורים נדרשים — בוגר בי"ס מקצועי רצוי במגמת מכניקה עדינה או אופטיקה; ידיעה בסיסית בשפה האנגלית; נסיון בתיקונים קלים בציוד כנ"ל.
הערות — העבודה תבוצע בשעות אחה"צ; ההעסקה תהיה עפ"י חוזה מיוחד.
הדרגה — 1ב'—2 בדירוג טכנאים.
על המעונינים במשרות 49/75 ו־50/75 לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד התאריך 3.6.75 אל: מזכירות הפקולטה לחקלאות, ת.ד. 12, רחובות מיקוד 76 100 ולציין על המעטפה: „מועמד למשרה מס'......" (בי השם למספר המכרז בראש הכרוז המבוקש).

כרמל כימיקלים בע"מ
למפעלנו בעתלית דרושים:
הנדסאי וטכנאי מכונות
כמנהלי משמרות במתקני הייצור
הכישורים:
* נסיון בניהול צוות עובדים
* הבנה בתפעול מכונות
* ידיעת השפה האנגלית יתרון

תנאים טובים
ואפשרויות קידום למתאימים
על המעונינים לפנות טלפונית למספר 04-942151 למר יעקובסון או בכתב ל„כרמל כימיקלים" בע"מ, עתלית.

המשביר המרכזי
מחפש:
* **איש מכירות לציוד מסחרי, תעשייתי**
דרושה השכלה טכנית, ידיעה בסיסית באנגלית ונסיון ביבוא.
* **עוזרת למנהל מחלקת יבוא ציוד טכני**
הכישורים: קורסספונדנציה אנגלית מסחרית על בוריה וכהבנה אנגלית.
נא לפנות למחלקת המנגנון, תל־אביב, רחוב גבורי ישראל 76, קומה 6.

לחברה קבלנית לבנין בחיפה
דרוש מיד
עובד
לבצוע תיקוני אחזקה בבנינים
הכשורים: נסיון בעבודות גמר בבנין, ידע בביצוע תיקונים לעבודות אינסטלציה, ביוב וחשמל.
לפנות טלפונית 04-664456, למרים.

למפעל תעשייתי בחיפה
דרושים
1. **מנהל/ת חשבונות**
2. **תמחירן/נית**

לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 04-512261

...מתוככים

תבצע ענק
פרסים

500

ועוד פרסים במבצע

...קלם טלויזיה
...דיראן T-244

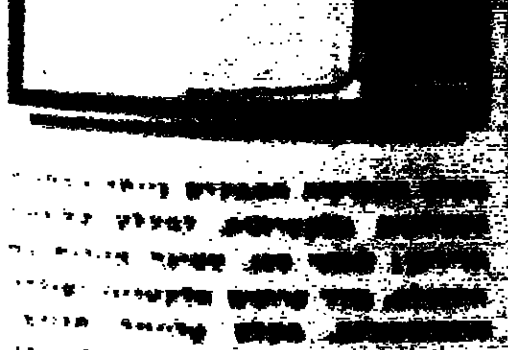

هكذا من الاصل

מכ'ן לא מן אלאצל

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · שמאים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

אלקו — אלקו ELCO — חרושת אלקטרומכנית ישראלית בע"מ רמת־גן

דרוש

מנהל בכיר

התפקיד: מנהל המפעל (כפיפות למנכ"ל)

הכישורים: נסיון במשך מספר שנים בניהול מפעל בענף המתכת או החשמל בהיקף ניכר.

השכלה אקדמית: מהנדס מכונות או מהנדס תעשיה וניהול או מהנדס חשמל.

פניות: בכתב יד בפירוט קורות חיים, עם הציון עבור: מר ג. זלקינד — מנכ"ל, ת.ד. 230 רמת־גן.

סודיות מובטחת

למוסד בנקאי

דרושים

1. **פקיד מנגנון**
   הכישורים:
   א. בוגר תיכון (רצוי בוגר קורס במינהל כוח אדם).
   ב. בעל נסיון של 5 שנים לפחות בנושאי כוח אדם.
   ג. ידיעה מושלמת ובעל כושר הבעה בעברית.
2. **פקיד** למדור ניירות ערך
   בוגר תיכון, בעלי ידיעה בהנהלת חשבונות ונסיון של שנתיים לפחות בפקידות. רצוי בניירות ערך.
3. **פקיד(ת) ארכיב**
   בוגר(ת) תיכון ובעל(ת) נסיון קודם בעבודת ארכיב ו/או עבודת פקידות.
4. **שליח** למדור המשלוחים
   לאחר שירות צבאי ובעל השכלה של 10 שנות לימוד.
5. **נער(ה)** לשליחויות פנים

בהצעות נא לפנות לטלפון 52666, קו פנימי 357, או בכתב לת.ד. 1462 ת"א.

למפעל תעשייתי מבוסס ומתפתח באזור פתח תקוה

דרושים.

1) משנה למנהל חשבונות ראשי
2) מהנדס כימאי
3) הנדסאי כימאי
4) מפעילים למתקנים כימיים
5) נהגים

נא לפנות בטלפון לקביעת ראיון 052-25204 (עבור אריאל)

ELEVATOR TECHNICIAN

with 5 years experience
OTIS ELEVATORS REQUIRED for overseas
Excellent salary and benefits.
For additional information, contact Chief Engineer KATZIN
Hotel Inter-Continental Jerusalem — Tel. 02-232551.

תעשיות גולן, מתכת ואלקטרוניקה בע"מ
מפעל בת של התעשיה האוירית לישראל

משרד העבודה
האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

דרושים מועמדים לקורס חריטה וכירסום

* יתקבלו גברים אחרי שרות צבאי
* בעלי משפחות.

בתקופת הקורס תשולם מילגה,
למועמדים המתאימים מובטח:–

1. דיור במרכז כפרי בני יהודה.
2. הנחה במס הכנסה במקובל באזורי פיתוח.
3. עבודה לאחר הקורס במפעל חדיש.

לקבלת פרטים נא לפנות בכתב אל: תעשיות גולן, ד.נ. רמת־הגולן

קבלנים ומשפטים בנים
למפעלנו דרוש

טכנאי או הנדסאי בנין

בעל נסיון של 5 שנים בניהול אחזקת מבנים תעשייתיים, רשת כבישים, תעלות ניקוז, מערכות ביוב, צבע, בידוד ולבני שמוט.

תנאים טובים למועמד המתאים

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות למחלקת כח אדם של מפעלנו, ת.ד. 1428 חיפה 31000, או טלפונית 04-721381.

א.אי.ל ישראל בע"מ — תעשיות אלקטרוניקה

למנהל הכללי
דרושה

מזכירה

שפות עברית אנגלית (כולל הדפסה)
עבודה ליום שלם
תנאים טובים למועמדת המתאימה
נא לפנות בכתב או טלפונית 787131 או 782141 למח' כח אדם, רח' מבצע קדש 48 בני־ברק 51203

סודיות מובטחת!

מנהל מנגנון ומזכיר
חברה ארצית

בן 42, ידע צבוק בי יהודי צבור ובנהול כללי מסוגל להתוק מקים עבודה באזור הצפון.

בהצעות: נא לפנות לת.ד. 11029 ת"א עבור "מנהל מנגנון".

סודיות מובטחת!

לחברת מהנדסים, דרושים לקונסטרוקציות בנין בתל־אביב, או בירושלים

* **הנדסאי/ת**
* **טכנאי/ת**
* **שרטט/ת**

רק בעלי שנתיים נסיון — לפחות. יפנו.. טלפונית, בשעות העבודה: 03-442544, או בשבת: 02-286151.

מנהל
דרוש

שעליו להיות אחראי על:

1. כח אדם
2. אדמיניסטרציה כללית

בחברה מצליחה ודינמית.

כושר מנהיגות יחד עם סדר וארגון הן תכונות חשובות להצלחה בתפקיד זה.

זוהי עמדה אחראית המלווית בשכר גבוה.

נא לפנות בכתב לת.ד. 1755 חולון

מוסד כלכלי בירושלים

מחפש

מועמדים למילוי תפקידים

* **אדריכל** — בדרגה 6–7 מהנדסים. יועדפו מועמדים בעלי נסיון של 9 ... בתכנון ובינוי ערים.
* **יועץ משפטי** — בדרגה משפטנים. יועדפו מועמדים בעלי נסיון 8 שנים בעריכת דין ובהופעה בפני משפט.

למועמדים המתאימים תנתן השתתפות בהוצאות החזקת רכב

הצעות בצרוף תולדות חיים להעביר אל ת.ד. 2600, ירושלים, ולציין "מעבודה למכרה פנויה"

לחברת טכסטיל בתל־אביב
דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

לתפקיד ניהול הרכש ותנועות מלאי
תנאים טובים למתאים!
נא לפנות טלפונית 614394 (בשעות העבודה).

לאיתנים בטוח בע"מ

דרוש שליח

בגיל 50 בערך.
שעות העבודה 3–8.
לפנות: איתנים, מגדל שלום קומה 17, ההל בימים אי בשעה 9.00 בבוקר.

דרושים

חשמלאים
לתעשיה ובנין

1. בעלי קבוצה
2. עוזרים

להתקשר בין השעות 8–16 ל־37062 בין השעות 18–20 ל־415720

רשות השידור

למחלקת הגבייה חיפה

דרושים עובדים ועובדות לתפקידי גבייה וסריקות

בבתי מחזיקים במקלטי טלוויזיה ורדיו ליום עבודה שלם (כולל שעות נוספות)

העבודה כרוכה בשהייה מחוץ לעיר, במשך יום העבודה
הדרכה ע"י בודקים האחיד

המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 1050 חיפה, ויציינו ע"ג המעטפה: עבור סורק

ימין אורד

ביה"ס התיכון הדתי העיוני והמקצועי
ד.נ. חוף הכרמל (בסביבות חיפה)

דרושים מורים

בעלי תואר אקדמאי ובעלי רשיון הוראה במקצועות:

1. **חנוך גופני**
   מורה דתית לבנות (רצוי גם ידע בשחיה)
2. **מציל/ה לבריכת שחיה**
   לתעסוקה מידית בחופשת הקיץ הש'

לפנות בכתב לכתובת דלעיל או טלפונית 04-942081 או 04-942038

דרושה מורה
לבית ספר עממי

רצויה בעלת משפחה.

*

נא לפנות לחמרה — הר"ית ד.נ. בקעת־הירדן.

דרוש
מחלק לחלוקת מוצרי מזון

לקבלת אזור הלוקה בעל רכב מסחרי סגור 1.5 טון
דרושה ערבות בנקאית
לפנות חב' רטן בע"מ תוצרת הארץ 13, ת"א בין השעות 9–10 טל' 250411

עיריית תל־אביב־יפו

מודיעה על משרה פנויה של

גזבר העיריה

הצעות, בצירוף תיאור תולדות חיים ותעודות המעידות על הכשרת המועמד, אפשר להגיש במעטפה סגורה ללשכת ראש העיריה, כפר מלכי ישראל, קומה 12.

התאריך אחרון להגשת הצעות — 1.6.1975.

שלמה להט
ראש העיריה

ביה"ס תיכון מקצועי בתל־אביב

מחפש

1. **כתבנית מרכזנית**
   משרה מלאה
2. **פקיד אינבנטר**
   עבודה זמנית

נא להתקשר טל. 429104, 429918.

למפעל מתכת בבת־ים

דרוש:

מבלטן

תנאים טובים
טל. 865308

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרחין) בע"מ

למפעלינו בצפון תל־אביב ובאיזור התעשיה בהרצליה

דרושים:

1. **כלכלן** — לטיפול בנושאי כספים, כגון: ערבויות, יבוא ויצוא, תאום הקבוליב ותשלומים, קשר עם בנקים.
   כישורים: ידע ונסיון במפעל תעשייתי המיוצר ליצוא.
   לפנות בכתב לת.ד. 18042, תל־אביב.
2. **הנדסאי מכונות** — שנתיים נסיון, לעבודה במחלקת תכנון בנושאי מתקנים בתעשיה כימית.
3. **שרטט/ת מכונות** — נסיון של 5 שנים, במחלקת תכנון — בנושאי צנרת, מיכלים ופרטי מכונות.
4. **מסגר מכני כללי** — בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון בבצוע עבודות מגוונות במתכת וחומרים פלסטיים.
5. **חשמלאי תעשייתי** — בעל נסיון עם רשיון, להרכבת מערכות חשמל.
   להתקשר לטלפון מס' 930681.
6. **מסגרים רתכים** — עם נסיון.
7. **מסגרים־מכונאים** — בוגרי בי"ס מקצועי, להרכבה והפעלת מתקני ההתפלה.
8. **חצרן** — לעבודות חצר ומלגזה.
9. **עובד בלתי מקצועי** — לעזרה והשגחה בבית המלאכה.
10. **צבע** — לעבודות מתכת וכו'.
11. **מחסנאי** — סמכי עם נסיון.

להתקשר לטלפון מס' 437172.

תנאים סוציאליים מתקדמים, אפשרויות קידום.

לחברת בניין גדולה

דרושים

1. **מזכירה/פקידה**
   עם ידע בסיסי בהנה"ח.
2. **מנהל/ת חשבונות**
   הכישורים הדרושים: סוג ג/–ד, נסיון של שנתיים־שלש, למשרה מלאה.

נא להתקשר לטלפונים: 33927, 31206 כפר דוד.

לייף בע"מ — LIFE
תכנון והנדסה תעשייתית

דרושה מפעילה
למכונת הנה"ח אוליבטי

שעות העבודה: 12.00–16.00
נא לפנות לת.ד. 1051 חיפה או טלפונית 04-720126

לאמקור בע"מ

דרושים

* **מבלטנים מעולים**
* **בוגרי בתי־ספר מקצועיים**
להתמחות במבלטנות

על המעוניינים לפנות ישירות לאמקור בע"מ רח' גבורי ישראל 98, תל־אביב, בשעות העבודה
(סודיות מובטחת)

למוסד צבורי
דרושה

פקידה כתבנית

בעלת נסיון
תנאים טובים.
לראיון: טל' 235152.

דרושות

מתפרות מעולות

למכנסיים ז'קטים וחליפות גברים
טלפון 03-829377

לחברה קבלנית לבנין
דרוש

מנהל עבודה לגמר

לפרויקטים גדולים באיזור ירושלים
בעל נסיון של 8 שנים לפחות
ידיעת תוכניות על בוריין ורשיון נהיגה הכרחי
מועמדים מצינים יפנו בכתב: ת.ד. 3389 ירושלים
בציון פרטים אישיים ונסיון קודם.
— סודיות מובטחת —

מפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
...קרס הקמה ראשי
...ורסי הקמה
...קידום פרויקט
...סאי/טכנאי – ...ים וחוזים
...נאי אזרחי
...ה כתבנית
...ים/ות טכניים
...ים צעירים/ות ...בתחומי מעניין
...הדרכה והסברה
...הדרכה והסברה

נדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים

מהנדס הקמה ראשי
מהנדס בעל 10 שנות ותק לפחות בתעשיה עם נסיון בהקמה של פרויקטים גדולים. נסיון בעבודות תכנון של פרויקטים כימיים — היתר יתרון. ידיעת השפה האנגלית — הכרח.

מהנדסי הקמה
מהנדסים בעלי ותק של 5 שנים לפחות בתעשיה עם נסיון בהקמה של פרויקטים גדולים. נסיון בעבודות תכנון של פרויקטים כימיים — היתר יתרון. ידיעת השפה האנגלית — הכרח.

מהנדס קידום פרויקט
העבודה כוללת עזרה בהכנת לוחות זמנים בשלוב עם תכנון כח־אדם להקמה, מעקב אחרי הזמנות ציוד, ומעקב תקציבי וכו' בצוות המנהל פרויקט הנדסי תעשייתי גדול. ידיעת השפה האנגלית — הכרחית.

הנדסאי/טכנאי - מכרזים וחוזים
לעבודה במסגרת פרויקטים תעשייתיים כימיים, בנושא של הכנת מכרזים חוזים ובדיקת חשבונות קבלנים.

הכישורים הדרושים: נסיון בשטח הנ"ל של 3 שנים לפחות. ידיעת השפות עברית ואנגלית — הכרחית.

הנדסאי אזרחי
בעל נסיון של 2 שנים בפקוח הנדסה אזרחית, רצוי בתעשיה הכימית.

פקידה כתבנית
הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשתי השפות הנ"ל.

פקידים/ות טכניים
עבודה פקידותית בצוות המנהל פרויקט הנדסי תעשייתי בקנה מידה גדול. ידיעת השפה האנגלית — הכרחית.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 767 חיפה, מיקוד 31000

אלביט מחשבים בע"מ
דרושים

* מבקר בכיר
תאור התפקיד:
- — אחראי לבקורת פיננסית, כולל תכנון, ביצוע ומעקב.
- — עוזר בכיר למבקר הפנימי הכללי.
- — תכנון מערכות מבדק / בקרה ופיקוח פנימיים.

הכישורים הדרושים:
- — השכלה גבוהה + הסמכה בראיית חשבון או הנה"ח סוג ד'—ה'.
- — נסיון של 5 שנים לפחות עדיף — בבקורת.
- — שליטה בעברית ובאנגלית.

למחלקת זיווד אלקטרוני במינהל פיתוח מוצרי מחשבים
דרוש
* מהנדס מכני בכיר
לתפקיד מנהל

הכישורים הדרושים:
- — נסיון מקצועי בתכנון זיווד.
- — נסיון בניהול צוות מתכננים מכניים.

נא לציין 0014/מע

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

ציתור תעשיות בע"מ
דרושים
1. צעירים, יוצאי צבא
בוגרי בתי ספר מקצועיים במסגרות מכנית, להשתלמות בעבודות מבלטנות. הנ"ל יועסקו במחלקת המבלטים, בעבודות בנייה ותקון כלים, עבודות מכניקה עדינה והפעלת מכונות לייצור כלים. למועמדים המתאימים ישולם שכר עבודה מלא גם בתקופת ההשתלמות.
2. מבלטן
לעבודות בנייה בתקון מבלטים במחלקת הכלים.
תנאי העבודה — טובים.
המעוניינים יפנו בכתב למחלקת כח אדם, ציתור, רח' המרכבה 29, חולון, או טלפונית ל־849141 שלוחה 34.

לפח ולמאור מוצרי ציתור

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרוש
אגרונום
להדרכה ולפיתוח שוק לחומרי הדברה עם מעורבות מסחרית בחו"ל.

רצוי נסיון קודם בשטח הגנת הצומח. יועדף בעל נסיון בעבודה בחו"ל. דרושה ידיעת אנגלית על בוריה ורצויה ידיעת שפות נוספות.

מקום העבודה: באר שבע.

הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ותיאור נסיון קודם למחלקת כח־אדם, ת.ד. 60, באר־שבע 84100.

תעשיות גולן, מתכת ואלקטרוניקה בע"מ
מפעל בת של התעשיה האוירית לישראל בע"מ
דרושים
מבקר טכני
שנתיים נסיון בבקורת עיבוד שבבי בתקנים תעופתיים. בוגר בית־ספר מקצועי בתחום המתכת.
מבקר אלקטרוני
שנה נסיון בבקורת ויזואלית ובבקורת הרכבות חשמליות. בוגר בית־ספר מקצועי בנושא אלקטרוניקה.

יתקבלו בעלי משפחות — דיור מובטח.

לקבלת פרטים נא לפנות בכתב לתעשיות גולן, ד.נ. רמת־הגולן.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון
משרה פנויה 31/75

תואר המשרה:
מנהל מרכז נוער
מקום העבודה: תל־אביב

תיאור העבודה: ניהול מרכז הנוער וטפול בכל הבעיות החינוכיות, התרבותיות והמינהליות שבמוסד.

הכישורים הדרושים: 1) השכלה עברית כללית ופדגוגית ברמת בוגר בית מדרש למורים או השכלה מקבילה, רצויה השכלה גבוהה בחינוך ו/או בעבודה סוציאלית. 2) נסיון בחינוך והוראה של 5 שנים לפחות שבהן גילה המועמד סגולות מחנך ודרכי הוראה טובות. 3) נסיון חינוכי בטפול בנוער בחוץ לתכנית הלימודים. 4) נסיון לנהל צוות עובדים וכושר לתאם פעולה הצמח. 5) כושר מינהלי והתמצאות בעניני משק. המועמדים שיאושרו ע"י משרד החינוך כמוסמכים להוראה יקבלו ממשרד החינוך ½ משרה נוספת.

הדרגה המוצעת: בהתאם לכשורי העובד בדרוג הוראה.

התאריך האחרון להגשת הצעות: 10.6.75.

הצעות מועמדות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

דרושים בדחיפות
יוצאי יחידות קרביות בתפקידי פיקוד
לעבודה מעניינת הקשורה ביציאות לחו"ל
- * נכונות לעבוד בנושא 6 חודשים מינימום
- * בעלי ידע בסיסי באנגלית

שכר התחלתי מעל 2,400.— ל"י נטו

המעוניינים יפנו: —
חיפה — חב' השמירה ש.א.ש. — דרך העצמאות 118 קומה ב', בכל ימות השבוע בין השעות: 8.00—15.00, טל': 04-528517.
תל־אביב — חב' ש.א.ש. בע"מ — רח' נחמני 39, בכל יום ג' בין השעות: 14.00—17.00.
נא להצטייד בפנקס מילואים ותעודת שיחרור.

למוסד ציבורי גדול
דרושים
מפעילי מחשב
מקום העבודה תל־אביב

העבודה מתבצעת במשמרות והשכר כולל תוספת עבור עבודה במשמרות

מועמדים מתאימים בעלי השכלה תיכונית ולאחר שירות צבאי (לא נדרש נסיון קודם בעבודה) יפנו הצעותיהם בכתב לת.ד. 7061 עבור 161(15) עד ה־10.6.75

לקבוץ צעיר
דרושה אחות
העבודה דורשת אחריות
תנאים טובים ● חברה צעירה
טלפון 067-40401 קבוץ שניר

למחלקת האכלוס (מכירות) של החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה
דרוש עובד
לתפקיד מנהלי
הכישורים הדרושים:
- * נסיון בעבודה עם קהל
- * שליטה מושלמת בעברית
- * כושר הבעה בכתב
- * יכולת לנהל מו"מ
- * השכלה אקדמאית רצויה.

לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון בכתב יד לת.ד. 14012 ירושלים למר צ. ארבל.

לחברת יעקב ורד מודדי הצפון בע"מ
דרושים
1. מודדים באזור הצפון
2. עוזרים למודדים
- שרטטות מנוסות

בעבודות עפר ותכנון בהנדסה אזרחית.

טל. 922826 בין 17.00—20.00 922145 בבוקר

ציבות שירות המדינה מודיעה כי
דרושים צעירים/ות
לתפקיד בטחוני מעניין
במשרד התחבורה
מינהלת נמל התעופה בן־גוריון [לוד]

תכונות נדרשות:
- ● לאחר שירות צבאי מלא
- ● בעלי תעודת בגרות
- ● דוברי השפה האנגלית על בוריה.

הערות 1) העבודה היא במשמרות;
2) מגורים באזור גוש דן — חובה;
3) העבודה למשך חצי שנה.

על המעונינים בעלי הכישורים המתאימים לפנות באופן אישי למינהלת נמל התעופה בן־גוריון (לוד) בבנין משרד הבריאות (סמוך לאולם המכס) ביום ב' 26.5.75 בין השעות 08.30—10.30 ולהביא עמם תעודת זהות, פנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

למוסד ממלכתי
דרושים:
אחראי להדרכה והסברה
בקרב משלחות מחו"ל (תיירים ואורחים)
אחראי להדרכה והסברה
בקרב סטודנטים ומוסדות להשכלה גבוהה

בעלי נסיון מתבקשים לכתוב לת.ד. 13021, ירושלים.

לקורס ...
בתקופת ...
למועמדים ...

למנהל הכללי
מזכירה

מנהל חשבונות

דרושה מורה
לבית ספר עממי

... מרכזית
... אינבנטר

דרושה
למכונות ...

LIFE

מזכירה/פקידה
מנהלת חשבונות

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ••• **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •

למפעל גדול ומבוסס באזור תל אביב

דרושים

* כרסמים
* חרטים
* משחזנים
* מסגרים
* מכונאי וחשמלאי רכב
* אלקטרונאים
* מכשירנים
* מבקרי טיב
* מכונאי הידראוליקה
* חשמלאי אחזקה

תנאים טובים למועמדים המתאימים

לקבלת פרטים נוספים נא לפנות אל ת.ד. 25018 תל־אביב.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הבאות הפנויות:

במעבדות דנציגר

מהנדס

תאור התפקיד: תכנון מתקנים לנסויי סטודנטים; פקוח על בצוע המתקנים בבית המלאכה; עזרה לראש המעבדה בתכנון מערכות למוד.

הכישורים הדרושים: מהנדס אלקטרוניקה עם ידע בהנ. מכונות או בוגר הנ. מכונות או הנ. אוירונוטית עם ידע באלקטרוניקה; נסיון קודם בעבודה של מספר שנים.

מספר המשרה: דנ.ה/127.

בפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים

ספרן/ית

הכישורים הדרושים: בוגר/ת ב"ס לספרנות; בעל/ת השכלה אקדמית; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה ידיעת שפות נוספות; נסיון קודם של 5 שנים לפחות בעבודה בספריה מדעית.

מספר המשרה: ארכ.ה/116.

באגף כח אדם

עוזר לראש מחלקת המנגנון

הכישורים הדרושים: רצויה השכלה אקדמית במדעי החברה; בוגר קורס ניהול מנגנון, או השתלמויות שונות בנושאי כח אדם; ידע ונסיון בעניני מינהל וטיפול בעניני עובדים; נסיון של 3 שנים בעבודה משרדית; כושר הבנה ונתוח הוראות בתיקים הקשורים בעניני כח אדם והחלתם במקרים מתאימים; כושר לקיים מגע נאות עם קהל.

מספר המשרה: אכ"א.ה/136.

במחלקה להנדסת חומרים

כתבנית מדעית אנגלית

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית; ידיעת השפה האנגלית על בוריה, רצויה שפת אם; הדפסה טובה בשפה האנגלית.

מספר המשרה: חו.ה/145.

*

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומספר המשרה, עד יום 6.6.75, אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32,000.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

הנהלת הטכניון מודיעה על המשרה הפנויה הבאה:

ראש אגף כח אדם

הכישורים הדרושים:

1. נסיון רב בניהול כח אדם וכושר ניהול חבר עובדים גדול.
2. כושר ניהול משא ומתן וכושר הבעה בכתב ובעל פה.
3. בקיאות בחוקי עבודה, הסכמי שכר והסכמים קיבוציים שונים, וכל הכרוך בעריכתם.
4. נסיון בעריכת תקציבים ומעקב תקציבי.
5. עריכת תקני כח אדם וסיווגם.
6. שליטה טובה בשפות העברית והאנגלית.

יועדפו עובדים בעלי השכלה אקדמאית במדעי החברה או בעלי השכלה משפטית.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל יגישו בקשתם, בצירוף קורות חיים והמלצות, עד יום 27.5.75, ללשכת המשנה לנשיא למינהל ופיננסים, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32 000.

בריטיש ישראל בע"מ BRITISH ISRAEL/LIMITED

דרוש

מ נ ה ל
לסניפנו בתל־אביב

הכישורים הדרושים:

- ידע מקצועי של מספר שנים בניהול מבצעי וארגוני של כ־10 משאיות ו־50 נהגים
- נסיון וידע בטחוני בהפעלת אנשי בטחון ושמירה
- ידע בטיפול מכני בכלי רכב
- גיל 25—35
- רשיון נהיגה למשאית מעל 4 טון

רצוי קצין משוחרר מצה"ל

נא לפנות לטלפון 53787 תל־אביב

לחברה קבלנית בינלאומית

דרושים לעבודה בחו"ל

1. **מנהל חשבונות ראשי**
2. **מנהל חשבונות עצמאי**

ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
המועמדים יבחנו בשפה האנגלית.

נא לפנות טלפונית 04־669151 שלוחה 231, או בכתב למנהל כח־אדם, ת.ד. 4854 חיפה. סודיות מובטחת.

למפעל תעשייתי

דרוש/ה עוזר/ת
למנהלת חשבונות ראשית

●

עם נסיון של מספר שנים בהנהלת חשבונות.
נא לפנות טל. 03־255311/3, ת.ד. 195, גבעתיים.

NCR

למרכז חברתנו בתל־אביב

דרושים

צעירים/ות

אשר יוכשרו על ידינו לתפקיד תכנון והדרכת שיטות מיכון משרדי

הכישורים הדרושים:
- השכלה תיכונית לפחות
- ידיעה טובה בשפה האנגלית
- גיל עד 27 לאחר שרות צבאי

אם הנך רוצה להשתלב במקצוע בעל אתגרים ואפשרויות קידום

פנה אלינו בכתב יד תוך ציון קורות חיים לפי הכתובת: NCR — י. א. מיטוך ובניו בע"מ, ת.ד. 11027 תל־אביב 64373. נא לציין: "עבור משרה 11—פ".

— סודיות מובטחת —

קוניפורס אינטרנשיונל בע"מ
דלית אל־כרמל

דרושים

1. **גזרנים**
2. **ממיינים**
3. **תופרות במכונה**
4. **תופרות ביד**

לפנות טלפון 04־221196 או בכתב חיפה, ת.ד. 2150

---

120 לירות ליום
למנהלי חשבונות סוג ג'

עם נסיון
לעבודה מעניינת באזור תל־אביב

* דמי נסיעות ודמי הבראה לכל שעת עבודה.
* הטבות נוספות.

נא לפנות "בנמאא"ר" ברנר 8, תל־אביב, בין השעות 8.00—14.00, א'—ה' 284128 לאילנה. נא להצטייד בתעודת זהות.

גרפיקאי/ת מבצע/ת

ותיק/ה ובעל/ת נסיון 3 שנים

דרוש/ה

לפרסום בורנשטין חליף בע"מ

רחוב אחד העם 89, תל־אביב
לראיון: טלפון 280191

מתפנה!

מכונאי טלויזיה מעולה

בעל נסיון של 10 שנים בעבודה מעשית ובנהול צוות עובדים.

מעונין במקום עבודה רצוי בחיפה או בסביבתה.
בהצעות נא לפנות לת.ד. 4496 חיפה למס' 66837

אלביט מחשבים בע"מ

דרושים

1. **פקידה כתבנית**
2. **חשמלאי**

לביצוע תיקונים והתקנות חדשות במערכת החשמל

***

נא לציין 0013/מע

לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

הסתדרות נשי מזרחי אמריקה
בית ספר מקיף דתי שש שנתי
כפר בתיה
רעננה ת.ד. 17 טל. 052־91249

דרושים מורים

* לחטיבה העליונה:
  1. פיסיקה
  2. אנגלית
  3. כלכלת בית
  4. מיכשור ובקרה (הדרכה ועבודה מעשית)
* לחטיבת הביניים (בעלי רשיונות הוראה):
  1. חינוך מיוחד
  2. חינוך גופני (לבנים בלבד)

מועמדים מתאימים יפנו לכתובת הנ"ל בציון החטיבה.

למוסד ציבורי בירושלים

דרושים

1. **מנתח מערכות**
לתפקיד ראש צוות
בעל 5 שנות נסיון.

2. **2 מתכנתים**
בעלי נסיון של שנתיים לפחות ב־COBOL או PL/1.

● נא לפנות בצרוף קורות חיים ופירוט הנסיון המקצועי לת.ד. 7170 ירושלים.

— סודיות מובטחת —

למפעל למוצרי בטון
במפרץ חיפה

דרושים

1. **הנדסאי - מכונאי מכונות,** בקיא במערכות אוטומטיות
2. **עובד צעיר,** חרוץ, עם רקע טכני
3. **מזלגן מעולה**

תנאים טובים, סודיות מובטחת

לקביעת ראיון
לפנות לטלפון 04־644958.

משרד החנוך והתרבות
בית הספר הימי מבואות־ים
לשנת הלימודים תשל"ו
דרושים לנו:

מורה למקצועות ההומניסטיים
(ספרות ותנ"ך)

מורה לניווט וימאות
(בדרגת רב חובל או קצין ראשון).

מדריך חברתי
(לגערים בגיל בי"ס על יסודי).

המעוניינים יפנו בכתב להנהלת מבואות־ים דאר מכמורת.

דרושים • דרושים • דרושים

לחברת בניה ארצית

דרושים

1. **מנהלי עבודה**
בעלי נסיון בעבודות שלד וגמר
לאזור אשקלון קרית גת

2. **מהנדס ביצוע - הנדסאי ומנהל עבודה**
להקמת שיכונים בגליל

לפנות לת.ד. 399 תל־אביב

החברה לכבלים וחוטי חשמל בישראל בע"מ

מחפשת

מהנדס הקמה
להקמת מפעל חדש

הכישורים הדרושים:
- מהנדס מכונות בעל ותק של 3—5 שנים
- נסיון מעשי בעבודות פיתוח בתעשיה

בהצעות נא לפנות בכתב לת.ד. 443 חיפה, ולציין על המעטפה "מהנדס הקמה"

סודיות מובטחת

ש.א.ש. — קרל זינגר בע"מ, חיפה

דרושים

* **פקיד שכר**
בעל נסיון 3 שנים לפחות
* **מנהל/ת חשבונות**
סוג ג'
* **פקיד חשבונות**
בעל שנתיים נסיון לפחות

המעוניינים יפנו למחלקת הנהלת החשבונות במשרדנו — רח' המגינים 60 חיפה, טלפון: 531194/5

דרוש

עורך־דין

בעל נסיון, לרבות הופעות בבתי משפט
למשרד עורכי דין
צליוק וולפסון ושות' בחיפה
לפנות בשעות המשרד 531251
או בשעות הערב 251972.

לחברה תעשייתית מסחרית
דרושות

* **מזכירה בכירה**
לנהול משרד
עם נסיון והשלטה בעברית ואנגלית.
תנאים טובים למתאימה.

* **פקידה כתבנית**
בעלת רקע בהנה"ח, עדיפות לבעלת נסיון בהליכי יבוא ויצוא.

לפנות בכתב ת.ד. 29518 ת"א או טלפון 52767, 52881.

— סודיות מובטחת —

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים/ות

לשכת הנשיא:

מזכירה כתבנית מעולה

דרושה ידיעת הדפסה בשפה העברית (בח) חשמלית).

לענף כח־אדם / מחלקת המנגנון:

1. **מזכירת ענף**
נסיון של 3 שנים ברכוז מזכירות.
2. **מזכירה כתבנית**
טפול בנושאי כח־אדם שונים כולל ... קהל.

לענף התשלומים / מחלקת המנגנון:

חשבי שכר
בעלי השכלה תיכונית, רצוי ידע בהנהלת ... נות ונסיון בהכנת משכורות בשיטת הכ...

למחלקת הכספים:

מנהל/ת חשבונות
סוג 2 לפחות, ונסיון.

למחלקה לכימיה

מהנדס אלקטרוניקה
בעל נסיון של 1—2 שנים או הנדסאי בעל של 3—4 שנים לעבודות פתוח בתחום הא... והסיפרתי.
העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד.

לבית־הספר לרפואה

עובד מחקר
בעל תואר M.Sc. באימונולוגיה, מיקרוביו... או ביוכימיה, רצוי רקע טוב בביוכימיה. ... יועסק החל מיולי 1975 במסגרת קבוצה ... קת באימונולוגיה ותאית וידרש להגיש ... לעבודת Ph.D. על הנושא הנ"ל.
העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד.

לחוג לפיסיקה ואסטרונומיה

מכונאי מכני / מסגר
בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודת ... ואחזקה של מעבדת מחקר.

לפקולטה למדעי החברה

מזכירה - כתבנית
לעבודות מזכירות כללית כולל הדפסה ב... ובאנגלית.
הדרגה: יוד—יא בדרוג האחיד.

המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות ... פרטים על נסיון בעבודה, ושמות ממל... לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברס... ת"א, רמת־אביב, עד ליום 30.5.75.
מועמדים שימצאו מתאימים יוזמנו ל... אישי.

לחברה קבלנית בינלאומי...

דרושים

1. **עוזרת למנהל חשבונות ראשי**
2. **פקיד משכורות**

הכישורים הדרושים:
- נסיון בהנה"ח של 3 שנים לפחות.
- ידיעת השפה האנגלית הכרחית
  השפה הספרדית — רצויה

נא לפנות טלפונית 04—669151 שלוחה 231 או בכתב למנהל כח־אדם, ת.ד. 4854 חיפה

— סודיות מובטחת —

למשרד מהנדסים
דרוש

הנדסאי/מכונאי בנין

בעל נסיון של שלוש שנים לפחות לעבודות תאום ופיקוח בסביבות ת"...
תנאים טובים למתאים
לפנות טל' 440531, 451695
— סודיות מובטחת —

אדר חברה לייצור רהיטי מתכת ועץ בע"...

דרוש מנהל חשבונות

למשרה מלאה לנהול עצמאי של השבו... מפעל יצרני.

נא לפנות בכתב לת.ד. 11366 תל־אביב

לוח הנפוץ ביותר במדינה בעיתון הנפוץ ביותר במדינה

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב תל־אביב, רחוב קרליבך 2, טלפון 287211.
המרכז בת"א: שד' רוטשילד 33. קבלת מודעות מ־8 בבוקר עד 6 בערב.
בירושלים: הלל 14/16, טל' 231769. פתוח: 7.30—1.30; 4—6.30 אחה"צ.
בחיפה: רח' הנביאים 32, טל' 660051. פתוח: מ־8 בבוקר עד 7 בערב ברציפות.

המחיר לכל מלה	ביום חול	בערב שבת וחג
דירות (כל המדורים) ומכוניות למכירה	4.— ל"י	5.— ל"י
כל יתר המדורים	2.— ל"י	4.— ל"י
מיד ליד (למכירת חפצים עד 1.000 ל"י)	2.— ל"י	(בימים א'־ה')
לוח מעריב כלבו (לבתי עסק, חנויות ושרותים)	4.— ל"י	(בימים ב' ו־ד')

המינימום לכל המדורים — 5 מלים. המינימום ללוח מעריב כלבו — 10 מלים

מבצע המיליון "מעריב" ו"תדיראן"

פרסים לקוראים במיליון לירות

טור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של "מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי ההדבקה שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון

אות נוספת ביום א'

עבודה

מספרות

פקידים

מגרשים

חרטים ומסגרים

זבנים

שליחים

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

שעורים

ספרים

תריסים

חקלאות

טרקטורים

בתי ספר

בולים

צילום

עוזרות ומטפלות

גזירה ותפירה

יהלומים

בעת בל הארץ יודעת שבלי הפרסום היעיל ביותר הוא:
הלוח מס' 1 — הלוח הראשי

לוח מעריב

הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
על הרגע האחרון בעמוד 7
- אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות ביותר!

מודעות ל־לוח מס' 1 מעריב מתקבלות:

בתל־אביב: בית "מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2 · סניף "מעריב" תל־אביב שדרות רוטשילד 33 · בסניפי "דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות) · אלנבי 123 · בן־יהודה 7

בחיפה: סניף "מעריב" רח' הנביאים 32 · סניף "דחף" הרצל 11 · ובכל משרדי הפרסום

בירושלים: סניף "מעריב" רח' הלל 14/16 · סניף "דחף": רח' יפו 43 · לאחר שעות העבודה טל. 24749 · ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף "מעריב" רח' הפלמ"ח 81 · ובכל משרדי הפרסום

בכל סוכנויות "מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

לוח מעריב

דירות

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

קבלני בנין

[illegible]

1-1½ חדרים

[illegible]

2 חדרים

[illegible]

2½ חדרים

[illegible]

3 חדרים

[illegible]

3½ חדרים ויותר

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

דירות להשכיר

[illegible]

בשכר חדשי

[illegible]

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
- אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות בי'

לוח מעריב

עסקים
[illegible]

ביקוש דירות
[illegible]

דירות להחלפה
[illegible]

משרדים
[illegible]

מחסנים
[illegible]

בתי מלאכה
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

חנויות
[illegible]

אולמות
[illegible]

מבני תעשיה
[illegible]

מטבעות ומדליות
[illegible]

טלוויזיות
[illegible]

מכירות
[illegible]

קניות
[illegible]

מערכות קול
[illegible]

מכונות כביסה
[illegible]

מכונות תפירה
[illegible]

מזגני אויר
[illegible]

שמלות כלה
[illegible]

רהיטים
[illegible]

כלי נגינה
[illegible]

מבצע המיליון של „מעריב" ו„הדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

גזור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של „מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי הדבקה שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות כדי יום בעמוד הראשון.

אות נוספת ביום א'

מקרקעין
[illegible]

דודי שמש וחשמל
[illegible]

מכונות גלוח
[illegible]

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

هكذا من الأصل

مكذا من الأصل

לוח מעריב

כלי רכב

שרותי רכב

מכוניות למכירה

אלפא רומיאו

ב.מ.וו.

הילמן

וולוו

ווקסהול

אמריקאיות

טריומף

לארק

מרצדס

אודי — נ.ס.או.

סאאב

סובארו

אוסטין — מוריס

סוסיתא

סימקה

אופל

פולקסווגן

פורד

פיאט

פז'ו

ציטרואן

קונטסה

רנו

אופנועים וקטנועים

ביקור מכוניות

לוח מעריב אשדוד

דירות למכירה

חקלאות

פרסומים

מכירות

שידוכים

בת זוג

בן זוג

חוגים

מסלים

טיולים

תעופה

קייט

ריקודים

ספורט

נופש

סירות

Joseph Shoua,
California Gifts
1061 Maritet St.
San-Francisco
Calif. 94103

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות ביותר!

500 מחשבי קיס "NOVUS" ועוד 10,062 פרסים בעלי ערך

במבצע המיליון של „מעריב" ו„הדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

גזור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של „מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי הדבקה שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון.

אות נוספת ביום א'

לוח מעריב חיפה

סניף מעריב בחיפה: רח' הנביאים 32 טל. 660051
פתוח: משעה 8.00 בבקר עד 7 בערב ברציפות.

מכוניות למכירה

[illegible]

בקוש מכוניות

[illegible]

קטנועים

[illegible]

בתי ספר לנהיגה

[illegible]

משרדים

[illegible]

פרסומים

[illegible]

המשך ←

חדרים מרוהטים

[illegible]

בקוש דירות

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

מחסנים

[illegible]

אולמות

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

דירות להשכרה

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

דירות

[illegible]

קבלני בנין

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

לוח מעריב

ת בית

ת למכירה

ת עבודה

ת להשכרה

ורדים
בשכ"ית
דל שלום

מי תפוזנו
מרכזי בחיפה
ון וקיוסק
שגשג
04—241827
04—526177
04—8863

לי מכוניות

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
על הרגע האחרון בעמוד 7
-אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות ביותר!

هكذا من الاصل

מكذا من الأصل

לוח מעריב חיפה

(המשך מן העמוד הקודם)

הצעות עבודה

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

מגרשים

[illegible]

חקלאות

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

מכירות

[illegible]

מקררים

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

רהיטים

[illegible]

טלוויזיות

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

מטבעות ומדליות

[illegible]

שטיחים

[illegible]

מערכות קול

[illegible]

חיות בית

[illegible]

לוח מעריב ירושלים

סניף מעריב בירושלים: רח' הלל 14/16 טל. 231769
פתוח: מ־7.30 עד 1.30 בצהרים ומ־4 עד 6.30 אחה"צ

קבלני בניין

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

דירות להשכרה

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

חדרים מרוהטים

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

שדוכים

[illegible]

חוגים

[illegible]

שעורים

[illegible]

טלוויזיות

[illegible]

פרסומים

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

שרותים

[illegible]

קייט

[illegible]

המשך

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות ביותר

טבע

TEVA

טבע

חברה לתעשיה פרמצבטית וחימית למזרח התיכון בע"מ

לרגל העברת מפעלנו למשכנו החדש בהר חוצבים ירושלים יעמדו לרשות לקוחותינו וספקינו החל מ־25.5.75 הטלפונים הבאים:

במפעל החדש — הר חוצבים

המשרדים ומחלקות המכירה, האריזה והמחסנים
02-36180, 03-36145, 02-36135.
02-36125, 02-36123

במפעל הישן — בבית וגן

02-531242, 02-531243, 02-531244.

חברת אחים דוניץ בע"מ

קבלני בנין

בונים דירות מרווחות בפרויקטים שונים ראשון־לציון, רחובות חולון, בת־ים

שמחים להודיע על פתיחת

משרד מכירות נוסף בראשון־לציון

רחוב רוטשילד 40

שעות המשרד 8.30 — 12.30, 16 — 19.30.

"מקורות"
חברת מים בע"מ

הודעה לצרכנים

עקב הסנקציות הננקטות ע"י עובדי החברה, צפויים שבושים באספקת המים. בכל מקרה של תקלה באספקת מי־שתיה, לאדם ול־בעלי חיים יש לפנות למשרדי חב' "מקורות" אליהם קשורים הצרכנים.

בשבת 24.5.75 תקיים החברה תורנויות נוספות לקבלת הודעות במקומות הבאים:

המשרד הראשי: תל־אביב, טלפון 03-284216
חבל הצפון חיפה: טל. 04-667701
חבל המרכז רמלה: טל. 03-967771
חבל הנגב אשקלון: טל. 051-3121

בעל נגריה מודרנית ומשוכללת

באזור תעשיה 150 מטר

מחפש שותף

עם יזמות וברשותו לקוחות

מוכן להחליף יעוד המקום לפי דרישה בתנאי לקשירה קשרים עם גורמים צבוריים. מוכן להחליף צורה המבנה לענף אחר לטובת השותפות.

בעל כישורים יפנה בכתב לת.ד. 6443 יפו. סודיות מובטחת וכל מכתב יענה.

למכירה/להשכרה

מבנה תעשייתי (1000 מ"ר)

בן 3 קומות

העומד על מגרש של כ־500 מ"ר ליד הסינרמה

להתקשר בשעות העבודה
טלפונים: 33108, 32176 ת"א

מפעלי טקסטיל בית־שאן—נצרת בע"מ

מוצעות להשכרה בדמי־מפתח

שתי דירות/משרדים

הנמצאים ברחוב יבנה 22, תל־אביב.

1. דירה בת שישה (6) חדרי משרד, בשטח 93 מ"ר נטו, בקומה ב'.
2. דירה בת שלושה (3) חדרי משרד, בשטח של 46 מ"ר נטו, בקומה ב'.

שתי הדירות בעורף הבנין ובכל דירה מצוי מכשיר טלפון.

להתקשר לטל. 03-481121, למר בקל או למר מירו.

מעולה חדשה מהולנד

נגנב במוצ"ש 4.5.75 אופנוע הונדה מודל 72 CSOL מס' 677—992 בצבעים ירוק בג' ברחוב שמאי 16

כל היודע פרטים מתבקש להתקשר לטל. 02-536151/3153.

כור תעשיות בע"מ
ת.ד. 33333 טלפון 250421
בית כור, שדרות שאול המלך 8, תל־אביב.

מכרז למכירת מכוניות 2/75

החברה מציעה למכירה את הרכב הבא:

1. 279-506 **טריומף 1300** שנת ייצור 1970 — רשיון בתוקף עד 4.6.75
2. 282-976 **פיג'ו 404** שנת ייצור 1971 — רשיון בתוקף עד 20.10.75
3. 291-406 **פיג'ו 504** שנת ייצור 1971 — רשיון בתוקף עד 16.5.75
4. 315-855 **פיג'ו 504** שנת ייצור 1973 — רשיון בתוקף עד 8.10.75
5. 710-065 **לארק 6** שנת ייצור 1962 — פג תוקף ב־28.5.75

את הרכב הנ"ל ניתן לראות בחניון משרדנו בשדרות שאול המלך 8, ת"א, בין השעות 08.00—16.00.

החברה מוכנה לקבל הצעות לכל רכב בנפרד.

את ההצעות בצרוף הכתאה בנקאית על סך 10% מערכה יש להגיש עד תאריך 1.6.75 שעה 16.00.

טופס למכרז אפשר לקבל במחלקת הרכב קומה 12 חדר 1211.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

למכירה בנינים בהקמה בבאר־שבע

זכויות לבעלות קרקע ובניה של שני בנינים בני 8 קומות

1. כמצעים בזה למכירה זכויות לבעלות קרקע בשטח של כ־4,440 מ"ר עליו בית הראם, בבאר־שבע, גוש 38018 חלקה 84, אשר לבנין קיים רשיון בניה לשני בנינים בני 8 קומות כל אחד, 2x32 דירות הכוללים 288 חדרים. הביקלסים וכלל קומות העמודים של שני הבנינים כבר יצוקים.
2. הצעות לרכישת נכס הנ"ל תוגשנה לפי אחת האפשרויות הבאות:
א. תשלום במזומנים.
ב. תשלום חלק במזומנים והיתרה באחוזים מהמסח שיבנה.
ג. תשלום כל התמורה תעשה באחוזים מהשטח שיבנה, אולם הירדסנה ערבויות בנקאיות לכיסוי התחייבות לביצוי התחלה וסוף הבניה.
3. פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדינו בתל־אביב, שד' רוטשילד 14, טלפון 50805 אצל מר צ. לבנטל.
4. הצעות בצירוף פיקדון בגובה 10% מסכום ההצעה ניתן להגיש עד ליום 3.6.1975 לחתום מטה לפי הכתובת הנ"ל.
5. המכירה תהיה כפופה לאישור בית המשפט המוסמך. אין התחייבות לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או הצעה אחרת כלשהיא.

יעקב משעל
כונס נכסים
ומנהל של חברת "[illegible]"
חברה לבניה, השקעות ומסחר בע"מ

הודעה

בהמשך להודעת ועדת המשנה של הועדה ה־מקומית לתכנון ולבניה ביום 17.3.75, בעתונים "הארץ" ו"מעריב", וביום 18.3.75, בעתון "ידיעות אחרונות", וביום 21.3.75 בשלושת העתונים הנ"ל בדבר הקצאת זכויות הבעלים בגושים 6610 ו־6621 בבנגרים בתכנית 1700 בדרך של הגרלה, ובדבר מועד ההגרלה — מודיעה בזה ועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה כי מועד ההגרלה נדחה לתאריך מאוחר יותר, אשר עליו הבוא הודעה נוספת.

י' גריפל
יו"ר ועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה
וסגן ראש העיריה

הועדה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים

הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בבנינים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 141 גוש 7139 הנמצאת **ברח' גינוסר מס' 9.**

לפי תכנית מפורטת נבצאת החלקה הנ"ל באיזור מגורים ב'.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם תוספת בניה. לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יגישה לועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

יצחק ולקר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים
23.5.75

בחינם

1) **את רוכשת מקצוע** אם את עוברת קורס לתפר־רת ולטירה שמתחיל 5.6.75. בזמן הלימודים את גוזרת ותופרת שמלך ואחרים שמלות ותצאיות כדי לחסוך דמי הקורס.
2) **קורסים מיוחדים** למקצועיות בקונפקציה לגזרות מירה ומודליסטים. שיטה קלה ומהירה. הצלחה מובטחת עם מקום עבודה.

בבית־ספר "ווג", שלמה־המלך 39 ת"א
אוטובוסים 92, 62, 61, 25, 21, 18, 11, 5, 1.

6 חדרי משרד

להשכרה חודשית

בשדרות רוטשילד 42 תל־אביב

פרטים: 03-625292, 02-234211-4

לוח מעריב נתניה

קבלני בנין

3 חדרים — 150,000 בתנאי תש־לום נוחים באר במרכז דירות באר עם נוף לים 1—4 חדרים "דירונדירה" הרצל 30 — 053-25196.

דירות למכירה

למכירה דירת 3 חדרים כספי־מה לים גרה, ראול"צ 33 נתני־יה 053-33654.

למכירה בהזדמנות דירת לוקס מוב 4 חדרים עם סוטר כגור בנתניה רח' סמולנסקי 83. לפנות משק סמריקובבקי מלון "מלס" טל. 053-24731.

בנתניה בהזדמנות 3½ חדרים להתקשר 053-25378 כל אחה"צ.

וילות ובתים

קוטג' 4 חדרים שינה להשכרה או למכירה 057-74507.

דירות מרוהטות

דירת 3 חדרים מרוהטת הרשה במתור בוה 053-91581.

הצעות עבודה

דרושה טרמטוגרפיקאית להת־קשר לטלפון 053-28865.

דרושה כתבניה מעולה בעלת נסיון. להתקשר לטלפון 053-28865.

מכוניות למכירה

[illegible]

פרסומים

[illegible]

שעורים

[illegible]

קייט

דירת שלושה מרהטים פרינ־ידר נו ליד הים 053-23819.

לוח מעריב הנגב

דירות למכירה

96 מ"ר כשומצת ה' לדוגמא [illegible] 180,000.— 057-76105.

[illegible] 4 חדרים 98 מ"ר [illegible] 057-470212.

למכירה [illegible] 4 חדרים [illegible] אילת 165,000 057-22741.

[illegible] דירה 3 חדרים 130,000 [illegible] 057-76147.

[illegible] 3 חדרים 68 מ"ר [illegible] 057-92387.

[illegible] 5 חדרים [illegible] 057-97024.

דירות להשכרה

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

פרסומים

[illegible]

מקררים

[illegible]

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

מכירות

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

מקררים

[illegible]

כלי גנינה

[illegible]

רהיטים

[illegible]

לוח מעריב ירושלים

(המשך מן העמוד הקודם)

מכוניות למכירה

[illegible]

ביקוש מכוניות

[illegible]

קטנועים

[illegible]

חיות בית

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

משרדים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

אולמות

[illegible]

מגרשים

[illegible]

מערכות קול

[illegible]

מבצע

כל סוגי עבודות חשמל

אור וכוח ✱ שרות לתעשיה ולבית
החזקה ✱ ותיקונים

אהרן עמבר

ירושלים, רח' בר־סירא 4, טלפון 222447
בבית: רחוב הארזים 17, טלפון 536907

להשכיר

במרכז העיר בירושלים

מוצע בזה להשכיר בדמי מפתח מקום בשטח כולל של 717 מ"ר בשני מפלסים. במפלס העליון, קומת הקרקע כ־250 מ"ר ובמפלס התחתון, מתחת לקומת הקרקע כ־470 מ"ר.

טוב לבית מסחר או לבנק

בדבר פרטים נא לפנות לטל. 233290, לא יאוחר מ־29.5.75 בין השעות 10—12 לפנה"צ, ו־4—6 אחה"צ.

רק מעונינים רציניים יענו.

למכירה

דירת פאר גדולה

סלון גדול, חדר עבודה, שני חדרי שינה, מטבח ומרפסת, שרותים, הול, חניה צמודה, הסקה ומזגן.

לבקר ביום שבת בין 10—12 ובין השעות 4—7 אחה"צ

ת"א, רח' תנקין 7, קומה א' — לוי (ליד משה שרת), טל. 458944 — 470833 — 454308

צילום מסמכים SAXON

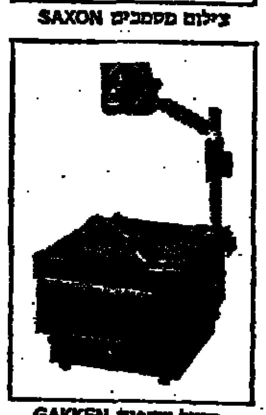

מטול שקפים GAKKEN

אפיסקופ GAKKEN

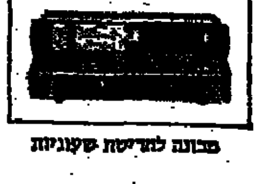

מכונה לגריסת שקופיות

תושבי ירושלים!

הנכם מוזמנים לבקר באולם התצוגה

למכונות משרדיות למשרד המתקדם

ועזרי הוראה למוסדות חינוך

ברחוב שמאי 19

טל. 61843

הזמינו אותנו לפגישה בלתי מחייבת.

צילומית

מכונות משרדיות ועזרי הוראה בע"מ
בהנהלת דוד הירשוביץ ובנו

סוכנות בלעדית בירושלים והסביבה
למכונות צילום מסמכים "סקסון" ועזרי הוראה "גאקן"
מכונות להעתקות שמש יבשות
אודסוגרף מולטיגרף בשיטה P.D.
צילום מסמכים
חזיתות שעוניות לסטנסיל במקום.

صكرا من الاصل

هكذا من الأصل

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · טהסנאים • • • **דרושים** • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

למינהל הפרויקטים בחיפה

דרושים

* מהנדס חשמל
— זרם חזק

* הנדסאי חשמל
— זרם חזק

הכישורים הדרושים: בעלי נסיון של שלוש עד חמש שנים, ידיעת השפה העברית על בוריה (מועדפים בוגרי בתי־ספר טכניים בישראל).
כשורים רצויים: יכולת נסוח, ידיעת השפה האנגלית, הכרת ציוד, הכרת תחנות טרנספורמציה.
המעונינים יפנו בכתב למחלקת כח אדם, המשרד הראשי, ת.ד. 10 חיפה.

— סודיות מובטחת —

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
מודיעה על
מכרז קיבוצי מס' מק/3/75

לצוערים במשרד החוץ
ירושלים

מספר המשרות — 9.

תיאור התפקיד: התמחות כללית בשטחי העבודה השונים במשרד החוץ בירושלים במשך שנתיים, על מנת להשתלב בתום תקופת ההתמחות בשירות החוץ.

הדרגה: 1—2 של הדירוג האקדמאי במדעי החברה והרוח.

דרישות המשרה:

א. השכלה אקדמית (לפחות תואר ראשון) במוסד אוניברסיטאי מוכר, רצוי באחד התחומים הבאים: כלכלה, היסטוריה, גאוגרפיה, מדעי היהדות ומשפטים.

ב. התמצאות בבעיות מדיניות אקטואליות ובנושאים כלכליים אחרים לרבות יהדות, היסטוריה, גאוגרפיה, חברה ומדינה, כלכלה ומשק הארץ, תרבות ואמנות, כושר ניתוח, הסברה והבעה בכתב ובעל פה, ידיעה מושלמת בכתב ובע"פ של השפה העברית, שליטה, לרבות כושר דיבור שוטף באנגלית או בצרפתית או בגרמנית, או בספרדית.

ג. גיל עד 30, לאחר שרות חובה מלא בצה"ל, מצב בריאות תקין, בעל אזרחות ישראלית (כולל בת הזוג).

הערות:

א. הצוערים שיעמדו בדרישות ההתמחות ישולבו בתום תקופת ההתמחות בשרות החוץ. עליהם להיות מוכנים למלא כל תפקיד בישראל או בחוץ לארץ, לרבות בארצות קשות שירות.

ב. הנהלת משרד החוץ שומרת לעצמה את הזכות להפסיק את התמחות הצוער בתוך תקופת ההתמחות אם יימצא בלתי מתאים לדרישות התפקיד.

ג. רשאי להגיש את מועמדותו גם מי שאיננו בעל השכלה אקדמית מושלמת אך הוא עומד לקבל את התואר הראשון בתום שנת הלימודים תשל"ה.
על מועמד כנ"ל להמציא בעת ההרשמה אישור על לימודיו בשנת הלימודים האחרונה. מועמד שלא ימציא אישור על קבלת התואר הראשון תוך שנה מיום פרסום המכרז תבוטל מועמדותו.

ד. המבחנים בכתב יתקיימו בחודשים יוני יולי 1975 ובעל פה בחודש אוקטובר 1975. התחלת תקופת ההתמחות במשרד החוץ — נובמבר 1975 (מועד משוער).

ה. בקשות יש להפנות ללשכת מחוז ירושלים בנציבות שירות המדינה, קרית בן־גוריון ירושלים, בצירוף כל המסמכים הדרושים באמצעות טופס 2115. את הטופס ניתן לקבל בלשכות נציבות שירות המדינה, ובכל בתי הדואר.
חייל רשאי להגיש מועמדות גם במכתב רגיל ולאו דווקא בטופס הנ"ל, ואז יציין בקצרה פרטים אישיים, השכלה ונסיון.
על המועמדים לדאוג, שבקשותיהם בצירוף המסמכים הדרושים וכל מסמך אחר שבדעתם להגישו (בצירוף תרגום הנאמן לעברית, אם הם ערוכים בלועזית), יגיעו לנציבות שירות המדינה לא יאוחר מהתאריך האמור בצירוף המסמכים הנחוצים, אחרת לא תובאנה בחשבון.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא ט"ו בסיון תשל"ה (25.5.75).

לחברה מסחרית
דרושים

1. **מנהל חשבונות**
בעל נסיון של 5 שנים בתחומים:
א. הנהלת חשבונות
ב. גבית כספים ו/ תשלומי ספקים
ג. משכורות עובדים

2. **הנדסאי או טכנאי מכונות**
במסגרת עבודתו יעסוק בייעוץ טכני ושווק משאבות מיוחדות ומכונות אריזה למפעלים גדולים

מקום העבודה באזור חיפה
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 10097 חיפה ולציין „לידי המנהל".

דרוש

טכנאי ייצור
לנהול מחלקה להרכבת מיבשור וציוד חשמלי

* בוגר קורס טכנאי יצור. * נסיון של 3 שנים * אין צורך בידע בחשמל

נא לפנות טלפונית לקביעת ראיון

קצנשטיין אדלר ושות' בע"מ
תל אביב, דרך פתח תקוה 37 טלפון 614668

רפאל מצפה רמון בע"מ
אנחנו מתרחבים וקולטים ציוד חדש
דרושים לנו:

מכונאי אחזקה
בעלי נסיון באחזקה של מכונות לעיבוד שבבי.
רצוי בוגרי בתי ספר מקצועיים.
למועמדים שימצאו מתאימים — ינתנו תנאי שכר טובים ועזרה בדיור.

*

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7 מצפה רמון.

דרושים

* פקידת כח־אדם
הכישורים הדרושים: —
א. השכלה תיכונית מלאה
ב. נסיון קודם
ג. גיל 35—40

* פקיד טכני
הכישורים הדרושים: —
א. יוצא צבא
ב. השכלה תיכונית
ג. ידע בקריאת מפת טופוגרפית
ד. ידע בשרטוט כללי

נא לפנות בכתב בפירוט קורות חיים תסיון קודם אל:
המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה
ת.ד. 1717 חולון

למשרדנו בת"א
דרושה
פקידה
לעבודה משרדית במחלקת המכירות
תועדף בוגרת צה"ל בעלת השכלה תיכונית
לפנות טלפונית 03-258441 יפה.

דורינא בע"מ
ביח"ר לסריגה
דרושים
גזרן/ית
קטלרית (שילוב)
העבודה למשרה מלאה
תנאים טובים
מזוג אויר
לפנות: אבא הלל 25 ר"ג. טלפון: 733238.

מהנדס מכונות
בעל נסיון בתעשיה

מהנדס כימי
בעל נסיון בדבקים פלסטיים

מנהל ייצור
דרושים למפעל תעשיתי ותיק וגדול באזור תל־אביב

נא לכתוב, בציון קורות חיים לת.ד. 30580, תל־אביב, עבור מס' 9756. סודיות מובטחת!

לשרון
תעשיות מזוג אויר בע"מ
דרושה
מזכירה
למחלקת המכירות
בעלת נסיון מסחרי בעבודה
הדפסה בעברית הכרחית —
אנגלית רצויה.

*

לפנות למפעל בין השעות 08.00—10.00: רמת־גן, רחוב גלעד 2 (פינת אבא הלל 12) טלפון 733251.

בבי"ס מקצועי בחיפה
דרושים
מורים/ות
במגמות הלקוח בערב להוראת המקצועות:
* אנגלית
* תורת המסחר
* חשבון מסחרי
* הנהלת חשבונות
לפנות עם פרוט הנסיון ת.ד. 5142, חיפה

אמקור FEDDERS

דרוש
מקדם מכירות
בעל רכב • למשרה מלאה
תנאים טובים למועמד המתאים.
נא לפנות לאסתר טל. 228166 תל־אביב.

בזגז — סניף ירושלים
דרושים
1. **קופאי**
2. **מנהלי חשבונות**
סוגים ג'—ד'
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
לפנות לטל. 02-221331 למנהל הסניף.

למ' טסלר
סוכנות לבטוח בע"מ
שער פלמר 1, קומה ד' חיפה
דרוש
מנהל חשבונות
לניהול המחלקה
נא לפנות במקום או בכתב

למפעל מתכת באזור אשקלון,
דרושים
* מנהלי עבודה
* מנהלי מחלקות
בשטח מסגרות
לשם קביעת ראיון נא להתקשר (03)259466

למוסד ממלכתי

דרושות נשים
לעבודה פקידותית במשרה מלאה

ההשכלה הנדרשת — 12 שנות לימוד לפחות.
באות בחשבון גם חסרות נסיון קודם בעבודה.

הדרגה ההתחלתית הינה ח' בדירוג האחיד.
מקום העבודה הוא בחיפה או בתל־אביב.

המעונינות מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 2133 (מיקוד 31000) חיפה, או לת.ד. 17224 תל־אביב בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים.

דרושים

* מנהל מדור שכר
לניהול מערכת השכר במחשב
במפעל דינמי המעסיק 750 עובדים.
נדרש מועמד בעל ידע ונסיון רב בהכנת שכר במחשב וכן ידיעה טובה בחוקי עבודה ומיסוי.
למועמד המתאים מובטחים עבודה עצמאית ותנאים טובים.

* חשבי משכורת
בעלי נסיון בהכנת שכר במחשב
למשרה מלאה.

●

נא לפנות בכתב יד בפרוט הכשרה ונסיון לת.ד. 4568 חיפה עבור מספר 131 (מיקוד 31040).
— סודיות מובטחת —

לחברת בניה ארצית
דרוש באזור ירושלים
מהנדס ביצוע
עם נסיון
נא לפנות בכתב לת.ד. 2125 ירושלים

דרושים
מהנדסי בנין
צעירים
להפקיד מנהלי מפעלים באזור הדרום.
נא לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים לת.ד. 21137 תל־אביב.

דרושים
צלמי אופסט
בעלי מקצוע
●
לפנות טלפון 33308 בשעות העבודה.

רשל ניט
חברה ליצוא ושיווק מוצרי הלבשה
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
בדבר פרטים נא לפנות: רשל ניט, רח' בר כוכבא 8 בני־ברק, טל. 792179

טכנאי אלקטרוניקה
אם אתה בוגר בי"ס מקצועי/טכנאים/הנדסאים ובעל נסיון של 10 שנים לפחות
מובטחת לך עבודה מעניינת, תנאי שכר טובים ובטחון סוציאלי.
לפנות אל ת.ד. 7116 תל־אביב.
סודיות ותשובה מובטחים.

דרוש
מנהל פרויקטים
בעל נסיון בארגון ופיקוח בביצוע פרויקטים בענף מתכת בכל חלקי הארץ.
— סודיות מובטחת —
לפנות ת.ד. 50 יהוד.

דרושות נקבניות
1) מנוסות.
2) מתחילות או מועמדות לקורס ניקוב בעלות השכלה של 10 שנות לימוד.

המצליחות בקורס יתקבלו לעבודה.
על המעונינות להתקשר למס' טלפון 823991 ולקבוע ראיון.

בבית מקצועי ערב — דרוש
אלקטרונאי
לאחזקת מעבדה לאלקטרוניקה בשעות הערב
טמיקום בן־יהודה 28 ת"א

לחברה ליצוא באשדוד דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
בעל/ת ידע ונסיון השולט/ת בשפה הצרפתית.
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה.
אפשרות הסעה מראשון־לציון.
●
להתקשר 055-32225 055-31102/3.

EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO

לסניפנו בירושלים דרושות
פקידות כלליות למשרות חלקיות
מתאים לאמהות עובדות
נסיון קודם רצוי, אך אינו הכרחי
רצויה ידיעה בשפה האנגלית
נא לפנות לטלפון 3—2—02-232271 קו פנימי 30

למשרד מהנדסים דרושה
שרטטת מכונות
עם ידע בהדפסה
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 6049 ת"א.

דרושה מזכירה
למנכ"ל של מוסד ציבורי
בשטח התרבות
בעלת נסיון, שולטת בשפות עברית ואנגלית והדפסה בעברית
נא לפנות בכתב יד ברור לת.ד. 11253 ת"א
— סודיות מובטחת —

משק שדה יעקב
מחפש
מועמד לניהול צרכניה
על בסיס פרטי
טל: 04-931432
04-932636
04-934824

דרושים
טבח • עוזר לטבח • טלפוניסטית
לפנות: מעלה החמישה, בית הבראה, טלפון 02-535191/2 או 02-523474.

הנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל התעופה הבינלאומי בן־גוריון

משרד העבודה
האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

דרושים מועמדים לקורס:
מכונאות מטוסים

* יתקבלו גברים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 8-11 שנות לימוד
* בתקופת הקורס יקבלו המשתתפים שכר
* עם סיום הקורס ישובצו המסיימים בעבודות מעניינות בעלות אופק מקצועי רב.

המעונינים יכולים לפנות ישירות אל יחידת התעסוקה של התעשיה האוירית, נ.ת. בן־גוריון בימים א'–ה' בין השעות 08.00 – 15.00

כל פניה תענה

תחבורה למפעל:
מתחנה מרכזית ת"א – רציף 2, קו 475 מאסף לוד.
מתחנה מרכזית פ"ת – קו 249 מאסף רמלה.

מכשירי רחובות בע"מ
— תעשית עתירת מדע —
קרית ויצמן — רחובות
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה בכיר
* חסר לנו ברחובות מהנדס לצוות המפתח מערכת אלקטרונית מתוחכמת לשוקי יצוא
* נדרש נסיון בתחום הדיגיטלי, הכנה ליצוא וניהול הייצור בשלבים הראשונים
טכנאי אלקטרוניקה
* בעל 3 שנות נסיון — לפחות, במעגלים דיגיטליים
* 5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות למכשירי רחובות בע"מ — קרית־ויצמן, רחובות
טלפונים 951601, 951450

אורדצ'סטר בע"מ, אשקלון
דרושים
חשמלאי אחזקה
(רשיון מוסמך) (עוזר)
טכנאי ייצור מתחיל
מחסנאי
פקיד טכני לעבודה במחסן טכני של המפעל
עובד אחזקה
נסיון במכונות טקסטיל
לפנות בכתב למנהל כח אדם, ת.ד. 20 אשקלון, או אישית למפעל, אזור התעשיה אשקלון.

דרוש
הנדסאי אלקטרוניקה
יוצא צבא עם נסיון במעגלים ספרתיים לעבודה חלקית בשעות הערב
את ההצעות יש לשלוח לת.ד. 7019 ת"א
בדיקה מובטחת

האוניברסיטה הפתוחה
למוסד אקדמי מתפתח דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
מועמד מתאים יוכל להשתלב במחלקה חדשה ולהתקדם בהתאם לכישוריו.
מוצעים תנאים טובים
נא לפנות בכתב: האוניברסיטה הפתוחה / כתובתנו, ת.ד. 39328 רמת־אביב.

למזכירות העולמית של בני־עקיבא
דרושה
כתבנית עברית מעולה
הדפסה באנגלית — יתרון
לפרטים, נא לפנות לת.ד. 40022 תל־אביב לקביעת ראיון.

א.איל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
דרושים
מנהל חשבונות עצמאי
לעבודה מעניינת
* דרגה ד' בהנהלת חשבונות
* נסיון של 3 שנים לפחות
פקיד בקורת
* אחראי, עם ידע בהנהלת חשבונות
* רצוי נסיון בנושאי יבוא ויצוא
פקיד/ה הנה"ש
* רצוי נסיון ברישום המחירי
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות בכתב או טלפונית 787131 או 782141 למנה' כח אדם, רח' מבצע קדש 48 בני־ברק 51203

לישיבה תיכונית
בסביבות ת"א
דרושים לשנת הלימודים תשל"ו
ר"מ מדריך ומורים
במקצועות:
תנ"ך * אנגלית * לשון * ספרות והיסטוריה
לבוגרי המיכון בשעות אחר הצהריים.
לכתוב לפי ת.ד. 4143, תל־אביב עבור מס' 76

מועצה מקומית שלומי
מכרז פומבי מס' 7/75

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים), תשכ"ב—1962, מכריזה בזה המועצה המקומית שלומי על משרה פנויה כדלהלן:

תואר המשרה: מנהל מח' החינוך.
שעור המשרה: משרה מלאה.
תאור התפקיד: טיפול ופיקוח מינהלי על מוסדות החינוך בעיירה.
תנאים אישיים: ידע ו/או נסיון בעניני חינוך.
בקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד ליום 30.5.75
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמשרדים המינהליים והמשפטים של משרד הפנים.
דוד חזן — יו"ר המועצה

סמינר הקיבוצים תל־אביב
דרך חיפה ליד רמת אביב
דרושה
טלפוניסטית כתבנית
לעבודה רצופה משעות 7.30—15 ב־מרכזיה ל־3 קווים חיצוניים — 20 פנימיים.
לפנות להנהלת הסמינר עד השעה 14.00 טל: 415528

סוכנות דלק רמת־נגב
מעונינים בבחור
למשרה שלמה
שיעסוק, בעניני גביה וקניות ושיווק
גישה לחשבון והנהלת חשבונות חברתית. יכולת לקיים מגע טוב עם הלקוחות.
לפנות לטלפון: 057-76864, 057-73668
מקום העבודה: באר־שבע והסביבה.

למשרדנו בחיפה
דרושה
פקידה
לעבודת משרדית שעות רגילות
תועדף בוגרת צה"ל ידיעה בעבודות משרדיות.
לפנות טלפונית 04-666990 לציפי.

לאופנת שלי
יצרני הלבשה לצעירות
דרוש סוכן
מנוסה בענף הקונפקציה,
לאזור המרכז והדרום
צעיר דינמי + רכב
וערבויות מתאימות.
לפנות: ת"א, אלנבי 92, טלפון: 615641 מ־8 עד 4.

דרושים
מורים לצלום
למשרות חלקיות ומלאות,
סטודיו 18
בי"ס מקצועי לצלום
בריחוד 18 ת"א
טל: 299598.

דרושה
מורה
לכיתה א'
לשנת תשל"ו
לפנות בכתב בצרוף פרטים אישיים אל: מרכז חינוך — קיבוץ בחן, ד.נ. — שומרון.

דרוש
עובד חרוץ
לתפקיד אחראי
במחסן פירסומים בירושלים
העבודה כרוכה בביצוע הזמנות ובניהול כרטסת מלאי. ידיעת השפה האנגלית הכרחית. ידיעת שפות נוספות רצויה.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב בציון פרטים על נסיון עבודה קודם לת.ד. 13010 ירושלים.

למשרד טכני
מתפתח
דרוש/ה
שרטט/ת מכונות
לטלפן בבוקר 440895

לקרור של
דרושים
טכנאי קרור
לשרותים
ומתלמדים
לפנות: גרשמן 6, ת"א, טל. 03-246853

למשרד רואה חשבון
דרושים:
● מנהלת חשבונות
● בוחן־שנה ב'–ג'
טל 283520 (בין 14—16)

דרוש מרחביה
מעוניין
בסדר מכונה
(לינוטיפ)
להתקשר בטלפון 065-23371

למשרד
רואה חשבון
דרושים
1. בוחן
2. בוחן מרכז
לפנות טל. 54183 ת"א

תדיראן

לחטיבת התקשורת — פתח־תקוה
דרושים
1. **מהנדס מכני בכיר**
לצוות ציוד אלקטרוני אזרחי וצבאי. דרוש נסיון של 3 שנים בצוות וכושר ריכוז צוות פיתוח מכני.
2. **הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה**
א. לעבודה בציוד תקשורת ספרתי מתקדם. בעל ידע במעגלים אנלוגיים וספרתיים.
ב. למערכות תקשורת FDM, מעגלים אלקטרוניים ודיפיטל לינאר. דרוש נסיון במערכות תקשורת ועבודות מעבדה.
3. **הנדסאי מכני**
לצוות ציוד אלקטרוני אזרחי וצבאי, בעל נסיון מעשי של 3 שנים.
4. **עוזר לנושא תכנון ומעקב**
טכנאי יצור בעל נסיון בתו"פ וניהול. לתכנון ובדיקת תוכנית אופרטיבית של החטיבה, השוואה הדדית של תוכנית הפעלה של החטיבה. טיפול במערך הזמנות היצור.
5. **פקיד בקרה ודוחות**
לעריכת תחשיבים וחשבונות בעסקות גדולות. הכשרה בחשבונאות סוג ג' בהנה"ח וידע כללי בתמחיר.
6. **מזכירה**
למחלקה הטכנית. בעלת נסיון כמזכירה עצמאית, כולל ניסוח עצמאי בעברית והדפסה בעברית ואנגלית.
7. **מסגר מבנים**
בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון של שנתיים.
8. **חרט**
בוגר בי"ס מקצועי, בעל נסיון בחריטה עדינה.
● מועמדים/ות יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 500 פתח־תקוה.

ס. מ. א' תרגומי מדע בינלאומיים
דרושים
מאנגלית, צרפתית וגרמנית
לערבית
1. **מתרגמים ועורכים**
בנושאים טכניים
2. **מהנדסים**
לבדיקת המתוחים הטכניים בערבית.
3. **כתבניות בערבית**
●
מועמדים מתאימים מכל חלקי הארץ יפנו לת"ד 1154 ירושלים.

עירית - אשקלון
דרושים
מצילי"ם מוסמכים
לעבודה קבועה.
המועמדים מתבקשים לפנות לעירית אשקלון ת.ד. 9001.
תנאי שכר בהתאם להסכם הקבוצי בעניני מצילים.
אהרון חייבי, ראש העיריה

למשרד מהנדסים בירושלים
דרושה
מזכירה
בעלת ותק ונסיון במזכירות והדפסה
שעות העבודה 07.30—15.30
נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם, השכלה, גיל ומצב משפחתי, לת.ד. 384 ירושלים.
— סודיות מובטחת —

למוסד דתי
דרוש
עובד סוציאלי דתי
בעל נסיון בעבודה עם נוער
על המועמדים לפנות בציון הכשרתם ונסיונם לת.ד. 1354 תל־אביב.

למשרד ראשי בתל־אביב — דרושות
* **מזכירה** — בעלת ידיעת טובה בעברית ואנגלית, כולל הדפסה.
* **פקידה** — לעבודות משרד כלליות, כולל הדפסה עברית.
למעונינות מתאימות תנאים טובים והתקדמות
שעות העבודה: 8.00—4.30
נא לפנות בכתב בציון פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 16284 ת"א, "מזכירה" או "פקידה".

למפעל כימי גדול
באיזור הדרום
דרוש
מהנדס כימאי
לתפקיד מנהל הייצור
הכישורים:
* נסיון רב בניהול צוות עובדים.
* תאום בין שרותי ייצור הנדסה וצוות פיקוח.
תנאים טובים מובטחים למועמד המתאים.
תנאי לקבלת המשרה — מגורים בבאר־שבע.
נא לפנות בכתב בפרוט קורות חיים ובציון נסיון קודם לת.ד. 1736 תל־אביב, עבור מס' 11.
— סודיות מובטחת —

לחברת "סקר"
יועצים למערכות ניהול וייצור בע"מ
— דרושים —
בעלי מקצוע מעולים
בענף ההדרים
לתקופה של שנה בחו"ל
בעלי יכולת בתחומים:
א. ייעוץ והדרכה.
ב. פיקוח ועריכת נסיונות.
הדרישות: השכלה אקדמאית בהדרים ונסיון בתחום הנ"ל של לפחות שנתיים.
באים בחשבון בעלי ידע ונסיון רב, כגון מנהלי פרדסים, ללא תואר אקדמאי, אולם בעלי נסיון של 7 שנים לפחות.
ידיעת אנגלית בסיסית הכרחית.
נא לפנות טלפונית: 02—453231 או ת.ד. 21115 תל־אביב.

למפעלי נייר חדרה
דרושים
1. **צנרים / רתכים** — לצנרת רגילה
2. **צנרים / רתכים** — לצנור פלבם דק דופן
3. **מסגרים / מכונאים** — להרכבת ציוד
4. **מסגרים כלליים**
●
נא לפנות אל מנהל כח אדם, ת.ד. 142 חדרה.

דרושים
ליחידת המחשב
אחראי הפעלה
* שליטה בשפה R.P.G. 2
* יכולת להפעיל באופן עצמאי מחשב — IBM — SYS.-3 עם תקליטים מגנטיים.
לקביעת ראיון, נא להתקשר אל מזכירת יחידה המחשב בטלפון 03-622211 קו פנימי 277.
על רסקו אפשר לסמוך!

למפעל מתכת באיזור התעשיה בחולון
דרושה למשרה חלקית
מזכירה
תשולטת באנגלית (רצוי גם גרמנית)
עדיפות למתמצאת בהנהלת חשבונות.
שעות העבודה יתואמו עם המועמדת המתאימה (לפי בחירתה).
לקביעת ראיון נא להתקשר בשעות העבודה טל. 847780

טכנאי ייצור
דרושים
• פקידת כח־אדם
• פקיד טכני
ישרון
מזכירה
סניף ירושלים
דרושים
טכנאי
מנהלי חשבונות
דרושים
משרדי בנין
צעירים
דרושות וקבניות
דרושה מזכירה

הכתוב מן הצילום

هكذا من الاصل

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים · מהנדסים · שרטטים · בנאים · טכנאים

משרד החקלאות — המרכז לשתוף חקלאי בינלאומי
משרד החוץ — המחלקה לשתוף בינלאומי

לפעולות הסיוע החקלאי בארצות מתפתחות

דרושים מועמדים

לתקופת שרות בחו"ל לפחות שנתיים עם אפשרות הארכה במדינות הדוברות ספרדית ואנגלית

משימה מס. 2/75

ראש צוות חקלאי

תאור המשימה: אחראי לצוות מומחים חקלאיים, אחראי לתכנון ובצוע הכניות התישבות חקלאית — מסוג משק משפחתי בהיקף אזורי. אחראי לתכנון ובצוע תכניות הדרכה חקלאיות. אחראי לתכנון ובצוע מערכת אשראי חקלאי. תאום פעולות עם מוסדות ממשלתיים ושתוף פעולה עם הצוות המקומי.
בעל השכלה אקדמאית חקלאית עם נסיון של 8 שנים בתכנון התישבות חקלאית ואזורית. או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 12 שנים בנ"ל.
בעל ידע בנושאי תכנון חקלאי, ניהול המשק המשפחתי והכרת המוסדות החקלאיים בישראל. נסיון מעשי בהתישבות חקלאית, רצוי ידע ונסיון בגדולי שדה ושלחין, נסיון בהפעלת צוותים חקלאיים, כושר ניהול מו"מ עם מוסדות חקלאיים ואחרים.
ידיעת השפה הספרדית כדי יכולת כתיבת דו"חות מקצועיים. בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 3/75

מומחה לגדולי שדה וירקות עם התמחות בתצפיות שדה

תאור המשימה: תכנון וביצוע ניסויים והצפיות בגדולי שדה וירקות בהנאים טרופיים, בתחומים של מבחני זנים, המלצות, דישון, הגנה הצמח, הדברת עשבים ועיבודים. ניתוח, סיכום ודיווח על תוצאות התצפיות, יעוץ והדרכה בנושאים המוזכרים כולל יישום תוצאות התצפיות אצל החקלאים.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 6 שנים בביצוע עצמאי של נסיונות בגידולים חקלאיים תיכונים, נסיון בחקלאות כללית טרופית, הגנת הצומח, קרקע וכו', או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 12 שנים בנושאים הנ"ל.
בעל נסיון בניהול צוות עבודה. ידיעת השפה הספרדית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים, ניהול מו"מ בכתב ובע"פ עם פקידות בכירה. בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 4/75

מומחה בקר לבשר מרעה ומספוא

תאור המשימה: תכנון והדרכה בנושאי בקר לבשר, מרעה ומספוא. ארגון שרותים הדרכה לחקלאים מגדלי בקר, תכנון אשראי ושווק.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בגידול בקר לבשר, מספוא ומרעה, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 12 שנים בנ"ל. רצוי ידע בגדולי שדה ושלחין, ארגון המושב והמשק המשפחתי. בעל נסיון בהכשרת מדריכים חקלאיים בגידול בקר לבשר מספוא ומרעה, נסיון בעזרה ראשונה וטיפולי וטרינריה בבקר. כושר לנהל מו"מ עם מוסדות חקלאיים.
ידיעת השפה הספרדית כדי כתיבת דו"חות מקצועיים. בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 5/75

ראש צוות חקלאי

תאור המשימה: ארגון אגודות כפריות ואזוריות והפעלתן, במסגרת החוקה הקיימת בארץ המסתייעת. ארגון והפעלה צוות להדרכה חקלאית לאשראי עונתי. תאום עם מוסדות ממשלה שונים של תכניות פיתוח והרחבה בתחום המשקי, הפיזי והארגוני.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות או כלכלה חקלאית עם נסיון של 5 שנים בארגון כפרי, תכנון ופיתוח אזורי או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בנושאים הנ"ל. בעל נסיון בהפעלת צוות, נסיון בנושאי מימון ואשראי מודרך.
ידיעת השפה האנגלית על בוריה, בעל רשיון נהיגה.

משימה מס. 6/75

יועץ למשרד החקלאות בנושאי התישבות

תאור המשימה: יועץ בהיקף ארצי בנושאים התישבותיים והתכנון אזורי כולל, יועץ בהפעלת צוות לתכנון ובצוע התישבות חקלאית, אחראי על צוות ישראלי הפועל במסגרת מפעלי התישבות קיימים.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות או כלכלה חקלאית, בעל נסיון בתכנון אזורי כולל מן האספקט החקלאי, ארגוני ופיזי, נסיון בהפעלת תכניות התישבות, כושר ניהול מו"מ עם מוסדות שונים בנושאים התיישבותיים לשם גיבוש תכניות פיתוח והרחבה.
ידיעת השפה האנגלית על בוריה, בעל רשיון נהיגה.

הערות:

1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר להשכלה, נסיון וכו', ניתן להשגה במזכירות המרכז לפי הכתובת — רחוב הרצל (ע"י פסי הרכבת) ת.ד. 556 טל. 950984 (03) רחובות.
2. המועמדים יוזמנו בפני ועדות מקצועיות ועדות הבלצה, אשר מתפקידן להמליץ בפני הרשויות המוסמכות על המועמדים כשיבורם.
3. על המומלצים ע"י הועדה האפורות לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית בכל הקשור לשליחות, לרבות בענפי החקלאות המתאר ביב ובתחומים אחרים.
הרשויות תבחרנה את המועמדים למשימות לפי החלטות ועדת ההמלצה, תוצאות ההשתלמויות וההכשרה שהמועמדים יעברו ותנאים נוספים.
4. **המועד האחרון להגשת הבקשות 6.6.75.**

קנטנטיין אדלר ונשותו בע"מ
תל אביב, דרך פתח תקוה 37 טלפון 614668

דרושה

כתבנית

ליום עבודה רצוף 08.00—16.00

בית־חרושת פריזה הדרה

פותח מרסי מכירות בתל־אביב

דרושים לנו

סוכני משנה להפצה • מחלקים
לאזור גוש דן ודרום הארץ

על המעוניינים להתקשר עם מנהל המכירות
ת.ד. 91 חדרה, טל. 063-24557.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

מכרז מס' 75/5

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. ביחידת שירותי המחשב

מתאם שירותי חוץ

תאור התפקיד: משמש נציג מכירות מטעם היחידה ללקוחות־חוץ באזור (כולל איתור לקוחות ושכנועם להשתמש במחשב). מטפל בשירות הניתן ללקוחות חוץ ועוקב אחר בצוע עבודותיהם. מבקר את החשבונות הנ' שלחים ללקוחות חוץ.
נושא משרה זו ימלא בשלב זה גם את התפקידים הבאים: — מסייע בהכנת התקציב היחידה. מטפל בהזמנות ציוד ושאר נושאי משק. מטפל בנושאי כוח־אדם־מנגנון. מטפל בנושאי כספים של היחידה. עורך סטטיסטיקה על פעילות המחשב. מפעיל את מזכירות היחידה.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית בתחומי מינהל ו/או מדעי המחשב, נסיון של שלוש שנים במינהל, כושר לנהל מו"מ.
הדרגה המוצעת: 3—4 בדרוג מח"ר.

2. במחלקת המנגנון

פקיד משכורת

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית וקורס הנהלת חשבונות. נסיון של 3 שנים לפחות בהכנת תלושי משכורות בעבודה יזנית וקודד למיכון. הכנת דוחות סטנדרטיים וידיעה טובה בהכנת נתונים סטטיסטיים.

3. בפקולטה למדעי הרוח והחברה

מזכירת הדיקן

תאור התפקיד: מזכירה אישית לדיקן (כולל התכתבות, תקיון ותאום פגישות הדיקן), עורכת סיכומים ופרוטוקלים בישיבות, מסייעת בהדפסה הקשורה בפעילות המחקרים של הדיקן. מקיימת קשר בשם הדיקן עם אנשי סגל הפקולטה בנושאים שונים.
הכישורים הדרושים: בגרות תיכון, השכלה אקדמאית רצויה. נסיון של 3 שנים כמזכירה. שליטה בעברית ובאנגלית. הדפסה בעברית ובאנגלית.

כל המשרות הינן מלאות

למועמדים מחוץ לבאר־שבע אשר יתקבלו בדרגה י"ג בדרוג האחיד ומעלה והדרגות המקבילות בדרוגים האחרים תינתן עזרה בדיור.
פניות בכתב יד בלבד בצירוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 30.5.75 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע, מיקוד 84 120.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

לחברת ישפאר בע"מ — (SONY)
מגדל שלום — ת"א טל. 51748

דרושים

1. **עוזרת למנהלת חשבונות**
עם ידיעה בהדפסה
2. **מרכזנית**
3. **פקידה כללית**
רצויה ידיעה בהדפסה בעברית ובאנגלית

*

מועמדות מתאימות עם נסיון והמלצות תפנינה במקום

גבור — מפעלי טקסטיל בע"מ

לגבור מפעלי טקסטיל בע"מ

דרוש

טכנאי ייצור מתחיל

לאזור הצפון

לעבודה מעניינת

נא לפנות לאורנה, טלפון: 03-259241

בית החולים „שערי צדק" ירושלים

דרושה לבורנטית

בעלת נסיון

למעבדה היסטו־פתולוגית

המעוניינות מתבקשות לפנות אישית למנהלת המעבדה, ד"ר לאה זולברג, בבית החולים, או לת.ד. 293 ירושלים.

לאשטרום — חב' להנדסה בע"מ ירושלים

דרוש

קבלן לעבודות עפר
להפירת והציבת יסודות לבניים

לפנות טלפון 02-226787, 02-231429

לחברת מהנדסים אזרחית

ב: כבישים, הנדסת אזרחית והנועה

למשרדינו בתל־אביב ובירושלים

דרושים לעבודה מעניינת

★ **שרטטים/ות**
מתחילים ומנוסים

★ **טכנאים**
מתחילים ומנוסים

★ **עוזרי מודדים**
(אפשרי גם ללא נסיון)

●

נא להתקשר בשעות העבודה,
ת"א: 237893, ירושלים: 30446

מהנדס מחקר

חברה בדרום, מבוססת היטב בשטח התעשיה הכימית, מחפשת ראש צוות פילוט פלנט.

המועמד האידיאלי יהיה מהנדס כימאי בעל תואר M.Sc. לפחות, עם נסיון במתקן דומה.

תפקיד זה, הדורש אישיות דינמית והבנה ניכרת בהיבטים התאורטיים וההנדסיים של התהליכים כימיים, יותאם למועמד המעוניין באינטראקציה הדוקה עם מחלקות מחקר, וייצור. התמורה הקשורה במינוי זה משקפת את חשיבות המשרה בעיני הנהלת החברה.

מגורים בבאר־שבע.

●

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים ושמות שני ממליצים אל: ת.ד. 8, באר־שבע עבור „מהנדס חוקר".

— סודיות מובטחת! —

למפעל מתכת בתל־אביב

דרושים

* **מנהלת חשבונות**
(משרה מלאה)
להכנת משכורת עובדים ועבודה בהנהלת חשבונות.

* **איש אחזקה**
בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון של 3 שנים.

* **נער**
לעבודות משרד ושליחויות.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

●

להתקשר טלפונים: 33108, 32176.

לחברה גדולה בחיפה דרושים

1. **מנהל/ת חשבונות**
סוג ג' או ד'
(ידיעת השפה האנגלית רצויה)
2. **עוזר למנהל חשבונות**
(ידיעת השפה האנגלית רצויה)
3. **כתבנית** בשפה האנגלית
שעות העבודה: 8—13, 13.30—16.00
יום ו' 8—13

בקשות הכוללות פרטים מלאים על השכלה, פרטי נסיון קודם וקורות חיים להפנות למנהל המנגנון ת.ד. 724 חיפה.

טלמוסיקה בע"מ, גבעתיים
דרושה למשרה מלאה
(5 ימי עבודה בשבוע)

מזכירה מעולה

למחלקת מכירות ציוד אלקטרוני
* שליטה מלאה בעברית ואנגלית כולל התכתבות.
* כתיבה מעולה במכונה בשתי השפות (רצוי שפת אם אנגלית).
מועמדות העונות לדרישות הנ"ל מתבקשות להתקשר טלפונית לקביעת ראיון לדינה טל' 765071, בשעות 8.00—15.00.
— סודיות מובטחת —

לבית מלאכה מודרני — דרוש

צבעי מרסס

לטלפן 04-662671 בשעות 08.00—11.00.

מכתשים באר־שבע — מפעלים כימיים בע"מ

דרושים

* **חשמלאים**

למחלקת אחזקה

הכישורים: בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל, בעלי ידע מפורט במערכות פיקוד ובקרה, קריאת תכניות חשמל מורכבות, ידע במנוע חשמל, בעלי רשיון „חשמלאי מוסמך", בעלי נסיון בעבודה בתעשיה הכימית.

תנאים טובים מובטחים
למועמדים המתאימים.

סודיות מובטחת.

מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ובציון נסיון קודם, למחלקת כח אדם, ת.ד. 60 באר־שבע 84100.

עקב תכניות הפיתוח הנרחבות
של מפעל מבוסס בדרום הארץ

דרוש

מהנדס כימאי
או
מהנדס מכונות

מנוסה

לתפקיד

מנהל פרויקט

תנאים טובים מובטחים למועמד המתאים

נא לפנות בכתב בפרוט קורות חיים ובציון נסיון קודם, לת.ד. 1736 תל־אביב, עבור מס' 25.

לעבודה בטחונית בחו"ל

דרושים

עובדים בכירים

עד גיל 45

העונים לדרישות הבאות:

- בעלי השכלה תיכונית מלאה לפחות.
- לאחר שרות צבאי מלא בתפקידי פיקוד.
- נסיון בפיקוד וניהול צוותים גדולים.
- עדיפות לידעי שפות זרות.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים לת.ד. 17224 מיקוד 61170 ת"א.

— רק פונים מתאימים ייענו —

למוסד ממלכתי בתל־אביב

דרוש

סגן ראש יחידת מבדק פנימי במחלקת כספים

הדרגה המוצעת י"ג—י"ד בדרוג אחיד

הנתונים הנדרשים:

מנה"ח ברמה ד' בעל נסיון בבקרת חשבונות

● המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 17146 תל־אביב מיקוד 61170 (עבור כספים) ולציין פרטים אישיים וכישורים

— סודיות מובטחת —

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אלקטרה

דרושים

מכנאי ייצור
למדידת עבודה ושיפור שיטות.
להתקשר טלפונית בערבים לטלפון 03-739293.

פקידים ופקידות מכניים
עדיפות לבעלי קריאת שרטוט טכני.

קניין
לחקר שוק ואספקה שוטפת.

עתוד אספקה

תנאים טובים למועמדים המתאימים
5 ימי עבודה בשבוע * הסעות למפעל

נא לפנות בכתב אל: אלקטרה, מחלקת כח אדם ראשון לציון, איזור התעשיה, רח' יוסף ספיר 1 או טלפונית למספר 03-948958.

לחברה קבלנית ארצית

דרושים

1. **מנהל חשבונות עצמאי**
בעל נסיון בעבודה מעשית
2. **מנהלי חשבונות**
לעבודה זמנית או חלקית
לתקופה של 2—3 חדשים.

המעונינים יפנו ל: —
צהות ר.ג.ל. לבניה והשקעות בע"מ, רח' מונטיפיורי 32 ת"א, טל. 290931, לבר אברהם עמר.

[פ]קיד אחראי בחנות בת"א
דרושה

צעירה מוכשרת וחרוצה

[ה]יא שנה לפחות לפני שרות צבאי. [ל]מתאימה יינתנו תנאים טובים שנות העבודה ראשונה
[לפ]נות בציון השכלה לת.ד. 16284 ת"א עבור „צעירה מוכשרת".

ארקיע ARKIA
קוי תעופה בישראל בע"מ

דרוש

מנהל חשבונות

לעבודות תמחיר באגף מטוסים
רצוי בעל הכשרה בסיסית בתמחיר.
המעונינים לפנות בכתב יד בצרוף קורות [ח]יים לת.ד. 834 ת"א 61000.

לאופנת „ריקי" בע"מ

דרוש

סוכן מכירות

לאזור המרכז

●

מעונינים מתבקשים להתקשר לטלפון 053-2728 או לפנות בכתב לאופנת „ריקי" ...לים, אזור התעשיה קרית אליעזר, חנניה.

חברה לעמילות מכס
מהגדולות בענף
מחפשת:

פקיד רשוי

(ע"י שלטונות המכס)
בעל נסיון של 5 שנים לפחות.
מקום העבודה: חיפה.
בהצעות נא לכתוב לת.ד. 866, תל-אביב עבור מס' 177.

למפעל תעשיתי דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

במשרה מלאה.
לפנות טלפון 780151/2

למלון מוריה ירושלים
(5 כוכבים)

דרושים

* סגן מנהל מלון
* מבקר מזון ומשקאות
* מנהלי משמרות בקבלה
* פקידי קבלה
* סגנית מנהלת משק
* מפקחות קומה
* חדרניות
* טבחים

סודיות ותנאים טובים מובטחים

בדבר פרטים וקביעת ראיון
נא להתקשר 03-292203
בין השעות 08.00—15.30

לבנק מסחרי
בעבור סניפיו באיזור תל-אביב
דרושים

א) **פקידים צעירים** -
בעלי השכלה תיכונה או על-תיכונית חלקית או מושלמת לאחר שרות צבאי, המוכנים ללמוד את מקצוע הבנקאות

ב) **פקידים בעלי נסיון** -
בעבודה בנקאית בתור פקידי קהל, מנהלי חשבונות וכיו"ב

ג) **כתבניות** -
בעלות נסיון במכונת כתיבה עברית ו/או באנגלית

המעונינים יפנו בכתב, לשם קביעת ראיון, לפי הכתובת: מנהל המנגנון ת.ד. 352, תל-אביב

דרושים נהגים

עם רשיון לרכב כבד
גרור — נתמך

תושבי באר שבע בלבד

את הבקשות נא להפנות למנהל התנועה והמסחר רכבת ישראל ככר פלומר, חיפה.

הלן קרטיס בע"מ
דרושים למפעלנו בתל-אביב

1. **רשם חשבונות**
2. **עובד מחסן**
לביצוע הזמנות
3. **פועל למחסן**

ידיעה בסיסית באותיות לועזיות חברתיות. רצוי בעלי משפחה מעל גיל 35 הגרים באזור תל-אביב והסביבה.

נא לפנות לטלפון 254433 למר קמינסקי דז, לשם קביעת ראיון.

דרוש

חשב

רצוי בעל רשיון רואה חשבון
למפעל מתכת באשקלון.
מקום העבודה במשרד הראשי בתל-אביב.

לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 11069, עבור מס' 89.

למפעל גדול בצפון הארץ
דרוש

מומחה לייצור קונפקציה

לתפקיד ניהולי

הכישורים הדרושים: נסיון בתחום ייצור קונפקציה וכשר ניהולי.
*
בהצעות נא לפנות לת.ד. 549, נצרת עיליה.

יבנה
תעשית בנינים בע"מ

דרושים

חשמלאים

לבנין ותעשיה

בעלי 5 שנות נסיון.

●

מתאימים יפנו טלפונית בימים א'-ד' לטל' 733638/9 בין השעות 4—7 אחה"צ

מפעלי תובלה בע"מ

דרושים

1. **מכונאי דיזל, מסגרים**
תושבי דימונה ובאר-שבע
2. **נהגי סמיטריילר**
3. **נהגי משאיות**
(הסבה לסמיטריילר במפעל)
תושבי דימונה או אילת

על המעונינים לפנות למח' כח אדם במשרדנו בבאר-שבע טלפון 057-74961 ובסניף אילת טלפון 059/2239 — 059/2607.

לבי"ס תיכון מקצועי
בסביבת ת"א דרושים לשנה"ל תשל"ו

מורים

במקצועות הבאים:

1. מורות לכלכלת הבית.
2. מורים לאלקטרוניקה.
3. מורה לכתבנות ומשרדאות.
4. מורה מקצועי לעיבוד שבבי.
5. מורה מקצועי לרכוז מגמה למכונאות.
6. רכז תרבות, ספורט ונוער אזורי.

המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 855 כפר שמריהו.

דרושים עובדים

השולטים בערבית (מדוברת)
ועברית על בוריה

מועמדים לאחר שירות צבאי יפנו לת.ד. 33156 תל-אביב בציון פרטים אישיים.

רק מועמדים מתאימים ייענו.

במוסד החינוכי גן שמואל
דרושים:

* **מורה לפיסיקה**
* **מורה לאנגלית**.
בכיתות ט'—י"ב במשרה מלאה
* **מורה למלאכה**
(במשרה חלקית)

להתקשר אל מזכירות המוסד החינוכי גן שמואל ד.נ. השומרון, או טל. 063-22918 עד שעה 13.

ברית פיקוח לקואופרציה החקלאית

דרוש

רואה חשבון

בעל רשיון 5 שנים לפחות
לתפקיד בכיר.
פניות אל מ. רונן, ת.ד. 20150, תל-אביב.
טלפון: 264241.

למפעל תעשיתי בנתניה

דרוש צעיר

(עד גיל 30) רצוי נשוי, תושב נתניה או הסביבה. תעודת בגרות, רשיון נהיגה.
לפנות בכתב עם קורות חיים לת.ד. 1060 רמת-גן.

מועצה אזורית
מרחבים

מפעש מרחבים ד.נ. נגב
057/83131 — 83051 — 83014

דרוש/ה

רופא כללי

מרכז פומבי

1. לקופת חולים דרוש רופא/ה כללי.
2. מקום מגורים במרכז אזורי מבועים בדירה מתאימה.
3. המועמד אשר יתקבל חייב לגור במרכז מבועים ויזכה בפטור ממס הכנסה מסכום של 600 לירות הראשונות ופטור ממסים מקרקעין ופטור משכר דירה.
4. לרשות המועמדים נשותיהם וילדיהם במרכז אזורי מבועים.
א. בריכת שחיה אולימפית.
ב. מעון לילדים.
ג. בית ספר למוסיקה.
ד. בית ספר אזורי.
ה. גן ילדים.
ו. מגרש ספורט משולב.
5. המועמדים יעבדו כל יום באזור מבועים וישרתו את ישובי המועצה בנחל שובלים.
6. מועמדים רציניים מתבקשים להגיש הצעתם להנהלת קופת חולים מחוז הנגב בבאר-שבע, ולמועצה האזורית מרחבים תוך ... יום מיום פרסום הודעה זו. חביב שרבף — יו"ר המועצה

למוסד ציבורי גדול

דרושות

מפעילות מחשב קטן
(מיני קומפיוטר)

מקום העבודה — תל-אביב

העבודה מתבצעת בשתי משמרות והשכר כולל תוספת עבור עבודה במשמרות

תועדפנה מועמדות בעלות נסיון קודם בעבודה דומה

מועמדות מתאימות תפנינה בקשותיהן בכתב ובציון מספר טלפון לת.ד. 7061 עבור 160(15) עד ה-30.5.75

למשרדה בתל-אביב של
חברה תעשייתית דרושה

מזכירה

צעירה בעלת יוזמה ויכולת ניהול משרד המעוניינת לעבוד במסגרת צוות דינאמי.
ידיעת השפות עברית ואנגלית כולל הדפסה.
הופעה נאה ויכולת ניהול קורספונדנציה.
שעות העבודה: 08.00—16.30.
נא לפנות בכתב עבור „מזכירה" בציון פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 10228.

מפעל גדול מחפש למשרדו
בתל-אביב

מנהלת חשבונות מנוסה

למשרה מלאה

ידיעה בסיסית בשפה האנגלית — הכרחית.
נא לפנות לת.ד. 20181 תל-אביב, עבור „מנהלת חשבונות".

ה.פ.ל. בע"מ ביה"ר לפלסטיק קרית מלאכי

יש לכם בעיות דיור?
בואו לאזור פתוח!

(תנאים מצוינים במיטב האזור)
דרושים לנו

* טכנאי פלסטיק
* מסגר אחזקה
* צינקוגרף * אקסטרודריסט
* פועלים בלתי מקצועיים

נא לפנות לטלפון 03-615325 או ת.ד. 1082 ת"א
— סודיות מובטחת —

יפעת — חרושת מכונות חקלאיות
דרושים בעלי המקצועות הבאים:

* צבעים למתכת
* מסגרים
* רתכים

תנאים טובים לאנשים המתאימים
*
לפנות טלפונית 065-66336 או אישית למפעל בקבוץ יפעת

מקור שרותי מידע ישראליים בע"מ

אנו מחפשים:

- מנהל מפעל למוצרי מזון — מהנדס מזון בכיר
- מהנדס מכונות/ייצור — מ/מנהל מפעל מכונות
- מנהל שיווק — כלכלן + רקע טכני
- כלכלן בכיר — לקונצרן תעשייתי
- תמחירן ראשי — לקונצרן תעשייתי
- מנהלן וגם שיווק — בחברה גדולה

ת"א - גורדון 65 - ת.ד. 11364 - טל. 248211

חברה מבוססת בבאר-שבע
מחפשת

כימאי או מהנדס כימאי
צעיר

לתפקיד עוזר למנהל מחקר

התפקיד דורש:
— אישיות עצמאית ודינמית
— תואר M.Sc. לפחות
— שנתיים נסיון ורצון להצליח בעבודה תכנון
— בדיקת כדאיות כלכלית ומדעית של פרויקטים
— חקירת ספרות

עבודה מגוונת ותנאים טובים למועמד המתאים.
נא לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 8, באר שבע עבור „מהנדס כימאי"

לחברת צתע בע"מ
חברה ליבוא ושיווק

דרוש/ה עוזר/ת
למנהלת חשבונות

עם ידע ונסיון בהנהלת חשבונות למשרה מלאה.
●
לפנות טלפון 5—4—254263

למפעל כימי ותיק במפרץ חיפה

דרושים

* **הנדסאי כימיה - לבורנטים**
לעבודה בשתי משמרות במתקנים חצי חרושתיים לייצור כימיקלים עדינים
* **מכונאי אחזקה**

נא להתקשר טלפון 721311 או בכתב לת.ד. 10067 חיפה

בית-הספר החקלאי
מקוה-ישראל
דרוש

מנהל חשבונות ראשי

השכר — עפ"י הדרוג האחיד
קיימת אפשרות לקבלת דיור במקום
לפנות בכתב להנהלת מקוה-ישראל.

בתל-אביב דרושה

סגן מנהלת

למוסד צבורי הקולט עולות ומשתלמות מישובי ספר
דרישות התפקיד:
א. כשר בניהול וארגון פעולות תרבות.
ב. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
ג. השכלה אקדמאית.
נא לכתוב: בציון קורות חיים לסניף „מעריב" שד' רוטשילד 33 תל-אביב למספר ר/5523/10.

לחברה תעשייתית בתל-אביב
דרושים/ות

פקידים/ות

1. למדור המשכורות; 2. למחלקת שיווק
רצויה ידיעה בהנהלת חשבונות
נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים לת.ד. 2926, ת"א, עבור מס. 9162.
— סודיות מובטחת!

דרושים
חשמלאים

דרוש
מהנדס כי[מאי]
או
מהנדס מכ[ונות]
מנוסה
לתפקיד
מנהל פרויק[ט]

לעבודה במחוז...
דרושים
עובדים בכ...

דרוש
סגן ראש יחידת ...
במחלקת כספ...

הכזא מן الأصل

هكذا من الاصل

ב-30 ביוני
נסגרת ההרשמה למבצע
„עובד ישראל 1975"

אם טרם הצטרפת למבצע „עובד ישראל 75", הזדרז והצטרף למבצע ותצא נשכר!

מבצע „עובד ישראל 75" נועד לעודד את יעול העבודה, שיפור האיכות והשרות והגברת הפריון — אשר בעצם השגתם טמונה תשובה למצוקות הכלכליות בהן שרוי המשק הישראלי.

הצטרף למבצע „עובד ישראל 75" ואתה עשוי לזכות באחד הפרסים הגבוהים אשר יוענקו לעובדים המצטיינים בכל ענפי המשק.

הנהלות המפעלים, החברות והמוסדות בכל ענפי המשק (תעשיה, בנין, חקלאות ושירותים) מתבקשות למלא ולשלוח את התלוש המצ"ב.

מועדים:

1. תאריך אחרון להגשת שמות העובדים המצטיינים במפעלים/מוסדות — 30.7.75.
2. תאריך לסיום עבודות הועדות הענפיות — 30.9.75.
3. תאריך לסיום עבודת הועדה העליונה — 30.10.75.
4. תאריך חלוקת הפרסים לעובדים המצטיינים במפעלים/מוסדות — 1.9.75.
5. תאריך חלוקת הפרסים לעובדים המצטיינים בענפים ולעובד ישראל וסגניו — 4.12.75.

לכבוד
מטה מבצע עובד ישראל 1975
רחוב מלצ'ט 64, תל־אביב.

בקשת הצטרפות

אנו החתומים מטה מעונינים להצטרף למבצע „פרס עובד ישראל"
נבקשכם לשלוח אלינו את נציגכם ביום________
בשעה________לפגישת עם מר/ת________

שם המוסד / מפעל	המען	מס' טלפון	תעגף	מס' העובדים

תאריך________
שם החותם ותפקידו________ חתימה________

נעבוד ונחיה
מבצע פרס עובד ישראל 75

מאורגן ע"י מעריב

בחסות שר העבודה מר משה ברעם
בשתוף הסתדרות העובדים הכללית
לשכת התאום של הארגונים הכלכליים
והתאחדות התעשיינים
ובייעוץ המכון לפריון העבודה והייצור